

Miskolc Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának
Megalapozó Vizsgálata

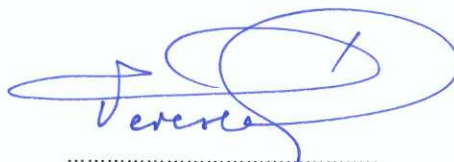
Megbízó:
Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata

Dátum: 2022. augusztus

Aláírólap

Miskolc MJV Integrált Településfejlesztési Stratégia 2021-2027

.....

Veres Pál

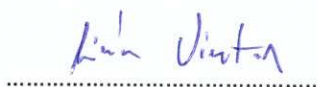
Miskolc Megyei Jogú Város polgármestere

.....

Szunyogh László

Miskolc Megyei Jogú Város főépítésze

.....

Miklós Viktor

Miskolc Megyei Jogú Város

Pályázati Főosztály főosztályvezetője

Településtervező:

.....

Hojdák Péter

okleveles településmérnök

TT 05-0494

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	10
1. HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ	12
1.1. Településhálózati összefüggések és térségi kapcsolatok, a város helye a településhálózatban	12
1.1.1. Miskolc térségi szerepe.....	12
1.1.2. A település vonzáskörzetének és funkcionak bemutatása, elemzése	12
1.2. Területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata	16
1.2.1. Kapcsolódás az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióhoz (OFTK)	16
1.2.2. Kapcsolódás a Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területfejlesztési Konceptiójához és Programjához.....	19
1.2.3. Egyéb térségi fejlesztési koncepciókhoz, programokhoz való kapcsolódás	20
1.3. A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata	22
1.3.1. Országos Területrendezési Terv (OTRT).....	22
1.3.2. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területrendezési Terv települést érintő elhatározásai	26
1.4. A szomszédos települések hatályos szerkezeti terveinek- adott település fejlesztését befolyásoló megállapításai	30
1.5. Hatályos településfejlesztési döntések	31
1.5.1. A hatályos településfejlesztési koncepció és Integrált Településfejlesztési Stratégia megállapításai.....	31
1.5.2. Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések	32
1.6. Településrendezési Tervi előzmények	33
1.6.1. Hatályban lévő településrendezési eszközök	33
1.6.2. Hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemei.....	33
1.7. A település társadalma.....	47
1.7.1. A népesség főbb jellemzői	47
1.7.2. Térbeli, társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok.....	60
1.7.3. Települési identitást erősítő tényezők	62
1.8. A település humán infrastruktúrája	68
1.8.1. Humán közszolgáltatások.....	68
1.8.2. Esélyegyenlőség biztosítása	92
1.9. A település gazdasága	96
1.9.1. A település gazdasági súlya, szerepköre	96
1.9.2. A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai, települést érintő fontosabb elképzelések.....	109
1.9.3. A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők.....	116
1.9.4. Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)	121
1.10. Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz és intézményrendszere.....	124
1.10.1. Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program	124
1.10.2. Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere	129
1.10.3. Gazdaságfejlesztési tevékenység	134
1.10.4. Foglalkoztatáspolitikai.....	136
1.10.5. Lakás és helyiséggazdálkodás.....	138
1.10.6. Intézményfenntartás.....	141
1.10.7. Energiagazdálkodás.....	143

1.11.	Településüzemeltetési szolgáltatások.....	145
1.12.	Táji és természeti adottságok vizsgálata	149
1.12.1.	Természeti adottságok.....	149
1.12.2.	Tájhasználat, tájszerkezet	156
1.12.3.	Védett, védendő táji és természeti értékek, területek.....	157
1.12.4.	Ökológiai hálózat.....	159
1.12.5.	Egyéb természeti értékek	162
1.12.6.	Tájhasználati konfliktusok és problémák kezelése	163
1.13.	Zöldfelületi rendszer vizsgálata	164
1.13.1.	A települési zöldfelületi rendszer elemei	164
1.13.2.	A zöldfelületi rendszer konfliktusai, problémái	169
1.14.	Az épített környezet vizsgálata	171
1.14.1.	A területfelhasználás vizsgálata	171
1.14.2.	A telekstruktúra vizsgálata	176
1.14.3.	Önkormányzati tulajdonkataszter.....	177
1.14.4.	Az épületállomány és a környezet geodéziai felmérése.....	177
1.14.5.	Az építmények vizsgálata	177
1.14.6.	Az épített környezet értékei.....	180
1.14.7.	Az épített környezet konfliktusai, problémái	181
1.15.	Közlekedés	182
1.15.1.	Hálózatok és hálózati kapcsolatok	182
1.15.2.	Közúti közlekedés.....	183
1.15.3.	Parkolás.....	186
1.15.4.	Áruszállítás	186
1.15.5.	Közösségi közlekedés	187
1.15.6.	Kerékpáros közlekedés.....	190
1.15.7.	Gyalogos közlekedés	190
1.16.	Közművek állapota és energiahatékonyság	192
1.16.1.	Vízi közművek	192
1.16.2.	Energia	196
1.16.3.	Elektronikus hírközlés	200
1.17.	Térségi és települési környezetvédelem	201
1.17.1.	Talaj.....	201
1.17.2.	Felszíni és felszín alatti vizek	202
1.17.3.	Levegőtisztaság és védelme	205
1.17.4.	Zaj, és rezgésterhelés.....	207
1.17.5.	Sugárzás védelem	209
1.17.6.	Hulladékkezelés	210
1.17.7.	Vizuális környezetterhelés	213
1.17.8.	Árvízvédelem	213
1.17.9.	Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák.....	213
1.18.	Katasztrófavédelem	215
1.18.1.	Építésföldtani korlátok.....	215
1.18.2.	Vízrajzi veszélyeztetettség	217
1.18.3.	Egyéb katasztrófavédelmi tényezők.....	218
1.19.	Ásványi nyersanyag lelőhely	219
1.20.	Városi klíma.....	220

2. HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ	231
2.1. A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetése	231
2.1.1. Társadalom: demográfiai viszonyok és tendenciák	231
2.1.2. Humán infrastruktúra és szolgáltatások	231
2.1.3. Gazdaság	233
2.1.4. Önkormányzati gazdálkodás, önkormányzati politikák	233
2.1.5. Táj- és természeti adottságok, zöldfelületek	235
2.1.6. Épített környezet	235
2.1.7. Közlekedés	236
2.1.8. Közművek	238
2.1.9. Környezetvédelem– klímatudatosság, energiahatékonyság	239
2.2. Helyzetértékelő munkarész	241
2.2.1. Helyzetelemzés eredményeinek értékelése	241
2.2.2. Probléma- és értéktérkép	249
2.3. Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek	253
2.3.1. A városrészek kijelölése, pontos lehatárolása, lehatárolás indoklása, a városrészek bemutatása	253
2.3.2. Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása, helyzetelemzése	258
2.3.3. Egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek	268
3. MELLÉKLETEK	270
3.1. melléklet: Közművelődési megállapodások	270
3.2. melléklet: Ellátási szerződések	275
3.3. melléklet: Miskolc MJV Önkormányzatának szervezeti ábrája	279
3.4. melléklet: Nem önkormányzati fenntartású intézmények	280
3.5. melléklet: Hírközlési szolgáltatók Miskolcon	283
3.6. melléklet: Zajterheléssel érintett területek	286

ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra: 35 percen belül elérhető települések köre	14
2. ábra: Miskolc város népességszám változása 2011-2020	47
3. ábra: Állandó lakosság kor és nem szerinti összetétele	48
4. ábra: Öregségi mutató, (száz 0-14 évesre jutó 60-x éves, fő)	49
5. ábra: Természetes fogyás (fő) (2011-2020)	49
6. ábra: Vándorlási egyenleg Miskolcon (2011-2020)	50
7. ábra: Be- és elvándorlások nagysága Miskolcon	50
8. ábra: Regisztrált munkanélküliek száma Miskolcon	52
9. ábra: Az egy főre jutó nettó jövedelem (Ft)	53
10. ábra: Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakás – 100 vezetékes ivóvízhálózatba bekapcsolt lakásra (db)	59

11. ábra: 1000 lakosra jutó személygépkocsi számának alakulása 2011-2020	59
12. ábra: A lakosság életminőséggel való elégedettségében szerepet játszó tényezők.....	60
13. ábra: Működő bölcsődei férőhelyek száma (db).....	68
14. ábra: Egy működő bölcsődei férőhelyre jutó 0-2 évesek száma (fő).....	69
15. ábra: Egy működő bölcsődei férőhelyre jutó bölcsődések száma (fő)	70
16. ábra: Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db).....	71
17. ábra: Egy óvodai férőhelyre jutó óvodások száma (fő)	72
18. ábra: Általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (fő).....	73
19. ábra: Általános iskolai feladatellátási helyek átlagos létszáma (fő).....	73
20. ábra: TK fenntartású gimnáziumok tanulói létszáma 2016-2020, (fő)	75
21. ábra: Nappali tagozatos egyetemi és főiskolai szintű képzésben résztvevő hallgatók száma a felsőfokú oktatási intézményekben (fő)	79
22. ábra: Egy házi- és házi gyermekorvosra jutó lakosok száma (fő).....	81
23. ábra: Ezer lakosra jutó működő kórházi ágyak száma (db)	83
24. ábra: Szociális szolgáltatás ellátó rendszer Miskolcon	84
25. ábra: Állandó színházak székhelyi előadásai látogatóinak száma (fő)	87
26. ábra: Múzeumi látogatók száma Miskolcon 2010-2019 (fő).....	88
27. ábra: Iparűzési adó alakulása Miskolcon 2011-2020	96
28. ábra: 1 főre jutó adóerőképesesség alakulása Miskolcon 2011-2020.....	97
29. ábra: 1 lakosra jutó IPA alakulása Miskolcon 2011-2020	97
30. ábra: Egyéni gazdaságok által művelt területek művelési ágankénti megoszlása 2010-ben	98
31. ábra: Mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdasági szervezetek által művelt területek művelési ágankénti megoszlása (2010).....	99
32. ábra: Miskolci gazdaságok által művelt területek művelési ágankénti megoszlása 2020-ban	100
33. ábra: Miskolc négy turisztikai centruma	106
34. ábra: Főbb turisztikai attrakciók látogatottsága területenként 2010-2018 között (fő).....	107
35. ábra: Kereskedelmi szálláshelyek árbevétele, Miskolc 2011-2020 (eFt).....	108
36. ábra: Idegenforgalmi adó alakulása Miskolcon 2011-2020 (Ft)	108
37. ábra: Export ágazatok árbevétele Miskolcon 2018-as adatok alapján (Mrd Ft).....	114
38. ábra: Összes lakásszám alakulás Miskolcon (db) 2001-2020	122
39. ábra: Családi házak átlagos négyzetméter árai	122
40. ábra: Lakások átlagos négyzetméter árai.....	123
41. ábra: Telkek átlagos négyzetméter árai	123
42. ábra: Iparűzési adó nagysága 2011 és 2020 között Miskolcon (e Ft)	125
43. ábra: Miskolc Megyei Jogú Város hitel törlesztései 2011-2020 között	126
44. ábra: A bérlakás-állomány szobaszám alapján.....	139

45. ábra: Miskolc MJV éghajlati jellemzőinek összegzése	153
46. ábra: Miskolc éghajlati jellemzőinek összefoglalása	154
47. ábra: Városrészenként 1 főre jutó zöldfelület mérete (m ² /fő).....	169
48. ábra Forgalomfejlődés M30 érintett autópálya szakaszán 2011-2021	184
49. ábra. Forgalomfejlődés Miskolci fő utak bevezető szakaszain 2011-2021.....	184
50. ábra: Közúti balesetek alakulása Miskolcon	185
51. ábra: Miskolc baleseti gócpontjai 2021. 06-07 hó között	185
52. ábra: Közlekedési módok aránya 2016-ban	190
53. ábra: Ivóvízhálózatba bekötött lakások aránya (%)	192
54. ábra: Miskolci termálkutak elhelyezkedése	193
55. ábra: Közcshálózatba bekötött lakások aránya (%).....	194
56. ábra: Háztartási villamosenergiafogyasztás (1000 kWh/fő)	196
57. ábra: Szolgáltatott villamosenergia mennyisége.....	197
58. ábra: Háztartási gázfogyasztás (1000 m ³ /fő).....	198
59. ábra: Gázfogyasztók száma és a szolgáltatott gáz mennyisége (2010-2020).....	198
60. ábra Geotermikus Hasznosítás Miskolcon	199
61. ábra: Internet előfizetések száma Miskolcon (db)	200
62. ábra: Miskolc átlagos kén-dioxid és nitrogén-dioxid koncentrációja 2011-2020 [µg/m ³]	205
63. ábra: 3 városi levegőminőségmérő pont értékei 2011-2020 között.....	206
64. ábra: Elszállításra kerülő nem veszélyes hulladék mennyisége (t/év, 2020)	210
65. ábra: Települési szilárd hulladék mennyiségének alakulása.....	211
66. ábra: Miskolc éghajlati jellemzőinek összefoglalása	221
67. ábra: Miskolc MJV évi középhőmérsékletének változása 1985-2018	222
68. ábra: Miskolc MJV éves átlagos napfénytartam változása 1985-2018.....	223
69. ábra: Kitettség - Hőhullámos napok gyakorisága, 2021-2050.....	223
70. ábra: Többlethalálozás változás, 2021-2050.....	224
71. ábra: Miskolc MJV területén lehullott csapadék mennyiségének, illetve a csapadékos napok számának alakulása (1985-2018)	225
72. ábra: Miskolc város erősségei és gyengeségei (belső tényezők).....	243
73. ábra: külső tényezők összefoglaló értékelése	246
74. ábra: Miskolc városrészei	253
75. ábra: Belterületi szegregátumok elhelyezkedése a KSH térképén	259

TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE

1. táblázat: Az OFTK célrendszere	16
---	----

2. táblázat: B.-A.-Z. megyei Területfejlesztési Program célrendszere	19
3. táblázat: Miskolc MJV Településfejlesztési Konceptiójában megfogalmazott célok.....	20
4. táblázat: Megyei Térségi Övezetek (MTrT. 3. melléklete).....	27
5. táblázat: Miskolc város területének térségi övezetekkel való érintettsége	27
6. táblázat: Miskolc területének a megyei területfelhasználási kategóriák szerinti megoszlása	28
7. táblázat: Állandó lakosság korösszetétel változásának területi összehasonlítása 2010-2019 között. 48	
8. táblázat: Nemzetiségek aránya a városban.....	51
9. táblázat: Legmagasabb végzettségűek aránya a megfelelő korú népesség arányában (%)	51
10. táblázat: Miskolc munkanélküliség adatai.....	52
11. táblázat: A fő segélyezési formák a településen 2011-2020	55
12. táblázat: Háztartások, családok életkörülményei (2011 és 2019).....	58
13. táblázat: Civil szervezetek Miskolcon.....	65
14. táblázat: MESZEGYI – Gyermek napközbeni ellátása - bölcsődék	70
15. táblázat: A Miskolci Szakképzési Centrum 11 tagintézménye.....	74
16. táblázat: A Miskolci SZC kollégiuma:	75
17. táblázat: Egyházi fenntartású gimnáziumok tanulói létszáma (2019/2020 tanév, fő)	76
18. táblázat: Egyéb fenntartású közép fokú oktatási intézmények főbb adatai.....	77
19. táblázat: Egészségügyi szolgálatok és a személyi állomány számának alakulása Miskolcon 2011 - 2020	80
20. táblázat: Háziorvosi praxisok Miskolcon 2021-ben	81
21. táblázat: A Könyvtár tagintézményei	90
22. táblázat: egyéni gazdálkodók és mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdasági szervezetek állatállománya 2010-ben	99
23. táblázat: A miskolci gazdaságok állatállománya 2020-ban.....	100
24. táblázat: 2020-as beszámoló alapján a területi és kihasználtsági adatok	102
25. táblázat: Betelepült/Betelepülő vállalkozások	103
26. táblázat: 2020-as beszámoló alapján a területi és kihasználtsági adatok	104
27. táblázat: Betelepült/Betelepülő vállalkozások	104
28. táblázat: Turisztikai termékek területi kapcsolódása Miskolcon.....	106
29. táblázat: Regisztrált vállalkozások ágazati kategóriák szerint (2014-2020).....	110
30. táblázat: HVG TOP 500 Miskolci székhelyű vállalkozások – árbevétel (2020)	111
31. táblázat: HVG TOP 100 Miskolci székhelyű vállalkozások – hozzáadott érték (2020)	112
32. táblázat: TOP 10 Miskolci cég árbevétel szerint 2021-ben	112
33. táblázat: A legnagyobb foglalkoztatók Miskolcon a 2021-es évben.....	113
34. táblázat: Gépipar ágazaton belüli két legjelentősebb tevékenységi kör árbevétel és létszám adatai (2018)	114
35. táblázat: Miskolc nagyvárosi elérhetősége közúton	119

36. táblázat: Épített lakások mutatói - Miskolc	121
37. táblázat: A költségvetés bevételi tételeinek alakulása (2011-2020)	124
38. táblázat: A költségvetés kiadási tételeinek alakulása (2011-2020)	126
39. táblázat: Az önkormányzati vagyon alakulása e Ft (2011-2020)	128
40. táblázat: Közfoglalkoztatásban részt vevők létszáma Miskolcon	136
41. táblázat: A bérlakás-állomány komfortfokozat alapján	138
42. táblázat: A bérlakás-állomány városrészenként	139
43. táblázat: Önkormányzati intézmények	142
44. táblázat: Önkormányzati intézmények bevételei-kiadásai	142
45. táblázat: Városrészenként 1 főre jutó kezelt zöldfelületek kiterjedése (m ² /fő)	168
46. táblázat: Funkciók Miskolcon	174
47. táblázat: PM10 24 órás egészségügyi határérték túllépések számának alakulása 2011-2020 (db)	206
48. táblázat: Zaj terhelési határértékek	207
49. táblázat: Nem veszélyes hulladék termelés	210
50. táblázat: A lakossági hulladék mennyisége Miskolcon 2014 – 2020 között	211
51. táblázat: A településen elérhető hulladékgazdálkodási szolgáltatások	212
52. táblázat: Miskolc MJV Üvegházgáz leltára	227
53. táblázat: Probléma táblázat	249
54. táblázat: Miskolc értékei	251
55. táblázat: Miskolc ITS-ben használt városrészei	253
56. táblázat: Városrészek rövid jellemzése	255
57. táblázat: Szegregátumok Miskolcon a 2011-es népszámlálási adatok alapján	260
58. táblázat: Szegregációval veszélyeztetett területek	262
59. táblázat: A Munkacsoport által definiált leszakadó városrészek felsorolása lehatárolással	263
60. táblázat: Miskolci Tankerületi Központ által fenntartott intézmények:	280
61. táblázat: Egyházi fenntartású intézmények	281

TÉRKÉPJEGYZÉK

1. térkép: Miskolc közúton való elérése idő szerint	14
2. térkép: Funkcionális térségek az OFTK-ban	17
3. térkép: OFTK Városhálózat	18
4. térkép: OFTK Kultúrtájak	18
5. térkép: Stratégiai kapcsolatok szerkezete	19
6. térkép: Miskolc az Országos Szerkezeti tervben	22
7. térkép: Részlet az MátTrT. 3/1. mellékletéből	23

8. térkép: Részlet az MáTrT. 3/2. mellékletéből	23
9. térkép: Részlet az MáTrT. 3/3. mellékletéből	24
10. térkép: Részlet az MáTrT. 3/4. mellékletéből	24
11. térkép: Részlet az MáTrT. 3/5. mellékletéből	24
12. térkép: Részlet a B.-A.-Z. megye Térségi Szerkezeti Tervéből	26
13. térkép: Miskolc Település szerkezeti terve	30
14. térkép: Működő bölcsődei férőhelyek száma a járásban (2019)	69
15. térkép: A Miskolci Ipari Park és a Mechatronikai Ipari Park elhelyezkedése Miskolcon.....	102
16. térkép: Miskolc Déli Tudományos és Technológiai Park elhelyezkedése Miskolcon.....	103
17. térkép: OKTK Kultúrtájak.....	151
18. térkép: Miskolc közigazgatási területének genetikai talajtípusai	152
19. térkép: A település és környékének vízrajza	155
20. térkép: Miskolc felszínborítási főkategóriák szerinti térképe.....	157
21. térkép: Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek Miskolc és környéke vonatkozásában	158
22. térkép: Ökológiai hálózat lehatárolások Miskolcon	159
23. térkép: Részlet az MáTrT. 3/1. mellékletéből	160
24. térkép: Beépítés jellege Miskolcon	171
25. térkép: Miskolc térségi közlekedési kapcsolatai	182
26. térkép: Miskolc gyalogosforgalmi indexe 2018.....	191
27. térkép: Miskolc jelenlegi bányaterületei.....	215
28. térkép: Alábányászott területek.....	216
29. térkép: Miskolc mozgásveszélyes területei.....	216
30. térkép: Miskolc ásványianyag lelőhelyei	219

BEVEZETÉS

A jelen megalapozó tanulmány kereteit „A Kormány 314/2012. (XI. 8.) rendelete a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről” szabályozza.

A rendelet összefüggő, három elemből álló dokumentum-rendszert hoz létre:

- Megalapozó vizsgálat: helyzetfelmérés, helyzetelemzés és helyzetértékelés
- Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS)

A megalapozó vizsgálat közös háttérét képezi mind a hosszú távú koncepciónak, mind a középtávú, operatív jellegű („megvalósítás orientált”) ITS-nek. Ebből adódóan az ITS elkészítésekor a város társadalmi és gazdasági folyamataiban bekövetkezett változásaira koncentrálni, hangsúlyosan azon területek elemzésére, értékelésére, melyek összefüggésben lehetnek a hazai, illetve EU szinten meghatározott fő fejlesztési célokkal.

A helyzetelemzés tartalma kapcsán a vizsgálati részre vonatkozóan a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet az alábbiakat írja le:

Kiindulásképpen a jogszabály 3. § rögzíti, hogy

- „(2) A koncepció, a stratégia és a településrendezési eszköz a település méretének, sajátosságainak és a településhálózatban betöltött szerepének figyelembevételével készül.
- (3) A koncepció, a stratégia és a településrendezési eszköz készítésének módját a korábbi tervekre is figyelemmel kell meghatározni.”

Ezek alapján, a tartalmi követelmények tekintetében az alábbiakat határozza meg:

- Az integrált településfejlesztési stratégia
- 6. § (2) A stratégia készítése során az 1. melléklet szerinti megalapozó vizsgálatokat szükség szerint aktualizálni kell.

Az ITS célja, hogy a stratégiai tervezés eszközeivel segítse elő az elkövetkező 6-8 év városfejlesztési tevékenységeinek eredményességét. A tervezési munka eredménye, a stratégia fő vonalaiban akkor tekinthető eredményesnek, ha

- hozzájárul ahhoz, hogy a település összességében a lehető legnagyobb mértékben használja ki fejlődési potenciálját a 2021 – 27-es időszakban,
- olyan módon kerül kialakításra, hogy azt a lehető legnagyobb mértékben tudják támogatni az EU Strukturális és Beruházási (ESB) alapjai Források, így a város optimálisan képes kihasználni az EU 2021 – 27 közötti időszakának fejlesztési lehetőségeit,
- a stratégiába foglalt tevékenységek (projektek) jelentős része megvalósul a 2021. évet követő időszakban,
- az ITS a város működésének különböző szereplői közti kommunikáció eszközévé válik, s így céljai és projektjei széles körű támogatást élveznek a város társadalmi és gazdasági szereplőinek körében,
- hozzájárul ahhoz, hogy a városban folyó egyes fejlesztési tevékenységek – függetlenül azok finanszírozóitól, illetve tulajdonosaitól - egymással térben és időben összehangoltan valósuljanak meg, erősítve ezzel az egyes fejlesztési célú beavatkozások hatását.
- a közsféra fejlesztései mellett ösztönzi a magánsféra befektetéseit is.

Jelen tanulmány a fenti eredményességi kritériumokhoz illeszkedve az alábbi fő kérdésekre összpontosít:

- a korábbi stratégia megvalósításának tapasztalatai és a megváltozott társadalmi és gazdasági környezet indokolta változások
- a szakpolitikai környezet és szabályozás indokolta változások, különös tekintettel az EU Kohéziós Politika szabályainak –ezen belül elsődlegesen az ESB alapok felhasználását érintő szabályok – megváltozására, valamint a 314/2012 (IX.8) Korm. rendelet (a Kormány 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelete a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről) alkalmazásából fakadó követelményekre,
- a stratégia érintettjeinek bevonása, partnerség szervezése.

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia egyidőben került kidolgozásra Miskolc város 2021-2027-es időszakra szóló Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájával (FVS), illetve az FVS-ben feltárt adatokra és információkra építve került kidolgozásra.

A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia és az Integrált Településfejlesztési Stratégia, valamint utód dokumentuma, a településfejlesztési terv elválnak egymástól. Míg az Integrált Településfejlesztési Stratégia készítésének feltételrendszerét a 314/ 2012-es Kormányrendelet, valamint az azt felváltó, az épített környezet alakításáról és védelméről szóló törvény és annak végrehajtási rendeletével bevezetett településfejlesztési terv rögzíti, és településfejlesztési eszközként a Miniszterelnökség hatáskörébe tartozik annak módszertani követelményeinek definiálása, addig a Fenntartható Városfejlesztési Stratégia az Európai Unió elvárásait figyelembe vevő dokumentum, és a 2021-27-es forrásfelhasználás feltétele. Az FVS kidolgozásához külön módszertani kézikönyv készült a kiemelt városok részére. A módszertani kézikönyv 8.6. fejezete tartalmaz egy ún. FVS-ITS fordító táblát, mely segítséget jelent a városok számára az elkészült FVS ITS-sé történő „adaptálásában”.

Fentiek alapján Miskolc Fenntartható Városfejlesztési Stratégiában foglaltakra építve, azokat felhasználva került kidolgozása Miskolc Integrált Településfejlesztési Stratégiája.

1. HELYZETFELTÁRO MUNKARÉSZ

1.1. Településhálózati összefüggések és térségi kapcsolatok, a város helye a településhálózatban

1.1.1. Miskolc térségi szerepe

1.1.1.1. A település megyei és térségi szerepköre

Miskolc a Bükk hegység keleti oldalán, a Szinva- a Hejő- és a Sajó folyó völgyében, az Alföld és az Északi-középhegység találkozásánál, az észak-déli, valamint a kelet-nyugati irányban húzódó kereskedelmi tengely metszéspontjában épült.

A település az Észak-magyarországi régió legnépesebb városa, a térség gazdasági, közigazgatási, kulturális, oktatási és egészségügyi központja.

Miskolc méretéből és földrajzi helyzetéből adódóan meghatározó szerepet tölt be a régió gazdaságában; számos megyei közigazgatási-, ill. regionális intézmény és hivatal székhelye (Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Észak-magyarországi Regionális Főigazgatósága, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Törvényszék, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Főügyészség, ill. a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság); regionális jelentőségű kulturális központ (Miskolci Nemzeti Színház, Miskolci Kulturális Központ).

Borsod-Abaúj-Zemplén megye településszerkezetében Miskolc és agglomerációja domináns szerepet tölt be; a miskolci agglomerációt az OTRT „együtt tervezhető térségek övezeteként” definiálja.

A települési hierarchia szerint Miskolc régióközpontnak minősül, városkategória alapján nagyváros.

Borsod-Abaúj-Zemplén megye térszerkezetében a Miskolctól, a fő közlekedési útvonalaktól, illetve a határátkelőhelyektől való távolság az egyik legfontosabb, a térszerkezetet és a funkciók térbeli eloszlását alakító tényező.

1.1.2. A település vonzáskörzetének és funkciónak bemutatása, elemzése

Miskolc járási- és megyeszékhely; a megye és a járás igazgatási, oktatási, kulturális és gazdasági központi szerepből adódóan, népességszámához képest, rendkívül funkciógazdag település.

1.1.2.1. Funkcionális vonzáskörzet

A városok vonzáskörzetének megállapítására 6 tényezőt vesznek általában figyelembe: köz- és szakigazgatási intézmények, egészségügy, oktatás, kereskedelem, munkaerő-vonzás, szolgáltatások. Miskolc vándorlási egyenlege a település társadalma fejezetben található.

Köz- és szakigazgatási funkció és vonzáskörzete:

Az ország 2013. január 1-től érvényes közigazgatási átszervezése nyomán (218/2012.(VIII.13.) Korm. rendelet) Miskolc járási székhelyként került kijelölésre. A Miskolci járás illetékessége két kivétellel megegyezik a Miskolci kistérség településeivel: a Szerencsi kistérség települései közül Sóstófalva és Újcsanáros a Miskolci járáshoz került.

Miskolc funkcionális várostérsége a Miskolci járás településeiből áll. A Miskolci járás teljes területe hozzávetőleg 97284 hektár, 2019 január 1-én 233281 fő lakónépességgel. A járás székhelye Miskolc és összesen 39 településből és 168 hozzájuk kapcsolódó településrészből áll:

1. Alsózsolca város	21. Ónod község
2. Arnót község	22. Parasznya község
3. Berzék község	23. Radostyán község
4. Bőcs község	24. Répáshuta község
5. Bükkaranyos község	25. Sajóbábony város
6. Bükkszentkereszt község	26. Sajóecseg község
7. Emőd város	27. Sajóhídvég község
8. Felsőzsolca város	28. Sajókápolna község
9. Gesztely község	29. Sajókeresztúr község
10. Harsány község	30. Sajólád község
11. Hernádkak község	31. Sajólászlófalva község
12. Hernádnémeti nagyközség	32. Sajópálfala község
13. Kisgyőr község	33. Sajópetri község
14. Kistokaj község	34. Sajósenye község
15. Kondó község	35. Sajóvamos község
16. Köröm község	36. Sóstófalva község
17. Mályi község	37. Szirmabesenyő nagyközség
18. Miskolc Megyei Jogú Város	38. Újcsanáros község
19. Nyékládháza város	39. Varbó község
20. Onga város	

Miskolc Megyei Jogú Város multifunkcionalitását közigazgatási-, oktatási-, egészségügyi-, kulturális intézményrendszerének sokszínűsége, összetett kereskedelmi hálózata igazolja. A megyeközpont egyben közlekedési (vasúti és közúti) csomópont, vonzáskörzetének infrastrukturális központja.

Szociális és egészségügyi funkció és vonzáskörzete

Szociális ellátások bemutatása a 1.8.1.3 fejezetben történik. Az intézmények ellátási területe legtöbb esetben a város, a bentlakásos intézmények esetében megyei szintű az ellátási terület.

Az egészségügy esetében az alapellátás városi szintű, míg a szakellátás járási és megyei szintű a városban található kórházaknak köszönhetően.

A városban működik a Egészségfejlesztési Iroda, ami a miskolci járásban élők egészségi állapotának, életminőségének a javítását szolgálja.

Oktatási vonzáskörzet

Miskolcon az oktatás minden szintje elérhető, ez rajzolja ki a város oktatási vonzáskörzetét.

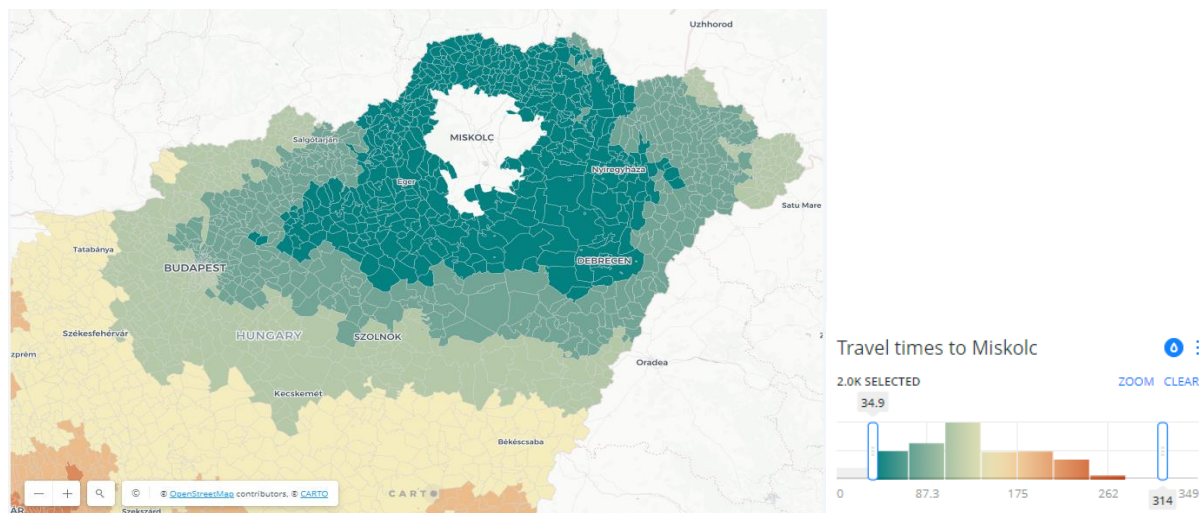
Alapfokú oktatást elsősorban a helyi és a környékbeli települések (agglomeráció) gyermekei veszik igénybe. A bejáró gyerekek nagyobb része azon településekről származik, amelyek tömegközlekedéssel könnyen elérhetőek.

Középfokú oktatás tekintetében a vonzáskörzet Miskolc és Borsod-Abaúj-Zemplén megye települései. A felsőfokú oktatás tekintetében országos a hatókör.

Munkaerőpiaci vonzáskörzet

Vonzáskörzet a közlekedési elérhetőség alapján

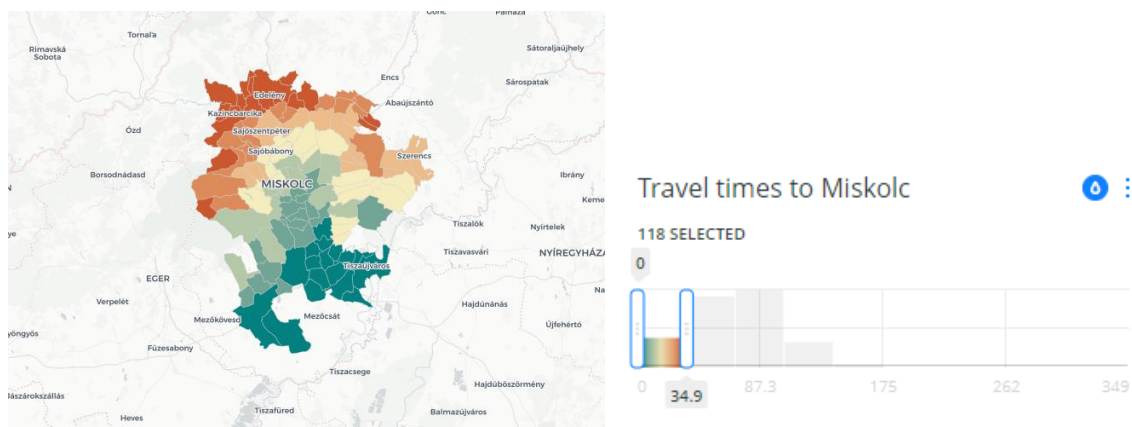
1. térkép: Miskolc közúton való elérése idő szerint

Forrás: 7 régióközpont elérése Magyarországon (carto.com), 2017. november 5.

Miskolc közúti elérhetősége nagyon szépen kirajzolódik a fenti ábrán, nagyjából koncentrikus körök mentén alakulnak az időbeli elérhetőségek.

1. ábra: 35 percen belül elérhető települések köre

Forrás: 7 régióközpont elérése Magyarországon (carto.com), 2017. november 5.

Miskolcot 35 percen belül elérő települések köre túlmutat az agglomerációs gyűrűn, sokkal nagyobb térséget ölel fel. Az M30-as pálya szlovák határig való átadásával az abaúji települések nagy része is elérhető 35 percen belül.

Miskolcon található a megye fő helyközi autóbusz és vasút állomása. A megye minden települése elérhető vagy busszal, vagy vonattal. Ezen túlmenően a szomszédos megyék székhelyei, alföldi városok

is elérhetőek közvetlen busszal, átszállással pedig minden magyarországi település. Miskolc tömegközlekedés szerinti vonzaskörzete elsősorban a megye területére terjed ki.

1.1.2.2. Eseti együttműködések

A hulladékgazdálkodási közszolgáltatást végző szolgáltató a településen a BMH Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Hulladékgazdálkodási Közszolgáltató Nonprofit Kft. A kommunális hulladék szállítás mellett ez a szolgáltató végzi a szelektív és zöldhulladék elszállítását is a településen.

Az alábbi közműszolgáltatók vannak jelen a településen:

- víz- és szennyvízszolgáltató a MIVÍZ Miskolci Vízmű Kft.
- elektromos energia szolgáltató az MVM ÉMÁSZ Áramhálózati Kft.
- gázszolgáltató MVM Next Zrt.
- távhő szolgáltatás a MIHŐ Miskolci Hőszolgáltató Kft-vel
- tömegközlekedés: Miskolc Városi Közlekedési Zrt.

A szociális, oktatási és egészségügyi feladatellátás tekintetében eseti jellegű együttműködések valósulnak meg más településekkel.

1.1.2.3. A város és vonzaskörzetének együttműködése

Miskolc agglomerációs központ az alábbi települések tekintetében: Berzék, Harsány, Hernádkak, Hernádnémeti, Kistokaj, Mályi, Nyékládháza, Onga, Parasznya, Sajóecseg, Sajókápolna, Sajólád, Szirmabesenyő. Azon települések köre tartozik ide, ahová a városból jellemzően kiköltöznek a helyi lakosok, akik munkavégzés és szolgáltatások igénybevétele céljából továbbra is a városhoz kötődnek.

1.1.2.4. Települési funkciók

A települési funkciók bemutatása az 1.14.1.3. fejezetben részletesen megtörténik.

1.2. Területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata

1.2.1. Kapcsolódás az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióhoz (OFTK)

A nemzeti jövőkép elérése érdekében a **Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióban** négy hosszú távú, 2030-ig szóló átfogó fejlesztési célt fogalmaz meg. Az átfogó célok megvalósulása érdekében a Konceptió tizenhárom specifikus célkitűzést, köztük hét szakpolitikai jellegű célt és hat területi célt jelöl ki.

1. táblázat: Az OFTK célrendszere

Átfogó célok	Specifikus célok	
értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés	versenyképes, innovatív gazdaság, életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás, az élelmiszer-feldolgozóipar fejlesztése	Ágazati célok
népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom	gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság, kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom, jó állam, szolgáltató állam és biztonság	
természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme	stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme	
térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet	az ország makro-regionális szerepének erősítése, többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat, vidéki térségek népességeltartó képességének növelése, kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése, területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése, összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása	Területi célok

Forrás: Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió

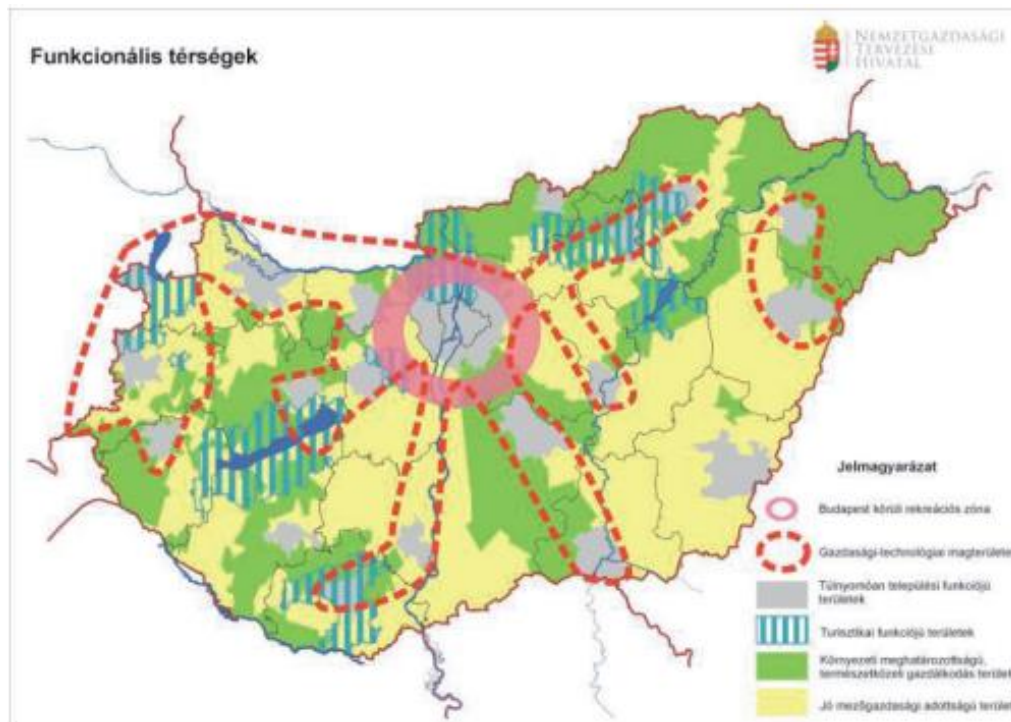
Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió több összefüggésben említi Miskolcot:

„**Miskolc**, mint a nyitott kapuk városa a közösségek, lehetőségek és élmények városa kíván lenni, amelyben kitüntetett szerepet kap a borsodi „Nanopolis” megteremtése olyan kitörési pontokra támaszkodva, mint a tudás- és high-tech alapú iparágak (anyagtudományok, mechatronika), valamint a kulturális ipar és a turizmus. Jelenlegi húzóágazatai mindezek megfelelő alapot képesek nyújtani (logisztika, gépgyártás, vegyipar, gyógyszergyártás, acélipar, autóipar). Elsősorban a Sajó- és a Hernád völgy térségeit képes integrálni, megerősödésével Kassa felé tud terjeszkedni. Kiemelkedő nemzeti

jelentőségű nagyváros, nemzetközi kapuszeressel, potenciálisan országos hatáskörű intézményeknek is otthont adhat”.

Funkcionális besorolás alapján Miskolc a gazdasági technológiai magterületek, túlnyomóan települési funkciójú, illetve részben turisztikai funkciójú területekhez is sorolja.

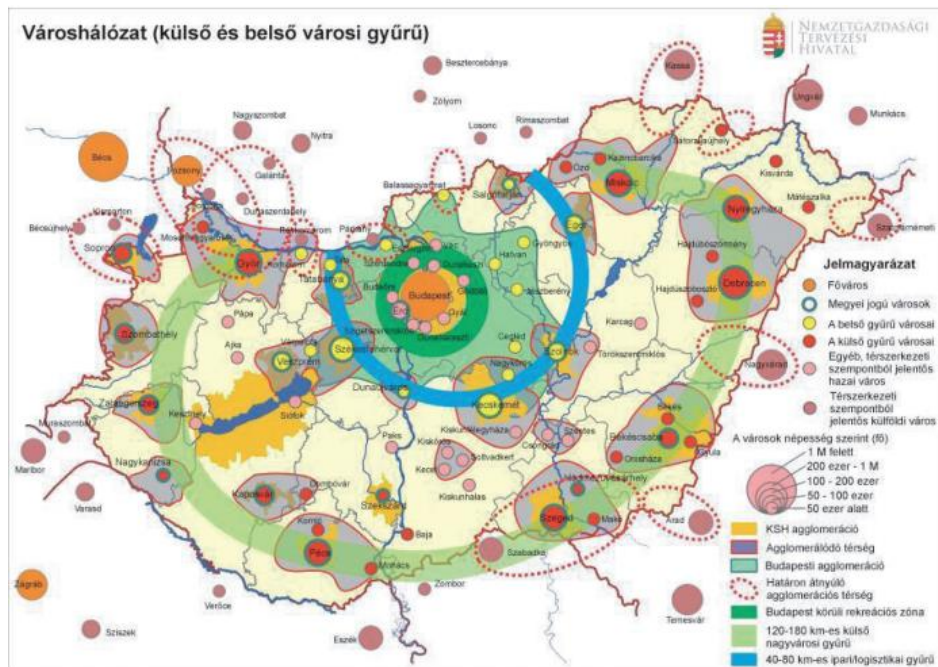
2. térkép: Funkcionális térségek az OFTK-ban

Forrás: OFTK

Az OFTK városhálózati besorolása szerint Miskolc a külső városgyűrűhöz tartozik, továbbá nemzeti és perspektivikusan nemzetközi jelentőségű nagyvárosi térségek tagjaként nevesíti. Az OFTK szerint a nemzeti és nemzetközi jelentőségű nagyvárosok esetén a kiemelt, növekedést szétterítő fejlesztésre, országos jelentőségű intézményeik fejlesztésére, nemzetközi kapuszeresük kiteljesítésére, továbbá a gyűrű városai közötti közúti, vasúti infrastruktúrák és a közösségi közlekedés fejlesztésére, Budapest irányában főként a közösségi közlekedés fejlesztésére kell hangsúlyt fektetni.

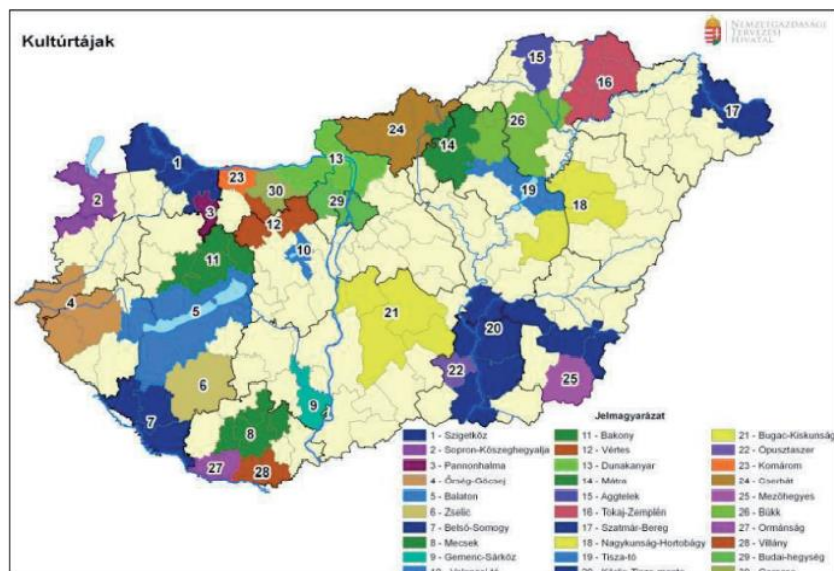
3. térkép: OFTK Városhálózat

Forrás: OFTK

Természeti adottságai alapján az OFTK Miskolcot a Bükk kultúrtáj részeként különleges táji értékekkel, rekreációs funkciókkal bíró övezetek között tartja számon. Itt az országos fejlesztéspolitika részéről megjelenő feladatok a következők: hagyományos gazdálkodás, kulturális örökség megőrzése, helyi közösségek fejlesztése, fenntartható turizmus fejlesztése, környezeti terhelés csökkentése.

4. térkép: OFTK Kultúrtájak

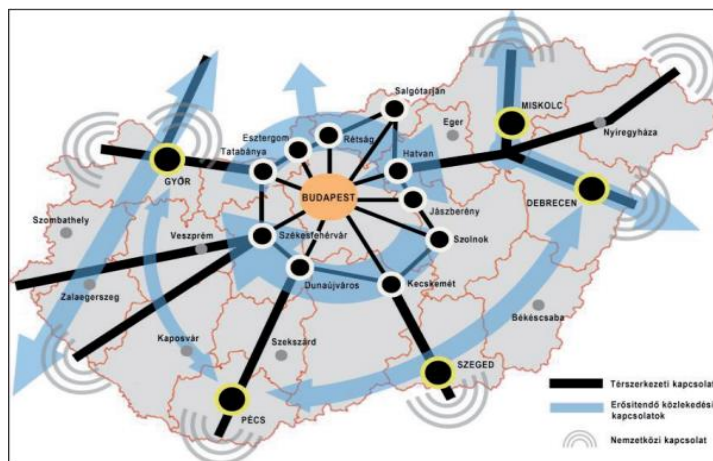

Forrás: OFTK

Az OFTK Miskolcot térszerkezeti és közlekedési kapcsolatok tekintetében az átértékelendő határmenti térségek közé sorolja: **Miskolc-Kassa** régió integrált fejlesztése a határszakasz egész keleti, sok

problémával küzdő szakaszára húzóerőként hathat. A térség fontos erősségeként könyvelhető el, hogy számos felsőoktatási intézménnyel rendelkezik. Az intézmények minőségi oktatást nyújtanak és a kutatás-fejlesztési tevékenységhez is bázisul szolgálnak. Az egyetemek, valamint az egyetemek és a vállalkozások közötti együttműködés szintje azonban még alacsony. A határtérség természeti környezete kettős képet mutat: egyrészt számos Magyarország – Szlovákia természetvédelmi terület fekszik a határ mindkét oldalán, másrészt azonban a korábbi nehézipari tevékenység következményeként sok a komoly környezeti károkkal sújtott és szennyezett terület is. A határtérség jelentős kulturális örökségi értékkel rendelkezik, amelyek társadalmi és gazdasági erőforrásként való használata még fejlesztendő terület. Közlekedési kapcsolatok fejlesztése terén az gyorsforgalmi út 2030-ig történő fejlesztése a cél.

5. térkép: Stratégiai kapcsolatok szerkezete

Forrás: OFTK

1.2.2. Kapcsolódás a Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területfejlesztési Konceptiójához és Programjához

Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területfejlesztési Programja (2021-2027) az alábbi átfogó célokat és specifikus célokat fogalmazza meg:

2. táblázat: B.-A.-Z. megyei Területfejlesztési Program célrendszere

Átfogó célok	Specifikus célok
- Borsod-Abaúj-Zemplén megye népességmegtartó képességének növelése a lakosság életminőségének javulásával és fenntartható infrastruktúra biztosításával - Borsod-Abaúj-Zemplén megye természeti adottságaira, hagyományaira és korszerű infrastruktúrára épülő versenyképes gazdaság kialakítása	- Humán központú minőségi szolgáltatások - Korszerű és fenntartható infrastruktúra - Versenyképes gazdaság

Forrás: B.-A.-Z. megyei Területfejlesztési Program

Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területfejlesztési Programja (2021-2027) Miskolc és agglomerációja tekintetében az alábbi területi célokat fogalmazta meg:

Fejlett, innovatív regionális centrum

Miskolc a régió központja. Stratégiai cél, hogy tudásközpontként, innovációra és kutatás-fejlesztésre épülő gazdasági központként élhető és integráló város legyen. Fontos és indokolt a megyei központ kiemelt fejlesztése, figyelembe véve az agglomerációban jelentkező adottságokat és igényeket. Kiemelt figyelmet fordítunk a tervezés során a városfejlesztésre, összhangban a 2021-2027-es programozási időszak fenntartható városfejlesztési céljával. Az előző programozási időszak tapasztalatai alapján nagyobb hangsúlyt kell fektetni a város-vidék együttműködésének fejlesztésére.

A szomszédos megyék megyeszékhelyei közötti (beleértve az agglomerációt is) közvetlen közlekedési kapcsolatok (autópálya kapcsolatok, gyorsforgalmi utak, elővárosi vasúti stb.) fejlesztése szintén prioritásként jelenik meg. A települések mindennemű fejlesztései során a smart és digitális megoldásokat szükséges elterjeszteni, valamint a zöld gazdaság és a környezet fejlesztéséhez is aktívan hozzá kell járulni, így együtt segítve a vonzó üzleti környezet kialakítását és a területi egyenlőtlenségek csökkentését. A fenntartható városfejlesztési projektek tervezése és végrehajtása kapcsán a megyeszékhelyeknek szembe kell nézniük a meglévő környezeti és közlekedési infrastruktúra hiányosságai okozta, nagyobb volumenű beavatkozásokat megkövetelő kihívásokkal is. A megyeszékhely fejlődése a megye egészének fejlődést is segíti, ezért különösen fontos a szinergikus fejlesztések megvalósítása.

A fenntartható városfejlesztés során előtérbe helyezésre kerülnek a partnerségi folyamatok, a fenntartható pénzügyi tervezés és üzleti modellezés. Miskolc a Mátra-Bükk kiemelt térség egyik városa, így a térségi program célkitűzései hozzájárulnak jelen területi cél eléréséhez.

Miskolc Megyei Jogú Város településfejlesztési koncepciója (2014-2030) 4 átfogó és 16 részcélt fogalmaz meg. A részcélok az átfogó célokkal harmonizálnak, annak megvalósítását segítik.

1.2.3. Egyéb térségi fejlesztési koncepciókhoz, programokhoz való kapcsolódás

Miskolc Megyei Jogú Város Településfejlesztési Koncepciója (2014-2030)

3. táblázat: Miskolc MJV Településfejlesztési Koncepciójában megfogalmazott célok

Átfogó célok	Részcélok
Versenyképes gazdaság	- Tudásgazdaság - Erős helyi gazdaság, magas foglalkoztatottság - Vonzó befektetői környezet
Fenntartható természeti környezet, vonzó városkép	- Kezdeményezés és együttműködő városfejlesztés - Fejlett közszolgáltatások Miskolcon és térségében - Környezettudatos Miskolc - Növekvő megújuló energiaellátás Miskolcon és térségében - Rendezett épített környezet
Javuló életminőség	- Képzett és művelt lakosság - Javuló jövedelmi viszonyok - Egészségtudatos lakosság

Átfogó célok	Részcélok
	- Javuló humán intézményi szolgáltatások Miskolcon és térségében - Intelligens város és várostérség
Növekvő biztonság	- Magas színvonalú személyi és vagyoni biztonság - Egyenlő hozzáférés és esélyteremtés - Hatékony környezetbiztonság Miskolcon és térségében

Forrás: Miskolc MJV Településfejlesztési Konceptió

1.3. A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata

Az Országos- és Borsod-Abaúj-Zemplén megye Területrendezési Tervvel összhangban készültek az elmúlt időszak miskolci rendezési tervei.

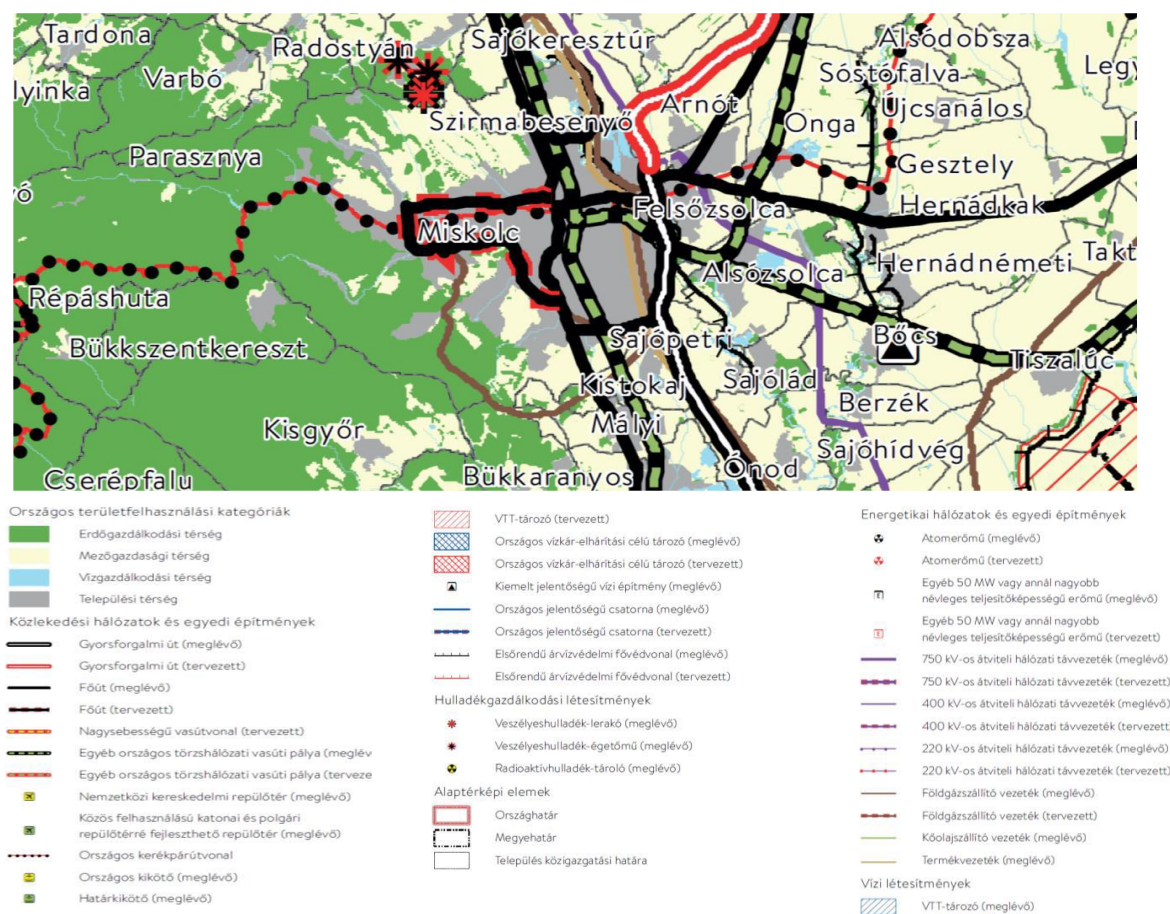
1.3.1. Országos Területrendezési Terv (OTrT)

Az Országgyűlés 2018. december 12-én elfogadta Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvényt (MáTrT), amelynek területrendezési terveket érintő fejezetei 2019. március 15-től hatályosak.

Az Ország Szerkezeti Terve

A tervezési területre az Ország Szerkezeti Terve települési térséget határoz meg.

6. térkép: Miskolc az Országos Szerkezeti tervben

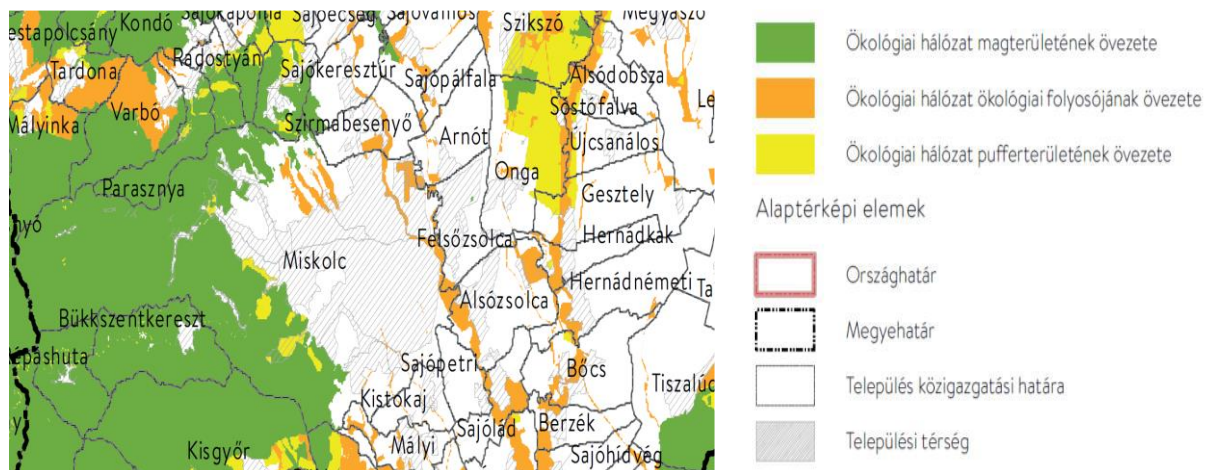
Forrás: <https://www.oeny.hu/oeny/4tr/#/pdf-terkepek>

Az országos övezeti terv tervlapjain Miskolc érintettsége

3/1. melléklet: Ökológiai hálózat magterületének övezete, az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete és az ökológiai hálózat puffterületének övezetének tervlapja

A 3/1. melléklet a Miskolc belterületére települési térséget határoz meg, az ökológiai hálózat minden eleme Miskolc külterületét érinti.

7. térkép: Részlet az MáTrT. 3/1. mellékletéből

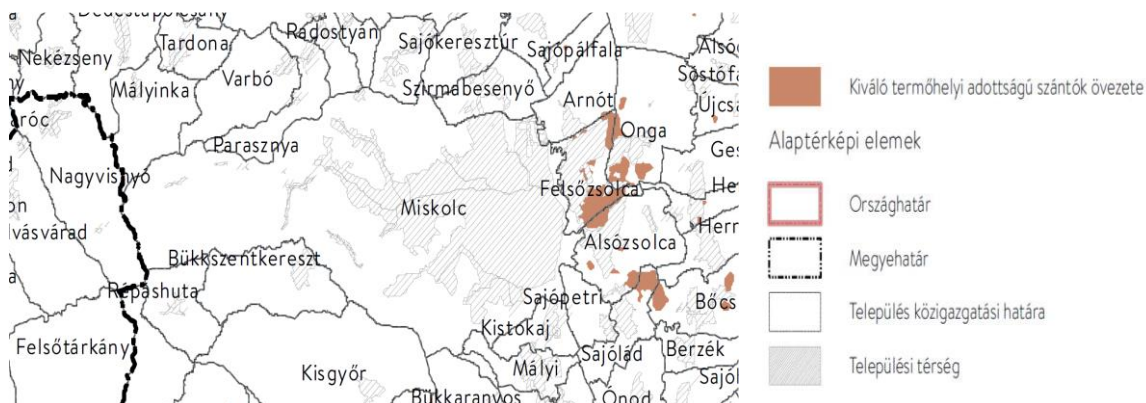

Forrás: <https://www.oeny.hu/oeny/4tr/#/pdf-terkepek>

3/2. melléklet: Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetének tervlapja

A 3/2. melléklet Miskolc területére települési térséget határoz meg, a kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete **nem érinti** Miskolcot.

8. térkép: Részlet az MáTrT. 3/2. mellékletéből

Forrás: <https://www.oeny.hu/oeny/4tr/#/pdf-terkepek>

3/3. melléklet: Erdők övezetének tervlapja

A 3/3. melléklet Miskolcra települési térséget határoz meg, az erdők övezete Miskolc külterületének a Bükkbe eső részét **érinti**.

9. térkép: Részlet az MáTrT. 3/3. mellékletéből

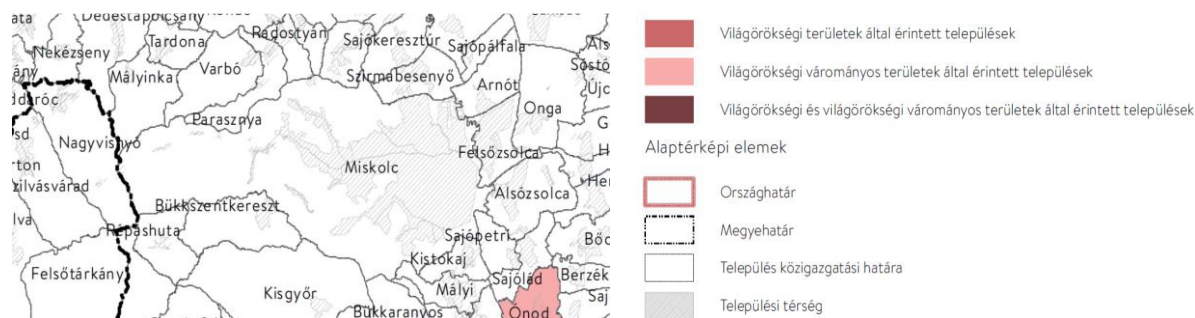

Forrás: <https://www.oeny.hu/oeny/4tr/#/pdf-terkepek>

3/4. melléklet: Világörökségi és világörökségi várományos területek övezete által érintett települések tervlapja

A 3/4. melléklet **nem érinti** a települést.

10. térkép: Részlet az MáTrT. 3/4. mellékletéből

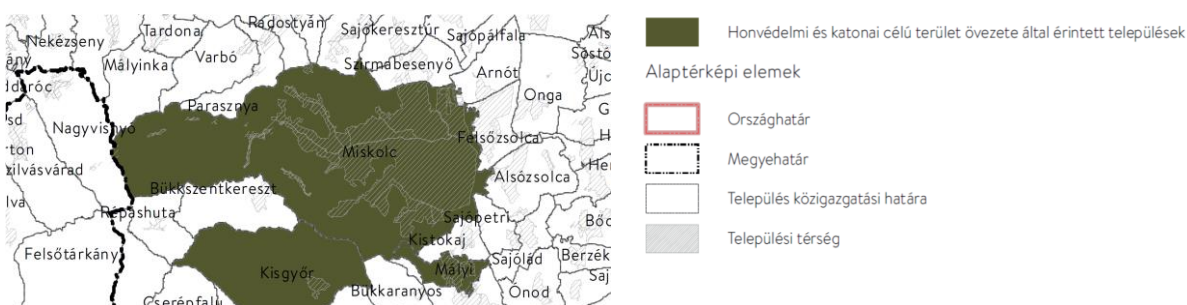

Forrás: <https://www.oeny.hu/oeny/4tr/#/pdf-terkepek>

3/5. melléklet: Honvédelmi és katonai célú terület övezete által érintett települések tervlapja

A 3/5. melléklet **érinti** Miskolcot.

11. térkép: Részlet az MáTrT. 3/5. mellékletéből

Forrás: <https://www.oeny.hu/oeny/4tr/#/pdf-terkepek>

A műszaki infrastruktúra hálózatok főbb építményei:

Az országos közúthálózat távlati gyorsforgalmi és főúti elemei, valamint a fővárosi térszerkezetet meghatározó főutak

Főút neve:	Főút iránya:
M30-as autópálya	Mezőcsát– Miskolc – Encs – Tornyosnémeti – (Szlovákia)
3. sz. főút	Budapest – Hatvan – Gyöngyös – Füzesabony – Mezőkövesd – Miskolc – Szikszó – Encs – Tornyosnémeti – (Szlovákia)
26. sz. főút	Miskolc (3. sz. főút) – Sajószentpéter – Kazincbarcika térsége – Bánréve – (Szlovákia)

Országos törzshálózati vasúti pályák

Vasúti pályák:	
80 (1)	Budapest [VIII. kerület, Keleti pu.] – Hatvan – Miskolc – Mezőzombor – Sátoraljaújhely – (Szlovákia)
92 (1)	Miskolc (Tiszai) – Bánréve – (Szlovákia)

Országos kerékpárút-törzshálózat elemei

Kerékpárút-törzshálózat:
23. Nyugat-zempléni kerékpárútvonal
23.A: Gönc – Boldogkőváralja – Miskolc – Felsőtárkány – Eger

9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet: a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról: A Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: Trtv.) 19. § (4) bekezdésével összhangban, az Országos Övezeti Terv részét képező, e rendeletben megállapított országos övezetek a következők:

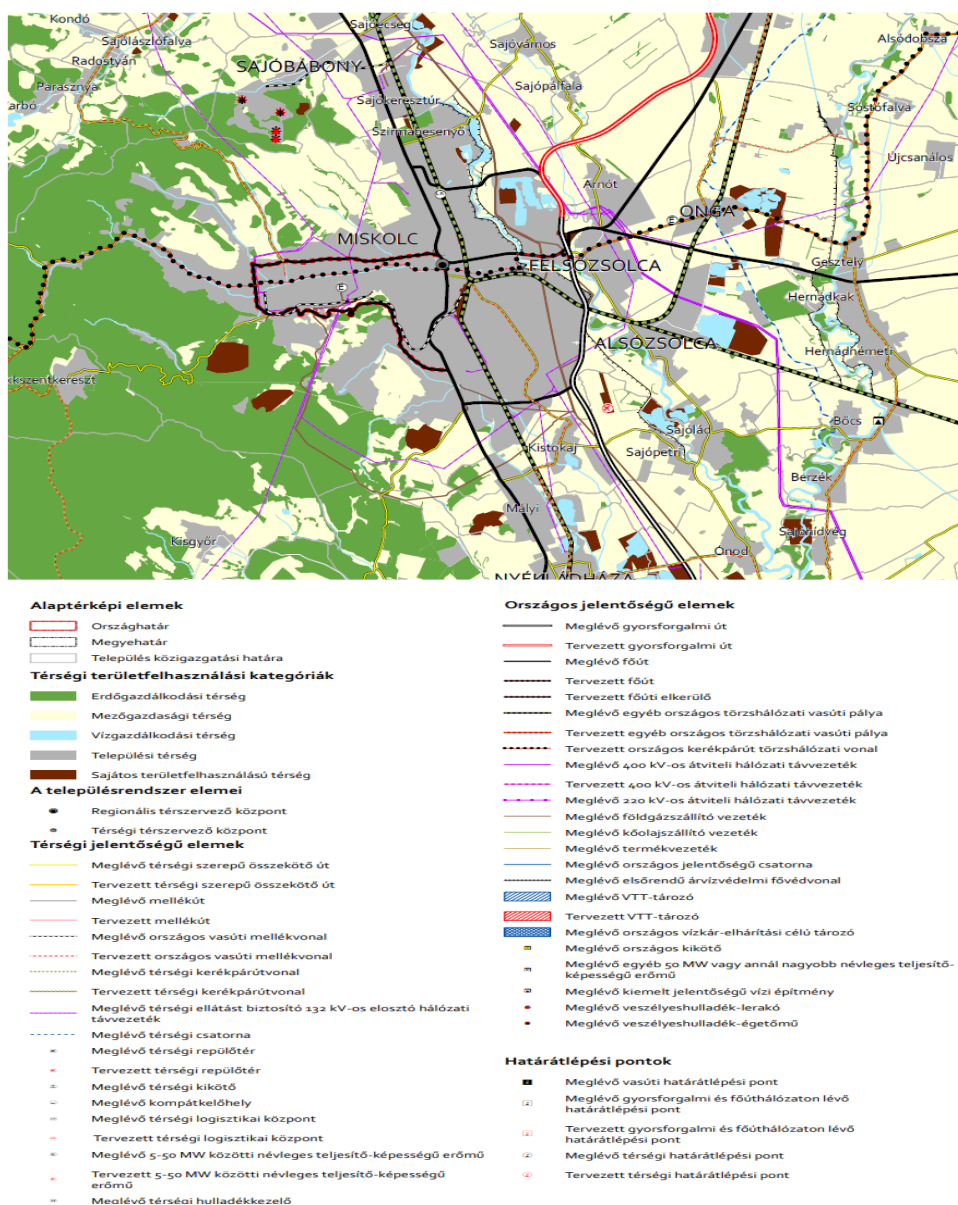
- az 1. melléklet szerinti jó termőhelyi adottságú szántók övezete: Miskolcot a Felsőzsolcával határos területen érinti;
- a 2. melléklet szerinti erdőtelepítésre javasolt terület övezete: belterület és külterület határán több helyen megjelenik (Szirmabesenyő, Parasznya, Bükk-szentkereszt és Kistokaj irányába).
- a 3. melléklet szerinti tájképvédelmi terület övezete: A Sajó közvetlen környezete és a dombsági, hegyvidéki részei Miskolcnak.
- a 4. melléklet szerinti vízminőség-védelmi terület övezete: Miskolc belterületének magasabb fekvő részei és a teljes Bükk-i külterület.
- az 5. melléklet szerinti nagyvízi meder övezete: a Sajó-meder miskolci szakasza.
- a 6. melléklet szerinti VTT-tározók övezete: nem releváns.

1.3.2. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területrendezési Terv települést érintő elhatározásai

A B.-A.-Z. Megyei Önkormányzat Közgyűlésének nevében eljáró B.-A.-Z. Megyei Közgyűlés Elnökének 4/2020. (V.29.) számú önkormányzati rendelete (a továbbiakban: MTRt.)

A megye Térségi Szerkezeti Terve (MTRt. 1. melléklete)

12. térkép: Részlet a B.-A.-Z. megye Térségi Szerkezeti Tervéből

Forrás: http://www.baz.hu/content.php?cid=teruletrendezesi_terv_2020

4. táblázat: Megyei Térségi Övezetek (MTrT. 3. melléklete)

Megyei Térségi Övezetek	Érintettség
Ökológiai hálózat magterületének, ökológiai folyosójának és pufferterületének övezete	Érinti
Kiváló és jó termőhelyi adottságú szántók övezete	Érinti
Erdők övezete és erdőtelepítésre javasolt terület övezete	Érinti
Tájképvédelmi terület övezete	Érinti
Világörökségi és világörökségi várományos területek övezete	Nem érinti
Vízminőség-védelmi terület övezete	Érinti
Nagyvízi meder övezete és VTT-tározók övezete	Érinti
Honvédelmi és katonai célú terület övezete	Érinti
Ásványi nyersanyagvagyon övezete	Érinti
Rendszeresen belvízjárta terület övezete	Nem érinti
Földtani veszélyforrás terület övezete	Érinti
Kiemelt jelentőségű gazdasági övezet	Érinti
Kiemelt jelentőségű turisztikai övezet	Érinti
Megyehatáron, településhatáron átnyúló, együtt tervezendő térség övezete	Nem érinti
Közigazgatási határon átnyúló, együtt tervezendő létesítmények övezete	Nem érinti
Településfejlesztési dokumentumok és településrendezési eszközök társulásban történő készítésének övezete	Nem érinti
Zártkerti övezet	Érinti
Lakótelepi övezet	Érinti

Forrás: saját szerkesztés

5. táblázat: Miskolc város területének térségi övezetekkel való érintettsége

MISKOLC	
Ökológiai hálózat magterületének övezete (ha)	11439,54
Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete (ha)	813,92
Ökológiai hálózat pufferterületének övezete (ha)	405,92
Jó termőhelyi adottságú szántók övezete (ha)	165,44
Erdők övezete (ha)	11422,71
Erdőtelepítésre javasolt terület övezete (ha)	277
Tájképvédelmi terület övezete (ha)	15153,09
Vízminőség-védelmi terület övezete (ha)	12303,58
Nagyvízi meder övezete (ha)	440,47

MISKOLC	
Honvédelmi és katonai célú terület övezete (érintettség)	x
Ásványi nyersanyagvagyon övezete (érintettség)	x
Földtani veszélyforrás terület övezete (érintettség)	x

Forrás: http://www.baz.hu/content.php?cid=teruletrendezesi_terv_2020

A fenti táblázatból jól látható, hogy a térségi övezetek mekkora területeket érintenek Miskolcon.

Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területrendezési Tervében alkalmazott megyei területfelhasználási kategóriák:

- területi korlát nélkül ábrázolt térségek:
 - erdőgazdálkodási térség,
 - mezőgazdasági térség,
 - vízgazdálkodási térség,
 - települési térség,
- legalább 5 ha nagyságú sajátos területfelhasználású térség.

6. táblázat: Miskolc területének a megyei területfelhasználási kategóriák szerinti megoszlása

Megyei területfelhasználási kategóriák szerinti megoszlás											
Település	Település területe (ha)	Erdőgazdálkodási térség		Mezőgazdasági térség		Vízgazdálkodási térség		Települési térség		Sajátos területfelhasználású térség	
		ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Miskolc	23666,33	11517,02	48,66	3986	16,84	164,54	0,7	7383,65	31,2	615,12	2,6

Forrás: http://www.baz.hu/content.php?cid=teruletrendezesi_terv_2020

A város területe 23 666 ha, ennek majdnem 49% erdőgazdálkodási térség, 16,84% mezőgazdasági térség, a település mérete 7384 ha.

A műszaki infrastruktúra hálózatok főbb építményei:

Közúthálózat B-A-Z megyét érintő elemi

Főút neve:	Főút iránya:
M30-as autópálya:	Mezőcsát (M3) – Miskolc – Encs – Tornyosnémeti – (Szlovákia)
3. sz. főút:	Budapest – Hatvan – Gyöngyös – Füzesabony – Mezőkövesd – Miskolc – Szikszó – Encs – Tornyosnémeti – (Szlovákia)

Főút neve:	Főút iránya:
26. sz. főút:	Miskolc (3. sz. főút) – Sajószentpéter – Kazincbarcika térsége – Bánréve – (Szlovákia)
304. sz. főút:	Miskolc (M30) – Miskolc (3. sz. főút)
306. sz. főút:	Miskolc (M30) – Szirmabesenyő (26. sz. főút)

Országos törzshálózati vasúti pályák

Vasúti pályák:	
80 (1)	Budapest [VIII. kerület, Keleti pu.] – Hatvan – Miskolc – Mezőzombor – Sátoraljaújhely – (Szlovákia)
92 (1)	Miskolc (Tiszai) – Bánréve – (Szlovákia)
275	Miskolc – Miskolc [Diósgyőr-Vasgyár]

Országos kerékpárút-törzshálózat elemei

Kerékpárút-törzshálózat:
23. Nyugat-zempléni kerékpárútvonal:
23.A: Gönc – Boldogkőváralja – Miskolc – Felsőtárkány – Eger

Tervezett kerékpárutak:

- Miskolc – Bükkzentkereszt – Répáshuta
- Miskolc – Kistokaj – Nyékládháza – Ónod – Köröm
- Miskolc – Radostyán – Parasznya – Sajókápolna - Sajószentpéter

Térségi logisztikai központ Miskolcon és Tiszaújvárosban található a megyében.

5-50 MW közötti névleges teljesítő-képességű erőművek között említésre kerül a miskolci is.

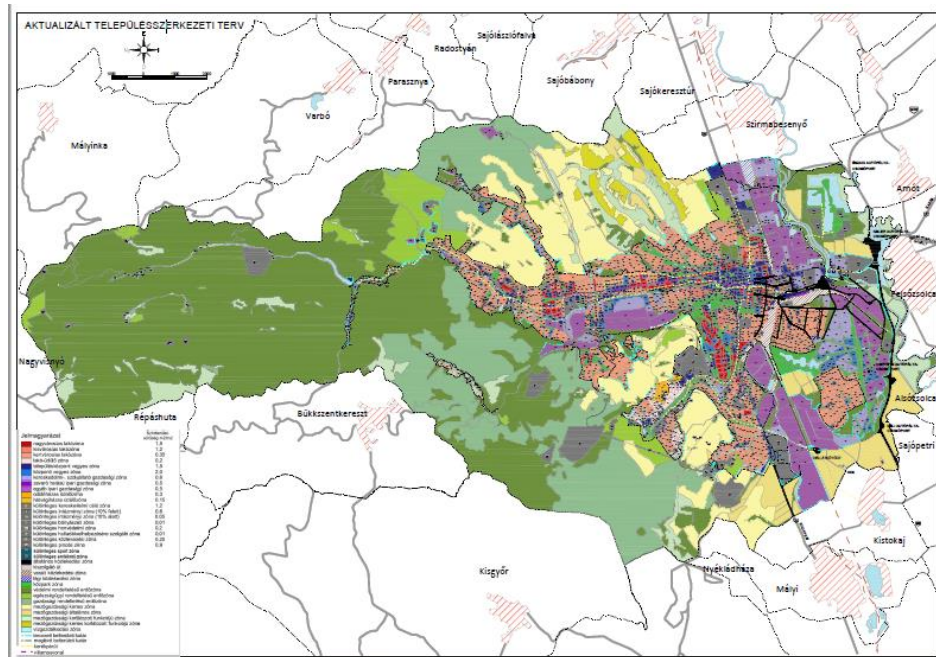
Villamosenergia-átviteli hálózati távvezeték és elosztó hálózat, valamint a szénhidrogén szállítóvezetékek és az elsőrendű árvízvédelmi fővonallal érintett települések között is megjelenik Miskolc.

Miskolc funkcionális várostérségében található települések településfejlesztési dokumentumai elsősorban közigazgatási, oktatási, közlekedési, foglalkoztatási, infrastrukturális vonatkozásban is érintik Miskolcot.

1.4. A szomszédos települések hatályos szerkezeti terveinek- adott település fejlesztését befolyásoló megállapításai

A város szomszédságában lévő települések településszerkezeti terveiben nincs érdemi utalás Miskolcra.

13. térkép: Miskolc Település szerkezeti terve

Forrás: MMJV

Miskolc közigazgatási határain döntő arányban vízfelülettel, erdő és mezőgazdasági területtel kapcsolódik a szomszédos településekhez. Beépítésre szánt területek Szirmai, illetve Kiskaj közigazgatási határ mentén van, ahol zavaró hatású ipari gazdasági zóna, illetve kereskedelmi és gazdasági szolgáltatási zóna található.

1.5. Hatályos településfejlesztési döntések

1.5.1. A hatályos településfejlesztési koncepció és Integrált Településfejlesztési Stratégia megállapításai

1.5.1.1. Településfejlesztési Koncepció

Miskolc városa 2014. febr. 13-án elfogadta 2014-2030-ra vonatkozó településfejlesztési koncepciót a I-8/80.129/2014 sz. határozatával.

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) célrendszere a Településfejlesztési Koncepcióban megfogalmazott jövőképhez és átfogó célokhoz illeszkedik, kiegészíti azt. A koncepció alapvetően a városfejlesztés hosszútávú vízióját és értékrendjét kell, hogy meghatározza, ill. a szándékolt fejlesztési irányokat szükséges kijelölnie. Miskolc Megyei Jogú Város fejlesztési koncepciója kijelöli a város pozícióit 2030-ig a hazai városhálózatban, bemutatja a város társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetének jövőbeni állapotát.

Miskolc jövőképe: Miskolc olyan város, ahol megállt a több évtizede tartó népességfogyás köszönhetően a mindenki számára egyenlő módon hozzáférhető színvonalas köz- és magánszolgáltatásoknak, a megfelelő számú és minőségű munkahelyeknek, a jó városi közbiztonságnak.

Miskolc a klímaváltozás ellenére is a legélhetőbb magyarországi nagyváros, köszönhetően természetközelségének, egybefüggő, igényesen kialakított zöldterületeinek, erdőinek, hegyeinek, ivóvíztisztaságú karsztvizeinek, jó levegőjének.

A város társadalmilag és környezetileg fenntartható módon működik, a kialakított városi infrastruktúra a helyi igényeken és fenntarthatósági szempontokon alapszik. A város működésének karbonkibocsátása közel nulla, a lakosság szemléletében erőteljesen jelen van a környezettudatosság.

A társadalmi jólétet a város térségi gazdasági központi szerepe biztosítja, amely a magas hozzáadott értéket képviselő kutatás-fejlesztésre és az innovációra épül. A város társadalmi kohéziójának alapját a lokálpatrióta fiatalok, az erős családok, valamint a megbecsült idősek jelentik.

A település Kassa-Miskolc gazdasági és turisztikai tengely meghatározó városa, a Via Carpatia európai közlekedési folyosó fontos logisztikai csomópontja.

A jóváhagyott Településfejlesztési Koncepció meghatározza az elsődlegesen megvalósítandó célokat és az ahhoz kapcsolódó fejlesztési, rendezési feladatokat.

Miskolc város átfogó céljai a következők:

1. Miskolc népességmegtartó képességének növelése a lakosság életminőségének javulásával, fenntartható infrastruktúra és szolgáltatások biztosításával
2. Korszerű infrastruktúrára épülő, modern, versenyképes, tudásalapú térségi gazdasági központ kialakítása

Az átfogó célok megvalósulását 4 stratégiai cél mentén tervezi elérni a város, ezek a következők:

- S1. Korszerű, humán központú települési és térségi szolgáltatások
- S2. Fenntartható városi infrastruktúra és szolgáltatások biztosítása
- S3. Városi klímaadaptáció elősegítése és dekarbonizáció
- S4. Modern, versenyképes gazdaság

A stratégiaalkotás keretében négy horizontális cél került meghatározásra:

H1. Városterzési zöldátállás

H2. Városterzési digitális átállás

H3. Esélyegyenlőség biztosítása

H4. Reziliencia

1.5.1.2. Integrált Településfejlesztési Stratégia

Az integrált településfejlesztési stratégia 2020-ig elérendő középtávú stratégiai fejlesztési céljai egyrészt a településfejlesztési koncepcióban felvázolt jövőkép és átfogó, hosszú távú célok, másrészt az Európa 2020 stratégia (a kohéziós politika 11 tematikus célja és az egyes támogatási alapok – ERFA, ESZA – ezen célokhoz illeszkedő beruházási prioritásai) alapján kerültek meghatározásra.

Miskolc Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája 2014-ben készült el a 2014-2020. programozási időszakra. A dokumentum felülvizsgálata folyamatban van.

Városfejlesztés stratégiai szintű céljai:

- Gazdasági potenciál növelése
- Természeti környezet megóvása, sérült környezet rehabilitációja
- Életminőség javítása, humán potenciál fejlesztése
- Épített környezet fejlesztése, az épített és a természeti környezet harmóniájának megteremtése
- Biztonság, esélyteremtés, diszkrimináció mentesség, szociális kohézió erősítése

1.5.2. Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések

Miskolc Városa rendelkezik hatályos településfejlesztési és –rendezési szerződésekkel:

- Integrált Településfejlesztési Stratégia felülvizsgálatára a szerződés 2022. április 05-én lépett hatályba az EX-ACT Project Kft.-vel. A teljesítés ideje 2022. november 15. A szerződés tárgya a jelen dokumentum elkészítése.
- Jelenleg folyamatban van Miskolc város egységes rendezési- és szabályozási tervének elkészítése a VÁTI Városépítési Kft.-vel. A teljesítés ideje: 2022.12.31.
- Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája 2021-2027 dokumentum elkészítése, mely szerződés 2021. május 19-én lépett hatályba és a stratégia Miskolc MJV közgyűlése általi elfogadásáig tart.
- Kiemelt fejlesztési területekké való nyilvánításról szóló határozatok

1.6. Településrendezési Tervi előzmények

1.6.1. Hatályban lévő településrendezési eszközök

Miskolc Megyei Jogú Város Városépítési Koncepcióját VIII-145/3481/2001. számú határozattal fogadta el a Közgyűlés, majd 2003-ban és 2021-ben módosította.

A város Településszerkezeti tervének alaphatározata 2003-ban került elfogadásra, azóta 44 alkalommal módosították. A Közgyűlés a IV-68/23.261/2003. számú határozattal jóváhagyott Településszerkezeti Tervet a IV-75/16.321-2/2007. számú határozatával módosította: Aktualizált Településszerkezeti terv.

Ezután indult meg a szabályozási terv készítése. A szabályozási terv a már elfogadott településszerkezeti tervi elhatározások szerint készült, de a részletesebb lépték és a konkrét megoldási javaslatok, területi lehetőségek következtében pontosításokat tett szükségessé a településszerkezeti terven is.

Miskolci Megyei Jogú Város Építési Szabályzatát (MÉSZ) 2004-ben a többször módosított 21/2004. (VII. 6.) rendeletben fogadták el. 2009-ben átdolgozták, azóta 62 alkalommal módosították. Miskolc Történelmi Ávas területére vonatkozó Helyi Építési Szabályzat alaprendeletét 2003-ban fogadták el, azóta többször módosították, utoljára 2017-ben.

A hatályos TSZT legutóbbi módosítását az 53/2022. (V.26.) számú határozattal fogadták el.

1.6.2. Hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemei

1.6.2.1. A hatályos településszerkezeti terv megállapításai

A hatályos Településszerkezeti terv rögzíti a város terület-felhasználásnak meglévő és tervezett rendjét, a szerkezeti jelentőségű infrastruktúrákat, továbbá a fejlesztések objektív korlátait. Jóváhagyása óta a dokumentáció többször módosult, a fejlesztések alapvető célja és iránya azonban változatlan maradt.

A város szerkezetének alapvető jellemzője a változatos topográfia. A meglévő városrészek jellemzően a Szinva nyugat felé keskenyedő völgyében alakultak ki, a történeti fejlődés során a kevésbé tagolt Hejő-völgy is a várostest részévé vált. A nyugat- és dél felől keretező Bükk-Hegység és annak dombvonulatai jogszabállyal védett természetvédelmi és ivóvízbázis-védelmi területek. A nagyobb fejlesztések terepe így a Sajó síkja a várostest keleti részén, a beékelődött, revitalizációra váró iparterületek újraértelmezése, illetve a hirtelen nőtt város közlekedési hálózatainak tervszerű fejlesztése.

A terv a jóváhagyáskor hatályos OTÉK-ban definiált valamennyi területfelhasználást tartalmazza, a falusias lakóterület kivételével.

A fejlesztési elképzelések ismertetése során – tekintettel a területfelhasználásban bekövetkező tervezett változások számosságára – a nagyobb, önálló településszerkezeti egységként megjelenő elemeket ismertetjük.

A. Beépítésre szánt területek

1. Lakóterületi fejlesztéseket elsősorban a kertvárosias lakóterületek tekintetében tartalmaz:

- A legnagyobb összefüggő blokkot a Belvárost és a Győri kaput északról keretező dombvonulaton jelölte ki, mintegy 300 ha területen.

- Kisebb léptékű, de városrésznyi területű a Komlóstető és a Tatárdomb területén kijelölt lakóterület.
- A meglévő településrészekhez kapcsolódó további fejlesztési területek elsősorban Szirma és Martin-Kertváros peremén kerültek kijelölésre.
- Egyedileg definiált a Miskolc-Tapolca városrész környezetében kijelölt 89 ha lakó-üdülő terület, ahol a lakófunkció feltételekhez kötött.
- Egyéb lakóterületek tekintetében jellemzően a meglévő állapotot rögzíti.

2. A vegyes területek közül a településközponti vegyes területek kiterjesztése tervezett:

- A belvárostól keletre, a Zsolcai kapu gazdasági területeinek urbánus átalakításának elősegítésére.
- A Csabai kapu-Csabavezér út-Pesti út, mint a városba bevezető főútvonal kétoldali teleksora.
- Az Újgyőri főtérről, mint alközpont térségében.
- Diósgyőr-városközpont és Miskolc-Tapolca strandokat övező karéja, mint kiemelt turisztikai fejlesztési területek térségében.
- Központi vegyes terület a Búza tér térségében és a Vasgyár várostest felőli peremén került kijelölésre, elősegítve a frekvenciált területek funkcióváltását.

3. A gazdasági területek fejlesztése elsősorban a város keleti, sík fekvésű részén tervezett, A meglévő gazdasági területek összekötésével és kiegészítésével összefüggő gazdasági zónák kialakítása tervezett:

- A Miskolc-Bánréve-Ózd vasútvonal - Zsolcai kapu - Sajó folyó közötti területen.
- A Budapest-Miskolc vasútvonal és Hejőcsaba-Görömböly városrészek közti területsávban.
- Szirma és Martin-Kertváros térségében újonnan kijelölt zöldmezős területként.
- A meglévő ipari területek (Vasgyár, Digép) feltárása és részbeni funkcióváltása tervezett.
- Sajátos használat szerint az ipari területek túlsúlya jellemző, kereskedelmi-szolgáltató területek elsősorban a lakó és ipari területek elválasztására kerültek kijelölésre.

4. Üdülőterületi fejlesztések döntően Miskolc-Tapolca legszélső, infrastruktúrával nehezen ellátható területén tervezettek, azonban a városrész tervezett lakóterületein sem kizártak (ld. az 1. pontban.)

5. Különleges terület kijelölését igénylő fejlesztések:

- Kereskedelmi zóna kiterjesztése a keleti és a déli városkapu térségében, továbbá a Kilián-Bulgárföld lakótelepek között.
- Különleges közlekedési zóna besorolást az Újgyőri főtérről, a DVTK stadion és a Majláthi intermodális csomópont kapott, a közösségi közlekedési hálózat tervezett fejlesztési elképzelései alapján.
- Különleges intézményi zóna rekreációs célként a Csorba-tavakhoz kapcsolódóan, a görömbölyi agyagbánya hasonló célú rekultivációjához kapcsolódóan, Miskolc-Tapolcán a Hejő völgyben, valamint a Majális-park és a Királyasztal területén az idegenforgalmi fejlesztések fogadására. *(A zóna alacsony beépítési intenzitású, a jelenlegi terminus szerint beépítésre nem szánt területként történhetne kijelölésre.)*

B. Beépítésre nem szánt területek

1. A közlekedési és közműterületek tervezett fejlesztései a C. pontban kerülnek bemutatásra.

2. Zöldterületek fejlesztése részben a zárványként beékelődött, kedvezőtlen beépítési lehetőségű területeken tervezett:

- A Martin-kertvárostól délre fekvő mélyvekvésű területen, vízrendezéshez kapcsolódóan.

- Az Avas-tetőn, a frekventált helyen lévő elhanyagolt terület hasznosítási céljaként.
- A Pece-ágak völgytalpán, az árvízi véstározók kiegészítő funkciójaként.
- Önálló fejlesztési célként egyedül a Csorba-tavak környezetében jelenik meg.

3. Erdőterületek fejlesztése elsősorban a belterületen és az ahhoz kapcsolódó területeken tervezett, az egyes funkciók eltérő jellegű környezeti terheléseinek elválasztása érdekében:

- A Csorba-tavak térségében a széltörés és a rekreációs funkciók kiegészítése érdekében.
- A Martin-Kerváros és Szirma térségében tervezett iparterület lakóterülettől való elválasztása érdekében.
- Az M30 autópálya várostest felőli oldalán.
- Egyes spontán visszaerdősülének indult zártkeri területek esetén a maglévő folyamatok tudomásul vételeként.

4. Mezőgazdasági területek tekintetében fejlesztési célok nem kerültek megfogalmazásra, az építési célú használat intenzitása tekintetében kerültek differenciálásra a használat jellege (kisüzemi-nagyüzemi), illetve a természetvédelmi korlátozások alapján.

5. Vízgazdálkodási területek fejlesztése Martin-Kertvárostól délre tervezett, a mélyfekvésű terület vizeit összegyűjtő vízfelület kijelölésével.

C. Hálózati jellegű fejlesztések elsősorban az úthálózat vonatkozásában tervezettek:

- Az M30 autópálya ún. Centrum csomópontja, amely Szirma és Martin-kertváros városrészek között, továbbá az Avas dombja alatt átvezetve biztosítja a nyugati városrészek közvetlen autópálya kapcsolatát.
- Tervezett Sajó-hidak helyének kijelölése és hálózatba kapcsolásuk.
- Az elégtelen kapacitású kelet-nyugati várostengely párhuzamos tehermentesítő úttal történő kiváltása.
- A tervezett iparterületek feltáró úthálózata.
- A Varga-hegyi serpentin kiváltása.
- Görömböly-Miskolctapolca-Komlóstető városrészek közforgalmi összekötése.
- Sajószigeti utca vasúti keresztezése az ÉK-i városrészek átmenő forgalmának részbeni elvezetése érdekében.
- Az Avasi lakótelep és az Egyetemváros összekötése.
(az egyes közlekedésfejlesztési célok részben egymással összefüggésben tervezettek)
- kerékpárút-törzshálózat nyomvonalának kijelölése.
- Nem közlekedési jellegű szerkezeti cél a Szinva teljes hosszának legalább egyik oldali közterületen történő végig-járhatósága.
- A közmű-hálózatok esetében a fejlesztési elképzelések nem kerültek rögzítésre.

Területfelhasználási módosulások

Nagyobb területfelhasználási változásokat tartalmaz az aktualizált terv a korábbiakhoz képest a már említett területeken:

- a DK-i új gazdasági terület kialakításánál,
- a DAM környékének rendezésénél - elsősorban a jobb városba vissza-integrálhatóság elérése céljából ill. a környéken módosult közlekedéshálózathoz kapcsolódva.

Településszerkezeti terv alapján elsősorban a város déli/délkeleti és északi területén van kijelölve nagyobb területen kereskedelmi, szolgáltató, gazdasági zóna, továbbá Diósgyőrben az ipari parkok

környezetében és a stadion környékén. Diósgyőrt leszámítva jó közlekedési kapcsolatokkal rendelkező területek, déli/délkeleti terület közvetlen autópálya kapcsolattal (M30 elkerülő). Diósgyőr esetében a városon áthaladó forgalomcsillapítás miatt szükséges elsősorban a kereskedelmi funkció erősítése. A déli és északi terület jól beépített, kereskedelemi funkcióval megfelelően ellátott (3 hipermarket, továbbá sok áruház és egyéb üzlet elérhető).

Gazdasági területek tekintetében egyszerre van jelen a korábbi nagyüzemek alulhasznosított, részben felhagyott területeinek problémája, ill. a zöldmezős ipari beruházásokat fogadni képes területek kialakítása iránti igény.

A városon belüli zöldmezős ipari parkok kihasználtsága jelentős, a város jelenleg a közigazgatási területén belül 10-20 hektár, az állami tulajdonú NIPÜF Zrt. érdekeltségébe tartozó INPARK Miskolc Ipari Park Kft. területén pedig maximum 30-40 hektár nagyságú területméretig tudja kezelni a megkereséseket (mivel egy nagyfeszültségű légkábelt ketté vágja a 91 hektáros területet), közigazgatási területén kívül pedig maximum 70 hektár területméretig tud területet – a jelenlegi állapotában, azaz szántóként – kiejáratni. Új ipari területek kijelölésének elsősorban a város keleti részén, az úthálózat-fejlesztéshez kapcsolódva van realitása, különösen fontos lehet a megszűnt repülőtér területe

A Miskolcon lévő kialakított iparterületek kapacitásai már nem teszik lehetővé jelentősebb, 30-40 hektárnál nagyobb területigényű ipari beruházások fogadását, ezért a fejlesztésre alkalmas terület(ek) megszerzése nélkülözhetetlen a további beruházások fogadása érdekében.

Technológiai Parkok fejlesztésére tett javaslatot az elkészült koncepció¹ az alábbiak szerint:

- I. Vegyipari Technológiai Park – Sajószentpéter (70 ha)
 - II. Miskolc-Centrum Járműipari Technológiai Park (300 ha)
 - III. AeroLog Logisztikai Technológiai Park – Sajópetri (66,9 ha)
 - IV. Mechatronikai Technológiai Park fejlesztése – Miskolc (50+ ha)
- +1 Miskolc Regionális Technológiai Park – Hernádnémeti (400 ha)

A javasolt fejlesztések révén az alábbi helyszíneken állna rendelkezésre ipari alapinfrastruktúra:

Jelenlegi Ipari Parkok	Tervezett Ágazati Technológiai Parkok
ECM – Európa Center Miskolc Üzleti és Logisztikai Ipari Park	I. Vegyipari Technológiai Park – Sajószentpéter (70 ha)
DIGÉP – Diósgyőri (DIGÉP) Ipari Park	II. Miskolc-Centrum Járműipari Technológiai Park (300 ha)
MIP – Miskolci Ipari Park	III. AeroLog Logisztikai Technológiai Park – Sajópetri (66,9 ha)
MIDIP – Miskolc Déli Technológiai Park	IV. Mechatronikai Technológiai Park fejlesztése – Miskolc (50+ ha)
	+1 Miskolc Regionális Technológiai Park – Hernádnémeti (400 ha)

¹ Technológiai Park Fejlesztési Koncepció Miskolc és térsége vonatkozásában

A satellite map of the Miskolc region in Hungary. The map shows the city of Miskolc and its surrounding areas. Key locations labeled include Sajószentpéter, Bolyva, Sajósenye, Sajóvámos, Sajókerek, Sajópálfa, Szirmai, Miskolc, and others. The map also shows roads, rivers, and specific areas marked with yellow labels: I., II., III., IV., ECM, DIGÉP, TTP, and +1. The Miskolc city center is circled in yellow.

A településszerkezeti terv lényegileg változatlan maradt, továbbra is a mai városszerkezethez képest a **legnagyobb változást az M30 autópálya megépítése** inspirálta, mivel ezáltal megváltoznak:

- A megváltozott közlekedési hálózat a közvetlenül kapcsolódó területfelhasználásra is módosító/pontosító hatással volt.

37

A másik jelentős szerkezetátalakító változás a jelenlegi városszerkezetben problémát okozó zárványként jelentkező és alulhasznosított egykori nehézipari területek, amelyek rehabilitációja - és részben más funkcióra hasznosítása - elengedhetetlen. E problémakör is szerepel a jóváhagyott településszerkezeti tervben, de a részletesebb tervezés és az időközben a területen lezajlott (tulajdonviszonyi) változások a korábbi elképzeléseket valamelyest módosították.

Jelentős változás a DAM környékén kialakítható úthálózatban, valamint a DAM területének utakkal való feltárásában jelentkezett. Ez az időközben bekövetkezett gazdasági változások és a DAM tulajdonviszonyainak módosulása miatt is felmerült és vált lehetségessé. A településszerkezeti tervben rögzített alapcél: az alulhasznosított iparterület településszerkezetbe (vissza)integrálása és a városhoz illeszkedő hatékonyabb hasznosítása azonban továbbra is változatlan cél, csak ennek konkrét megoldására születtek új javaslatok.

Változás történt (az önkormányzat kérésére) a Martintelep-Szirma melletti tervezett gazdasági terület kialakításában is. Az eredeti cél (zöldmezős gazdasági terület biztosítása) és a területhasználat (kereskedelmi gazdasági terület és egyéb ipari gazdasági területek) változatlan, csak a kialakítás módja alakult úgy, hogy:

- ne váljon szükségessé közműkiváltás (azaz valamennyi védőtávolságok igénylő vezeték figyelembevételre került),
- kisebb területi egységekben ütemezhető legyen és
- olyan belső szerkezet alakuljon ki, amely mind a nagyobb vállalkozások számára nagy kiterjedésű, mind kisebb telephelyek kialakítását lehetővé teszi.

A Szirma és Martin-Kertváros peremein tervezett lakóterületi fejlesztések ütemezette valósultak meg, a kijelölt területek jórészt elfogytak. Tapolca területén elsősorban lakóterületi fejlesztések történtek, az üdülő nem jellemző. A kijelölt területek nagyrészt beépültek, helyenként a terepviszonyok és az elaprózott tulajdonosi szerkezet a megvalósítás akadálya. A legnagyobb tervezett lakóterületek nem valósultak meg, helyettük a zártkerti területek belakása jellemző, elsősorban a Komlóstető, Tapolca és Hejőcsaba városrészek összeépülésével.

A kijelölt vegyes területek funkcióváltása folyamatos, azonban az intézményi funkciók mellett a kereskedelmi és szolgáltató funkciók megtelepedése is jellemző. A Búza-tér és a Zsolcai-kapu térségének alulhasznosított volta továbbra is méltatlan városszerkezeti pozíciójához.

A korábbi keleti gazdasági területek, mint barnamezős területek revitalizációja folyamatos, de nem tervszerű, az egyes új vállalkozások saját környezetüket rendezik. A tervezett északi ipari terület (Mechatronikai Ipari Park) lényegében megtelt, a közelmúltban bővítési terület kijelölésére volt szükség. A déli ipari terület (Déli Ipari Park) területének előkészítéssel megtörtént, a betelepülés folyamatos. A Nádasrét térségében tervezett ipari terület nem valósult meg, továbbra is környezeti kármentesítésre vár.

Miskolc-Tapolca kijelölt üdülőterületei nem valósultak meg, a jelenlegi zártkerti jellegű használat mellett inkább a lakóterületek bővítése a jellemző tulajdonosi szándék.

A különleges területek közül a városkapuknál kijelölt kereskedelmi területek betelepülése folyamatos, a diósgyőri üzletközpont azonban nem valósult meg. A közlekedési területek közül az Újgyőri főtér és a Majláthi intermodális csomópont megvalósult, a Stadionhoz tervezett fejlesztés azonban elmaradt. A különleges intézményi területek közül a csanyiki látogatóközpont építése és a Királyasztalon lévő vadaspark bővítése megkezdődött, a többi tervezett fejlesztés nem valósult meg.

A tervezett zöldterületi fejlesztések közül az Avas-tető területe részben megvalósult, részben tervezési fázisban van. A többi tervezett zöldterület megvalósítására nem került sor.

Az erdőterületek tervezett fejlesztése nem valósult meg, jellemzően a védett vagy védő funkciók megvalósulásának elmaradása miatt.

A tervezett záportározó tó szintén nem valósult meg.

A közlekedési fejlesztések közül a zöldmezős ipari parkokat kiszolgáló úthálózat kiépítése valósult meg maradéktalanul. A keleti-nyugati városrész összeköttetésének javítása több évtizedes városfejlesztési elképzelés, amelynek egyes szakaszai eltérő tervek alapján épültek, a hálózati elem folyamatossága nem biztosított. A jelenleg folyamatban lévő fejlesztések közül az ún. „Y” híd és kapcsolódó elemei sorolhatóak ide. Neuralgikus pontjai – a belvároson átvezető szűkület, a vasgyári villamospálya keresztezése és az ún. sportligeten történő átvezetés – reális megoldásra várnak. A Varga-Hegyi szerpentin kiváltására és a Komlóstető-Tapolca-Görömböly városrészek összekötésére tanulmánytervek készültek, megvalósításuk a pályázati lehetőségek függvénye.

A Szinva-meder belvárosi és diósgyőri „zárványainak” kiszabadítása nem történt meg.

Jelen dokumentációval párhuzamosan folyamatban van Miskolc MJ Város új településrendezési Eszközeinek elkészítése. A munka a városvezetés iránymutatása alapján újraértékeli a meg nem valósult fejlesztési elképzelések szükségességét, illetve az időközben felmerült – a hatályos TSZT-vel összhangban nem álló – elképzeléseket.

Miskolc városrendezési céljai, feladatai

Miskolc településszerkezeti tervének célja a város vonzerejének (gazdasági, idegenforgalmi, népességmegtartó képesség, táji, természeti, települési értékek) növelése, a városüzemeltetés gazdaságosságának javítása, a lakosság komfortérzetének növelése, a városkép, az építészeti arculat és a környezeti állapot kedvezőbbé tétele.

A városi vonzerő növekedési lehetőségeit a terv egyértelműen tartalmazza. A szabályozás a gazdasági- és tökevonás fokozásához a területi és építési háttérrel a javasolt területfelhasználással és a gazdasági területekre meghatározott építési övezetekkel, az általános városi vonzerő fokozásának eszközeivel biztosítja, egyben a kötelezően fásítandó területek jelölésével azt is garantálja, hogy a gazdasági területek környezeti állapota és városképi arculata is javuljon.

A népességmegtartó erő fizikai és területi feltételei (új lakóterületek, a lakóterületi építési övezetek tartalma, a környezetvédelmi előírások környezetjavító hatása stb.) ugyancsak érvényre jutnak a tervben, ez azonban csak szükséges, de nem elégséges feltétele a népességvonzásnak.

A településszerkezet racionalizálásával szembeni azon igény, hogy a területfelhasználás úgy változzon, hogy ezáltal a város működése ill. a város üzemeltethetősége gazdaságosabb legyen csak részben tudott megvalósulni. A gazdaságosabban működtethető városhoz a belterületbe vonandó ill. beépítésre szánt területek mérsékeltebb kiterjesztése lett volna szükséges, mint ami a tervben szerepel, különösen, hogy a város népessége még mindig csökken.

A lakosság komfortérzetének növelését a szabályozási terv elhatározásai segítik:

- a közlekedési hálózat fejlesztésének tervei, ha megvalósulnak, biztosítják a túlterhelt városrészek tehermentesítését és a kapcsolathányos területek városszerkezetbe való jobb bekapcsolását is, de egyidejűleg a tömegközlekedés fejlesztési lehetőségeit is;
- a zavaró területfelhasználási szomszédságok csökkentése megtörtént a tervben, ahol ez csak részlegesen, vagy területszűke miatt nem volt lehetséges, ott pufferezóna (pl. kötelező fásítás) létesítését írja elő a szabályozás az egymást zavaró területhasználatok között. Nagyobb eredményt lehetne elérni a szomszédos területek harmóniájának megteremtésében, ha a DAM, mint kiemelt célterület, még inkább átalakítható lenne.

A továbbiakban az egyes részcélok ismertetésén túl tételeken összefoglaljuk a megvalósult elemeket.

1. rész cél: gazdaságfejlesztés.

1.1 Biztosítani kell a gazdaság fejlődéséhez szükséges területeket, és a befektetésekhez szükséges magas színvonalú infrastruktúrát.

Miskolcon két ipari park fejlesztése valósult meg.

- **Miskolci Ipari Park:** bővítése során a fokozott befektetői érdeklődés miatt azonban további területek bevonására volt szükség. Több ütemben történt meg az új területek kialakítása, így összességében a Miskolci Ipari Park területe mára már mintegy 224 hektárra bővült. A Miskolci Ipari Park 130 hektáros beépített területén több, mint 50 vállalkozás található, melyek közül a legnagyobb autóipari beszállító: a Bosch cégcsoport. A Miskolci Ipari Parkon belül kialakított 42 hektáros Mechatronikai Ipari Parkban lévő szabad, összközműves területek tulajdonosa az önkormányzati vagyonkezelő. A Mechatronikai Ipari Park fejlesztése c. 2021-ben indult projekt keretében egy 3,5-4,0 m széles egyirányú aszfaltút megépítése valósult meg, mely biztosítja a terület körbejárhatóságát.
- **Déli Ipari Park:** A 220 hektáros, Miskolc Holding Zrt. tulajdonában lévő Miskolc Déli Technológiai Park egy kiválóan megközelíthető iparterület, mely Miskolc déli határában, az M30-as autópálya bekötőútja mellett található. A Miskolc Déli Ipari Park 2014-ben megkapta „Az év befektetőbarát ipari parkja” címet, 2020 során pedig a „Technológiai Park” címet. A Miskolc Déli Technológiai Parkhoz kapcsolódó 120 hektáros zöldmezős területfejlesztési beruházással aszfaltburkolatos út épült járdával, kerékpárúttal, körforgalommal és közvilágítással. Megoldottá vált az ivóvíz ellátás és szennyvízelvezetés, valamint megvalósult a csapadékcatorna, csapadékvíz átemelő és záportározó kiépítése. Az új iparterületen a teljes alapinfrastruktúra elérhető, és Miskolc környezetbarát és okos városfejlesztési irányvonalaként a geotermikus energia is a befektetők rendelkezésére áll.

A fejlesztések megvalósulása a TOP-6.1.1-15 és TOP-6.1.1.-16 projektek keretében valósultak meg 100 %-os támogatással. A projektek támogatási összege a TOP-6.1.1-15 projekt esetében nettó 1,5 milliárd Ft, a TOP-6.1.1.-16 projekt keretében pedig 1,977 milliárd Ft.

Az ipari park infrastruktúra fejlesztése során a TOP-6.1.1-15 és TOP-6.1.1.-16 projektekből megvalósult létesítmények:

A Miskolc Déli Ipari Park területén:

- Bogáncs utcai csomópont kialakítása
- Közösségi közlekedés kiépítése buszmegállókkal, buszfordulóval, közvilágítással
- Feltáró út aszfaltburkolattal
- Csapadékvíz-csatorna, valamint csapadékvíz átemelő és záportározó építése
- Szervíz út kialakítása zúzottkő burkolattal
- Gyalogosjárda megépítése az ipari parkok és a közelben lévő kereskedelmi központ között

A Miskolc Déli Ipari Park bővítési területén:

- Hejő-patak mederrendezés

- Feltáró út építése aszfaltburkolattal, körforgalommal, egyesített gyalogos és kerékpárúttal, közvilágítással
- Ivóvízellátás és szennyvízelvezetés kiépítése
- Szervíz út kialakítása zúzottkő burkolattal
- Csapadékvíz-elvezetés biztosítása, záportározó építése
- 20 kV-os villamosenergia légkábel kiváltása

A projektek átfogó célja a teljes terület közműellátottságának olyan szintű kiépítése, amely lehetővé teszi a leendő befektetők számára az új munkahelyeket teremtő, értékteremtő, gazdaságélénkítő, bevételt generáló beruházások megvalósítását.

1.2 Javítani kell a város külső megközelíthetőségét, csökkenteni kell az átmenő forgalmat.

- M30 autópálya az M3-as autópályát Miskolccal és Tornyosnémetin keresztül a szlovákiai R4-es autópályával összekötő gyorsforgalmi út megvalósult és 2021-ben a teljes szakasz átadásra került. Az autópálya csatlakozásokkal az átmenő forgalom jelentősen elterelődik és a külső megközelíthetőség is javult.
- A TSZT céljának megvalósítását szolgálta a 26-os út II. elkerülő szakaszainak megépítése (NIF Zrt. projektje).

1.3 Meg kell kezdeni a használaton kívüli vagy alulhasznosított iparterületek rehabilitációját, funkcióváltását.

Miskolcon és környékén **négy** jelentősebb, elkülöníthető **barnamezős terület** található. Három ezek közül (DAM, DIGÉP, Lyukóbánya) egymás szomszédságában fekszik. Az ipari negyed eredetileg a város szélén, Diósgyőr és Miskolc közé épült, de a település „körbenőtte” azt.

Miskolc MJV Önkormányzata Közgyűlésének 186/2020 (XII.17) határozatában a DAM északkeleti részét kiemelt fejlesztési területté nyilvánította 2020. év végén, de jelenleg a terület déli részének kiemelt fejlesztési területté nyilvánítása is a város célja (2022-ben a 23365/43 hrsz.-ú ingatlanra is tanulmánytervet készíttetnek).

A barnamezős területek rehabilitációja, revitalizációja környezeti, gazdasági és társadalmi szempontból is nagy hangsúlyt kap a fejlesztési stratégiában.

1.4 Fejleszteni kell a város idegenforgalmát (Tapolca, Lillafüred, Diósgyőr).

- TOP-6.1.4-16-MI1-2017-00002 számú „Miskolctapolca turisztikai fejlesztése” című projekt célja Miskolctapolca turisztikai vonzerejének erősítése, védett természeti értékek bemutatása, szolgáltatások, programlehetőségek bővítése, ezáltal az átlagos tartózkodási idő, turisztikai bevételek növekedése. A Barlangfürdő közvetlen közelében, Tapolca szívében jelenleg leromlott állapotú helyi védett park (gyűjteményes kert) található, melynek fejlesztését tűzte ki az Önkormányzat. A másik fejlesztési elem az Akropolisz Szabadtéri Színpad, amely városunk nyári kulturális életének nélkülözhetetlen szelete nyári színházi előadásaival.
- Tapolcai Strandfürdő bővítése és környezetének fejlesztése: A kormány döntése alapján 12,7 milliárd forintból Miskolcon épült meg az ország egyik legnagyobb wellness központja. A beruházás a Miskolctapolcai strand fejlesztésének második ütemeként valósult meg 2019-2020 során. 2021-ben átadták az Elliptum Élmenyfürdőt. 2021-ben megkezdték Tapolcán a park fejlesztését.

- Megindult a Diósgyőri vár fejlesztésének folytatása - A Belső vár rekonstrukciójának II. üteme lehetőséget teremt a vár csonka részeinek visszaépítésére, mely szerkezeti és állagmegóvási céllal történik, továbbá a tervezett beruházás hozzájárul a vár belépési pontjainak – ezzel befogadó képességének – növeléséhez. Mindez elengedhetetlen annak hosszú távú működéséhez, továbbá segíti a megvalósított turisztikai attrakció üzemeltetését, hasznosítását.

A projekt keretében megvalósuló Külső vár (a vizesárok és a belső vár közötti terület) fejlesztése biztosítja a turisztikai látványelemek megvalósítását a projektben. A projektemnek részét képezi a Külső vár tereinek rekonstrukciója, funkciókkal való megtöltése. A fejlesztés központi eleme egy személyre szabott élményséta, amely a valóságos fizikai terekben interaktív eszközökkel teszi lehetővé különféle korok felelevenítését.

- Kerékpárút építése a Diósgyőri vár – Lillafüred között című, TOP-6.4.1-16-MI1-2017-00003 jelű projektje keretében kerékpárút építésének megvalósítása. A beruházás célja, hogy közvetlenül és közvetve hozzájáruljon a városi mobilitás környezetileg (levegőszennyezés, zajterhelés) fenntarthatóbbá tételéhez, valamint a napi utazások esetén fő közlekedési eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot válasszák az emberek. A tervezett kerékpáros létesítmény hossza kb. 7.050 méter, melynek tervezése folyamatban van.
- Történelmi Avas turisztikai fejlesztése is támogatást nyert 2017-ben (TOP-6.1.4-15-MI1-2016-00005), jelenleg még folyamatban van a megvalósítás.

A fejlesztés alapvető elemei az alábbiak:

A Kilátó és környezetének élményközponttá való fejlesztése, Bormúzeum bővítése, Református templom felújítása, Izraelita emlékhely, Bortanya – fogadó és rendezvényter fejlesztése

Szerződött támogatás összege: 1 500 000 000 Ft

- Rendezvényhelyszínek infrastrukturális fejlesztése is megvalósult 2021-ben.

A projektben a CineFest Miskolci Nemzetközi Filmfesztiválnak rendszeresen helyet adó Csodamalom Bábszínház épülete és a Művészetek Háza alapvető infrastrukturális feltételeinek fejlesztését valósították meg.

- A „Miskolci Állatkert és Kultúrpark ökoturisztikai fejlesztése” projekt keretében új Fogadóközpont várja a látogatókat, a kivitelezés megvalósult.
- Herman Ottó Múzeum bővítése és környezetének fejlesztése (TOP-6.1.4-15-MI1-2016-00003 számú projekt): A fejlesztés eredményeképpen a múzeum jelenlegi épülete egy kétszintes kiállítóterrel bővült. A fejlesztés eredményeként egy komplex, történeti hagyományokra alapozó, ugyanakkor XXI. századi élményter jött létre, valamint bővülnek a múzeum program- és kiállítás-szervezési lehetőségei.
- A Bükk Keleti Kapuja - A Szeleta Park Látogatóközpont kialakítása (GINOP-7.1.5-16-2016-00005)

A projekt célja ezen értékek mai kor követelményeinek megfelelő oktatási és turisztikai szempontú interpretációja az egyedülálló, négy évszakas élményt nyújtó Szeleta Park Látogatóközpont kialakításával a Bükk keleti kapujában. A Bükk hegység több mint 1100 barlangjával önmagában is kiemelkedő turisztikai attrakciónak minősül és még számos kiaknázatlan kínálati potenciált rejt magában, melynek kihasználása elősegíti az országos szinthez képest aránytalanul hátrányosabb helyzetben lévő észak-keleti régió felzárkózását.

A Szeleta Park Látogatóközpont („A Bükk Keleti Kapuja”) épületében kialakítandó „A bükki barlangok évezredes titkai – Az ősember természete” című kiállítása és a hozzá kapcsolódó attrakció-együttes a Bükk hegység természeti és kulturális örökségének sűrítményét (gyűjteményét) nyújtja, ugyanakkor a hegység sajátos és egyedi arculatát adó ősemberbarlangoknak (kialakulásuknak, természeti

környezetüknek és régészeti leleteiknek) élményszerű bemutatását szolgálja – a látogatóközpontokra jellemző komplex szolgáltatásokkal.

2. rész cél: területfelhasználás fejlesztése.

2.1 A telekválaszték, különösen a kertvárosi telkek kínálatának bővítése (projekt nem volt).

2.2 Szegregált területek fokozatos felszámolása.

- Tervek készültek a szegregált terület megszüntetésére, több szlömöt (részben vagy teljesen) megszüntettek (Béke szálló, Szondi telep).

2017-ben került megítélésre és Miskolc város leromlott városi területeinek rehabilitációja - Vasgyári program TOP-6.7.1-16-MI1-2017-00001 - 837 000 000 Ft (100%)

A projekt célja:

- Leromlott városrészek megújítása az érintett lakosság társadalmi re-integrációjával, felzárkóztatásával. - Szociális bérlakások korszerűsítése.
- Lakóingatlanok bontása.
- Önkormányzati tulajdonú üres zöldfelület rendezése, játszótér kialakítása, parkosítás.
- Fedett közösségi tér kialakítása. Községi Ház részleges felújítása a Vasgyári út 24. sz. alatt. Az épület helyi karaktervédelem alatt áll.

3. rész cél: épített környezet fejlesztése.

3.1 A terület-felhasználás racionalizálása, a szükséges mértékű bővítések elvégzése, az ökológiai szemléletet érvényesítése (a rész célra vonatkozó önálló projekt nem indult, de a fejlesztések során figyelembe vették).

3.2 Területileg folyamatos, összefüggő zöldfelületi rendszer kialakítása, a felszíni vizek város arculati szerepének növelése.

- Diósgyőr városközpont integrált rehabilitációja: TOP-6.3.2-15-MI1-2016-00002 jelű projektje keretében a diósgyőri városközpont megújítását valósította meg konzorciumban a Diósgyőri Római Katolikus Plébániával. A projekt részeként befejeződött a Petőfi Sándor Fiókkönyvtár klímataudatos felújítása, valamint a Diósgyőri Római Katolikus Plébánia templomkertjének fejlesztése. A Vár utcában létrehoztak egy kávézót. Az Árpád utcai szolgáltatóház előtti területen egy közösségi díszter került kialakításra, a zöldfelületek és burkolatok megújításával, utcabútorok kihelyezésével, parkoló bővítésével, valamint vízfelület létrehozásával. Megújult a Táncsics Mihály tér, a meglévő és megmaradó növényállományt kiegészítve magas díszértékű növényekkel. A II. János Pál pápa tér lépcsőzetes süllyesztést kapott a Szinva-patak medre felé. A téren újonnan kialakított sétányok mentén kandeláberek, utcabútorok kaptak helyet, ezen felül egy szökőkút kialakításra került. A Nagy Lajos király útja és a Blaha Lujza utca közötti zöld területen kialakításra került a gyerekek számára egy kisebb játszótér. A fejlesztés 2021-ben befejeződött be.
- TOP-6.3.2-16-MI1-2017-00002 számú „Zöld város kialakítása Miskolc-Tapolca akcióterületen” című projekt, melynek célja egy elemeiben modern megjelenésű, tematikus, korcsoportonként bontott városi aktív rekreációs zöldterület kialakítása, ezáltal Miskolc-Tapolca turisztikai vonzerejének erősítése. A projekt várható befejezése 2022.09.30.
- Zöld Város kialakítása Miskolc Belváros-Történelmi Ávas akcióterületen (TOP-6.3.2-16-MI1 - Zöld város kialakítása 3 320 000 000 Ft támogatással) c. projekt folyamatban van, a tervezett beavatkozások javítják majd a városközpont általános környezeti állapotát, segítik a településrész fenntartható fejlődési pályára állítását.

- 3.3 A zárványterületeket be kell kapcsolni a városszerkezetbe (projekt nem indult).
- 3.4 A zártkerti területhasználat, ill. funkcióváltás problémáit meg kell oldani (projekt nem volt).
- 3.5 Folytatni kell a város belső úthálózatának fejlesztését, tovább kell építeni a félbemaradt nyomvonalakat.

- A cél elérését szolgálja majd a folyamatban lévő új Y-híd építése és a kapcsolódó turbó körforgalom kialakítása, mely a tervek szerint 2023-ban kerül átadásra.
- A cél elérését szolgálja a Kiss Ernő utca felújítása, valamint a Thököly Imre utca és a Hideg sor felújítása és kiszélesítése. A beruházás a DAM és DIGÉP iparterületek térségében valósul meg, ezért közvetlenül vagy közvetve hozzájárulhat a foglalkoztatás-növeléséhez, vagy a foglalkoztatottság megtartásához és a munkaerő mobilitás feltételeinek a javításához. A fejlesztéssel javul az Avas lakótelep és a DAM és DIGÉP iparterületek közötti kapcsolata.

Projekt befejezésének várható dátuma: 2023.11.30.

Szerződött támogatás összege: 1 065 000 000 Ft

- A cél elérését szolgálja majd a folyamatban lévő a Dayka utca térségében megvalósuló forgalomcsillapítási intézkedések, melyek jelenleg megvalósítás alatt vannak, tervezett befejezése 2023.09.30. (TOP-6.4.1-16-MI1-2017-00005)
- A „Bogáncs utca felújítása” című projekt részeként 878 m hosszan történik felújítás, ahol burkolatfelújítás és szélesítés, padkaépítés, csapadékvíz-elvezetés, kerékpáros nyom kialakítása, forgalomtechnika, hídfelújítás, ivóvíz vezetékek rekonstrukció, járdakapcsolat és közvilágítás megépítése valósul meg. A TOP-6.1.5-16-MI1-2017-00001 számú projekt 2020-ban megvalósult.
- „Miskolc útfejlesztése I. ütem” című TOP-6.1.5-15-MI1-2016-00001 jelű projektje
- A projekt célja, hogy Miskolc megyei jogú város gazdasági területei jól megközelíthetők legyenek a vállalkozások és a munkavállalók számára, ami további gazdaságfejlesztés ösztönző hatást is kifejt az adott területen. A projekt több célterületen valósul meg:
 - a DAM telephely megközelítését biztosító Tímármalom u., Szövő u. és Hold utca önkormányzati kezelésben és tulajdonban lévő utak felújítása
 - a DIGÉP telephely megközelítését biztosító Kerpely Antal u., Téglagyári u., Glanzer Miksa u., Kabar utca önkormányzati kezelésben és tulajdonban lévő utak felújítása
 - Miskolctapolcán a Görömbölyi utca felújítása, szélesítése, kerékpáros nyom kialakításával
- Útfejlesztések Miskolctapolcán és környékén (TOP-6.1.5-16-MI1-2017-00003)

A fejlesztések által megvalósul Miskolctapolca és a MIDIP összeköttetése Görömböly településrészen keresztül, valamint Miskolctapolca és a Diósgyőri vár összeköttetése Komlóstető városrészen keresztül. Miskolc város szerkezetében régóta hiányzó kapcsolatok valósulnak meg, melyek a városrészek között közlekedő munkaerő mobilitást nagymértékben támogatja. A Miskolctapolcai út az Avas lakótelep és az Egyetemváros, valamint Miskolctapolca városrész összeköttetését szolgálja, ösztönözve ezzel a kis és középvállalkozások betelepülését az érintett városrészekbe.

- 3.6 Javítani kell a város tömegközlekedését, biztosítani kell az ahhoz szükséges területeket.

- Az Önkormányzat és a Miskolc Holding számos közlekedésfejlesztési projektet valósított meg, főképpen a gépjárműpark került fejlesztésre, ami színvonalasabb és gazdaságosabb működést tesz lehetővé.

A Felső-majláthi végállomás fejlesztése a Bagolyvár rehabilitációjával (KÖZOP-5.5.0-09-11-2015-0007) megvalósult.

3.7 Meg kell oldani a felszíni vizek rendezését, biztosítani kell az ahhoz szükséges területeket.

- A 2010-es árvízvet követően több területen rendezték a felszíni vizek lefolyását.

3.8 Biztosítani kell az intézmények fejlesztéséhez szükséges területeket.

- Önálló projekt nem indult.

4. rész cél: térségi együttműködések fejlesztése.

4.1 Közös idegenforgalmi fejlesztési programokat kell kidolgozni az agglomeráció településeivel.

- A Mátra-Bükk turisztikai térség fejlesztése és pozicionálása (GINOP-1.3.4-17-2018-00006)

4.2 Ki kell jelölni és elő kell készíteni a logisztikai központ számára alkalmas területet (projekt nem indult).

5. rész cél: települési értékek megóvása, fejlesztése.

5.1 Növelni kell a helyi értékvédelem hatékonyságát, bővíteni kell a védettségek körét, ki kell dolgozni a helyi értékvédelmi rendeletet.

- Helyi védettséget kapott épületek, területek az elmúlt időszakban nem változtak jelentősen.

5.2 Javítani kell a környezet fizikai és esztétikai állapotát, a város tisztaságát, a közterületek gondozottságát, gondoskodni kell az épületállomány karbantartásáról.

- A cél elérését szolgálta az oktatási intézmények infrastrukturális fejlesztése (óvodák, iskolák), illetve a szociális intézmények infrastrukturális fejlesztése is megvalósult (bölcsődék, rendelők és szociális szolgáltató központok)
- „Miskolc Önkormányzati tulajdonú épületeinek energetikai felújítása” című, KEOP-5.5.0/A/12-2013-0101 azonosító számú projektjében nyolc önkormányzati tulajdonban lévő épületet korszerűsít.
- A cél elérését szolgálja az Újrahasználati Központ működése.

5.3 Meg kell indítani a lepusztuló félben lévő városrészek rehabilitációját.

- A cél elérését szolgálta a megvalósult szociális város rehabilitációs programok az Avason, a Vasgyárban leromlott városi területek rehabilitációja projekt és társadalmi integrációt elősegítő beavatkozások is folyamatban vannak, illetve Lyukóvölgyben is a társadalmi együttműködés erősítése című projekt is megvalósítási szakaszban van.
- Lakhatási körülmények javítása is történt az elmúlt években több szegregátumban is, melyeknek keretében főképp önkormányzati szociális bérlakások felújítása valósult meg.

5.4 Kellemes fogadólátványt kell kialakítani a városkapuknál; ki kell alakítani a városkapukat

Az utóbbi idők legkomplexebb Miskolcot érintő infrastrukturális beruházása az Y-híd megvalósítása, a Vörösmarty utca négy-sávosítása és a turbó körforgalom megépítése. A „Tervezzük együtt Miskolcot!” mottó jegyében ötletpályázatot hirdetett Miskolc MJV Önkormányzata a Vörösmarty és a Király utca kereszteződésében, a NIF Zrt. által építendő turbókörforgalom központi látványelemének megtervezésére. A cél az volt, hogy a körforgalom közepére olyan látványelemet helyezhessen ki Miskolc, amely méltóképpen fogadja a városba a 3-as főúton keresztül érkezőket. Az ötletpályázatra sokan sokféle technikájú és tematikájú tervvel jelentkeztek. A beérkezett pályamunkák közül az elbíráló szakemberek – két kategória szerint – három-három díjazott tervet választottak ki, egy hetediket pedig különdíjra javasoltak.

5.5 Meg kell őrizni a többközpontúságot, a változatosságot, a városrészek sajátos arculatát.

- Részben a cél elérését szolgálta a különböző városrészekben megvalósult fentebb említett fejlesztései (Tapolca, Avasi Kilátó környezete, Diósgyőr).

A 2014-2020-as időszak projektjei közül több projekt megvalósítása került csúszásba, melynek oka jellemzően a közbeszerzések elhúzódása, illetve sok esetben pedig többlet forrásigény is jelentkezett.

1.7. A település társadalma

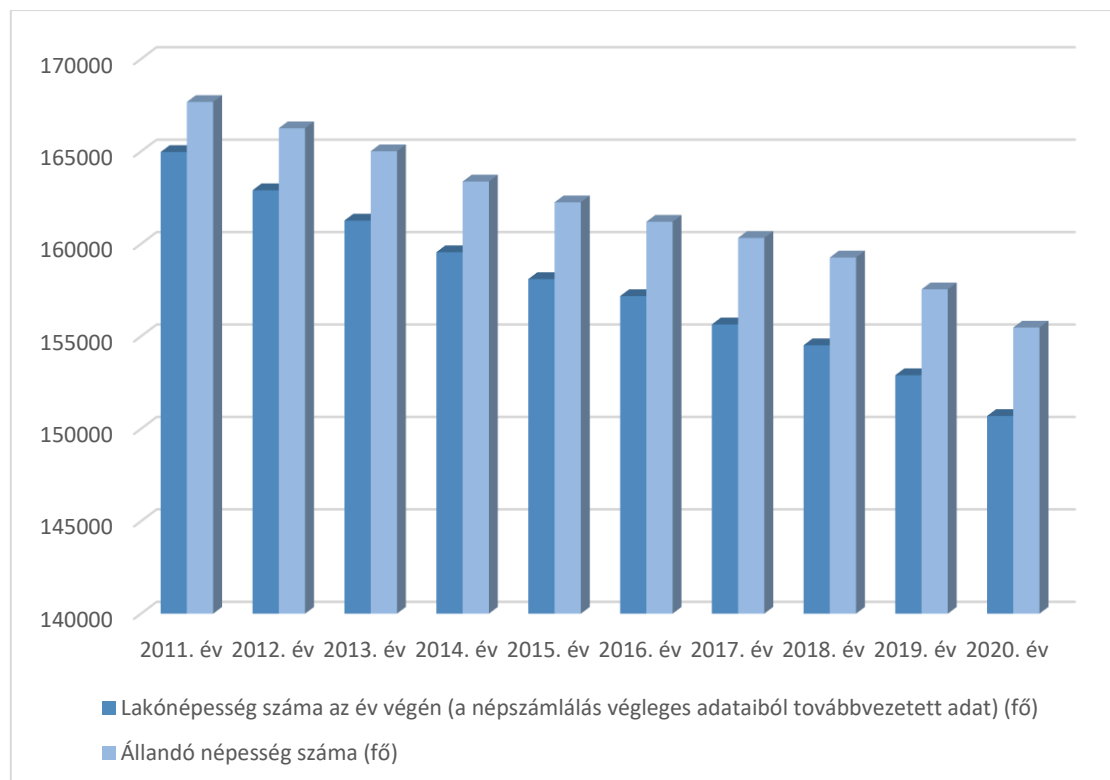
1.7.1. A népesség főbb jellemzői

1.7.1.1. Demográfia

2020-ban Miskolc területe 236,67 km², állandó lakossága 155 476 fő, lakónépessége 150 695 fő, népsűrűsége 665,66 fő/ km² volt.

Miskolc állandó lakosságát a második világháborút követő időszakról kezdve egészen rendszerváltásig a folyamatos növekedés jellemezte. A rendszerváltás után a trend megfordult, innentől kezdve kezdett el csökkenni a lakosságszám. 2011-2020 között az állandó népesség 12 204 fővel, 7,3 %-kal csökkent, a lakónépesség csökkenése még nagyobb arányú volt (14 278 fő, -8,6%).

2. ábra: Miskolc város népességszám változása 2011-2020

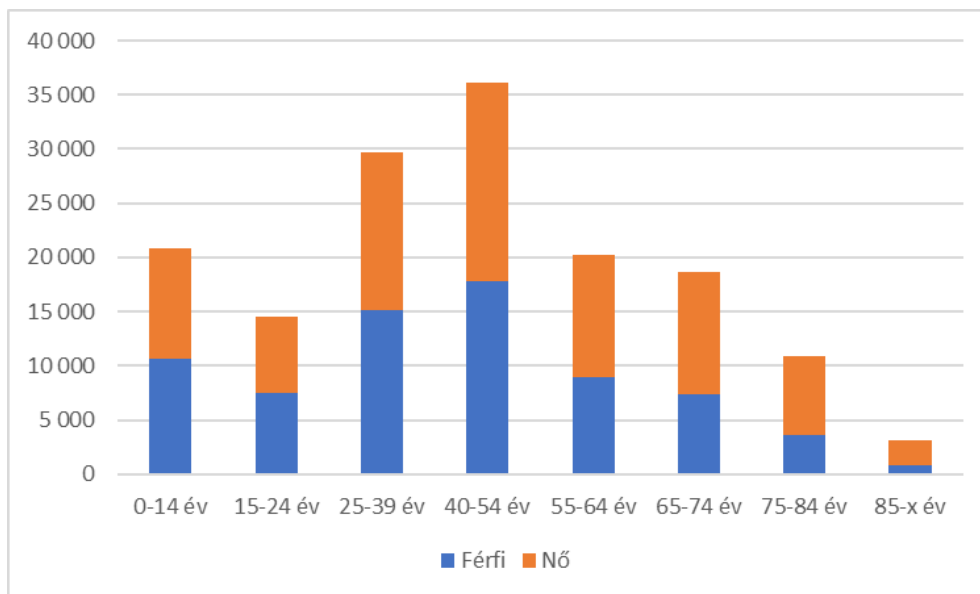

Forrás: KSH, saját szerkesztés

A csökkenés üteme minden évben meghaladta az országos értéket, illetve egy év kivételével megyei értéket is.

Miskolc állandó lakosságának száma 2020. decemberében 155 476 fő, amelyből a férfiak száma: 72 745 fő, a nők száma: 82 731 fő volt. Korösszetétel szerint az állandó lakosság összetétele az alábbiak szerint alakult:

3. ábra: Állandó lakosság kor és nem szerinti összetétele

Forrás: Népszámlálás, saját szerkesztés

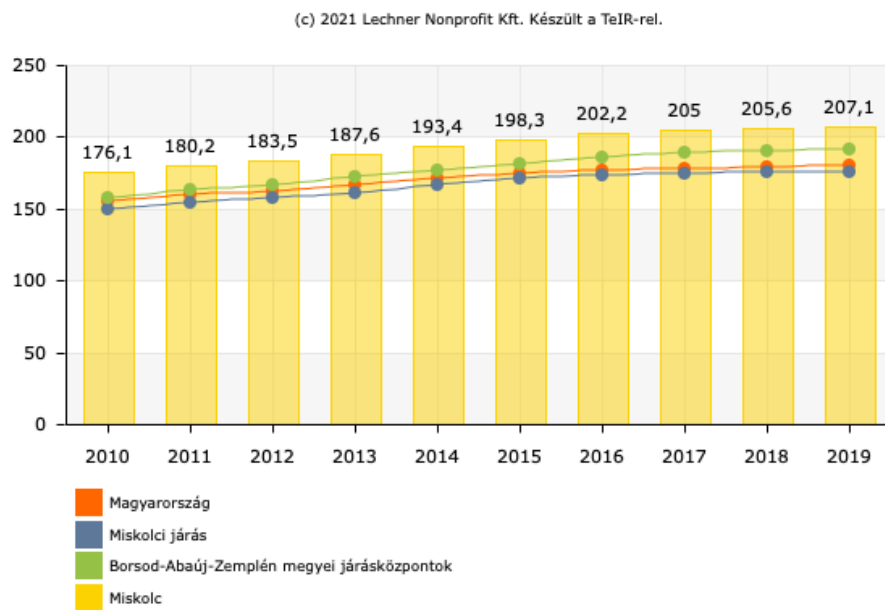
2010-2019 között az országos tendenciánál jobban érintette a várost az elöregedés: a változás leginkább az aktív korúakat érintette, míg országosan 3,1%-kal csökkent az aktív (18-59 év) népesség aránya, addig Miskolcon 3,9%-kal csökkent. Ezzel együtt az időskorúak aránya Miskolcon nagyobb arányban nőtt (4,2%), mint az országos átlag (3,6%) az elmúlt években. A fiatal korúak aránya az országos, illetve megyei átlagnál is eddig is kevesebb volt, ez a tendencia erősödött, 18 év alattiak aránya 0,3%-kal csökkent, ezen belül 0-5 éves korúak aránya romlott jobban.

7. táblázat: Állandó lakosság korösszetétel változásának területi összehasonlítása 2010-2019 között

	Magyarország				Borsod-Abaúj-Zemplén megye				Miskolc			
Időszak /kor	0-5 év	6-17 év	18-59 év	60-x év	0-5 év	6-17 év	18-59 év	60-x év	0-5 év	6-17 év	18-59 év	60-x év
2010	5,7%	12,1%	59,7%	22,5%	6,1%	13,7%	59,0%	21,1%	5,4%	11,1%	59,7%	23,7%
2019	5,7%	11,6%	56,6%	26,0%	6,6%	12,5%	56,4%	24,6%	5,2%	11,0%	55,8%	27,9%
Változás	0,0%	-0,5%	-3,1%	3,6%	0,5%	-1,3%	-2,7%	3,4%	-0,2%	-0,1%	-3,9%	4,2%

Forrás: KSH, saját szerkesztés

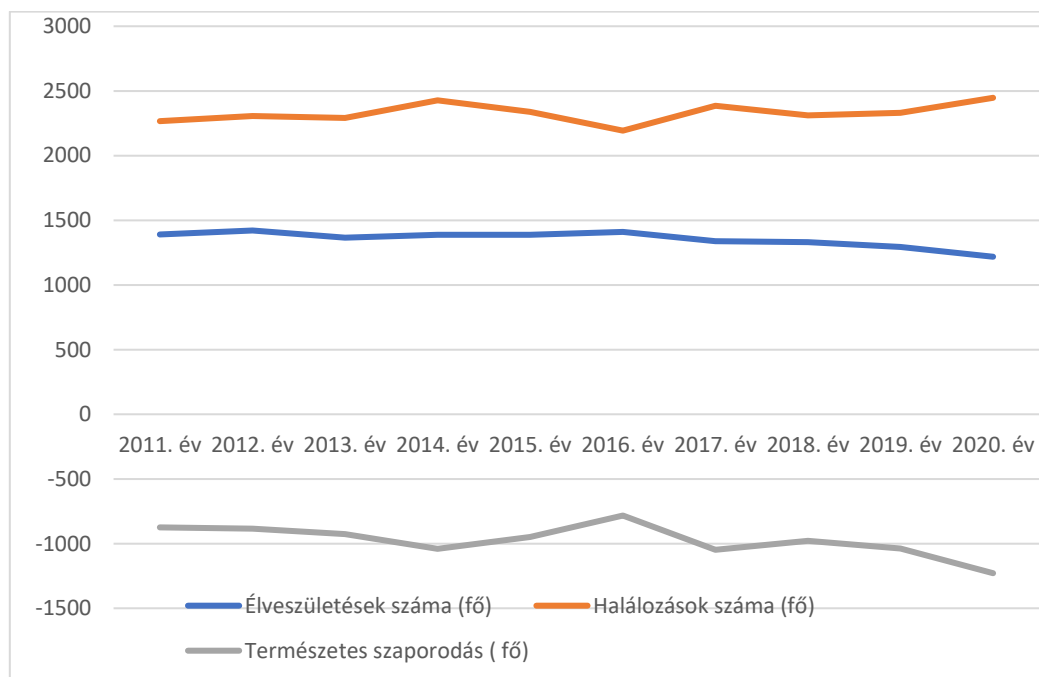
4. ábra: Öregségi mutató, (száz 0-14 évesre jutó 60-x éves, fő)

Forrás: TEIR

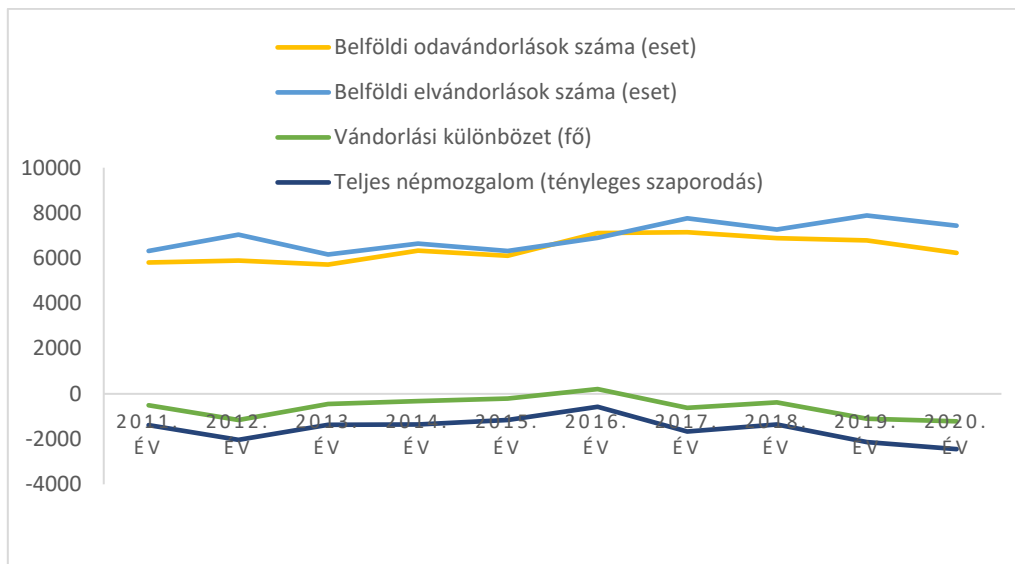
A 0-14 éves állandó népesség aránya a városban 13,47%, száz 0-14 évesre jutó 60 év fölöttiek száma 2019-ben 207 fő volt, ami mind a megyei, mind az országos átlagot meghaladja.

5. ábra: Természetes fogyás (fő) (2011-2020)

Forrás: KSH, saját szerkesztés

6. ábra: Vándorlási egyenleg Miskolcon (2011-2020)

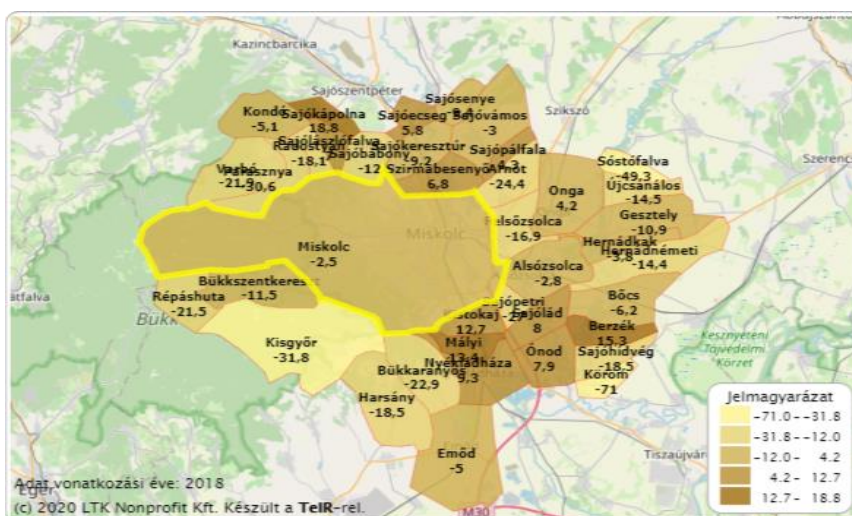

Forrás: KSH, saját szerkesztés

A népességszám csökkenését több tényező magyarázza. Az elmúlt években a vándorlási egyenleg a 2016. év kivételével negatív volt, azaz többen hagyták el a települést, mint ahányan odaköltöztek, azonban a megyei adatoknál sokkal kedvezőbb a helyzet.

A bevándorlások elsősorban a közeli településekről és a közeli városokról történtek. Az elvándorlások iránya is jól beazonosítható; az elvándorlók jelentős része a közeli településekre és közeli városokba költözött, az agglomerációba költözött lakosok többsége továbbra is Miskolcon dolgozik.

7. ábra: Be- és elvándorlások nagysága Miskolcon

Forrás: TEIR

1.7.1.2. Nemzetiségi összetétel

A városban a 2011. évi népszámlálás alapján jelen lévő nemzetiségek: bolgár, cigány, görög, lengyel, német, örmény, szlovák, ukrán. 2001 óta a cigány nemzetiség létszámában állt be jelentősebb változás, ami 1 %-pontos növekedést jelent.

8. táblázat: Nemzetiségek aránya a városban

	2011
A cigány (romani, beás) etnikai kisebbséghez tartozó népesség aránya (%)	3,2%
Hazai nemzeti kisebbséghez tartozó népesség aránya (%)	1,4%

Forrás: KSH 2011

A városban a hazai nemzetiségeken kívül arabok, kínaiak, oroszok, vietnamiak élnek nagyobb számban. A nemzetiségekhez tartozó választópolgárok képviselete mellett a nemzetiségi önkormányzatok szerepet vállalnak a nemzetiségi kultúra megőrzésében, ápolásában és közvetítésében Miskolcon kilenc (bolgár, cigány, görög, lengyel, német, örmény, ruszin, szlovák, ukrán) közvetlenül megválasztott helyi nemzetiségi önkormányzat működik.

1.7.1.3. Képzettség

Miskolcon a népesség iskolázottsági szintje az országos és megyei adatokhoz hasonlóan növekedő tendenciát mutat, azaz a közép- és felsőfokú végzettséggel rendelkező (7 évesnél idősebb) népességen belüli aránya nagyobb, ugyanakkor egyre kevesebben vannak, akik nem végezték el az általános iskola 8 osztályát. 2011-ben a 18 év feletti népesség közel 35%-a rendelkezett középfokú érettségi, illetve a 25 év feletti népesség 19,3 %-a egyetemi vagy főiskolai végzettséggel.

9. táblázat: Legmagasabb végzettségűek aránya a megfelelő korú népesség arányában (%)

	8 osztály		Érettségi nélküli középfokú		Érettségizett		Felsőfokú	
	2001	2011	2001	2011	2001	2011	2001	2011
Magyarország	26,3	25	21,1	19,5	20,5	27,5	9,8	15,5
BAZ település központok	23,6	23,2	20,6	18,2	24,6	31	10,6	15,6
Miskolc	21,4	20,6	18,2	15,2	28,4	34,8	13,3	19,3

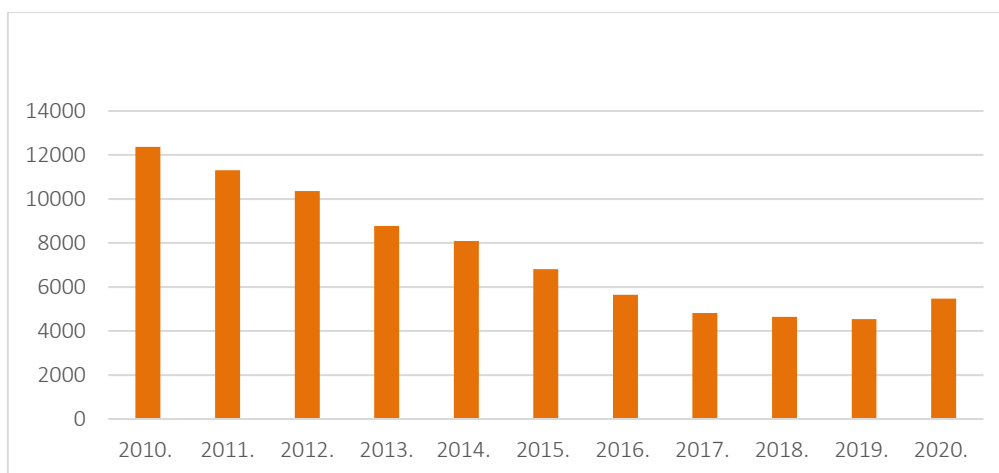
Forrás: TEIR, saját szerkesztés

1.7.1.4. Foglalkoztatottság

Miskolc foglalkoztatási aránya 3,7%-kal, a munkanélküliségi ráta 0,3%-kal magasabb volt az országos átlagnál, átlagkeresete pedig 22%-kal maradt el az országos átlagtól 2019-ben. Az elmúlt tíz évben

(2010-2020) Miskolcon a regisztrált munkanélküliek száma monoton csökkenést mutatott, hasonlóan a többi megyeszékhelyhez.

8. ábra: Regisztrált munkanélküliek száma Miskolcon

Forrás: KSH saját szerkesztés

Miskolcon 2020-ban a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (55%), magasabb, mint az országos arány (52%). A legfeljebb 8 általános iskolát végzett regisztrált munkanélküliek aránya jóval alacsonyabb (3,75%), mint az országos 5,3%-os érték. Szintén jó ütemű csökkenés tapasztalható a fiatal munkanélküliek és 45 év felett regisztrált munkanélküliek számában 2019-ig, de mindkét esetben 2020-ban kissé emelkedett a szám, de kb. 10-10%-ot tesz ki az arányuk a regisztrált munkanélküliekhez viszonyítva.

A NFSZ honlapján elérhető 2021. júniusi, legfrissebb adatok szerint Miskolc munkanélküliségi adatai az alábbiak voltak:

10. táblázat: Miskolc munkanélküliség adatai

Nyilvántartott munkanélküli összesen (fő)	Folyamatosan nyilvántartott több, mint 365 nap	Járadék típusú ellátás (fő)	Segély típusú ellátás (fő)	Foglalkoztatást helyettesítő támogatás/ Rendszeres segély szoc.	Relatív munkanélküliségi mutató
5085	2003	527	541	1693	5,15 %

Forrás: NFSZ saját szerkesztés

2021-ben a legfrissebb rendelkezésre álló adatok alapján az összes nyilvántartott munkanélküli száma 5085 fő, ebből a 365 napon túl folyamatosan nyilvántartott munkanélküliek száma 2003 fő, a relatív munkanélküliségi mutató 5,15%.

1.7.1.5. Jövedelmi viszonyok

Jövedelem

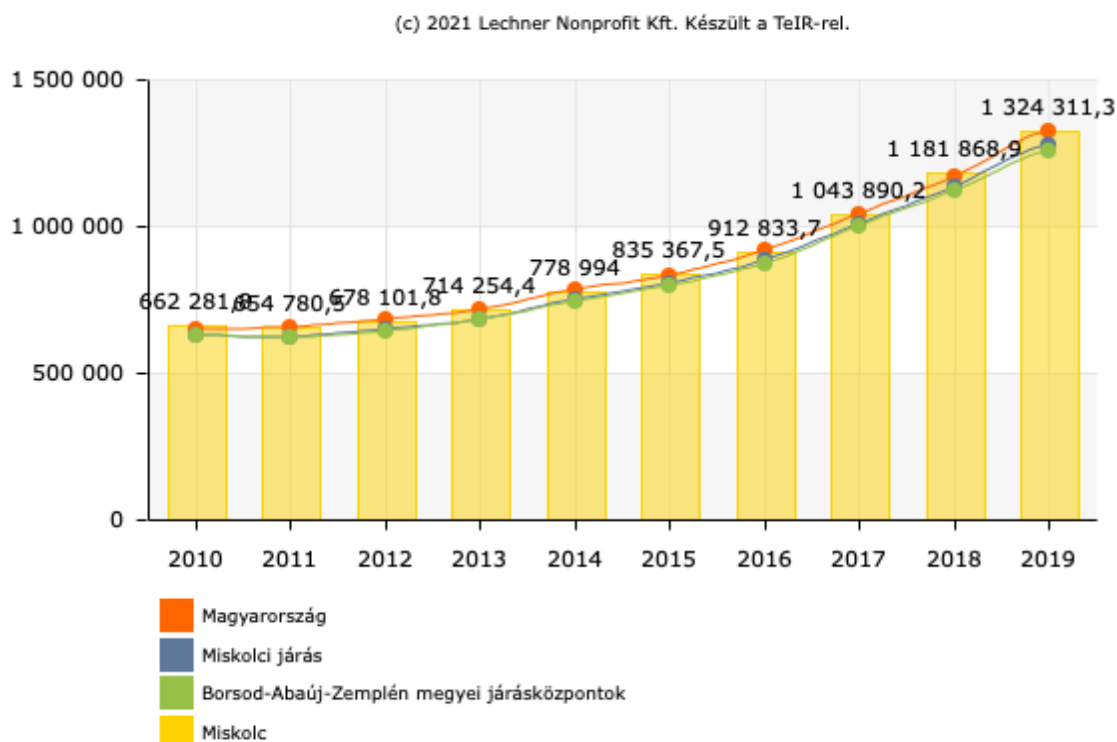
A háztartások jövedelmi helyzete regionálisan jelentősen eltér. Budapesten az egy főre jutó éves átlagos bruttó jövedelem 2 millió 335 ezer forintot tett ki 2018-ban, Észak-Magyarországon az egy főre jutó éves bruttó jövedelem 1 millió 647 ezer forint volt.

A legkedvezőtlenebb jövedelemszerkezettel rendelkező dél-dunántúli és észak-magyarországi háztartások helyzete javult: a társadalmi jövedelem aránya mindkét régióban csökkent, bár még így is meghaladta a 28%-ot, a munkajövedelem aránya pedig 70% körül alakult. Ezzel szemben a legkedvezőbb jövedelemszerkezetű Pest régióban a társadalmi jövedelmek részaránya 20,3%, a munkajövedelemé 78,3% volt.

A jövedelmek nagysága követi a települési hierarchiát: minél nagyobb a település, annál magasabb az egy főre jutó bruttó jövedelem. A megyei jogú városokban a bruttó jövedelem nagysága 3,0%-kal meghaladta az országos átlagot, és egy főre vetítve éves szinten 1 millió 870 ezer forintot tett ki. Az egyéb városokban 5,2%, a községekben 12,5%-kal maradt el az egy főre jutó bruttó jövedelem az országos átlagtól.

Az egy lakosra jutó nettó jövedelem 2019. évben: 1 324 311 Ft, amely összeg kis mértékben marad az országos átlagon (1 326 307 Ft) alul, azonban a megyei járásközpontok egy főre jutó nettó jövedelemszintjétől kedvezőbb.

9. ábra: Az egy főre jutó nettó jövedelem (Ft)

Forrás: TEIR

A jövedelmi viszonyokat alapvetően meghatározza a népesség gazdasági aktivitása, 2019-ben a száz lakosra jutó adófizetők száma 48,6 fő, amely alacsonyabb az országos és megyei járásközpontok adataitól. Az elmúlt 10 évben az adófizetők száma növekedett, 6,1 fővel a 2010-es adathoz viszonyítva.

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata biztosítja a jogszabályban megállapított rendszeres megélhetést nyújtó segélyeket (rendszeres szociális segély, ápolási díj), a meghatározott szükségletekhez igazodó támogatásokat (lakásfenntartási támogatás) valamint az eseti segélyeket (átmeneti segély).

11. táblázat: A fő segélyezési formák a településen 2011-2020

Segélyezés										
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Rendszeres szociális segélyben részesítettek száma [db]	1 528	1 424	1 000	942	707	2015.03.01.-től megszűnt				
Rendelkezésre állási támogatásban/bérpótló juttatásban (11.08.31-ig) /foglalkoztatást helyettesítő támogatásban (11.09.01-től) részesítettek átlagos száma [fő]	5 557	5 104	4 270	3 353	3 077	2 642	1 903	1 329	1 692	1 123
Rendelkezésre állási támogatásra/bérpótló juttatásra (11.08.31-ig) /foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (11.09.01-től) felhasznált összeg [eFt]	1 788 499	1 331 589	1 104 338	866 407	134 713	722 834	52 551	363 493	315 713	307 349
Időskorúak járadékában részesítettek száma [fő]	56	67	67	63	65	63	59	55	48	41
Rendszeres gyermekvédelmi támogatásban/kedvezményben részesítettek száma [fő]	9 027	8 956	8 704	8 191	7 074	6 049	5 282	4 632	3 978	3 434
Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma [db]	25	25	39	32	11	0	0	0	0	0
Ápolási díj támogatást kérő személyek száma [db]	479	499	107	346	198	267	183	161	95	102
Ápolási díjban részesítettek száma [fő]	1 070	1 190	984	853	804	626	591	520	277	252

Segélyezés										
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Tárgyévben lakásfenntartási támogatást kérő személyek száma (pénzbeli és természetbeni) [fő]	10 446	7 613	6 183	4 581	2 929	2 053	1 625	1 268	892	768
Aktív korúak ellátásában részesítettek száma [fő]	10 719	10 229	8 793	7 198	4 484	2 859	2 130	1 525	1 301	1 301
Lakásfenntartási támogatásban részesültek száma (pénzbeli és természetbeni) [fő]	10 850	10 268	7 364	5 807	3 754	2 419	1 949	1 585	1 146	955
Átmeneti segélyezésben részesült személyek száma (pénzbeli és természetbeni) [fő]	1 092	1 020	882	1 044	819	753	593	510	376	461
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesültek száma (pénzbeli és természetbeni) [db]	304	243	219							
<u>Gyermekétkeztetési térítés díj (lásd táblázat),</u> beiskolázási kedvezményben részesült személyek száma [fő]	NA	NA	NA	156	154	73	32	16	12	10
Közügygyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma [fő]	7 014	7 068	6 667	2 236	1 217	4 166	4 386	4 103	3 762	3 516
Fiatalok életkezdési támogatása (fő)	58	78	127	273	170	151	161	209	221	147
Helyi tömegközlekedési támogatás (fő)	NA	NA	NA	671	613	510	386	276	212	161
Ifjúságvédelmi támogatás (fő)	315	308	267	197	159	104	60	43	20	10
Lakbértámogatás (fő)										66
Születési támogatás (fő)										378
Települési támogatás - gyógyszer-támogatás					454	716	450	352	282	240

Segélyezés										
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Sikeres Magyarországért Panel Plusz támogatás (fő)	37	37	35	26	15	7	4	3	1	0

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

1.7.1.6. Életminőség

Az életminőség egy komplex fogalom, amelynek elemzése több adatkör (pl. születéskor várható élettartam, lakásállomány minősége) bemutatásával lehetséges. A születéskor várható élettartam Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 2020-ban 69,66 a férfiak és 77,1 a nők esetében, amely a legalacsonyabb az országban.

A városban a lakásállomány már 2011-ben is magas volt, az alacsony komfortfokozatú lakások aránya jelentősen alacsonyabb, mint a megyei átlag (2011-ben 6,2 %). A 2011 és 2019 közötti időszakot vizsgálva azonban azt láthatjuk, hogy megállt ez a növekvő tendencia, hiszen csak közel 1 %-kal nőtt a lakásállomány.

Távfűtéses lakások aránya a városban 41 % a vizsgált időszakban. A közcsatorna hálózatba bekapcsolt lakások aránya már korábban – 89 %-ra emelkedett, így Miskolc a megyei átlagnál is jobb pozícióba került a 2019-es 93,5 % értékkel. A közüemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya is nőtt (98,7 %).

12. táblázat: Háztartások, családok életkörülményei (2011 és 2019)

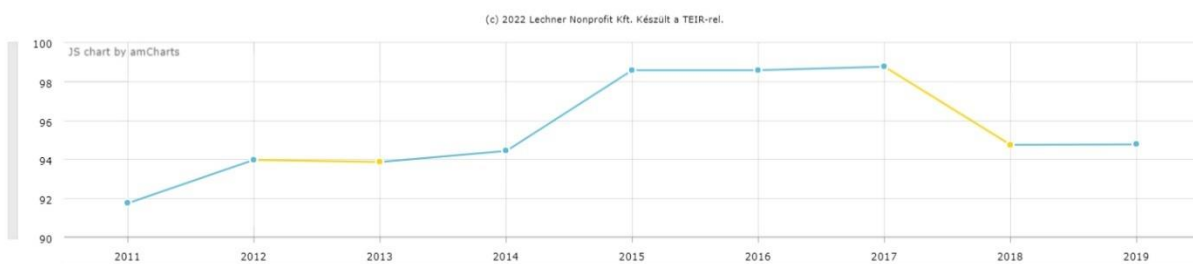
Mutató	2011		2019	
	Város	Megye	Város	Megye
Lakásállomány (db)	76 557	284 101	77 251	285 064
100 lakásra jutó népesség (fő)	215,5	262	197,93	225
Közüemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (%)	97 %	88,0%	98,7	90%
Közcsatorna-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (%)	89 %	67%	93,5 %	76%
Száz lakásra jutó háztartási gázfogyasztók száma	87,5	72	84,3	69
Egy lakosra jutó háztartások részére szolgáltatott villamos-energia mennyisége (1000 kWh)	0,9	0,86	0,9	0,9

Forrás: KSH, 2019

A lakásállományt vizsgálva megállapítható, hogy a közel 160 000 fős lakosság 77 251 lakásban élt 2019-ben, csekély mértékű változás volt csak tapasztalható az elmúlt 10 évben - a lakások számának nagyobb számú emelkedése főként 2017-2019 évben volt jellemző. Az 100 lakásra jutó lakónépesség száma a megyei érték alatt van a városban.

A legjellemzőbb összefoglaló közcsatornázási mutató a közműolló, mely a közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások aránya a vezetékes ivóvízhálózatba bekapcsolt lakások százalékában.

10. ábra: Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakás – 100 vezetékes ivóvízhálózatba bekapcsolt lakásra (db)

Forrás: Teir

Az életminőséget jellemzi a személygépkocsi száma, mely tekintetben 2011-ről 2020-ra Miskolcon is jelentősebb változás tapasztalható, különösen az utóbbi években nő egyre nagyobb mértékben a számuk. Az 1000 lakosra jutó mutatószámmal összehasonlíthatóvá válik területileg ez a szám, így megállapítható, hogy hasonló mértékben növekvő tendencia jellemzi a megyét is (237-ről 315-re nőtt a megyei mutatószám 2010 és 2019 között). A következő ábra szemlélteti, hogy Miskolcon az utóbbi 4 évben nagyobb ütemben növekszik a személygépkocsi száma.

11. ábra: 1000 lakosra jutó személygépkocsi számának alakulása 2011-2020

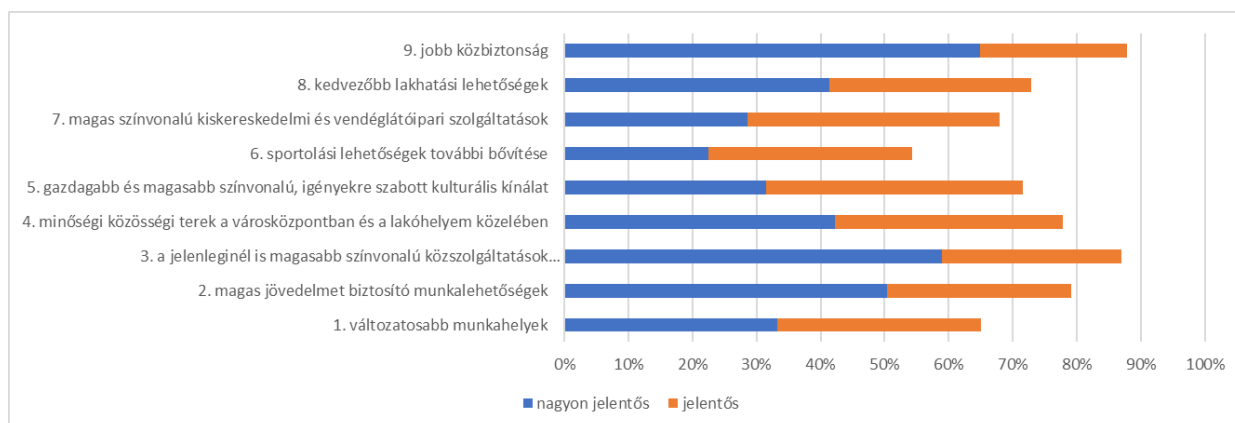

Forrás: Teir

Miskolc MJV közigazgatási területéhez tartozó Lyukóbányán a **külterületi** lakott helyen becslések szerint közel 3000 fős szegregátum alakult ki. Lyukóvölgyben a lakosság 90%-a számára elérhetetlen a vezetékes vízszolgáltatás. Áram gyakorlatilag minden ingatlanban van, de kb. 40%-ban nem legálisan. Gázszolgáltatás nincs, kivételt képezhet ez alól néhány ingatlan. Szennyvízcsatorna nincs. Zúzalékos, kátyús, sáros, nehezen járható utak, erdős ösvények vannak.

Az FVS helyzetfeltáráshoz lefolytatott lakossági kérdőíves felmérés válaszaiból kiderült, hogy az ábrán felsorolt tényezők játszanak nagyon jelentős vagy jelentős szerepet a lakosság helyi életminőséggel való elégedettségének növelésében: a legtöbben – a válaszadók közel 88 %-a mondta, hogy a jobb közbiztonság lenne nagyon fontos tényező számukra. Ezen kívül a lakosság fontosnak tartotta még a jelenleginél is magasabb színvonalú közszolgáltatások biztosítását (a válaszadók 87 %-a) és a magas jövedelmet biztosító munkalehetőségek mellett a minőségi közösségi terek kialakítását is magas százalékuk tartja fontosnak (79 % és 78 %).

12. ábra: A lakosság életminőséggel való elégedettségében szerepet játszó tényezők

Forrás: Lakossági kérdőív, saját szerkesztés (2021)

1.7.2. Térbeli, társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok

A városon belüli társadalmi egyenlőtlenségek kialakulását befolyásolja az életkor (idősek és fiatal pályakezdők) és a családi helyzet (csonka családok). Az egyenlőtlenségek hatására szlömösödés, ill. szegregálódás indult a lakótelepeken belül is (pl.: Belvárosi lakótelep, Avasi lakótelep, Diósgyőri lakótelep, Szentpéteri Kapu területe, Selyemrét-Keleti városrész, Tetemvár), ill. Bükszentlászlón.

Szegregátumok

A KSH a 2011. évi állapotnak megfelelően Miskolcon 13 szegregátumot határolt le. 1 telep felszámolása azóta megvalósult (Békeszálló telep). A mélyszegénységben élő lakosságot érintő egyik legsúlyosabb probléma a lakhatási szegénység – egyes, főként külterületi szegregátumokban jellemző - a nem lakhatási célú lakásokban történő életvitelszerű tartózkodás, komfort nélküli vagy félkomfortos lakásokban. A hátrányos helyzetű roma családok esetében a legnagyobb probléma a megfelelő lakhatás hiánya, amely az elmúlt időszakban sem változott pozitív irányban. A szennyvíz elvezetés - elsősorban külterületeken - nem megoldott, amely egészségügyi és higiéniai kockázatokat hordoz magában. Jellemző továbbá a szemét elszállítás hiánya, amely illegális hulladéklerakók kialakulását eredményezi, ezzel együtt a rágcsálók elszaporodását a lakókörnyezetek közvetlen közelében. Egyes városrészekben a hiányzó közművek kiépítésének magas költségeit tovább drágítják a geomorfológiai adottságokból következő problémák (átemelő szivattyúk telepítése a magassági problémák kiküszöbölésére, instabil talajszerkezet megerősítése stb.).

Az 5 legnagyobb szegregátum²:

- Lyukóvölgy (külterület): A szegregátum lakosságának száma becslések szerint 3000 fő, mélyszegénységben él 90%-uk, s a romák aránya is 90%-ra tehető. A területen élő lakosok kb. felének nincs lakcímkártyája, az ingatlanok tulajdonosi viszonyai rendezetlenek, illegális lakásfoglalások is jellemzőek. Lyukóvölgyben a lakosság 90%-a számára elérhetetlen a vezetékes vízszolgáltatás. Áram gyakorlatilag minden ingatlanban van, de kb. 40%-ban nem legálisan.

² Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának kezdeményezése: Munkacsoport a leszakadó városrészek integrációjának elősegítésére Tanulmány 2020-2021

Gázszolgáltatás nincs, kivételt képezhet ez alól néhány ingatlan. Szennyvízcsatorna nincs. Zúzalékos, kátyús, sáros, nehezen járható utak, erdős ösvények vannak.

- Muszkás telep: A városrész népessége 1500 fő, 80 %-a mélyszegénységben él, a roma lakosság aránya 90%. A vizet közkútról hordják az itt élők. A gázszolgáltatás, csatornázás, szemétszállítás nincs megoldva. Legtöbben fával fűtenek. A családok kis alapterületű, alacsony komfortfokozatú lakásokban élnek, jellemző a rossz állapotú zártkerti ingatlanok lakhatási célú használata.
- Vasgyár - Számozott utcák: A szegregátum lakossága 1400 fő, mélyszegénységben élők aránya 35%, a romák aránya 40%. A futó telepfelszámolás– a Vasgyári program (TOP projekt) keretében: 10 lakás elkészült 2018-ban. Jelenleg folyamatban a műszaki tartalom többi része: 32 db önkormányzati szociális bérlakás megújítása és szociális bérlakások lebontása (38 db).
- Tetemvár: a harmadik legnagyobb lakosságszámú (500 fő) szegregátum, a belvároshoz közeli elhelyezkedés okán sürgős beavatkozásra van szükség a lakosság és terület felzárkóztatása érdekében. A Tetemvár alatt 3 emeletnyi mély pincerendszer húzódik. A házak állapota rossz, fürdőszoba nagyon kevés ingatlanban található. A házakban nagyon zsúfoltan, több generáció él. A fűtés mindenféle szeméttel történik általában, hőszigeteléssel való fűtéssel is gyakran lehet találkozni. Van olyan ingatlan, ahol áram sincs bevezetve, a szomszédoktól kapják az áramot. A szennyvíz rendszer nincs kiépítve. A közút állapota rendkívül rossz, hatalmas kátyúk láthatók több helyen. A szemétszállítási szolgáltatás kiterjed a területre, de nagyon sok helyen nem fizetik a díjat, ezért nem szállítják el a szemetet.
- Bábonyiérc: a belvároshoz közeli, attól Észak-nyugatra elterülő, kertvárosi terület. A városrész dombos, a dombok között a Pece-patak különböző ágai folynak. Bábonyiérc lakossága 450 fő, a családok komfort nélküli, félkomfortos ingatlanokban élnek. A településrészen hiányos burkolatú, kátyús utak, földutak, vagy zúzalék kövel feltöltött utak találhatóak. Mivel a csatornahálózat nincs kiépítve, ezért a lakók a szennyvizet az udvarra és a közterületre (járdára, utcára) engedik.

A társadalmi konfliktusok kialakulását a műszaki/infrastrukturális elmaradottság egyértelműen mélyíti. „A telep-felszámolási program céljai is ezt tükrözik, hiszen az a cél, hogy megszűnjenek az egészségtelen, a legalapvetőbb higiéniai viszonyoknak sem megfelelő lakhatási körülmények, melyek közegészségügyi és közbiztonsági veszélyforrásokat jelentenek. A szegregátumok felszámolásának szintén 2011. évtől történő felgyorsult gyakorlati megvalósulása városfejlesztési koncepciók, ingatlangazdálkodási tervek alapján történik, a fejlesztéseket a gazdasági és a környezeti fenntarthatóság egymást erősítő logikája mentén szabad csak megvalósítani, amibe beletartozik többek között a környezettudatos város- és épületrehabilitáció.”³

A szemléletformálás lassan halad (illegális hulladék, bűncselekmények, antiszociális jellemzők).

Ebben a tárgyban készült legfrissebb tanulmányok

- 2021-2026. évekre vonatkozó Bűnmegelőzési Stratégiája, illetve
- a Helyi Esélyegyenlőségi Program (2021-2026).

A Barnamezős területek bemutatása az 1.9.3. fejezetben megtörténik.

Lakossági felmérés eredményei

A helyi társadalom fő konfliktusforrásai a szegregátumokkal kapcsolatosak. A lakossági kérdőív eredményei alapján a leggyakrabban említett társadalmi konfliktusként megemlíthető a

³ Miskolc MJV Bűnmegelőzési Stratégiája (2021-2026) 7.5.1. Szegregátumokkal kapcsolatos teendők

szegregátumokban élő roma lakossággal, mélyszegénységben élőkkel és a hajléktalanokkal problémákat okoz az eltérő életvitel és a közösségi szabályok be nem tartása (Újgyőri főté, Búza tér, belváros, Bábonyibérc, Tetemvár). A belvárosban élő lakosság részéről megfogalmazódott a szórakozóhelyeken a hétvégi hajnalig tartó zaj problémája és a közbiztonság hiánya. Ezen kívül két probléma is társadalmi problémákat generál az elmúlt években, melyek a különböző városrészekben eltérő mértékben jelentkező problémák. Ilyen a tömegközlekedés helyzete, mivel a finanszírozási gondok járatszámcsökkenésekhez vezettek, mellyel egyes városrészek ritkított járatsűrűséggel váltak elérhetővé (pl. Pereces, Komlóstető stb.). A másik feszültségeket keltő általános probléma a közterületek karbantartását érinti: a fűkaszás egyes városrészekben ritkábban történik, mellyel jelentősen gyarapodott az elhanyagolt területek nagysága városszerte. Ennek egyértelmű oka a közfoglalkoztatottak számának csökkenése. Az útfejlesztések esetében a fejlesztések elmaradtak (bővítésre lenne igény), illetve az utak, járdák állapota nem megfelelő városszerte, több városrészben állandó köztisztasági problémát és elavult közvilágítást is észlelnek. A különböző városrészeket érintően a lakossági kérdőívben egyéb specifikus problémákat is említene, mint például:

- a Belvárosban a parkolási problémák, illetve a megnövekedett autóforgalom;
- Diósgyőrben a nagyobb bevásárlóközpontok hiánya, illetve a lakossági sportolási lehetőségek hiánya;
- Avason a parkolók hiánya, hulladék lerakása, Avas déli részén rosszabb közbiztonság;
- Szentpéteri kapu, Észak-keleti városrész: romlott a közbiztonság;
- Miskolc Közép városrész: parkolóhelyek hiánya, gondozott közparkok, játszóterek hiánya;
- Tapolca, Martin kertváros – Szirma: csapadékvíz-elvezetés nem megfelelő;
- Selyemrét, Keleti-városrész: prostitúció, vandalizmus.

A szegregációval veszélyeztetett területek ellentétjeként Miskolc egyes városrészei vonzzák a magasabb társadalmi státusszal rendelkezőket. Itt a magasabb iskolai végzettségű, jobb jövedelmi helyzetű lakosság aránya magasabb, mint a város egyéb városrészeiben. Az elemzések alapján az Avas-Kelet, Népkert városrész, ill. Miskolctapolca a kiemelt terület.

A városban a közterületek (közterek, utak stb.) minőségével a megkérdezettek közel 40%-a egyáltalán nincs megelégedve, majd 60%-uk pedig közepesen, vagy alig elégedett. A válaszadók 1%-a sem jelölte, hogy nagyon elégedett lenne a közterületekkel.

1.7.3. Települési identitást erősítő tényezők

1.7.3.1. Történeti és kulturális adottságok

Kevés olyan települése van Európának, amely az őskorig visszavezethető múlttal rendelkezik. A város története tárgyi emlékekben gazdag, a vonatkozó irodalom jelentős. Ennek a közel 3000 éves időszaknak a fontosabb állomásait a korábbi IVS 57. mellékletében foglalták össze.

A város polgárságának identitása, Miskolchoz kötődése (a lakónépesség gyors felfuttatása miatt) az 1960-as évektől érezhetően csökkent; a betelepülők kevésbé érezték magukat miskolcinak, még kevésbé kötődtek egy-egy városrészhez.

A városban élők identitása, a közösséggé formáló városrészi és városi rendezvények hatására érezhetően az elmúlt években javult.

Miskolc azon kevés európai települések közé tartozik, melyek történelme több tízezer évvel ezelőttre nyúlik vissza. A belvárosban előkerült régészeti leleteknek köszönhetően bizonyítható az őskori ember jelenléte, így a várost és térségét Magyarország legrégebben lakott területének nevezhetjük.

Az elmúlt évszázadokban Miskolc sorozatosan élte át megpróbáltatásokat, melyek bár megrendítették a várost, egyre szilárdabb településként töltötte be társadalmi, gazdasági és politikai funkcióját. A kohászati múltja miatt korábban „acélvárosnak” nevezett Miskolc az elmúlt évtizedekben jelentős változásokon ment keresztül. Iparváros helyett ma már sokkal inkább „zöld városnak” nevezzük, ugyanis elsőként csatlakozott a magyarországi városok közül a környezet védelmét és fenntarthatóságát szem előtt tartó Zöldebb Városokért (Green City) mozgalomhoz, az Európai Polgármesterek Szövetségéhez is (2015-ben). Jelentős a geotermia felhasználása a távfűtésben, ami ebben az évtizedben iránymutató lehet valamennyi város részére. Ezen kívül a közlekedés fejlesztésében is a fenntarthatóságot tűzte célul a város. 2022 legfrissebb hírei között szerepel, hogy az Európai Unió (EU) tagállamainak 100 városát, köztük Miskolcot, és kapcsolódó országok 12 városát választották ki, hogy csatlakozzanak az EU Misszióhoz, hogy klímasemleges és okosvárosokká váljanak 2030-ra a károsanyagkibocsátás gyors csökkentésével.

Az újabb idők kulturális rendezvényei közül a nemzetközi rangú Bartók Plusz Operafesztivál 2001 óta a közép-európai operaélet fellegrárává tette Miskolcot, 2020-2021-ben azonban már nem került megrendezésre a járványhelyzet következtében. A nemzetközi filmes szakmában előkelő rangot kivívott CineFest Miskolci Nemzetközi Filmfesztiválnak köszönhetően a „film magyar fővárosa”, sőt, a Miskolci Galériában 1961 óta megrendezett grafikai biennálé, majd triennálé-sorozat után a „grafika magyar fővárosa” megnevezések illetik. A Miskolci Kocsonya Fesztivál pedig Miskolc legjelentősebb gasztronómiai fesztiválja. Avasi Borangolás Miskolc szívében, az Avas-hegyen megrendezésre kerülő különleges hangulatú borgasztronómiai fesztivál, illetve ennek népszerűségét kihasználva egy kisebb és gyakrabban megrendezésre kerülő bor-gasztronómiai rendezvénysorozat az Avas-hegy pincesorain az Avasi Kvaterka is. A Gasztroplacc és a Gasztroplacc Extra 2022-ben már 2 helyen is várja az ízek rajongóit. Ismétlődő programok a Régiségvásár: minden hónap első vasárnapján a sétálóutcán. A Miskolci Termelői Napot minden hónap 3. vasárnapján rendezik meg a belváros központjában. Ilyenkor az Erzsébet téren megjelennek a helyi termelők és a kézműves termékek gyártói is.

A kulturális élet egyik központjának számító Diósgyőri vár fejlesztése és a Lovagi Tornák Terének kialakítása 2014 augusztusára valósult meg. A vár impozáns falai látványos kiállítások, kulturális és turisztikai célú rendezvények, fesztiválok helyszínékként is funkcionál. Közkedvelt helyszíne családi- és céges rendezvényeknek, koncerteknek, konferenciáknak, előadásoknak és történelmi játékoknak egyaránt. A Diósgyőri vár szomszédságában található a Lovagi Tornák Tere, mely „együtt él” a várral, bekapcsolódik a történelmi játékokba, és hasonlóképp otthont ad fesztiváloknak, színházi előadásoknak, koncerteknek. A Lovagi Tornák Tere kiválóan alkalmas nemzetközi díjugrató és díjlovagló versenyek rendezésére. A Diósgyőri vár jelenleg is felújítás alatt áll.

Az ország első kőszínháza is településünkön található. A Miskolci Nemzeti Színház Közép-Európa egyik legkorszerűbb épületegyüttese. Az erős, állandó társulaton alapuló, sokszínű repertoárszínház a magyar és a nemzetközi drámairodalom klasszikus és kortárs darabjaival intenzív élményt nyújt városunk és a megye lakosai számára, így a színházi kultúrára való igényeket az egész megyében kielégíti, jelentős többletet adva a város vonzerejéhez.

A selmecbányai örökség ápolása komoly múltra tekint vissza a Miskolci Egyetemen. Ennek része a végzős hallgatók szalamanderes búcsúzása a várostól. Ez jelentősen hozzájárul, hogy Miskolc polgársága magáénak érezze az egyetemet, a végzetek szép emlékekkel hagyják el a várost és a későbbiekben örömmel térjenek ide vissza.

Miskolc egyik legjellegzetesebb építménye az Avas hegyen épült Avasi kilátó, amely szintén Miskolc egyik jelképévé vált. 2022-ben megkezdődött a kilátó és környezetének felújítása és funkciókkal, életteli történő megtöltése. Elkészült a többszintes játszótér, gördeszkapálya és kutyás agility pálya, valamint elkészültek a kilátó felújításának tervei is, mely fejlesztéseket a miskolci lakosok nagy érdeklődéssel várják.

Jelennek meg újabb helyek is, melyek a város vonzerejét növelik, mint például a Baráthegyi Majorság, mely egy öt hektáros majorság, ahol skanzen, kézműves műhely, állatsimogató és játszótér várja a családokat.

A Tour de Hongrie - a legnagyobb magyar kerékpárverseny – utolsó szakasza Miskolcra indult 2022-ben. A televíziós közvetítés megmutatta Miskolc és a környék szépségeit, amit ország-világ láthatott.

Miskolc város turizmusa is sokszínű képet mutat, a kulturális turizmus mellett az aktív és egészségturizmus területén is jelen vannak szolgáltatások. Miskolc MJV Önkormányzata 2020-2030 évekre vonatkozóan készítette el legújabb Turizmusfejlesztési Stratégiát, melyben a város brandjére vonatkozó irányokat is megújították és az idegenforgalmi és városmarketing eszközök jövőbeni használatának gyakorlatát is meghatározták.

A MIDMAR Miskolci Idegenforgalmi Marketing Nonprofit Közhasznú Kft, Miskolc helyi turisztikai szervezete, mely évek óta nem csupán a Tourinform iroda működtetését és turisztikai imázsépítést, hanem a belső imázst, a lokálpatriotizmus erősítését is szem előtt tartják és a város vonzerőit a külső-belső célcsoportok bevonásával, összehangoltan jelenítik meg. A sikeres turizmus alapja, hogy a helyi lakosok ismerjék és szeressék a várost. Fedezzék fel nap mint nap, milyen csodás helyen élnek, milyen nagyszerű értékek veszik körül őket. A miskolciak városszeretetének erősítése növeli a közösséghez tartozás, az összetartozás érzését, a pozitív városkép kialakulását.

A napjainkban elterjedt turisztikai városkártyák mellett létezik az okos és zöld városkártya is a miskolci állandó lakosoknak (Miskolc Pass Classic), mely több mint 30 kedvezményes szolgáltatást jelent egyetlen kártyával (pl. 10% MVK bérletvásárlási kedvezmény, fürdőbérlet kedvezmények stb.). A kártyák kibocsátója a MIDMAR Nonprofit Kft., amely igyekszik lehetőséget biztosítani arra, hogy a városkártya használói időről időre ne csak a miskolci programokat, hanem Miskolc környéki látnivalókat, programokat is kedvezményrel látogathassanak.

Európa legmodernebb technológiájával ellátott Smart QR kód alapú kártya áll a miskolci lakosok rendelkezésére, amely okoskészüléken is tárolható, így a kedvezmények igénybevételéhez elég akár okostelefonon vagy tableten felmutatni a kártyavásárláskor kapott QR kódot.

Miskolc újra pozicionálásának elősegítésére 2016-ban Miskolc új image-filmjében jelent meg először a Miskolc - A Te helyed szlogen, 2017-ben mutatták be a város mai logóját. A célok és az alkotók szerint modern, egyszerű, ugyanakkor határozott formában kirajzolódnak a hegyek és völgyek vonulatai, benne van az innováció és az intelligens megoldások üzenete. A logó színét magyarázza, hogy Miskolc zöldváros egy különleges természeti környezetben. A „Miskolc Pont Jó” szlogennel jelenítik meg. A város sokszínűségét a turisztikai kiadvány „Egy város – Négy hangulat” címmel mutatja be.

Egyéb szolgáltatások:

- weboldal, közösségi média aktív megjelenésekkel;
- garantált városnézések minden városrészben Miskolc Pass kedvezményekkel (a séták időtartama 1,5-2 óra. A séták létszámtól függetlenül indulnak, de kizárólag egyéni vendégek számára);
- virtuális városnézés.

Miskolc vallási központ, a városban valamennyi történelmi egyház megtalálható, amelyek mellett további kisegyházak színesítik a város egyházi életét. Több történelmi egyház gazdasági központja is a városban található. 2015-től működik a Miskolci Görögkatolikus Egyházmegye, melynek területe Borsod-Abaúj-Zemplén és Heves megyére terjed ki, központja a Miskolc, Búza téri görögkatolikus székesegyház.

A helyi kötődés alapját a kérdőívben résztvevők közel 70%-ának az jelenti, hogy Miskolcon született. Több mint 50%-ának pedig, hogy ezt a várost választotta otthonául, valamint itt alapított családot, illetve viszonylag sokan jelölték meg a táji és természeti adottságokat (39%).

Nemzetiségi kötődés

Miskolcon az un. hazai nemzetiségeken (bolgár, cigány, görög, horvát, lengyel, német, örmény, román, ruszin, szerb, szlovák, szlovén, ukrán) kívül arabok, kínaiak, oroszok, vietnamiak élnek nagyobb számban.

A nemzetiségekhez tartozó választópolgárok képviselete mellett a nemzetiségi önkormányzatok szerepet vállalnak a nemzetiségi kultúra megőrzésében, ápolásában és közvetítésében.

Miskolcon tíz (bolgár, cigány, görög, horvát, lengyel, német, ruszin, szerb, szlovák és ukrán) közvetlenül megválasztott helyi nemzetiségi önkormányzat működik négy-négy képviselővel.

1.7.3.2. Civil szerveződések

Miskolcon a civil szféra jelenléte jelentős, amely hozzájárul a helyi társadalmi kohézió erősítéséhez. A társadalmi szemléletformálásban töltik be a szerepüket, a város kulturális életének szerves részét képezik a civil szervezetek által megrendezett rendezvények (pl. Avasi Borangolás), továbbá a város közösségi életének szervezésében is részt vesznek. A városban működő szervezetek tevékenységük és célcsoportjaik alapján sokrétűek - a klasszikus hagyományőrző körök, a vallási, egészségügyi, szociális és sport tematika köré épült szerveződések is aktívak.

13. táblázat: Civil szervezetek Miskolcon

Tevékenység típusa	Civil száma	szervezet	Aránya
Adományoztatás, nonprofit szövetségek	2		0,0019
Egészségügyi tevékenység	73		0,0688
Egyéb tevékenység	117		0,1103
Foglalkoztatási csoportokat összefogó tevékenység	7		0,0066
Gazdaságfejlesztési és foglalkoztatási tevékenység	6		0,0057
Horgász egyesület	12		0,0113
Jogvédő tevékenység	6		0,0057
Környezetvédelmi tevékenység	29		0,0273
Közbiztonság-védelmi tevékenység (pl. polgárőrszervezetek, vagyonvédelem)	4		0,0038
Kulturális tevékenység	175		0,1649
Kutatási tevékenység	27		0,0254
Nemzetközi tevékenység	1		0,0009
Oktatási tevékenység	195		0,1838
Polgári védelmi, tűzoltási tevékenység	5		0,0047
Polgárőr egyesület	8		0,0075
Politikai tevékenység (politikai ifjúsági szervezetek)	4		0,0038
Sporttevékenység	209		0,1970

Szabadidős és hobbi	41	0,0386
Szakmai, gazdasági érdek-képviselet	12	0,0113
Szociális tevékenység	84	0,0792
Településfejlesztési tevékenység	9	0,0085
Vadásztársaság	10	0,0094
Vallási tevékenység (hitélet)	25	0,0236
Összesen:	1061	1,0000

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás, saját szerkesztés

A civil szervezetek száma 1061 db, melyekből a legnagyobb arányban a sport, az oktatási, a szociális és az egészségügyi tevékenységek jelennek meg.

Számos közművelődési megállapodás (közel 50) született, melyek többsége Miskolc város egész területére vonatkozóan határoz meg ellátandó feladatokat, mint például szemléletformáló tevékenység, hagyományőrző rendezvények, a helyi közösségi élet segítése, tudományos ismeretterjesztés, művészeti tehetséggondozás, Miskolc város kulturális értékeinek feltárása és közzététele, a lokálpatriotizmus erősítése stb.

A közművelődési megállapodások részletes bemutatása az 1. sz mellékletben történik.

Az önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása:

Miskolc Megyei Jogú Város vezetése jó kapcsolatot ápol a történelmi **egyházakkal** és azokkal a kisegyházakkal is, amelyek a városban élőkért végzik szolgálatukat. (Római katolikus, református, görög-katolikus, evangélikus, orosz ortodox, izraelita, metodista, baptista felekezetek, Magyar Pünkösdi Egyház, Hetednap Adventista Egyház és a Hit Gyülekezete).

Az **együttműködés** a HEP szinte valamennyi területén látható, melyek közül kiemelkedő az oktatás.

Az oktatás minden szintjén, minden városrészben választhatnak a szülők az állami oktatási intézmények és valamely egyház által fenntartott intézmény közül. Az egyházi iskolák, az általuk képviselt értékrend és kulturális erőforrás megjelenik a megyeszékhely életében és mindennapjaiban. Városi ünnepeken kiemelkedő szerepet vállalnak és követendő példát adnak a Községi Szolgálat terén is, amely már minden érettségi előtt álló fiatal számára kötelező.

Miskolc város köznevelési intézményei közül jónéhány van egyházi fenntartásban: evangélikus, római katolikus, református, görög-katolikus és baptista óvoda is a szülők rendelkezésére áll.

Az **egyházak jelenléte** az esélyegyenlőség területén számottevő. A városi szegregált lakókönyezetekben a rászorulókat mindennapjaik segítő szerzetesrendek, a közoktatás területén⁴ a felzárkóztató oktatási programok, illetve a felsőoktatásban tanuló roma származású diákok egyetemi szakkollégiuma⁵ mind jó példát ad a városban élőknek. Jelentős részt vállalnak az egyházak, illetve egyházi szervezetek a legrászorultabbak segítésében: működtetnek hajléktalanellátó intézményeket, biztosítanak nappali ellátást, jelen vannak a szenvedélybeteg-ellátásban és az idősgondozásban is.⁶ A Konventuális Ferences Minorita Rend 2000-től tart fenn népkonyhát Miskolc belvárosában: naponta 100 főnek biztosítanak egy

⁴ Nyitott Ajtó Baptista Általános Iskola

⁵ Görögkatolikus Cigány Szakkollégium

⁶ Baptista Női Otthon

tál meleg ételt, hetente hétfőtől péntekig. Az étkezde a Minorita templom és Rendház épületén belül van kialakítva.

A szociális ellátás területein rendszeres egyeztetések segítik az összehangolt munkát, a város vezetésének fontos, hogy rászoruló ellátatlanul ne maradjon. Mindazokat a területeket együttesen fedik le, amely az állami ellátórendszer működését, hatékonyságát javítja. Fontos megemlíteni azokat a **karitatív szervezeteket**, amelyek adományokkal és önszorgató programokkal vannak jelen, és amelyeket a város lehetőségeihez mértén támogat. Ilyen a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület, a Magyar Vöröskereszt, az Ökumenikus Segélyszervezet, a Katolikus Karitászi Adománpontja, a Páli Szent Vince Szeretetszolgálat, a Miskolc-Diósgyőr-Vasgyári Református Egyházközség által működtetett Adomány-Ház. Az idősellátásban és a fogyatékkal élők segítésében is részt vállalnak az egyházak. (lásd: Ellátási szerződések, 3.1. melléklet)

A város vezetése és az egyházi vezetők rendszeres találkozása biztosítja az egyes területeken az összehangolt működést.

1.8. A település humán infrastruktúrája

1.8.1. Humán közszolgáltatások

1.8.1.1. Oktatás

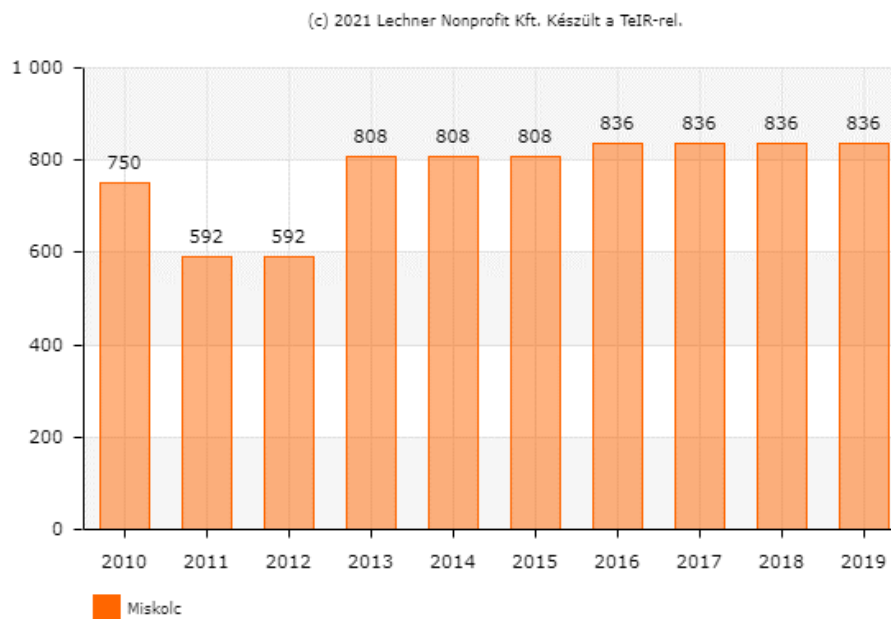
Bölcsődei és óvodai feladatellátás

Bölcsődei ellátás

Miskolc Megyei Jogú Városa által fenntartott bölcsődék 10 telephelyen (ebből jelenleg 2 ügyeleti rendszerben) 812 férőhelyet biztosítva végzik tevékenységüket. Működtetésükről az önkormányzat költségvetési szerve, a Miskolci Egyesített Szociális Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény útján gondoskodik. Továbbá 10, egyházi és alapítványi bölcsőde működik a város területén, 185 férőhellyel. Nemzetiségi bölcsődével az Önkormányzat nem rendelkezik.

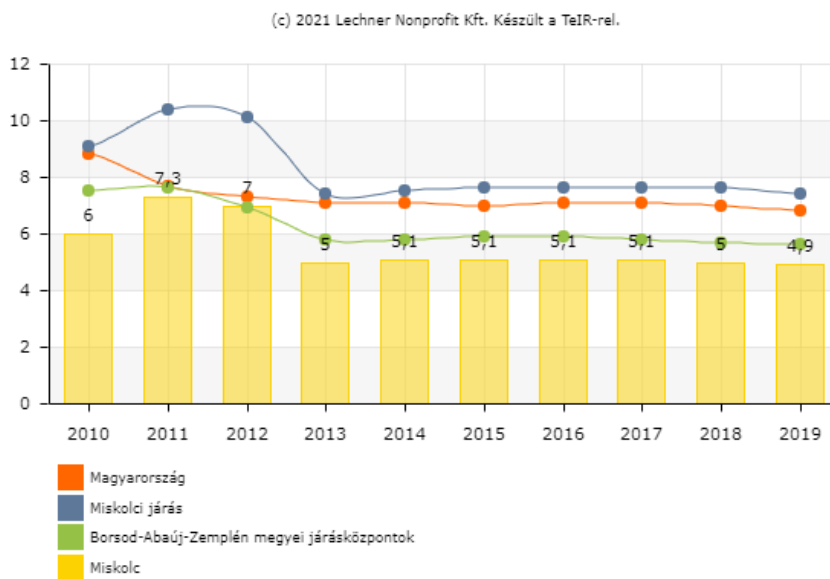
A városban a bölcsődei férőhelyek száma 2013-tól kezdődően kismértékben emelkedett, 2016-tól állandó 836 férőhely.

13. ábra: Működő bölcsődei férőhelyek száma (db)

Forrás: KSH- TEIR

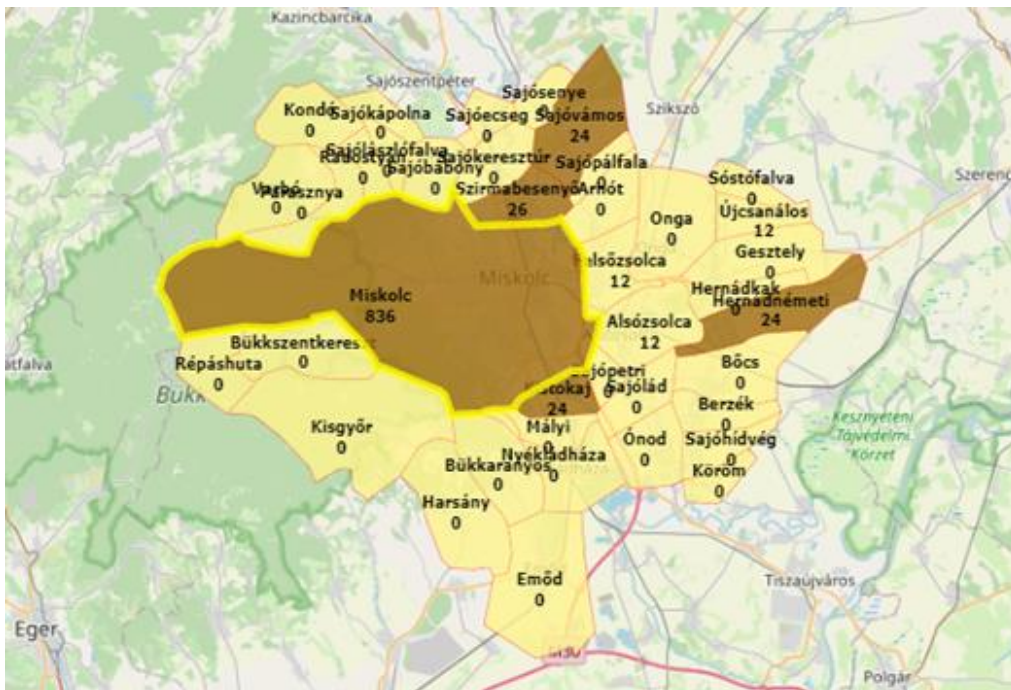
14. ábra: Egy működő bölcsődei férőhelyre jutó 0-2 évesek száma (fő)

Forrás: KSH- TEIR

Az egy működő férőhelyre jutó 0-2 éves korú gyermekek száma visszaesett 2013-ra és az érték állandósult, ez 2013 és 2019 között alatta van az országos értéknek (7 fő).

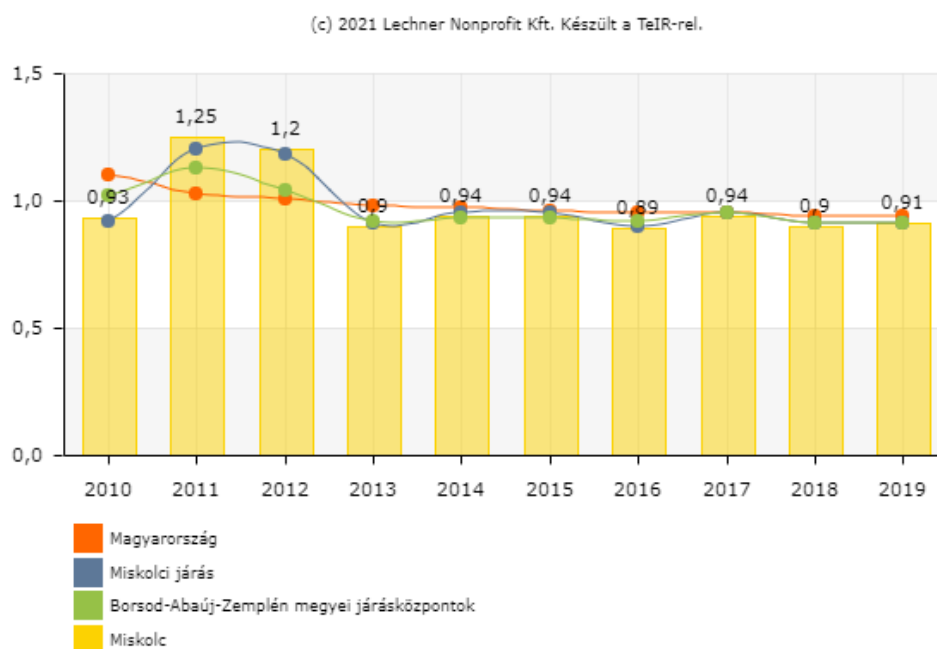
14. térkép: Működő bölcsődei férőhelyek száma a járásban (2019)

Forrás: KSH- TEIR

Működő bölcsődei férőhelyre jutó bölcsődések: Az egy férőhelyre jutó bölcsődések száma 2013-tól számítottan állandósult, az értéke megfelel az országos átlagnak.

15. ábra: Egy működő bölcsődei férőhelyre jutó bölcsődések száma (fő)

Forrás: KSH- TEIR

14. táblázat: MESZEGYI – Gyermek napközbeni ellátása - bölcsődék

Szolgáltató telephely neve	Szolgáltatás típusa	Címe	Ágazati azonosítója/ellátottak
Napsugár Bölcsőde	gyermek napközbeni ellátása	3527 Miskolc, Selyemrét u. 36.	S0210606 56 fő ellátott
Dobó Katica	gyermek napközbeni ellátása	3530 Miskolc, Hadirokkantak u. 26.	S0073370 84 fő ellátott
Petneházy Bölcsőde	gyermek napközbeni ellátása	3529 Miskolc, Petneházy u. 10-12.	S0073387 58 fő ellátott
Kilián Bölcsőde	gyermek napközbeni ellátása	3534 Miskolc, Könyves K. u. 31.	S0073394 84 fő ellátott
Heim Pál Bölcsőde	gyermek napközbeni ellátása	3526 Miskolc, Kassai u. 19.	S0073407 84 fő ellátott
Margaréta Bölcsőde	gyermek napközbeni ellátása	3532 Miskolc, Bokréta u. 1.	S0073414 112 fő ellátott
Diósgyőri Bölcsőde	gyermek napközbeni ellátása	3535 Miskolc, Kuruc u. 65/a.	S0055012 56 fő ellátott
Katica Bölcsőde	gyermek napközbeni ellátása	3529 Miskolc, Szilvás u. 39.	S0055029 84 fő ellátott

Szolgáltató telephely neve	Szolgáltatás típusa	Címe	Ágazati azonosítója/ellátottak
Mesemalom Bölcsőde	gyermekek napközbeni ellátása	3525 Miskolc, Dózsa Gy. u. 36.	S0055050 84 fő ellátott
Napraforgó Bölcsőde	gyermekek napközbeni ellátása (112 fő)	3529 Miskolc, Hajós A. u. 1.	S0055067 112 fő ellátott

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

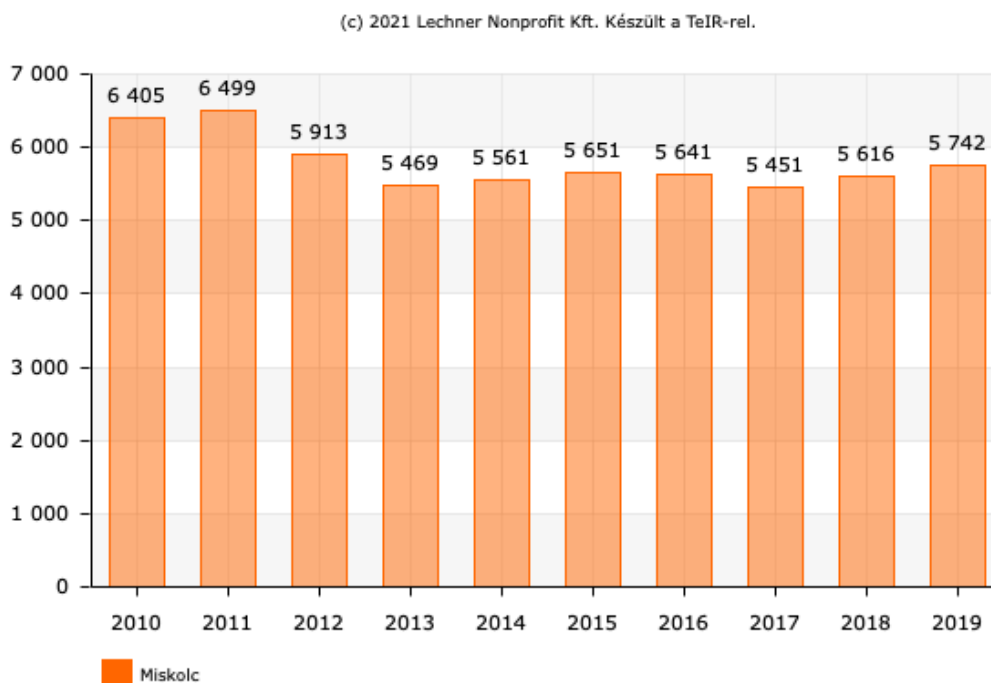
A 10 önkormányzati fenntartású bölcsődében összesen 193 fő dolgozik, ebből kisgyermek nevelő 149 fő, dajka 28 fő, egyéb feladatokat ellátó munkatárs 16 fő.

Óvodai ellátás

A városban 24 óvodai intézmény található, ebből önkormányzati fenntartású óvoda 9 db, egyházi fenntartású 9 db, továbbá 6 db civil és egyéb fenntartású óvodai intézmény működik.

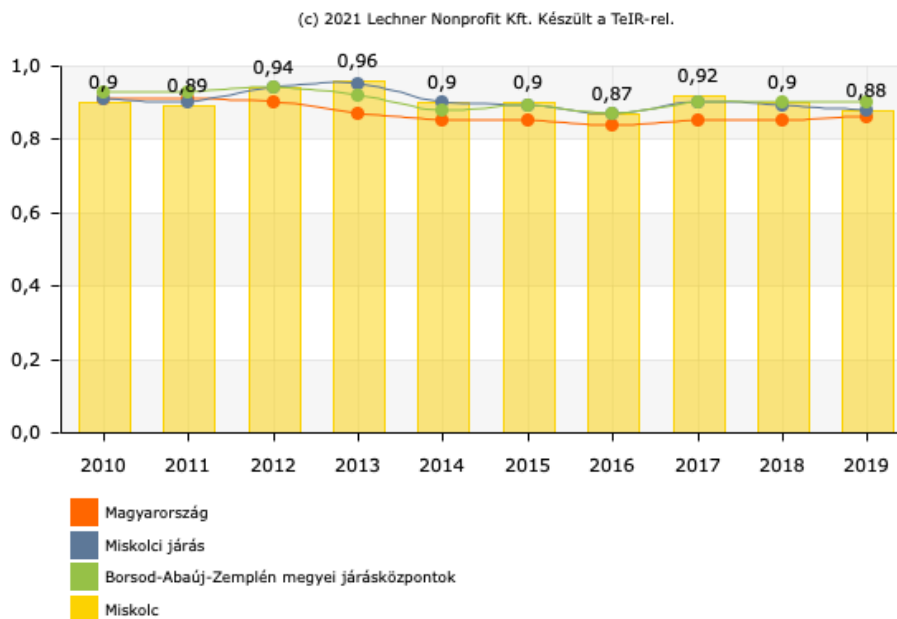
Miskolcon az óvodai férőhelyek száma visszaesett 2013-ban, 5500-5600 körül állandósult. Az egy óvodai férőhelyre jutó óvodások száma 2019-ben meghaladja az országos értéket, mely 0,88 fő.

16. ábra: Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)

Forrás: TEIR

17. ábra: Egy óvodai férőhelyre jutó óvodások száma (fő)

Forrás: TEIR

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának Polgármestere - a veszélyhelyzetre tekintettel a Közgyűlés feladat-és hatáskörében eljárva - 2021. május 28-án az önkormányzati fenntartású óvodák egyesítéssel megvalósuló átszervezéséről döntött. A döntés szerint 2021. augusztus 1. napjától - beolvasással - a jelenleg önálló költségvetési szervként működő 9 óvoda és 23 tagintézménye 1 székhely óvodaként és annak 31 tagintézményeként működik tovább változatlan helyen, az intézmények sajátosságainak megőrzése mellett. Az új intézmény elnevezése Integrált Óvodai Intézmény, rövidített nevén MIÓVI, Miskolc, Batsányi János u. 2. szám alatti székhellyel.

Az intézmény 609 fő alkalmazottat foglalkoztat, ebből 360 fő felsőfokú, 249 fő középfokú, 5 fő alpfokú végzettséggel rendelkezik.

IKT felszereltség: 74 db asztali számítógép, 24 db laptop, 56 db laptop, 35 db fénymásoló. Adattároló szerverrel vagy szerverszobával nincs felszerelve az intézmény. 32 helyen érhető el helyi vezetékes hálózat és 31 helyen wifi hálózat. Mind a külső, mind a belső kommunikációra a legjellemzőbb az e-mail-es kommunikáció. Az intézmény 2021.09.01. óta rendelkezik honlappal, fejlesztése folyamatban. Egyes tagintézményekben okos fűtési rendszer működik.

Általános Iskolai feladatellátás

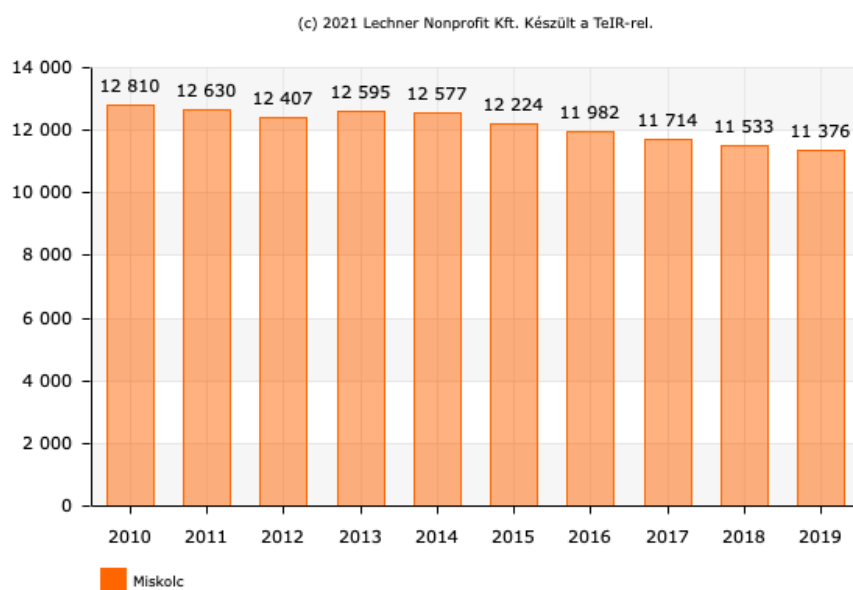
Általános iskolai képzés

Miskolcon a Miskolci Tankerületi Központ fenntartásában 15 állami fenntartású általános iskola működik. Emellett 15 egyházi és 6 egyéb fenntartású általános iskolában tanulnak miskolci gyermekek.

A miskolci állami fenntartású általános iskolákban foglalkoztatott pedagógusok létszáma a 2019/2020 tanévben 858 fő.

Az általános iskolások száma 2014 óta folyamatosan csökken, mely összefügg a demográfiai mutatók csökkenő tendenciájával.

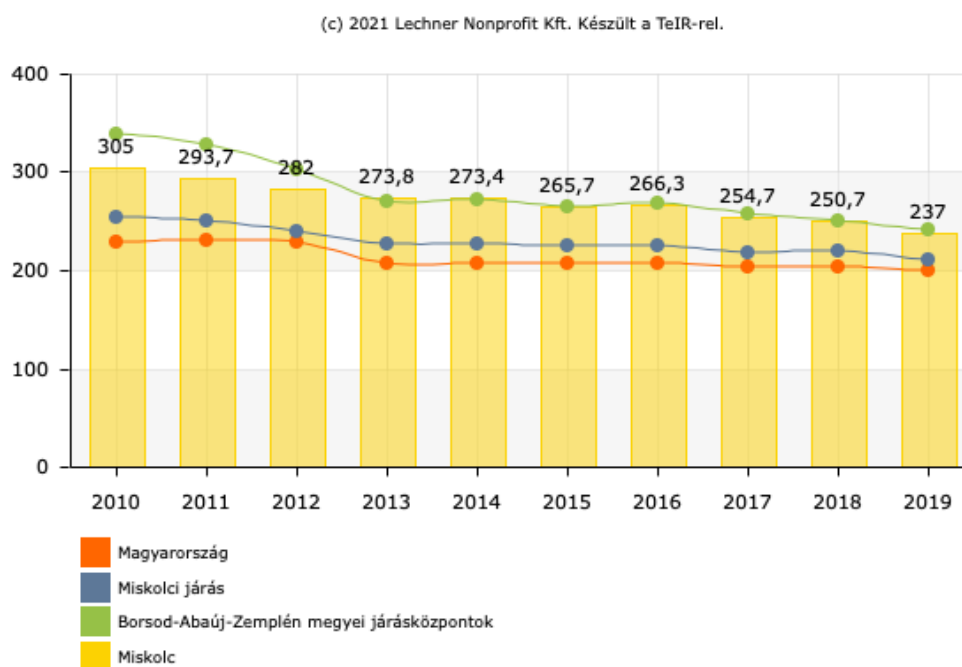
18. ábra: Általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (fő)

Forrás: TEIR

Miskolcon az általános iskolai feladatellátási helyek átlagos létszáma magas, közel 20%-kal felette van az országos átlagnak 2019-ben (200 db).

19. ábra: Általános iskolai feladatellátási helyek átlagos létszáma (fő)

Forrás: TEIR

A más településekről bejáró általános iskolások aránya az elmúlt évtizedben nem változott számottevően, 10-11% között mozgott.

Középiskolai feladatellátás

Középfokú képzés

Miskolcon működő 34 középfokú intézmény fenntartói, működtetői: a Miskolci Szakképzési Centrum, a Miskolci Tankerületi Központ, különböző egyházak, a Miskolci Egyetem (Ferenczi Sándor Egészségügyi Szakgimnázium) és egyéb fenntartók – alapítványok.

Miskolci Szakképzési Centrum

A Miskolci Szakképzési Centrum a miskolci szakképzési intézményeket foglalja magába azzal a céllal, hogy a térség gazdálkodó szervezeteinek munkaerőigényét és az érdeklődők szakmatanulási igényét összehangolja és biztosítsa a régió munkaerőbázisát nem pusztán szakképzett, de az Ipar 4.0-a szempontjainak megfelelő képzések által. A tanulók technikumokban való továbbtanulással emelt szintű szakképesítésre és a felsőoktatásban való továbbtanulás lehetőségére tehetnek szert.

15. táblázat: A Miskolci Szakképzési Centrum 11 tagintézménye

Intézmény neve	Intézmény székhelye
Miskolci SZC Andrassy Gyula Gépipari Technikum	3530 Miskolc, Soltész Nagy Kálmán utca 10.
Miskolci SZC Baross Gábor Üzleti és Közlekedési Technikum	3532 Miskolc, Rácz Ádám utca 54-56.
Miskolci SZC Berzeviczy Gergely Technikum	3525 Miskolc, Hősök tere 1.
Miskolci SZC Bláthy Ottó Villamosipari Technikum	3527 Miskolc, Soltész Nagy Kálmán utca 7.
Miskolci SZC Kandó Kálmán Informatikai Technikum	3525 Miskolc, Palóczy László utca 3.
Miskolci SZC Kós Károly Építőipari, Kreatív Technikum és Szakképző Iskola	3534 Miskolc, Gagarin utca 54.
Miskolci SZC Martin János Szakiskola és Készségfejlesztő Iskola	3529 Miskolc, Áfonyás utca 18/A
Miskolci SZC Mezőcsáti Gimnázium és Szakképző Iskola	3450 Mezőcsát, Kossuth Lajos utca 12.
Miskolci SZC Mezőkövesdi Szent László Gimnázium és Közgazdasági Technikum	3400 Mezőkövesd, Mátyás király út 146.
Miskolci SZC Szemere Bertalan Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium	3529 Miskolc, Ifjúság útja 16-20.
Miskolci SZC Szentpáli István Kereskedelmi és Vendéglátó Technikum és Szakképző Iskola	3532 Miskolc, Herman Ottó utca 2.

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

16. táblázat: A Miskolci SZC kollégiuma:

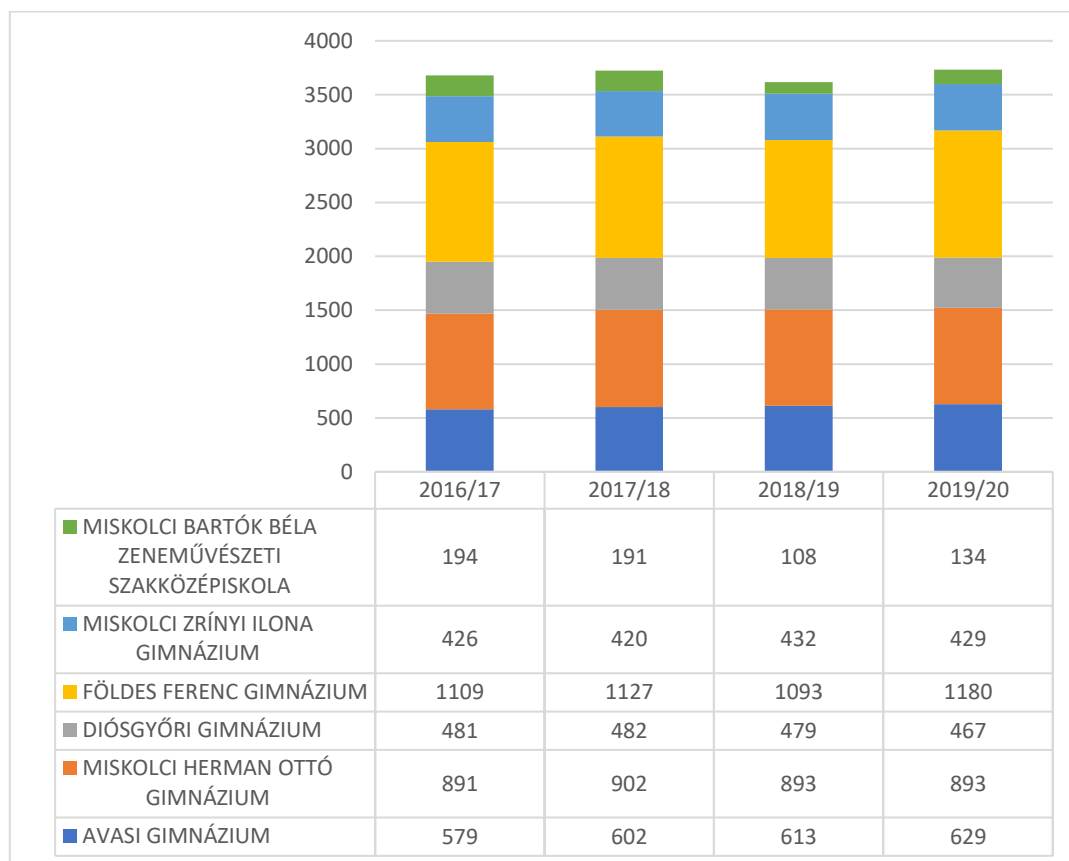
Intézmény neve	Telephelyei
Miskolci SZC Szemere Bertalan Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium	3529 Miskolc, Ifjúság útja 16-20.
	3533 Miskolc, Téglagyár utca 1.
	3400 Mezőkövesd, Damjanich utca 1.

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

Miskolci Tankerületi Központ

A Miskolci Tankerületi Központ fenntartásában lévő 5 gimnázium és 1 szakközépiskola tanulójának létszáma az elmúlt években kis ingadozással 3700 fő körüli értéken volt, a 2019/20-as tanévben összesen 3732 fő tanuló volt, melyből 218-an felnőttoktatásban vesznek részt.

20. ábra: TK fenntartású gimnáziumok tanulói létszáma 2016-2020, (fő)

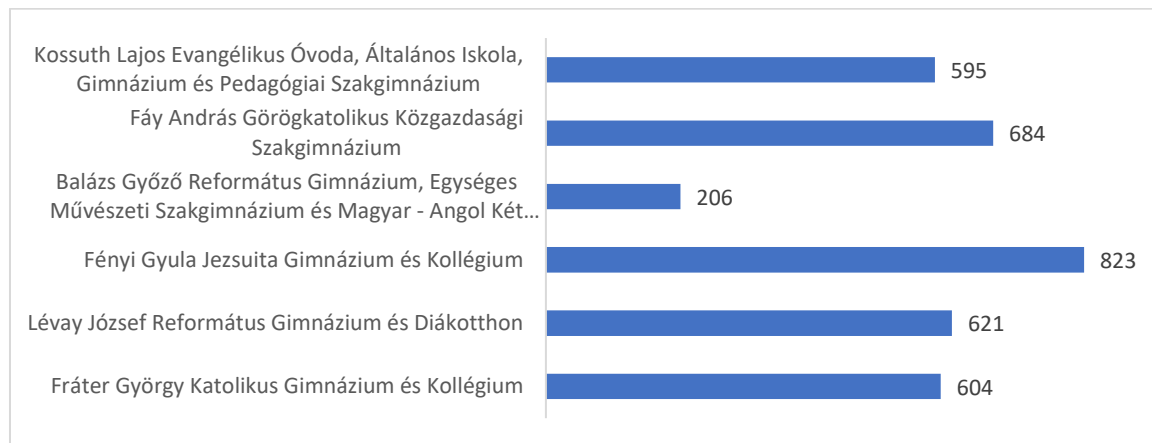
Forrás: Tankerületi Központ

Egyházi fenntartású gimnáziumok

Egyházi fenntartású intézmények közül a legnagyobb a Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium és Kollégium, amelybe 823 gyermek jár, valamint a Fáy András Szakgimnázium 684 tanulóval. Az egyházi fenntartású középfokú oktatási intézményekben 2020-ban 257 fő pedagógus, valamint 155 fő segítő dolgozó vett

részt az oktatásban. A három egyházi fenntartású kollégiumban 2020-ban összesen 468 gyermek kapott elhelyezést. Egyházi fenntartású intézmény még Miskolcon a Szent Benedek Középiskola és Alapfokú Művészeti Iskola Miskolci Tagintézménye és a Nyitott Ajtó Baptista Iskola (NABI) Mentor Művészeti Szakgimnázium és Középiskola városi intézménye.

17. táblázat: Egyházi fenntartású gimnáziumok tanulói létszáma (2019/2020 tanév, fő)

Forrás: oktatas.hu

Miskolci Egyetem Ferenczi Sándor Egészségügyi Szakgimnázium

A Szakgimnázium 2019-ben a Miskolci Egyetem fenntartásába került. A Miskolci Egyetem Egészségügyi Karának dékánja szakmai felügyeletet gyakorol az intézmény működése felett. Az intézmény keretében szakgimnáziumi, szakközépiskolai és szakiskolai nevelés-oktatás mellett az Országos Képzési Jegyzékről szóló kormányrendeletben meghatározott egészségügyi és szociális ágazatokhoz tartozó munkakör betöltésére képesítő szakmai érettségi vizsga tehető, és szakmai képesítés szerezhető. A Szakgimnázium alapfeladatai közé tartozik továbbá a felnőttoktatás és a Szakképzési Hídprogram keretében folyó nevelés-oktatás, valamint a többi tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók, és azoknak a sajátos nevelési igényű tanulóknak az iskolai nevelése-oktatása, akik az e célra létrehozott gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai nevelési-oktatási intézményben, iskolai osztályban eredményesebben foglalkoztathatók.

A Szakgimnázium tanulóinak összlétszáma 1213 fő, gyógypedagógiai képzésben 32 fő, felnőttoktatásban pedig 579 fő vesz részt. Az intézmény 61 pedagógus és 25 egyéb dolgozó közreműködésével végzi feladatát.

Egyéb fenntartású közép fokú oktatási intézmények

Az Egyéb fenntartású közép fokú oktatási intézmények főbb adatai az alábbi táblázatban találhatóak:

18. táblázat: Egyéb fenntartású közép fokú oktatási intézmények főbb adatai

	Iskola típusa	Összesen tanuló (fő)	ebből leány	Gyógy-peda-gógiai képzés	Felnőtt oktatás	Pedagógus	Dolgozó
Hámori Waldorf Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola	Gimnázium	68	30	6	0	7	2
MISKOLCI RENDESZETI SZAKGIMNÁZIUM	Szakgimnázium	386	131	0	0	15	128
Debreczeni Márton Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakgimnázium és Szakközépiskola	Szakgimnázium	326	165	7	160	29	22
Kalyi Jag Roma Nemzetiségi Általános Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium, Szakközépiskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Felnőttoktatási Intézmény-miskolci telephely	Szakközépiskola	205	86	5	46	7	12
Kalyi Jag Roma Nemzetiségi Általános Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium, Szakközépiskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Felnőttoktatási Intézmény-miskolci telephely	Gimnázium	204	136	1	116	6	1
Dr. Ámbédkar Gimnázium, Szakközépiskola, Szakiskola, Általános Iskola és Martin Luther King Középiskolai Kollégium Martin Luther King Középiskolai Kollégiuma	Szakközépiskola	47	32	0	0	1	0
Dr. Ámbédkar Gimnázium, Szakközépiskola, Szakiskola, Általános Iskola és Martin Luther King Középiskolai Kollégium Martin Luther King Középiskolai Kollégiuma	Gimnázium	43	21	0	0	8	2
Dr. Ámbédkar Gimnázium, Szakközépiskola, Szakiskola, Általános Iskola és Martin Luther King Középiskolai Kollégium Martin Luther King Középiskolai Kollégiuma	Kollégium	33	18	0		1	6
Balázs Győző Református Gimnázium, Egységes Művészeti Szakgimnázium és Magyar - Angol Két Tanítási Nyelvű	Gimnázium	61	34	4	0	1	0

	Iskola típusa	Összesen tanuló (fő)	ebből leány	Gyógy-pedagógiai képzés	Felnőtt oktatás	Pedagógus	Dolgozó
Művészeti Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Iskola							
Balázs Győző Református Gimnázium, Egységes Művészeti Szakgimnázium és Magyar - Angol Két Tanítási Nyelvű Művészeti Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Iskola	Szakgimnázium	145	111	14	0	35	20
MIOK József Nádor Gimnázium és Szakképző Iskola	Szakközépiskola	132	46	5	46	4	1
MIOK József Nádor Gimnázium és Szakképző Iskola	Szakiskola	7	0	7	0	0	0
MIOK József Nádor Gimnázium és Szakképző Iskola	Gimnázium	30	16	6	7	1	0
MIOK József Nádor Gimnázium és Szakképző Iskola	Szakgimnázium	6	6	1	0	0	0
Mentor Általános Iskola, Gimnázium és Szakképző Iskola	Gimnázium	7	3	0	7	0	0
Borsod és Térsége Gimnázium és Szakközépiskola	Gimnázium	10	3	0	10	1	0
Miskolci Magister Gimnázium	Gimnázium	258	112	15	104	14	4
Fókusz Gimnázium, Szakképző Iskola, Általános Iskola és Felnőttképző Intézmény	Szakközépiskola	94	57	0	65	1	1
Fókusz Gimnázium, Szakképző Iskola, Általános Iskola és Felnőttképző Intézmény	Gimnázium	500	280	10	341	20	3
Alternatíva Életfa Általános Iskola, Gimnázium és Szakgimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola	Szakgimnázium	31	16	0	0	5	6
Miskolci Egyetem Ferenczi Sándor Egészségügyi Szakgimnázium	Szakgimnázium	1213	965	32	579	61	25

Forrás: oktatás.hu

Felsőoktatás

A Miskolci Egyetem a tudományok széles körét oktató és kutató egyetem, igazi universitas. Oktatási portfóliója, beiskolázási merítési bázis és oktatói kiválósága alapján a magyar felsőoktatás élvonalába tartozik, az intézmény a nemzetközi és hazai felsőoktatási rangsorokban kedvező és stabil besorolásokat ér el. Az oktatás - az Egyetemvárosban, a városban lévő Zenepalotában, Ózdon és Sátoraljaújhelyen - hét karon és egy intézetben folyik, minden képzési szinten: felsőoktatási szakképzés, alapképzés BA/BSc

(41), mesterképzés MA/MSc (46), osztatlan képzés, doktori képzés (7 doktori iskolában), valamint szakirányú továbbképzés (81).

A Miskolci Egyetem karai alapítási sorrendben:

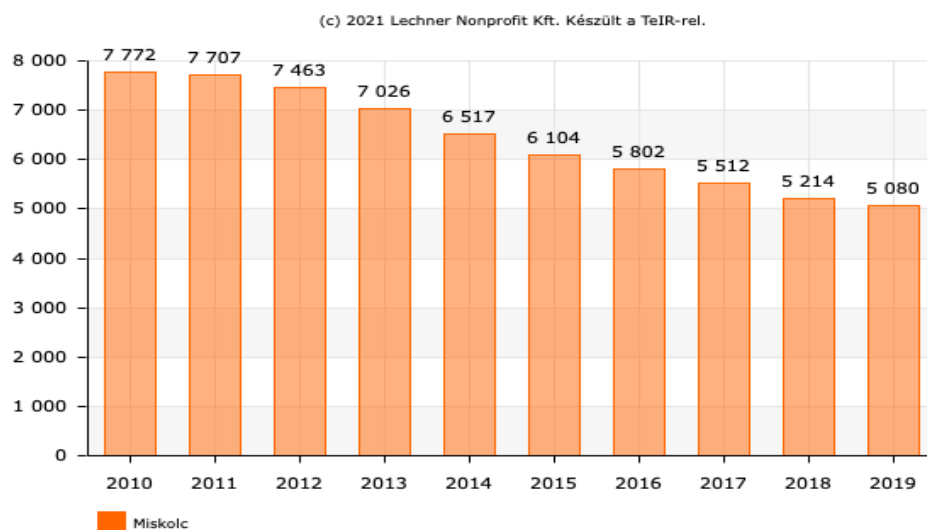
- Műszaki Földtudományi Kar,
- Műszaki Anyagtudományi Kar,
- Gépészmérnöki és Informatikai Kar,
- Állam- és Jogtudományi Kar,
- Gazdaságtudományi Kar,
- Bölcsészettudományi kar,
- Egészségügyi Kar,
- Bartók Béla Zeneművészeti Intézet.

A Miskolci Egyetem fontosabb oktatási-kutatói, projekt- és szolgáltató szervezetei:

- Idegennyelvi Oktatási Központ,
- Konfuciusz Intézet,
- Alkalmazott Földtudományi Kutatóintézet,
- Felsőoktatási Ipari Együttműködési Központ (FIEK),
- Technológiai- és Tudástranszfer Központ,
- Könyvtár, Levéltár, Múzeum,
- Mentori Tudás- és Képzőközpont (felnőttképzés),
- Területi Innovációs Platform,
- Miskolc-Hejőkeresztúri KIP Regionális Módszertani Központ.

A Miskolci Egyetem hallgatói létszámának alakulásában 2011-12-től kezdődően minden képzési formában csökkenő tendencia figyelhető meg. 2015-től kezdve a levelező képzésben résztvevők száma azonos szinten maradt, azonban a nappali tagozatos hallgatói létszám csökkenése folyamatos.

21. ábra: Nappali tagozatos egyetemi és főiskolai szintű képzésben résztvevő hallgatók száma a felsőfokú oktatási intézményekben (fő)

Forrás: TEIR

1.8.1.2. Egészségügy

Alapellátás

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata a fenntartásában lévő Miskolci Egészségfejlesztési Intézeten (MEFI) keresztül gondoskodik az egészségügyi alapellátás körébe tartozó háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról, a fogorvosi alapellátásról, az alapellátáshoz kapcsolódó háziiorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátásról, a védőnői ellátásról és az iskola-egészségügyi ellátásról.

A háziiorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi körzetekben feladatellátási-szerződések keretében a háziiorvosok, házi gyermekorvosok, illetve fogorvosok látják el a miskolci lakosok kezelését, gondozását. A területi védőnők, iskolavédőnők, iskolaorvosok is a MIEFI alkalmazásába kerültek.

Az egészségügyi szolgálatok és a személyi állomány számának alakulását az alábbi táblázatban rögzítettük:

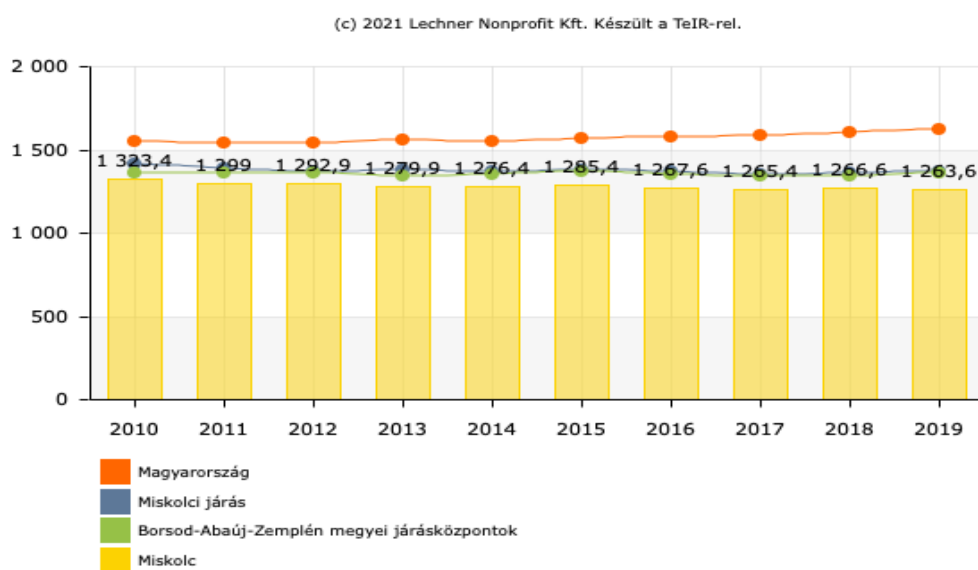
19. táblázat: Egészségügyi szolgálatok és a személyi állomány számának alakulása Miskolcon 2011 - 2020

Időszak	Háziiorvosok száma (fő)	Házi gyermekorvosok száma (fő)	Háziiorvosi szolgálatokhoz tartozó szakápolók/ápolók száma (fő)	A háziiorvosok által ellátott szolgálatok száma (szolgálat)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (szolgálat)	A védőnői dolgozók betöltött állásainak száma (db)
2011. év	92	35	97	92	35	105
2012. év	92	34	101	93	35	103
2013. év	92	34	100	93	34	104
2014. év	91	34	103	94	34	104
2015. év	90	33	104	94	33	97
2016. év	91	33	101	94	33	99
2017. év	91	32	99	93	33	99
2018. év	91	31	101	93	32	97
2019. év	91	30	99	93	32	104,2
2020. év	91	31	100	93	32	102,3

Forrás: KSH Statinfo

Miskolcon az egy háziiorvosra eső lakosságszám visszaesett az elmúlt 10 évben azonban a folyamatot az okozta, hogy a város lakónépessége is hasonló ütemben csökkent.

22. ábra: Egy házi- és házi gyermekorvosra jutó lakosok száma (fő)

Forrás: TEIR

Jelenleg Miskolcon:

- 89 felnőtt háziorvosi körzet,
- 32 házi gyermekorvosi körzet,
- 72 fogorvosi körzet,
- 54 területi védőnői körzet,
- 22 iskolavédőnői körzet,
- 11 iskolaorvosi körzet található.

2021. szeptemberi adatszolgáltatás alapján Miskolcon a háziorvosi praxisok és háziorvosok humán erőforrásának összetétele az alábbi:

20. táblázat: Háziorvosi praxisok Miskolcon 2021-ben

Funkció	Alfunkció	Praxisok száma	Betöltetlen praxisok száma	60 év feletti háziorvosok száma	Háziorvosok átlag életkora
Humán funkciók	egészségügyi alapellátás háziorvosok	89	0	41	57
Humán funkciók	egészségügyi alapellátás házi gyermekorvosok	32	0	16	61

Forrás: MMJV Önkormányzata

Jelenleg B.-A.-Z. megyében a NEAK nyilvántartása szerint 67 betöltetlen praxis található, melyből 1 van Miskolcon, azonban fenti adatsorból egyértelműen megállapítható, hogy a következő évtized egyik nagy kihívása az életkor miatt praxisból kikerülő háziorvosok rendszerszintű pótlása lesz a településen.

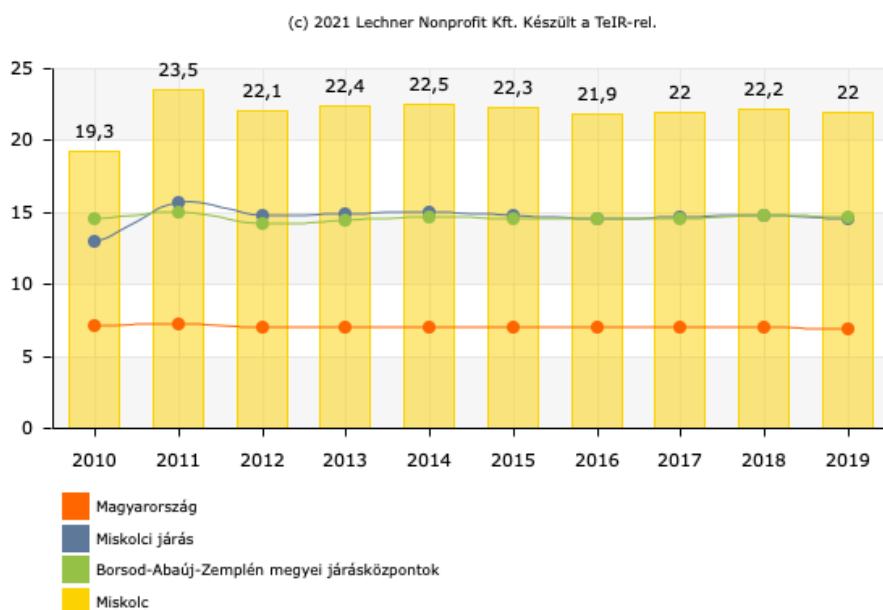
Kórházi ellátás

A városban 5 kórházi egységben folyik járó- és fekvőbeteg ellátás.

- A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Központi Kórház és Egyetemi Oktatókórházban 62 osztályon, részlegen, rendelőben folyik gyógyító munka. 2017. április 1.-jén kormányzati döntés alapján a városi és a megyei kórház összevonásra került. Az összevonás minden miskolci kórházat egy rendszerbe integrált, mert a korábbi időszakban a Szent Ferenc és a vasgyári kórházak már kapcsolódtak. Szakmai struktúráját tekintve a miskolci telephelyekre koncentrálódnak az aktív ellátások, a telephelyein krónikus ellátás és a rehabilitáció különböző típusai mellett járóbeteg ellátás történik.
- A kórház a szakmai paletta csaknem egészét átfogja és több szakmában a regionalitást biztosítja Borsod-Abaúj-Zemplén-, Nógrád- és Heves- megye betegei számára. Országos ellátást biztosít gyermekcsontvelő-transzplantáció tekintetében; regionális feladataiként végzi az angiológiai, idegsebészeti, sugárterápiás, intervenciós kardiológiai, elektrofiziológiai (pacemaker, ICD), koraszülött- és PIC (perinatális intenzív), hematológiai, infectológiai, bőrgyógyászati, pszichiátriai ellátásokat
- A Semmelweis Tagkórház - a Debreceni Egyetem Orvos- és Egészségtudományi Centrum oktató kórháza – a betegellátást 646 aktív és 332 krónikus ágyon, 16 osztályon, 48 ápolási egységben végzi. 2008-ban az Erzsébet Kórház és a Vasgyári Kórház összevonásából jött létre a MISEK (Miskolci Semmelweis Ignác Egészségügyi Központ és Egyetemi Oktatókórház). A kórház megyei szintű ellátást nyújt a mellkas sebészet, a bőrgyógyászat és a fertőző betegségek területén, de regionális feladatot lát el a vérképzőszervi és hematológiai betegségek, valamint az osteoporózis terén.
- A Szent Ferenc Tagkórház 1994-ben került felújításra. A kórház az egész megyére kiterjedő működést folytat, szakterülete a hagyományos tüdőgyógyászat, ezen kívül kardiológiai rehabilitáció, reumatológia és pszichoterápia kezelése történik az intézményben.
- A Diósgyőri Tagkórház a 2010-es évek második felében történt átszervezések után szinte kiürült (a fekvőbeteg-ellátás megszűnt, csak a stroke- és az ápolási osztály, valamint a patológia maradt), a funkciók a két másik kórház összevonásával létrejött Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Központi Kórházba kerültek át. 2018-ban a megszűnt neurológiai épületben létrehozzák az új, hetvenöt személyes Szent Hedvig Otthont, ezen kívül három háziorvosi rendelő és kilenc fogorvosi alapellátási körzet is a kórház területére költözött.
- A MÁV Rendelőintézet a Vasútegészségügy Miskolci Egészségügyi Központja járóbeteg-ellátó intézmény, amelyhez a megye legnagyobb foglalkozás-egészségügyi ellátórendszere tartozik, közel 30 területen biztosít színvonalas ellátást betegei részére.

Miskolcon az ezer lakosra jutó ágyak száma növekedést mutat, azonban ennek is a lakosságszám csökkenés a közvetlen oka.

23. ábra: Ezer lakosra jutó működő kórházi ágyak száma (db)

Forrás: TEIR

1.8.1.3. Szociális közszolgáltatások

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának kötelezően biztosítandó szociális szolgáltatásai az Szt. 86-90. § által előírtak alapján:

Alapellátás:

- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- családsegítés,
- nappali ellátás
 - idősek nappali ellátása,
 - fogyatékos személyek nappali ellátása,
 - pszichiátriai betegek nappali ellátása,
 - szenvedélybetegek nappali ellátása,
- közösségi ellátások
 - pszichiátriai betegek közösségi ellátása

Szakosított ellátás:

- átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények
 - időskorúak gondozóháza,
 - hajléktalan személyek átmeneti szállása,
 - éjjeli menedékhely
- ápolást, gondozást nyújtó, rehabilitációs intézmény

- idősek otthona,
- hajléktalanok otthona,
- hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye.

24. ábra: Szociális szolgáltatás ellátó rendszer Miskolcon

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

Pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátások

Feladatok hatáskörönként:

a) Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Miskolc Járási Hivatala

- aktív korúak ellátása (foglalkoztatást helyettesítő támogatás, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás),
- ápolási díj (Szt. 41. § és 43/A. § alapján),
- gyermekek otthongondozási díja (2019. január 1-től hatályos),
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság,
- időskorúak járadéka,
- közgyógyellátás (alanyi, normatív),
- tartós ápolást végzők időskori támogatása (2018. január 1-től hatályos).

b) Miskolc Megyei Jogú Város Képviselő testülete

- települési támogatások,
- rendkívüli települési támogatás,
- köztemetés

A szociális juttatásokat az önkormányzat a jogszabályokban meghatározott kötelező, valamint a saját döntésen alapuló pénzbeli és természetbeni juttatások rendszerének kiépítésével, működtetésével biztosítja, ezek:

a) Települési támogatások:

- gyógyszer-támogatás
- lakásfenntartási támogatás

b) Gyermekek és fiatal felnőttek támogatása

- fiatalok életkezdési támogatása
- gyermekétkeztetés térítési díj kedvezménye
- menetrend szerinti helyi tömegközlekedés igénybevételéhez biztosított támogatás
- ifjúságvédelmi támogatása

c) Időskorúak támogatása

Salkaházi Sára Miskolc Program

d) Krízis helyzet kezelése

rendkívüli települési támogatás

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának fenntartásában működő Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény

Az intézményben feladatcsoportonként önálló szervezeti egységek (igazgatóságok) működtetik az alap és szakellátási feladatokat, illetve a különböző célcsoportokat érintő feladatokat.

Az Szt. hatálya alá eső szakmai feladatok

Szociális alapszolgáltatások köre:

- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- családsegítés (családsegítés a gyermekjóléti szolgáltatással egy szolgáltató - a család- és gyermekjóléti szolgálat - keretében működtethető),
- pszichiátriai betegek közösségi ellátása,
- támogató szolgáltatás,
- idősek nappali ellátása,
- pszichiátriai betegek nappali ellátása.

Kétszintű feladatellátásból adódóan a család- és gyermekjóléti szolgáltatás az alábbi - az ellátottak számára nyitva álló - helyiségekben történik:

- Arany János úti területi Szolgáltatási Központ 3530 Miskolc, Arany J. u. 37.,
- Kassai úti Területi Szolgáltatási Központ 3526 Miskolc, Kassai u. 19.,
- Avasi Területi Szolgáltatási Központ 3529 Miskolc, Szentgyörgy u. 42-44.,
- Diósgyőr-Vasgyári területi Szolgáltatási Központ 3533 Miskolc, Jedlik Á. u. 3/a.,
- Perecesi Szolgáltatási Központ 3518 Miskolc, Bollóalja u. 115., feladatellátási szerződés keretében ellátott településeken lévő helyiségekben,
- A Család- és Gyermekjóléti Központ feladatellátása a 3530 Miskolc, Szemere u. 5. szám alatt kialakított épületegyüttesben valósul meg.

A humán kapacitást tekintve az intézmény szociális és gyermekjóléti szolgáltatásait ellátó képesítéssel rendelkező dolgozók száma 475 fő, ebből 89 fő 55 év feletti. A betöltetlen álláshelyek száma 27 db. Az intézményi kérdőív tapasztalatai alapján több telephely tekintetében az épület, eszközpark és IKT

felszerelés is fejlesztésre szorul. Az alaptevékenység ellátására 235 db asztali számítógéppel és 98 db lappal rendelkeznek, az adminisztrációs tevékenységek ellátására 98 db asztali számítógéppel és 2 db lappal. Az intézmény rendelkezik 102 db nyomtatóval, 54 db fénymásológéppel, 3 db szerverszobával és 1 db adattároló szerverrel. A számítógépek karbantartásához és működtetéséhez szükséges feladatokat 3 fő informatikus végzi, alkalmazotti jogviszonyban. Az intézmény 2014 óta rendelkezik honlappal, statikus, egyoldalú információ közlés történik. Az ügyfelekkel internetes kommunikációs felületek közül az e-mailes kapcsolattartást használják. Okos fűtési rendszert alkalmaznak két telephelyen. (Mátyás király u. 15., Bársony J. u. 29.).

Szociális szakosított ellátások köre:

- idősök átmeneti elhelyezése (Idősök Gondozóháza),
- idősök otthona.

A MESZEGYI az idősök átmeneti elhelyezését 3 gondozóház működtetésével – összesen 44 férőhelyen – biztosítja az alábbiak szerint:

- Arany Alkony Szolgáltatási Központ és Gondozóház - 15 férőhely (Miskolc, Kabar u. 4.),
- Észak-Kiliáni Szolgáltatási Központ és Gondozóház – 17 férőhely (Miskolc, Kacsóh P. u. 8.),
- Bulgárföldi Szolgáltatási Központ és Gondozóház - 12 férőhely (Miskolc, Fazola H. u. 4.).

Ápolást, gondozást nyújtó intézmények – Idősök Otthona

A MESZEGYI Szociális Szakosított Ellátások Igazgatósága három telephelyen 608 fő idős ellátott részére biztosít gondozást, ápolást nyújtó tartós bentlakást az alábbiak szerint.

- Őszi Napsugár Otthon (437 férőhely): 3526 Miskolc, Szentpéteri kapu 101.: Négy gondozási részleg, hét gondozási egység. Tevékenység: általános gondozás, szinten tartás, demens személyek ellátása
- Aranykor Idősök Otthona (96 férőhely): 3534 Miskolc, Kiss tábornok útja 32.: Egy gondozási részleg, két gondozási egység. Tevékenység: általános gondozás, szinten tartás, demens személyek ellátása.
- Szent Hedvig Otthon (75 férőhely): 3533 Miskolc, Kórház u. 1.: Egy gondozási részleg, két gondozási egység. Tevékenység: általános gondozás, szinten tartás

Az ellátási szerződések ismertetése a 3.2 mellékletben történik meg.

1.8.1.4. Községi művelődés, kultúra, sport

Községi művelődés, kultúra

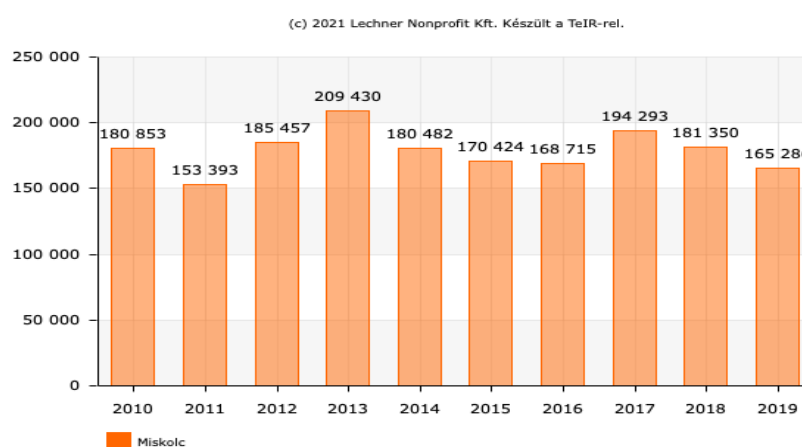
Kultúra

A város költségvetéséből származó forrásokat a Közgyűlés hagyja jóvá évente, a költségvetésben a kulturális finanszírozás az idegenforgalmi tételekkel közös csoportban szerepel. A kötelező feladatok ellátásába a város saját szervezésű hivatalos rendezvényei (városi ünnepek stb.), valamint a városi tulajdonban/fenntartásban működő kulturális szervezetek (nonprofit társaságok) támogatása tartozott bele. Az alábbi társaságok tartoztak ebbe a körbe: CINE-MIS Nonprofit Kft. működési támogatása, Miskolci Nemzeti Színház Nonprofit Kft. támogatása, Miskolci Csodamalom Bábszínház Nonprofit Kft. támogatása, Miskolci Szimfonikus Zenekar Nonprofit Kft. támogatása, Miskolci Kulturális Központ Nonprofit Kft. támogatása.

Az önként vállalt kulturális feladatok szélesebb kört fednek le, ide tartoznak a város nagyrendezvényei, illetve az azokat szervező társaságok támogatásai (Operafesztivál), a kulturális szervezetek támogatása (Szinavölgyi Néptánc Együttes, Miskolci Galéria). Ezen a csoporton belül kiemelt nagyságrendű a MIKOM támogatása, mely, mint kulturális finanszírozási tétel szerepel, százmilliós nagyságrendben. Miskolc kulturális költségvetési ráfordításai a költségvetés kiadási főösszegének százalékában 2013-tól 2020-ig 5-6% körül mozogtak.

Miskolcon két színház üzemel, a Miskolci Nemzeti Színház és a Csodamalom Bábszínház. A színházak összesített látogatói száma az elmúlt 10 évben 180 000 és 165 000 fő között ingadozott.

25. ábra: Állandó színházak székhelyi előadásai látogatóinak száma (fő)

Forrás: TEIR

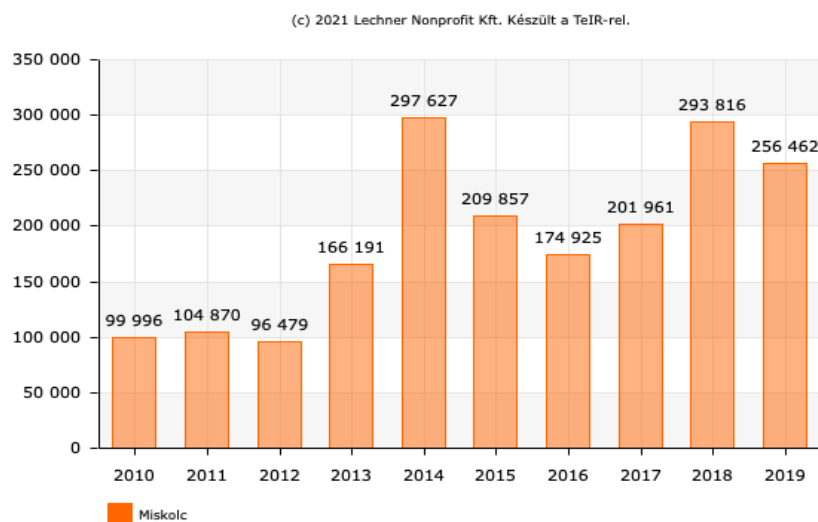
Miskolcon a városi fenntartásban működő Herman Ottó Múzeum mellett más fenntartású múzeumok is működnek:

- Diósgyőri Papírgyár Papíripari Múzeuma: A Diósgyőri Papírgyár Közép-Kelet Európában egyedülálló papíripari kiállítást rendezett be a gyár történelmi ereiklyéiből 1982-ben.
- Emléktörténeti Gyűjtemény: Selmeci műemlékkönyvtár több évszázados írásos műemlékekkel.
- Erdészettörténeti Gyűjtemény: A Lillafüredi Állami Erdei Vasút garadni végállomásán az erdészet és az erdei kisvasút történetét bemutató gyűjteményt tekinthetnek meg.
- Herman Ottó Emlékház: A Herman Ottó Emlékház Herman Ottó - az utolsó magyar polihisztor - egykori lillafüredi nyaralójában található, amelyet más néven Peleháznak is hívnak.

- Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum Kohászati Múzeuma: Felső-Hámorban, a Lillafüredi Függőkert felől sétával megközelíthető a Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum Kohászati Múzeuma.
- Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum Massa Múzeuma: Újmassán a Fazola-kohó szomszédságában található az 1963-ban alapított Massa Múzeum.
- Magyar Ortodox Egyházi Múzeum gyűjteménye: Miskolcon, a Deák Ferenc térről nyíló egykori görög iskolaépületben megtekinthető a Magyar Ortodox Egyházmegye művészeti és kulturális örökségét bemutató állandó tárlata.
- Miskolci Galéria Feledy-ház: A Deák Ferenc téren található Feledy-házban látogatható Feledy Gyula grafikusművész újrarendezett, állandó kiállítása.
- Miskolci Galéria Petró-ház: A Miskolci Galéria tagintézménye a Petró-ház néven ismert kiállítóhely 1927-ben épült fel.
- Miskolci Galéria Rákóczi-ház: Miskolc legelső emeletes házában, a hajdanvolt barokk kúriában található ma a Miskolci Galéria központi épülete.
- Postakürt Galéria: A Magyar Posta Rt. Miskolci Igazgatóságán 1998-ban nyílt meg a Miskolc és környékének postatörténetét bemutató állandó kiállítás.
- Színháztörténeti és Színészmúzeum: Az egykori első miskolci színház helyén nyitotta meg kapuit 1996 őszén a múzeum, amely a miskolci és a hazai színháztörténet két évszázados múltját mutatja be.
- Távközléstörténeti látványtár – Teletár: A távközléstörténeti bemutatóraktár 2007-ben nyílt meg az egykori avasi telefonközpont épületében.

Az elmúlt 10 évben a múzeumi látogatók száma 2,5-szeresére 99 996 főről 256 462 főre nőtt.

26. ábra: Múzeumi látogatók száma Miskolcon 2010-2019 (fő)

Forrás: KSH-TEIR

A Miskolci Kulturális Központ Nonprofit Kft. feladata a helyi értékek, hagyományok, kulturális értékek ápolása és átadása az itt élő lakosoknak, valamint az ide látogató utazóknak. Az intézményt az

Önkormányzat hozta létre 2011-ben, igazgatósága pedig az Ifjúsági Házban működik. Tagintézményeinkben lehetőség nyílik a magyar, illetve a helyi kultúra értékeinek megismerésére, a tanulásra, a mozgásra és a szabadidő kellemes eltöltésére.

Célja a különböző társadalmi rétegek integrálása a kultúra eszközeivel és a kulturális színvonal, tájékozottság emelése. Kilenc telephelyen 81 klub, szakkör működik, éves szinten 3500 eseményt bonyolít le, látogatóinak száma éves szinten meghaladja az 500 000 főt. Közösségi házaikban 60 alkotó művelődési forma működik rendszeres jelleggel. Amatőr művészeti csoportjaik közül kiemelkedő: a Világ- és Európa bajnok Miskolci Mazsorett Együttes.

A Miskolci Kulturális Központ Nonprofit Kft. tagintézményei: Diósgyőri Vár, Lovagi Tornák Tere, MÜHA Művészetek Háza, Ifjúsági Ház, Ady Endre Művelődési Ház, Gárdonyi Géza Művelődési Ház, Görömbölyi Művelődési Ház, Vasgyári Közösségi Ház, Dr. Szabó Gyula Bemutató Csillagvizsgáló.

II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár

Az intézmény feladata Miskolc város területén a települési nyilvános könyvtári ellátás, Borsod-Abaúj-Zemplén megye területén a megyei hatókörű városi könyvtári feladatok ellátása, valamint Magyarország területén az Országos Dokumentum-ellátási Rendszer szolgáltató könyvtári feladatainak ellátása.

Az 1997. évi CXL. törvény 54. § (1) bekezdése szerint működése megfelel a nyilvános könyvtár alapkövetelményeinek, az 55. § (1) bekezdése szerint ellátja a nyilvános könyvtári alapfeladatokat, a 65. § (2) bekezdés szerinti települési városi könyvtári feladatokat. Az 1997. évi CXL. törvény 66. §-a szerint a megyei hatókörű városi könyvtár a megye egész területére vonatkozóan az 55. § (1) bekezdésében és a 65. § (2) bekezdésében foglaltakon túl állami feladatként az alábbiakat is:

- szervezi a területén működő könyvtárak együttműködését,
- végzi és szervezi a megye nemzetiséghez tartozó lakosainak könyvtári ellátását,
- a települési könyvtárak tevékenységét segítő szolgáltatásokat nyújt,
- működteti a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszert, szervezi a könyvtári, információs és közösségi helyek részvételét a kulturális alapellátás kiterjesztésében,
- megállapodás alapján biztosítja a települési önkormányzatok számára a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működéséről szóló miniszteri rendeletben meghatározott feladatainak ellátását a 64. § (3) bekezdése szerinti könyvtári, információs és közösségi helyen,
- koordinálja a települési könyvtárak fejlesztését, ennek keretében javaslatot tesz a megyében működő városi könyvtárak és a települési nyilvános könyvtárak fenntartóinak a könyvtár fejlesztésére a miniszter rendeletében meghatározott szakmai követelmények érvényesítése érdekében,
- koordinálja a települési könyvtárak minősítésének előkészítését,
- ellátja a helyismereti dokumentumok elektronikus hozzáférhetővé tételével kapcsolatos feladatokat.

21. táblázat: A Könyvtár tagintézményei

	Telephely megnevezése	Telephely címe
1	József Attila Könyvtár	3526 Miskolc, Szentpéteri kapu 95.
2	Kaffka Margit Könyvtár	3529 Miskolc, Park utca 8.
3	Lévay József Muzeális Könyvtár	3530 Miskolc, Mindszent tér 2.
4	Móra Ferenc Könyvtár	3524 Miskolc, Klapka György utca 2.
5	Petőfi Sándor Könyvtár	3534 Miskolc, Nagy Lajos király útja 16.
6	Szabó Lőrinc Idegennyelvi Könyvtár	3530 Miskolc, Mindszent tér 2.
7	Tompai Mihály Könyvtár	3528 Miskolc, Gyöngyösi István utca 1.

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

Az intézmény dolgozóinak száma 103 fő. IKT felszereltsége: 150 db asztali számítógép, 50 db laptop, 3 db adattároló szerver, 1 db szerverszoba, 50 db okostelefon, 15 db nyomtató, 13 db fénymásoló, 7 db helyi wifi és helyi vezetékes hálózat. A külső és belső kommunikációra a legjellemzőbb eszköz az e-mailes kapcsolattartás. Az intézmény 2000 óta rendelkezik honlappal, amely mind statikus, mind dinamikus elemeket tartalmaz. Az intézmény közösségi média felületeket is használ. Az informatikai feladatok ellátását 1 fő alkalmazott rendszergazda látja el.

Rendezvények, fesztiválok

A város rendezvényei népszerűek, amelyek között országos és nemzetközi jelentőségű események is szerepelnek.

Nagyobb rendezvények és látogatottáguk Miskolcon:

- **Bartók Plusz Operafesztivál** azzal a céllal alapították az ezredfordulón, hogy Miskolcot és a térséget bekapcsolja a nemzetközi zenei élet vérkeringésébe.
- **Kocsonyafesztivál** 2020-ban indult újra a régi nevén. A rendezvény a téli időszakban több tízezer látogatót vonz a Belvárosba a fesztivál három napja alatt ingyenes koncertekkel.
- **CineFest Miskolci Nemzetközi Filmfesztivál** Magyarország legismertebb - és a visszajelzések alapján - legkedveltebb filmfesztiváljává vált, amelyen 2019-ben 25 ezer néző vett részt.
- A Miskolczi Borbarátok Társasága Egyesület által elindított, civilszervezetek összefogásával szerveződő, a tradicionális miskolci pincekultúra hagyományainak újjáélesztését célzó **Avasi Borangolás** 3 napon keresztül tart a Történelmi Avas pincesorain. 2014-ben még 2800 vendéget vonzott, 2019-ben pedig már 19000 látogatót fogadott.
- A **Miskolci Fröccsfesztivál** a Múzeumok Éjszakája rendezvénysorozathoz kötődik a kétnapos esemény időpontja, látogatottsága évről évre nő, jelenleg közel 5000 fő.
- A **Miskolci Egyetemi Napok** A 3-4 napos fesztivál májusban a hazai élőzenei élvonal képviselőit vonultatja fel, évente 20-25 ezer látogatót vonz.
- A **Miskolci Sörfesztivál** 2013 óta a Népkert területén rendezik meg külföldi és hazai könnyűzenei előadókkal, koncertekkel, széles körű kézműves sörkínálattal. A fesztivál minden évben több tízezres közönséget vonzott.

- **Középkori Forgatag** című nyári fesztivál a Diósgyőri Várban. A többnapos program 2017 óta a rangos Minősített Európai Fesztivál címet viseli.
- A **Miskolci Régiségvásárt** minden hónap első vasárnapján tartják a belvárosi sétálóutcán és a környező tereken. A rendezvény régiségekkel várja a látogatókat, a rendezvény a legnagyobb vidéki régiségvásárrá nőtte ki magát az elmúlt években.
- A **Fonó** a Lovagi Tornák Terén kerül évente megrendezésre. Családi fesztivál, ahol akusztikus koncertek, gasztronómiai finomságok, szalmabála-labirintus, gyermekprogramok várják a fesztiválozókat.
- A többnapos **Fazola Fesztivál**, az újmassai Fazola-kohónál, a Massa Múzeumnál és a vasverőnél rendezik meg szeptemberben.
- A görömbölyi történelmi pincesoron tartják meg minden évben a város első gasztronómiai fesztiválját, a **Görömbölyi Forralt Bor- és Tepertőnapokat**.
- Minden hónap harmadik vasárnapján rendezik meg Miskolcon a **termelői napot** az Erzsébet téren. A vásár során helyi és környékbeli termelők, valamint kézművesek kínálják termékeiket, melyeket meg is kóstolhatnak az érdeklődők. A nap során kulturális és gyermekprogramok is várják a látogatókat.

Sport

Városi – 100%- tulajdonban lévő sportszervezetek:

- Miskolci Sportcentrum Kft.,
- Miskolci Sportiskola Nonprofit Közhasznú Kft.,
- Miskolc Városi Szabadidőközpont Nonprofit Kft.,
- MVLC Miskolci Vízilabda Club Nonprofit Kft.,
- DSM-Miskolc Nonprofit Kft.,
- Miskolc Város Sportjáért Közalapítvány.

Többségi városi tulajdonban lévő sportszervezetek:

- Miskolc Sport Nonprofit Kft.,
- Miskolci Diáksport- és Gyermek-futball Fejlesztési Alapítvány.

Kisebbségi városi tulajdonban lévő sportszervezetek:

- Miskolci Jegesmedve Sportszervező Kft.,
- Diósgyőri Stadionkonstrukciós Kft.,
- Diósgyőri Futball Club Kft.

A közelmúltban megvalósult sportinfrastruktúra beruházások:

Selyemréti Strandfürdő fejlesztése:

A 2019. május 1-jén átadott beruházás során felújításra került az 50 méteres medence, amely új uszodatechnikát és gépészetet kapott. A medence vizének melegítésére környezetbarát és energiatakarékos hőszivattyú került kialakításra. Az uszodatér fölé a korábbi légtartásos sátor helyett merevváz sáterszerkezet épült, de megújult a főépület tető- és födémszerkezete, illetve az épület elektromos hálózatát is részben kicserélték. Az 1,7 milliárd forintos fejlesztés Tao támogatás keretében valósult meg, melyhez az önerőt a város biztosította.

Jégcsarnok fejlesztése:

Az elmúlt években számos, a Miskolci Jégcsarnokot érintő fejlesztés történt, melyet elsődlegesen a jégkorong sport miskolci megerősödése indokolt. 2018 folyamán megújult a bajnoki meccseknek helyet adó pályatest, 300 fővel bővült a lelátó, sky boxok és sajtópáholy került kialakításra. 2019-ben pedig sor került videó gólbíró- és beléptetőrendszer kialakítására, öltözők és vizesblokkok felújítására, a pályavilágítás korszerűsítésére, valamint a metodikai központ felújítására. A beruházások értéke együttesen elérte a 300 millió forintot.

Kültéri sportpályák kialakítása:

Pályázati támogatás keretében a 2020-as év során átadásra került 4 db egypalánkos, sportburkolattal ellátott kültéri kosárlabda pálya. A beruházás összesen 30 millió forint értékben valósult meg.

1.8.2. Esélyegyenlőség biztosítása

Esélyegyenlőség biztosítása

Összhangban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, valamint a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programban (2021-2027) rögzítette az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat. Az Önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az Önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program megvalósítása során partneri kapcsolatrendszerét bevonja.

A Komplex társadalmi felzárkózást segítő programok működtetése és családi közösségek fejlesztése érdekében a város az alábbi programok megvalósításában konzorciumi partnerként vesz részt a MESZEGYI és a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal együttműködésben:

„Társadalmi együttműködés erősítése Lyukóvölgyben” (TOP-6.9.1-16-MI1-2020-00001)

Az együttműködések erősítése ezen a területen igencsak indokolt, hiszen a völgyben különböző háttérű társadalmi csoportok élnek együtt, többségében nehéz körülmények között. A programban biztosított a folyamatos szociális munka, az akcióterületen élők helyben elérhető szociális irodákban kaphatnak segítséget. A projekt a helyi problémákra reflektálva igyekszik például az ingatlanokhoz kapcsolódó tulajdonviszonyok tisztázására, a szintén nagy problémát jelentő kőborebekhez kapcsolódóan a felelős állattartás elsajátításának elősegítésére. Megtalálhatóak továbbá a projektben munkaerő-piaci beilleszkedést segítő programok, például a munkaerő-piaci kulcskompetenciák fejlesztése, pályaaorientáció, a közösségi kertprogram, vagy a „Csináld magad” műhely.

A projektben több egészségügyi programelemmel találkozhatnak a helyiek: egészségnapok, szűrővizsgálatok, prevenció előadások. Fontos eleme a projektnek, hogy időtartama alatt közvetlenül, a szegregátumban elérhetővé válnak a családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatások, ezek kiterjesztett, bővített formái, mint például a szociális információs szolgáltatás, a digitális gyermekvédelem szülőknek és gyerekeknek, illetve kifejezetten a gyerekeknek szóló tematikus foglalkozások.

A célzott programelemek mellett helyet kapnak, a nagyobb célközönségnek szóló, a közösségfejlesztést elősegítő akciók: sportprogramok, főzőklub, környezetvédelmi akciók, közösségi napok. Időtartama: 2020.11.01 -2023.02.28. A program a Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület konzorciumi együttműködésének keretében valósul meg.

„Városrészi együttműködés” (TOP-6.9.2-16-MI1-2017-00001) A közösségi programok között szerepelnek gyermekeknek, időseknek szóló, helytörténeti, közlekedésbiztonsági és bűnmegelőzési programok. A programterv összeállítása előzetes lakossági felmérésen alapult, kérdőívek és helyi kiscsoportos beszélgetések révén alakult ki a tényleges tartalom. A célterületek mindegyikén információs pont működik, ahol nemcsak a projekt programjairól, hanem bármilyen, a városrész lakóit érintő közérdekű eseményekről értesülhetnek az érdeklődők. A programok megvalósítása folyamatos, a kialakult vírushelyzet kapcsán, amit csak lehet, az online térben kerül megrendezésre. Miskolc Önkormányzata a Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézménnyel konzorciumban valósítja meg a programot. Időtartama: 2017.12 -2022.03.31.

„Miskolc Te Vagy” (TOP-6.9.2-16-MI1-2017-00002) az Önkormányzat és a Miskolci Kulturális Központ Nonprofit Kft. konzorciumi együttműködésében megvalósuló közösségfejlesztés. A társadalmi kohézió megerősítése érdekében helytörténeti, közlekedésbiztonsági és bűnmegelőzési események kerülnek megrendezésre. A programterv összeállítása előzetes lakossági felmérésen alapult, kérdőívek és helyi kiscsoportos beszélgetések révén alakult ki a tényleges tartalom. A célterületek mindegyikén információs pont működik, ahol nemcsak a projekt programjairól, hanem bármilyen, a városrész lakóit érintő közérdekű eseményről elérhető a tájékoztatás. A programok megvalósítása folyamatos, melyek a kialakult vírushelyzet kapcsán, lehetőség szerint, az online térben kerülnek megrendezésre. Időtartama: 2017.12 -2022.03.31

„Legyünk együtt, tegyünk együtt” (TOP-6.9.2-16-MI1-2017-00003) az Önkormányzat és a Miskolci Kulturális Központ Nonprofit Kft. konzorciumi együttműködésében megvalósuló közösségfejlesztés. A társadalmi kohézió megerősítése érdekében helytörténeti, közlekedésbiztonsági és bűnmegelőzési események kerülnek megrendezésre. A programterv összeállítása előzetes lakossági felmérésen alapult, kérdőívek és helyi kiscsoportos beszélgetések révén alakult ki a tényleges tartalom. A célterületek mindegyikén információs pont működik, ahol nemcsak a projekt programjairól, hanem bármilyen, a városrész lakóit érintő közérdekű eseményekről értesülhetnek az érdeklődők. A programok megvalósítása folyamatos, a kialakult vírushelyzet kapcsán, lehetőség szerint az online térben kerülnek megrendezésre. Időtartama: 2017.12 -2022.03.31.

„Miskolc város leromlott városi területeinek rehabilitációja –Vasgyári program” (TOP-6.7.1-16-MI1-2017-00001) a Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület konzorciumi együttműködésének keretében valósul meg. Célja a leromlott városrészek megújítása az érintett lakosság társadalmi re-integrációjával, felzárkóztatásával, rossz állapotú, félkomfortos önkormányzati tulajdonú szociális bérházak korszerűsítése, leromlott, rossz állapotú, felújításra nem érdemes lakóingatlanok bontása, önkormányzati tulajdonú üres zöldfelület rendezése, játszótér kialakítása, parkosítás, fedett közösségi tér kialakítása az Avasi Községi Tér mintájára. A megvalósítás időtartama: 2016.11.04 -2022.03.31.

„Társadalmi integrációt elősegítő beavatkozások a Vasgyárban” (TOP-6.9.1-15-MI1-2016-00001) Célja, a társadalmi felzárkózás segítése, foglalkoztathatóság előmozdítása, preventív szolgáltatások biztosítása. Szociális munka, érzékenyítés, közösségfejlesztés a Községi Beavatkozási Tervben megfogalmazott részletes program alapján. Időtartama: 2016.11.04 -2022.03.31.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat **Jelenlét Minta Programja** Miskolcon az Avasi városrészben, Lyukóvölgyben, Tetemváron és a Számozott utcákon lát el felzárkóztatási feladatokat. A program célja, hogy a városi nyomortelepeken végzett állandó és intenzív szociális munka révén a lakosság közreműködésével elősegítse a leszakadó közösségek felemelkedését, a társadalom peremére szorult emberek integrációját. A délutáni foglalkozások, családi napok, illetve zenei programok hosszú távú célja a résztvevő gyerekek iskolai lemorzsolódásának csökkentése, tanulási motivációjának, teljesítményének erősítése.

A város szegregátumaiban civil szervezetek által működnek Tanodák (Lyukóbánya, Pereces, Avas, Csermőke).

A HEP-ben célcsoportonként megfogalmazott szükséges intézkedések összefoglalása:

- A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége:
 - Mentorok/mediátorok képzése és alkalmazása az iskolai felzárkóztatásban,
 - Halmozottan hátrányos helyzetű személyek esélyteremtése a foglalkoztatás terén,
 - Közegészségügyi helyzet javítása,
 - Férőhelybővítés a Családok Átmeneti Otthonában,
 - Lakhatás feltételeinek, körülményeinek javítása,
 - Komplex társadalmi felzárkóztatást segítő programok működtetése és családi közösségek fejlesztése.
- A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység
 - A hátrányos és halmozottan hátrányos státuszú gyermekek számának teljes körű felmérése,
 - A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos gyermekek számára megkönnyíteni az oktatási intézményekbe történő eljutást,
 - A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermeke igényeinek kiszolgálása a hagyományos oktatási rendszeren kívül,
 - A köznevelési körzethatárok újragondolása a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek nyilvántartásának figyelembevételével,
 - A gyermekvédelmi jelzőrendszer gyorsaságának és hatékonyságának növelése,
 - A Miskolci Egyetem és Miskolc városa közötti kapcsolat és együttműködés kialakítása és javítása,
 - Fiatalok számára közösségi terek létrehozása,
 - Preventív megoldások a korai gyermekvállalás tekintetében.
- A nők helyzete, esélyegyenlősége
 - Kisgyermeket nevelő nők munkavállalását támogató intézkedések,
 - Atipikus foglalkoztatási lehetőségek teremtése nők számára,
 - A női munkavállalás társadalmi megítélésének javítása,
 - A munkaerő-piaci szolgáltatások megjelenésének elősegítése a szociális szolgáltató helyeken,
 - Kapcsolati erőszak áldozatainak támogatása,
 - Az idősek helyzete, esélyegyenlősége,
 - Az idős korosztály érdekképviselésének erősítése, támogatása,
 - A már folyamatban lévő prevenciók tevékenységek további folytatása az idős korosztály védelmében,
 - Társadalmi elfogadás és befogadás erősítése,
 - Szociális szakszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése,
 - Szociális alapellátások infrastruktúrájának fejlesztése.
- A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége
 - A közlekedés komplex akadálymentesítésének tervezése és lehetőségek függvényében annak megvalósítása,
 - Szükségletorientált, egyéb szociális szolgáltatások kialakítása,
 - Rehabilitációs Foglalkoztatási Tanács működésének folyamatos biztosítása,
 - Fogyatékkal élők sporttevékenységének támogatása,
 - Esélyegyenlőségi Tanács folyamatos működtetése,
 - Speciális intézmények akadálymentesítése,
 - Az Önkormányzat által nyújtott szolgáltatások infokommunikációs akadálymentesítése,

- Paraművészek érvényesülésének támogatása,
- Szociálpolitikai Kerekasztal működtetése,
- Speciális baby-sitter szolgáltatás,
- Rehabilitációs foglalkoztatás támogatása,
- Egységes kedvezményrendszer kialakítása fogyatékkal élő személyek részére,
- Bemutakozási lehetőség biztosítása a fogyatékkal élők célcsoportjai számára,
- Fogyatékos nappali ellátás bővítése, infrastruktúra fejlesztése.

1.9. A település gazdasága

1.9.1. A település gazdasági súlya, szerepköre

Miskolc az észak-magyarországi régió központja sokáig iparvárosként élt a köztudatban, mivel az iparnak, főként a kohászatnak több évszázados múltja van a városban. A rendszerváltozás utáni gazdasági visszaesés ennek a gazdasági szerkezeti kitettségnek is köszönhetően itt volt a legsúlyosabb, a munkanélküliségi ráta itt volt az egyik legmagasabb az országban.

A 2000-es évek elejére a város túljutott a mélyponton, elkezdett növekedni a szolgáltató szektor jelenléte és szerepe, nemzetközi nagyvállalatok telepedtek meg a városban. A város életében és gazdasági mutatóiban továbbra is nagy szerepe van a hagyományos iparágaknak (gépipar, fémipar), azonban egyre hangsúlyosabb az innovatív, új tevékenységeket végző cégek aránya az IT, az elektronika, a megújuló energia felhasználása, az autóipar, a logisztika területén, de vannak világszinten is kiemelkedő, igazi kuriózumnak számító teljesítmények pl. az űripari szegmensben.

A Kormány (2013. novemberében) „Kiemelt gazdaságfejlesztési területté” nyilvánította Miskolcot, részben ennek köszönhetően új betelepülő társaságok jelentek meg és a korábbiak pedig új befektetéseket valósítottak meg. A befektetések eredményeképpen a számos munkahelyteremtés mellett jelentős K+F+I hatás is tapasztalható az elmúlt években.

A város legnagyobb foglalkoztatója a BOSCH cégcsoport, melynek első gyára 2001-ben kezdte meg működését. A Robert Bosch Power Tool Elektromos Szerszámgyártó Kft és a Robert Bosch Energy And Body Systems Kft. közel 5.000 főt foglalkoztat 450 Mrd Ft feletti árbevételt produkálva.

A **beszedett iparűzési adó** volumene folyamatosan emelkedett 2012-es évtől Miskolcon, 2019-re közel megduplázódott, azonban a 2020-as évben a COVID-19 járvány következtében több mint 900 millió forinttal csökkent (2019-es évhez viszonyítva)

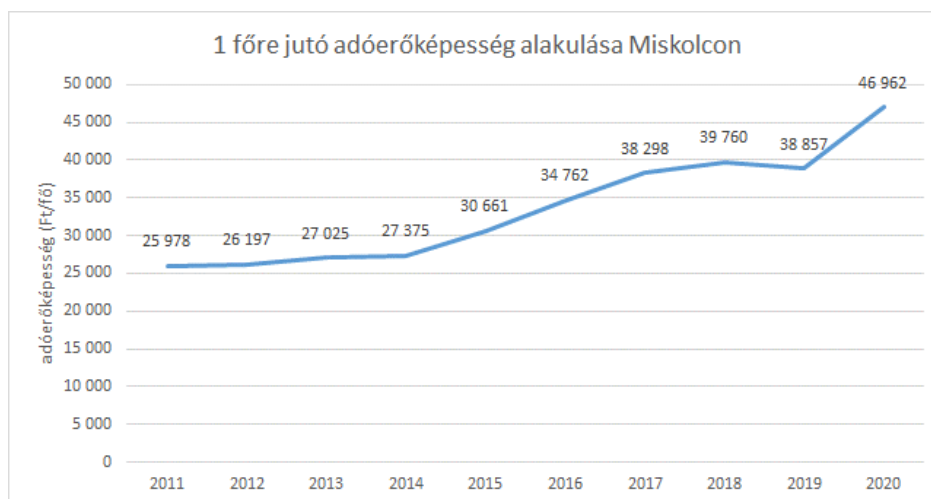
27. ábra: Iparűzési adó alakulása Miskolcon 2011-2020

Forrás: Miskolc MJV Önkormányzata

Az **1 főre eső adóerőképeség** is folyamatosan nőtt a településen az elmúlt évtizedben, ebben a 2020-as év sem hozott változást.

28. ábra: 1 főre jutó adóerőképeség alakulása Miskolcon 2011-2020

Forrás: Miskolc MJV Önkormányzata

Az iparüzési adóerőképeség a települési önkormányzat adóelőlegét meghatározó iparüzési adóalap 1,4%-át jelenti (a maximális, 2%-os adómérték mellett) és ezt lakosságszámra vetítve kapjuk meg az 1 főre jutó adóerőképeséget, ezt a mutatót nem a ténylegesen beszedett IPA határozza meg.

Az **1 főre jutó IPA mértékének alakulása**: Folyamatosan, dinamikusan emelkedő értéket mutat az 1 főre eső IPA alakulása, ami egyrészt köszönhető a megnövekedett adóbevételeknek, másrészt a romló demográfiai mutatóknak, a lakónépeség csökkenésének.

29. ábra: 1 lakosra jutó IPA alakulása Miskolcon 2011-2020

Forrás: Miskolc MJV Önkormányzata

Ez a mutató a lakónépeség számra vetítve került megvizsgálásra. KSH definíciója szerint a lakónépeség: "az adott területen lakóhellyel rendelkező, és másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma." Azaz az adott területen ténylegesen élő, jelenlévő népesség (a be nem jelentett lakó vagy tartózkodási hely változásokból eredő torzításokkal).

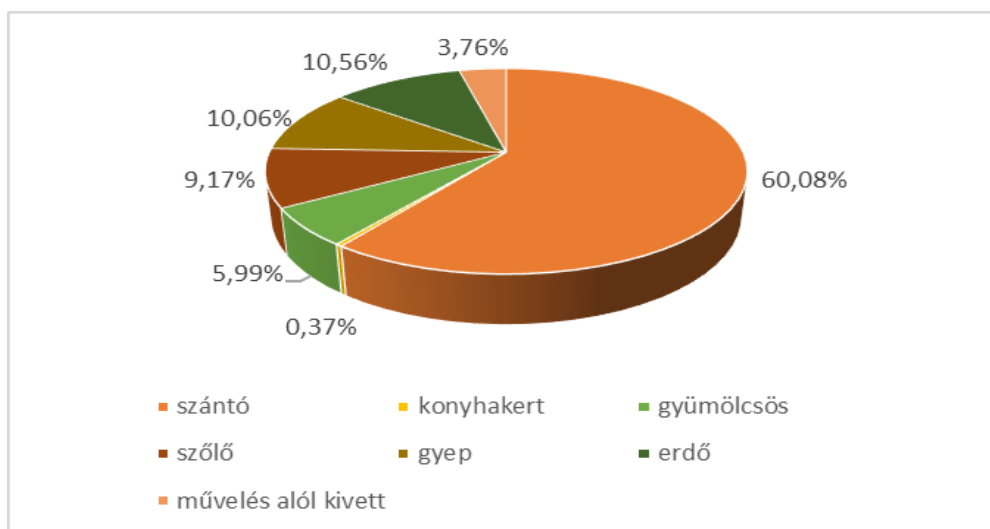
Mivel ez a szám tükrözi legpontosabban, hogy az egyes területeken ténylegesen mekkora a lakosság száma, a legtöbb népességre vonatkozó demográfiai mutatószámnál ezt használják vetítési alapként, így az 1 főre eső IPA esetében ezt vettük figyelembe.

1.9.1.1. Mezőgazdaság

A város közigazgatási területén belül viszonylag nagy területeket fednek le a mezőgazdasági területek (szántóföld, kert, szőlő, gyümölcsös).

Az egyéni gazdaságok száma 2010-ben 1652 db volt, amelyek 4300 hektár saját tulajdonú földterületen és 469 hektár bérelt területen gazdálkodtak. A használatukban lévő szántó területe 2 885 hektár volt, a konyhakert 18 ha, a gyümölcsös 88 ha, a szőlő 440 ha, a gyepek 483 ha, az erdő 507 ha, 61,4 ezer ha, a művelés alól kivett terület 181 ha volt. Magas 60% feletti volt a szántók aránya, amit az erdők (10,56%) és a gyepek (10,06%) követtek. Számottevő volt még a szőlők (9,17%) és gyümölcsösök (5,99%) aránya, melyek mögött messze elmaradt a konyhakerteké (0,37%).

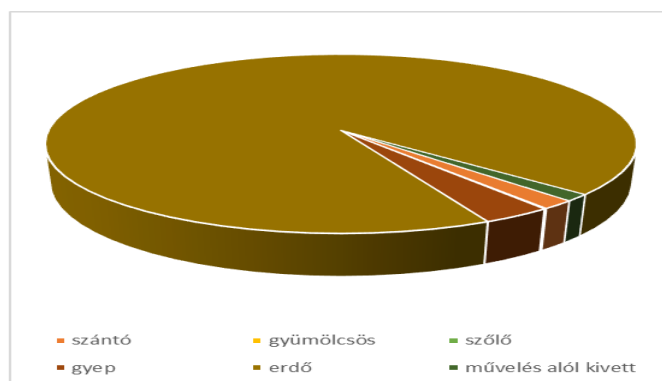
30. ábra: Egyéni gazdaságok által művelt területek művelési ágankénti megoszlása 2010-ben

Forrás: KSH-Statinfo alapján saját szerkesztés

A mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdasági szervezetek száma 2010-ben 41 db volt, használatukban 112 613 hektár földterület volt. Az általuk kezelt területek 93,63%-án erdőművelést folytattak (105 433 hektáron), 3,35%-án gyeptulajdonoskodást, 1,64%-án szántóföldi művelést folytattak, a gyümölcsösök-szőlők aránya viszont alig haladta meg a 0,1%-ot.

31. ábra: Mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdasági szervezetek által művelt területek művelési ágankénti megoszlása (2010)

Forrás: KSH-Statinfo alapján saját szerkesztés

Miskolc közigazgatási területén az állattartás kiterjed a szarvasmarha, sertés, juh, ló, tyúk, liba, kacs, pulyka, házinyúl tartásra. A méhészet is igen elterjedt, 2010-ben 594 ezer méhcsalád döntő többségét az egyéni gazdálkodóknál mérték fel.

22. táblázat: egyéni gazdálkodók és mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdasági szervezetek állatállománya 2010-ben

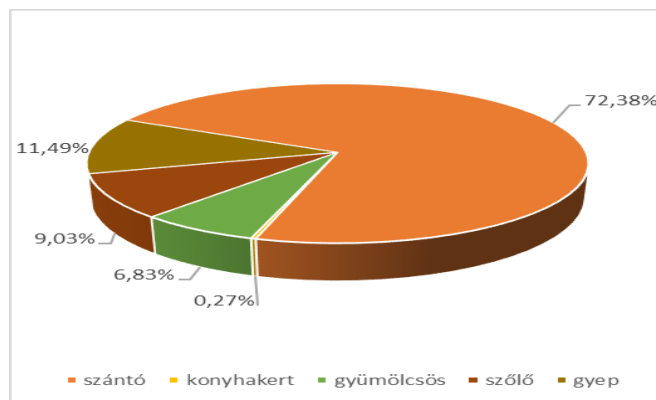
Állatfajta	egyéni gazdálkodók által tartott állomány (db)	mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdasági szervezetek által tartott állomány (db)	Összesen
szarvasmarha	129	901	1030
sertés	139	395	534
juh	58	0	58
ló	65	8	73
baromfi	6049	4097	10146
- tyúk	5003	4097	9100
- liba	106	0	106
- kacs	816	0	816
- pulyka	124	0	124
házinyúl	361	0	361
méhcsalád	853	0	853

Forrás: KSH-Statinfo alapján saját szerkesztés

A 2020-as agrárcenzus alapján elérhetővé váltak a mezőgazdasági tevékenységre vonatkozó friss adatok is, amely alapján a gazdaságok száma 601 db-ra csökkent, a gazdaságok használatában lévő mezőgazdasági terület pedig 2793,4323 hektárra zsugorodott, melyből 2041,8205 hektár volt saját

tulajdonú. Az általuk kezelt - erdőket nem tartalmazó - területek 72,38%-án (2022 hektáron) szántóföldi gazdálkodást, 11,49%-án gyepgazdálkodást, 9,03%-án szőlőművelést folytattak a gazdaságok 2020-ban, 6,83%-án gyümölcsösöket és 0,27%-án konyhakerti kultúrákat találunk.

32. ábra: Miskolci gazdaságok által művelt területek művelési ágankénti megoszlása 2020-ban

Forrás: KSH-Statinfo alapján saját szerkesztés

Miskolc közigazgatási területén a gazdaságok állatállományán belül a baromfi jelentősebb (1263 egyed 2020-ban), döntően a tyúktartás jellemző. A helyi gyepek jó alapot adnak a 695 egyedet számláló juhtartásnak, melyet számosságában a szarvasmarha állomány követ (154 db). A sertéstartás kevésbé jellemző a gazdaságoknál.

23. táblázat: A miskolci gazdaságok állatállománya 2020-ban

Állatfajta	miskolci gazdaságok által tartott állomány (db)
szarvasmarha	154
sertés	85
juh	695
ló	0
baromfi	1263
- tyúk	1208
- liba	12
- kacsa	43
- pulyka	0

Forrás: KSH-Statinfo alapján saját szerkesztés

A Start program keretében 2013-tól a kistérségben 860 főt, Miskolcon pedig 322 állás nélkül tudtak foglalkoztatni; a mezőgazdasági és egyéb értékteremtő alprogramokban összesen 88-an jutottak munkához. A 2014-2020-as ITS hangsúlyozta, hogy a város számára a jövőben is mezőgazdasági értékteremtő programokra, szociális szövetkezetekre van szükség.

A Miskolci Agrokultúra Kft. a városi tulajdonban lévő mezőgazdasági területek hasznosítására alakult 2012-ben. A rét, erdő, szántógazdálkodás és állattenyésztés idővel kereskedelmi tevékenységgel, valamint fóliasátras zöldségtermesztéssel bővült. Hosszú ideig ellenőrzött minőségű, magas tápértékű zöldségekkel és kolbászkészítményekkel a miskolci közétkeztetésben is jelen volt a cég. A Miskolci Agrokultúra Kft. 2015. szeptember 30-ával beolvadt a Miskolci Városgazda Kft.-be. A mezőgazdasági, állattenyésztési tevékenységet azóta a Városgazda viszi tovább.⁷⁷

A mezőgazdaságban dolgozók utánpótlás nevelését jól szolgálja a városban működő Debreczeni Márton Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakgimnázium és Szakközépiskola, amelyben a Mezőgazdaság és erdészet ágazatban választható képzések között megtalálható a kertésztechnikus (dísznövénytermesztő, virágkötő szakmairány) és kertésztechnikus (parképítő és fenntartó szakmairány) 5 éves technikus képzés is. Az intézmény 3 éves szakképző iskolai képzés keretében pedig kertész képzés kínál.

1.9.1.2. Ipar

A város iparát a **gépipar** dominálja, elsősorban az autóiparhoz kapcsolódóan. **A város fejlődő ágazatai**, melyek beléphetnek a húzóágazatok közé, a fémipar, a fémfeldolgozás, az energetika, az elektronika, informatika, a kereskedelem és a vegyipar.

Miskolc gazdaságát több **klaszter** jelenléte is erősíti, melyek közül a legjelentősebbek az Észak-Magyarországi Informatikai Klaszter, a NOHAC Észak-Magyarországi Autóipari Klaszter, és a Magyar Anyagtudományi és Nanotechnológia Klaszter (MANO).

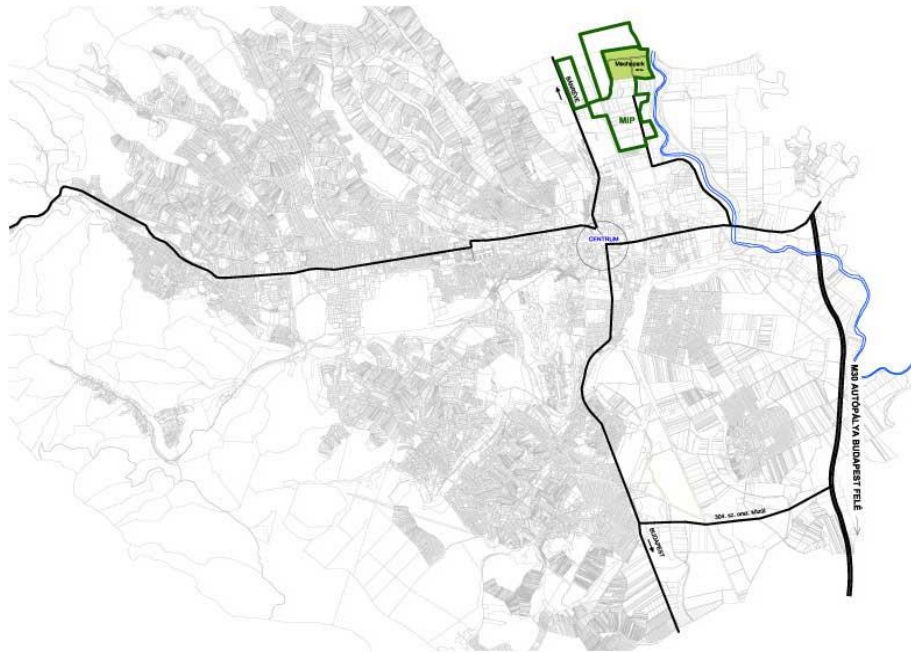
Ipari parkok

Miskolci Ipari Park

A Miskolci Ipari Park (MIP) 2005. decemberében nyerte el az „Ipari Park” címet, akkor 68,5 ha nagyságú területe volt. A fokozott befektetői érdeklődés miatt azonban további területek bevonására volt szükség. Több ütemben történt meg az új területek kialakítása, így összességében a Miskolci Ipari Park területe mára már mintegy 224 hektárra bővült.

⁷⁷ <https://m.arhiv.minap.hu/cikkek/beolvadt-az-agrokultura-miskolci-varosgazda-kft-be>

15. térkép: A Miskolci Ipari Park és a Mechatronikai Ipari Park elhelyezkedése Miskolcon

Forrás: <http://www.mechapark.hu/elhelyezkedes>

A Miskolci Ipari Park bővítése 2009-ben az Európai Unió 50 %-os (700 millió forintos) támogatásával valósult meg. 2009 I. félévében a MIP területe 147,8 hektárra bővült, a terület két módon, közúton és vasúton is megközelíthetővé, azaz multimodálissá vált. 2009 II. félévében az ipari park szomszédságában működő Robert Bosch Power Tool Kft. és a Robert Bosch Energy and Body Systems Kft. jelezte csatlakozási szándékát a Miskolci Ipari Parkhoz.

130 hektáros beépített területén több, mint 50 vállalkozás található. A Miskolci Ipari Parkon belül kialakított 42 hektáros ún. Mechatronikai Ipari Parkban lévő szabad, összközműves területek tulajdonosa az önkormányzati vagyonkezelő. Ezt az iparterületet választotta új beruházás helyszínéül a Lufthansa Technik is, azonban 2020 októberében a beruházás felfüggesztésre került, 2021-ben pedig a beruházás leállítását bejelentették.

24. táblázat: 2020-as beszámoló alapján a területi és kihasználtsági adatok

TERÜLET	NAGYSÁG
Összterület (ha)	224,97
Hasznosítható terület (ha)	172,35 (+39,46 repterek)
Beépített terület (ha)	133,46
Hasznosítható szabad terület (ha)	38,89 (+ 39,46 repterek)

Forrás: MIP éves beszámoló_2020

25. táblázat: Betelepült/Betelepülő vállalkozások

VÁLLALKOZÁSOK	Működő	Betelepülő	Szerződő	Összesen
Terület (ha)	106,88	1,89	24,68	133,46
Száma (db)	56	1	4	61
Létszám (fő)	7 857	10	1 035	8 902
Beruházási érték (millió Ft)	221 281			
Árbevétel (millió Ft)	699 860			
Exportaránya (%)	82			

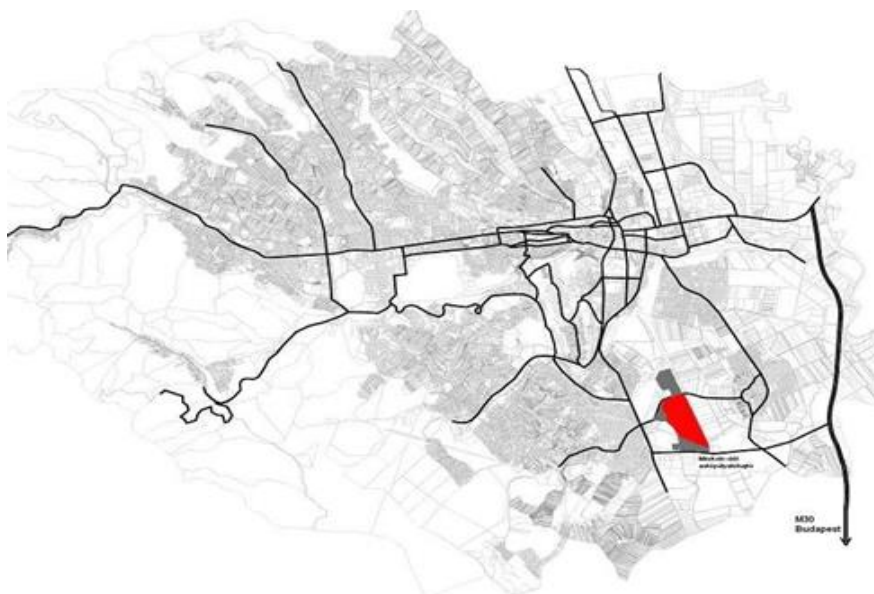
Forrás: MIP éves beszámoló_2020

Miskolc Déli Tudományos és Technológiai Park

A terület 2009-ben nyerte el az „Ipari Park” címet, és a gazdasági válság kedvezőtlen hatásai ellenére folyamatosan fejlődni tudott. A kezdeti fejlesztésektől 2013-ra eljutott odáig, hogy a Takata (jelenleg Joyson Safety Systems Hungary Kft.) 2010 óta a legnagyobb hazai zöldmezős beruházás helyszínének választotta.

A Déli Ipari Park infrastrukturális fejlesztésére, a város az Új Széchenyi Terv keretében 2013-ban nyert 460 millió forint összegű, az Európai Unió és a Magyar Állam által nyújtott támogatást; a tulajdonos a miskolci önkormányzat; területe kezdetben 62,5 hektár volt, mely további 31 hektárral bővült. A terület a jellemzően ipari, energiaszolgáltatási és településgazdálkodási telephelyek, kereskedelmi, szolgáltatási épületek számára alkalmas. Jó megközelítési lehetőséggel a Budapest–Miskolc vasúti fővonal és a 3-as számú főút között, a betelepült nagyáruházak és más kereskedelmi létesítmények szomszédságában helyezkedik el.

16. térkép: Miskolc Déli Tudományos és Technológiai Park elhelyezkedése Miskolcon

Forrás: <http://www.midip.hu>

A Parkban több nemzetközi és hazai vállalkozás is betelepedett, 2015-ben megkapta "Az év befektetőbarát ipari parkja" címet.

A „Iparterület infrastrukturális fejlesztése Miskolcon” elnevezésű projektre csaknem 2 milliárd forint támogatást nyert a Miskolc Holding Zrt. 2009-ben, ez a terület a város felé bevezető, 304-es úttól délre eső, mintegy 120 hektáros rész. Az új területen az első befektető a GS Yuasa Magyarország Kft. volt, ami egy japán cég helyi képviselete, lítium ion-akkumulátorokat gyárt.

26. táblázat: 2020-as beszámoló alapján a területi és kihasználtsági adatok

TERÜLET	NAGYSÁG
Összterület (ha)	95,05
Hasznosítható terület (ha)	85,20
Beépített terület (ha)	55,12
Hasznosítható szabad terület (ha)	30,08

Forrás: MIDIP éves beszámoló_2020

27. táblázat: Betelepült/Betelepülő vállalkozások

VÁLLALKOZÁSOK	Működő	Betelepülő	Szerződő	Összesen
Terület (ha)	54,21	0,44	0,47	5,12
Száma (db)	8	0	2	10
Létszám (fő)	2 435	3	2	2 440
Beruházási érték (millió Ft)	54 343			
Árbevétel (millió Ft)	105 608			
Exportaránya (%)	90			

Forrás: MIDIP éves beszámoló_2020

Diósgyőri Ipari Park

A Diósgyőri Ipari Park Miskolc város belterületén, a diósgyőri városrészen található; területe: 448 698 m². Az Ipari Park megközelíthető Budapestről az M3-as és az M30-as autópályáról a Miskolc-Dél lehajtójától, Lillafüred felé menő - a várost elkerülő - Vargahegyi úton, a belváros irányából pedig a Déli tehermentesítő úton.

A Diósgyőri Ipari Park 1998-ban kezdte meg működését a volt DIGÉP területén; jelenleg 59 termelő társaság működik, a foglalkoztatottak létszáma kb. 1500 fő. Tevékenységüket tekintve megtalálhatóak vasúti berendezések gyártásával, melegalakítással, porfestéssel, vasszerkezet gyártásával, fémgforgácsolással, asztalosipari tevékenységgel foglalkozó társaságok.

2015-ben nemesacél előállítására alkalmas miniacélmű és hengermű megvalósítását tervezték a területen, azonban a beruházás meghiúsult.

Az Európa Center Miskolc Üzleti és Logisztikai Ipari Park a DAM területe mellett található. A legutóbbi ütemének építése során egy több mint 10 ezer m² területű intermodális logisztikai csarnok épült meg,

amelyhez jól hasznosítható a park iparvágány-hálózata. Mára a Park kiépült logisztikai, irodai kapacitása eléri a 32 ezer m²-t.

1.9.1.3. Kereskedelem

2020-ban a regisztrált vállalkozások 11,07%-a a kereskedelem, gépjárműjavítás ágazatban tevékenykedett, ami 7 éves időtávon belül 19,49%-os zsugorodást jelentett.

TOP 15 Miskolci cég árbevétel szerinti rangsorán szerepel az (7.) UNIÓ COOP Szövetkezeti Ker. Zrt (élelmiszer jellegű bolti vegyes kiskereskedelem), az (8.) Észak-Kelet Pro-Coop Zrt (élelmiszer, ital, dohányáru vegyes nagykereskedelme), továbbá a KALDERA Ipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft (vegyestermékkörű nagykereskedelem) is.⁸

2020-ban a nemzeti dohányboltok száma 5 872 db volt, amelyből 2655 volt önálló vállalkozó által üzemeltetett (Forrás: KSH-Statinfo).

A városban mintegy 126 üzlethelységben folytatnak kereskedelmi tevékenységet a vállalkozások (forrás: https://www.govcenter.hu/uzlet/Public/Uzleteklista.aspx?tip=1&onk_id=305)

A legnagyobb forgalmat a bevásárlóközpontok bonyolítják, melyekből 6 db is van a városban:

- Szinvapark Bevásárlóközpont - Bajcsy-Zsilinszky utca 2-4.
- Miskolc Plaza - Szentpáli u. 2-6.
- Park Center - Pesti út 19.
- STOP SHOP Miskolc - Szentpéteri kapu 80/A
- Auchan Bevásárlóközpont - József Attila u. 87.
- Auchan Miskolc-Dél - Pesti út 9.

Vásárlóerő elszívó hatásuk jelentős a főutca hagyományos üzleteivel szemben.

Hipermarketek közül megemlítenéd a Tesco (Miskolc, Mésztelep u. 1/a), a Tesco Extra (Szentpéteri kapu 103.), az INTERSPAR Hipermarket (Bajcsy-Zsilinszky utca 2-4.), az Auchan (József Attila u. 87.), az Auchan Áruház Miskolc-Dél (Pesti út 9.)

1.9.1.4. Turizmus

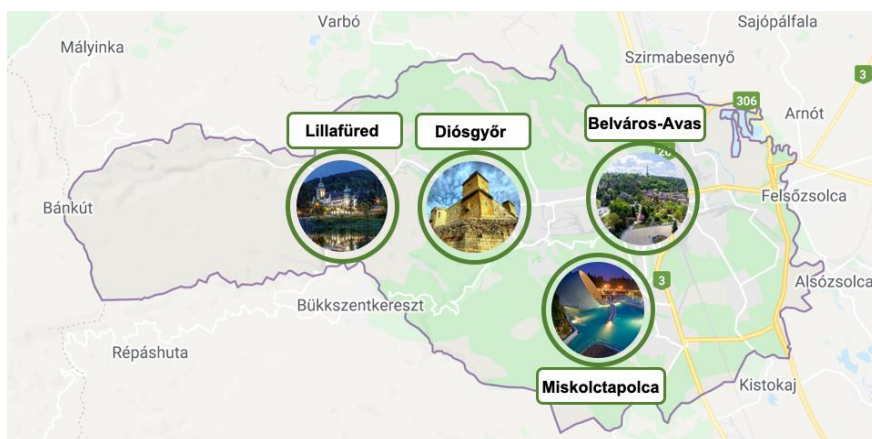
Miskolc adottságai

Miskolcnak az elmúlt évszázadokban négy- területileg és értékeiben is különböző- turisztikai – kulturális centruma alakult ki: a Belváros a Történelmi Avassal, Miskolctapolca, Lillafüred és Diósgyőr a Nagy Lajos korabeli várral.

Miskolc egyedi adottsága, hogy a turisztikailag leginkább érintett négy városrésze négy különböző hangulatot képvisel.

⁸⁸ Forrás: Miskolc – 2030 Növekedés Programja

33. ábra: Miskolc négy turisztikai centruma

Forrás: Miskolc Turizmusfejlesztési Stratégia 2020-2030

Az egyes klasszikus turisztikai termékek miskolci területi egységek szerinti kapcsolódását a Miskolc Turizmusfejlesztési Stratégia az alábbiak szerint foglalja össze:

28. táblázat: Turisztikai termékek területi kapcsolódása Miskolcon

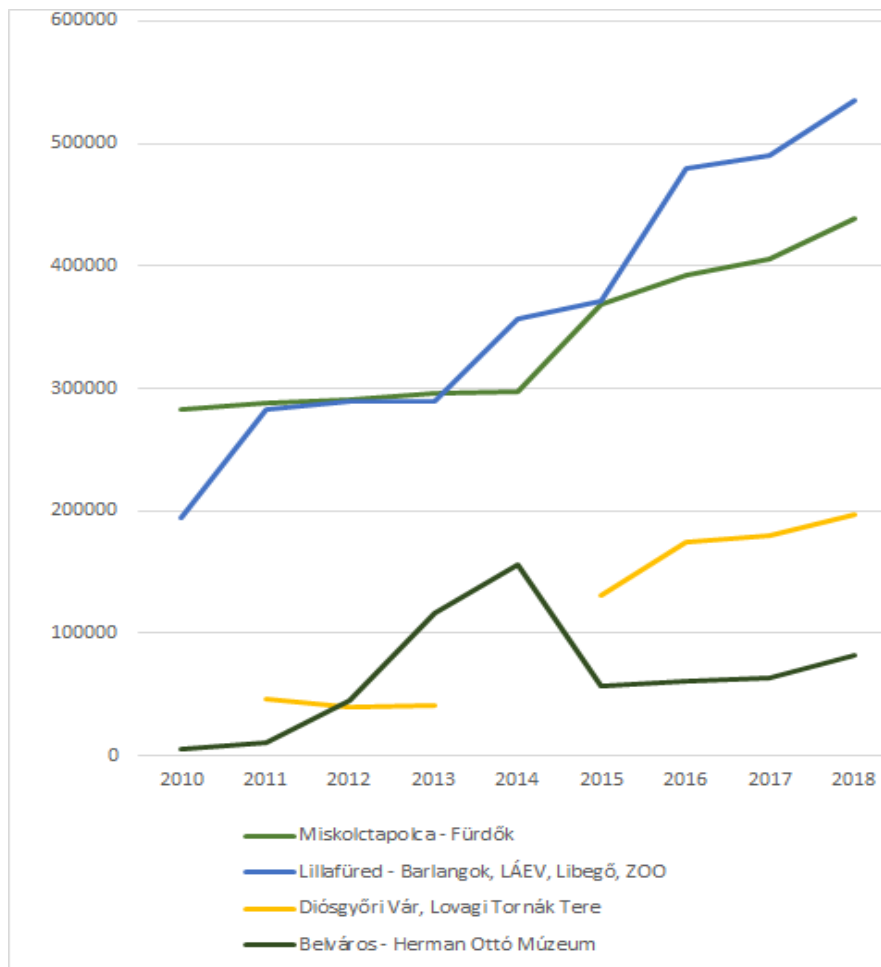
	Miskolctapolca	Lillafüred	Diósgyőr	Avas-Belváros
Egészségturizmus	X	X		
Kulturális turizmus		X	X	X
Bor- és gasztronómiai turizmus	X			X
Hivatásturizmus (MICE)	X	X		X
Rendezvényturizmus	X		X	X
Aktív és természeti turizmus	X	X		

Forrás: Miskolc Turizmusfejlesztési Stratégia 2020-2030

Főbb turisztikai attrakciók látogatottsága

Miskolc négy, turisztikai szempontból kiemelt városrészének mindegyike nemzetközi vagy országos jelentőségű attrakcióval vonzza a látogatókat, de ezek mellett számos élményt adó vonzerővel rendelkezik. Az egyes attrakciók, területek látogatottsága azonban számottevő eltérést mutat.

34. ábra: Főbb turisztikai attrakciók látogatottsága területenként 2010-2018 között (fő)

Forrás: Miskolc Turizmusfejlesztési Stratégia 2020-2030

Miskolc az elmúlt években az ország egyik legkeresettebb turisztikai célpontjává vált. Az iparváros imázs folyamatos háttérbe szorulásával előtérbe kerültek azok a helyszínek, amelyek főként a családok számára tették vonzó célponttá a várost. Miskolc attrakciói nem csak országos szinten kiemelkedőek, hanem Európában is megállják a helyüket.

Miskolc turizmusának dinamikus növekedésében szerepet játszanak a turisztikai fejlesztések, az új beruházások és a szolgáltatások színvonalának emelkedése is. Emellett a kivételes természeti környezet is vonzza a látogatókat. A város turisztikai trendjeit alátámasztják a statisztikai adatok: nagyfokú, szinte ugrásszerű növekedést figyelhetünk meg a kereskedelmi szálláshelyek bruttó bevételeiben 2015-től kezdődően, melyet a 2020-as évben a COVID járvány tört meg jelentősen.

35. ábra: Kereskedelmi szálláshelyek árbevétele, Miskolc 2011-2020 (eFt)

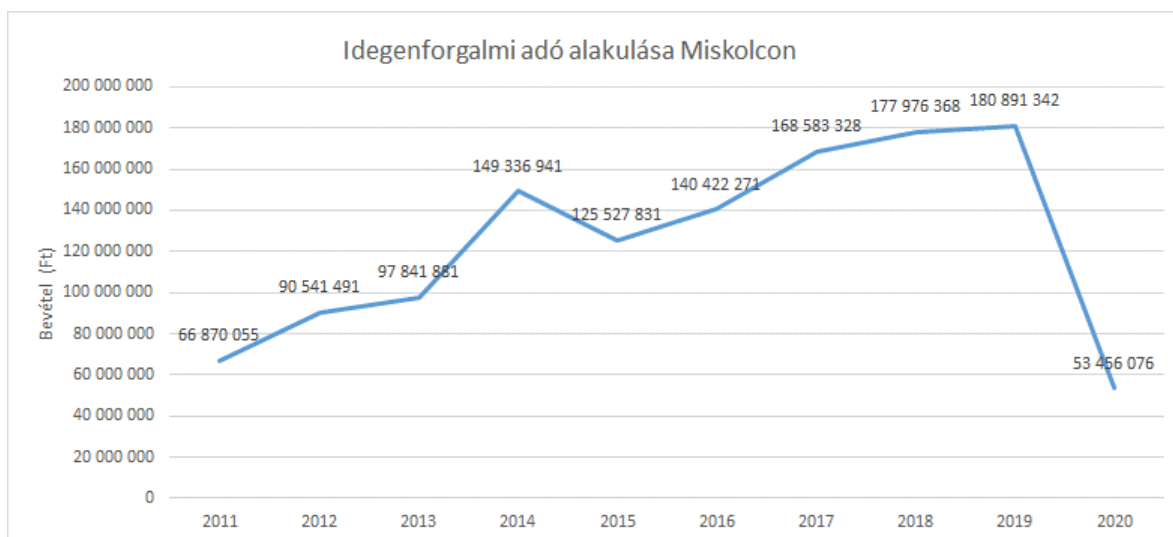

Forrás: KSH Statinfo

A koronavírus járvány miatti hiányos adatszolgáltatás következtében az adatkör 2020. március, április, május, november, december, 2021. január, február, március, április tárgyhónapokban nem frissült.

Hasonlóan folyamatos emelkedést mutatott a szálláshelyek idegenforgalmi adóbefizetése az elmúlt évtizedben.

36. ábra. Idegenforgalmi adó alakulása Miskolcon 2011-2020 (Ft)

Forrás: Miskolc MJV Polgármesteri Hivatala

2017-ben szintén nagy mértékű növekedés következett be és 2019-ben 180 millió forint felett volt a IFA bevétel, a 2020-as évben azonban a COVID-19 járvány következtében az IFA befizetések több mint 60%-kal visszaestek.

Az ágazat újra indulása

A koronavírus-járványnak gazdasági vonatkozásait tekintve az egyik legsúlyosabb következménye turizmus ágazatra van. 2020 második negyedévére előállt egy olyan állapot, amikor tulajdonképpen eltűnt a keresleti oldal a piacról.

Az NTS2030 Turizmus 2.0 helyzetértékelése az alábbi megállapításokat teszi: „Európa, mely a világ leglátogatottabb desztinációja, 68%-os visszaesést szenvedett el 2020 első nyolc hónapjában.

Márciustól júniusig valamennyi európai országban szigorú határátlépési, valamint kijárási korlátozások léptek életbe, amelyek megbénították a kontinens turizmusát. 2020 második negyedévében Európa legtöbb országában gyakorlatilag megszűnt a nemzetközi turizmus, a negyedév jelentős részében pedig a belföldi turizmus is leállt. A szállodafoglaltsági adatok egy számjegyre csökkentek, a nemzetközi turistaérkezések száma 97%-kal esett vissza 2019 második negyedévéhez képest, az egy kiadható szobára jutó árbevétel (RevPAR) pedig több mint 80%-kal csökkent.”

Magyarországi viszonylatban az eddig ismert statisztikák alapján 2020-ban közel 73 százalékkal esett vissza a külföldi vendégéjszakák száma (ami elsősorban Budapestet érintette), de 50 százalékkal csökkent átlagosan a vendégéjszakák száma, ez jelentős hatással volt a teljes belföldi turizmusra, ami azért is fontos, mert Miskolc városban eltöltött vendégéjszakák számában domináns a belföldi forgalom. Ez jól látható a települési beszedett idegenforgalmi adó 60 százalékos csökkenéséből is.

A turizmus ágazatot ért veszteség nemcsak önmagára, hanem más szektorokra is hatással van, a magyar gazdaság - a multiplikatív hatás miatt – nagyságrendileg közel 1000 milliárd forintos veszteséget is elkönyvelhetett, ami nemzetgazdasági szempontból is számos beavatkozást és program megindítását igényli.

Jóllehet összességében a 2020-as turisztikai szezon a vártnál jobban alakult. A belföldi forgalom felélénkülése már az enyhítő intézkedések folyamán elindult, a Magyar Turisztikai Ügynökség adatai szerint a belföldi turizmus meghaladta a tavalyi számokat július és augusztus hónapokban. Az összesített adatok alapján azonban látható, hogy a külföldiek hiánya nem pótolható a belföldi turistákkal, ez leginkább Budapest látogatottságán érezhető. A vidéki desztinációk közül a Balatont követően a Mátra-Bükk térsége vonzotta a legtöbb látogatót 2020 nyarán.

A járvány 2020. szeptemberben érkezett második hulláma visszavetette a foglalásokat. A rendezvények és a külföldi vendégek hiánya mellett a belföldi vendégek óvatossága is érezhető volt, majd 2021. tavasza ismét lezárásokat és korlátozásokat hozott, azonban az oltási program előrehaladtával nyár elején ezek feloldásra kerültek, a nagyobb rendezvények kivételével a turisztikai szezon megindulhatott és kifejezetten jó nyári szezont zárt (Budapest kivételével), azonban ez közel sem pótolhatja a 1,5 éve kialakult helyzet következtében jelentkező hatásokat. Ennek rendeződését a szakemberek legalább 2-3 évre prognosztizálják.

1.9.2. A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai, települést érintő fontosabb elképzelések

A gazdasági szervezetek jellemzői

Miskolcon a regisztrált vállalkozások száma 2014-ben 21.548 db volt, 2020-ban ez a szám 21.278, azaz jelentős változás ebben mutatóban nem következett be. 80% feletti a szolgáltatási szektorban, közel 10%-a az iparban, míg a mezőgazdasági, erdőgazdálkodási és halászati szektorban közel 1% növekedés mellett jelenleg 7,41%-a működő cégek aránya.

29. táblázat: Regisztrált vállalkozások ágazati kategóriák szerint (2014-2020)

	Regisztrált vállalkozások száma 2014 (db)	Regisztrált vállalkozások aránya 2014 (%)	Regisztrált vállalkozások száma 2020 (db)	Regisztrált vállalkozások aránya 2020 (%)	Változás 2014/2020 (%)
A= MEZŐGAZDASÁG, ERDŐGAZDÁLKODÁS, HALÁSZAT	1 439	6,68%	1 577	7,41%	9,59%
B= BÁNYÁSZAT, KŐFEJTÉS	17	0,08%	14	0,07%	-17,65%
C= FELDOLGOZÓIPAR	959	4,45%	983	4,62%	2,50%
D= VILLAMOSENERGIA-, GÁZ-, GŐZELLÁTÁS, LÉGKONDITIONÁLÁS	24	0,11%	65	0,31%	170,83%
E= VÍZELLÁTÁS	44	0,20%	35	0,16%	-20,45%
F= ÉPÍTŐIPAR	1 194	5,54%	1 365	6,42%	14,32%
G= KERESKEDELEM, GÉPJÁRMŰJAVÍTÁS	2 925	13,57%	2 355	11,07%	-19,49%
H= SZÁLLÍTÁS, RAKTÁROZÁS	547	2,54%	495	2,33%	-9,51%
I= SZÁLLÁSHELY- SZOLGÁLTATÁS, VENDEGLÁTÁS	857	3,98%	788	3,70%	-8,05%
J= INFORMÁCIÓ, KOMMUNIKÁCIÓ	770	3,57%	777	3,65%	0,91%
K= PÉNZÜGYI, BIZTOSÍTÁSI TEVÉKENYSÉG	881	4,09%	733	3,44%	-16,80%
L= INGATLANÜGYLETEK	3 418	15,86%	3 389	15,93%	-0,85%
M= SZAKMAI, TUDOMÁNYOS, MŰSZAKI TEVÉKENYSÉG	3 582	16,62%	3 537	16,62%	-1,26%
N= ADMINISZTRATÍV ÉS SZOLGÁLTATÁST TÁMOGATÓ TEVÉKENYSÉG	975	4,52%	910	4,28%	-6,67%
O= KÖZIGAZGATÁS, VÉDELEM	4	0,02%	5	0,02%	25,00%
P= OKTATÁS	1 359	6,31%	1 278	6,01%	-5,96%
Q= HUMÁN- EGÉSZSÉGÜGYI, SZOCIÁLIS ELLÁTÁS	1 014	4,71%	1 103	5,18%	8,78%

	Regisztrált vállalkozások száma 2014 (db)	Regisztrált vállalkozások aránya 2014 (%)	Regisztrált vállalkozások száma 2020 (db)	Regisztrált vállalkozások aránya 2020 (%)	Változás 2014/2020 (%)
R= MŰVÉSZET, SZÓRAKOZTATÁS, SZABAD IDŐ	697	3,23%	702	3,30%	0,72%
S= EGYÉB SZOLGÁLTATÁS	842	3,91%	1 167	5,48%	38,60%

Forrás: KSH-Statinfo

2014-ben és 2020-ban is számszakilag a legtöbb vállalkozás a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység ágazatban, második legtöbb az ingatlanügyletek szolgáltatási ágazatban tevékenykedett, harmadik helyen pedig a kereskedelem, gépjárműjavítás állt (annak ellenére, hogy 7 év alatt közel 20%-os csökkenés volt megfigyelhető a vállalkozások számában ebben az ágazatban). A jelentősebb ágak közül 10 % körüli, vagy afeletti növekedést értek el a Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat, és a Közigazgatás, védelem ágazatok és 14% feletti növekedést produkált az építőipar, valamint jelentősen nőtt az egyéb szolgáltatások területén tevékenykedő vállalkozások száma. Nagyobb mértékű csökkenés volt tapasztalható a kereskedelem gépjárműjavítás, a szállítás és raktározás, és a szálláshely szolgáltatás, vendéglátás ágazatokban.

Miskolcon – hasonlóan az országos átlaghoz, a regisztrált vállalkozások közel negyede 0 vagy ismeretlen számú foglalkoztatottat alkalmaz, több mint 70 %-a pedig 1-4 fő alkalmazottal rendelkezik; a vállalkozásoknak 1,3%-a alkalmaz 20 főnél többet.

A HVG TOP 500 kiadvány 2020-as adatai szerint az alábbi miskolci társaságok szerepelnek az 500 hazai legnagyobb árbevételű cég között:

30. táblázat: HVG TOP 500 Miskolci székhelyű vállalkozások – árbevétel (2020)

Cég	TOP 500 helyezés	Összes árbevétel (millió Ft)
Robert Bosch Energy and Body Systems Kft.	24	376 375
Robert Bosch Power Tool Kft.	39	194 728
Joyson Safety Systems Kft.	99	126 216
S.E.G.A. Hungary Kft.	114	110 843
MVM ÉMÁSZ Áramhálózati Kft. (volt Émász Hálózati)	233	58 007
Waberers-Szemerey Kft.	238	57 604
Unió Coop Zrt.	389	36 369
Észak-Kelet Pro-Coop Zrt.	413	348 842

Forrás: HVG TOP 500 2020

Borsod-Abaúj-Zemplén megyéből 20 cég található a TOP 500-ban, melyből fenti 8 cégnek van miskolci székhelye. A járműipar részesedése országosan a TOP 500-ból 18%, a külföldi árbevétel aránya 93%, a járműipar és a gépgyártás 23 céggel képviselteti magát a TOP 100-ban.

A HVG TOP 500 kiadvány 2020-es adatai szerint az alábbi miskolci társaságok szerepelnek a 100 hazai legnagyobb hozzáadott értékű cég között:

31. táblázat: HVG TOP 100 Miskolci székhelyű vállalkozások – hozzáadott érték (2020)

Helyezés (100-ból)	Vállalkozás megnevezése	Hozzáadott érték (millió Ft)	Adózott eredmény (millió Ft)
51	Robert Bosch Energy & Body Systems Kft.	37 808	5 077
91	Waberers-Szemerey Kft.	24 492	550
99	MVM ÉMÁSZ Áramhálózati Kft.	23 573	3259

Forrás: HVG TOP 500 2020

Az árbevétel szerinti TOP 15 céget megvizsgálva megállapítható, hogy az első 5-ből négy a gépipari ágazatban tevékenykedik.

32. táblázat: TOP 10 Miskolci cég árbevétel szerint 2021-ben

Vállalkozás neve	Fő tevékenységi kör	Iparág
ROBERT BOSCH ENERGY AND BODY SYSTEMS KFT.	Jármű villamossági, elektronikai készülékek gyártása	Gépipar
ROBERT BOSCH POWER TOOL ELEKTROMOS SZERSZÁMGYÁRTÓ KFT.	Gépi meghajtású hordozható kézi szerszámgyártás	Gépipar
STARTERS E-COMPONENTS GENERATORS AUTOMOTIVE HUNGARY KFT.	Jármű villamossági, elektronikai készülékek gyártása	Gépipar
JOYSON SAFETY SYSTEMS HUNGARY KFT.	Közúti jármű- járműmotor alkatrészeinek gyártása	Gépipar
MVM ÉMÁSZ HÁLÓZATI KFT.	Villamosenergia elosztás	Energiaipar
WABERER'S-SZEMEREY LOGISZTIKAI KFT.	Raktározás, tárolás	Szállítás, logisztika
UNIÓ-COOP SZÖVETKEZETI KERESKEDELMI ZRT.	Élelmiszer jellegű bolti vegyes kiskereskedelem	Kiskereskedelem
ÉSZAK-KELET PRO-COOP NAGYKERESKEDELMI ÉS SZOLG. ZRT.	Élelmiszer, ital, dohányárú vegyes nagykereskedelme	Nagykereskedelem
"D&D" DRÓTÁRU IPARI ÉS KERESKEDELMI ZRT.	Huzaltermék gyártás	Gépipar

Vállalkozás neve	Fő tevékenységi kör	Iparág
KALDERA IPARI KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.	Vegyestermékkörű nagykereskedelem	Nagykereskedelem

Forrás: ÉSZAK TOP 100 - 2021

Az első három gépiparban tevékenykedő társaság közül valamennyi új befektetés eredményeként jött létre, mindegyikük a gépipar-járműgyártás területén tevékenykedik és 100 Mrd Ft feletti árbevételt termel (a negyedik JOYSON is 100 Mrd feletti árbevételt produkált).

A következő árbevételi kategóriába tartozik 4 vállalkozás, melyek 25 Mrd Ft feletti árbevételt termeltek, az energetikai, logisztikai, valamint kis- és nagykereskedelem ágazatokban. (Az MVM ÉMÁSZ Hálózati Kft. 2021. szeptember 01-től visszaadta villamos energia egyetemes szolgáltatási engedélyét, az új egyetemes szolgáltató az MVM Next Energiakereskedelmi Zrt.)

33. táblázat: A legnagyobb foglalkoztatók Miskolcon a 2021-es évben

Vállalkozás neve	Fő tevékenységi kör	Foglalkoztatottak létszáma (fő)
ROBERT BOSCH POWER TOOL ELEKTROMOS SZERSZÁMGYÁRTÓ KFT.	Gépi meghajtású hordozható kézi szerszámgép gyártása	2803
ROBERT BOSCH ENERGY AND BODY SYSTEMS KFT.	Jármű villamossági, elektronikai készülékek gyártása	2608
JOYSON SAFETY SYSTEMS HUNGARY KFT.	Közúti jármű- járműmotor alkatrészeinek gyártása	2076
MVK MISKOLC VÁROSI KÖZLEKEDÉSI ZRT.	Városi, elővárosi szárazföldi személyszállítás	732
MVM ÉMÁSZ HÁLÓZATI KFT.	Villamosenergia elosztás	620

Forrás: ÉSZAK TOP 100 - 2021

A TOP 5 foglalkoztatók sorrendjében nincs változás az előző évekhez viszonyítva, a BOSCH esetében minimális emelkedés is volt 2020-hoz képest, a JOYSON és MVK Zrt. esetében pedig minimális csökkenés tapasztalható.

Fejlődő ágazatok

Potenciális kitörési lehetőséggel bíró ágazatok Miskolcon és a megyében:

- fémipar, fémfeldolgozás,
- energetika, megújuló energiaforrások hasznosítása
- IT szektor, informatika
- turizmus

A Miskolc 2030 programban került rögzítésre, hogy Miskolcon a fejlődő stratégiai ágazat a modern nehézipar. „A városban a nehéziparnak (kohászat és gépgyártás) évszázados hagyományai vannak, annak ellenére, hogy a szerkezetváltás következtében ezen iparágak háttérbe szorultak – bizonyos tevékenységek megszűntek, számos területen világszínvonalú termelés folyik ma is. A modern anyagtechnológiai gyártók, illetve a modern gépgyártás a gépiparon belül a városban ma is meghatározó mind árbevétel, mind foglalkoztatotti létszám vonatkozásában, a jelentős számú KKV ezen a területen összességében közel akkora súlyt képvisel, mint a közelmúlt nagybefektetéseinek révén létrejött új gépipari kapacitások.”

2018. év adatai alapján a Gépiparon belül a két legjelentősebb tevékenységi kör árbevétel és létszám adatait az alábbi táblázat tartalmazza:

34. táblázat: Gépipar ágazaton belüli két legjelentősebb tevékenységi kör árbevétel és létszám adatai (2018)

	Árbevétel (Mrd Ft)	Létszám (fő)
Jármű villamossági- elektronikai készülékek gyártása	389	4397
Gépi meghajtású, hordozható kézi szerszámgépek gyártása	188	2438

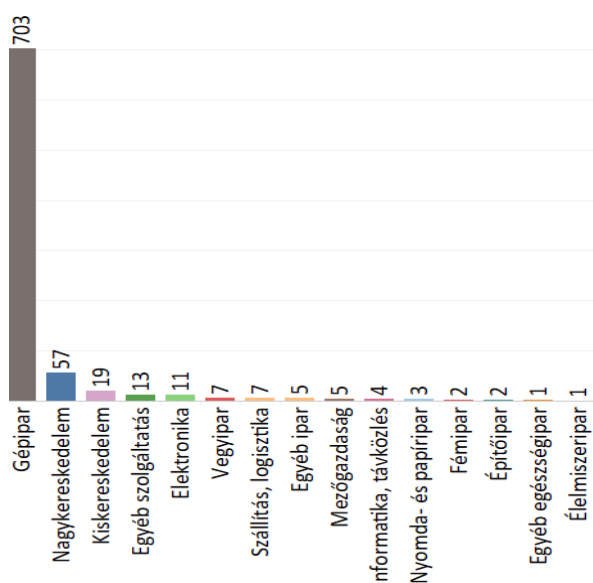
Forrás: ceginformacio.hu/Miskolc - 2030 Növekedés Programja

Az e tevékenységi körökben működő üzemek az elmúlt egy-másfél évtizedben a városba érkezett új befektetések következtében jöttek létre.

Városi szinten vizsgálva az exportáló cégek árbevétel adatait növekvő pályát figyelhetünk meg. Miskolcon a 2018-as érték 86%-kal nagyobb a 2012-eshez képest.

Az exportáló ágazatok szerkezetét Miskolcon az alábbi diagram mutatja be. A 2018-as évet alapul véve látható, hogy központi szerepe van a gépiparnak. A kereskedelem – jellegéből fakadóan – szintén a legnagyobbak között van.

37. ábra: Export ágazatok árbevétele Miskolcon 2018-as adatok alapján (Mrd Ft)

Forrás: ceginformacio.hu/ Miskolc - 2030 Növekedés Programja

Az exportáló cégek esetében is kirajzolódik, hogy mennyire koncentrált Miskolc gazdasága, mivel a borsodi megyeszékhely esetében a gépipar adja az export árbevétele 83%-át, a város koncentrált iparági szerkezetével nagy mértékben kitett válságoknak, különösen abban az esetben, ha a legjelentősebb ágazat közvetlenül kötődik a járműgyártáshoz.

Társadalmi vállalkozások

Az angol elnevezésből (social entrepreneurship) eredeztetve a társadalmi vállalkozásokat magyarul szokás szociális vállalkozásoknak is nevezni, azonban fontos megjegyezni, hogy a társadalmi vállalkozások tevékenysége semmiféleképpen nem szűkíthető le a szociális szektorra. Egy társadalmi vállalkozás valamilyen társadalmi ügyet képvisel, azaz társadalmi küldetése van. A nyereségét a kedvezményezettjeire osztja, illetve a szervezet működtetésére fordítja, nem pedig a magántulajdonba forgatja vissza.

Jelentősebb társadalmi vállalkozások Miskolcon:

Szimbiózis Alapítvány

Meghatározó társadalmi vállalkozásként a településen több mint 400 fogyatékossgal élő személyt lát el különböző szociális és terápiás szolgáltatásokkal és több mint 300 fogyatékos/megváltozott munkaképességű embert foglalkoztatnak.

Miskolci Autista Alapítvány

A Miskolci Autista Alapítványt 1992-ben a Miskolcon és környékén élő autizmussal élő fiatalok szülei hozták létre, hogy egy specifikus otthon létrehozásával a hiányos szociális ellátórendszerben addig csak sodródó autizmussal élő és értelmi fogyatékos fiatalok számára elhelyezést, teljes körű ellátást, szolgáltatást; képzési és foglalkoztatási lehetőséget nyújtsanak. 300 adagos főzőkonyhával rendelkeznek.

A Miskolci Autista Alapítvány 2013-tól a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal által tanúsított akkreditált foglalkoztató. 2018. évben 32 fogyatékos, illetve megváltozott munkaképességű személy dolgozott ezen foglalkoztatási rendszerükben.

Miskolci Zöld Kosár Közösség

A Miskolci Zöld Kosár Közösség egy tudatos termelői-fogyasztói közösség, egy olyan társadalmi vállalkozás, amelynek tagjai elkötelezettek a környezetbarát, fenntartható életmód iránt. A társadalmi vállalkozás célja, hogy kisebb környezetterheléssel, egészséges, környezetkímélő, illetve kézműves termékekhez juttassa a miskolci és Miskolc környéki embereket; bizalmat és emberi kapcsolatokat építsen a térségbeli termelők és fogyasztók között; és a vásárlások révén méltányos megélhetést biztosítson a térség megbízható termelőinek. Kínálatukban nem csak bio- és helyi élelmiszerek, de egyéb környezetkímélő és kézműves termékek is szerepelnek. A Miskolci Zöld Kosár Közösséget az Észak-Magyarország Flórája Faunája Alapítvány non profit elven működteti.

MIPRODUKT Kft.

A Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata által 1995-ben alapított Szocio-Produkt Kft. küldetése kiváló ár-érték arányú szolgáltatások nyújtása a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásának bővítése mellett.

Célja, hogy elősegítse a megváltozott munkaképességű emberek visszatérését a munkába, megadva ezzel számukra a hasznos és termékeny életvitel lehetőségét. 2013. februárjában a név Szocio-Produkt Kft.-ről MIProdukt Kft.-re változott. A 2020-as évben a foglalkoztatottak száma 181 fő.

Magyar Vöröskereszt B.-A.-Z. Megyei Szervezete

A miskolci székhelyű Tű, Cérna, Szeretet varroda például csökkent munkaképességű dolgozókat foglalkoztat. A 2019-től működő üzemben a hagyományos varrodai áruk mellett olyan kézműves termékekkel bővül folyamatosan a paletta, amelyek egyediek és máshol nehezen fellelhetők.

2021 tavaszán került megalapításra a Kézfogás Klaszter. A klaszter a Magyar Vöröskereszt Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Szervezetének kezdeményezése mentén jött létre. Az alapító okiratot aláíró szervezetek és cégek alapvető feladatuknak a megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatását tekintik. Támogatni és felgyorsítani szeretnék a hátrányban lévő, de még dolgozni akaró emberek visszatérését a munkaerőpiacra. A Magyar Vöröskereszt három megyei szervezetén túl a klaszter további tagja a Savic Consulting Kft. és a MIREHAB Szociális Ellátó Közhasznú Nonprofit Kft. A társulás célja, hogy valódi értékteremtés mellett minőségi, versenyképes termékeket és szolgáltatásokat kínáljon az észak-magyarországi régió piaci igényeire szabva. A megváltozott munkaképességű embereknek belépni és visszatérni is nehéz a munka világába. A vöröskereszt megyei szervezetének társadalmi vállalkozásai azokat támogatják, akik a legnehezebb helyzetben vannak, de dolgozni és tanulni akarnak.

1.9.3. A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők

A város gazdasági versenyképességét alapvetően meghatározza a jó infrastrukturális adottságokkal rendelkező **ipari parkok** megléte, melyek a korábbiakban már részletesen is bemutatásra kerültek: Miskolci Ipari Park (és azon belül a Mechatronikai Ipari Park), Miskolc Déli Tudományos és Technológiai Park, Diósgyőri Ipari Park és Európa Center Miskolc Üzleti és Logisztikai Ipari Park.

A Miskolcon jelenleg működő 225 hektár területű Miskolci Ipari Park és a 247 hektár területű Miskolc Déli Tudományos és Technológiai Park kihasználtsága jelentős. Önkormányzati, illetve Miskolc Holding Zrt. tulajdonban már csak kisebb területek állnak rendelkezésre, ezért alapvető fontosságú Miskolc város számára további fejlesztési iparterületek kialakítása. Miskolc 10 hektárnál nagyobb egybefüggő önkormányzati, vagy a Miskolc Holding Zrt. által értékesíthető ipari területtel jelenleg nem rendelkezik, a jelentősebb munkahelyteremtő beruházásokat a város nem, vagy csak az INPARK Miskolc Kft. területén tudja fogadni.

Magyarország Kormánya és Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata közötti együttműködési megállapodás végrehajtásával összefüggő feladatokról szóló 1315/2015. (V. 21.) Korm. határozat alapján indultak már el az Operatív Programokból és Modern Város Programból finanszírozott fejlesztések, továbbá szintén ez alapján várható a 4 ütemre bontott fejlesztések folytatása is. A határozat rendelkezik róla, hogy Miskolc új ipari parkjának kialakítása és fejlesztése érdekében a külgazdasági és külügyminiszter tegyen javaslatot a Kormány részére az új iparterület kialakítását szolgáló intézkedésekre, valamint munkacsoportot alakít az ipari terület kialakításához kapcsolódó közlekedési infrastruktúra-fejlesztés megvalósíthatóságának vizsgálatára az érintett minisztériumok és Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata képviselőinek bevonásával.

A Miskolc Holding Zrt. adatszolgáltatása alapján Miskolc jelenleg a közigazgatási területén belül 10-20 hektár, az Inpark területén pedig maximum 30-40 hektár nagyságú területméretig tudja kezelni a megkereséseket, közigazgatási területén kívül pedig maximum 70 ha területméretig tud területet – a jelenlegi állapotában, azaz szántóként – kiejánlani, míg a nemzetgazdasági szempontból leginkább meghatározó volumenű beruházások fogadása azonban már problémát jelent.

Barnamezős területek

Miskolc Fenntartható Energia- és Klíma Akcióterve (2019) az alábbiak szerint foglalja össze az alulhasznosított, barnamezős területek jelenlegi helyzetét: a barnamezős területek rehabilitációja, revitalizációja környezeti, gazdasági és társadalmi szempontból is nagy hangsúlyt kap. A területen levő ingatlanok műszaki állapota, funkcionális tulajdonságai, az ingatlan megközelíthetőségének módja, infrastruktúrája jelentik a fő értékalkotó elemet egy-egy ilyen terület hasznosítási lehetőségeinek feltárása során. Ezen túlmenően a korábbi tevékenység által kiváltott környezetkárosító hatás értékképző vagy értékcsökkentő szerepű lehet. A gazdag ipari múltból, a hagyományos iparágak korábbi jelenlétéből adódóan ugyanakkor számos alulhasznosított barnamezős terület van jelen a város bel- és külterületén is. A barnamezős, elhanyagolt területek rehabilitációja, újragondolása, városképbe való környezetbarát, tudatos módon történő illesztése sok lehetőséget kínál a városvezetés számára a CO₂ kibocsátás csökkentési célok eléréséhez.

Miskolcon és környékén négy jelentősebb, elkülöníthető barnamezős terület található. Három ezek közül (**DAM, DIGÉP, Lyukóbánya**) egymás szomszédságában fekszik. Az ipari negyed eredetileg a város szélén, Diósgyőr és Miskolc közé épült, de a település „körbenőtte” azt. A közel 200 hektáron elhelyezkedő kohászati és a 45 hektáros DIGÉP-telephely a város belsejében fekszik. A terület funkcióváltását megnehezíti, hogy sűrűn beépített és nagy része kihasználatlan. A negyedik terület az ún. **Északkeleti Iparterület** közel 300 ha területen helyezkedik el. A város jelenleg is aktívan foglalkozik ezen barnamezős területek rekultivációs lehetőségeinek vizsgálatával.

A DAM területe régóta degradálódott területnek számít, melyet a tulajdonviszonyok rendezetlensége miatt nem sikerült eddig revitalizálni. A Diósgyőri Acélművek ipari hasznosítását célozza az a tanulmányterv, amit rövidesen az asztalra tesznek a Miskolci Egyetem szakemberei. Az övezetben jelenleg mintegy hatvanöt cég több mint hatszáz főnek biztosít munkát. A fejleszteni kívánt terület közel százharminc hektáron terül el, s szinte teljes egészében magánkézben van.

Miskolc MJV Önkormányzata Közgyűlésének 186/2020 (XII.17) határozatában a DAM északkeleti részét kiemelt fejlesztési területté nyilvánította 2020. év végén, de jelenleg a terület déli részének kiemelt fejlesztési területté nyilvánítása is a város célja (2022-ben a 23365/43 hrsz.-ú ingatlanra is tanulmánytervet készíttetnek).

A barnamezős területek rehabilitációja, revitalizációja környezeti, gazdasági és társadalmi szempontból is nagy hangsúlyt kap a fejlesztési stratégiában.

Miskolc Településfejlesztési Konceptiója (2014-2030) célkitűzésként az alábbiakat jeleníti meg: Miskolc barnamezős területeinek helyén rekreációs zöldfelületeket, zöldterületeket, zöldfolyósókat alakítanak ki.

A barnamezős területek rehabilitációja során mindenképp foglalkozni kell azzal, hogy - a 2020. júliusában kiadott, a rozsdáövezetekben megvalósuló „Városi Otthonteremtés Program” elindításához szükséges intézkedésekről szóló kormányhatározat után nem sokkal a jogalkotó a korábbi bizonytalanságok felszámolására, illetve a jogi szabályozás megteremtése érdekében - kiegészítette az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvényt (Étv.) A nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló törvény hatályát pedig kiterjesztette a rozsdáövezeti projektekre és az általános forgalmi adóról szóló törvényt is megfelelően módosította. Az Étv. módosítás a rozsdáövezeti akcióterületet kormányrendeletben kijelölt, közlekedési, közmű- és intézményi infrastruktúrával ellátott vagy fenntartható módon ellátható, lakó- és más rendeltetés kialakítására alkalmas, jellemzően barnamezős területeket is magában foglaló területként definiálja. A korábbi javaslatnak megfelelően, az akcióterületeknek két csoportját különbözteti meg a módosított Étv., név szerint az azonnali-, illetve a közép- és hosszú távú rozsdáövezeti akcióterületeket.

A Kormány 1369/2020. (VII. 6.) Korm. határozatban rendelkezett a rozsdáövezetekben megvalósuló „Városi Otthonteremtés Program” elindításához szükséges intézkedésekről, ezek közül a legfontosabbak:

- hogy „Városi Otthonteremtés Program” néven városi rozsdáövezetekben új lakások elérhető áron való megvásárlását lehetővé tevő, adókedvezménnyel támogatott – kereskedelmi banki hitelezéssel magánfejlesztők által felépítendő lakások magánügyletek keretében történő adásvételén keresztül megvalósuló – lakásfejlesztési program (a továbbiakban: Program) induljon, amelyhez a Magyar Nemzeti Bank Növekedési Hitelprogram Hajrá konstrukciója elérhető finanszírozást biztosít;
- a Program keretében – a lakásbérbeadás tárgyi általános forgalmi adó mentességének fenntartásával – kijelölendő városi rozsdáövezetekben felépülő új lakások értékesítésének általános forgalmi adója 5% mértékű.

Cél továbbá, hogy a) akár saját tulajdonú, akár bérelt lakásban segítse az első vagy új otthon megteremtését a városi lakosság számára, b) a gazdaságélénkítő, beruházásösztönző hatás révén támogassa a munkahelyek megőrzését, új munkahelyek létrejöttét és vállalkozások stabil működését, c) a környezettudatos várostervezés jegyében, környezet- és klímabarát lakóépületek építésének ösztönzésével – az ipari műemlékek védelme szem előtt tartásával – előmozdítsa a kihasználatlan és elhanyagolt városi rozsdáövezetek megújítását.

Miskolcon ezeknek a területeknek a túlnyomó része magántulajdonban van, ami alátámasztja azt a kormányzati szándékot, hogy elsősorban a magántőkét kívánja bevonni a programba. Azokon a területeken, ahol még most is jelentősebb termelés zajlik, ott majd meg kell vizsgálni, hogy megfér-e egymás mellett a két különböző, a lakó- és a gazdasági funkció, illetve szükség esetén jól el kell majd különíteni egymástól a két területet.

Gazdasági versenyképességet befolyásoló egyéb tényezők

A megye képzési rendszere az alapszinttől a felnőttképzésig biztosítja a helyi igények szerinti szakképzett munkaerőt; emellett a Miskolci Egyetem képző és kutató bázisával, innovációs ökoszisztéma központként rugalmas felsőoktatási képzést, K+F+I szolgáltatást nyújt. A Miskolci Egyetem, mint a város egyik legnagyobb munkáltatója (1300 fő) a jelentős oktatási és gazdasági teljesítménye mellett K+F+I tevékenységével, valamint a kiépített klaszter-struktúrájával és innovatív gazdaságfejlesztési potenciáljával képes a város és a közeli jelentős ipari potenciállal rendelkező városok ez irányú fejlődését is szolgálni. A Miskolci Egyetem a régió tudásalapú fejlesztésének kiemelt fontosságú szereplője, mivel a műszaki és a társadalomtudományi képzések olyan választékát adja a helyi gazdaság számára, amely alkalmassá teheti a térségi vállalkozásokat a technológiai transzfer folyamatokba való bekapcsolódásba. A Miskolci Egyetem duális képzésében ma már olyan autóipari nagyvállalatok vannak jelen, mint a Joyson, a BPI Group Automotive Hungary, a Robert Bosch, melyek Miskolcon gyáregységekkel is rendelkeznek.

A Miskolci Szakképzési Centrum 10 tagintézményével, több mint 100 szakma oktatásával biztosítja a helyi gazdasági igényeken alapuló magas színvonalú szakmaoktatást Miskolc városában. A Centrum képzési kínálata nagyon sokszínű; a műszaki képzéseken túl, az üzleti és gazdálkodási, valamint szépművészeti és szociális ágazat szakmai képzésein túl, egészen a turizmusig nyújt képzéseket. A Miskolci Szakképzési Centrum a régió meghatározó felnőttképző szervezete is továbbá, 2019-ben több mint 1000 fő vett részt 100 megvalósított felnőttképzési programban.

Miskolc közúti elérhetősége kiemelten jó; az M3-as és az M30-as autópálya kedvező hatással volt a város elérhetőségére.

35. táblázat: Miskolc nagyvárosi elérhetősége közúton

Nagyváros	Út hossza km-ben	Út hossza időben
Budapest	184 km	1 óra 37 perc
Szeged	340,8 km	2 óra 54 perc
Debrecen	112,7 km	1 óra 02 perc
Győr	310,5 km	2 óra 42 perc
Pécs	382,4 km	3 óra 33 perc
Nyíregyháza	118,2 km	1 óra 03 perc
Eger	79,6 km	51 perc
Kassa	86,3 km	1 óra 01 perc
Pozsony	385 km	3 óra 53 perc
Bécs	428 km	4 óra 18 perc

Forrás: <http://www.utvonalterv.hu> alapján

A megye gazdasági és társadalmi kapcsolataiban jelentős múltra tekint a Felvidékkel való gazdasági-kulturális kapcsolat, amely sok kiaknázatlan lehetőséget rejt. A megépült Miskolc-Kassa gyorsforgalmi út még közelebb hozza a Felvidéket, a gazdasági és kulturális együttműködések.

Miskolc jelentős vasúthálózati kapcsolatokkal rendelkezik. Több országos törzshálózati vasúti pálya halad át a városon (a transzeurópai vasúti áruszállítási hálózat részét képező Budapest - Hatvan – Miskolc, az országos törzshálózat részeként Miskolc - Felsőzsolca - Hidasnémeti - országhatár; Tiszapalkonya-Erőmű - Tiszaújváros - Miskolc; Miskolc - Bánréve - országhatár; Miskolc - Tornanádaska - Hídvégardó - országhatár; vasútvonalak kiinduló, ill. végpontja Miskolc).

Miskolc vasúti összeköttetését a fővárossal INTERCITY járatok, gyors- és személyvonatok, a térség nagyobb városaival (Kazincbarcika - Ózd; Tiszaújváros; Szerencs - Sátoraljaújhely) pedig személyvonatok és INTERPICI járatok biztosítják. Miskolc Tiszai Pályaudvar rendező pályaudvarral is rendelkezik, de RoLa rendszerű kapcsolat nincs.

Miskolc vasúti összeköttetését a fővárossal, Tokajjal, Nyíregyházával, Debrecennel, Hajdúszoboszlóval, Szolnokkal, Szerencsével, Sáropatakkal, Sátoraljaújhellyel, Kassával INTERCITY-járatok, a kisebb városokkal és számos községgel személyvonatok biztosítják.

A városnak nemzetközi repülőtere nincs (egy kisebb füves kifutópályájú sport célú repülőtérrel rendelkeznek); a legközelebbi nemzetközi repterek Budapesten (182 km), Kassán (84 km), ill. Debrecenben (113 km) találhatók.

Klaszterek

Észak-Magyarországi Informatikai Klaszter

A klaszter célja, hogy a régió tudásbázisára építve a gazdasági informatika, konvergens technológia, internet informatika és ipari informatika területén a tagvállalatok kutatás-fejlesztési kapacitásainak egyesítésével, a meglévő szinergiák feltárásával a nemzetközi piacokon is piacképes termékek és szolgáltatások kialakítására alkalmas K+F eredményeket hozzanak létre.

A Klaszter főbb tevékenységei:

- Kutatási tevékenység információs és kommunikációs technológiai és mobil technológiai ágazatokban,
- Domain- és tárhelyszolgáltatás, online marketing,
- Banki informatika,
- Automatizálás, ipari informatika,
- ERP, CRM rendszerek,
- Egyedi szoftverfejlesztés,
- Tesztelés,
- Szoftver és hardver kereskedelem.

A Klaszter tagjai, akik a hivatkozott tevékenységi körökben szerepet vállalnak, az alábbi linken ismerhetők meg: <http://www.infoklaszter.hu/index.php/hu/tagjaink>

Jelentős szegmens ez a terület a város életében, 41 informatikai vállalkozás tagja a klaszternek, ami több száz magas hozzáadott értékű munkahelyet jelent a városnak, és több tíz milliárd forint árbevételt éves szinten cégeknek.

NOHAC Észak-Magyarországi Autóipari Klaszter

Mára Közép-Kelet Európa vált az autógyártás központjává, gyakorlatilag az összes jelentős európai és távol-keleti gyártó rendelkezik gyártóbázissal a régióban. Jelenleg Magyarországon négy autógyár (Original Equipment Manufacturer), a SUZUKI, a GM, a Mercedes és az AUDI rendelkezik összeszerelő, vagy motorgyártó kapacitással. A gyártóknak érdekük, hogy az alkatrészek, helyi, vagy közeli beszállítóktól érkezzenek, tehát a régió cégeinek – így az Észak-magyarországi Autóipari Klaszter (NOHAC) tagvállalatainak is – jó esélyei vannak arra, hogy beszállítói pozíciót szerezzenek, illetve a meglévőket tovább erősítsék.

A NOHAC 2006. végén alakult három vezető beszállító, a BOKIK, valamint a Miskolci Egyetem Innovációmenedzsment Kooperációs Kutatási Központ részvételével. A klaszter célja, hogy az észak-magyarországi térség autóipari beszállítóinak társulása révén növelje azok versenyképességét, innovációs és jövedelemtermelő képességét, s így közelebb hozza tagjait az európai autógyártáshoz és az európai autógyártást partnereihez.

Az alapítást követően számos további cég csatlakozott a NOHAC-hoz, amely mára 77 tagot számlál. A tagok többsége fém- és műanyag megmunkáló vállalkozás, de találunk köztük tervezőirodákat, tanúsítással és egyéb szolgáltatásokkal foglalkozó vállalkozásokat is. A klaszter tagvállalatai által foglalkoztatottak létszáma meghaladja a 16 000 főt, árbevételük megközelíti a 731 milliárd forintot, export árbevételük több mint 569 milliárd forint. A NOHAC 2014. óta rendelkezik Akkreditált Klaszter címmel (Forrás: nohac.hu).

A Klaszter tagjai az alábbi linken érhetőek el: <http://nohac.hu/index.php/hu/tagjaink>

Magyar Anyagtudományi és Nanotechnológia Klaszter (MANO)

2008. március 27-én került a megalapítására, hogy az Észak – magyarországi Régióban az innovációs lánc szereplői közötti, projekt alapú, gazdasági és társadalmi együttműködés megteremtése, az együttműködés kezdeti időszakában annak segítése, inkubálása.

Az anyagtudomány és a nanotechnológia kiemelt fejlesztési területei az Észak-magyarországi régiónak, tekintettel a térség és vállalkozásainak komoly ipari hagyományaira és az erős és nagy múltra visszatekintő oktatási és kutatási háttérre.

Az anyagtudomány és nanotechnológia szervesen kapcsolódik egymáshoz. A XXI. században a modern anyagok kutatása és fejlesztése az egyik legígéretesebb és leggyorsabban fejlődő terület, kialakulóban vannak új nanotechnológiai alkalmazások, melyeknek már most jelentős társadalmi hatásuk van. A nanoméretű anyagok kiemelkedő jelentőséggel bírnak, nagy szellemi hozzáadott értéket realizáló területet képviselnek. Rendkívüli diverzifikációt jelent az alkalmazási területek sokfélesége, amelyek mind speciális igényekkel lépnek fel az ipar különböző területein (építőipar, járműipar, környezetvédelem, info-kommunikáció, egészségügy stb.)

A klaszter tagjai az alábbi linken érhetők el: <http://manoklaszter.hu/www.manoklaszter.hu/klaszter-bemutatasa/index.html>

1.9.4. Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)

Az ingatlanpiaci szereplők tapasztalatai szerint a négyzetméter árak átlagosan 2019-re jelentősen megugrottak Miskolcon is, a nagy felfutási szakasz azonban az év közepén megállt, 2020-ban valamelyest csökkent, majd 2021-ben ismét emelkedésnek indult. Miskolcon az épített lakások statisztikája az alábbiak szerint alakult 2014. óta:

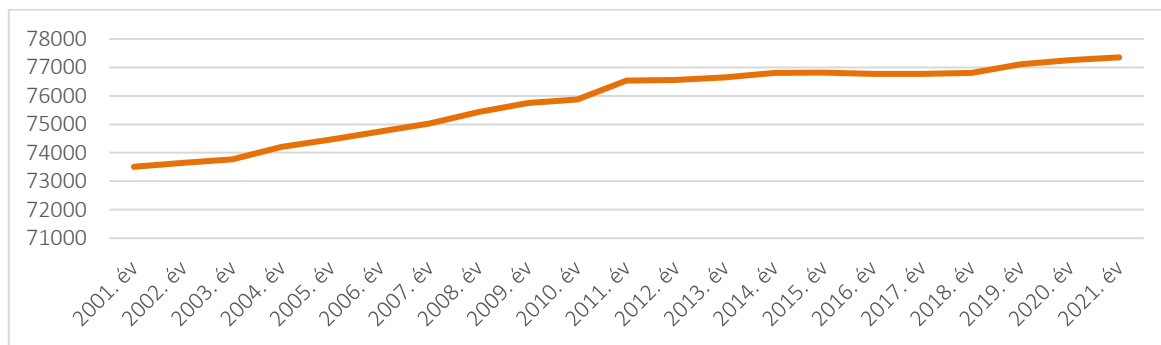
36. táblázat: Épített lakások mutatói - Miskolc

Időszak	Épített lakások száma összesen (db)	Épített lakások átlagos alapterülete (m ²)	1000 főre jutó épített lakások száma (db)	Épített lakások területe összesen (m ²)
2014. év	52	107	0,3	5553
2015. év	40	130	0,3	5219
2016. év	36	161	0,2	5793
2017. év	130	106	0,8	13728
2018. év	311	93	2	28800
2019. év	145	111	0,9	16042
2020. év	104	137	0,7	14196

Forrás: KSH Statinfo

Miskolcon 2021. év elején 77.352 db lakást tartottak nyilván; ez a szám 2001. és 2011. között folyamatosan emelkedett, több mint 3.000 lakás; az emelkedés mértéke a 2008-as gazdasági válságot követő években lassult, majd 2011-től enyhe emelkedés kezdődött, de 2011. és 2021. között már csak 795 lakás épült, igaz az új lakásépítési támogatásoknak köszönhetően 2018-2019-ben újabb növekedési szakaszt figyelhetünk meg.

38. ábra: Összes lakásszám alakulás Miskolcon (db) 2001-2020

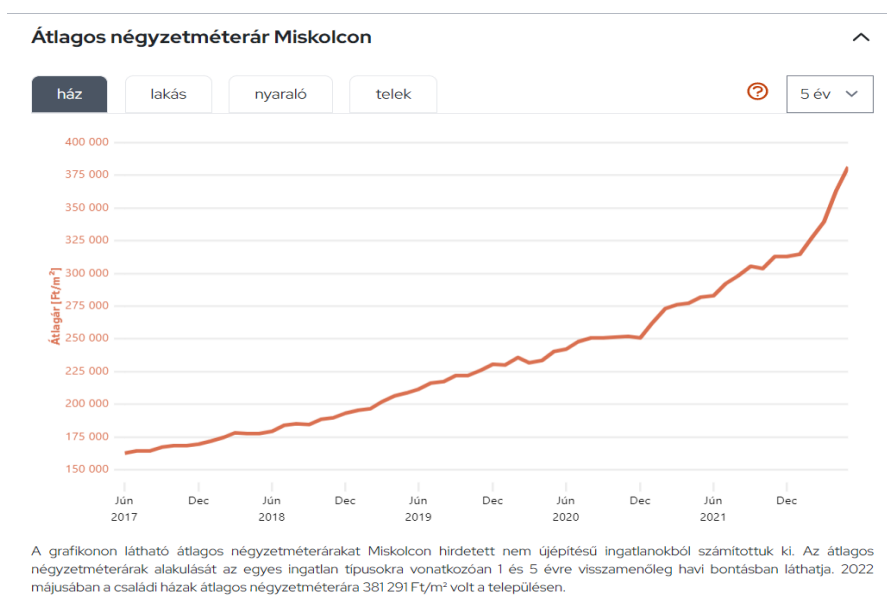

Forrás: KSH Statinfo

Önkormányzati tulajdonú lakások részletes bemutatása a 2.1.8.5. Lakás- és helyiséggazdálkodás fejezetben történik meg.

Négyzetméter árak alakulása

39. ábra: Családi házak átlagos négyzetméter árak

Forrás: ingatlan.com

40. ábra: Lakások átlagos négyzetméter árai

Forrás: ingatlan.com

41. ábra: Telkek átlagos négyzetméter árai

Forrás: ingatlan.com

Mindhárom kategória (családi ház, lakás, telek) esetében megállapítható, hogy évről évre folyamatos a négyzetméterárak emelkedése, a telek árában 2017-ben némi csökkenés tapasztalható. 2021. májusi adat szerint a családi házak átlagos négyzetméter ára 279.397 Ft/m², a lakások 330.813 Ft/m², a telek négyzetméterára pedig 11.500 Ft/m² volt Miskolcon.

1.10. Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz és intézményrendszere

1.10.1. Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program

1.10.1.1. Költségvetés

Miskolc Megyei Jogú Város önkormányzatának 2011 - 2020-as időszakra vonatkozóan vizsgáltuk a költségvetését. A vizsgált időszakban megállapítható, hogy működési hiány az előző évi pénzmaradvány igénybevételével nem volt. A város fő önkormányzati bevételi forrásai:

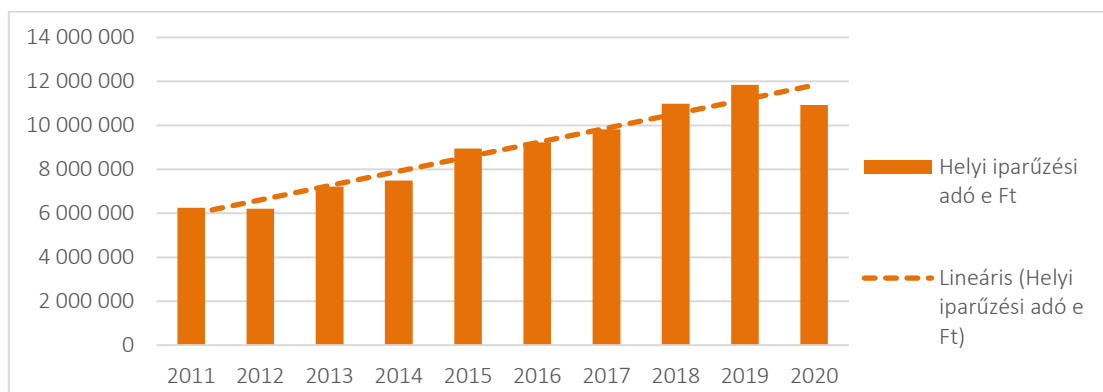
- Működési célú támogatások (feladatonként): általános támogatás; köznevelés; szociális, gyermekjólét és gyermekétkeztetés; kulturális, költségvetési, egyéb működési.
- Felhalmozási célú támogatások
- Közhatalmi bevételek: ide tartozik a helyi iparűzési adó, a gépjárműadó helyben maradó része; talajterhelési díj és pótlék, bírságbevétel. A gépjármű adó 2019-ig szerepel a táblázatban.
- Működési bevételek: nagy részét az intézményi működési bevételek teszik ki.
- Felhalmozási bevételek
- Átvett pénzeszközök (működési és felhalmozási): itt elsősorban működési célú átvett pénzeszközök szerepelnek.
- Finanszírozási bevételek: itt a hitel jelenik meg, azon belül is a felhalmozási célú hitelek jelennek meg.

37. táblázat: A költségvetés bevételi tételeinek alakulása (2011-2020)

Év	A (Működési bevételek)	B (Helyi iparűzési adó- A-n belül)	C (Felhalmozási és tőke jellegű bevételek)	D (Finanszírozási bevételek)	E (Hitelbevételek D-n belül)	Összesen (A+C+D)
2011	39 949 405	6 255 389	5 195 673	4 465 152	3 800 395	49 610 230
2012	38 527 342	6 211 763	4 296 968	5 270 807	4 130 106	58 436 986
2013	30 962 963	7 215 953	7 033 488	7 411 985	3 358 479	45 408 436
2014	29 463 634	7 485 595	11 161 111	6 070 916	113 129	46 695 661
2015	29 454 444	8 941 515	13 950 381	8 807 608	2 140 880	52 212 433
2016	28 601 889	9 223 893	14 372 558	8 254 712	976 019	51 229 160
2017	32 694 172	9 821 788	10 651 791	16 551 690	426 632	59 897 653
2018	36 541 833	10 987 847	23 774 699	22 173 279	1 907 173	82 489 811
2019	38 397 677	11 843 515	7 473 081	41 579 360	375 981	87 450 118
2020	35 847 003	10 930 709	14 100 835	36 856 829	1 778 134	86 804 667

Forrás: Miskolc Megyei Jogú Város adatszolgáltatása

42. ábra: Iparűzési adó nagysága 2011 és 2020 között Miskolcon (e Ft)

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés

Az iparűzési adó trendje egyenletesen növekvő 2011. óta. 2020-ban csökkenés tapasztalható, melynek oka a COVID világjárvány.

Az Önkormányzat gazdálkodását a demokratikus döntéshozatal és a széleskörű nyilvánosság jellemzi. Alapvető cél már nemcsak a pénzügyi egyensúly biztosítása, az önkormányzat és az általa fenntartott intézmények működőképességének minőségromlás nélküli fenntartása, hanem az előzőeken túlmutatva, a még jobb minőségű és magasabb színvonalú feladatellátás és szolgáltatásbiztosítás kell, hogy legyen. Önkormányzat munkájának mércéje elsősorban a város lakosságának elégedettsége. Ezek érdekében már a költségvetések tervezésekor szükséges meghatározni a célokat és a követelményeket. A költségvetés tervezésének elsődleges követelménye, hogy az nem tervezhető bázisalapon. Mindenkor szükséges áttekinteni és gazdasági számításokkal alátámasztani az önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatait, majd ezek után kell hozzárendelni a szükséges forrásokat. Tekintettel arra, hogy önkormányzat majdnem optimális szintre tudta hozni az elmúlt évek alatt intézményrendszerét, feladatellátásának szerkezetét, a további évek ennek finomítását kell, hogy szolgálják, ami azt jelenti, hogy továbbra is keresni kell a költségtakarékos, racionális megoldásokat.

1.10.1.2. Vagyongazdálkodás

Az önkormányzati költségvetés kiadásai:

- Működési kiadások:
 - Személyi juttatások s az azt terhelő járulékok; étkezési hozzájárulások.
 - Dologi kiadások.
 - Ellátottak pénzbeli juttatásai: szociális és gyermekvédelmi ellátások, települési kiadások stb.
 - Egyéb működési kiadások: pl. civil és sport szervezetek támogatása, tagdíjak, városi kitüntetések stb.
 - Működési célú finanszírozási kiadások: Ezen kiadások a következő feladatok esetében jelennek meg: képviselő-testület, városgazdálkodás és városüzemeltetés; közművelődési és sport feladatok; intézmények működése; egészségügyi feladatok, egyéb önkormányzati feladatok.
- Felhalmozási kiadások:
 - Beruházások: tárgyi eszközbeszerzés, közmunkához kapcsolódó tárgyi eszköz beszerzés, építési munkák, ingatlanvásárlás stb.

- Felújítások: bel- és csapadékvíz védelmi fejlesztés; útkorszerűsítés, közművelődési, oktatási, szociális feladatellátó helyek fejlesztése, városrehabilitáció, önkormányzati épületek energetikai fejlesztése; szennyvízhálózat felújítási munkái, járdarekonstrukciós program stb.
- Egyéb felhalmozási kiadások.

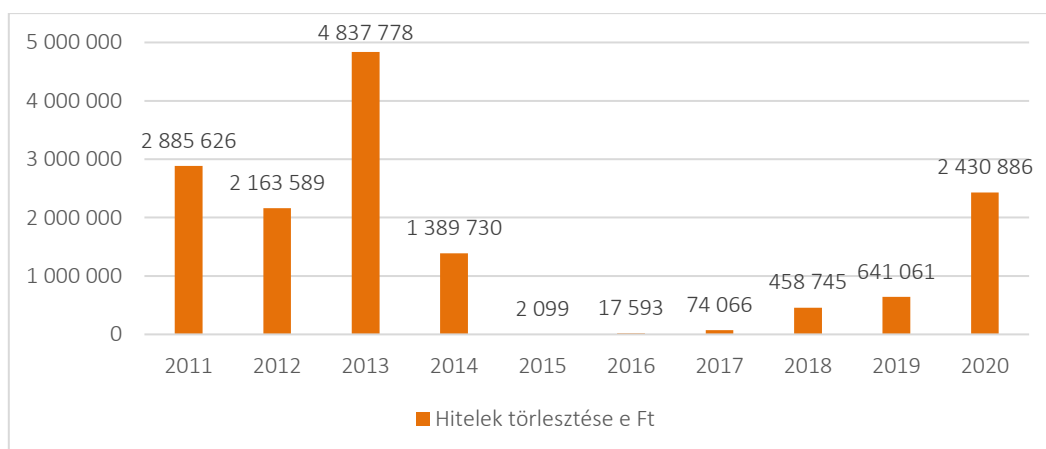
38. táblázat: A költségvetés kiadási tételeinek alakulása (2011-2020)

Év	A (Működési kiadások)	B (Felhalmozási és tőke jellegű kiadások)	C (Beruházási kiadások belül)	D (Finanszírozási kiadások) B-n	E (Hitelek törlesztése D-n belül)	Összesen A+B+D
2011	38 777 646	7 750 341	6 632 072	2 885 626	2 885 626	49 413 613
2012	36 948 909	4 967 614	4 140 972	2 163 589	2 163 589	44 080 112
2013	27 653 105	7 231 841	5 612 678	4 837 778	4 837 778	39 722 724
2014	29 778 877	12 171 172	11 685 319	1 389 730	1 389 730	43 339 779
2015	26 401 555	19 056 557	18 224 678	3 773 830	2 099	49 231 942
2016	27 320 678	4 174 319	2 567 399	4 336 424	17 593	35 831 421
2017	29 688 156	12 245 517	5 096 747	274 284	74 066	42 207 957
2018	34 175 731	9 008 142	4 949 325	4 183 581	458 745	47 367 454
2019	36 813 048	9 795 250	6 727 198	5 380 578	641 061	51 988 876
2020	33 493 576	18 480 523	15 068 559	2 668 981	2 430 886	54 643 080

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés

A működési kiadások fedezetének megteremtése két módon történik meg: egyik az, hogy az önkormányzat pályázik a helyi önkormányzatok működőképessége megőrzését szolgáló önkormányzati fejezeti tartalék előirányzatra, vagy a másik esetben a pénzügyi intézményhez hitelkérelmet nyújt be.

43. ábra: Miskolc Megyei Jogú Város hitel törlesztései 2011-2020 között

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés

A hitelek törlesztése tekintetében elég nagy mozgás tapasztalható az elmúlt 10 évben.

Az önkormányzat vagyonát tekintve az adatok szerint 2011. és 2020. között 12%-os növekedés volt. A vagyon legjelentősebb tételeit a tárgyi eszközök, az üzemeltetésre átadott eszközök és a befektetett pénzügyi eszközök jelentik. Az önkormányzat 40/2012 (XII.15.) önkormányzati rendelet szabályozza a vagyongazdálkodást.

Az Önkormányzat vagyona a kizárólagos, vagy résztulajdonában lévő ingók, ingatlanok és az azokhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok, valamint immateriális javak, üzletrészek, részesedések, értékpapírok, pénzeszközök, aktív pénzügyi elszámolások, készletek, tárgyi eszközök, követelések összessége. Az Önkormányzat vagyona törzsvagyonból és üzleti vagyonból tevődik össze. A törzsvagyon a kizárólagosan önkormányzati tulajdonú vagyonból és a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű vagyonból, valamint a korlátozottan forgalomképes vagyonból tevődik össze. A kizárólagosan önkormányzati tulajdonú vagyon, valamint a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű vagyon együtt alkotja a forgalomképtelen vagyoni kört. Az üzleti vagyonba tartozik mindaz a vagyonelem, amelyet törvény, vagy jelen rendelet nem sorol törzsvagyon körbe.

Korlátozottan forgalomképes vagyoni körbe tartoznak a) mindazon vagyontárgyak, amit az Nvtv. annak nyilvánít, b) műemlék épületek, építmények, c) védett természeti területek, d) kulturális javak, e) sportpályák és sportlétesítmények, f) köztemetők, g) erdők, h) helyi közforgalmú vasúti pálya és tartozékai.

Az önkormányzati vagyon funkciója kettős: mindenekelőtt egyrészt infrastruktúrát biztosít a törvényben előírt kötelező, illetve önként vállalt önkormányzati feladatok ellátásához, másrészt bevételt teremt az önkormányzat számára a közfeladatok ellátásához, a vagyon állagmegóvásához, felújításához, a beruházások megvalósításához.

Ezen alapul az önkormányzati vagyon törvény szerinti felosztása is: a forgalomképtelen vagyon funkciója elsődlegesen az infrastruktúra biztosítása, míg a forgalomképes (üzleti) vagyon funkciója a bevételtermelés, hozam elérése.

A korlátozottan forgalomképes vagyon mindkét célt szolgálja, elsősorban infrastrukturális célja van, viszont a közfeladatok ellátása szempontjából nélkülözhető vagyonelemek az alapfeladatok sérelme nélkül hasznosíthatóak.

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának **2020. évi vagyonmérlege** alapján az önkormányzati ingatlanvagyon könyv szerinti értéke 155,034 milliárd forint. Az ingatlanok java (66%) forgalomképtelen (102,755 milliárd forint), további 18,9% korlátozottan forgalomképes minősítésű. A fennmaradó forgalomképes ingatlan becsült értéke 23,063 milliárd forint.

Összesen 8634 db önkormányzati ingatlan van, melynek értéke 196 294 148 e Ft.

A forgalomképtelen önkormányzati ingatlanok száma 4991 db, értéke 125 851 777 e Ft. Ide tartoznak a Helyi közutak, közterek, közparkok, közterületek, árkok, közcélú vízi létesítmények.

Korlátozottan forgalomképes ingatlanok száma 323 db, értéke 44 291 813 e Ft. Ebbe a kategóriába kerültek besorolásra az intézmények, hivatali épületek, sportlétesítmények, köztemetők, erdők, műemléki épületek, védett természeti területek, helyi közforgalmú vasúti pályák, Önk. Gazdasági társaságok használatába adott ingatlanok, egyházak kezelésébe adott ingatlanok.

Forgalomképes ingatlanokból 3320 db van az Önkormányzat tulajdonában, értékük 26 150 558 e Ft. Ide soroljuk a társasházakat, lakóépületeket, pincéket, önálló hrsz-ú garázsokat, garázsalatti területeket, idegen felépítménnyel beépített ingatlanokat, nem lakás céljára szolgáló egyéb ingatlanokat, beépítetlen belterületeket, külterületi ingatlanokat, udvarokat, üzemi épületeket, fürdőket és repülőtereket.

A forgalomképes önkormányzati vagyonból földrészlet 3320 db. A forgalomképes önkormányzati vagyonból önálló ingatlan 4005 db albetét.

Az önkormányzati ingatlanok jelentős része belterületen található. A külterületi ingatlanok nagyobb része forgalomképtelen vagy korlátozottan forgalomképes, de van köztük jó pár forgalomképes is. A külterületi ingatlanok között van legelő, szántó, közterület, vízfolyások, víztároló, árok, közút, véderdő, személtlerakó telep, épület, közpark stb. A külterületi forgalomképes ingatlanok legnagyobb potenciálját a legelők, szántók (Bedegvölgy, Lyukóvölgy, Rózsásdűlő) és a Nyírjesdűlőben található Depó gáztelep (naperőmű telep) jelentik.

Az önkormányzati vagyon esetében az alábbi védettségi kategóriák jelennek meg:

- országos műemléki jelentőségű területen fekvő ingatlan: 62 db
- országos műemléki védettség: 26 db
- országos természetvédelmi terület: 62 db
- helyi védettség alá tartozik: 62 db
- helyi természetvédelmi terület: 3 db

39. táblázat: Az önkormányzati vagyon alakulása e Ft (2011-2020)

Év	Törzsvagyon	Üzleti vagyon	Kötvény és hitelállomány
2011	181 647 254	22 751 400	29 375 047
2012	182 557 030	30 077 407	36 150 263
2013	170 316 396	28 641 575	10 246 542
2014	184 546 963	7 984 370	85 021
2015	186 832 490	33 518 608	2 223 801
2016	189 315 970	43 971 200	3 182 710
2017	186 090 582	41 860 448	3 534 794
2018	187 008 560	55 191 465	4 983 221
2019	200 964 208	50 019 370	4 718 141
2020	204 698 338	48 689 895	4 065 390

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

Gazdasági Program:

Miskolc Megyei Jogú Város 2020-2024-es gazdasági programja 2020. november 24-én került elfogadásra.

Miskolc a régió vezető ipari-turisztikai központja, gazdasági potenciáljának és versenyképességének növelése érdekében nagyobb súlyt szükséges helyeznie a magas hozzáadott értékű, innovatív technológiájú új gazdaság (pl.: mechatronika, nanotechnológia, élettartam növelő technológiák, környezetbiztonságos alapanyagok, megújuló energiaforrások stb.) betelepítésére, továbbá a technológiai és tudás transzferre. A magas hozzáadott értékű termékek előállítása új munkahelyeket teremthet, erősítheti a gazdaságot, bővíthet a vállalkozások és a helyi kutatási, fejlesztési és innovációs szféra szereplői (főképpen a tudástermelő egyetemek) közötti együttműködés.

1.10.2. Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere

Miskolc városában a városfejlesztési tevékenység és annak intézményrendszere szerteágazó. A Polgármester és Alpolgármesterek ellátják a különböző típusú stratégiai fejlesztések felügyeletét. Emellett a közgyűlés munkáját segíti városfejlesztési feladatokban a városgazdálkodási és -üzemeltetési bizottság. A Polgármesteri Hivatal szervezetén belül a Városfejlesztési Főosztály foglalkozik a településfejlesztési tevékenységgel. Ezen túlmenően pedig különböző önkormányzati cégek is bekapcsolódnak a feladat ellátásába.

A közgyűlés az általa elfogadott rendeletek és határozatok révén dönt többek között az erre célra rendelkezésre álló pénzeszközök nagyságáról, az egyes ilyen jellegű pályázatokhoz szükséges önerő biztosításáról. Ezen túlmenően a testület feladata a város térbeli fejlődését nagymértékben befolyásoló településszerkezeti terv, helyi építési szabályzat és szabályozási terv elfogadása és/vagy módosítása.

A közgyűlés városfejlesztési döntéseinek előkészítésében fontos szerepet játszik a Városgazdálkodási és -üzemeltetési bizottság.

A Bizottság véleményezi:

- az Önkormányzat gazdasági programját, és a költségvetéssel kapcsolatos előterjesztéseket,
- az Önkormányzatot megillető tulajdonosi jogok gyakorlására vonatkozó közgyűlési javaslatokat,
- az önkormányzati gazdálkodáshoz kapcsolódó fejlesztési, működési koncepciókat, irányelveket, a szakmai igények és pénzügyi lehetőségek összehangolását,
- az önkormányzati vagyon hasznosításával, a vállalkozásokkal, alapítványokkal és kötvény kibocsátásával kapcsolatos közgyűlési előterjesztéseket, az ezzel összefüggő pályázati kiírásokat,
- az Önkormányzat által benyújtott, illetve a vagyona hasznosítására kiírt pályázatokat,
- a Közgyűlés által alapított díjakra vonatkozó javaslatokat,
- a helyi adók bevezetésére, megállapítására vonatkozó javaslatokat,
- a zárszámadással összefüggő előterjesztéseket,
- A Bizottság véleményezi továbbá az alábbi szakfeladatok ellátására vonatkozó előterjesztéseket:
 - városfejlesztés, a városrendezés-településrendezés,
 - az épített és természeti környezet védelme,
 - a városüzemeltetési (köz)feladatok,
 - a társulási együttműködés, közszolgáltatás és intézmény fenntartás,
 - fogyasztóvédelem,
 - helyi ipar és kereskedelem, állattartás, föld- és közterület használat,
 - rendkívüli események során a közellátás biztosítását célzó intézkedések.
- az Önkormányzat és a Hivatal éves belső ellenőrzési tervére, stratégiai tervére, valamint éves ellenőrzési jelentésére vonatkozó előterjesztéseket.

A Bizottság figyelemmel kíséri:

- és elemzi a gazdasági társaságok működését, gazdálkodását,
- a költségvetési bevételek, a vagyonváltozás alakulását, értékeli az ezeket előidéző okokat, egyúttal állásfoglalást alakít ki a feladatok rangsorolására, prioritások érvényesítésére.

- Javaslatot tesz
- védett területek kialakítására,
- a polgármester munkájának elismerésére,
- a Közgylűlés által alapított kitüntető címek, elismerések adományozására.

A Bizottság dönt a vagyonrendeletben meghatározott átruházott hatáskörökben.

A Bizottság Képviselője útján részt vesz társadalmi és szakmai egyeztetéseken, különösen a tervtanácsok munkájában.

A Bizottság Részt vesz az önerős közműfejlesztési program elfogadásában, a támogatások megítélésében.

A Bizottság Meghatározza a városkép javítása és védelme céljából létesített pénzügyi alap felhasználásának feltételeit és kiírja az erre vonatkozó pályázatokat és elbírálja azt.

A Közgylűlés által az állandó bizottságokra átruházott hatáskörök, döntési jogkörök Városgazdálkodási és -üzemeltetési Bizottság esetében:

- Dönt a fejlesztési és rendezési célokat megalapozó tervpályázatok kiírásáról.
- Dönt a Környezetvédelmi Alap felhasználásáról.
- Jóváhagyja a vagyonkezelő szervezetek éves beszámolóját.
- Dönt Miskolc Megyei Jogú Város, illetve annak kistérségi, agglomerációs területén lévő elfogadóhelyeken ingyenes, kedvezményes vásárlásra, szolgáltatások igénybevételeire jogosító kedvezményrendszer koncepciójának elfogadásáról, annak módosításáról, a kedvezményrendszer bevezetéséről és megszüntetéséről.
- Dönt:
 - az éves közbeszerzési terv jóváhagyásáról, módosításáról,
 - a közbeszerzési eljárások előkészítésének, lefolytatásának, belső ellenőrzésének felelősségi rendjét, az eljárásba bevont személyek, valamint szervezetek felelősségi körét és a közbeszerzési eljárásai dokumentálási rendjét meghatározó szabályzatok jóváhagyásáról.
- Dönt azon gazdasági társaságok könyvvizsgálójának megválasztása, visszahívása és díjazásának megállapítása tárgyában, amelyek társasági részesedését az Önkormányzat egyszemélyes jelleggel, kizárólagosan, közvetlenül tulajdonolja.

A városfejlesztéssel összefüggő döntések végrehajtása a Polgármesteri Hivatal Városfejlesztési Főosztályának a feladata. A Városfejlesztési Főosztály a Hivatal, közvetlenül a jegyző alá rendelt, önálló jogi személyiséggel nem rendelkező, főosztály szintű belső szervezeti egysége. A Városfejlesztési Főosztályt a jegyző közvetlen irányítása mellett a főosztályvezető vezeti.

Városfejlesztési Főosztály tevékenységi köre:

A Városfejlesztési Főosztály az alább részletezett feladatainak teljesítése útján részt vállal az Önkormányzat projektjeinek, beruházásainak véleményezésében, továbbá közreműködik a városüzemeltetési, beruházási feladatok, illetve a vízügyi, közlekedési és egyéb kommunális igazgatási feladatok ellátásában. Feladata továbbá, hogy a város közszolgáltatást ellátó gazdasági társaságainak tevékenységét figyelemmel kísérje, koordinálja, és elősegítse a társaságok és a Hivatal közötti kapcsolattartást, valamint az önkormányzat pályázataival kapcsolatban véleményezési, koordináló, felügyeleti és menedzsmenti feladatokat lát el. Ellátja az Önkormányzat vagyongazdálkodásával kapcsolatos feladatokat.

A Városfejlesztési Főosztály az alábbi szervezeti egységekre tagozódik:

- Városüzemeltetési és Műszaki Osztály
- Pályázati Osztály
- Vagyongazdálkodási Osztály
 - Vagyongogi Csoport
 - Vagyongfelügyeleti Csoport

Városfejlesztési Főosztály feladatai:

- Gondoskodik az önkormányzati fejlesztések megvalósíthatóságát támogató intézkedések megtételéről, koordinálja a kapcsolódó folyamatokat.
- Közreműködik a pályázatok, tervezési programok kiírásában és értékelésében, valamint az önkormányzati beruházásokhoz kapcsolódó építészeti koncepciók kidolgozásában.
- Támogatja a terület- és településfejlesztéssel összefüggő feladatokat.
- Üzemelteti a város digitális térképére épülő térinformatikai rendszerét, melyből külső és belső adatszolgáltatást végez.
- Kapcsolatot tart a térinformatikai rendszer fejlesztése, az adatbázis frissítése céljából a külső és belső adatgazdákkal és üzemeltetőkkel.
- Ellátja az egyéb hatósági eljárásokhoz kapcsolódó véleményezési, adatszolgáltatási, nyilvántartási feladatokat.
- Intézi a környezetvédelemmel kapcsolatos nem hatósági jellegű önkormányzati és államigazgatási feladatokat.
- Tájékoztató, tudatformáló munkát végez a környezet- és természetvédelmi területen, szervezi és koordinálja a környezetvédelmi programokat, rendezvényeket, jeles napokhoz kapcsolódó eseményeket.
- Ellátja az Önkormányzat közvetlen és közvetett tulajdonában, résztulajdonában álló, a főosztály szakmai feladatellátásához kapcsolódó, különösen a városüzemeltetési feladatot ellátó gazdasági társaságok (különösen Miskolc Holding Zrt., MVK Zrt., MIVÍZ Kft., MIHŐ Kft., Miskolci Városgazda Nonprofit Kft., MIREHU NKft., REGIHU Hejőpapi Kft.) szakmai és tulajdonosi felügyeletét.
- Ellátja az előbbi pontban említett gazdasági társaságok önkormányzati költségvetési kapcsolatainak koordinálását, elemzi az üzleti terveket és beszámolókat.
- Közreműködik a fentebbi pontban nem említett gazdasági társaságok, különösen a kulturális, közművelődési, sport és turisztikai gazdasági társaságok üzleti terveinek és beszámolóinak véleményezésében.
- Gondoskodik a társaságok, különösen az MVK Zrt., MIVÍZ Kft. működésével összefüggő egyes központi költségvetésből származó bevételekkel kapcsolatos pályázatok, igénylések, elszámolások lebonyolításáról, kapcsolódó szerződések előkészítéséről.
- Véleményezi az említett gazdasági társaságok vezető tisztségviselőit, felügyelő bizottságát, könyvvizsgálóját érintő előterjesztéseket.
- Folyamatosan összeveti az említett gazdasági társaságok létesítő okiratait a cégnyilvántartás adataival, ennek alapján vezeti, szükség esetén felülvizsgálja az Önkormányzat vonatkozó nyilvántartásait.

- Vezeti az önkormányzat közvetlen tulajdonában, rész tulajdonában álló gazdasági társaságok társasági részesedéséről, mérlegadatokról szóló nyilvántartásokat.
- Közreműködik az Önkormányzat tulajdonában álló gazdasági társaságokat érintő, a Közgyűlés és szervei által hozott döntések végrehajtásában.
- Ellátja az Önkormányzat közvetlen és közvetett tulajdonában álló gazdasági társaságokat érintő Állami Számvevőszék által lefolytatott vizsgálatok Önkormányzatot érintő lebonyolítását, a vizsgálati megállapítások alapján hozott intézkedési tervek összeállítását, végrehajtását.
- Ellátja az Önkormányzat bérleményszolgáltatási, valamint az önkormányzati gazdasági társaságok ingatlanértékesítési feladatainak ellátásával összefüggésben keletkezett számlák, a szolgáltatással kapcsolatos elszámolások egyeztetésével összefüggő feladatokat, részt vesz azok Önkormányzatnál történő számviteli megjelenítésében.
- Közreműködik a befektetés ösztönzéssel kapcsolatos önkormányzati támogatások elszámolásával, nyilvántartásával kapcsolatos feladatokban.

Pályázati Osztály feladatai:

- a) Figyelemmel kíséri az önkormányzat számára releváns hazai és nemzetközi pályázati lehetőségeket, azokból rendszeresen tájékoztató anyagokat készít.
- b) Folyamatosan figyelemmel kíséri az Európai Unió, illetve az azt kiegészítő támogatásokhoz kapcsolódó eljárásrendeket, szabályzatokat.
- c) Területi- és Településfejlesztési Operatív Program keretében kiírásra kerülő pályázatok esetében véleményezi a pályázati kiírásokat és módosító javaslatokat fogalmaz meg.
- d) A gazdálkodási informatikai rendszerben kialakított formában vezeti az osztály tevékenységi körébe tartozó kötelezettségvállalásokat és teljesítéseket.
- e) Koordinálja a projektek előrehaladási jelentéseihez, projekt fenntartási jelentéseihez kapcsolódó monitoring adatszolgáltatást.
- f) Részt vesz a pályázati projekt javaslatok előkészítésében, valamint a pályázatok mellékletét képező dokumentációk és megvalósíthatósági tanulmányok összeállításában.
- h) Nyomon követi és ellenőrzi a programok végrehajtását, a projektek megvalósítását és a források felhasználását.
- i) Projektmenedzsmenti feladatokat lát el, amennyiben az adott pályázat tekintetében az önkormányzat közvetlen eljárása szükséges.
- j) Rendszeres (havi) beszámolót készít a programok és kapcsolódó indikátorok teljesítéséről, azok belső-külső monitoringjának eredményéről.
- l) Ellátja a 2014-2020. programozási időszakban a projektek művelet kiválasztás körébe eső feladatait, és előkészíti a 2021-2027. időszakot.
- m) Megvizsgálja a projektmenedzsment szervezettől érkező szerződéseket, okiratokat, dokumentumokat, illetve gondoskodik azok határidőben történő aláírásáról és aláíratásáról.
- n) A pályázati tevékenységről beszámolót, statisztikákat készít, adatot szolgáltat.
- o) Részt vesz a városi fejlesztéseket érintő területi, nemzeti és nemzetközi fejlesztési és támogatási programok előkészítésében, véleményezésében, megvalósításának értékelésében.
- p) Kapcsolatot tart az Irányító Hatósággal, a közreműködő szervezettel és a projektmenedzsment szervezettel a projektek tervezése és megvalósítása során.

Városfejlesztéshez, városüzemeltetéshez kapcsolódó önkormányzati cégek rövid bemutatása, általuk ellátott önkormányzati feladatok ismertetése

Miskolci Városgazda Nonprofit Kft.

A Miskolci Városgazda Nonprofit Kft-t 2000. február 23-án Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata hozta létre társadalmi közös szükségletek kielégítését - nyereség és vagyonszerzési cél nélkül - szolgáló tevékenység folytatására. 2006. július 6-tól a tulajdonosi jogokat a Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata által alapított Miskolc Holding Önkormányzati Vagyonkezelő Zrt. gyakorolja. 2015. szeptember 30-án a Miskolci Agrokultúra Kft. beolvadt a Miskolci Városgazda Kft.-be. A „beolvadás” nem érinti a mezőgazdasági, állattenyésztési tevékenységet (rét-, erdő-, szántógazdálkodás és állattenyésztés, kereskedelmi tevékenység, valamint fóliasátras zöldségtermesztés), azokat a Városgazda viszi tovább. 2016. december 31. napjával a Régió Park Miskolc Nonprofit Kft. egyesült a Miskolci Városgazda Nonprofit Kft.-vel.

Ellátott feladatok:

- Közterület-gondozás
 - Miskolc város napi, rendszeres takarítása, tavaszi és őszi nagytakarítás, illegális szemét elszállítása
 - parkgondozás, parkfenntartás, virágosítás, parlagfűirtás, növényvédelem
 - virágtartók, kandeláberek, virággulák kihelyezése, gondozása
 - fűnyírás, gondozatlan területek kaszálása, lombgereblyezés, gallyazás, fakivágás
 - síktalanítás, hóeltakarítás, szóróanyag biztosítása
 - rágcsló- és szúnyogirtás
 - Szinva- és Hejő patak medrének karbantartása
 - Út, híd, belvíz-létesítmények kezelése
 - KRESZ-, utcanév- és információs táblák kihelyezése, kátyúzás, útellenőri szolgálat
 - járdák, lépcsők, korlátok, hidak, aluljárók karbantartása, akadálymentesítése
 - bel- és külterületi zúzalékos utak karbantartása
 - ár- és belvízvédelem, katasztrófa elhárítás
 - önerős lakossági beruházások ügyintézése
- Speciális tevékenységek
 - Állategészségügyi telep fenntartása
 - Piacüzemeltetés
 - Temetőgondnokság
 - Miskolci Állatkert és Kultúrpark üzemeltetése
- Közfoglalkoztatási programok
 - közcélú foglalkoztatás
 - közhasznú foglalkoztatás
- Kivitelezési szolgáltatások
 - parkolók, autóbuszöblök kivitelezése
 - ülőbútor gyártása, szemetes edények kihelyezése, buszvárók karbantartása- építése, játszóterek fenntartása- EU szabvány szerinti telepítése, szökőkutak, köztéri órák, illemhelyek üzemeltetése, karbantartása
 - városi rendezvények előkészítése, az ezzel kapcsolatos szolgáltatások biztosítása

Az Önkormányzat szervezeti ábrája a 3.3. sz. mellékletben található meg.

1.10.3. Gazdaságfejlesztési tevékenység

Miskolc város vezetése befektetőbarát környezetet hozott létre; ennek keretében a város, az új befektetők számára az alábbi lehetőségeket biztosítja:

- Egyablakos ügyintézés, egyszerűsített adminisztratív folyamatok.
- Cégalapítás támogatása, átmeneti irodahelyiség biztosítása.
- Pályázati tanácsadás az EU-s és egyéb pályázatok előkészítésében.
- Beszállítói fórumok rendezése, kapcsolattartás munkaerő-közvetítőkkal, munkaerő toborzás segítése.
- Vállalkozást segítő 1 állandó munkavállaló („host”) alkalmazásának támogatása.
- Lakás biztosítása a cégvezetés számára, átmeneti jelleggel.
- Munkavállalók képzésének támogatása.
- Közösségi közlekedés programozása, optimalizálása.
- Kulturális, sport és egyéb városi kedvezmények.

A közvetlen gazdaságfejlesztő hatással bíró eszközök:

- Infrastrukturális feltételek:
 - a város Ipari Parkja, a vállalkozások betelepülésére alkalmas repülőtér területe és gazdasági övezetek. A gazdaságfejlesztési tevékenységet, Ipari Park üzemeltetését az Önkormányzat és saját tulajdonú cége végzi.
 - A megfelelő elérhetőség biztosítása.
- Szabályozási környezet: Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata különféle kedvezményekkel ösztönzi a vállalkozások betelepülését. Emellett az Önkormányzat Szabályozási terve az építési szabályokat és a területfelhasználás módját – a lehetőségeihez mérten - rugalmasan kezeli, ha megfelelő befektetői igény jelentkezik.
- Információáramlás biztosítása: tájékoztatás, pályázati lehetőségek vállalkozásösztönzéshez és - fejlesztéshez kapcsolódóan; valamint folyamatos kommunikáció, közös projektek generálása.

Az önkormányzat közvetett eszközei:

- a városi környezet gazdaságélénkítést célzó fejlesztései;
- Városi imázs, arculat kialakítása: a vállalkozások betelepülése esetében a döntési tényezők között szerepel a cégvezetők szubjektív, érzelmi döntése a városról. Ezért fontos, hogy tudatos város imázs alakuljon ki. Emellett a meglévő vállalkozások számára is pozitív megerősítést jelenthet a leendő partnereik körében.
- Partnerség: az önkormányzat a hatékony együttműködés érdekében rendszeresen egyeztet a meghatározó gazdasági szereplőkkel; őket informálja és tájékoztatja, elvárásait és érdekeit igyekszik minél nagyobb mértékben figyelembe venni a településfejlesztési tevékenységek során, valamint a lehetőségek és adottságok figyelembevételével közös projektek generálását is segíti.
- Gazdasági Program: az Önkormányzat négyévente programjában leírja a rövid-, közép-, hosszú távú célokat és fejlesztési elképzeléseket. Ezzel irányvonalat mutatva, hogy a város hogyan

képzeli el jövőbeli pozícióját, szerepét a térségben. A városvezetés nagy hangsúlyt kíván fektetni a fejlesztésekre, a költségcsökkentő megoldásokra, valamint a város regionális és térségi szerepére.

- Fontos a városban a pénzügyi széleskörű szolgáltatók jelenléte. Hozzájárulnak a vállalkozások pénzügyeinek megfelelő kezeléséhez, lehetőségeket biztosítanak a fejlesztések pénzügyi hátterének biztosításához.

Miskolc Holding Zrt. Gazdaságfejlesztési és Ingatlangazdálkodási Igazgatóság

A Miskolc Holding Zrt. látja el Miskolc város gazdaságfejlesztési tevékenységét. (Tevékenységi körébe tartozik a befektetés-ösztönzése, befektetési célú infrastruktúra fejlesztési programok generálása, koordinálása, menedzselése, a befektetési portfólió kialakítása, ipari parkok menedzselése, valamint a betelepült és betelepülő vállalatokkal, klaszterekkel, helyi és nemzeti szintű szervezetekkel való kapcsolattartás, a tagvállalatok lehetséges befektetéseinek kezdeményezése és támogatása, koordinációja, a hazai és nemzetközi hálózatfejlesztési tevékenység).

Az Igazgatóság gazdaságfejlesztési feladatai:

- Befektetés-ösztönzés:
 - befektetés-ösztönzési tevékenység végzése,
 - befektetés-élénkítési célú infrastruktúra fejlesztési programok generálása, koordinálása, menedzselése;
 - nemzetközi és hazai cégekkel, fontos iparági szereplőkkel aktív kapcsolatteremtés és azok folyamatos menedzsmentje;
 - befektetési portfólió kialakítása;
 - befektetési ajánlatok készítése, városi prezentációk frissítése, aktualizálása, fordítása;
 - befektetői tárgyalások bonyolítása, szerződéskötés támogatása;
 - közreműködés egyéb szakmai háttéranyagok, valamint tárgyalások, szakmai programok előkészítésében, utóbbiak dokumentálásában;
 - a tagvállalatok lehetséges befektetéseinek kezdeményezése és támogatása;
 - a tagvállalatok számára esetleges befektetők keresése;
 - Miskolc város gazdaságfejlesztési és városfejlesztési feladatainak megvalósításában való részvétel.
- Vállalkozásfejlesztés:
 - Kapcsolattartás a Miskolc MJV területén működő vállalkozásokkal, kiemelten az Ipari Parkokba betelepült cégekkel;
 - folyamatos információgyűjtés a térségben működő versenyképes vállalkozásokról, potenciális beszállítókról;
 - vállalati igények azonosítása, megkeresések kezelése;
 - a betelepült cégek számára potenciális beszállítók ajánlása;
 - információnyújtás és tanácsadás a Miskolc Holding Zrt. illetékességi területére vonatkozó kérdésekben;
 - külpiazi és pályázati tanácsadás;
 - a Miskolc MJV területén működő vállalkozásoknál a felmerülő fejlesztési elképzelések felkarolása, azok megvalósulásának elősegítése;
 - részvétel azon szolgáltatások tartalmának és feltételeinek kidolgozásában, melyet Miskolc MJV szervezetei a vállalatok részére kínálnak;

- Közreműködés szakmai rendezvények szervezésében és lebonyolításában, kisebb találkozók önálló szervezése;
- kapcsolattartás a vállalkozásfejlesztési szervezetekkel, kamarákkal, szakmai szövetségekkel, klaszterekkel, kutatóintézetekkel és a Miskolc Egyetemmel;
- az Ipari Parkok fejlesztésével, üzemeltetésével kapcsolatos feladatok ellátása, szükséges javaslatok kidolgozása, koordinációban való részvétel.
- Paktum iroda: Miskolc Megyei Jogú Város Foglalkoztatási Paktum szakmai megvalósítása, lebonyolítása, szakmai koordinációja a TOP-6.8.2-15-MI1-2016-00001 program keretében.

Az elmúlt időszakban létrejött testvérvárosi megállapodások is (pl.: a törökországi Kayserivel, a dél-koreai Asannal kötött, az oroszországi Jekatyerinburg-gal) a befektetői potenciál növekedését célozzák. (Miskolc rendszeresen részt vesz befektetés-ösztönzési célú rendezvényeken, konferenciákon és kiállításokon is, annak érdekében, hogy a város gazdasági potenciálját, és az újonnan létesült ipari parkok adta kedvező befektetési lehetőségeket minél szélesebb körben ismertesse).

1.10.4. Foglalkoztatáspolitikai

Miskolc MJ Város Önkormányzata vállalkozástámogató politikájával segíti a foglalkoztatás javítását. Miskolc Megyei Jogú Város, a Miskolci Városgazda és a Miskolc Holding együttesen a város egyik legjelentősebb foglalkoztatója.

40. táblázat: Közfoglalkoztatásban részt vevők létszáma Miskolcon

Közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos létszáma *										
Miskolc Borsod-Abaúj-Zemplén megye Miskolci járás	2013. év	2014. év	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év	2019. év	2020. év	2021. év	2022 01 - 07. hó
Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása	711	1 376	1 908	2 054	1 692	1 332	952	573	497	505
Országos közfoglalkoztatási program támogatása	182	332	485	533	471	324	226	200	189	159
Járási startmunka mintaprogram támogatása összesen	763	475	81	34	13	9	7	5	4	4
-Mezőgazdaság	47	68	33	12	3	2	1	1	1	1
-Helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatás	188	69	11	12	8	4	2	3	2	1
-Szociális jellegű program	527	338	36	11	3	3	2	2	1	2

Közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos létszáma *											
-Egyéb startmunka mintaprogram	-	-	-	0	0	0	2	0	-	-	-
-Magas hozzáadott értékű program	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mindösszesen	1 656	2 183	2 475	2 622	2 177	1 666	1 186	779	689	668	

Forrás: <http://kozfoglalkoztatasi.bm.hu/> adatai alapján Önkormányzati adatszolgáltatás

A fenti táblázatból jól látható, hogy a közfoglalkoztatottak száma az elmúlt években fokozatosan csökkent, de jelenleg is havonta több mint 660 család megélhetéséhez járul hozzá ez a foglalkoztatási forma.

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatánál dolgozó közfoglalkoztatottak legnagyobb része a hosszabb időtartamú közfoglalkoztatásban vesznek részt, ahol adminisztratív feladatokat végeznek: iktatás, ügyiratok rendezése, postázás, fénymásolás. A foglalkoztatottak 90% nő és 10% férfi. Végzettségük: érettségi + számítógépes felhasználói ill. adatrögzítő (OKJ) vagy valamilyen szakirányú végzettség (pl.: irodai ügyintéző, pénzügyi-számviteli ügyintéző).

A Miskolc Holding Zrt. vonatkozásában a közfoglalkoztatással érintett munkavállalók szintén a hosszabb időtartamú közfoglalkoztatásban vesznek részt, ahol takarítási, karbantartási, egyéb segédmunkás tevékenységet végeznek. A nemek aránya a programban résztvevők esetében 60% férfi és 40%-ban nő. Végzettségüket tekintve többségében általános iskolai végzettség, legmagasabb szakmunkás végzettség volt.

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának megbízásából a Miskolci Városgazda Nonprofit Kft. látja el döntően a város közfoglalkoztatási teendőit.

A hosszabb időtartamú közfoglalkoztatásban a közfoglalkoztatottak elsősorban a városüzemeltetési feladatok ellátását végzik a költségtakarékosság szem előtt tartásával. A foglalkoztatás az alábbi területeken történik:

- A város közterületeinek folyamatos takarítása 10 körzetre osztott takarítási központon keresztül;
- illegális hulladéklerakók felszámolása;
- a város zöld területeinek fenntartása, őszi lombgyűjtés;
- téli síktalanítási munkák végzése;
- Szinva- és Hejő patak medrének karbantartása;
- kiemelt ünnepek, rendezvények helyszíneinek takarítása, díszítése, karácsonyi füzérezés, zászlózási feladatok elvégzése;
- a városban található ülőbútorok, szemetesek javítása, felújítása;
- járdák, sétányok, vízelvezető rácsok javítása a szakmunkások segítségével;
- temetőgondnokság;
- piacüzemeltetés;
- a fenti feladatok elvégzéséhez szükséges szállítás biztosítása.

A programokban férfiak, nők majdnem egyenlő arányban szoktak részt venni. A résztvevők 90-95%-a alacsony végzettségű, legfeljebb nyolc általános iskolai, vagy a Munkaügyi Központ által szervezett

tanfolyami végzettséggel rendelkező. Mintegy 5% rendelkezik szakmunkás, szakképző iskolai végzettséggel, illetve érettségivel. A programban résztvevők jellemzően hátrányos helyzetűek, 80-85% arányban kisebbségi munkavállalók.

Országos közfoglalkoztatási program keretein belül a helyi program Miskolc város területén fasorgondozási feladatok elvégzésével indult. Sikerességének köszönhetően a további években is megmaradt a fasorgondozási főirányelv. Így lehetőségünk nyílt ennek tovább fejlesztésére a támogatás keretén belül beszerzett nagyértékű eszközökkel. A program másik főirányelvévé vált a város területén végzendő karbantartó festési munkálatok elvégzése, pl. évenkénti projektben megvalósult a közterületi korlátok festése, illetve a lekopott útburkolati jelek felújító festése. Szintén a város karbantartási feladataihoz kapcsolódik egy korábbi programláb melyben csapadékszemek tisztítását végezték el. A jelenlegi programjuk két alprogramlábba osztott. Egyik a fasorgondozási alprogram, melyben a cég telephelyére beszállított faanyag feldolgozását végzik. A másik programláb keretén belül parkolók úthibáinak javítását, illetve a parkolóhelyek felfestését végzik el. A programban hajléktalanná vált személyek foglalkoztatása valósul meg, akiket a Hajléktalanokat Gondozó Szervezetek közvetítenek ki. Mindkét nem megtalálható a programban. A kisebbség aránya 5%.

Foglalkoztatás vonatkozásában külön szempontot érdemel a roma lakosság foglalkoztatásának kérdésköre. Mint ismeretes a társadalmi harmóniára való törekvés ellen ható tényezők közt a munkanélküliség mellett a romák életmódja, kultúrája és a mélyen gyökerező diszkrimináció miatt a társadalmi- gazdasági integráció vontatott. Az óvodákban, iskolákban általában nincs roma program, a lemaradónak nincs lehetősége a felzárkózásra. A roma népesség jelentős része létminimum alatt, rossz lakáskörülmények között él, alacsony képzettségük következtében kiemelkedően magas körökben a munkanélküliség. Leggyakoribb foglalkoztatási forma esetükben a közmunka programokban való részvétel, amely átlagosan 3-6 hónap foglalkoztatást jelent.

1.10.5. Lakás és helyiséggazdálkodás

Az Önkormányzat „Szociális ellátásról és a lakbértámogatás helyi szabályairól” szóló 19/2003. (V.12.) számú rendelete meghatározza a minimális lakásnagyságot (1-2 személyig 2 lakószoba, 4 személy esetében 2,5 lakószoba, 5-6 személy esetében 3 lakószoba, 7 és több személy esetében 4 lakószoba), és lakás minőséget. A lakások bérletéről szóló 30/2021. (VIII. 31.) önkormányzati rendelete szabályozza a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokat.

A rendeletek a szociális bérlakásokra is vonatkoznak. Miskolc MJV nem rendelkezik bérlakás koncepcióval.

Az Önkormányzat bérlakás állománya 2021-ben 4788 db volt. Az állomány 13%-a mindösszesen szociális bérlakás.

41. táblázat: A bérlakás-állomány komfortfokozat alapján

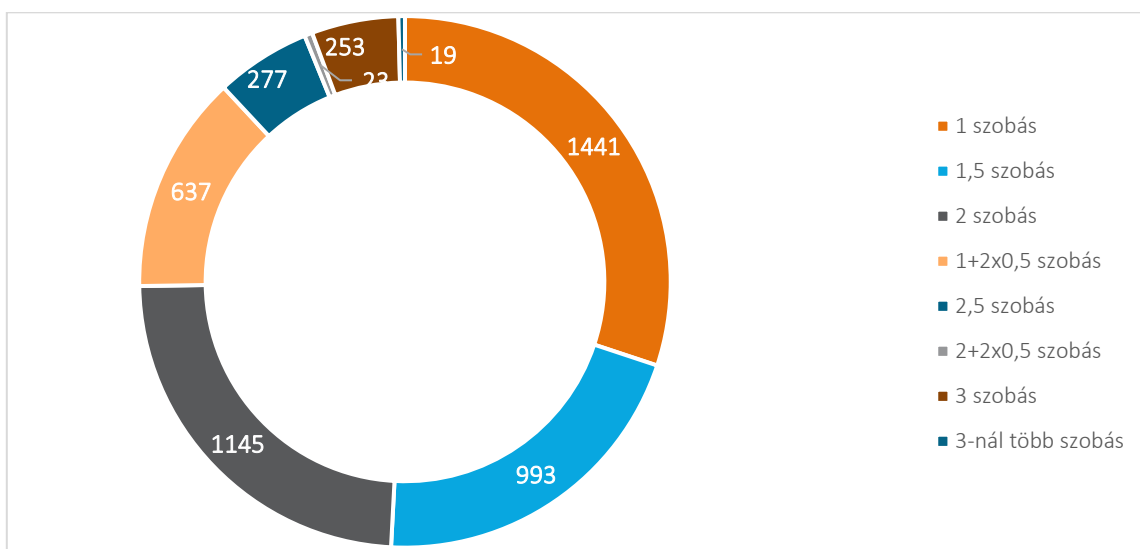
Bérlakások komfortfokozat alapján	Száma (db)	Aránya (%)
Összkomfortos	3365	70,28%
Komfortos	783	16,35%
Félkomfortos	180	3,76%
Szükség lakás	25	0,52%

Bérlakások komfortfokozat alapján	Száma (db)	Aránya (%)
Komfort nélküli	435	9,09%
Összesen	4788	
-ebből szociális bérlakás	640	13,37%

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

A fenti táblázatból látszik, hogy lakások több mint 2/3-a összkomfortos, 16% komfortos, mindösszesen 13,3% alacsonyabb komfortfokozatú.

44. ábra: A bérlakás-állomány szobaszám alapján

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

Mint látható a legtöbb lakás 1 vagy 2 szobás, de a másfél szobás lakások száma is megközelíti az ezret. A 2,5 szobás vagy annál nagyobb lakások aránya mindösszesen 12%.

42. táblázat: A bérlakás-állomány városrészenként

Bérlakások száma városrészenként	
Szentpéteri kapu, Észak-keleti városrész	255
Selyemrét, Keleti városrész	345
Martin kertváros - Szirma	9
Hejőcsaba - Görömböly	177
Avas Kelet - Népkert	26
Tetemvár - Északi domboldal	4

Bérlakások száma városrészenként	
Belváros - Avasalja	1093
Avas Dél	1554
Egyetemváros - Ruzsin	3
Miskolc - Tapolca	28
Komlóstető - Vargahegy	12
Miskolc Közép városrész	914
Lyukó-völgy	17
Pereces	111
Diósgyőr - Nyugati városrész	233
Bükkszentlászló	0
Lillafüred - Ómassa	7
Összesen	4788

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

A bérlakások városrészenkénti eloszlása eléggé vegyes képet mutat. A legtöbb bérlakás Avas Dél és Belváros-Avasalja városrészekben, harmadikként követi a Miskolc Közép városrész 914 lakással. Ezt követő városrészekben egy-kétszáz bérlakás található, ilyen a **Szentpéteri kapu, Észak-keleti városrész, Selyemrét, Keleti városrész, Hejőcsaba-Görömböly**, Pereces és Diósgyőr-Nyugati városrész. S több olyan városrész van, ahol elenyésző a bérlakások száma – 30 db alatti (**Martin kertváros – Szirma, Avas Kelet – Népkert, Tetemvár - Északi domboldal, Egyetemváros – Ruzsin, Miskolc – Tapolca, Komlóstető – Vargahegy, Lyukó-völgy, Lillafüred – Ómassa**); s Bükkszentlászlón nincs egy darab bérlakás sem.

A lakossági kérdőívet megválaszolók több mint 70%-át jelentősen befolyásolná a helyi életminőségének javulásában, ha a városban kedvezőbbek lennének a lakhatási lehetőségek.

Az Önkormányzat rendelettel szabályozza a tulajdonában álló bérlakások kezelését. A bérbeadandó lakások pályázati úton érhetőek el:

- **szociális lakáspályázat** - alacsony komfortfokozatú (komfort nélküli, félkomfortos) lakások
- **költségelvű lakáspályázat** - kizárólag magas komfortfokozatú (komfortos, összkomfortos), költségelvű kategóriába tartozó lakások
- **piaci alapú lakáspályázat** - kizárólag magas komfortfokozatú (komfortos, összkomfortos), piaci kategóriába tartozó lakások
- speciális eset:
 - fiatalok és nyugdíjasok lakáspályázata

A rendelet 1. számú melléklete meghatározza a lakberek megállapításánál alkalmazandó övezeteket és besorolási kategóriákat; a 2. számú melléklet a lakbér mértékét:

- szociális bérlakás: 165-390 Ft/m² 2021-ben.
- költségelvű lakás: 410-825 Ft/m² 2021-ben, mely függ a felújítás mértékétől, a lakás méretétől, komfortfokozatától és az épület típusától is.

- piaci elvű bérlakások: 610-1285 Ft/m² 2021-ben, mely függ a felújítás mértékétől, a lakás méretétől, komfortfokozatától és az épület típusától is.

Egyedi lakbérek: A szociális városrehabilitációs pályázat keretében, szociálisan bérbe adott lakások lakbére a rendelet hatályba lépését követően 2021. december 31. napjáig 390.- Ft/m², 2022. január 1. napjától a pályázati fenntartási időszak végéig 426.- Ft/m². A pályázati fenntartási időszak leteltét követően a lakások lakbére az irányadó költségelvű lakbér 10%-kal csökkentett összege.

A Miskolc, József Attila utca 15. 17. és 21. szám alatti lakások lakbére az irányadó költségelvű lakbér 30%-kal csökkentett összege.

A bérbeadó által nyújtott külön szolgáltatások díja:

- lift üzemeltetés biztosítása a földszinti és I. emeleti lakások kivételével: 1.300.-Ft/hó
- központi fűtés és melegvíz szolgáltatás
 - 2.1. alapidj: 320,- Ft/lm3/év
 - 2.2. hődíj: 704,- Ft/lm3/fűtési szezon
 - 2.3. vízmelegítési díj: 866, -Ft/m³
- egyedi parkolási lehetőség biztosítása 1565,- Ft/hó
- egyéb szolgáltatási díj: az önkormányzat kizárólagos tulajdonában álló épületben lévő lakások vonatkozásában a közös használatra szolgáló épületrészek, épület-berendezések, nem lakás céljára szolgáló helyiségek fenntartása körében felmerülő költségeknek a lakás alapterületével arányos része.
- A Miskolc, Szinva utca 25. valamint a Szondy György u. 42-44. szám alatti lakások lakbére az irányadó költségelvű lakbér 20%-kal csökkentett összege.

1.10.6. Intézményfenntartás

Miskolc az alábbi önkormányzati feladat ellátására tart fenn intézményeket:

- Egészségügyi alapellátás az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény alapján, valamint az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény alapján.
- A szociális igazgatásról és szociális ellátásáról szóló 1993. évi III. törvény és a gyermekek védelméről és a gyámmügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény alapján szociális és gyermekjóléti ellátást nyújtó költségvetési szerv.
- Óvodai ellátás - Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. Törvény 13. § 6. Óvodai nevelés - a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. Törvény 4. § 1. a) pontja.
- Önkormányzati ellátó és kiegészítő szolgáltatói tevékenység.
- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. Törvény 13.§ (1) bekezdés 17. pontjában és a 17.§ (1) bekezdésében foglaltak alapján jogszabályban meghatározott eszközök alkalmazásával gondoskodik a települési önkormányzat helyi közbiztonságának biztosításáról, vagyonának, valamint más értékeinek védelméről.
- A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 55. § (1)-(2) bekezdése, valamint a 64-66. § alapján a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása, a megyei hatókörű városi könyvtári feladatok ellátása. A költségvetési szerv az

Országos Dokumentum-ellátási Rendszerről szóló 73/2003. (V.28:) Korm. rendelet alapján az ODR keretében működő szolgáltató megyei hatókörű városi könyvtár.

- A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 37/A. §-a, valamint 45. § és 45/A §-ai illetve a 55. § (1) bekezdés alapján gondoskodik a kulturális javak meghatározott anyagának folyamatos gyűjtéséről, nyilvántartásáról, megőrzéséről és restaurálásáról, tudományos feldolgozásáról és publikálásáról, valamint kiállításokon és más módon történő bemutatásáról, a közművelődési és közgyűjteményi feladatok ellátásáról.

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata által fenntartott intézmények:

43. táblázat: Önkormányzati intézmények

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata által fenntartott intézmények	
Neve	Címe
Miskolci Egészségfejlesztési Intézet	3525 Miskolc, Városház tér 13.
Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény	3527 Miskolc, Arany János u. 37.
Miskolci Integrált Óvodai Intézmény	3534 Miskolc, Batsányi János utca 2.
Miskolci Közintézmény-működtető Központ	3525 Miskolc, Városház tér 13.
Miskolci Önkormányzati Rendészet	3530 Miskolc, Győri kapu 27/B.
II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár	3529 Miskolc, Görgey Artúr u. 11.
Herman Ottó Múzeum	3529 Miskolc, Görgey Artúr u. 28.
Miskolci Kulturális Központ Nonprofit Kft.	3530 Miskolc, Győri kapu 27/A

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

44. táblázat: Önkormányzati intézmények bevételei-kiadásai

		2011*	2012*	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kiadás	működ-tetés	41 690 147	23 830 623	11 122 226	11 289 944	11 267 161	11 950 707	11 920 029	16 270 796	17 121 158	15 585 496
	beruházás	7 611 447	228 434	215 454	342 436	324 186	292 336	263 086	635 749	411 244	322 529
	felújítás	100 654	11 267	8 659	11 416	83 519	6 499	7 438	53 948	22 205	20 882
Bevétel	működés-ből származó bevétel (saját bevétel)	5 316 213	3 801 130	2 547 522	2 775 977	2 919 529	3 254 835	2 721 919	4 273 379	4 169 387	1 977 423

*2011. és 2012. évben még nem volt külön gazdálkodó a Polgármesteri Hivatal és az Önkormányzat, ezért az adat tartalmazza az Önkormányzat kiadását is.

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

A nem önkormányzati fenntartású intézmények listája a 3.4. mellékletben található.

1.10.7. Energiagazdálkodás

Miskolc MJV rendelkezik Fenntartható Energia- és Klíma Akciótervvel (SECAP)⁹, mely 2019-ben készült el. A klímastratégia kidolgozása, illetve a klímatudatos szemléletformálás minél szélesebb körben történő megvalósítása a város alapvető érdeke.

A város környezetvédelemmel és ezzel összefüggésben a klímavédelemmel kapcsolatban megtett eddigi lépései összefoglalóan:

- Miskolc MJV Önkormányzata 2011. szeptemberében együttműködési megállapodást kötött a Zöldebb Városokért Nonprofit Kft.-vel. Az együttműködési megállapodásban a város vállalta, hogy követi a Green city alapelveit, tiszteletben tartja a Milánói Zöld Charta pontjait, alkalmazza a Green City Akkreditációs Pontrendszert a várost érintő fejlesztés elindításában és végrehajtásában;
- Miskolc MJV 2013-ban, az ATTAC projekt keretében elkészítette a város Fenntartható Közlekedési Tervét (SUMP), a Miskolc Holding Zrt. és MVK Zrt. vezetésével, amelyből két pozitív megvalósult példát említve a teljesség igénye nélkül: a közösségi közlekedés fejlesztését szolgáló villamos hálózat bővítése megtörtént, illetve 75 db CNG busz erősíti a környezetbarát városi közlekedést;
- A város rendelkezik Fenntartható Fejlődés Stratégiával (2013) is, melynek céljaként a következőt tűzték ki: „Felkínálni a város lakosságának a fenntarthatóság választásának lehetőségét, felkínálni a miskolci azonosságtudat kialakulását a fenntarthatóság értékei mentén.”
- 2015-ben csatlakozott az európai Polgármesterek Szövetségéhez, mellyel vállalta, hogy legalább 20%-kal mérsékeli a CO₂-kibocsátás mennyiségét (2008 választott bázisévhez képest);
- Egy éven belül Fenntartható Energia Akciótervet dolgozott ki (SEAP), a cselekvési terv végrehajtásáról kétfévente jelentést állít össze;
- A megújuló energiaszolgáltatás mértékét folyamatosan igyekszik növelni a város a lakosait ellátó közmű rendszerekben, jelenleg a felhasznált távhő előállításának 51,3 %-a megújuló energiából származik;
- A megújuló energiaszolgáltatás jelentős részét teszi ki a geotermia. A Miskolci Geotermikus Projekt eredményeként 2013 májusa óta Miskolc Ávas városrész távfűtésének és használati melegvíz (HMV) ellátásának meghatározó része geotermikus forrásból történik, nyáron 5-8 MWth, télen 30-35 MWth hőteljesítménnyel.
- Miskolc MJV együttműködik az Under213 Coalition szervezettel, amelynek tagjai elkötelezettek abban, hogy a globális hőmérséklet növekedés 2°C alatt maradjon. Az ÜHG-k 80%-os csökkentését vállalt Miskolc MJV az 1990-es szinthez képest 2050-re.

Települési klímatudatosság

Miskolc városában számos hazai és Európai Unió támogatással megvalósuló fejlesztés van folyamatban, vagy fejeződött be. A fejlesztések többek között energetikai korszerűsítésre, a települési szilárd hulladékgazdálkodási rendszerek fejlesztésére, energiahatékony és alacsony CO₂-kibocsátású közösségi

⁹ NKM Optimum Zrt.: Miskolc MJV Fenntartható Energia- és Klíma Akcióterve (SECAP), 2019

közlekedési eszközök beszerzésére irányultak, továbbá elősegítik a megújuló energiát előállító technológiák telepítését. Kifejezetten szemléletformálásra irányuló támogatás érdekében is adott be Miskolc MJV pályázatot. A lakossági és ipari szereplők klímavédelmi és környezetvédelmi szemléletformálására Miskolc MJV Önkormányzata KEHOP 1.2.1 konstrukció keretében megvalósított egy projektet.

Miskolc városa több fronton is szemléletformáló akciókat indít lakossági, valamint ipari szereplők bevonásával.

Az ipari szereplők bevonása a klímavédelmi cselekvési programokba nélkülözhetetlen. Miskolc városvezetése jó kapcsolatot ápol a területén működő jelentősebb gazdálkodó szervezetek vezetőségével is. Tervek között szerepel olyan klímavédelmi célokat támogató műhelymunka-sorozat megrendezése, ami elősegíti az ipari szereplők intenzív bevonását a távlati közös kibocsátás-csökkentési célok eléréséhez.

Az Akciótervben megfogalmazott - a fenntartható energiagazdálkodás felé – CO₂ kibocsátás-csökkentő intézkedések:

- Üvegházhatású gáz-kibocsátás csökkentési célérték,
- Épületek, létesítmények, berendezések – energiahatékonyságot javító fejlesztések,
- Közlekedés,
- Energiatermelés,
- Területhasználat-tervezés,
- Zöld közbeszerzés,
- Együttműködés, tudás és tudatosságfejlesztés,
- Szervezeti kapacitási intézkedések,
- Az akcióterv megvalósításának várható munkahelyteremtő hatása,
- Mitigációs akcióterv.¹⁰

A város energiaellátásának ismertetése a 1.16.2.1 fejezetben kerül bemutatásra.

¹⁰ Forrás: MISKOLC MEGYEI JOGÚ VÁROS Fenntartható Energia- és Klíma Akcióterv (SECAP)

1.11. Településüzemeltetési szolgáltatások

A 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól a helyi önkormányzatok által ellátandó településüzemeltetési feladatokat a következők szerint definiálja: *köztetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása. Tágabb értelemben a településüzemeltetési feladatok körébe sorolhatjuk a településen élő lakosság, vállalkozások, intézmények közszolgáltatásokhoz, komfortérzethez kapcsolódó igényeinek kielégítéséhez, illetve az élhető, fenntartható települési környezet megteremtéséhez és fenntartásához szükséges, az önkormányzat által nyújtott szolgáltatásokat is (a törvényben definiáltak mellett például: hó- és síkosságmentesítési feladatok, szúnyoggyérítés, köztisztaság, hulladékelszállítás biztosítása, kutak üzemeltetése, csapadékvíz-csatornák karbantartása, utcanev-táblák kihelyezése, külterületi ingatlanok gyommentesítése stb.).*

A helyi közszolgáltatások szervezésében, a településüzemeltetés biztosításában Miskolc Megyei Jogú Város meghatározó megrendelői, finanszírozói és tulajdonosi szerepet lát el. A településüzemeltetést érintő szabályok az önkormányzati felelősségi körbe utalt lakossági közszolgáltatások többségét érintik (hulladékgazdálkodás, vízellátás, szennyvízkezelés, folyékony hulladék kezelése, kéményseprő ipari szolgáltatás). Nem változott ugyanakkor a temetők működtetésére és a helyi közösségi közlekedésre vonatkozó szabályozás.

Hulladékgazdálkodás:

A hulladékgazdálkodással összefüggő feladatokat a BMH Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Hulladékgazdálkodási Közszolgáltató Nonprofit Kft. látja el Miskolc területén 10 éves közszolgáltatási szerződés keretein belül. Jelenlegi szerződés 2028-ig érvényes.

A Bogáncs úti hulladéklerakó bezárását (2006) követően utódlétesítménye a regionális hulladéklerakó (Hejőpapi), amelynek kapacitása mintegy 2 millió m³, ami min. 20 évre biztosítja Miskolc és környéke kommunális hulladékainak biztonságos elhelyezését. Miskolc Megyei Jogú Város rendelete alapján, az ingatlantulajdonosok negyedévente 250 kg települési szilárd hulladékot a települési szilárd hulladéklerakón, vagy a miskolci hulladékudvarokban ingyenesen elhelyeznek.

A városban megoldott a lakossági szelektív hulladék gyűjtése, házhoz menő hulladékgyűjtés formájában (üveg, zöld és csomagolási papír, fém, műanyag hulladék). A hulladékudvarok, a hulladékgazdálkodási törvény által előírt szerves hulladékhányad csökkentését és kezelését oldják meg; a városban 3 hulladékudvar működik.

Az intézményi kérdőívből az alábbi információkat kaptuk:

Az adminisztratív és pénzügyi adatok, alaptevékenységhez kapcsolódó adatok is digitálisan rendelkezésre állnak a cégnél. Az alaptevékenység során keletkezett digitális adatokat csak belső használatra - pl. feldolgozás jelentések készítéséhez, prognózishoz – alkalmazzák. A cég honlapján egyoldalú – dinamikus információközlés zajlik (pl. napi aktualitások, hírek); de rendelkezik közösségi média felülettel.

A cég 320 munkavállalót foglalkoztat, kb. 6% felsőfokú végzettségű, 13% középfokú végzettségű, több mint 80% alacsony végzettséggel rendelkezik.

Újszerű fejlesztési elképzelések: szemléletformálás kiterjesztése, kibővítése leginkább az iskolások körében annak érdekében, hogy a szelektív hulladékgyűjtés hatékonysága növekedjen, a hulladékkeletkezés megelőzése erősödjön. Valamint igény lenne egy városi applikációra, ahol a cég az

alábbi funkciókat biztosítaná: alapinformációk ismertetése, időpontfoglalás, lakossági bejelentések fogadása és kezelése, határidőkre való figyelmeztetés stb.).

Víziközmű:

Miskolcon a víziközmű szolgáltatásokat az Önkormányzat tulajdonában álló MIVÍZ Miskolci Vízmű Kft. biztosítja, 2011-ben kötött határozatlan idejű üzemeltetési szerződés alapján. A társaság feladata az önkormányzati közfeladat ellátása (a közüzemi ivóvíz-, a szennyvízelvezetési-, és kezelési szolgáltatás folyamatos és szakszerű biztosítása a város lakossága és közületi fogyasztói részére). A Társaság törekszik arra, hogy a megújulási és fejlődési képességét megtartva, eredményes és hatékony működéssel európai színvonalú víziközmű-szolgáltatást – jó minőségű, zavartalan vízellátást, környezettudatos szennyvíz kezelést – biztosítson, s eredményes, stabil és felhasználó központú gazdálkodása révén, önálló vízbázissal rendelkező és a régióban vezető szerepet betöltő szolgáltató lehessen. A MIVÍZ Kft. további célkitűzése, hogy az elektronikus szolgáltatások teljes körűvé tételével, felhasználóbarát ügyfélszolgálattal, innovatív leolvasási, számlázási és fizetési módok alkalmazásával személyre szabott megoldásokat nyújtson a felhasználók részére.

Az intézményi kérdőívből az alábbi információkat kaptuk:

Az intézmény rendelkezik a 2021-2035 időszak vonatkozásában fejlesztési tervvel.

Az alaptevékenység esetében digitális adatok rendelkezésre állása: nyersvíz és ivóvíz minőségi adatok, ivóvíz-hálózati üzemi paraméterek rögzítése, küldése, tárolása, valamint szennyvíz elvezetése és tisztítása során monitoringozandó üzemi paraméterek. Telephelyek, gépházak videó felügyeleti rendszere.

A cég rendelkezik honlappal, melyen statikus és dinamikus információk is megjelennek, kétoldalú információ csere zajlik; emellett a közösségi média felületet is használják.

A dolgozói állomány 354 fő.

Fejlesztési elképzelések:

Víziközművek felújítása, pótlása; új ivóvíz és szennyvíz közművek létesítése; kisértékű, nem digitális eszközpark bővítése, fejlesztése; nagyobb értékű eszközpark (laborműszerek, járművek, munkagépek, stb.) bővítése, fejlesztése; digitális informatikai eszközpark (számítógéppark, notebook, tablet, szerver, monitor, mobiltelefonok, telefonok, stb.) bővítése, fejlesztése; szoftverfejlesztés az elektronikus szolgáltatások teljes körűvé tételével, felhasználóbarát ügyfélszolgálattal, innovatív leolvasási, számlázási és fizetési módok alkalmazásával személyre szabott megoldásokat nyújtson a Felhasználók részére; integrált vállalatirányítási és döntéstámogató szoftver bevezetése; szakmai képzések, és továbbképzések; idegennyelvi képzések és továbbképzések.

Távhőszolgáltatás:

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata a MIHŐ Miskolci Hőszolgáltató Kft-vel kötött közszolgáltatási szerződést a távhőszolgáltatás ellátására 10 éves időtartamra 2016. október 27-től kezdődően. A MIHŐ Miskolci Hőszolgáltató Kft. hőtermelési és hőszolgáltatási tevékenysége Miskolc közigazgatási területére terjed ki, alaptevékenysége során 32 ezer lakossági és közel ezer egyéb közületi felhasználó részére nyújt távhő – és használati melegvíz – szolgáltatást.

Az intézményi kérdőívből az alábbi információkat kaptuk:

A MIHŐ Kft. középtávú fejlesztési tervvel rendelkezik. IKT használata az alábbi területekre terjed ki: adatrögzítés, ügyvitel (VIR), adattárolás, TSS, távfelügyelet, számlázás, dokumentumkezelés,

kommunikáció, üzemeltetés, távműködtetés, levelezés. Digitális adatokat belső használatra pl. feldolgozás jelentések készítéséhez, prognózishoz alkalmazzák. A cég rendelkezik honlappal, melyen statikus és dinamikus információk is megjelennek, kétoldalú információ csere zajlik; emellett a közösségi média felületet is használják.

A cég 198 munkavállalót foglalkoztat, 26% felsőfokú végzettségű, a többiek mind középfokú végzettségűek.

Megfoglalmazott fejlesztési igények, elképzelések: hőforrás korszerűsítés (Diósgyőr, Bulgárföldi hőközetek belvárosi rendszerre csatlakoztatása, geotermikus megújuló alapú hőellátásba való bevonása és a két földgáztüzelésű kazánház teljes kiváltása); hálózatfejlesztés (hőtárolók, előre szigetelt acélcsövekre történő vezetékcsere kb. 90 nyvkm hosszban; Avasi körösítő vezeték építés; pótvízrendszer megerősítése; új felhasználók bevonásához kapcsolódó hálózatbővítések; szigetüzemű kazánházak kiváltása); új fogyasztók távhőre való csatlakoztatása (Miskolc belvárosi hálózat NY-i irányú Bulgárföld, Diósgyőr meglévő kazánházi hőközetekkel történő összekötése során, az új nyomvonal mentén lévő jelenleg nem távhős intézmények rákötése; Miskolc belvárosi hálózat É-i irányú Szentpéteri kapui létesítmények rákötésével megvalósuló bővítése; Miskolctapolcai turisztikai területek távhővel történő ellátása; MMJV tulajdonú intézmények távhőellátása; egyéb ingatlanfejlesztések kapcsán létesülő épületek, esetleg technológiai hőigények távhővel való kiszolgálása); hőközpont szétválasztás (Avas; Diósgyőr, Belváros); fűtőműi felügyeleti rendszer korszerűsítése; távfelügyeleti rendszer fejlesztése (Hálózatfelügyeleti rendszer (HFR) továbbfejlesztése, hőközpont felügyeleti rendszer felújítása); ügyviteli rendszer fejlesztés (ügyfélközpontú okosmérés (hmv, fűtés), integrált okosrendszerek kiépítése; teljeskörű e-számla bevezetése érdekében rendszerfejlesztés, fogyasztói tudatformálás).

Kéményseprőipari szolgáltatások:

A kéményseprő ipari szolgáltatásokat Miskolcon Katasztrófavédelmi Főigazgatóság Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Ellátási Csoportja látja el.

Közösségi közlekedés:

A Miskolc Városi Közlekedési Zártkörűen Működő Részvénytársaságot Miskolc Város Önkormányzata alapította (1994). A Zrt. látja el a város és Felsőzsolca helyi közösségi közlekedési feladatait a jelenleg érvényben lévő közszolgáltatási szerződés keretein belül 15 éves időtartamra (2011. június 01. – 2026. május 31.). A társaság jelenleg 44 autóbusz viszonylatot és 2 villamos viszonylatot üzemeltet.

Turisztikai feladatok:

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata közszolgáltatási szerződés keretein belül a MIDMAR Miskolci Idegenforgalmi Marketing Nonprofit Kft. keresztül látja el turisztikai feladatait. Ellátandó feladatok: értékmegőrzés, turizmushoz kapcsolódó koordinációs feladatok, információszolgáltatás. A szerződés 2023. december 31-ig, határozott időre szól.

Miskolci Városgazda Nonprofit Kft.:

2000. február 23-án A Miskolci Városgazda Kht-t az Önkormányzat hozta létre; 2009-től a társaság Miskolci Városgazda Városgazdálkodási Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaságként működik (Miskolci Városgazda Nonprofit Kft.). A jelenleg érvényben lévő közszolgáltatási szerződés 2015. 06.01-jén lépett hatályba, érvényessége: határozatlan.

A Miskolci Városgazda NKft. által ellátott önkormányzati feladatok a következők:

- településüzemeltetés (köztemetők kialakítása és fenntartása, helyi közutak és tartozékainak fenntartása, közparkok és egyéb közterületek fenntartása);
- környezet-egészségügy (köztisztaság, környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágcsálóirtás);
- helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás és vízkárelhárítás;
- a kistermelők, őstermelők számára – jogszabályban meghatározott termékeik – értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is;
- állategészségügyi telep üzemeltetése;
- állat- és vadaspark üzemeltetése.

Okos megoldások a városüzemeltetésben:

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata a városgazdálkodással, városüzemeltetéssel kapcsolatban az alábbi területeken alkalmaz okos megoldásokat:

- városüzemeltetés, közbiztonság - térfigyelő rendszer üzemeltetése;
- táji-és természeti adottságok (település ismertség, turisztikai forgalom) megismerését támogató okos megoldások: Touch info tornyok jelenléte a turisztikai helyszíneken, különböző mobil applikációk, weblapok;
- épített környezeti adottságok (település ismertség, turisztikai forgalom) megismerését támogató okos megoldások: Touch info tornyok jelenléte a turisztikai helyszíneken, különböző mobil applikációk, weblapok;
- közterületi okos eszközök: 3 db LED fal, 6 db Wifi AP;
- Lakosságot célzó okos platformok, applikációk száma: 14 db;
- Okos megoldásokat alkalmazó közszolgáltatók száma: 4 db.

A közműszolgáltatók törekednek egyre jobban az okos megoldások alkalmazására (pl. víziközműnél jeladóval felszerelt vízmérők), amelyekkel az üzemeltetési költségeiket csökkenteni tudják.

A tömegközlekedésben a villamosokhoz hasonlóan a buszokon is nyílt WiFi hálózat érhető el minden utas számára. Emellett saját fejlesztésű menetrend applikáció és 126 megállóhelyen valós idejű intelligens utastájékoztató táblák állnak az utasok rendelkezésére. A teljes autóbusz és villamos járműállomány GPS alapú nyomkövető rendszerrel, valamint fedélzeti számítógéppel ellátott, melyet integrált forgalomirányító és menetrendi tervező rendszer irányít, a GTFS formátumú szabadon felhasználható adatok továbbításának kiépítése Google, HERE és más térképes, illetve menetrendi szolgáltatók felé.

1.12. Táji és természeti adottságok vizsgálata

1.12.1. Természeti adottságok

Miskolc a Bükk hegység keleti oldalán, a Szinva-patak, a Hejő-patak és a Sajó-folyó völgyében, az Alföld és az Északi-középhegység találkozásánál fekszik. Miskolc területe 236,66 km², ebből 54,21 km² a belterület, 29,34 km² a zártkert és 153,11 km² a külterület. A belterületi rész szélessége kelet-nyugat irányban 19 km, észak-dél irányban 10 km.¹¹

A természeti ökoszisztémák a várost határoló Bükki Nemzeti Park területén kevés zavarás mellett megfelelő állapotúnak tekinthetők, a város területén elsősorban a ruderalis, nem megfelelően kezelt területeken rossz állapotúak, teret adva az invazív fajoknak.

Az özönnövények, allergén fajok állományai mind a biodiverzitásra mind az emberi egészségre veszélyt jelentenek, a folyamatos parlagfű gyérítés indokolt a különösen fertőzött területeken. Az idegenhonos fajok visszaszorítása szükséges a Szinva és a Sajó mentén és azon bolygatott területeken, ahol építési törmelék nagyobb kiterjedésben található.

Az ökoszisztéma szolgáltatások belterületen már csak kisebb mértékben tudnak érvényesülni (elérhető nyersanyagok, tiszta levegő és ivóvíz, éghajlat szabályozásában betöltött szerep, talajképződés, beporzás, zöldfelületek nyújtotta esztétikai élmény és a rekreáció lehetősége).

A város természeti értékekben bővelkedik.

A város kiemelt természeti értékei:¹²

Anna-barlang

Az Anna-mésztufabarlang az ország egyik legkülönlegesebb barlangja. Hozzá hasonló az egész világon csak hat létezik, hiszen a mésztufa barlangok általában nem látogathatóak. A barlang egész évben látogatható barlangi túravezetéssel. Járatainak összes hossza 570 méter, melyből a bemutatott szakasz 208 méter.

A mésztufa járatokban a függő cseppköveken túl csipkefinomságú forrásmész-kő képződmények is láthatók. Kuriózumnak számítanak a megkövesedett növényi maradványok - gyökér, fa, moha és kéreg - és ezek lenyomatai.

Avasi Arborétum

Az Avas délkeleti lejtőjén található a Dr. Adorján Imre kezdeményezésére létrejött növénykert, Örökzöldes kert. A területe 14 hektárt tesz ki, és különleges fajtákon kívül gazdag magyar nemesítésű fajtákban. A növények jel-táblázottak, jól beazonosíthatók. Megtalálható itt óriás jegenyefenyő, Jeffrey fenyő, himalájai selyemfenyő. Nincs hiány az óriástobozú fenyőben, a hegyi és kínai mamutfenyőben és a foszló kérgű tujában sem. A kertben egy hangarózsa - Rhododendron - liget is megtalálható. A Lombos kertben 4,5 hektáron 350 lombhullató faj található köztük virginiai szilvával, tündérfával, japán juharral, ámbrafával és varázsfával.

¹¹ Miskolc földrajzi adatai. (<https://www.miskolc.hu/elet-a-varosban/varosinformacio/miskolc-a-nagyvilagban> 2020. 06.24.)

¹² Miskolc természeti értékei (<https://www.miskolc.hu/elet-a-varosban/turizmus/latnivalok/aktiv-turizmus/termeszeti-ertekeink> 2020. 06.24.)

Bethlen emlékút

A Bethlen-út a Bükk-hegység első turista útja volt, melyet 1892. júliusában adta át a Magyar Turista Egyesület. Az eredeti turistaút a korabeli diósgyőri fürdőt kötötte össze a hámosi villateleppel. A történelmi turistaút akkoriban a még nem létező kisvasút nyomvonalán haladt. Régi formájában már nem létezik a kisvasút nyomvonala miatt. Helyette egy emlékutat hoztak létre, melynek kiindulási pontja a Diósgyőri vár. A 9 km-es túraút a Fehérkőlápnán keresztül vezet el Lillafüredre érintve a kohász útvonalat és az Erzsébet sétányt.

Fehérkő

Lillafüred egyik nevezetes sziklacsúcsa, kilátóhelye a Fehérkőnek nevezett mészkőszikla, mely a sziklamászók egyik kedvence a környéken. A zöld háromszög turistajelzés a 587 m magas függőleges sziklafalak tetejére visz fel, ahol a környező hegyek panorámája tárul a szemünk elé.

Forrás-völgy tanösvény

A Forrás-völgyi Erdei Tanösvény Miskolc és Alsóhámos között a Csanyik-völgy elejéből nyíló körút. Jelzése a fehér négyzetben stilizált bükkfa. A tanösvény 10 db táblával ellátott, kifejezetten az erdőgazdálkodás témaköreit bemutató ösvény. A tanösvény érinti a Forrás-völgy fokozottan védett, de látogatható barlangjait, a Kecske-lyukat és a Büdös-pestet, valamint a Király-kút nevezetű forrást. A túraút hosszúsága 3,2 km.

Kecske-lyuk barlang

A Forrás-völgyi erdei tanösvényen felkereshető Kecske-lyuk barlang a Bükk-hegység fokozottan védett barlangja. Nevét a Nagy 6 méter magas és 6 méter széles háromszög alakú bejáratáról kapta. Bejárat csarnoka régen az állatok nyári istállója, delelőhelye volt. Innen eredhet neve is. Népszerű kirándulóhely könnyű megközelíthetősége miatt. Földtani és biológiai jelentőség üregrendszere 480 méter hossza nyúlik el, nagyjából 23 méteres mélységbe, 256 méter tengerszint feletti magasságon. A barlang 100 méterig utcai ruhában is járható. Körültekintéssel szabadon látogatható. Fokozottan védett, jelentős létszámú denevérek kolónia kedvelt tartózkodási helye.

Molnár-szikla

Kedvelt kilátópont a Bükk-hegységben ez a kereszttel jelölt szikla, melyről kilátás nyílik a festői Szinva-völgyére és Hámosra.

Szeleta-barlang

A Szeleta-barlang hazánk egyik fokozottan védett barlangja, az első magyarországi barlangi ásatások egyik helyszíne. A Szeleta őskőkori kultúra névadója.

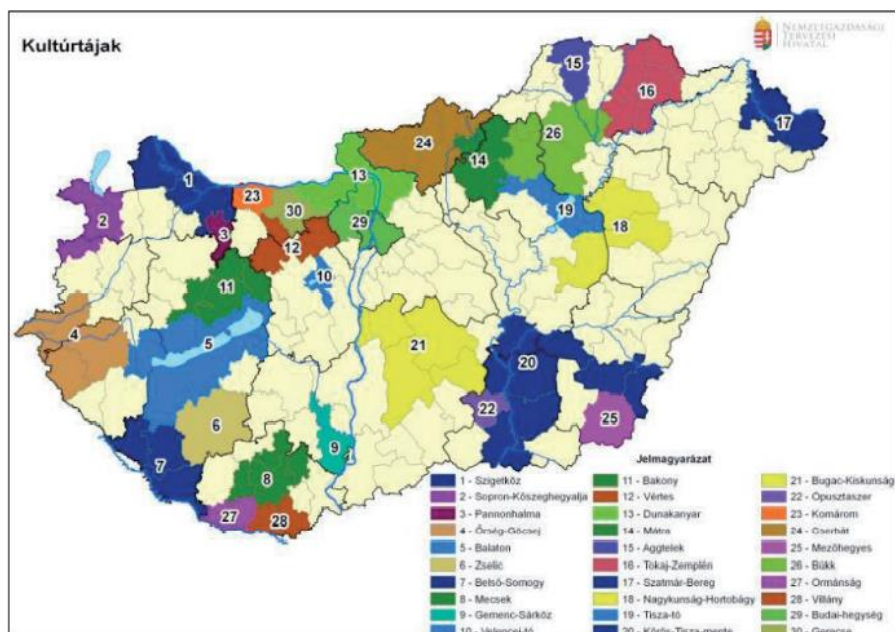
Szent István-barlang

A Lillafüredi Szent István-barlang egy fokozottan védett cseppkőbarlang, melynek bejárata a Palotaszállótól 500 méterre, az Egri országút mellől nyílik.

Kultúrtáji besorolás

Természeti adottságai alapján az OFTK Miskolcot a Bükk kultúrtáj részeként különleges táji értékekkel, rekreációs funkciókkal bíró övezetek között tarja számon. Itt az országos fejlesztéspolitika részéről megjelenő feladatok a következők: hagyományos gazdálkodás, kulturális örökség megőrzése, helyi közösségek fejlesztése, fenntartható turizmus fejlesztése, környezeti terhelés csökkentése.

17. térkép: OKTK Kultúrtájak

Forrás: OFTK

1.12.1.1. Domborzat és talajviszonyok

Domborzat

A város területének domborzata változatos, felszíne lépcsőzetes szerkezetű a magasságkülönbség eléri a 800 métert is. A legmagasabb fekvésű területe a Bükk-fennsík, amely 600-900 m tengerszint feletti magasságban húzódik és nyugatról kelet, illetve északkelet felé süllyed, középhegységi orográfiai domborzattípusba sorolható. A szintén középhegységi Déli-Bükk 185-703 m tengerszint feletti magasságban helyezkedik el, míg a Miskolci-Bükkalja 115-366 m közötti tengerszint feletti magasságú hegylábfelszíni dombság. Az Északi-Bükk déli része, valamint a Tardonai-dombság 350 m átlagos tengerszint feletti magasságú hegységelőtéri dombság, melyek déli, illetve délkeleti irányban ereszkednek alá. Az alföldi Sajó-Hernád sík 89,5-160 m közötti tengerszint feletti magasságú hordalékkúp síkság.¹³

Legmagasabb területe a Borovnyák-tető (945 m).¹⁴ A legalacsonyabb terület a Sajó melléke (110–120 m), ez az alföldi táj része. Fialat, pleisztocén–holocén üledékek (kavics, homok, agyag, iszap) építik fel.

A síksági tájat az Avas–Tetemvár vonalától Diósgyőrig egy 250–300 méter magas dombvidéki tájövezet, az Alacsony Bükk váltja fel. Geológiai felépítésében harmadkori tengeri üledék – homok, homokkő, márga, agyag, közbeépült szénrétegek – és miocén-kori vulkáni anyagok, főleg tufák vesznek részt. Felszínét patakok, vízfolyások tagolták fel.

Diósgyőrtől körülbelül Lillafüredig terjed a Középső Bükk 400–600 méteres rögsorozata, melyet túlnyomórészt triász mészkő, pala, alárendelt dolomit és egyéb kőzetek építenek fel. A tájövezet földrajzi sajátosságait a karsztos lepusztulásformák adják.

¹³ NKM Optimum Zrt.: MISKOLC MEGYEI JOGÚ VÁROS KLÍMASTRATÉGIÁJA, 2020

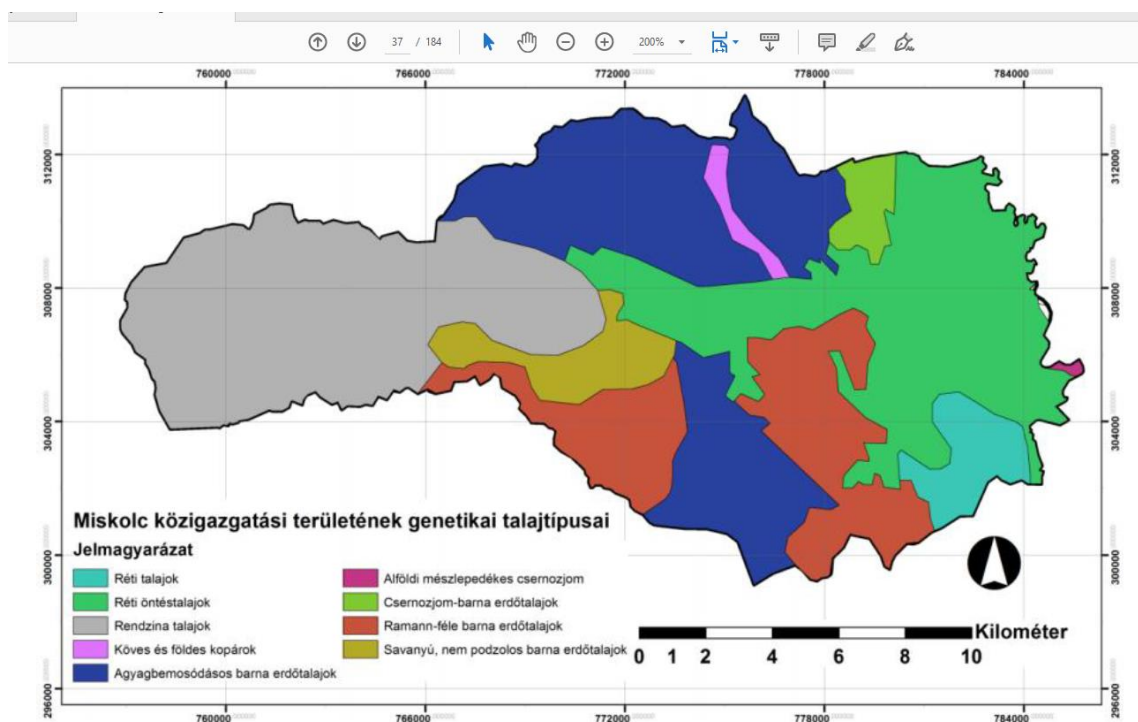
¹⁴ Miskolc Város Gazdasági programja a 2007–2008. évre

Lillafürednél kezdődik a miskolci táj legmagasabb lépcsője, a 600–900 méterre emelkedő Magas Bükk, vagy Bükk-fennsík. Felépítésében ó- és középkori tengeri üledékek (mészkö, pala, dolomit) és eruptív kőzetek (például diabáz és porfirit) vesznek részt. Keletről nyugat felé fokozatosan emelkedik, belsejében kisebb-nagyobb barlangok alakultak ki.¹⁵

Talajviszonyok

Miskolc közigazgatási területét sokrétű geológiai, domborzati és éghajlati adottságainak köszönhetően változatos talajtani viszonyok jellemzik (4. ábra). Nyugaton a Bükk-fennsík magasabb területein, ahol kiegyenlített csapadékviszonyok uralkodnak, rendzina talajok a jellemzőek, itt bükkösök is nőnek, ugyanakkor a meredek erózió sújtotta területein köves sziklás váztalajok találhatók. Alacsonyabb hegységi területeken, a cseres-tölgyesek zónájában a barna erdőtalajok jelennek meg, ahol a csapadék kiegyenlített, ott pedig agyagbemosódásos barna erdőtalajok alakultak ki, itt is megtalálhatók a bükkösök, illetve a gyertyános-tölgyesek. Azokon a részeken, ahol az alapkőzet a felszínhez közel van, ott kőzethatású talajok jelennek meg, mint a mészkö és dolomit területeken kialakuló sötét színű rendzina talajok, ezeken általában szárazságtűrő növények telepednek meg (500-600 m magasságban). Az egyre alacsonyabb hegylábi területeket csernozjom-barna erdőtalajok jellemzik, ennek a természetes vegetációja a tatárjuharos lösztölgyes lenne, ám a talaj magas humusztartalma miatt a területet a mezőgazdaság hasznosítja. A terület legalacsonyabb részeit öntéstalajok borítják, melyek a Sajó ismétlődő áradásai folytán jöttek létre Mechanikai összetételük igen változó a vályogtól az agyagos vályogig minden előfordul ezeken a területeken, típusai között megtalálható a nyers öntéstalaj és a réti öntéstalaj mellett a réti talaj.

18. térkép: Miskolc közigazgatási területének genetikai talajtípusai

Forrás: Klímastratégia készítésének megalapozó dokumentációja - MÓDSZERTAN http://klimatudatos.hu/wp-content/uploads/2016/05/Miskolc_FINAL_0513_02.pdf

¹⁵ Miskolc (9-15. old); Budapest, 1979, Szerkesztő: Imreh József

1.12.1.2. Éghajlat

Miskolc közigazgatási területének **középhegységi részein hűvös-nedves éghajlatú**, alacsonyabb részein **mérsékelt hűvös mérsékelt száraz éghajlatú** területek vannak. Itt a napsütéses órák számának évi összege 1 900 körüli, nyáron 740-750, míg télen ez 170-200 körüli. Az évi középhőmérséklet a legmagasabb területeken 6°C, az alacsonyabb középhegységi részeken 8,5-9°C. A 10°C-os napi középhőmérsékletet meghaladó napok száma várhatóan 140-150, illetve 165-170 közé tehető. A tavaszi fagy április 30. után egy-két nappal még valószínű, ahogy az első fagyok megjelenése október 5. előtt is. A karsztos fennsík egyes területeinek töbreiben még nyáron is előfordulhat éjszakai fagypont körüli hőmérséklet. Az évi abszolút hőmérsékleti maximumok sokéves átlaga 28-30°C, alacsonyabban 30-32°C, míg a minimumoké -17, és -15°C körül van. A csapadék éves mennyisége a fennsíkon legfeljebb 800 mm, alacsonyabb részeken a 700 mm-t éri el, ebből a vegetációs időszak csapadékmennyisége 380-450 mm. Átlagosan 70-100 napig fedi hótakaró a talajt, a hó vastagsága a fennsíkon 50 cm körül van, míg az alacsonyabb területeken 20-25 cm. A nyugati, illetve a dél-nyugati szelek az uralkodók, átlagosan 3-4,5 m/s a szélsősebesség.

A dombsági tájakon mérsékelt meleg-mérsékelt száraz az éghajlat. Az évi napsütéses órák száma 1800 - 1850 óra alatt van, ebből 720-760 óra jut vegetációs időszakra, télen pedig 150-180 óra. Az évi középhőmérséklet átlaga 8,8 - 9,5°C, a napi középhőmérséklet általában április 10. után már 10°C fölé emelkedik és október 10- körül esik vissza alá, így a fagymentes időszak hossza 175-180 nap. Az abszolút hőmérsékleti maximumok és minimumok sokéves átlaga 31-33°C, és -16, ill. -17°C körüli. A csapadék évi összege 550 és 650 mm között alakul, ebből a tenyészidőszakban 350-380 mm hullik. A hótakarásos napok száma 40-45, az átlagos hóvastagság 18-22 mm.

A síksági területeken mérsékelt meleg, száraz éghajlat alakult ki. A napfényes órák évi összege 1 850-1 900 körüli, 730-750 óra a vegetációs időszakban. Az évi középhőmérséklet 9,3-9,6 °C, a tenyészidőszak középhőmérséklete 16,6 °C. A 10 °C-ot meghaladó napi középhőmérséklet április 10-től október 15-17-ig tart. A maximális hőmérsékletek sokéves átlaga 33,5 °C, míg a minimumoké -16 és -16,5 °C közötti. Az évi csapadék összeg az alföldi területeken 540-580 mm közötti, ebből 330-350 mm a vegetációs időszakban. A hótakarásos napok száma éves szinten 38 körül van, a hóvastagság átlagosan 16-17 cm. Az uralkodó szélirány észak-északnyugati, átlagos szélsősebesség 2,5 m/s.

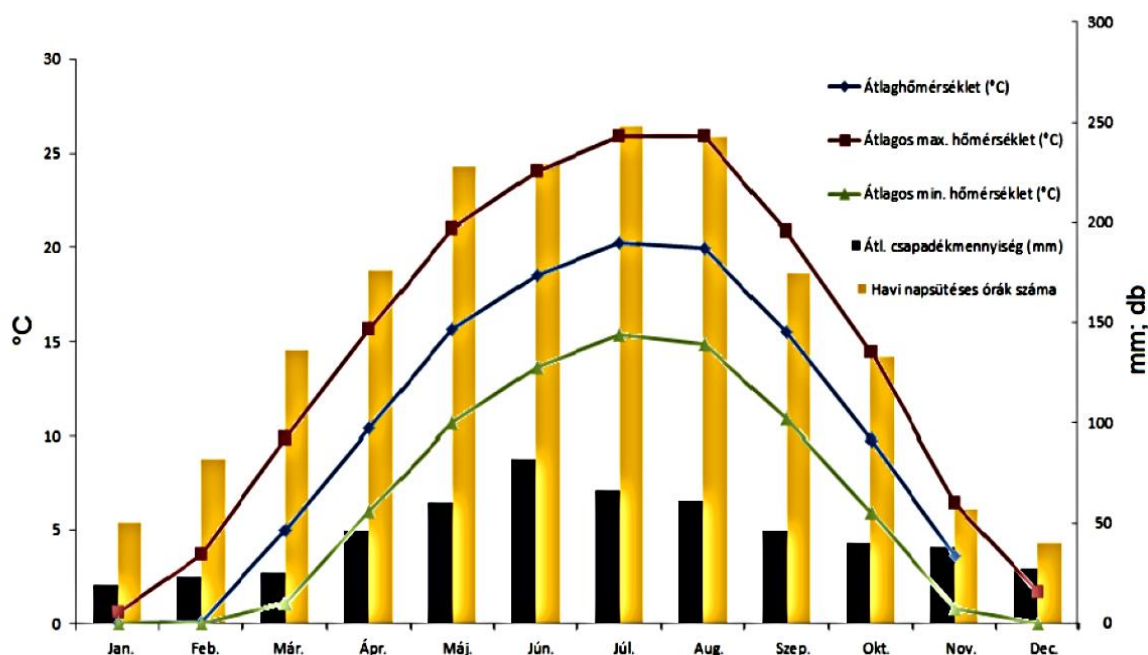
45. ábra: Miskolc MJV éghajlati jellemzőinek összegzése

Éghajlati jellemzők	Hűvös-nedves	Mérsékelt hűvös-mérsékelt száraz	Mérsékelt meleg-mérsékelt száraz	Mérsékelt meleg, száraz
Napsütéses órák száma	1 900	1 900	1800 - 1850	1 850-1 900
Évi középhőmérséklet	6 °C	8,5-9 °C	8,8 - 9,5 °C	9,3-9,6 °C
10 °C-os napi középhőmérsékletet meghaladó napok száma	140-150	165-170	175-180	190
Évi abszolút hőmérsékleti maximumok átlaga	28-30 °C	30-32 °C	31-33 °C	33,5 °C
Évi abszolút hőmérsékleti minimumok átlaga	-17 °C	-15 °C	-16 - -17 °C	-16 - -16,5 °C
Csapadék éves mennyisége	800 mm	700 mm	550-650 mm	540-580 mm
Hótakarásos napok száma	70-100	70-100	40-45	38
Uralkodó szélirány	NY, DNY	NY, DNY	NY, DNY	É, ÉNY
Átlagos szélsősebesség	3-4,5 m/s	3-4,5 m/s	3-4,5 m/s	2,5m/s

Forrás: Miskolc M.J.V. Klímastratégiája

Miskolc belterületének éghajlati jellemzői láthatók az alábbi ábrán. Sokévi átlagos havi középhőmérsékletét figyelembe véve a leghidegebb hónapja január, míg a legmelegebb a július. A város átlagos évi csapadékösszege 533 mm, ebből a nyári félév csapadékosabb, míg a téli félév szárazabb. A napsütéses órák éves összege 1 800 óra körüli. A napfénytartam évi menetet mutat (46. ábra). A nyári napok (maximális hőmérséklet legalább 25 °C) éves száma 70 nap körül van. A fagyos napok száma a több éves átlag alapján 105 nap.

46. ábra: Miskolc éghajlati jellemzőinek összefoglalása

Forrás: Klímasztratégia készítésének megalapozó dokumentációja - MÓDSZERTAN http://klimatudatos.hu/wp-content/uploads/2016/05/Miskolc_FINAL_0513_02.pdf

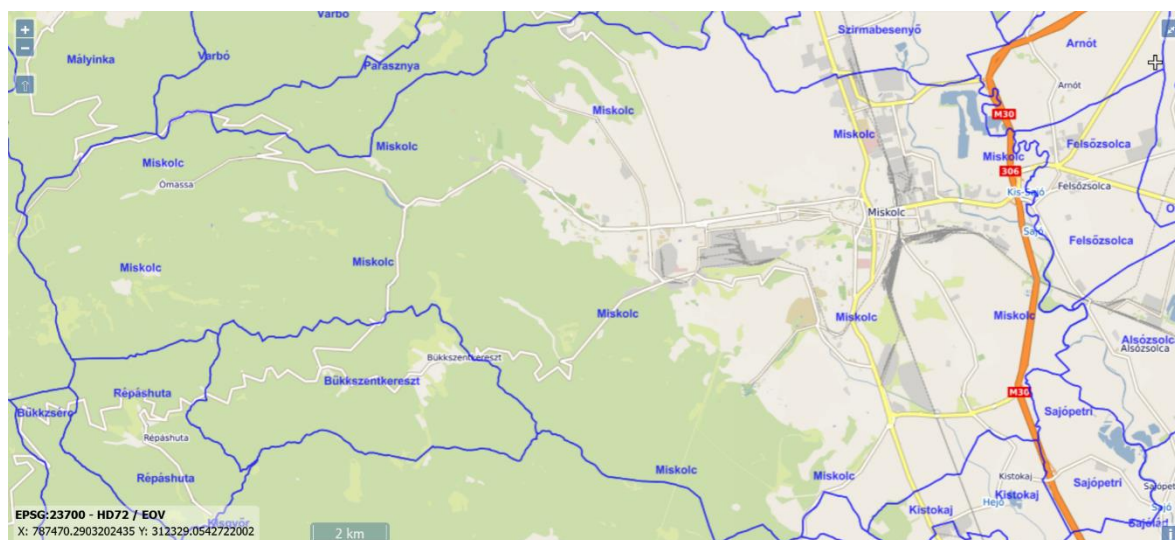
1.12.1.3. Vízrajz

Hidrogeológiai szempontból Miskolc város területe a Sajó-Hernád-völgy mint önálló vízföldtani egység és a Bükk változatos földtani és vízföldtani felépítésű területén helyezkedik el. A város számára rendkívül fontos biztonsági tartalék vízkészletet a Hernád-völgyben található parti szűrésű vízkészlet jelenti, mely földtanilag sérülékeny vízkészletet jelent.¹⁶

Kiemelt környezeti probléma a felszíni vizek minőségének megőrzése, a helyi döntően karsztvíz alapú ivóvízbázisok sérülékenysége, szennyezései, és a klímaváltozáshoz kapcsolódó kihívások kezelése.

¹⁶ MISKOLC MEGYEI JOGÚ VÁROS INTEGRÁLT TELE-PÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA II. HELYZETELEMZÉS (2013.)

19. térkép: A település és környékének vízrajza

Forrás: <http://okir.kvvm.hu/fevi/>

A település és környékének felszíni és felszín alatti vizeinek bemutatását az 1.17.2 fejezet tartalmazza.

1.12.1.4. Növényzet¹⁷

A természetes vegetáció a florisztikai növényföldrajzi beosztás alapján a Matricum flóraidék, Borsodense flórajáráshoz tartozik, míg a Sajó völgye a Tornense flórajáráshoz.

A természetes növényzet maradványai részben ma is megtalálhatók a területen. Keleten a terület természetes vegetációját alapvetően a tatárjuharos alföldi lösztölgyesek alkották, melyek zónáját a Sajót kísérő magas ártéri kőris-szil ligeterdők és alacsony ártéri fűz-nyár ligetek jellemezték. Nyugat felé haladva ártéri ligeterdők és mocsarak, valamint cserestölgyes területek folytatódnak. A Szinva-patakot kísérő szubmontán égerliget valószínűleg a mai Diósgyőri vár, és a Kilián-déli lakótelep nyugati határáig tartott. Ettől keletre a völgytalpon kőris-szil ligeterdők jellemezték a területet. A cseres tölgyeseket nyugat felé haladva a kontinentális molyhos tölgyesek, valamint a hegyi gyertyános tölgyesek váltják fel, majd a magassággal párhuzamosan először szubmontán bükkösök, végül a legmagasabb területeken montán bükkösök alkotják a természetes vegetációt.

A következő évtizedekben a klíma melegedésével egyre magasabbra tolódnak a fafajok számára ideális éghajlati zónák, ez fokozott stresszhatást jelent az erdőknek és a hozzájuk kapcsolódó élőhelyeknek.

Miskolc területe olyan ritka növényfajoknak ad otthont, mint a tüzes liliom (tűzliliom), a moldvai és karcsú sisakvirág, a sárga ibolya, valamint az északi irányfű és a szártalan bábakalács. Az orchideák közül a legféltettebb a Boldogasszony papucs (erdei papucskosbor, rigópohár). Kiemelkedően fontos a Bükk hegység sziklai bükköseinek, tölgyeseinek megóvása, és fokozott védelmet élveznek a meredek, északi, sziklás dolomitmész-kő oldalakon, törmeléklejtőkön kialakult, rosszul záródó, letörpült, göcsörtös fából álló sziklai bükkösök, amelyek több növényritkaságnak és jégkorszaki maradványfajnak ad otthont. A dolomitban kialakult sziklagyepek legértékesebb társulása a tarka nyúlfarkfüves sziklagyep, ill. növényei, a tarka nyúlfarkfű és a tarka nádtippan.

¹⁷ Miskolc M.J.V. Klímastratégiája

1.12.1.5. Állatvilág¹⁸

A Kárpát-medence fauna dinamikáját tekintve a Bükk a szubmediterrán-pontomediterrán faunaelemek halmozódási göcterületének tekinthető, a kárpáti fajok benyomulási területe. A terület gazdag állatvilággal rendelkezik, rovarvilágának kiemelkedően értékes tagja a bükki szerecsenboglárka, havasi tűzlepke, a havasi cincér. További értékes állatfajok az alpesi gőte, a gyepi béka, a sárgahasú unka, a fehérrhátú fakopáncs és a hegyi billegető. Olyan ritka madárfajok költési területe a Bükk, mint a kövirigó, a holló, az uhu, a fokozottan védett parlagi sas, a kerecsensólyom vagy a kígyászölyv. Az emlősök közül az újabban egyre többször ismét erre kóborló barnamedve, farkas vagy a hiúz, ami már több mint tíz éve állandó lakója a bükki erdőknek, továbbá a gímszarvas, a muflon és a vaddisznó kiemelkedően gazdaggá varázsolják a terület élővilágát. Az elmúlt 1-2 évtized általános tendenciája a nagyragadozók visszatelepülése Magyarországra, mellyel a Bükkben is egyre komolyabban számolni kell majd.

1.12.2. Tájhasználat, tájszerkezet

Miskolc közigazgatási területe 23 661,43 ha, ennek kistájankénti arányai a következők szerint alakulnak:

- 27%-a esik a Miskolci-Bükkalja,
- 23%-a a Bükk-fennsík,
- 7%-a a Tardonai-dombság területére, valamint
- 15-15%-a a Sajó-Hernád-sík és a Déli-Bükk területére, illetve
- a fennmaradó 2% részt az Északi-Bükk foglalja el.

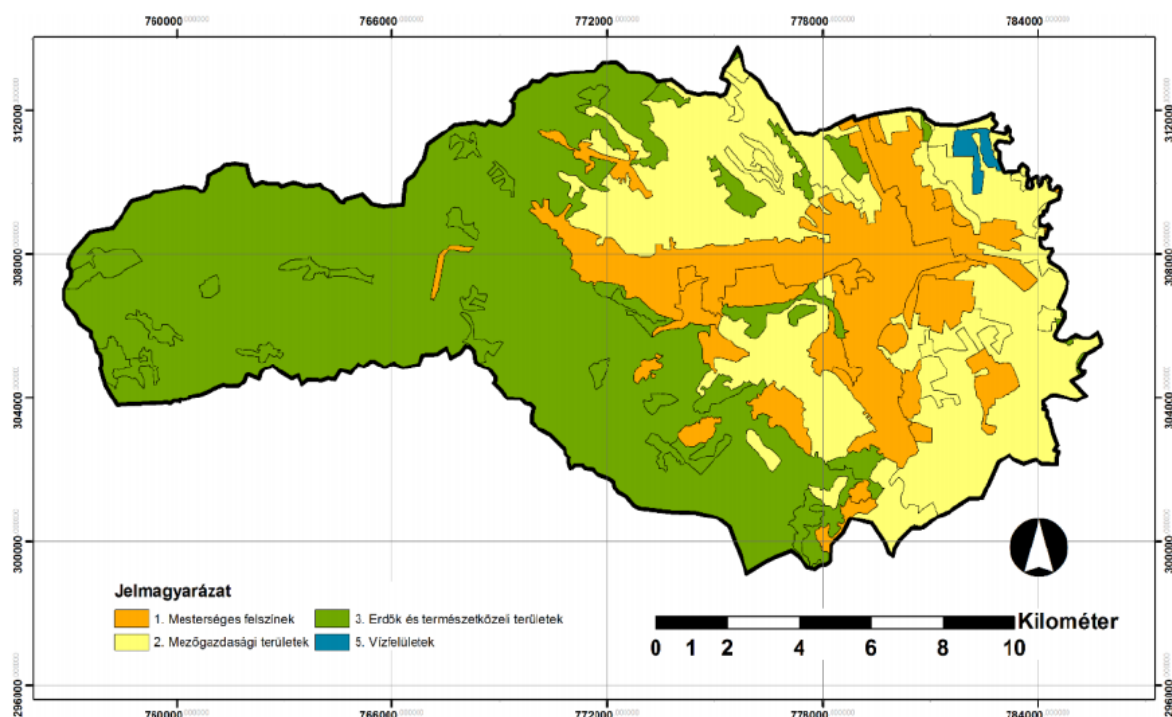
Az erdők és természetközeli helyek 12 454 ha területet foglalnak el Miskolc közigazgatási területéből, ennek 91%-a erdős terület, míg a fennmaradó 9%-ot cserjés, illetve lágyszárú növénytakaró fedi. Az erdővel fedett területeket kisebb-nagyobb gyepfoltok, cserjések, fiatalosok tagolják. Az erdős területek 97,2%-a lomblevelű-, 2%-a tűlevelű-, és 0,8%-a vegyes erdő. Egyedülálló élővilága folytán nagy részük (7 254 ha) védett terület, a Bükki Nemzeti Park része, illetve ennél is nagyobb területük esik Natura 2000 hálózatba. Ezek a területek kiemelkedő jelentőséggel bírnak a nemzeti ökológiai hálózatban, élőhely-komplexe fontos magterület, ám rendszere igen sérülékeny is egyben. Mindezt is alacsony, hatóságilag is korlátozott a beépítettsége, a szűk völgyekre a völgytalpakra koncentrálódik (Bükkszentlászló, Ómassa, Lillafüred, Alsó- és Felsőhámor) ugyanakkor turisztikai szempontból is célterületnek számít a Csanyikölgy, Jávorkút, Szentlélek Sebesvíz, és Bánkút, gyakorlatilag a teljes bükki rész. Ezekre a területekre nem jellemző az ipari tevékenység, a korábbi bányászati tevékenység egykori felszín felbolygatása még megtalálható, ám növényborítottság jellemzi őket.

A mezőgazdasági területek 6 509 ha területet foglalnak el, ennek 52%-a vegyes mezőgazdasági terület, 35%-a szántóföld, 12%-a legelő és 1% területet borít állandó növényi kultúra. A mezőgazdasági területek megtalálhatók a dombvidékeken is, de az alföldi hordalékkúpsíkságon domináns felszínborítást jelentenek a mesterséges felszínek mellett. A Miskolc közigazgatási területén lévő mezőgazdasági területek 51%-a komplex művelési szerkezettel rendelkezik, ezek főként a dombsági, hegységelőtéri területekre vonatkoznak. Az alföldi hordalékkúpsíkság döntő többségét nem öntözött szántóföldek borítják, illetve egyéb rétek, legelőterületek (12%). Elenyésző a szőlők és a jelentős természeti értékkel bíró mezőgazdasági területek aránya. A szántóföldi művelés elsősorban a keleti területekre jellemző, ám kiterjedése csökkent az autópálya és a hozzá tartozó felvezető utak szántóföldi területre épülésének köszönhetően. A komplex művelési szerkezettel rendelkező felszínborítások nagy részben felaprózódott telekstruktúrájúak, itt kertes és zártkerti kultúra található, melyek nagyobb részét hétvégi

¹⁸ Miskolc M.J.V. Klímastratégiája

üdülőtelkeknek használják, közülük kisebb szántók ékelődhetnek. Mezőgazdasági művelés a zártkertekben elsősorban a szőlő és gyümölcsstermesztés, nagyobb monokultúrák is előfordulnak.

20. térkép: Miskolc felszínborítási főkategóriák szerinti térképe

Forrás: Klímastratégia készítésének megalapozó dokumentációja - MÓDSZERTAN http://klimatudatos.hu/wp-content/uploads/2016/05/Miskolc_FINAL_0513_02.pdf

A város egykor igen változatos tájszerkezete a fejlesztések hatására leegyszerűsödött, a felszínborításban dominánssá vált az ún. zártkerti övezet. Aktuális tendencia a zártkerti területek belakása, a városlakók életvitelszerű kiköltözése ezen területekre.

1.12.3. Védett, védendő táji és természeti értékek, területek

1.12.3.1. Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek

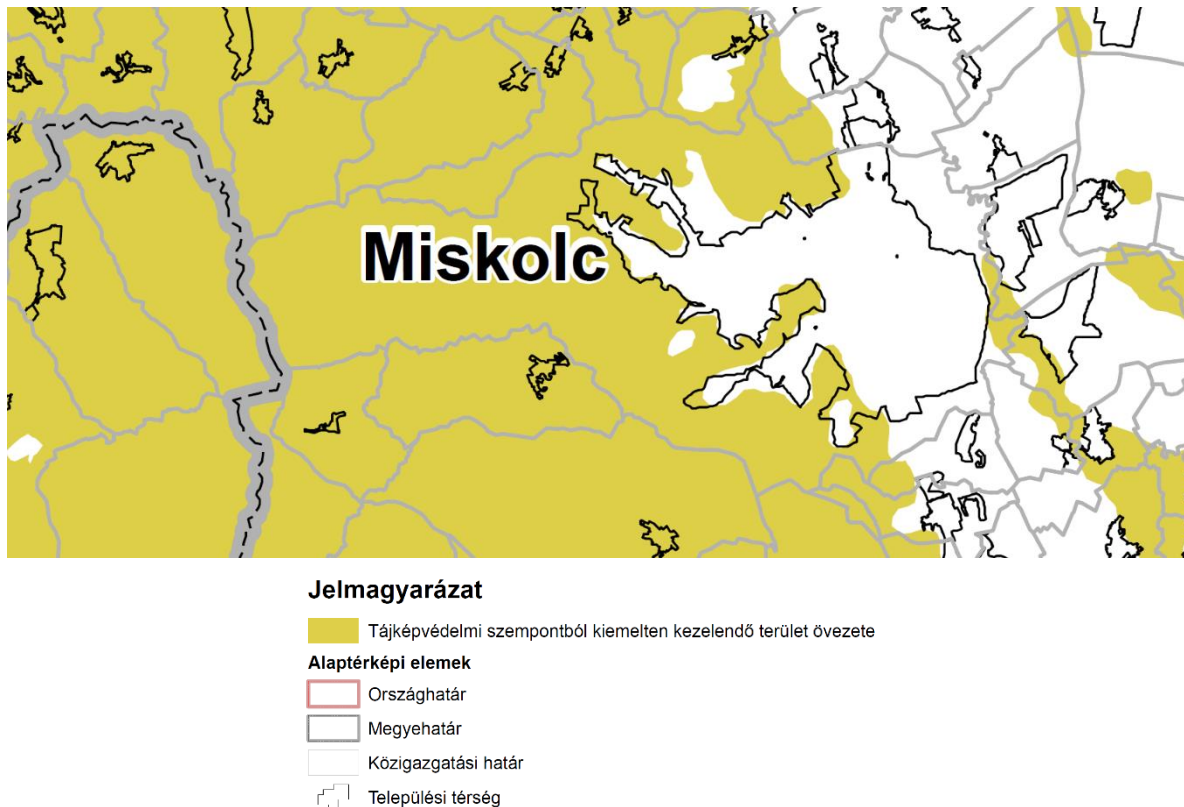
Országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete

9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet (a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról) szerint a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: Trtv.) 19. § (4) bekezdésével összhangban, az Országos Övezeti Terv részét képező, e rendeletben megállapított országos övezetek a következők:

- az 1. melléklet szerinti jó termőhelyi adottságú szántók övezete: Miskolcot a Felsőzsolcával határos területen érinti;
- a 2. melléklet szerinti erdőtelepítésre javasolt terület övezete: belterület és külterület határán több helyen megjelenik (Szirmabesenyő, Parasznya, Bükkszentkereszt és Kistokaj irányába).

- a 3. melléklet szerinti tájképvédelmi terület övezete: A Sajó közvetlen környezete és a dombsági, hegyvidéki részei Miskolcnak.
- a 4. melléklet szerinti vízminőség-védelmi terület övezete: Miskolc belterületének magasabb fekvő részei és a teljes Bükk-i külterület.
- az 5. melléklet szerinti nagyvízi meder övezete: a Sajó-meder miskolci szakasza.
- a 6. melléklet szerinti VTT-tározók övezete: nem releváns.

21. térkép: Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek Miskolc és környéke vonatkozásában

Forrás: OTRT (http://www.terport.hu/webfm_send/4214) alapján saját szerkesztés

Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület

Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezete Miskolcot nem érinti.

1.12.3.2. Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, emlék

Nemzeti természetvédelmi oltalom alatt álló területek a településen

Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal védett természeti területeknek nevezzük a természetvédelemért felelős miniszter által, rendeletben védetté nyilvánított természeti területeket. Ezek lehetnek nemzeti parkok (NP), tájképvédelmi körzetek (TK), természetvédelmi területek (TT) és természeti emlékek (TE) is.

A település külterületét a Bükki Nemzeti Parktermészetvédelmi oltalom alatt álló területei érintik.

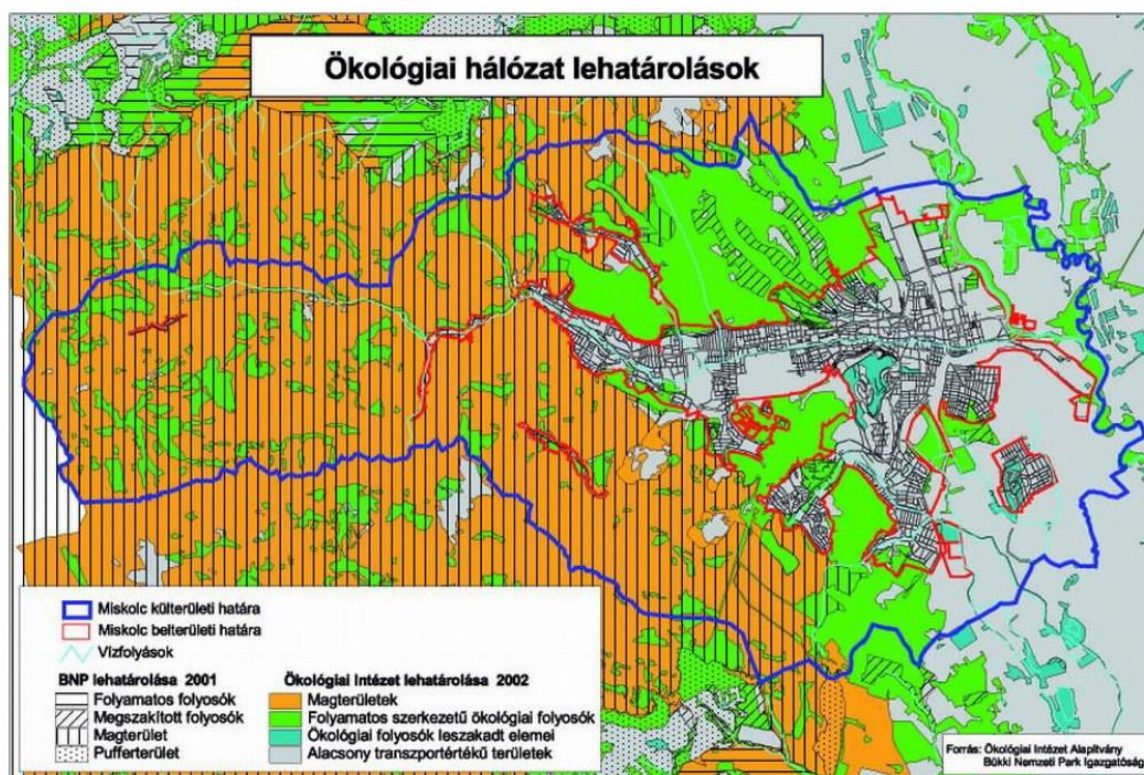
1.12.4. Ökológiai hálózat

Az ökológiai hálózathoz az országos jelentőségű természetes, ill. természetközeli területek és az azok közötti kapcsolatot teremtő ökológiai folyosók egységes, összefüggő rendszere tartozik, és amelynek részei a magterületek, az ökológiai folyosók és a pufferterületek.

A Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény 4. § 34. 35. és 36. pontja tartalmazza az ökológiai hálózat övezeteinek meghatározását.

A település közigazgatási területén az ökológiai hálózat övezetei közül a magterület, pufferterület és az ökológiai folyosó övezete is megtalálható, amelyek elhelyezkedését térképen ábrázoltuk.

22. térkép: Ökológiai hálózat lehatárolások Miskolcon

(Forrás: Miskolc ZIFFA, hivatkozva: Ökológiai Intézet, Bükk Nemzeti Park Igazgatóság, ITS)

Az országos övezeti terv tervlapjai alapján Miskolc érintettsége

3/1. melléklet: Ökológiai hálózat magterületének övezete, az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete és az ökológiai hálózat pufferterületének övezetének tervlapja

A 3/1. melléklet a Miskolc belterületére települési térséget határoz meg, az ökológiai hálózat minden eleme Miskolc külterületét érinti.

	Országhatár
	Megyehatár
	Település közigazgatási határa
	Települési térség

A magterület az OTRT-ben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe olyan természetes vagy természetközeli élőhelyek tartoznak, amelyek az adott területre jellemző természetes élővilág fennmaradását és életkörülményeit hosszú távon biztosítani képesek, és több védett vagy közösségi jelentőségű fajnak adnak otthont.

Az övezetben csak olyan megyei területfelhasználási kategória és megyei övezet, valamint a településrendezési eszközökben olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosója természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem veszélyezteti.

Az ökológiai folyosó az OTRT-ben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe olyan területek – többnyire lineáris kiterjedésű, folytonos vagy megszakított élőhelyek, élőhelysávok, élőhelymozaikok, élőhelytörédek, élőhelyláncolatok – tartoznak, amelyek döntő részben természetes eredetűek, és amelyek alkalmasak az ökológiai hálózathoz tartozó egyéb élőhelyek – magterületek, puffterületek – közötti biológiai kapcsolatok biztosítására.

Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében csak olyan megyei területfelhasználási kategória és megyei övezet, valamint a településrendezési eszközökben olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosója természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem veszélyezteti.

Az ökológiai hálózattal kapcsolatos követelményekről a 2018. évi CXXXIX. törvény V. fejezetében lehet olvasni részletesebben. A törvény az egyes övezetekkel kapcsolatban a következő szabályozást is tartalmazza, amelyet az ITS készítése során figyelembe vettünk:

Magterület

25. §

(2) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, kivéve, ha:

a) a települési területet az ökológiai hálózat magterülete, vagy az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosója körülzárja, továbbá

b) a kijelölést más jogszabály nem tiltja.

(3) A (2) bekezdésben szereplő kivételek együttes fennállása esetén beépítésre szánt terület az állami főépítési hatáskörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalnak a területrendezési hatósági eljárása során kiadott területfelhasználási engedélye alapján jelölhető ki. Az eljárás során vizsgálni kell, hogy biztosított-e az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyosó természetes és természetközeli élőhelyeinek fennmaradása, valamint az ökológiai kapcsolatok zavartalan működése.

(4) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében a közlekedési és energetikai infrastruktúra-hálózatok elemeinek nyomvonala a magterület természetes élőhelyeinek fennmaradását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával jelölhetők ki és helyezhetők el.

(5) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Az övezetben új célkitermelőhely és külfejtéses művelésű bányatelek nem létesíthető, a meglévő külfejtéses művelésű bányatelek horizontálisan nem bővíthető.

(6) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében az erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető épületen elhelyezve.

Ökológiai folyosó

26. §

(2) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, kivéve, ha

a) a települési területet az ökológiai hálózat ökológiai folyosó vagy az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyosó körülzárja, továbbá

b) a kijelölést más jogszabály nem tiltja.

(3) A (2) bekezdésben szereplő kivételek együttes fennállása esetén, a beépítésre szánt terület csak az állami főépítési hatáskörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalnak a területrendezési hatósági eljárása során kiadott területfelhasználási engedélye alapján jelölhető ki. Az eljárás során vizsgálni kell, hogy biztosított-e az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyosó természetes és természetközeli élőhelyeinek fennmaradása, valamint az ökológiai kapcsolatok zavartalan működése.

(4) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében a közlekedési és energetikai infrastruktúra-hálózatok elemeinek nyomvonala, továbbá az erőművek az ökológiai folyosó és az érintkező magterület természetes élőhelyeinek fennmaradását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával jelölhetők ki és helyezhetők el.

(5) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Az

övezetben új célkitermelőhely és külfejtéses művelésű bányatelek nem létesíthető, meglévő külfejtéses művelésű bányatelek horizontálisan nem bővíthető.

NATURA 2000, Kiemelt Jelentőségű Természetmegőrzési Területek

Az Európai Unió Habitat Direktívája alapján különleges, illetve kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területek kerültek kötelezően kijelölésre, a területükön található élőhelyek, illetve fajok miatt.

NATURA 2000 területekre vonatkozó szabályozásokat a 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet tartalmazza. A NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet ad részletes tájékoztatást.

A 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet 1. sz. melléklete részletesen megadja a kijelölt különleges madárvédelmi területeket.

1.12.5. Egyéb természeti értékek

Helyi jelentőségű természetvédelmi területek:

Terület neve	Kiterjedés (ha)	Kód (Év)
Égeres növénytársulás a Majális parkban	0.5	4/34/TT/81 (1981)
Boldogasszony papucsá termőhely	12.2	4/40/TT/84 (1984)
Dr. Greutter István egyedi fa- és növénygyűjteménye	1.1283	4/32/TT/79 (1979)
Dr. Kovács Miklós rózsagyűjteménye	0.1578	4/31/TE/79 (1979)
Gárdonyi Géza Művelődési Ház (Bárczy-kastély) parkja	2.3546	4/48/TT/85 (1985)
Mexikóvölgyi Kőszál oldal	30.1708	4/55/TT/88 (1988)
Miskolc-Avasi arborétum / Avasi arborétum	15.9579	4/74/TT/03 (2003)
Miskolc-Görömbölyi gyurgyalag fészkelőhely és bányató	25.8009	4/71/TT/02 (2002)
Miskolctapolcai felhagyott Vár-hegyi kőbánya	16.3765	4/72/TT/02 (2002)
Miskolctapolcai Kis-köves	12.1543	4/52/TT/86 (1986)
Miskolctapolcai parkrendszer	8.7993	4/28/TT/79 (1979)

1.12.6. Tájhasználati konfliktusok és problémák kezelése

A településre jellemző tájhasználati konfliktusok és problémák kezelése az alábbiakban foglalható össze¹⁹:

- Bizonyos erdőterületek, vízfelületek, természeti védelmet élvező, valamint mocsár területek területfelhasználása során biztosítani szükséges ezen elemek teljes védelmét a beépítéstől, jellegzetes ökoszisztémájuk fenntartása érdekében.
- A zártkerti területek lakóterületté válása számos út- és közműfejlesztési konfliktust eredményez. E területeken a beépítési intenzitás növekedése az ökológiai potenciált csökkenti. A város szétterülése nem energia- és erőforráshatékony, számos ökológiai és klimatikus konfliktus lehetőségét hordozza. Javasolt a lakóterületek visszasorolása kertes mezőgazdasági területbe a zártkerten.
- A lakótelepek zöldfelületeinek beépítését el kell kerülni. Az úszótelkek közötti tömbtelkek leburkolásának és beépítésének a lakótelepi zöldfelületek lakótelepi közterületbe sorolása szab jogi határt.
- A felszíni vízfolyások és tavak mentén, pufferterület hiányában több lehetőség adatik a vízpartok beépítésére, a szennyezések növekedésére, ennek elkerülésére a vízfolyások és tavak mentén zöldterület, valamint korlátozott használatú mezőgazdasági terület lett kijelölve.
- A közigazgatási terület délkeleti részén tervezett 1000 ha-os fejlesztési területen számos tájhasználati konfliktust jelentkezett korábban, melyek közül a legjelentősebb a lakó és gazdasági területek közti pufferterületek hiánya, valamint az irreálisan sok útterületi kijelölés. A jelenlegi terv csökkenti az útfejlesztési igényeket, valamint zöld gyűrűt hoz létre a lakott területek körül, egyértelműen és kellő szélességű pufferterülettel elválasztva azokat a leendő gazdasági területektől.
- Átlagosnál jobb minőségi osztályú termőföldön új beépítésre szánt terület – helyhez kötöttség kivételével – nem került kijelölésre.
- Természetvédelmi területen új, beépítésre szánt terület nem került kijelölésre.

¹⁹ Környezeti értékelés Miskolc MJV Településrendezési Eszközeinek Felülvizsgálatához (VÁTI Városépítési Kft., 2022. április) - https://www.miskolc.hu/sites/default/files/egyszeru_oldal/beagyazhato_csatolmanyok/2022-04-14/7746/_miskolc_kv.pdf

1.13. Zöldfelületi rendszer vizsgálata

Miskolc város zöldfelületi rendszeréről GISPÁN Integrált Önkormányzati Térinformatikai Rendszerben rögzített **digitális adatbázis** áll rendelkezésre térképes és területi adatokkal, amely azonban egyfelől nem tekinthető naprakésznek, másfelől nem teljes. Fenti okokból az adatkinyerési és ebből adódó elemzési lehetőségek erősen korlátozottak.

Kifejezetten a zöldfelületi rendszer állapotát figyelő környezeti szenzorok nem találhatók a városban. Csak az Országos Meteorológiai Hálózat és az OLM mérései állnak rendelkezésre.

Miskolc zöldfelületi ellátottsága megfelelő, de a nagy igénybevétel miatt állapotuk folyamatos javításra szorul. A város Zöldinfrastruktúra Fejlesztési és Fenntartási Akciótervének elkészítése során feltérképezték az egyes városrészek zöldfelületi ellátottságát.

Az erdők, zöldterületek, fasorok, zöldsávok, nagy zöldterülettel rendelkező intézmények területe esetében a zöldfelületi ellátottság $740,31 \text{ m}^2/\text{fő}$. A vízgazdálkodási területek hozzáadása a számot $1166,07 \text{ m}^2/\text{fő}$ -re növeli.

A közparkokat, közkerteket tekintve $10,38 \text{ m}^2/\text{fő}$ értéket kapunk. Ezt a számot korrigálják a nagyterületű kertes övezetek, ahol minden lakosra saját kert jut, de közpark nagyon kevés.

A biológiailag aktív felületek kiterjedésére nincs pontos adat. A biológiailag inaktív felületek aránya 8-16% a település területhez viszonyítva, a belterületen eléri a 30-40%-ot. Ez önmagában is nagyon magas érték, melyet a területéhez szintszámmal korrigálva az 50%-os érték is reális. Ennek megfelelően a biológiailag aktív felületek aránya 50% körüli lehet.

1.13.1. A települési zöldfelületi rendszer elemei

1.13.1.1. Szerkezeti, kondicionáló szempontból lényeges, a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek

A zöldfelületek a település növényzettel tartósan vagy időszakosan fedett, biológiailag aktív felületei. A növényzettel borított parkok, utcák hozzájárulnak a település karakterének, arculatának kialakításához, részt vesznek a település szerkezeti tagolásában, valamint elfedik, takarják az előnytelen részeket. A zöldfelületek a település egyes területeit egymással és a külterülettel kapcsolják össze, szervezik egészé. A növényzet a települési környezet fontos alkotórésze, hiszen szorosan hozzátartozik a vizuális megjelenéshez.

A településen belül meglévő zöldterületek teljes mértékben megőrzendők. Miskolc belterülete zöldfelületi elemekkel jól ellátott.

1. Közparkok, közkertek

A jelenlegi közparkok állapotára, minőségére, méretére nincsenek pontos adatok, mivel a város nem rendelkezik zöldfelületi kataszterrel. A városi fenntartási adatok nincsenek párhuzamban a szabályozási tervekben feltüntetett adatokkal, mert a gondozott területekhez hozzátartoznak a lakótelepi zöldfelületek, melyek a szabályozásban lakózóna kategóriába kerültek.

Miskolc parkrendszere a jellemző beépítés miatt eléggé széttagolt, főképp kisebb méretű, de nagy használati értékű parkokból áll, a belváros környékén egyedül az 5-6 ha nagyságú Népkert és az Avas

található, valamint a Miskolctapolcai városrészen a 6 hektáros tapolcai parkrendszer helyezkedik el, melyek számottevő méretű zöldterületként szolgálnak az itt lakók számára.

A közeljövőben több közpark fejlesztés is kilátásba helyeződött, többek között a Martinkertváros és Szirma közötti területeken, a Csorba-tó környékén, a Pece-völgy, a Lyukó-patak egyes szakaszain, és a Hejő-ligetben.

2. Lakótelepi zöldfelületek

A lakótelepeken létesített zöldfelületek fontos szerepet játszanak a város életében, hiszen ezeken a területeken nagy a beépítettség és a népsűrűség, és így az igénybevétel mértéke is igen nagy. Ez a típus legnagyobb kiterjedésben az Avasi-lakótelepen jelenik meg, elhúzódik Újdiósgyőr felé, valamint a Szentpéteri kapu városrészen, a Komlóstető és Hejőcsaba térségeiben is. Jelentős jól beállt lakótelepi zöldfelületek találhatóak emellett Selyemréti, a Kiliáni (északi-déli), és a bulgárföldi lakótelepek környezetében is.

A lakótelepeken megjelenő zöldfelületek fő problémája a lombtömeg fedettség csökkenése és a megfelelő fenntartás hiánya, amely degradálódáshoz vezet. A szegényes fajösszetétel, és a cserjeszint folyamatos pusztulása/kihalása, valamint a vandalizmus is megoldandó problémaként lép fel ezeken a helyeken.

Emellett a lakóterületeken kialakított zöldterületek esetében a lakosság részéről sokszor problémaként vetődik fel a növényzet korosodása – mint az épületek közelében nagyra nőtt fák, elburjánzott sövények.

3. Zöldsávok, fasorok

A fasoroknak és zöldsávoknak kiemelt kondicionáló és városképi jelentőségük van a település életében, mégis e csoportnál van a legtöbb hiányosság, hiába adottak a fatervezési feltételek a leginkább rászoruló utcák esetében. Nyilvántartásuk is hiányos (ITS), a jövőbeni tervek sem elérhetőek.

Jelentős fasorral a Vár utca (helyileg védett gesztenyefasor), a Szentpéteri kapu, a Győri kapu – Andrásy út, a Görgey utca - Csabai kapu, valamint a Soltész Nagy Kálmán utca jellemezhető.

Az utak menti zöldsávok, fasorok többnyire nincsenek elkülönítve, hanem közlekedési zónába tartoznak, a nagyobb kiterjedésű zöldsávok pedig közpark kategóriába vannak sorolva, pontos adatokkal így nem rendelkezünk méretüket, mennyiségüket tekintve. Számos olyan utca van, ahol a többszintes zöldsáv telepítésére a lehetőség adott lenne, de csak egy gypszsáv található, ezek fejlesztését, megújítását kell megcélózni elsősorban. Ugyanakkor több olyan, főként családi házas övezetben található utca van, melyben kialakultak "kvázi" fasorok, de azok sokszor nem adnak egységes képet faji és korbéli különbözőségük miatt. Viszont jó a kondicionáló és esztétikai hatásuk.

A leggyakrabban alkalmazott fajok a csörgőfa (*Koelreuteria paniculata*), a különböző juhar fajok (*Acer platanoides*, *A. pseudo-platanus*, *A. saccharinum*, *A. campestre*), a hársak (*Tilia argentea*, *T. cordata*, *T. platyphyllos*), a vadgesztenye (*Aesculus hippocastanum*), a japánakác (*Sophora japonica*). A családi házas övezetben szívesen telepítenek gyümölcsfákat, mint a meggy és dió. Sajnos terjed a tuja-fű típusú, szegényes növényzetű kerttípus is.

4. Zöldfelületi jellegű intézmények

Ezek az intézmények kiterjedt zöldfelülettel rendelkeznek. Ilyenek a temetők, a strandok, a sportterületek, a kempingek, és az állat- és növénykertek.

Temetők: jelentős növényállománnyal rendelkeznek. Kiterjedésük jelenleg kb. 72 ha a város területén. A régi temetők – a Hősök temetője, az Evangélikus temető és Avasi temető - növényzete igen változatos,

az idős – sokszor igen értékes, védendő - fák mellett fontos szerepük van a cserjéknek és a lágyszárúaknak is. Ezek igen értékes, védendő, megőrzendő zöldfelületei a városnak. Viszont figyelni kell rá, hogy ezeket folyamatosan megfelelően karban tartsák, hiszen a korábban szintén szép fás temetőként emlegetett Mindszenti temető is veszített a szépségéből a koros vadgesztenyefák pusztulása miatt és az újabb temetők területének növényállománya sem hasonlítható még össze az öreg temetőkével.

Strandok: Kiterjedésük összesen kb. 15-20 ha, a minimálisan biztosítandó zöldfelületi arány 65 %. A Tapolcai strand átalakítása során üdítő eredmény az idős fák meghagyása, s a selyemréti strand esetében pedig pozitív változás a fásítás. Ebből is látható, hogy a nagyon fontos és megbecsült zöldfelületei ezek a városnak.

Sportterületek: Ezek kb. a belterület 1%-át teszik ki, a legnagyobb közülük a Diósgyőri Sporttelep (16 ha). A minimálisan biztosítandó zöldfelületi arányuk 75%, használatukból adódóan azonban igen csekély a lombtömeg fedettség.

Kempingek: Idegenforgalmi szempontból jelentős lakó-, üdülőterületeken táji értékeket nyújtó zöldfelületekben helyezkednek el. Minimálisan biztosítandó zöldfelületük 75%, növényzetben gazdagok, rendezettek. Aktív zöldfelületi arányuk fenntartandó.

Állat-és növénykertek: Fontos oktatási-, rekreációs-, kondicionáló- és művelődési feladatokat látnak el a település életében. A Városi Vadaspark Miskolc külterületén fekszik, itt elsősorban a természetes vegetáció védelme a fontos, hiszen a Bükk Nemzeti Park közvetlen közelében fekszik. Belterületen az Avasi-arborétum, és a Greuter-kert található, melyek védettséget is élveznek. Kiterjedésük összesen 6,5 ha.

5. Jelentős zöldfelülettel rendelkező intézmények

A kategória a főként a regionális szerepkörű egészségügyi, oktatási és a művelődési feladatokat ellátó intézményeket foglalja magába. Aktív zöldfelületi arányuk és a faállomány lombtömegének fedettsége fenntartandó.

A kórház kertek mintegy 50 hektárnyi területet jelentenek. Ezek sokszor idős, több mint 100 éves kertek, értékes, ritka fajokkal, melyek védelmére fokozott figyelmet kell biztosítani a fenntartás, megújítás során.

Az oktatási intézmények (kiemelten kezelve a Miskolci Egyetemet) változatos méretű, minőségű és állapotú kertjeinek is fontos a fejlődése, mind az ott tanulók, mind a városi lakosok számára, hiszen koncentrált, sűrű zöldfelületük miatt fontos szerepet játszanak a város kondicionáló hatású zöldfelületei között.

6. Magánkertek

A városban kiterjedt nagyságúak a magánterületeken belüli zöldfelületek, ezek a miskolci zöldfelületi rendszer nem elhanyagolható elemei. Növelik a város zöldfelületeit a mezőgazdasági, zártkertes területek, beékelődő kiskertek, gyümölcsösök. Ezek jelenthetik a város jövőbeni zöld pólusait, a zöldfolyósít.

A főként kiskerteknek, kistáblás szőlőknek, gyümölcsösöknek és természetközeli réteknek otthont adó Görömböly és Miskolc-Tapolca közötti területek zöldfelülete indokolja a két közeli terület zöldfolyósítással való összekötését.

7. Belterületi erdők

Miskolc a külterületi erdő méreteihez képest elenyésző mennyiségű belterületi erdővel rendelkezik. Területi arányuk jelenleg mintegy 3% (belterületi erdő/belterület), amit a hatályos szabályozási tervben mintegy 7%-ra kívánnak növelni részben a belterületbe vonandó területeken már ma is meglévő véderdők bevonásával (pl. Hejőcsaba), illetve jelentős erdősítés előirányozásával (Hejőcsaba, Görömböly), részben pedig úgy, hogy a jelenlegi belterületen kívánják növelni az erdőterület kiterjedését (Diósgyőr, Sajó mente).

Tervezett védelmi rendeltetésű erdő: belterületen: 185,24032 ha, tervezett belterületen: 149,41141 ha (Forrás: VÁTI Kht).

A városi zöldfelületek sajnos valódi hálózati rendszerbe nem integrálódnak. A miskolci közterületi zöld infrastruktúra elemeket aszfaltozott utak választják el egymástól, a parkok között általában lakótömbök, vagy városrészek szakítják meg a kapcsolatot. A folyamatosság biztosítására hivatottak az útmenti zöldsávok, fasorok, vagy kisebb-nagyobb vízfolyások, de ezeket vizsgálva is nagyon sok szakutcát találtunk, ahol a zöld labirintus megszakadt. A patakok közül több pont a belvárosban lefedve. Jelentős a fragmentáció az iparterületek (DAM, Gépgyár, Selyemrét, vasút) környékén, ahol a magas kerítések mögött óriási csarnokok, burkolt felületek gátolják a zöld rendszer kapcsolódását. A lakótelepek, sűrű beépítésű városrészek is nehezen átjárhatóak. A Sajó, mint hálózati elem teljes mértékben el van szigetelve a várostól, rozsdaovezet, iparterület, vasút is terheli az érzékeny árterületet. Enyhíti a helyzetet, hogy Miskolc viszonylag keskeny, hosszan elnyúló szerkezetű város, így elég közel vannak a kiterjedt kertes övezetek, külterületi tájak a belvároshoz, melyeknek pozitív hatása érezhető.

A lakossági felmérés alapján a zöldfelületek állapotával és kiterjedésével kapcsolatos elégedettség összességében közepesnél is alacsonyabb. A belváros zöldfelületeit a többség, több szolgáltatás (környéken pl. büfé, fagyizó, nyilvános WC) biztosításával, sétautak fejlesztésével, gyakoribb kültéri programokkal tenné vonzóbbá. Többen említették, hogy zöldfelületek karbantartását javítani szükséges, kukák, csapok, padok kihelyezésére lenne igény, a belvárosi zöldfelületeket növelnék, például Népkerthez hasonló nagyobb park(ok) kialakításával.

A város zöld felület gazdálkodását az Önkormányzat irányítása mellett a Miskolc Holding tagvállalataként működő Miskolci Városgazda Nonprofit Kft. végzi. A Társaság a közszolgáltatási szerződés alapján látja el a város üzemeltetésével, működtetésével, tisztán tartásával kapcsolatos szolgáltatási tevékenységét. A feladatok finanszírozását a Miskolci Városgazda Nonprofit Kft. költségvetési forrásai és gazdálkodási bevételei adják.

1.13.1.2. Zöldfelületi ellátottság értékelése

A város Zöldinfrastruktúra Fejlesztési és Fenntartási Akciótervének elkészítése során feltérképezték az egyes városrészek zöldfelületi ellátottságát.

Az erdők, zöldterületek, fasorok, zöldsávok, nagy zöldterülettel rendelkező intézmények területe esetében a zöldfelületi ellátottság $740,31 \text{ m}^2/\text{fő}$. A vízgazdálkodási területek hozzáadása a számot $1166,07 \text{ m}^2/\text{fő}$ -re növeli.

A közparkokat, köztereket tekintve 10,38 m²/fő értéket kapunk. Ezt a számot korrigálják a nagyterületű kertek övezetek, ahol minden lakosra saját kert jut, de a közpark nagyon kevés.²⁰

A települési zöldfelületek aránya (%) és a települési zöldterületek nagysága (m²) tekintetében az önkormányzat nem rendelkezik pontos adatokkal.

Városrészenként 1 főre jutó kezelt zöldfelületek kiterjedése a Miskolci Városgazda NKft által kaszált gyepfelületek adatai alapján adható meg.

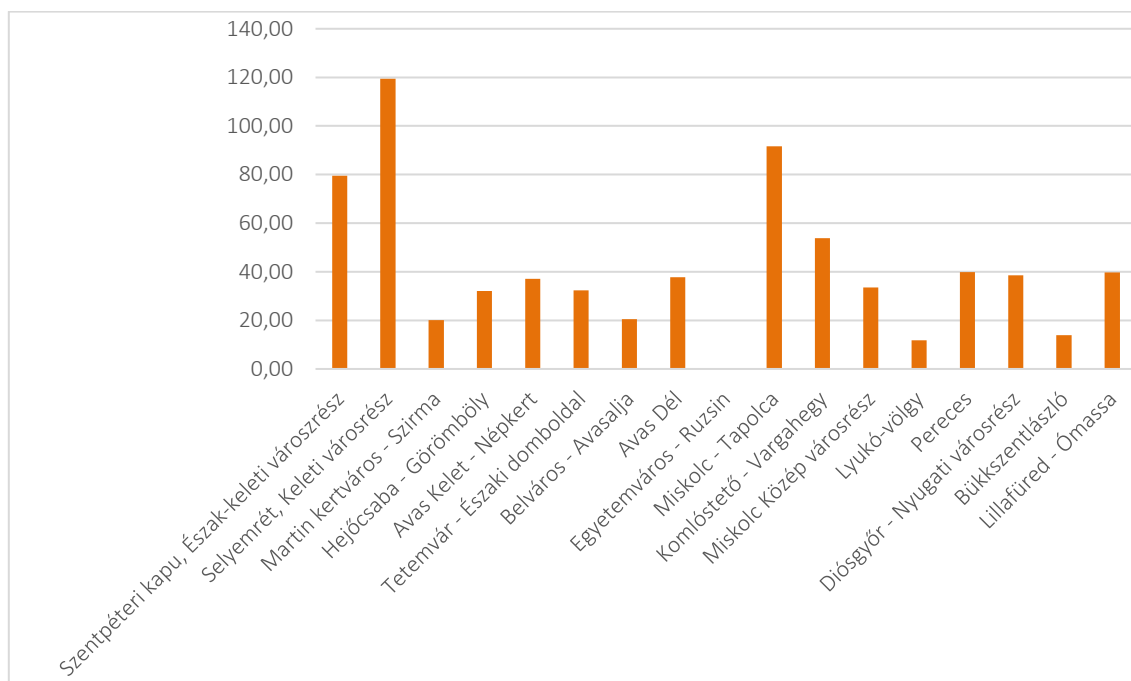
45. táblázat: Városrészenként 1 főre jutó kezelt zöldfelületek kiterjedése (m²/fő)

Településrész	Lakosságszám (fő)	Zöldfelület mérete (m ²)	Városrészenként 1 főre jutó zöldfelület mérete (m ² /fő)
Szentpéteri kapu, Észak-keleti városrész	6831	542833	79,47
Selyemrét, Keleti városrész	3828	457347	119,47
Martin kertváros - Szirma	10231	204866	20,02
Hejőcsaba - Görömböly	9984	320297	32,08
Avas Kelet - Népkert	5237	194386	37,12
Tetemvár - Északi domboldal	6137	198823	32,40
Belváros - Avasalja	20658	422399	20,45
Avas Dél	24468	924232	37,77
Egyetemváros - Ruzsin	742	n.a.	na.a
Miskolc - Tapolca	3091	283073	91,58
Komlóstető - Vargahegy	4325	232703	53,80
Miskolc Közép városrész	30828	1032443	33,49
Lyukó-völgy	2474	29024	11,73
Pereces	3750	149298	39,81
Diósgyőr - Nyugati városrész	16169	623993	38,59
Bükkszentlászló	556	7751	13,94
Lillafüred - Ómassa	617	24473	39,66

Forrás: Miskolci Városgazda NKft által kaszált gyepfelületek adatai alapján

²⁰ Miskolc ZIFFA (Zöld Infrastruktúra Fejlesztési és Fenntartási Akcióterv) 2019.

47. ábra: Városrészenként 1 főre jutó zöldfelület mérete (m²/fő)

Forrás: Miskolci Városgazda NKft által kaszált gyepfelületek adatai alapján

Kiemelkedő, 80 m²/főt meghaladó két városrész 1 főre jutó zöldfelület értéke: Selyemrét, Keleti városrész (119,47 m²/fő) és Miskolc – Tapolca (91,58 m²/fő). Az Egyetemváros – Ruzsin városrész esetében a hivatkozott területen a város nem végez parkgondozást, ezért erről nem áll rendelkezésre zöldfelületi adat. Ezen terület nagy része zártkertes magáningatlan, illetve az Miskolci Egyetem által kezelt terület. Azon lakosság száma, akinek lakóhelye 300 m-es körzetében nincs elérhető közösségi zöldfelület, gyakorlatilag nullának tekinthető.

A zöldfelület használat tekintetében elsősorban az állattartók (kutyatulajdonosok) lépnek fel fejlesztési igényekkel, városrészenként eltérő intenzitású a zöldfelületek rekreációs célú használata, egyre népszerűbbé válnak a közösségi kertek (Greutter kert, Avasi Paradicsom Községi Kert, Görömböly zöld pálya közösségi kert).

A vízfolyások melletti 10, 20, 50 méteres sáv természetessége, beépítettsége viszonylag kedvező. A városban több jelentős vízfolyás található, melyek beépítettsége változó, a legtöbb helyen a 10 méteres sávban természetközeli állapot jellemző, a 20-50 méteres sáv azonban már többnyire beépített.

Az uralkodó szélirány felőli településszegély felszínborítása kedvező. Az uralkodó szélirány É, ÉNy. Az efelé eső településszegély az erdős, gyeses, változatos domborzati viszonyoknak megfelelően jellemzően nem beépített. A szélérozióknak való kitettség ennek megfelelően kis mértékű.

1.13.2. A zöldfelületi rendszer konfliktusai, problémái

A legfontosabb kezelésre szoruló konfliktusok és problémák az alábbiak:

- A zöldfelületi rendszer nem összefüggő, a zöldfelületek eloszlása egyenetlen.
- Bár a zöldfelületek nagysága megfelelő, de nagy azok igénybevétele, így állapotuk leromlott.

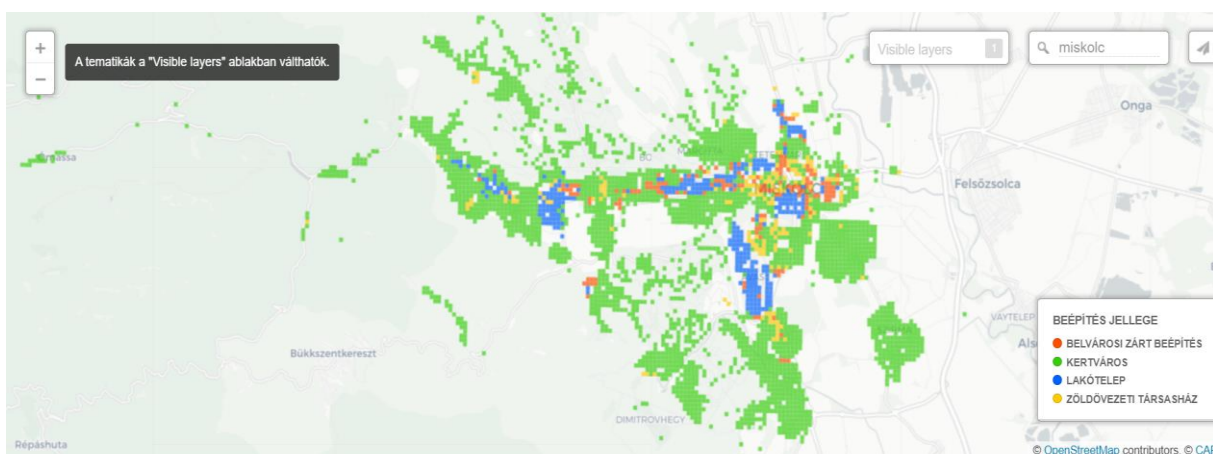
- A zöld sávok, fasorok, jelentős kondicionáló és esztétikai szereppel bírnak, de mennyiségük nem elegendő.
- Az ökoszisztéma szolgáltatások belterületen nem, vagy csak kisebb mértékben érvényesülnek (ide tartoznak az elérhető nyersanyagok, a tiszta levegő és ivóvíz, az éghajlat szabályozásában betöltött szerep, a talajképződés, a beporzás, a zöldfelületek nyújtotta esztétikai élmény és a rekreáció lehetősége).
- A zöldfelületi rendszer jóléti szerepe a környezeti nevelés által erősíthető lenne.
- Az özönnövények, allergén fajok terjednek, különösen a gondozatlan elhagyatott rozsdasávok felől, ami veszélyt jelent a biodiverzitásra és az emberi egészségre is. Humánegészségügyi szempontból a folyamatos parlagfű gyérítés indokolt a különösen fertőzött területeken.

1.14. Az épített környezet vizsgálata

1.14.1. A területfelhasználás vizsgálata

Az épített környezet vizsgálata fejezet olyan tartalmi részletezettséggel kerül kidolgozásra, amely a stratégia kidolgozásához szükséges. Részletesebb elemzésre a településrendezési terv felülvizsgálata, módosítása során fog sor kerülni.

24. térkép: Beépítés jellege Miskolcon

Forrás: https://geoxmap.carto.com/viz/fc6f49ac-d288-11e6-9805-0ee66e2c9693/public_map

A fenti térképen jól elkülönülnek a különböző beépítési jellegek Miskolcon. A belsőbb területeken a zárt beépítés, a lakótelepek és a társasházi beépítés a jellemző. A város két tengelyétől és központjától távolodva a kertvárosi beépítés válik uralkodóvá.

1.14.1.1. Településszerkezet történeti kialakulása, a településszerkezet vizsgálata és helyi sajátosságok vizsgálata

A 2013-ban készült ITS megalapozó vizsgálatban leírtakhoz képest nem történt változás, az abban leírtak érvényesek jelenleg is.

Miskolc azon kevés európai települések közé tartozik, melyek történelme 70.000 évvel ezelőttre nyúlik vissza. A belvárosban előkerült régészeti leleteknek köszönhetően bizonyítható az őskori ember jelenléte, így a várost és térségét Magyarország legrégebben lakott területének nevezhetjük. Az Avas és a vele látványkapcsolatba lévő Tokaji Kopasz-hegy stratégiai fontosságú területek, ahonnan a Sajó és Hernád völgy kereskedelmi útvonalai ellenőrzés alatt tarthatók.

A város első épületei a mai Sötét kapu térségében, az Avas és a Szinva között létesültek majd folyamatosan terjeszkedtek. A belváros utca-szerkezete egy középkori palánkkerítés nyomát őrzi. A gyorsan fejlődő város topográfiai adottságai miatt elsősorban kelet és nyugat felé terjeszkedett, mai főutcájának nyomvonala korán kialakult. A 15. század végén már 2000 lakosa volt. A török hódoltság idején a fejlődés lelassult, de a város komolyabb pusztítást nem szenvedett. Ebben a korban teljesedett ki a környező dombokon virágzó- szőlő- és borkultúra, amely városrésznyi területű pincesorok létesítéséhez vezetett.

A felszabadulást követő első népszámlálás 1786-ban 2414 házat és 14.179 lakost jegyzett föl a városban. Miskolcon jelentős a kézművesipar jelenléte, a városban 13 céh működött. Területe lassú növekedésnek indult; jogilag is egyesült a vele korábban összeépült Mindszent községgel, megindult a korábban kertészeti kultúrákkal betelepített Avas alatti terület (ld. Meggyesalja utca, Toronyalja utca) beépítése. A Sajó révje felé a városon kívüli funkciók (vásártér, ispotály, stb.) jelentek meg.

Az állami iparfejlesztési tevékenység keretében a Miskolc és Diósgyőr közötti területen létesült Vasgyárhoz településnyi méretű munkás-kolóniák létesültek a 18. sz.-ban (Újdiósgyőr). A létesítmény megalapozta a két település összenövését, egyúttal ipari központtá válását.

A 18. és a 19. század folyamán Miskolc is lendületesen fejlődött: több fontos épület is épült, köztük a városháza, az új megyeháza, a színház (az ország mai területén álló első kőszínház), a zsinagóga, továbbá számos iskola és templom. Területe minden irányban növekedett. Fejlődése hamarosan saját közigazgatási határaiba ütközött, a lakóterületek Diósgyőr és Hejőcsaba területén növekedtek tovább.

1870. január 9-én átadták a Hatvan–Miskolc vasútvonalat, amivel a város összeköttetésbe került Pesttel. Néhány évvel később északi irányba is vasút épült, a szepesi és gömöri bányavidékek felé. Sajnos a pályaudvar a belvárostól viszonylag távol, perifériális helyen épült meg. A vasútra szervezett ipari területek kiléptek a Szinva völgyéből és a Sajó menti sík területek beépítése is megkezdődött. A várostest észak-déli irányú terjeszkedése is megindult, máig megoldatlan településszerkezeti problémákat okozva az Avas és a Tetemvár „körbeépülésével”.

1878-ban hatalmas árvíz rengeteg épületet elpusztított, de helyükre szebb, nagyobb épületek épültek. Kezdetét vették a régóta halogatott vízrendezési munkálatok: a Szinván álló vízimalmokat elbontották, a Szinva és a Pecék medrét rendezték, vízlevezető képességüket növelték. A korábbi vízjárta területeken széles utak épültek, a hosszú telkek megosztásával elsősorban a belváros beépítése sűrűsödött. Ekkor készültek az első mai értelemben vett rendezési tervek.

1897 júliusában elindult az első miskolci villamosjárat. Ezzel Miskolc és Újdiósgyőr összeépülése lényegében befejeződött és kezdetét vette az infrastruktúrák közös működtetése.

Az első világháború közvetlenül nem érintette ugyan a várost, de következményei felemás fejlesztési pályára kényszerítették. Ígéretes nagyvárosi átalakulása megakadt, a belváros nivós épületállományának léptékváltása félbeszakadt, torzó maradt. Ugyanakkor az elvesztett Kassa szerepének pótlására nagyléptékű intézményi fejlesztések kezdődtek a belváros peremén, az új határokon túli menekültek fogadására pedig ideiglenesnek szánt barakktelepek létesültek a Szentpéteri és a Zsolcai kapuban, melyek ma is ipari területek közé ékelődött szegregátumok.

A második világháborúban a Tiszai Pályaudvar környékét érték bombatalálatok, a helyreállítást azonban nem követte a perifériális helyzetű pályaudvar városszerkezetbe történő integrálása.

1945-ben Diósgyőrt és Hejőcsabát, 1950-ben Görömbölyt, Szirmát és Hámort csatolták a városhoz. Mai kiterjedését 1981-ben érte el, amikor hozzácsatolták Bükkszentlászlót is. Az erőltetett iparfejlesztést erőltetett lakásépítési program követte: az egyesített települések fizikailag is összenőttek. A belváros és Diósgyőr leromlott városrészeinek szanálásával, az avasi szőlők és a diósgyőri kenderföld helyén hatalmas lakótelepek épültek, melyeket tucatnyi kisebb és közepes telep követett. Az Avas-dél az ország egyik legnagyobb lakótelepe, számtalan településszerkezeti problémával (közvetlen belvárosi kapcsolat hiánya, meg nem valósult intézményi központ, geotechnikai problémák stb.).

A további szabad területeket családi házas beépítés foglalta el. Az Avas nyugati oldalán az Egyetemváros, a Szentpéteri kapuban a Megyei Kórház városrésznyi területe a legfontosabb szerkezetképző elemek. Meg kellett oldani továbbá a Szinva és Hejő völgy összekötését, a Varga-hegyi serpentinút a déli városrészek elérhetőségének javításával Hejőcsaba és Görömböly gyors növekedését alapozta meg. Nem várathatott magára a keleti városrészek elérhetőségének javítása sem: vasúti felüljárók és egy nagy teherbírású széles Sajó-híd épült, mellyel egy újabb fizikai korláton lépett át a város. Megvalósult továbbá a Széchenyi utca keleti irányú meghosszabbítása és központi szakaszának forgalommentesítése, az ehhez kapcsolódó tehermentesítő utak azonban torzók maradtak.

E korszak örökségei a várost körülölelő hatalmas zártkerti területek, melyek hétvégi házakból eleinte „nyári lakokká”, majd lassan alacsony státuszú állandóan lakott területekké váltak, valós szerkezeti kapcsolatok és infrastruktúrák nélkül. A Lyukó-völgy mintegy 3-5000 fő otthona.

A nehézipar összeomlását követően a várostest középső részén részben felhagyott, részben alulhasznosított, környezeti és vizuális problémákkal terhelt területek maradtak, a város lakosság száma pedig gyors csökkenésnek indult. A megélhetési nehézségekkel párhuzamosan gyorsult fel az agglomerálódás és a zártkertek „belakása”, melyet azonban nem követtek az elvárt infrastrukturális fejlesztések.

A trend napjainkban megfordulóban van; bár a belső várostest nyugati nagyvárosokra jellemző látványos kiürülése nem történt meg, de az üres lakások és telkek kínálata csökkenőben van. Az elmúlt években nívósabb társasházi fejlesztésekre is mutatkozik vásárlói igény, ezek azonban a belső területi tartalékok felhasználásával valósulnak meg. A város ma is sokarcú, szerkezete és az egyes városrészek státusza mozaikos, sok a beékelődött, gazdaságosan nem beépíthető terület.

1.14.1.2. Beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek

Miskolc Város Helyi Építési Szabályzatában, az alábbi funkciójú területek kerültek megállapításra (terület-felhasználási egységek):

Beépítésre szánt területek:

- Nagyvárosias lakózóna (Ln)
- Kisvárosias lakózóna (Lk)
- Kertvárosias lakózóna (Lke)
- Lakó-üdülő zóna (Lü)
- Vegyes zónák
 - Településközpont vegyes (Vt)
 - Központi vegyes zóna (Vk)
- Gazdasági zónák
 - Kereskedelmi, szolgáltató, gazdasági zóna (Gk)
 - Zavaró hatású ipari gazdasági zóna (Gip)
 - Egyéb ipari gazdasági zóna (Ge)
- Üdülő zónák
 - Üdülőházas zóna (Üü)
 - Hétvégi házas zóna (Üh)
- Különleges zónák
 - Különleges kereskedelmi célú zóna (Kke)
 - Különleges közhasználatú (Ki) és nagy zöldfelülettel rendelkező különleges közhasználatú építményi zónák (Kiz)
 - Különleges bányászati zóna (Kb)
 - Különleges honvédelmi és belbiztonsági zóna (Kho)
 - Különleges hulladék elhelyezésére szolgáló zóna (Kh)
 - Különleges közlekedési zóna (Kkö)
 - Különleges pince rendeltetési zóna (Kpi)
 - Különleges egyéb rendeltetési zóna (Ke)

Beépítésre nem szánt területek:

- Közlekedési zónák
 - Általános közlekedési zóna (Köá)
 - Vasúti közlekedési zóna (Köv)
 - Légi közlekedési zóna (Köl)
- Közpark zóna (Z)
- Erdőzónák
 - Védelmi rendeltetési zóna (Ev)
 - Egészségügyi-szociális-turisztikai rendeltetésű erdőzóna (Ee)
 - Gazdasági rendeltetésű erdőzóna (Eg)
- Mezőgazdasági zónák
 - Mezőgazdasági kertes zóna (Mke)
 - Mezőgazdasági általános zóna (Má)
 - Mezőgazdasági – ökológiai célból – korlátozott használatú zóna (Mko1)
 - Mezőgazdasági kertes korlátozott használatú zóna (Mko2)
- Vízgazdálkodási zóna

1.14.1.3. Funkció vizsgálata

A város térségi szerepkörének megfelelő és igen kiterjedt intézményhálózattal rendelkezik, mely a tudatos városkijelölés, városépítés eredménye. Szinte minden intézményre jellemző városi funkció mellett a körzeti vonzás is, mely elsősorban a járás területére terjed ki.

46. táblázat: Funkciók Miskolcon

Funkció	Alfunkció	Intézmények megnevezése	Darab-szám
Humán funkciók	Bölcsőde	Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény (MESZEGYI)	10
	óvoda	Miskolci Integrált Óvodai Intézmény (MIOVI)	32
	iskola	15 állami, 15 egyházi és 6 egyéb fenntartású általános iskola 34 db középiskola különböző fenntartásban (Szakképzési Központ, Tankerületi Központ, egyházak, Miskolci Egyetem, egyéb)	36 + 34
	egészségügyi ellátás	Miskolci Egészségfejlesztési Intézet (MEFI)	29
	szociális és gyermekjóléti szolgáltatások	Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény (MESZEGYI)	15
	könyvtár	II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár, Miskolci Léway József Muzeális Könyvtár, Szabó Lőrinc Fiókkönyvtár Idegennyelvű Könyvtár, Miskolci	10

Funkció	Alfunkció	Intézmények megnevezése	Darab-szám
		Egyetem Könyvtár, Levéltár, Múzeum, Miskolci József Attila Könyvtár, Miskolci Móra Ferenc Könyvtár, Miskolci Tompa Mihály Fiókkönyvtár, Miskolci Kaffka Margit Fiókkönyvtár, Miskolci Szabó Lőrinc Fiókkönyvtár, Miskolc-Diósgyőri Petőfi Sándor Fiókkönyvtár	
Közösségi funkciók	színház, mozi	Miskolci Nemzeti Színház, Cinema City Miskolc, CINE-MIS Art mozi	3
	szabadidőpark, sportpálya	DVTK Szabadidőpark, Lillafüredi Sport és Kalandpark	2
	közösségi ház és múzeum	Lyukói Községi ház, Vasgyári Községi ház, Görömbölyi Művelődési ház, Miskolci Kulturális Központ, Ady Endre Művelődési ház, Gárdonyi Géza Művelődési ház, Művészetek Háza, Vörösmarty Mihály Művelődési ház, Ifjúsági ház	9
	uszoda, strand	Kemény Dénes Városi Uszoda, Diósgyőri Uszoda, Augusztus 20 strandfürdő, Ellipsum Élményszerető	4
	templom	Miskolci Mindszenti templom, Miskolci Nagyboldogasszony Minorita templom, Miskolc-Belvárosi Református Egyházközség temploma, Avasi Református Templom, Miskolc-Belvárosi Nagyboldogasszony Görögkatolikus székesegyház, Miskolci Szent Anna templom, Miskolci Deszkateplom, Miskolci Szent Háromság ortodox templom, Selyemréti Szent István Király templom, Miskolci Gyümölcsoltó Boldogasszony-templom	10
	rendőrség	Miskolci Rendőrkapitányság, Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság	2
	tűzoltóság	Miskolci Hivatásos Tűzoltó Parancsnokság	1
Igazgatási funkciók	okmányiroda	Miskolc, Csizmadia köz 1., 3525 Miskolc Kis-Hunyad utca 9., 3527 Miskolc Kandó Kálmán tér 1-3., 3525 Miskolc Vologda utca 4.	4
	önkormányzati hivatal	Polgármesteri Hivatal	1
	kormányablak	Miskolc, Csizmadia köz 1., 3525 Miskolc Kis-Hunyad utca 9., 3527 Miskolc Kandó Kálmán tér 1-3., 3525 Miskolc Vologda utca 4.	4
Közlekedési funkciók	benzinkút	MOL, Shell, ÖMV, Avia, Mobil Petrol	21
	autóbusz állomás	Volánbusz Zrt.	1
	vasútállomás	Tiszai pályaudvar, Gömöri pályaudvar - MÁV Magyar Államvasutak Zrt.	2

Funkció	Alfunkció	Intézmények megnevezése	Darab-szám
Gazdasági funkciók	pénzügyi szolgáltatók és bankok	Magyar Posta Zrt., OTP Bank, K&H Bank, Takarékbank, MKB Bank, Unicredit Bank, Raiffeisen Bank, Polgári Bank, Erste Bank, CIB Bank	10
	irodaház	Álmos Irodaház, Átrium Office Center, Miskolc Business Center, i22 Business Center, G19 Business Center	5
	szálláshely	Lábatlan Vendégház Encs-Abaújdevecser	1
	kiskereskedelmi üzlet	élelmiszer, ruházati kiskereskedelmi üzletek, papírbolt, gazdabolt, ruházat, dohánybolt, Tűzép, vegyes iparcikk, Fürdőszoba és Csempe Szaküzlet, Kisállatkereskedés, fényképész, könyves- és játékbolt, virágbolt, szolgáltatók (fodrász, kozmetika, telekommunikáció stb.)	113
	vendéglátó egységek	Éttermek, büfék, fagyraltozó, cukrászdák, gyorséttermek, kocsmák, borozók	34
	Ipari Park	Északi és Déli Ipari Park	2
	piac	Termelői és piac	2

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

1.14.1.4. Alulhasznosított barnamezős területek

Miskolcon és környékén négy jelentősebb, elkülöníthető barnamezős terület található. Három ezek közül (**DAM, DIGÉP, Lyukóbánya**) egymás szomszédságában fekszik. Az ipari negyed eredetileg a város szélén, Diósgyőr és Miskolc közé épült, de a település „körbenőtte” azt. A közel 200 hektáron elhelyezkedő kohászati és a 45 hektáros DIGÉP-telephely a város belsejében fekszik. A terület funkcióváltását megnehezíti, hogy sűrűn beépített és nagy része kihasználatlan. A negyedik terület az ún. **Északkeleti Iparterület** közel 300 ha területen helyezkedik el. A város jelenleg is aktívan foglalkozik ezen barnamezős területek rekultivációs lehetőségeinek vizsgálatával.

1.14.1.5. Konfliktussal terhelt (szlömösödött, degradálódott területek)

A degradálódott területek első sorban a város szegregátumai. A szegregátumok bemutatása a 2.3.2.-es fejezetben részletesen megtörténik.

1.14.2. A telekstruktúra vizsgálata

A 2018-ban készült ITS megalapozó vizsgálatban leírtakhoz képest nem történt változás, az abban leírtak érvényesek jelenleg is.

Miskolc közigazgatási területén a telkek nagyság szerinti megoszlása igen változatos képet mutat. A legnagyobb arányban a 720 és 1.100 m² közötti telkek jelennek meg, mintegy 25 %-ban. Legjellemzőbb

telekméret belterületen 500-700 m², külterületen 10.000-100.000 m² és zártkertek esetében 720-1.500 m².

1.14.3. Önkormányzati tulajdonkataszter

Miskolc városa nem rendelkezik tulajdonkataszteri nyilvántartással. A meglévő vagyonkataszteri adatok alapján Miskolc Önkormányzati tulajdonú ingatlanainak a száma 8634 db, ezek besorolása a következő:

- forgalomképtelen ingatlanok 4991 db (Helyi közutak, közterek, közparkok, közterületek, árkok, közcélú vízi létesítmények);
- korlátozottan forgalomképes ingatlan 323 db (Intézmények, hivatali épületek, sportlétesítmények, köztemetők, erdők, műemléki épületek, védett természeti területek, helyi közforgalmú vasúti pályák, Önk. Gazdasági társaságok használatába adott ingatlanok, egyházak kezelésébe adott ingatlanok);
- forgalomképes ingatlan 3320 db (Társasházak, lakóépületek, pincék, önálló hrsz-ú garázsok, garázsalatti területek, idegen felépítménnyel beépített ingatlanok, nem lakás céljára szolgáló egyéb ingatlanok, beépítetlen belterületek, külterületi ingatlanok, udvarok, üzemi épületek, fürdők, repülőterek.

1.14.4. Az épületállomány és a környezet geodéziai felmérése

A környezet geodéziai felmérése a vonalas infrastruktúrára irányuló beruházásokhoz tartozó kiviteli tervek részeként, a benne foglalt tartalmi követelményeknek megfelelően történik.

1.14.5. Az építmények vizsgálata

Az elemzés az ITS-hez szükséges tartalmi mélységben készül.

1. Funkció, kapacitás

A földhivatali nyilvántartás adatai alapján Miskolc épületállományának mintegy 40 %-a lakóépület. A lakófunkcióhoz kapcsolódó gazdasági és egyéb melléképületek további 30% tesznek ki. Az intézményi épületek aránya 20% körüli. Az üzemi épületek részesedése 5% körüli. A maradék 5% ban üdülők, továbbá vegyes- és rendezetlen funkciójú épületek találhatóak.

A százalékos megoszláson túl, az egyes épületek összes alapterületének figyelembevételével képzett szintterületi mutató túlmutat jelen munka keretein.

2. Beépítési jellemzők

Az ingatlanok beépítettségének mértéke a telekméret függvénye, elválaszthatatlan a telekstruktúrától. A beépítés sűrűsége azonban szubjektíven is megközelíthető, az épületek magassága, egymástól való távolsága alapján.

A beépített területek legnagyobb részét kitevő egyedi családi házas övezetek esetén legjellemzőbb az alacsony, 15-30% közötti beépítettség, melyhez oldalhatáron álló, újabban szabadon álló beépítés társul. A jellemző szintszám 1-2., jellemzően magastetővel.

A beépítés sűrűsége elsősorban a belvárosban és a lakótelepeken növekszik, továbbá a gyári kolóniák és a Miskolcon kevésbé jellemző korszerű sorházas beépítésű lakóterületeken. Egyes esetekben (az úszótelkes beépítés sajátosságait nem számítva) a 70-80%-os mértéket is elérheti, jellemzőbbek azonban az 50% körüli értékek. A belvárosban a szintszám 1. és 4. közötti, a lakótelepeken döntően 4 vagy 10 emeletesek, a kolónialakások és a sorházak 1-2. szint magasak. A beépítési mód a belvárosban oldalhatáron álló vagy zárt sorú, a lakótelepeken szabadonálló vagy csoportos, a kolóniákban szabadonálló vagy ikres, azonos épületméretekkel. A tetőforma jellemzően magastető, a lakótelepi épületek azonban kevés kivételtől eltekintve lapos tetős kialakításúak.

A gazdasági területek beépítettsége rendkívül változatos, a prosperáló területek azonban igyekeznek a megengedett, 40-50%-os beépítettséget megcélózni. A beépítési mód döntően szabadonálló, egyéb esetek a rendezetlen barnamezős területeken fordulhatnak elő. A szintszám a gazdasági épületek esetén nehezen értelmezhető mutató, az épületek magassága 4 és 20 m. között változik (bele nem értve a technológiai létesítmények – kémények, hűtőtornyok, stb. magasságát). Tetőforma tekintetében legjellemzőbb a lapostető, a kisebb csarnokok azonban alacsony hajlásszögű magastetővel is megjelenhetnek.

Az egyedi üdülőépületek 5-15% közötti beépítésűek, a jellemző beépítési mód szabadon álló. A szintszám ritkán haladja meg az 1-et. A tetőforma jellemzően magastető. A több egységes üdülőépületek a szabadonálló társasházak beépítés paramétereivel jellemezhetőek.

A különleges területek beépítése – funkciójukból adódan – változatos. A beépítettség mértéke 0 és 40% között mozog. Az épületek jellemzően nagy tömegűek, 1. vagy 2. szintesek, lapostetővel. Jellemzőek a nagy burkolt felületek és a közhasználat számra történő megnyitás.

A mezőgazdasági területek beépítettsége alacsony, 3% alatti érték. A nagyobb épületek (kertészet, gépszín, istálló, stb.) a gazdasági épületek paramétereivel mutat rokonságot, a kisebb – magángazdasági – épületek a lakóterületek melléképületeihez hasonlóak. Külön kategóriát képviselnek a prэшázak, amelyeknél úszótelkes kialakításra is sor került, kiugró 80% körüli beépítettséggel. A szintszám jellemzően nem haladja meg a kettőt. A nagy tömegű épületek lapos- vagy alacsony hajlásszögű magastetővel fedettek, a kisebb gazdasági épületek és hétvégi házak változatos tömegképzésű magastetővel. *(Főleg a zártkertes területek épületállománya képezi az olykor elképesztő építői-építettői kreativitás terepét.)*

3. Településkarakter

A településképi szempontból meghatározó, eltérő karakterű területeit a településképi védelméről szóló 44/2017. (XII.22.) Önk. rendelet 3. sz. melléklete tartalmazza. A rendelet az egyes karakter-területeknek az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendeletben szereplő területfelhasználási egységekkel történő jellemző párosítását is tartalmazza:

- a) a Belvárosi karakterterület (K01) településközpont területnek, intézmény területnek, kisvárosias lakóterületnek, különleges területnek, különleges beépítésre nem szánt területnek,
- b) A Belvárost övező karakterterület (K02) településközpont területnek, intézmény területnek, kisvárosias lakóterületnek,
- c) a Gazdasági, kereskedelmi karakterterület (K03) kereskedelmi, szolgáltató területnek, ipari területnek, általános gazdasági területnek, különleges területnek,
- d) a Gazdasági, kereskedelmi területté átalakuló nagyparcellás mezőgazdasági karakterterület (K04) kereskedelmi, szolgáltató területnek, ipari területnek, általános gazdasági területnek, különleges területnek,
- e) a Térségi jelentőségű intézményi karakterterület (K05) településközpont területnek, intézmény területnek, különleges területnek,

- f) a Rekreatív karakterterület (K06) településközpont területnek, intézmény területnek, üdülőházas területnek, hétvégi házas területnek, különleges területnek,
- g) a Települési jelentőségű zöldfelület karakterterület (K07) településközpont területnek, különleges területnek, közlekedési és közműterületnek, zöldterületnek, vízgazdálkodási területnek, különleges beépítésre nem szánt területnek,
- h) a Lakótelepi, társasházi karakterterület (K08) nagyvárosias lakóterületnek, kisvárosias lakóterületnek, településközpont területnek, intézmény területnek, különleges területnek, közlekedési és közműterületnek, zöldterületnek, különleges beépítésre nem szánt területnek,
- i) a Kertes, családi házas karakterterület (K09) kertvárosias lakóterületnek, településközpont területnek, különleges területnek,
- j) a Kertes, családi házas területté átalakuló kisparcellás mezőgazdasági karakterterület (K10) kertvárosias lakóterületnek, településközpont területnek, különleges területnek,
- k) a Kistelepülési karakterterület (K11) kertvárosias lakóterületnek, falusias lakóterületnek, településközpont területnek, különleges területnek,
- l) a Borházas karakterterület (K12) kertes mezőgazdasági területnek,
- m) a Kisparcellás mezőgazdasági karakterterület (K13) kertes mezőgazdasági területnek,
- n) a Nagyparcellás mezőgazdasági karakterterület (K14) különleges területnek, közlekedési és közműterületnek, általános mezőgazdasági területnek, vízgazdálkodási területnek, természetközeli területnek,
- o) az Erdős, fás karakterterület (K15.) különleges területnek, közlekedési és közműterületnek, zöldterületnek, erdőterületnek, vízgazdálkodási területnek, természetközeli területnek, különleges beépítésre nem szánt területnek,
- p) a Vizek és környezetük karakterterület (K16) mezőgazdasági területnek, vízgazdálkodási területnek, természetközeli területnek,
- q) a Közlekedési karakterterület (K17) különleges területnek, közlekedési és közműterületnek, zöldterületnek, vízgazdálkodási területnek, természetközeli területnek, különleges beépítésre nem szánt területnek feleltethető meg.

1.14.6. Az épített környezet értékei

1.14.6.1. Régészeti terület, védett régészeti terület, régészeti érdekű terület

Régészeti lelőhelyek szám szerint 151 db található Miskolcon (MÉSZ függelék²¹), ezen belül kiemelt régészeti lelőhelynek minősítettek az alábbiak:

Háromkúti barlang, Hermann Ottó barlang, Mexico-barlang, Szeleta-barlang, Miskolc-Tapolca-Várhegy, Miskolctapolcai-vizesbarlang, Súlyom-kúti-sziklaüreg, Bükkszentlászló-Nagysánc, Tapolcai Bencés apátság, Felső-forrasi-barlang, Kecse-lyuk, Leányvár-tető, Szirma-fáskert, Bűdös-pest, Puszkaporosi-kőfülke, Miskolc-Leányvár.

1.14.6.2. Védett épített környezet, a helyi egyedi arculatot biztosító építészeti jellemzők

Miskolc városában jelentős mennyiségű műemlék, műemléki együttes és műemléki terület található. Ezen műemlékek és műemléki területek védett építészeti értékek, melyek a MÉSZ 1.2 jelű függelékében kerülnek felsorolásra.²²

1.14.6.3. Világörökség és világörökségi várományos terület

Miskolc területén nem található világörökségi vagy világörökségi várományos terület.

1.14.6.4. Műemlék, műemléki együttes

Miskolc városában jelentős számú műemlék, műemléki együttes és műemléki terület található.²³

1.14.6.5. Nemzeti emlékhely

Nemzeti emlékhely nem található Miskolcon.

1.14.6.6. Helyi védelem

Miskolc városában helyi védelem alá eső épületek és területek jegyzékét a Hatályos MÉSZ rendelet, 2.2 számú melléklete tartalmazza.²⁴

²¹ 7f9b1b11695f4b1cddec65749d747bc9_202528 (njt.hu)

²² 7f9b1b11695f4b1cddec65749d747bc9_202528 (njt.hu)

²³ 7f9b1b11695f4b1cddec65749d747bc9_202528 (njt.hu)

²⁴ afc8d1189574ccf4330458fba54bbfeb_202674 (njt.hu)

1.14.7. Az épített környezet konfliktusai, problémái

Funkcionális konfliktusok

- Az ipari területek bővítése jellemzően a mezőgazdasági területek rovására történik.
- Az új iparterületek esetén a lakóterületektől elválasztó védősávok, erdősítések megvalósítása elmaradt.
- A barnamezős területek egységes revitalizációja elmaradt, ellenőrizetlen folyamatok zajlanak.
- A közművesített lakótelkek hiánya szabályozatlan kiköltözési folyamatokat generál.
- A főközlekedési hálózat zaj- és rezgésterhelése a lakóterületeken folyamatos konfliktust okoz.

Épületek, építmények konfliktusai

- Lakatlan, elhanyagolt állapotú ingatlanok, melyek állagmegóvása problémát okoz és a településképi szempontjából is kedvezőtlen. Az ingatlanok városrészenkénti sűrűsége változó.
- A helyi védelem alatt álló épületek egy része elhanyagolt állapotú, megőrzésük lehetősége kétséges. Különösen az ipari építészet emlékei érintettek. A szakszerűtlen átalakítások tovább rontják a helyzetet.
- A közintézmények és egészségügyi építmények épületállománya folyamatosan romlik, környezetük helyenként elhanyagolt.

Közterületek konfliktusai

- Egyes közterületek meglévő szélessége elégtelen a szükséges út- és közműfejlesztések hiánytalan megvalósításához.
- A belterületi utak állapota nem megfelelő, helyenként hiányoznak a kiegészítő létesítmények (járda, vízelvezetés).
- A zöldterületi állapota, kiépítettsége, rendszerbe szervezése nem megfelelő, különösen a lakótelepeken jellemzőek az elhanyagolt zöldterületek.
- Hiányoznak a köztéri látványelemek (szobrok, pihenőpadok, vízvételi lehetőségek stb., a közterületeknek nincs egységes arculata).

Vizuális konfliktusok

- A városkapuk építészeti képe zavaros.
- A DAM és a DIGÉP leromlása különösen szembeszökő, a város öndefiníciójára is hatással van.
- A turisztikai desztinációk közvetlen környezetében is találhatóak elhanyagolt épületek, köztetek.
- A település egyes részein a városkép, utcakép általános leromlása demoralizáló hatású.
- Az illegális szemétkerítés és az indokolhatatlanul sűrű légvezeték-hálózat komoly vizuális konfliktus.

1.15. Közlekedés

1.15.1. Hálózatok és hálózati kapcsolatok

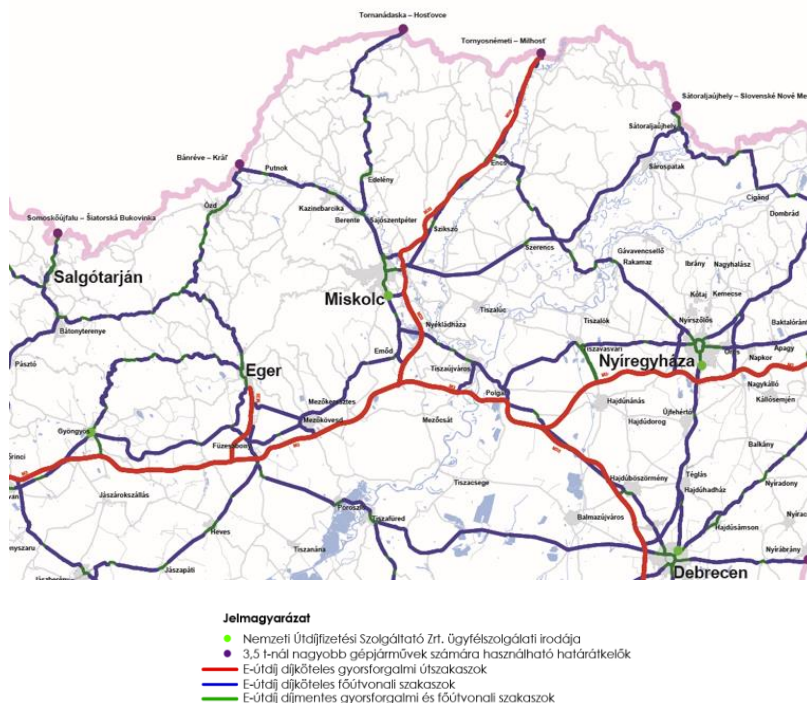
Miskolc Közép-Európa kiemelt közlekedési folyosóinak metszéspontjában fekszik, a város fontos szerepet tölt be a környék közúti és vasúti közlekedésében. A város Európa észak déli területét legrövidebb úton összekötő vasúti közúti folyósójának a Via Carpatiának fontos közlekedési csomópontja.

Az M30-as autópálya és autóút Miskolc gyorsforgalmi kapcsolatát teremti meg az M3-as autópályán keresztül Budapesttel, Debrecenrel és Nyíregyházával. A város keleti részén elkerülő útként is funkcionál.

A 3.sz főút délről (Mezőkövesd felől) éri el a várost és keleten hagyja el. Miskolctól délre Nyékládházán csatlakozik a 35 sz. főút, mely biztosítja a dél-borsodi területekkel (Tiszaújváros), és Debrecenrel a kapcsolatot. A város keleti végében csatlakozik az M30-as autópálya jelenlegi végcsomópontjához és megteremti a kapcsolatot az Abaúji térség (Szikszó, Encs) valamint Kassa között.

Az M30-as autópálya Miskolcot és Tornyosnémetinél a szlovák–magyar határt összekötő szakaszának építése már 2019. tavaszán elkezdődött, az Európai Unió 552,6 millió euróval segíti az építkezés megvalósítását, mely 2021-ben le is zárult, az említett szakasz átadásra került.

25. térkép: Miskolc térségi közlekedési kapcsolatai

Forrás: Nemzeti Útdíjfizetési Szolgáltató Zrt. (nemzetiutdij.hu)

A végcsomóponttól egy kilométerre Felsőzsolca határában ágazik ki belőle a 37.sz. főút, mely a zempléni térséggel, Tokaj-Hegyalja világörökségi területtel teremt kapcsolatot.

A 3. sz. főútból a 26. sz. főút a belvárosban ágazik ki és északi irányba, Bánréve felé tart, összeköti a várost Ózddal és Kazincbarcikkal.

Miskolcra óránként vasúti InterCity járatok indulnak Budapestre és egyéb nagyvárosokba. A belföldi forgalom mellett nemzetközi irányú Eurocity vonatok is megjelennek Miskolcon keresztül Kassa irányába, napi 2 alkalommal. Miskolcnak nemzetközi repülőtere nincs, a közelben a Debreceni és a Kassai Nemzetközi Repülőtérrel keresztül érhetők el Európa nagyvárosai.

1.15.2. Közúti közlekedés

A város közúti hálózata, amit első és másodrendű főutak, gyűjtő utak és mellékutak hierarchikus felépítése alkot, alapvetően eltolt kereszt alakú, mely kiegészül gyűrűs szerkezetű, kevés körirányú elemmel.

Miskolc Megyei Jogú Város út hálózatának hossza: 853 km. Ebből kiépített (szilárd burkolattal ellátott) 750 km, a többi nem kiépített belterületi és külterületi zúzalékos vagy földút. A város közigazgatási határain belül az Önkormányzat a 424 km hosszú szilárdburkolatú út kezelését, ill. fenntartását biztosítja, további 325 km fenntartása a Magyar Közút Nonprofit Zrt. feladata.

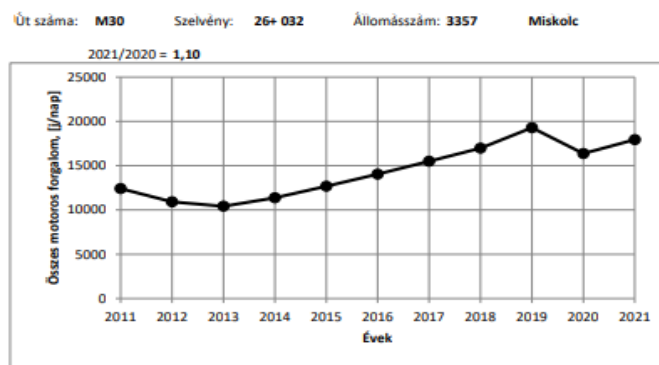
Az első és másodrendű főutak a város területén nagyrészt 2*2 sávos kialakításúak, a Búza téri összefonódásnál és a város keleti végében 2*3 sávos kialakításúak. Körforgalmi csomópontok száma: 11 db, külön szintű csomópontok száma: 1 db, felüljárók száma: 5 db, szintbeli vasúti átjárók száma: 5 db, jelzőlámpás csomópontok száma: 135 db. A városi jelzőlámpás forgalomirányítás feladatait az országos közutak vonatkozásában a Magyar Közút Nyrt. Megyei Igazgatósága, míg a helyi utakat tekintve a Miskolc Városi Közlekedési Zrt. látja el. A jelzőlámpák jellemzően 6.00-20.00 óra között működnek, 22.00-6.00 óra között sárga villogó üzemmódban. Azonban néhány csomópontban 6:00-22:00 vagy akár 0:00-24:00 óráig működnek a jelzőlámpák baleset megelőzési okokból.

A felújított villamos vonalon és annak 16 jelzőlámpás csomópontjában megvalósult a villamosok előnyben részesítése. A diszpécseri rendszer által biztosított központi intelligens rendszer figyeli a villamosok tervezett menetrendjét és pillanatnyi tartózkodási helyét, amennyiben késést észlel, akkor az úgynevezett intelligens fázissorrend módosítással a villamos számára zöld utat kér, a villamos pedig „előnyben részesül”, zöld utat kapva.

Az elmúlt évtizedek közúti infrastruktúra fejlesztései a városi tranzit forgalom csökkentésére törekedtek. Ez a főúthálózat kell, hogy levezesse a tranzitforgalom egy részét az ingaforgalmat, valamint a helyi forgalmat is. A közúti közlekedés legnagyobb problémája a belváros közúti terheltsége, mely a városi elkerülő utak hiányából fakad.

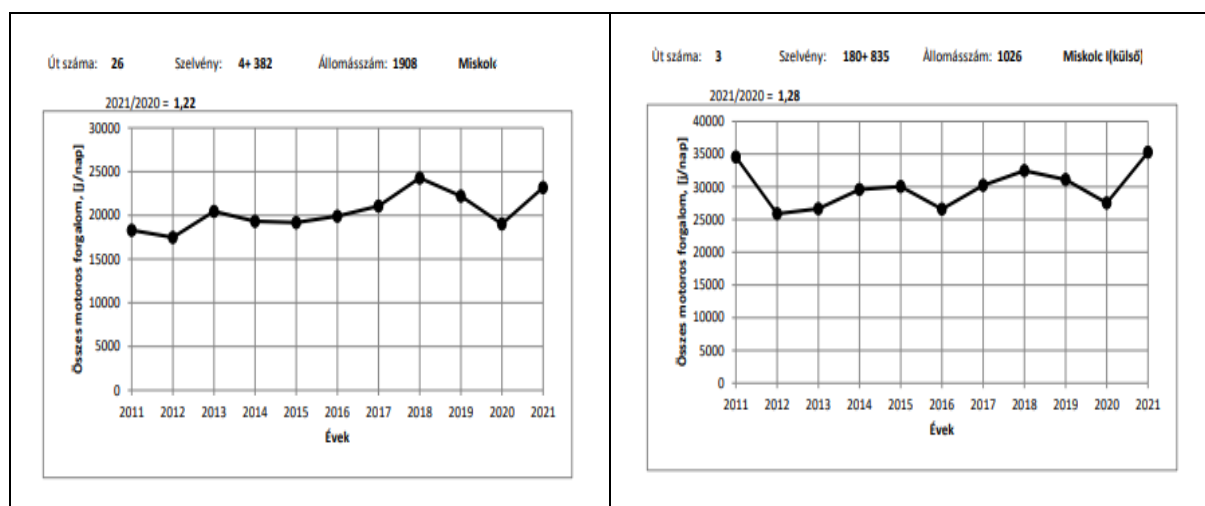
A többféle motivációjú forgalom összegződésével a főutak bevezető szakaszai túlterheltek, a belső területeken kapacitáshiánnyal küzdenek, ami torlódásokat és emiatt növekvő környezeti terhelést (elsősorban légszennyezést a főúthálózat mentén) okoz, és beavatkozás hiányában további romlásra kell számítani.

48. ábra Forgalomfejlődés M30 érintett autópálya szakaszán 2011-2021

Forrás: A közúti forgalom figyelemmel kísérése 2021, Magyar Közút Nonprofit Zrt.

49. ábra. Forgalomfejlődés Miskolci fő utak bevezető szakaszain 2011-2021

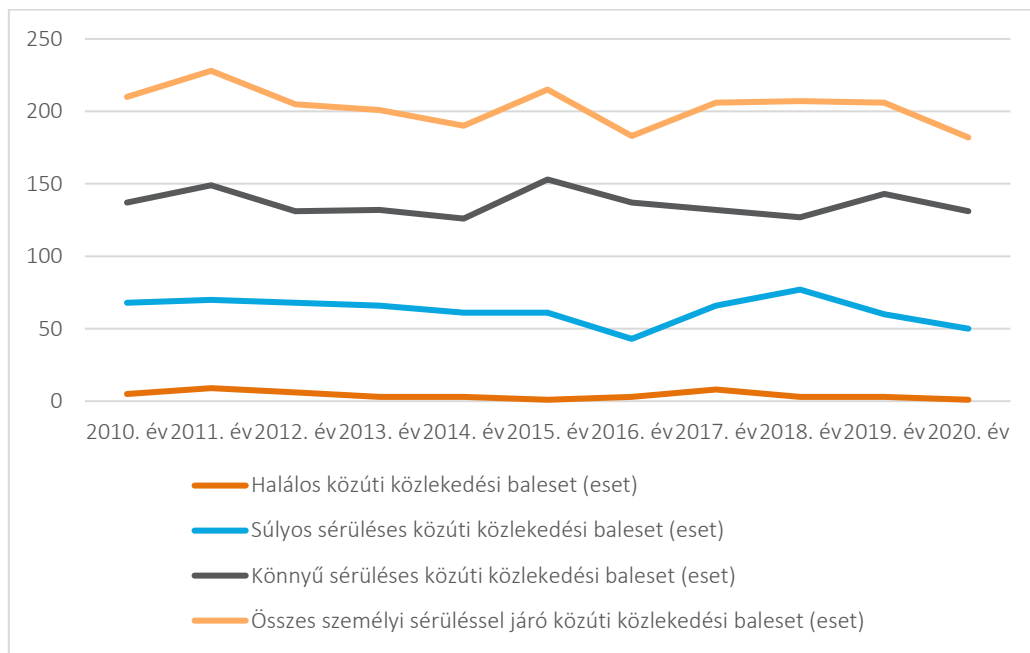

Forrás: A közúti forgalom figyelemmel kísérése 2021, Magyar Közút Nonprofit Zrt.

A várost elkerülő úthálózat további fejlesztése szükséges a városi forgalom további csillapítása, illetve a tranzitforgalom teljeskörű kiszorítása érdekében. Forgalom csillapítási stratégia szükséges az egész városra vonatkozóan, különösen a belváros, illetve lakótelepek, illetve Martin-kertváros tekintetében.

Miskolc közlekedési baleseti statisztikája tekintetében összességében - az elmúlt 10 évben - csökkenés tapasztalható, de a könnyű sérüléssel közúti balesetek száma nagyjából stagnál. Az esetszámok változását az alábbi ábra mutatja be:

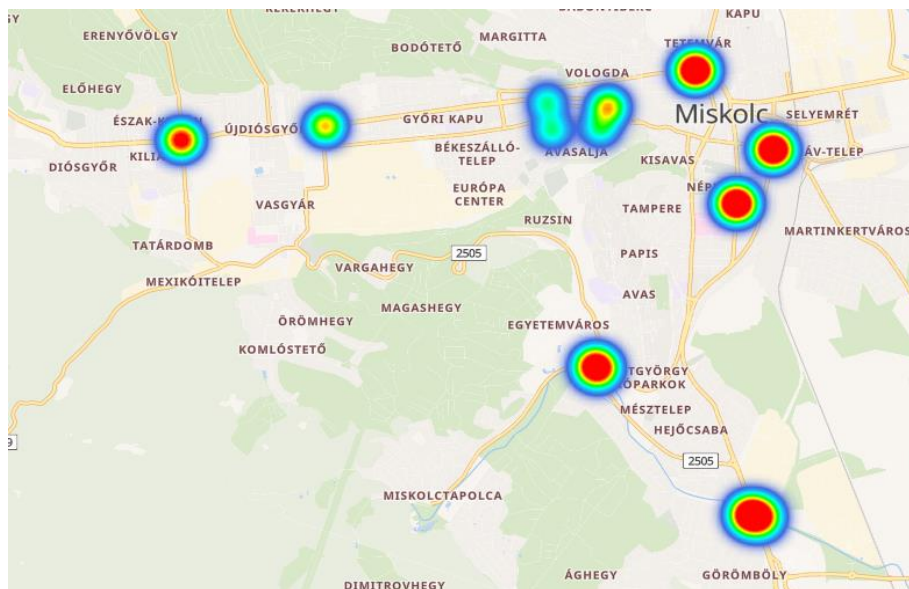
50. ábra: Közúti balesetek alakulása Miskolcon

Forrás: KSH

Főbb baleseti gócpontok az alábbi ábra szerinti területen találhatóak.

51. ábra: Miskolc baleseti gócpontjai 2021. 06-07 hó között

Forrás: police.hu

Lakossági kérdőív eredményei alapján közlekedési szempontból a fő konfliktus forrás az utak, járdák lépcsők leromlott állapota, a megnövekedett forgalomból adódó belvárosi zsúfoltság és dugók kialakulása, az elkerülő utak hiánya, illetve a külső városrészekből a belvárosba jutás nehézsége okozza. A lakosság véleménye szerint jelentős torlódások a reggeli és délutáni időszakokban tapasztalhatók, a parkolás időszakosan és a belvárosi területeken egyre inkább probléma.

1.15.3. Parkolás

Miskolcon több parkolási forma létezik, a legjellemzőbb továbbra is a felszíni parkolás. A városban összesen 7660 db felszíni parkolóhely található, a három mélygarázsban és a Régiposta utcai parkolóházban összesen 758 db parkolóhely áll rendelkezésre. A megnövekedett parkolási igényekre válaszul a város folyamatosan fejleszti, bővíti a parkolási rendszert, szabályozza a gépjármű forgalmat. A parkolóházak, mélygarázsok építésével, működtetésével cél a parkolóhelyek számának bővítése.

A városban a várakozási övezetek zónákra tagolódnak, a zónákat a belvároshoz mért távolságuk határozza meg, Az árak, illetve maximális várakozási időtartam zónánként változóak, a belvárosban a maximális parkolási idő 2 óra, mely meghosszabbítható.

Ezen kívül három kiemelt parkolási övezetet határozott meg a város:

- kiemelt idegenforgalmi övezet: Diósgyőri vár környéke, Miskolctapolca, Lillafüred;
- kiemelt kereskedelmi övezet: Búza tér;
- kiemelt közösségi közlekedési csomópont: MÁV vasútállomás.

A kiemelt övezetekben, a parkolóházban és mélygarázsokban korlátlan a parkolási idő.

A belvárosban a több magánterületen is üzemeltetnek parkolót, amelyre nem a Miskolci Városgondnokság NKft. szabályai, díjtételei vonatkoznak.

Lakossági kérdőívet kitöltők válaszaiból a parkolás is kiemelt problémaként jelentkezett, az utak és járdák nem megfelelő állapota mellett.

Parkolási stratégia kidolgozása szükséges az egész városra vonatkozóan. Strukturált P+R rendszer kialakítása szükséges a belváros, illetve környékéhez kapcsolódó lakótelepekre, illetve egyes nagyforgalmú, vagy időszakosan működő intézmények vonatozásában (Sportcsarnok, Színház, Stadion), továbbá a turisztikai desztinációknál (Lillafüred, Miskolc-Tapolca, Diósgyőr).

1.15.4. Áruszállítás

Miskolc a Via Carpatia európai közúti és vasúti közlekedési folyosó fontos csomópontja, Miskolc jelentős vasúti áruszállítás hálózati kapcsolatokkal rendelkezik.

Több országos törzshálózati vasúti pálya halad át a városon (a transzeurópai vasúti áruszállítási hálózat részét képező Budapest - Hatvan – Miskolc, az országos törzshálózat részeként Miskolc - Felsőzsolca - Hidasnémeti - országhatár; Tiszapalkonya-Erőmű - Tiszaújváros - Miskolc; Miskolc - Bánréve - országhatár; Miskolc - Tornanádaska - Hídvégardó -országhatár; vasútvonalak kiinduló, ill. végpontja Miskolc). Miskolc Tiszai Pályaudvar rendező pályaudvarral is rendelkezik, de a RoLa rendszerű kapcsolat nincs.

Miskolc fontos szerepet tölt be a megye és a Felvidék közlekedésében, a város közúti közlekedési csomópont, így az összekötő/tranzit forgalom szempontjából is jelentős. A városi tranzitforgalom csökkent az M30, Bosch út megépülésével.

Vasúti- tehergépjármű átrakódó logisztikai központok kialakítása szükséges az északi és déli ipari park, illetve a Gömöri pályaudvar területéhez kapcsolódóan.

1.15.5. Községi közlekedés

Miskolc községi közlekedéséről a Miskolc Városi Közlekedési Zrt. gondoskodik, amely – több más város közlekedési szolgáltatójával ellentétben – nem osztozik a helyi Volán-társasággal a város közlekedésében, hanem egymaga látja el Miskolc és a közeli Felsőzsolca tömegközlekedését, míg a Volánbusz Zrt. kizárólag a helyközi közlekedésért felelős. Ma Miskolc egyike annak a hat magyar városnak, melyeknek saját közlekedési vállalata van.

A város községi közlekedési hálózata alkalmazkodik a város szerkezetéhez, ebből adódóan az utasok több mint fele a két tengelyvonal (Észak-Déli és Kelet-Nyugati) mentén közlekedik. A kelet-nyugati irányú tengely mentén helyezkednek el (a városi keleti végén) a bevásárlóközpontok; ettől kicsit délre a város fő vasúti személypályaudvara, a Tiszai pályaudvar.

A belváros keleti végén található a Búza tér, ahol a távolsági buszok és néhány városi autóbusz viszonylat végállomása is található; itt keresztezi egymást a városon áthaladó két közlekedési tengely. A kelet-nyugati közlekedési tengely az egyre szűkülő Szinva patak völgye mentén húzódik, erre a tengelyre van felfűzve a Diósgyőr, Alsó- és Felső-Majláth, Berekalja, Alsó és Felső-Hámorok, Lillafüred és Ómassa. Ebben a tengelyben közlekednek a város 2015-ben megújult villamosai a Tiszai pályaudvar – Felső-Majláth között. Az Észak déli tengely a város déli részén kettéágazik, így kapcsolja be a város életébe Görömböly, Hejőcsaba, Tapolca, valamint az Avasi városrészeket.

A községi közlekedés súlyát a hosszanti, kelet-nyugati tengely hordja, amelyben a villamos közlekedés tölt be kiemelkedő szerepet. A villamosvonal tengelyén, illetve az azzal párhuzamos tehermentesítő útszakaszokon autóbuszok is közlekednek. Az észak-déli tengelyen csak autóbusz forgalom van.

A különböző közlekedési módok közötti váltásra a vasúti és helyközi autóbuszok megállóhelyein, másrészt a helyi községi közlekedés kiemelt csomópontjaiban van lehetőség.

Miskolc fő közlekedési csomópontjai:

- Búza tér (helyközi autóbusz, helyi autóbusz helyi belső átszálló forgalom);
- Felső-Majláth (helyi busz, helyi belső átszálló forgalom, villamos, erdei kisvonal);
- Gömöri pályaudvar (helyi busz, vasút);
- Repülőtér és Megyei kórház (helyközi autóbusz, helyi autóbusz helyi belső átszálló forgalom);
- Tapolcai elágazás (helyközi autóbusz, helyi autóbusz helyi belső átszálló forgalom);
- Tiszai pályaudvar (helyközi autóbusz, helyi autóbusz, helyi belső átszálló forgalom, vasút, villamos);
- Újgyőri főtér (helyi busz, helyi belső átszálló forgalom, villamos);
- Villanyrendőr / Centrum / Szinvapark (helyi busz, helyi belső átszálló forgalom, villamos).

A tömegközlekedési hálózat a szocialista nagyváros rendszerére épül, jelentős felülvizsgálatra szorul. A kötöttpályás villamos közlekedés fejlesztése szükséges az észak-déli tengelyen, illetve be kell kötni a hálózatba a Búza-teret, esetlegesen a Gömöri pályaudvart. A buszhálózatot a villamosvonalakra ráhordóan kell átalakítani. A Tapolcai elágazásban fonódó buszjáratok kellenek az É-D-i villamosvonalhoz kapcsolódóan.

Fontos az egyéb gépjárműforgalomtól független, így versenyképes tömegközlekedési folyosók megteremtése. Jelenleg ilyen csak két viszonylatban van.

A kötöttpályás fejlesztéseket tram-train kompatibilisen kell kialakítani. Vizsgálandó tram-train kialakítás lehetősége Kazincbarcika – Miskolc – Tiszaújváros, illetve (Szerencs -) Felsőzsolca – Miskolc viszonylatban.

A városban a tram-trainre potenciálisan fölfűzendő célpontok:

- északi iparterület
- északi városkapu
- Megyei Kórház
- Búza tér IMCS
- Tiszai pályaudvar
- Belváros
- Semmelweis Kórház
- Tapolcai elágazás
- déli városkapu
- Déli Ipari Park

1.15.5.1. Autóbuszos és villamos közösségi közlekedés

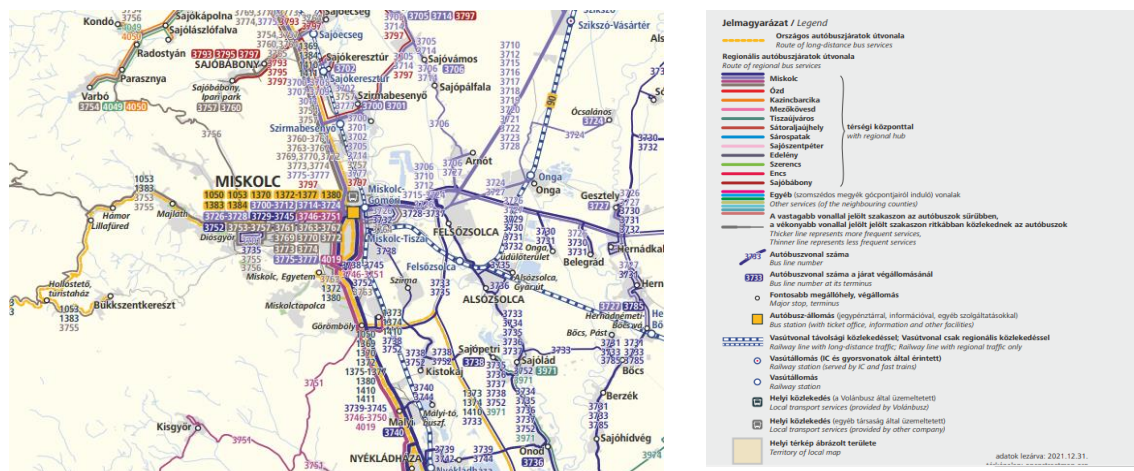
Miskolcon a városon belüli menetrendszerű autóbusz-közlekedés 1948. november 17-én indult el. Jelenleg Miskolc Városi Közlekedési Zrt. 166,7 km autóbusz-vonalhálózaton 44 autóbusz viszonylatot és 12,7 km hosszú villamos-vonalhálózaton 2 villamos viszonylatot üzemeltet. A belterületen lakók 76%-a 300 méteren, a külterületen lakók 91%-a 500 méteren belül érheti el a legközelebbi megállóhelyet. Munkanapokon átlagosan közel 380 ezer fő utast szállítanak a társaság járművei. A naponta forgalomba adott járművek száma megközelíti a 150-et.

A villamosokhoz hasonlóan a buszokon is nyílt WiFi hálózat érhető el minden utas számára. Emellett saját fejlesztési menetrend applikáció és 126 megállóhelyen valós idejű intelligens utastájékoztató táblák állnak az utasok rendelkezésére. A teljes autóbusz és villamos járműállomány GPS alapú nyomkövető rendszerrel, valamint fedélzeti számítógéppel ellátott, melyet integrált forgalomirányító és menetrendi tervező rendszer irányít, a GTFS formátumú szabadon felhasználható adatok továbbításának kiépítése Google, HERE és más térképes, illetve menetrendi szolgáltatók felé.

2016-ban 75 db új, környezetkímélő gázüzemű autóbusz váltotta fel a közlekedési vállalat elavult járműveit a Green City elveket követve.

Miskolcot, több mint 80 helyközi távolsági buszjárat vonal érinti. Miskolcra helyközi buszhálózattal minden B.-A.-Z. megyei települést elérhető, illetve a megye városaival közvetlen összeköttetése van.

1. térkép: Tömegközlekedési hálózat

Forrás: Borsod-Abaúj-Zemplén 20220301.cdr (volanbusz.hu)

1.15.5.2. Vasúti közösségi közlekedés

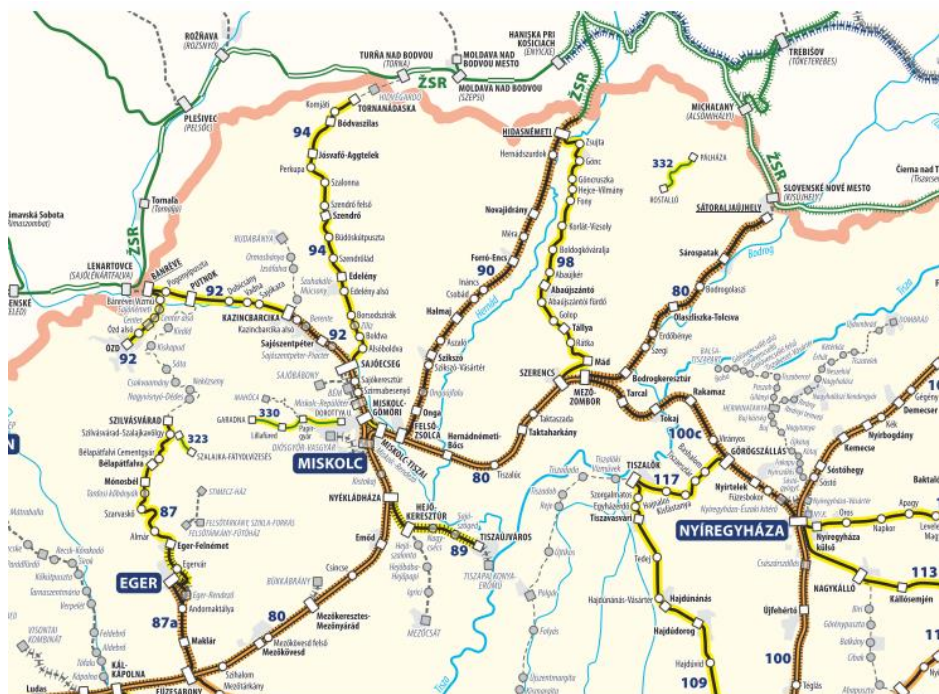
Miskolc a 80-as vasúti fővonal mentén fekszik ebből ágazik ki a belváros peremén vasúti deltát alkotva a Gömöri vasútvonal; Felsőzsolcán ágazik el a Tornyosnémeti-Kassa felé tartó vasútvonal, Nyékládházán a Tiszaújváros és Mezőcsát felé tartó vasútvonal. A miskolci rendező pályaudvaron keresztül érhető el a DAM területet és Gépgyárat feltáró vasútvonal. A vasúti fővonalakon 3db (Pfaff F. u., Bogáncs u., Hűtőházi u.), a Diósgyőri iparvágányon szintén 3 db (Mésztelep u., 2505. út, Puskin u.) közúti kereszteződés van, azonban egyik sem keresztez országos főútvonalat. Az Északerdő Zrt. üzemelteti a keskeny nyomközű vasutat, melynek pályája 3 helyen keresztezi szintben a 2505. utat, valamint több helyen keresztez kisforgalmú lakóutakat és a Bükk területén erdei utakat. A kisvasút két vonalból áll.

A Tiszai Pályaudvar a megye fő pályaudvara, melyről naponta több mint 200 járat biztosítja a megyei vasúti személyforgalmat, ebből közel napi 50 InterCity járat közlekedik. Óránként indul IC járat Budapest felé, de sűrű az IC összeköttetés a két legközelebbi megyeközponttal Debrecennel, Nyíregyházával, 8 járatpár indul viszonylatba Encsen át Kassára, illetve Szerencsen át Sátoraljaújhelyre naponta 6-7 IC járatpár közlekedik.

A Miskolcon átmenő vasútvonalat és az azokon közlekedő vonattípusokat a következőkben foglaljuk össze:

- 80-as vasútvonal (Hatvan – Miskolc – Szerencs – Sátoraljaújhely): személyvonat, expressz, Intercity, Eurocity
- 90-es vasútvonal (Miskolc – Hidasnémeti): személyvonat, Eurocity
- 92-es vasútvonal (Miskolc – Bánréve – Ózd): személyvonat
- 94-es vasútvonal (Miskolc – Tornyánádaska): személyvonat

2. térkép: Vasúthálózati közlekedési térkép

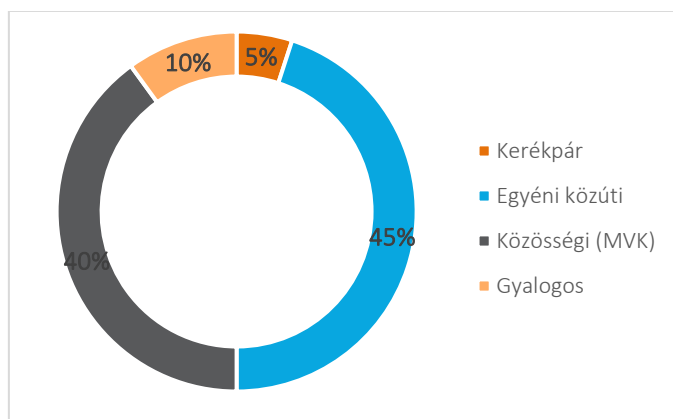

Forrás: Névtelen-1 (mavcsoport.hu)

1.15.6. Kerékpáros közlekedés

A városban a kerékpáros közlekedés kedveltsége folyamatosan növekszik, jelenleg az utazási módok között 5%-os az aránya. További elterjedésének határt szab, hogy fő irányokban sem teljes az infrastruktúra kiépítettsége, összefüggő városi strukturált kerékpáros hálózat egyelőre nincs, illetve az egyes hálózati elemek szintjének meghatározása is szükséges. A gyalogosmozgásokkal együttesen a nem motorizált közlekedés aránya 15%.

52. ábra: Közlekedési módok aránya 2016-ban

Forrás: Miskolc Fenntartható Városi Mobilitási Tervének (SUMP) felülvizsgálata BÍRÁLATI TERV

A város alapvető közlekedésfejlesztési céljai között szerepel a kerékpáros közlekedés fejlesztése. A városban a jelenleg a kerékpárút hálózat 16,1 km hosszú, melynek csak közel harmada önálló kerékpárút (34,8%), nagy része elválasztott gyalog és kerékpárút (57,7 %), illetve kerékpársáv (7,5%).

A közösségi kerékpár rendszere a közeljövőben kiépül a városban, jelenleg stratégiai elemként két állomás épült ki Bagolyvár és a Diósgyőri Vár összekötésére, a szolgáltatás jelenleg még nem üzemel.

Lakossági kérdőív alapján a közösségi közlekedés problémáit a kerékpárutak hiánya, leginkább az önálló kerékpárutak hiánya okozza. A felfestett kerékpársávokból adódó kerékpáros-gyalogos, illetve kerékpáros-autós konfliktusok is megjelentek a válaszokban.

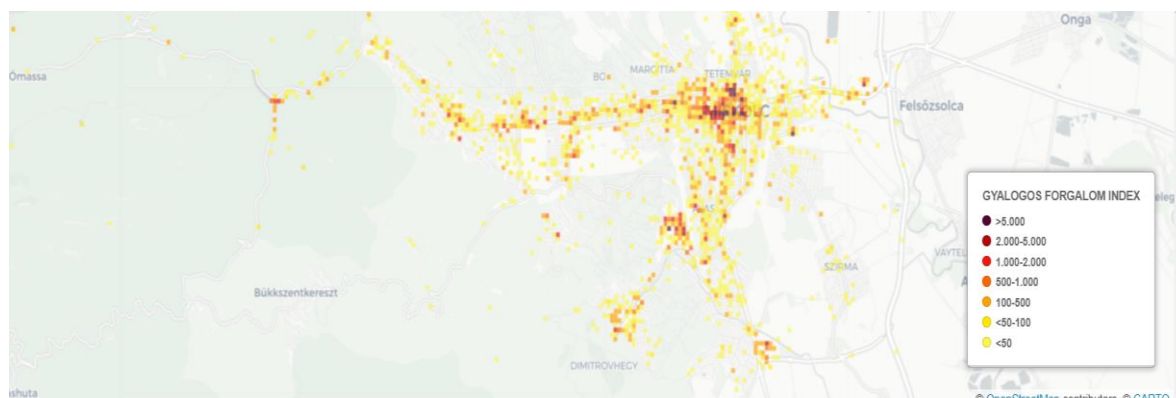
A hosszútávú közlekedésfejlesztési koncepció a kerékpáros infrastruktúra fejlesztése érdekében megtervezte a város kerékpárút gerinchálózatát, mely döntően új kerékpárutak építését irányozta elő. A környező településekkel összeérően új kerékpárutak vannak kivitelezés alatt. Tervezett a Szinva Zöld folyosó, Diósgyőr-Lillafüred kerékpárút.

A racionalizálás céljából javasolt költségtakarékosabb, gyorsabban megvalósítható, kevesebb új építéssel járó, a biztonságos kerékpározás feltételeit biztosító hálózatok megépítése, forgalomtechnikai beavatkozásokkal, a meglévő felületek újra osztásával.

1.15.7. Gyalogos közlekedés

A település helyi gyalogos forgalma részben a kiépített járdákon, részben az utakon történik. A járdák felületének minősége nem megfelelő, fejlesztésre szorul. Az összes belterületi kiépített gyalogút és járdák hossza 572 km, kiépítetlen gyalogutak hossza 5 km.

26. térkép: Miskolc gyalogosforgalmi indexe 2018

Forrás: https://geoxmap.carto.com/viz/fc6f49ac-d288-11e6-9805-0ee66e2c9693/public_map

Az ábrán jól látható, hogy a Búza tér – Centrum környéke és a Tiszai-pályaudvar bonyolítja le a legnagyobb gyalogos forgalmat. A főbb közlekedési útvonalak, tömegközlekedési útvonala és turisztikailag frekvenciáltabb területek környékén szintén jelentős a gyalogos forgalom.

1.16. Közművek állapota és energiahatékonyság

1.16.1. Vízi közművek

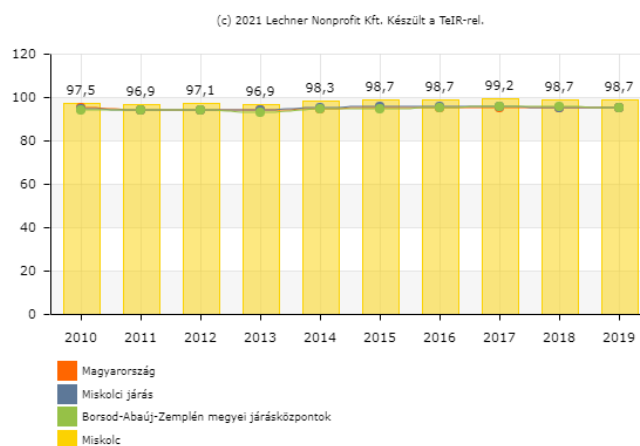
1.16.1.1. Vízgazdálkodás és vízellátás (ivó, ipari, tűzoltó, öntözővíz és termálvíz hasznosítás)

Miskolc város vízellátása elsősorban a Bükk hegység karsztvizeire épül. A karsztvizek kitermelése egyrészt gravitációs vízművekben (Szinva-forrasi vízmű, Anna-forrasi vízmű, Felső-forrasi vízmű, Ómassa vízmű), másrészt szivattyús üzemű vízművekben (Miskolctapolcai vízmű, Tavi-forrasi vízmű, Szent György-forrasi vízmű, Királykúti vízmű (jelenleg üzemben kívül)) történik. A város átlagos napi vízfogyasztása 2020-ban 42 000 m³ volt, a napi csúcsigény közel 49 000 m³.

A 8 víztermelő telepről nyert víz tározását 47 db ivóvíztározó medence (29 505 m³ kapacitás) látja el. A vízellátási rendszer a topográfiai viszonyokból adódóan nagy bonyolultságú, 72 ivóvíz nyomáscsökkentőt tartalmaz. A zónák vízellátását 34 nyomásfokozó- és átemelő gépház biztosítja. A zónák megfelelő lehatárolása és az ott alkalmazott vízellátási műszaki megoldások biztosítják a hálózati nyomások megfelelő értékét.

A vezetékes ivóvízzel ellátott lakások aránya az elmúlt évek során tovább javult, 2020-ban 99,5% volt, mely országos és megyei összehasonlításban is kiemelkedőnek mondható.

53. ábra: Ivóvízhálózatba bekötött lakások aránya (%)

Forrás: TEIR

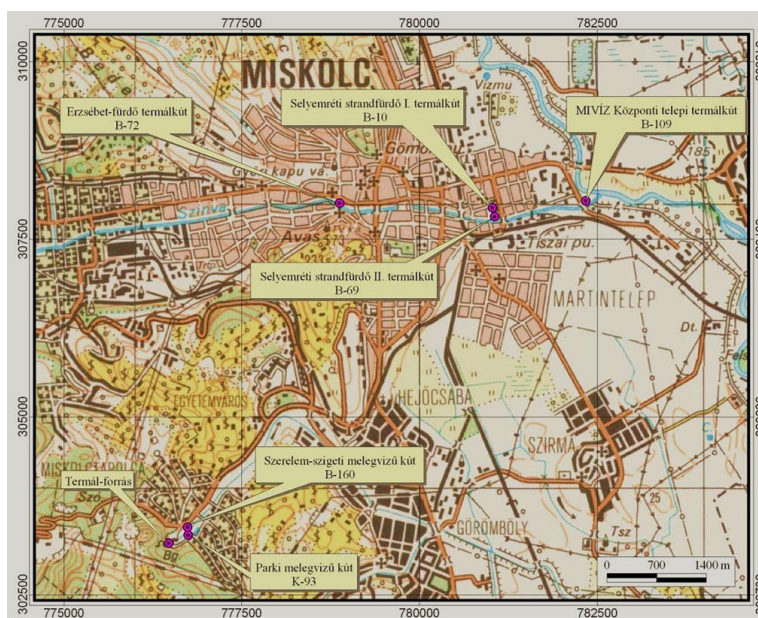
Jelenleg a közüemi ivóvízhálózat hossza 685,44 km, korösszetételéből és műszaki állapotából adódóan - a folyamatos rekonstrukciók ellenére is – folyamatos megújításra szorul. A meghibásodások a város egész területére jellemzőek, de kiemelkedően érintik Martin kertváros - Szirma; Hejőcsaba – Görömböly településrészeket. Főbb ivóvíz rekonstrukciók/fejlesztések a Belváros – Avasalja, Miskolc Közép városrész, Miskolc – Tapolca, Lyukó-völgy településrészeket érintették. KOM keretében több városi intézmény (Önkormányzat, önkormányzati bérlet stb.) főmérője jeladófejjel együtt került beépítésre, LoRa kommunikációs egység kiépítésével. Bükk-szentlászló, Ómassa településen jeladós vízmérők üzemelnek a hatékonyabb lakossági vízáramlás-ellenőrzés érdekében. Lakossági mellékvízmérők

tekintetében több társasháznál (Szentpéteri kapu, Kilián déli) már jeladóval felszerelt mellékmérők üzemelnek, illetve a MIVÍZ Kft. csak olyan mellékvízmérőket épít be, amely igény szerint jeladófejjel felszerelhető.

A város részére rendelkezésre álló ivóvízmennyiség 2020-ban 7 131 000 m³/év volt, amelyből a háztartások számára 5 035 000 m³/év vízmennyiséget szolgáltatottak. A fejlesztések ellenére évről évre jelentős hálózati vízvesztés terheli a rendszert, melynek értéke 2020-ban már 44-45% volt.

A bükki hegyvidék nagy része szabadtükrű, nyíltkarsztos rendszer. A kelet-bükki áramlási rendszer fő utánpótlása a nagy kiterjedésű fedetlen vagy kis mértékben talajjal fedett mészkő felszíneken, a csapadékból történő beszivárgásból származik. A beszivárgó vizek egy része megcsapolási helyeken kilép. Ilyenek a miskolci ivóvíz források. A medenceterület fedett, nyomás alatti karsztja hidraulikailag folytonosan kapcsolódik a hegyvidéki részhez. A miskolci termál kutak e fedett, nyomás alatti karsztvízrendszert csapolják meg. Miskolc területén 7 termálkút található, melyből jelenleg 3 üzemben kívül van.

54. ábra: Miskolci termálkutak elhelyezkedése

Forrás: www.miviz.hu

Miskolctapolca termálforrás a Miskolctapolca Barlangfürdő-komplexum épületében lévő, biztosított barlangvágatban található felépítmény nélküli aknakút. A forrás a Miskolctapolca Barlangfürdő és a Miskolctapolcai Strandfürdő termálvízellátását biztosítja, továbbá tartalék ivóvízbázis. A termelt víz hőfoka 29,5 - 31 °C.

A miskolctapolcai Szerlemez-szigeti kút korábban a Miskolctapolcai Strandfürdő vízellátását biztosította. Jelenleg a strand részéről nincs rá igény, így a kút üzemben kívül van. A kifolyó víz hőmérséklete 29 °C.

A Parki kút szintén a Miskolctapolcai Strandfürdő vízellátását biztosította, melyre jelenleg a Strandfürdő részéről nincs igény, így üzemben kívül van. A kút 1970-ben triász mészkőben fúrták, talpmélysége 242 m. A víz hőfoka 29 °C. A Miskolctapolcai park területén, a Strandfürdő D-Ny-i oldalán lévő sétány mellett helyezkedik el. A víz enyhén gázos, illetve a kitermelt víz Ca-Mg-Hidrogén-karbonátos, szulfátos és 0,2 mg/l fluort tartalmazó karsztvíz az építészeti vízkémiai vizsgálatok alapján.

Erzsébet Fürdő termálkút, a víztermelés célja egykor az Erzsébet téren (Szabadság tér) lévő fürdő vízellátása volt, jelenleg a kút hasznosítatlan. Építéskor a talpi hőmérséklet 42 °C volt.

A Selyemréti Strandfürdő termálkútjai a Selyemréti Strandfürdő fürdővízellátását, fűtését, beltéri és kültéri zuhanyzók, valamint a fürdő szociális helyiségeinek vízellátását biztosítják. A Selyemréti Strandfürdő I. sz. kút kitermelt víz hőfoka 40 °C, vízhozama 4000-5000 l/perc. A Selyemréti Strandfürdő II. sz. termálkút kitermelt víz hőfoka 45 °C, vízhozama 6000-8000 l/min.

A Fonoda utcai termálkút víztermelésének célja a MIVÍZ Kft. központi irodaházának fűtése és ivóvízellátása. A termálkút vízhozama 2000-3000 l/perc, a kifolyó víz 42 °C hőmérsékletű.

1.16.1.2. Szennyvízelvezetés, csapadékvíz-elvezetés; felszíni vízrendezés

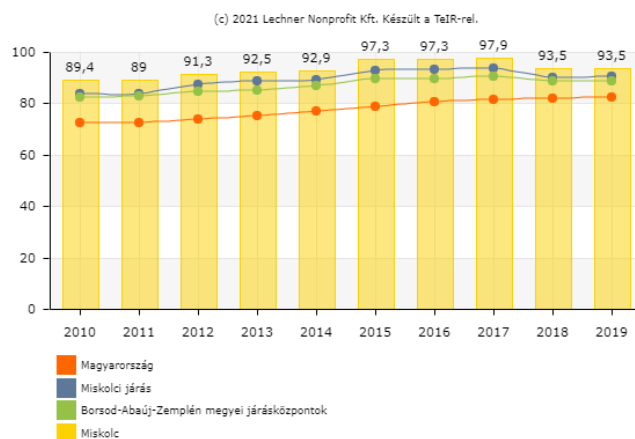
Szennyvízelvezetés

Miskolc közigazgatási területén 571 km hosszúságú szennyvízcsatorna van. A szennyvízelvezetés a város domborzati adottságait kihasználva gravitációs rendszerű; a mély fekvésű területek szennyvízelvezetését 33 db átemelő gépház biztosítja. Az elválasztó rendszerben épült szennyvízcsatorna hálózat kapacitása (az egyes helyi problémáktól eltekintve) alkalmas a városban keletkező szennyvizek elvezetésére. KEOP forrásból 2015-ben a vasgyári lakóterületen is kiépült az elválasztó rendszerű szennyvízcsatorna hálózat, melyre történő rákötések következtében az egykor egyesített rendszerű csatornában már csak csapadékvíz folyik.

A szennyvízcsatorna meghibásodások Avas, Egyetem városrész, Diósgyőr, Pereces, Május 1. telep városrészeket jelentősebbek, nagyobb hálózat rekonstrukció/fejlesztés Belváros – Avasalja, Miskolc Közép városrészt érintette.

A város csatornázottsága 2020-ban megközelítőleg 94 %-os, mely megyei, illetve az országos átlagot is megelőzi. A kommunális szennyvíz mennyisége 2020. évben 7 863 000 m³/év volt.

55. ábra: Közcsatorna hálózatba bekötött lakások aránya (%)

Forrás: TEIR

Az agglomeráció fejlődését követően - a vízgazdálkodási szempontok figyelembevételével - a miskolci szennyvíztisztító telep feladatává vált Miskolc város szennyvizein kívül az agglomerációban levő

települések szennyvizeinek tisztítása is, ezek a következők: Alsózsolca, Felsőzsolca, Mályi, Bükkszentkereszt, Bánkút, Nyékládháza, Szirmabesenyő, Arnót, Kistokaj.

A csatornázatlan területeken a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz, un. közműpótló műtárgyakban gyűlik össze és tengelyen kerül elszállításra központi szennyvíztisztító telepen, és a város további három pontján kialakított ürítő helyekre.

A szennyvíz kezelése tekintetében az elmúlt 10 évben két jelentős beruházást is megvalósított a város: 2014-ben KEOP forrásból épült meg a biogáz üzem, mely lehetővé teszi a szennyvíztisztító telepen keletkező iszapok fogadását és a beszállított külső hulladékok környezetbarát megsemmisítését. A biogáz gázmotoros hasznosítása fedezi a szennyvíztisztító telep villamos- és hőenergia szükségletének jelentős részét. 2015-ben szintén KEOP forrásból került sor a szennyvíztisztító telep fejlesztésére és a meglévő szennyvízcsatorna-hálózatának bővítésére. Az új beruházásnak köszönhetően a III. tisztítási fokozattal a telep tisztítási hatásfoka összes nitrogén tekintetében 85% fölé, összes foszfor tekintetében 90% fölé emelkedett.

A miskolci szennyvíztisztító telep tisztítási technológiája mechanikai tisztítási és biológiai tisztítási technológiák összekapcsolt rendszere. A mechanikai fokozatot követően létesített biológiai fokozat egy eleveniszapos szennyvíztisztító, kaszkádszerűen sorba kapcsolt reaktorokkal, az A/O technológia elvének megfelelő elrendezésben. A szennyvíztisztítás során keletkező nyers- és fölösiszapok kezelését a szennyvíztisztító telep biogáz üzeme végzi. Az iszapkezelés során keletkező kirothasztott, kigázósított iszap víztelenítése a telep centrifuga gépházában történik. A telep hidraulikai kapacitása: 70.000 m³/nap. Átlagos napi hidraulikai terhelés: 33-35.000 m³/nap. A szennyvíztisztító telep szervesanyag eltávolító kapacitása: 350 000 LEÉ.

Csapadékvíz-elvezetés, felszíni vízrendezés

Miskolc város közigazgatási területén 383 km zárt csapadékcatorna, 14 db belvíz – és csapadékvíz átemelő gépház, valamint 20 és 26 ezer m³-es záporvíz tározó biztosítja a csapadékvíz elvezetést.

A csapadék csatornák befogadói a város területén lévő nyílt vízi folyások. Ezért főgyűjtő csatornák csak rövid hosszban épültek ki. Burkolt felületek csapadékvíz elvezetését víznyelő műtárgyak biztosítják (kb. 14000 db).

A város keleti részén a csapadék csatorna befogadója a Sajó folyó, melynek magas vízállása esetén belvízátemelő gépházak segítségével történik a záportározókban betárazott csapadékvíz átemelése; a város nagyobb aluljáróinak (Bajcsy, Búza tér, Gömöri, Vörösmarty, Tárkányi, Kandó K. tér) csapadékvíz elvezetését átemelő gépházak biztosítják.

Évente kb. 10-15 km csapadék csatorna karbantartását végezi el a város a hozzá tartozó víznyelő műtárgyak tisztításával együtt. 100-150 bar nyomással speciális mosó fejjel történik a tisztítás, a kitermelt sank kiemelése az aknából szippantó berendezéssel történik.

Az ütemezett karbantartáson túl szükség szerint végzik a víznyelő műtárgytisztítást kb. 2500-3000 db-ot évente. A balesetveszélyessé vált akna keret-fedlapok és víznyelők kiemelését és javítást folyamatosan végezi el a város, mely évente kb. 60 db keret-fedlap és 100 db víznyelő rácsot érint; a Vasgyári lakótelepen egyesített rendszerű csapadék csatornahálózat üzemel.

A Miskolc MJV Önkormányzata 2021-ben fejezte be a Történelmi Avas hiányzó csapadékvíz-elvezetésének megépítését, melyet TOP-6.3.3-16-MI1-2017-00003 projekt keretében 800 M Ft támogatásból valósított meg. A projekt célja az Avas-Észak pincés területén a helyben keletkező és magasabb területekről érkező, fölös csapadékvizek rendezett elvezetése volt a befogadó Szinvába. Avas területére eső csapadékvizek területileg két jól elkülöníthető részre bonthatóak. Az egyik a magasabban fekvő zónában elhelyezkedő Avas tető és környéke, a másik az Avas alacsonyabban fekvő, hegyoldalban

elhelyezkedő, nagyrészt pincékhez épült borházakkal és az azokat ellátó közutakkal beépített terület. A projekt részeként a hegytetőről érkező csapadékvizeket a lehető leggyorsabban eljuttatják a domblábi környezetbe, kijelölnek néhány olyan nyomvonalat, ahol a leggyorsabb vízvezetés lehetősége adott. Megfelelő energiatörő akadályok, surrantók, sodráscsökkentő vízládák, fenékküszöbök közbeiktatása szükséges ehhez. A domborzati viszonyokat figyelembe véve öt öblözetet különítenek el a hozzájuk tartozó részvízgyűjtőkkel.

Lakossági kérdőív alapján a csapadékelvezetés probléma elsősorban a belvízzel érintett területeken okoz problémát, elsősorban a Martin kertváros és Szirma városrészekén.

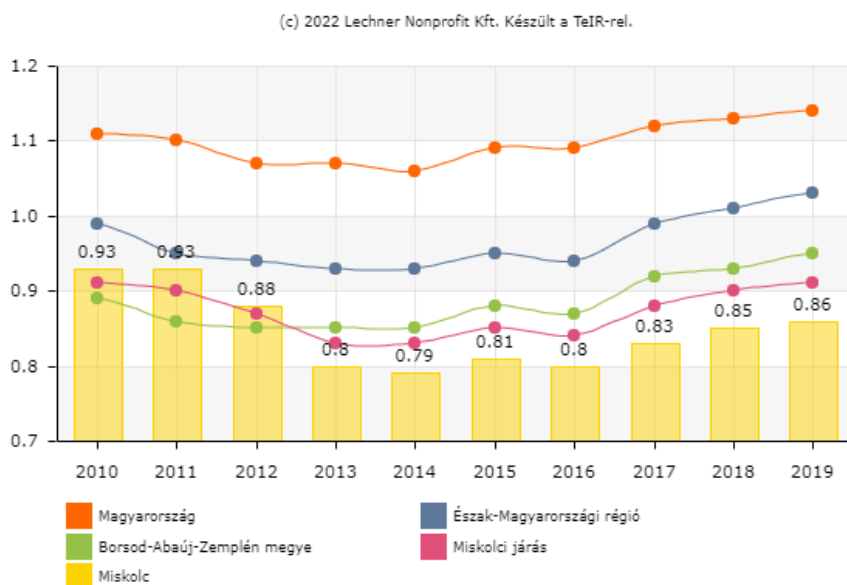
1.16.2. Energia

1.16.2.1. Energiagazdálkodás és energiaellátás

Villamosenergia:

Miskolcon az egy lakosra jutó háztartások részére szolgáltatott villamos energia mennyiségét (1000 kWh) az alábbi ábra mutatja be:

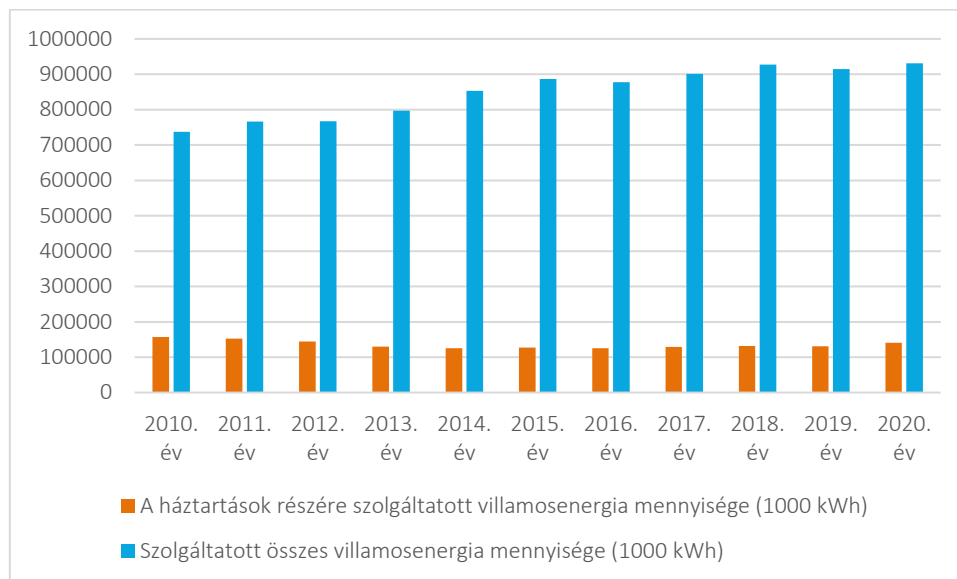
56. ábra: Háztartási villamosenergiafogyasztás (1000 kWh/fő)

Forrás: TEIR

A miskolci érték minden esetben elmarad a területi egy főre eső adatoktól.

57. ábra: Szolgáltatott villamosenergia mennyisége

Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis

Az összes szolgáltatott villamos energia mennyisége folyamatosan növekszik az elmúlt 10 évben, a háztartások részére szolgáltatott mennyiségek esetében a 2010-es évek közepén volt egy kisebb visszaesés, 2016 óta növekszik újra. A szolgáltatott villamos energia 931415 MWh.

Miskolc villamos energia ellátó, elosztó hálózatát az Elmű – Émász Hálózati Zrt. üzemelteti. A város közvilágítását kb. 21.700 db energiatakarékos lámpatest biztosítja; a közvilágítási hálózat passzív és aktív elemei vegyes tulajdonban vannak. A passzív elemek közül a kábelek és oszlopok az ÉMÁSZ Nyrt. tulajdonát képezik; az aktív elemek közül (lámpatestek) is vegyes tulajdont képeznek.

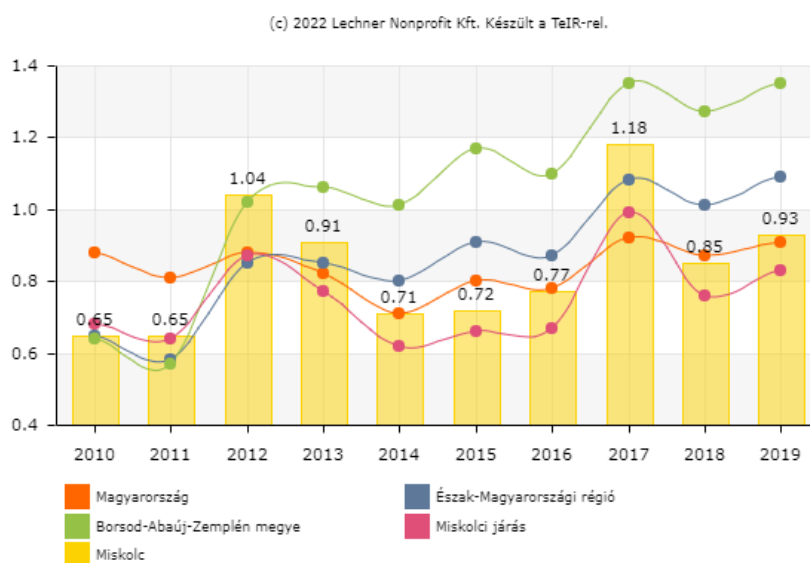
Miskolc MJV Önkormányzata 2015-ben KEOP-5.5.0/K/14-2014-0028 azonosító számú projekt keretében tovább korszerűsítette a közvilágítást Miskolcon. A 100%-os támogatással megvalósult beruházás összköltsége 451,35 millió forint volt. A megvalósult projektből Miskolcon 160 helyszínen épült ki korszerű LED-es közvilágítás. A 3-as és a 26-os főközlekedési út belterületi szakaszain 873 darab járda- és útvilágító lámpát helyeztek ki. Korszerűsítették a parkvilágító lámpákat, a sétányok mellett elhelyezett és társasházi övezetekben lévő világítótesteket is, melyből összesen 1510 darabot cseréltek. Eltűntek az ún. „kalapos” lámpák, aminek köszönhetően a forgalmasabb útszakaszok is jobb megvilágítást kaptak. Az új LED-es lámpák üzembe helyezésével Miskolc számos területén javultak a közlekedés- és közbiztonsági feltételek, ugyanakkor a korszerűsítéssel jelentősen csökken a város közvilágításra fordított energia-felhasználása is, évente mintegy 1.000.000 kW/h-val, amely közel 5600 háztartás éves áramfelhasználásával egyenértékű.

Gázhálózat

Miskolc város közigazgatási területén a gázzolgáltató a NKM Földgázzolgáltató Zrt. Miskolcon a gázcsőhálózat hossza 708 km, a kiépítettség 100%.

Miskolcon az egy lakosra jutó háztartások részére szolgáltatott gáz mennyiségét (1000 m³) az alábbi ábra mutatja:

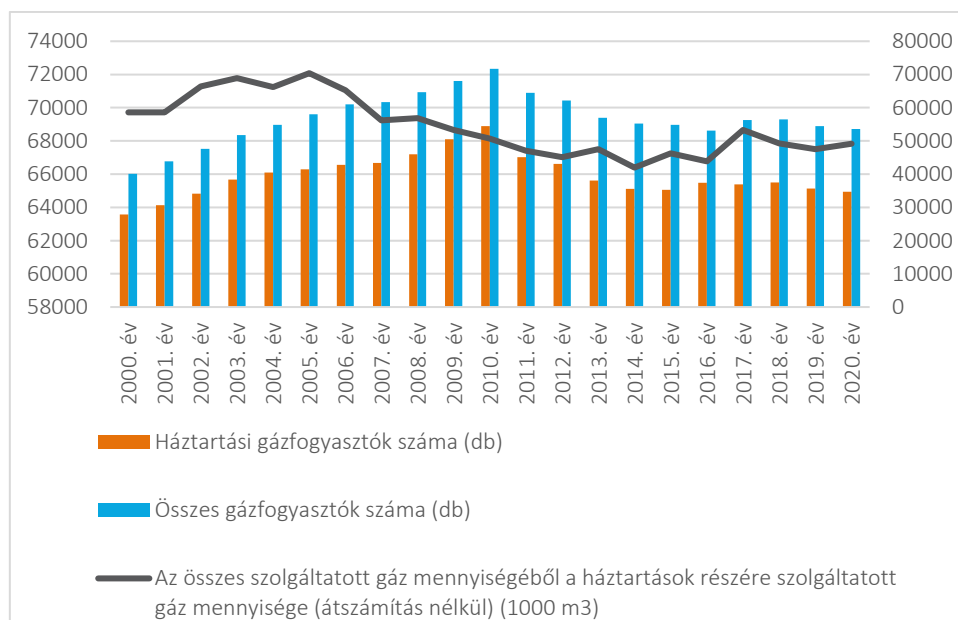
58. ábra: Háztartási gázfogyasztás (1000 m³/fő)

Forrás: TEIR

A 100 lakásra jutó gázfogyasztók száma esetében a városi adatok sokkal kedvezőbbek, mint a járási és országos adatok, de a megyei és régiós értékektől elmaradnak.

59. ábra: Gázfogyasztók száma és a szolgáltatott gáz mennyisége (2010-2020)

Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis

2020-ban a gázfogyasztók száma 68717, ebből a háztartási fogyasztók száma 64947. A háztartások részére szolgáltatott gáz mennyisége folyamatosan csökken az elmúlt 20 évben.

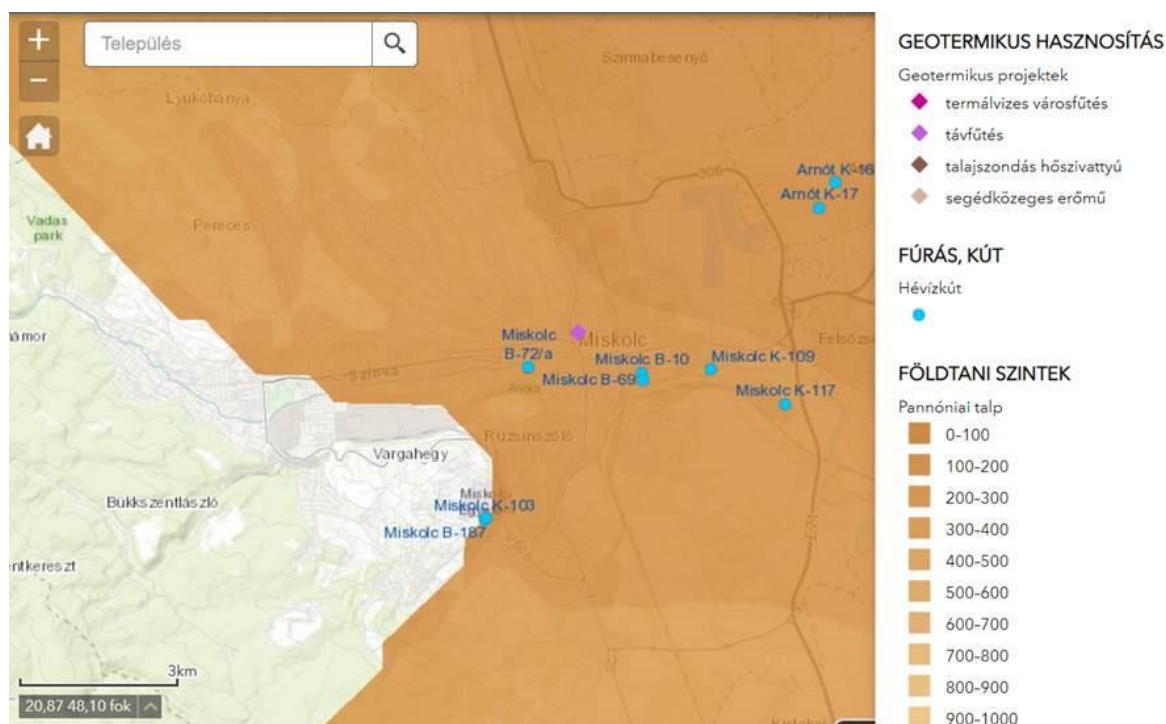
1.16.2.2. Megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei

A MIHŐ Miskolci Hőszolgáltató Kft. hőtermelési és hőszolgáltatási tevékenysége Miskolc közigazgatási területére terjed ki, alaptevékenysége során 32 ezer lakossági és közel ezer egyéb közületi felhasználó részére nyújt távhő – és használati melegvíz – szolgáltatást. A szolgáltatást 10 db hőközvetben közel 69 km primer és 35 km szekunder nyomvonal hosszúságú vezetékrendszer, valamint 357 db hőközponti egység biztosítja. A távfűtési rendszerbe bekötött lakóingatlanok aránya magas 42%. A hőszolgáltató tulajdonában lévő berendezések életkora igen magas, átlagosan 30 év feletti, a vezetékhalózati átlagos életkora sajnos még ennél is magasabb 40 év feletti.

2013. évtől kezdődően a Tatár utcai fűtőműből hőenergiával ellátott avasi és belvárosi városrészek primer energia igényének több, mint 50%-át MIHŐ Kft. megújuló, geotermikus energiaforrásból biztosítja. 2020. évben a megújuló részarány az avasi városrészben 68,28 %, a belváros esetében 60,31% volt. Cél, hogy a jelenleg földgáz tüzeléssel üzemelő kisebb hőközvetek összevonásával a geotermikus energiával kiszolgált belvárosi hőközvetre kapcsolással megteremtse a megújuló energia kapacitásainak nagyobb arányú kihasználását, valamint a távhőtermelői és távhőszolgáltatói rendszerek korszerűsítésével a harmadik generációs (alacsony hőmérsékletű) távhőszolgáltatást. Ezen utóbbinak feltétel az elavult műszaki állapotú lakásállomány energetikai korszerűsítése is.

A városban a gázfogyasztás csökken, egyrészt a korszerűbb eszközök, energetikai korszerűsítés, másrészt a szennyezőbb fűtési módokra való áttérés miatt (fatüzelés, vegyes tüzelés – melyben a háztartási hulladékok elégetése is nagy szerepet kap).

60. ábra Geotermikus Hasznosítás Miskolcon

Forrás: <https://map.mbfsz.gov.hu/ogre/>

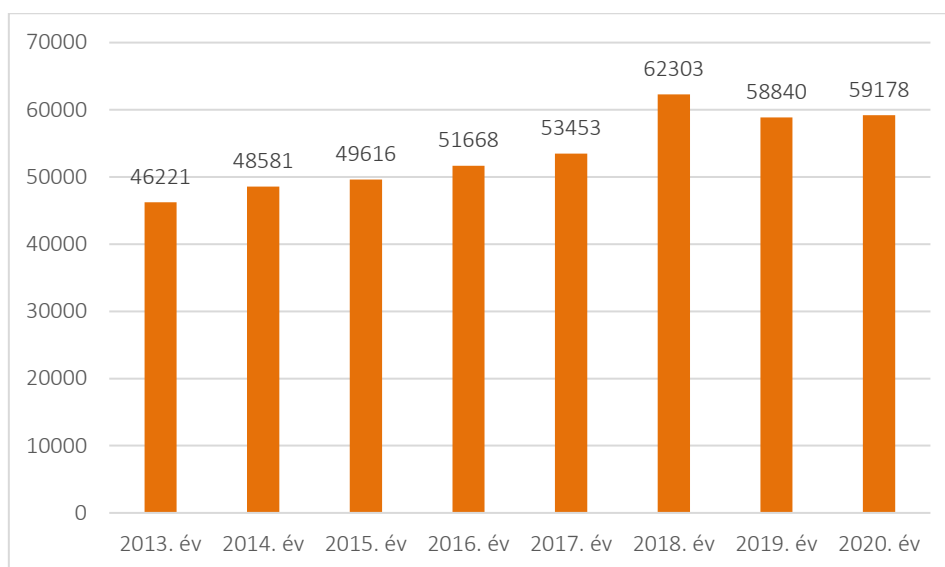
1.16.2.3. Az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése

A város az elmúlt években jelentős lépéseket tett az intézményei energiafelhasználásának csökkentése érdekében. A városban lévő és városi fenntartású bölcsődék, óvodák, szociális intézmények, háziorvosi és fogorvosi rendelők nagy része energetikai felújításon esett át. Ezen intézmények egy része bekapcsolásra került a város energia felügyeleti és mérési rendszerébe (smart Grid, smart metering). Lehetőség szerint napelemes energiatermelő rendszerek kerültek elhelyezésre a városi tulajdonban lévő ingatlanok tetején, az ingatlanok energia igényének kielégítése céljából. Ezen fejlesztések nagyban csökkentették Miskolc önkormányzatának ökológiai lábnyomát. A felújítási tendenciát folytatva Miskolc közelebb került a Carbon semlegesség eléréséhez.

1.16.3. Elektronikus hírközlés

Az elektronikus hírközlés a városban korszerű, a városban az internet előfizetések száma folyamatos növekedést mutat, a fejlődés miatt azonban folyamatos fejlesztésekre van szükség.

61. ábra: Internet előfizetések száma Miskolcon (db)

Forrás: KSH

A városban működő hírközlési szolgáltatók listája megtalálható 3.5. mellékletben. Miskolcon jelenleg 50 cég szolgáltató. A szolgáltatás típusai: bérelt vonali előfizetői szolgáltatás, földfelszíni műsorszórás előfizetői szolgáltatás, helyhez kötött telefonszolgáltatás, helyhez kötött internet hozzáférési (elérési) szolgáltatás, nomadikus internet hozzáférési (elérési) szolgáltatás, mobil telefonszolgáltatás, nomadikus telefonszolgáltatás, rádió műsorelosztás, televízió műsorelosztás, VPN alapú adatátviteli szolgáltatás.

1.17. Térségi és települési környezetvédelem

Miskolc Város jelenleg nem rendelkezik saját környezeti szenzorokkal. A meglévő meteorológiai adatgyűjtő szenzorok kezelője az Országos Meteorológiai Szolgálat.

3 városi mérőpont végez **levegőminőség mérést**. A levegőminőség mérését, értékelését az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat (OLM) végzi.²⁵ A hálózat alapvetően két részből áll: az automata állomások folyamatos mérést végeznek, melyek a légszennyező komponensek széles körét ölelik fel; a manuális hálózat (RIV) pontjain gyűjtött minták elemzése laboratóriumban történik, és kén-dioxid, nitrogén-dioxid (kivételes helyeken ülepedő por) összetevőkre korlátozódik.

A hálózat szakmai irányítása az Agrárminisztériumhoz tartozik, a rendszer szakmai irányításának operatív, valamint a minőségirányítás feladatait az Országos Meteorológiai Szolgálat (OMSZ) alá tartozó Levegőtisztaság-védelmi Referencia Központ (LRK) látja el. A mérőállomások és pontok üzemeltetése a megyei kormányhivatal feladata.

2021. őszén 60 db önkormányzat által üzemeltetett pm szenzor került beüzemelésre a HungAiry című Life projekt keretében. A referencia helyszínek esetében a szenzorokat a városban jelenleg üzemelő 3 automata mérőállomáson helyezték el, együttműködve a B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatallal, mint üzemeltetővel. Az alaphálózatban a város fő tengelyén elhelyezkedő egyes településrészek kerültek kijelölésre. A „városi 1. Városrészek” megnevezésű csoportba a fő tengely közelében elhelyezkedő településrészek kerültek. A kiválasztásnál figyelembe vették, hogy mind a kertvárosias (egyedi fűtésű), mind az emeletes bérházas (távfűtésű) övezetre rendelkezzenek adatokkal. A „városi 2. Periféria” csoport mérőegységei a város külső területein található. A „környék” elnevezésű mérőpontok a város közvetlen szomszédságában található településekre vonatkoznak. A telepített mérőeszközök a mért adatokat a központi szerver adatbázisaiba továbbítják, ahol a validálás után az adatok rendezése történik. A validált adatok légszennyezettségi térkép formájában jelennek meg, emellett mobiltelefonos applikáció fejlesztése is folyamatban van. A mérőhálózat Miskolcon 2021. szeptember 2-től érhető el a nyilvánosság számára a pmmonitoring.hu honlapon keresztül.²⁶

Amennyiben lenne mód egy részletes környezeti információs rendszer kiépítésére, az hatékonyan tudná támogatni a hősziget hatás kezelését is a városban.

A lakossági felmérés alapján több mint 90%-nak jelentős vagy nagyon jelentős a környezettudatos életvitel (takarékoság az erőforrások igénybevételében: víz, áram stb.) ha a város jövőjére gondol, a helyi társadalom tehát többségében környezettudatos beállítottságú, még abban az esetben is, ha a mindennapi viselkedésben ez nem is tükröződik.

1.17.1. Talaj

A földvédelem alapvető feladata a termőtalaj minőségi és mennyiségi védelme. A talajokat az emberi tevékenységek közül a mezőgazdasági tevékenységek (műtrágyázás, állattartás, növényvédő szerek), az ipari tevékenységek, a szennyvizek és a hulladéklerakások terhelhetik.

Miskolc és környezetének talajminősége általában megfelelőnek minősíthető, illetőleg, hogy az elmúlt időszakban javuló tendenciát mutat.²⁷ A korábban jellemző túlzott műtrágyázás helyett a talajok

²⁵ <http://www.levegominoseg.hu/?AspxAutoDetectCookieSupport=1> 2021.06.29.

²⁶ HungAiry projekt honlap 2021.09.07. (<http://hungairy.hu/node/115>)

²⁷ Miskolc városi környezetvédelmi program, 2006

állapotát a felelőtlenül, szabálytalanul elhelyezett különféle hulladékok (szilárd, folyékony, kommunális, veszélyes) általi szennyeződések veszélyeztetik, bár az ennek való kitettség is folyamatosan csökken. Viszonylag kisebb területen folyik mezőgazdasági tevékenység, nagyobb gondot jelent a termőtalaj pusztulása a beépített területek gyarapodása által.

A város hegy- és dombvidéki jellegű területein (elsősorban a Szinva-patak, Hejő-patak vízgyűjtőjén) jelentős az erózió.

A város síkvidéki területein a foszforszennyezés a mezőgazdasági területekről származik. A dombvidéki területekre jellemző erózió is okozhat foszforbemosódást a vízfolyásokba, azonban az ilyen jellegű szennyezés hatásának elkülönítésére alkalmas monitoring nem működik.

Nem kellően felmért az eróziós folyamatok hatása. E tekintetben a klímaváltozás hatására gyakoribbá váló villámárvizek okoznak jelentős talajeróziót a Szinva-patak mederfalában és mellékvízfolyásai mentén, továbbá az Avas Kis-Avas területén. A szélérozióknak való kitettség kis mértékű, a leggyakoribb szélirányok a DNy-i és az ÉK-i, az átlagos szélesebesség 2,5 m/s körüli²⁸.

A talajokat közvetlenül veszélyeztetik az illegális hulladéklerakások, jellemzően a megmaradt szociális szegregátumok területén.

Talaj szennyezettség²⁹

Miskolcon a talajszennyezés fő forrása az ipar. A folyamat hosszú évtizedekre nyúlik vissza, azonban az ismert területeken sem lehet pontosan mérni a szennyezés mértékét. Hírhedt szennyezett területek a DAM, a „Salakhalna”, DIGÉP, az ipari üzemek telephelyei. Több gyár alatt két méter vastag salakterítés van, mely nehezen felderíthető.

A talajszennyezettség további forrása a közlekedés, kommunális lerakás, melyek nehezen ártalmatlaníthatók, károsan befolyásolják az emberi életminőséget.

Közterületek talajszennyezettsége:

1995-ben a Zöld Akció Egyesület nehézfém méréseket végzett a közterületek talajaiból. A felmérés során információt gyűjtöttek arról, hogy milyen mértékű a városon belüli nehézfém terhelés, milyen mértékben érvényesül ez a város talajaiban. A mintákat főleg zöldfelületek talajából vették. Az eredmények értékelése során megállapításra került, hogy a talajok nehézfém tartalma magas, több helyen megközelíti, néhány területen meg is haladja a határértéket. A legmagasabb nehézfém terhelés a város iparterületeinek közelében volt tapasztalható. Ezeken a területeken vett mintákban több nehézfém koncentrációja is meghaladta a határértéket. A kadmium, arzén és ólom, valamint a cink koncentrációja különösen magas volt a Vasgyár környékén.

Kiemelt környezeti probléma a talajerózió, a barnamezők talajszennyezései, konfliktushelyzetet jelentenek a zöldmezős beruházások.

1.17.2. Felszíni és felszín alatti vizek

Kiemelt környezeti probléma a felszíni vizek minőségének megőrzése, a helyi döntően karsztvíz alapú ivóvízbázisok sérülékenysége, szennyezései és a klímaváltozáshoz kapcsolódó kihívások kezelése.

²⁸ Miskolc Megyei Jogú Város Vízkárelhárítási Terve

²⁹ Zöldebb Városokért Nonprofit Kft.: MISKOLC MEGYEI JOGÚ VÁROS ZÖLDINFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉSI ÉS FENNTARTÁSI AKCIÓTERVE (ZIFFA), Budapest, 2018. 01. 20.

1.17.2.1. Felszíni vizek

Felszíni vizek³⁰

A terület felszíni vizeit részben a Bükk hegység gazdag karsztforrásaiból származó patakok adják, illetve várost keleten határoló Sajó. A karsztforrású Szinva-patak, amely a Miskolcot kelt-nyugati irányban szeli át, forrástól pár kilométerre a Hámori-tó alatt egyesül a Garadna-patakkal, majd tovább folyik a város területén, ahol kisebb patakok vízával egyesül (Csanyik, Erenyő, Lyukó, a Tapolca, Pecék) majd a Sajóba torkollik. A Sajó szennyezettségét a környék számos, többségében korszerűtlen nehézipari üzemének kibocsátásai és a viszonylag nagy népsűrűség okozza. A Szinva és néhány beleömlő patak az alacsony vízhozam következtében szintén számos szennyezéssel terhelt. Az elmúlt években a Sajó, a Bódva és a Szinva esetében is előfordultak rekordmértékű árvizek, melyek az éghajlat változásával, továbbá egyéb emberi tevékenységeknek (pl.: ártér elépítése) köszönhetően mind gyakoribbá válnak. A medrűkből kilépő folyók a környező talajokban és élővilágban is szennyezéseket teríthetnek szét.

Miskolc és környékének területe a Sajó folyó vízgyűjtőjéhez tartozik. A várost érintő nagyobb vízfolyások a Szinva-patak, a Hejő-patak és a Sajó-folyó, a település legnagyobb tavai a Hámori-tó (10 ha) és a Csorba-tó (94 ha). A Csorba-tó (Csorbatelepi-tó) egy a 80-as években felhagyott kavicsbánya eredményeként keletkezett. A városban kevés az ideiglenes vízfelület is, például a mocsár, az öntésterület, vagy a záportározó.

Miskolc vízfelületei:

- Hámori-tó: 10 ha,
- Csorba-tó: 94 ha,
- Garadna: 7,4 km; átl. 0,3 m vízmélység; 2,2 ha,
- Szinva: 30 km, amelyből 10 km külterületen és 20 km belterületen folyik; átl. 0,4 m vízmélység; 2,8 ha,
- Pereces (időnként kiszáradó patak): 6,8 km,
- Lyukó (időnként kiszáradó patak): 5,5 km,
- Pece-patak ágai összesen: ~10 km,
- Hejő: teljes hossza 40 km, Miskolcon ebből kb. 15 km,
- Sajó: teljes hossza 223 km, Miskolcon ebből kb. 12,5 km.

Magyarország közel 45 000 km²-es síkvidéki területének igen jelentős részét, becslés szerint 60%-át veszélyezteteti számottevő mértékben a belvíz. Ilyenformán - a meteorológiai és hidrológiai tényezők kedvezőtlen alakulása esetén - hatalmas terület kerülhet víz alá. Miskolc közigazgatási területe jellemzően kevésbé érintett a belvíz által. A talajvíz szintje a város mélyebb szintjein magas, időszakos belvíz-borítottság előfordul a Felsőzsolca felé eső keleti területeken.

³⁰ NKM Optimum Zrt.: MISKOLC MEGYEI JOGÚ VÁROS KLÍMASTRATÉGIÁJA, 2020

1.17.2.2. Felszín alatti vizek

Felszín alatti vizek³¹

A terület felszín alatti vízkészletét két nagy földtani egység tárolja, az egyik a Sajó-Hernád völgy pannon homokjában tárolódó rétegvíz tartalék, a másik pedig a Bükk hegység változatos geológiai és hidrogeológiai egységében tárolódó karsztvíz készlet. A terület talajvízkészlete a főként a Sajó-Hernád hordalékkúpján, illetve a Szinva patak medrében tárolódik. Utánpótlása elsősorban a csapadékkal érkezik, továbbá a Sajó nagyobb vízállásánál közvetetten a folyó medrén keresztül is történhet, ezért felléphet a Sajó vízjárását gyorsan követő talajvízszint ingadozás is. A Bükk hegység fő tömegét triász (jura) kori karbonátos üledék adja, ami jó víztározó és vízvezető képességű, ilyen módon a hegység szerkezetföldtani felépítéséből adódóan kiemelkedő jelentőségű hideg karsztvíz készlettel rendelkezik. A hidrogeológiai szerkezete alapján ugyanakkor nem alkot egységes karsztvízrendszert: Miskolc város határa a Bükk vonatkozásában a Szeletai-terület, Garadnavölgy, Fehér-kő, Diósgyőri terület, Nagy-fennsík, Répáshuta-Tapolcai tömb hidrogeológiai egységek területét érinti. A törésvonalak mentén felszínre bukkanó langyos, kiváló minőségű karsztvizek a város ivóvízellátásához, míg a meleg vízű (30°C) források a város fürdőkulturájához járulnak hozzá. A város vízigényét a bükki és részben hegységperemi hidegvízű karsztvízforrásokkal elégítik ki.

A felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004 (XII. 25.) KvVM rendelet melléklete alapján Miskolc a fokozottan érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen lévő települések közé tartozik.

A talajvíz szintje átlagosan 1-2 m között van, de a település déli részén akár a terepszinttől 1 m-re is megtalálható. Bár a szennyvíz elszikkasztása a csatornázottság folyamatos bővülésével és a mezőgazdaságban a trágyakezelés szabályozottá válásával egyre kevésbé jellemző, bizonyos pontokon ammónia; a nitrit- és nitrát szennyezés előfordul. A rekultivált Miskolc, 0156/4–5, Bogáncs úti hulladéklerakó hulladékteste a talajvíz minőségét már egyre csökkenő mértékben rontja.

A jogutód nélkül megszűnt vállalatok (LKM, LKM-nádasréti telephely, DIGÉP), telephelyein jelentős talaj- és talajvíz szennyezések maradtak vissza. A sok kis tulajdonos és a rendezetlen jogviszonyok miatt nem történhetett meg sem a tényfeltárás, sem a területek kármentesítése.

Talajvízfigyelő rendszer nem épült ki.

A Vízyűjtő-gazdálkodási tervek (VGT) tartalmazzák a felmért vízgazdálkodási problémák, a környezeti célkitűzések és ezen célkitűzések megvalósítására szolgáló intézkedések összefoglalását. Miskolc területe a 2-6 Sajó-Bódvával vízgyűjtő-gazdálkodási tervben meghatározott célok és intézkedések teljesítésében érintett.³²

A Miskolc területén található vízbázisokat az 1.16.1. fejezet mutatja be, a kitermelt víz minőségi jellemzésével. A vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóellátást szolgáló vízlétesítmények védelméről szóló 123/1997, (VII. 18.) Korm. rendelet 5. számú melléklete tartalmazza a vonatkozó területhasználati korlátozásokat.

A Miskolc Tapolcai Barlangfürdő és a Selyemréti Strand is részben a város termálvíz készletét hasznosítja, a távozó vizek befogadója a Hejő, illetve a Szinva patak.

³¹ NKM Optimum Zrt.: MISKOLC MEGYEI JOGÚ VÁROS KLÍMASTRATÉGIÁJA, 2020

³² Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság, Észak-magyarországi Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság: 2-6 Sajó a Bódvával VGT (2010. április)

1.17.3. Levegőtisztaság és védelme

A város legjelentősebb légszennyező forrása a lakossági tüzelés, erről azonban 2013-tól pontos nyilvántartás nem áll rendelkezésre. Ipari kibocsátás tekintetében a város légszennyező forrásai közül a HOLCIM cementgyár és a DAM bezárását követően a MIHŐ Miskolci Hőszolgáltató Kft. a legjelentősebb kibocsátó. A betelepült nagyvállalatok légszennyező anyag kibocsátása a korszerű technológiáknak köszönhetően alacsony, azonban a kapcsolódó, jellemzően közúti logisztika jelentős környezetterhelő.

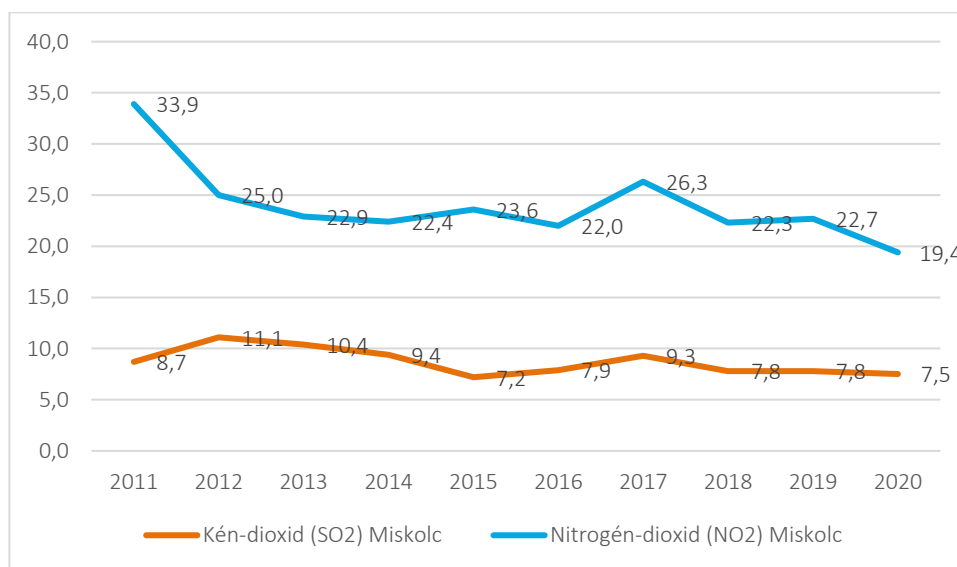
A levegőminőség mérését 3 db monitor állomás végzi, melyek az országos mérőhálózat (OLM) tagjai, az adatgazda az OMSZ OLM referenciaközpont.

Miskolc MJV Önkormányzata részt vesz a HungAIRy LIFE IP projektben, melynek célja a levegővédelmi programok végrehajtásának elősegítése többek között szemléletformáló tevékenységgel. A projekt keretében PM monitoring rendszer kerül kiépítésre.

A tervezési terület a 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet szerint a 8. Sajó Völgye megnevezésű légszennyezettségi agglomerációba sorolt, a szennyezőanyagok szerint pedig az alábbi zónacsoportba tartozik:

- a kén-dioxid légszennyező anyag koncentrációja az „F”,
- a nitrogén-dioxid légszennyező anyag koncentrációja a „C”,
- a szén-monoxid légszennyező anyag koncentrációja a „D”,
- a PM10 szilárd légszennyező anyag koncentrációja a „B”,
- a benzol légszennyező anyag koncentrációja az „E” kategóriába tartozik.

62. ábra: Miskolc átlagos kén-dioxid és nitrogén-dioxid koncentrációja 2011-2020 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]

Forrás: KSH (https://www.ksh.hu/stadat_files/kor/hu/kor0052.html)

Miskolcon a kritikus légszennyező komponens a PM10 szállópor A M10 24 órás egészségügyi határérték túllépések száma jelentős, különösen a Búza tér és a Martinkertváros területén.

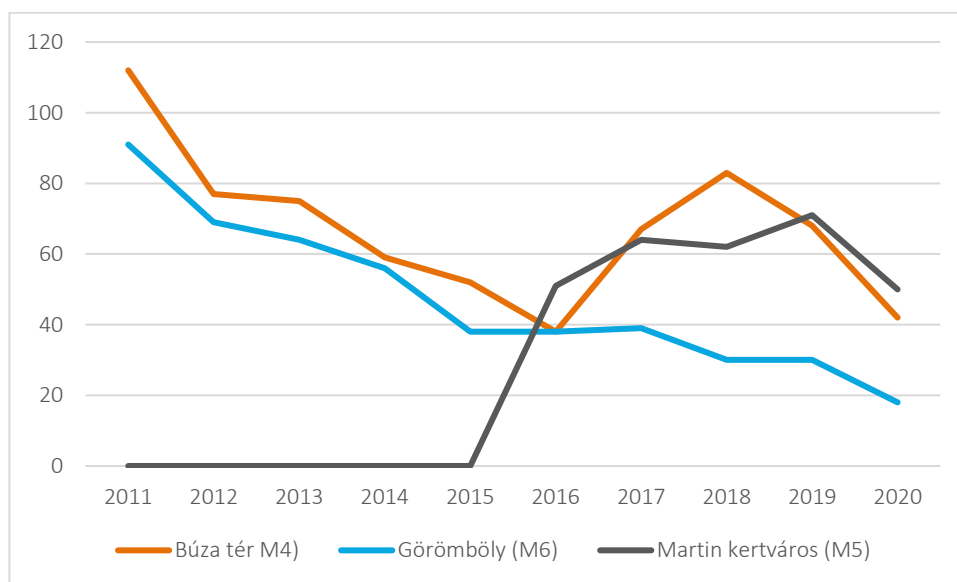
47. táblázat: PM10 24 órás egészségügyi határérték túllépések számának alakulása 2011-2020 (db)

Városrész (mérőállomás)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Búza tér (M4)	112	77	75	59	52	38	67	83	68	42
Görömböly (M6)	91	69	64	56	38	38	39	30	30	18
Martin kertváros (M5)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	51	64	62	71	50

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

A PM10 24 órás egészségügyi határérték túllépések száma a 3 városi levegőminőségmérő ponton:

63. ábra: 3 városi levegőminőségmérő pont értékei 2011-2020 között

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

Az ipari eredetű légszennyező anyag kibocsátás Miskolcon jelentős. A lakossági légszennyezés kategóriájába sorolható a lakossági hulladékégetés, ami számos káros anyag levegőbe jutását okozza. A levegőminőség szempontjából kedvező hatású a földgázzal való fűtésre áttérés, de sok háztartásban még mindig vagy újra jellemző a kedvezőtlen vegyes tüzelés. A téli időszakban megfigyelhető a szilárdanyag, korom és kéndioxid kibocsátás növekedése.

A nyílt téri hulladékégetés és a nem megfelelő tüzelőanyaggal történő lakossági fűtés jelentik a fő konfliktus forrásokat. Problémát jelent a nyílt téri hulladék és avar égetések tettenérése, bizonyítása.

A közlekedési kibocsátások esetében a korszerűtlen személygépkocsi park emissziója a fő légszennyező. Légszennyezettség tekintetében a legrosszabb a helyzet az országos főutak bevezető szakaszain és a városközpontban (Búza tér).

Az ipari kibocsátások visszaszorultak, ezek ellenőrzött körülmények között zajlanak, az emissziócsökkentő technológiák alkalmazása elterjedt.

1.17.4. Zaj, és rezgésterhelés

A környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet 1. sz. melléklete tartalmazza az üzemi és szabadidős létesítményektől származó zaj terhelési határértékeit a zajtól védendő területeken.

48. táblázat: Zaj terhelési határértékek

Sorszám	Zajtól védendő terület	Határérték (LTH) az LAM megítélési szintre* (dB)	
		nappal 06-22 óra	éjjel 22-06 óra
1.	Üdülőterület, különleges területek közül az egészségügyi területek	45	35
2.	Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű), különleges területek közül az oktatási létesítmények területe, a temetők, a zöldterület	50	40
3.	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), a vegyes terület	55	45
4.	Gazdasági terület	60	50

Forrás: 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet 1. sz. melléklete

Miskolcon nagy területen okoz környezeti konfliktust a közlekedésből származó zaj- és rezgésterhelés, a 3-as és a 26-as főút is érinti a város településközpontját, de a belterületi utak is túlterheltek a nappali időszakban. Különösen terhelő a zajkibocsátás és a rezgés hatás annak következtében, hogy igen nagyarányú a nehézgépjármű forgalom. A Bosch-út folytatásaként épülő elkerülő út mérsékli a településen áthaladó közúti forgalmat, ezáltal jelentősen csökken a zajterhelés. A jelentős iparfejlesztési elképzelések azonban az ellentétes irányba hatnak. A lakóterületeket érő terhelések tekintetében a vasúti zajterhelés csak a keleti városperemen jelentkezik. A településen a lakóterületen belül is kialakultak ipari üzemek, amelyek a korszerű zajcsökkentő technológiák alkalmazása miatt a lakókörnyezetet alapvetően nem zavarják.

Az egyéb zajterhelések közül a szórakoztató létesítmények éjszakai működéséből származó zaj zavarhatja a környéken lakókat. Ennek szabályozására az önkormányzati zajvédelmi rendelet hivatott. Ennek betartatása szintén az önkormányzat hatáskörébe tartozik.

2019. májusában elkészült Miskolc Megyei Jogú Város 2018. évben megújított stratégiai zajtérképére épülő zajcsökkentési intézkedési terve.

Miskolc Megyei Jogú Város stratégiai zajtérképei a város teljes közigazgatási területére készültek el a Herman Ottó Intézet részéről 2018-ban. A <http://www.zajterkepek.hu/> oldalon a zajtérképek mellett megtalálható a hozzájuk kapcsolódó leíró dokumentáció, amely táblázatos formában tartalmazza az érintettségi mutatókat is: „Miskolc zajtérkép”.

Az elkészült zajterhelési térképek a következők:

- közúti közlekedési zajforrásokra vonatkozó zajterhelési- és konfliktustérképek* - Lden és Léjjel,
- vasúti közlekedési zajforrásokra vonatkozó zajterhelési- és konfliktustérképek - Lden és Léjjel,
- repülési (légi) közlekedési zajforrásra vonatkozó zajterhelési- és konfliktustérképek - Lden és Léjjel,
- üzemi létesítményekre (egységes környezethasználati engedéllyel rendelkező létesítmények) vonatkozó zajterhelési- és konfliktustérképek - Lden és Léjjel.

A „konfliktus” a küszöbérték feletti, nem kívánatos terheléssel érintett területeken jelentkezik (0-5 dB, 5-10 dB és 10 dB feletti túllépést megjelenítve).

Zajterhelési térkép alapján érintett területeket a 3.6. mellékletben soroljuk fel.³³

Közúti zaj

A települési zajtérkép 1. sz. melléklete részletesen felsorolja, hogy mely utak melletti lakóépületek környezetében *különösen magas* a zajterhelés (Lden > 75 dB), *nagyon magas* a zajterhelés (Lden = 70-75 dB) illetve *magas* a zajterhelés (Lden = 65-70 dB).

A települési zajtérkép 1. sz. melléklete részletesen felsorolja, hogy mely utak mentén található épületek környezetében jellemző éjjel különböző mértékű (10 dB feletti, 5-10 dB közötti ill. 0-5 dB közötti) konfliktus.

A nappal 55 dB feletti zajszinttel érintett lakosság 64 000 fő, éjszaka 50 dB feletti zajszinttel érintett lakosság 52 000 fő.

Vasúti zaj

A települési zajtérkép függeléke felsorolja, hogy mely vasúti szakaszok melletti lakóépületek környezetében *különösen magas* a zajterhelés (Lden > 75 dB), *nagyon magas* a zajterhelés (Lden = 70-75 dB) illetve *magas* a zajterhelés (Lden = 65-70 dB).

A függelék felsorolja, hogy mely vasúti szakaszok mentén található épületek környezetében tapasztalható éjjel különböző mértékű (10 dB feletti, 5-10 dB közötti ill. 0-5 dB közötti) konfliktus.

Miskolc város vasúti közlekedésből eredő érintettségi adatait alapján az 55 dB feletti zajszinttel érintett lakosság egész napra vonatkozóan 900 fő, éjszaka 50 dB feletti zajszinttel érintett lakosság 400 fő.

Repülési zaj

A zajterhelés egész napra vonatkozó időszakban (Lden) az 55-75 dB közötti zajterhelés sávban, ill. a 75 dB fölötti tartományban van, nem találhatóak védendő épületek. Az éjszakai időszakban > 50 dB feletti zajterhelés a védendő épületek közelében nem található.

A zajterhelési értékeket a küszöbértékkel összehasonlítva megállapítható, hogy a repülőtér, illetőleg a légi folyosók környezetében az épületek környezetében mind Lden-re, mind éjszakára vonatkozóan a légi forgalomtól eredően nem található konfliktus.

³³ Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft.: STRATÉGIAI ZAJTÉRKÉP FELÜLVIZSGÁLATA MISKOLC MEGYEI JOGÚ VÁROSRA 2017

A stratégiai zajterképezés lehatárolásai kritériumai szerint a légi közlekedéstől eredően érintettség nem állapítható meg.

Üzemi zaj

Az előzetes felmérés alapján Miskolc városában a vizsgálandó IPPC-üzemek száma összesen 3 db, amely a város belterületén található:

- D&D Drótáru Ipari és Kereskedelmi Zrt. (3527 Miskolc, Sajószigeti utca 4.)
- MVM MIFŰ Miskolci Fűtőerőmű Kft. (3531 Miskolc, Tatár u. 29/b.) Hold utcai telephely Kombinált ciklusú 50 MW -ot meghaladó bemenő hőteljesítményű fűtőturbínás erőmű
- MVM MIFŰ Miskolci Fűtőerőmű Kft. (3531 Miskolc, Tatár u. 29/b.) Tatár utcai telephely Miskolci Hőtermelő Üzem

55 dB feletti zajterhelés a védendő épületek közelében nem található az egész napra. Az éjszakai időszakban 50 dB feletti zajterhelés a védendő épületek közelében szintén nem található.

Az épületek környezetében mind Lden-re, mind éjszakára vonatkozóan az üzemtől eredően nem található konfliktus.

A jelenlegi állapotban az ipari üzemek környezetében a nappali zajterhelési szint 55 dB alatti, az éjszakai zajterhelés 50 dB alatti. Nappal nincsen 55 dB feletti zajszinttel érintett lakosság és éjszaka nincsen 50 dB feletti zajszinttel érintett lakosság.

1.17.5. Sugárzás védelem

Településen nagyfeszültségű távvezeték és mobiltelefon torony a lakóövezettől távol található. Új mobiltelefon tornyok létesítésére alkalmas helyeket az érvényes szabályozási/rendezési terv rögzíti.

Miskolc a Paks, Mochovce, Bohunice atomerőművek 300 km-es Élelmiszer-fogyasztási Korlátozások Óvintézkedési Zónája (ÉÓZ) területén belülré esik.

A légkörben található sugárzó anyagok terjedésének követésére hazánkban országos sugárzásfigyelő rendszer épült ki. A rendszer legfontosabb része a több mint 130 mérőállomásból álló hálózat. Ezek a szabadtéren álló állomások olyan műszerekkel vannak felszerelve, amelyek folyamatosan mérik a szabadtéri sugárzás: az óránkénti dózis, azaz a dózisteljesítmény értékét. Miskolc területén sugárzásmérő pont nem található.

1.17.6. Hulladékkezelés

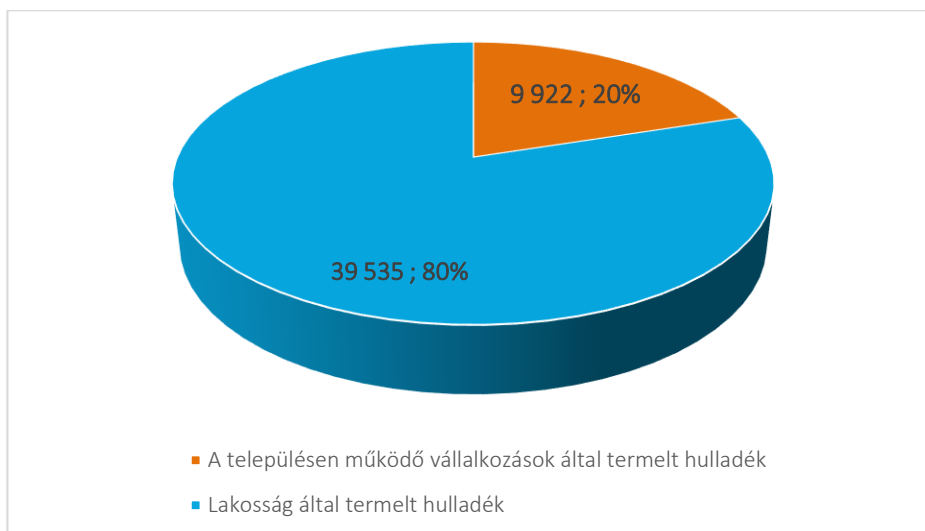
Miskolcon az évente megtermelt 49 456 tonna nem veszélyes hulladék 80 % a lakosságtól kerül ki, és 20 % a településen működő vállalkozásoknál keletkezik.

49. táblázat: Nem veszélyes hulladék termelés

Nem veszélyes hulladék termelés (t/év)	
A településen működő vállalkozások által termelt hulladék	9 922
Lakosság által termelt hulladék	39 535
Összesen	49 456

Forrás: Miskolc MJV adatszolgáltatása

64. ábra: Elszállításra kerülő nem veszélyes hulladék mennyisége (t/év, 2020)

Forrás: Saját szerkesztés Miskolc MJV adatszolgáltatása alapján

A lakosságtól begyűjtött veszélyes hulladék mennyisége 31 tonna/év volt 2020-ban.

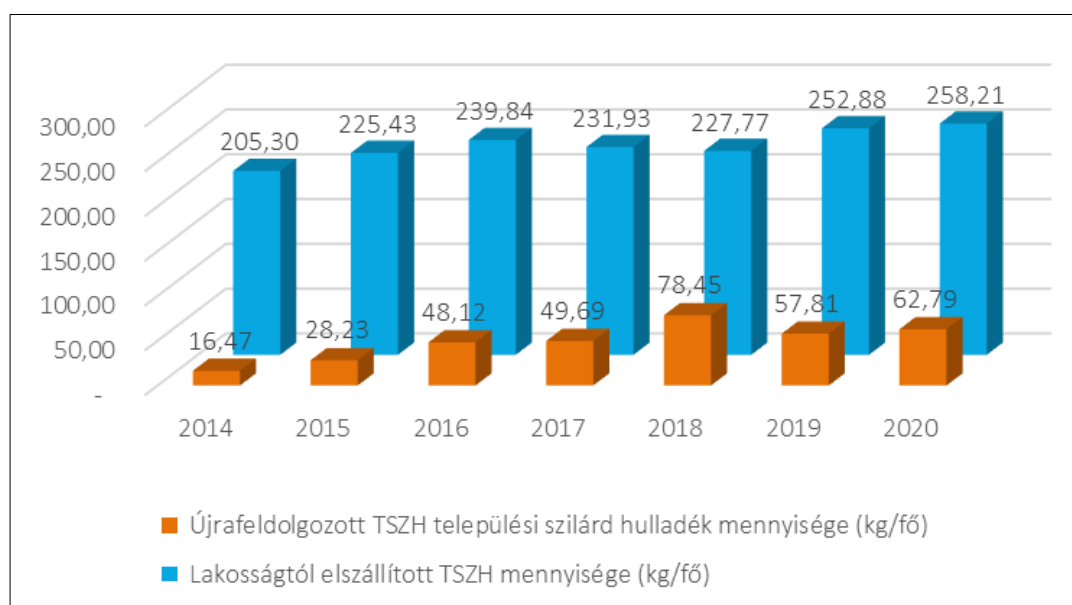
A lakosságtól elszállított települési szilárd hulladék mennyisége évről évre nő, 2020-ban 39534,6 tonna volt összesen. Ennek mintegy 24%-a kerül újrafeldolgozásra. Az egy főre eső lakosságtól elszállított települési szilárd hulladék mennyisége a népességszám figyelembevételével 2020-ban 258,21 kg/évre tehető, ami az országos átlag (364 kg/év) alatti.

50. táblázat: A lakossági hulladék mennyisége Miskolcon 2014 – 2020 között

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Lakosságtól elszállított települési szilárd hulladék mennyisége (tonna/év)	33106,9	35968,2	37918,8	36454,7	35452,3	39075,2	39534,6
Újrafeldolgozott települési szilárd hulladék mennyisége (tonna/év)	2656,8	4504	7608,2	7810,6	12210,1	8933,1	9613,3

Forrás: Miskolc MJV adatszolgáltatása

65. ábra: Települési szilárd hulladék mennyiségének alakulása

Forrás: Saját szerkesztés Miskolc MJV adatszolgáltatása alapján

A településen két hulladékgazdálkodási közszolgáltatást végző szolgáltató működik, a BMH Nonprofit Kft. és alvállalkozója a MiReHu Nonprofit Kft.

A településen elérhető hulladékgazdálkodási szolgáltatások köre a települési szilárd hulladékok gyűjtése és szállítása mellett felöleli a szelektív hulladékgyűjtést, zöldhulladék gyűjtést, lomtalanítást és üveghulladék gyűjtést.

A hulladékgazdálkodással kapcsolatos közszolgáltatási feladatok 2023-tól kikerülnek az önkormányzati feladatkörből. A Magyar Állam által kiírt hulladékgazdálkodási koncessziós pályázatot a Mol nyerte el, aminek következtében 2023. július 1-jét követően 35 évig a társaság végezheti a települési szilárdhulladék begyűjtését, ő gondoskodik annak kezeléséről, és ő valósítja majd meg a szükséges beruházásokat is.

51. táblázat: A településen elérhető hulladékgazdálkodási szolgáltatások

Szolgáltatás megnevezése	Módja	Gyűjtés gyakorisága
települési szilárd hulladékok gyűjtése és szállítása	házhozmenő	magánházak övezetben heti egyszeri, társasházi övezetben heti két alkalom
szelektív hulladékgyűjtés	házhozmenő + gyűjtősziget + hulladékudvar	házhozmenő gyűjtés két heti rendszerességgel, gyűjtősziget havonta legalább egyszer, telítődés függvényében, hulladékudvarban hétfőtől szombatig adható le hulladék
zöldhulladék gyűjtés	házhozmenő + hulladékudvar	házhozmenő gyűjtés két heti rendszerességgel április és november között, hulladékudvarban hétfőtől szombatig adható le hulladék az év bármelyik szakaszában
lomtalanítás	házhozmenő + hulladékudvar	házhozmenő gyűjtés megrendelés alapú évente két alkalommal, hulladékudvarban hétfőtől szombatig adható le hulladék az év bármelyik szakaszában
üveghulladék gyűjtés	házhozmenő + gyűjtősziget + hulladékudvar	házhozmenő gyűjtés havi egy alkalommal, gyűjtősziget havonta legalább egyszer, telítődés függvényében, hulladékudvarban hétfőtől szombatig adható le hulladék

Forrás: MiReHu Nonprofit Kft.

A város régi hulladéklerakója a Miskolc, 0156/4–5 helyrajzi számon található, Bogáncs úti hulladéklerakó rekultiválásra kerül. A 2000. évi XLIII. törvény a hulladékgazdálkodásról új helyzet elé állította a települések önkormányzatait. A törvény előírta, hogy 2003. évtől kezdődően valamennyi települési önkormányzatnak biztosítani kell egy korszerű települési hulladékkezelési közszolgáltatás megszervezését, beleértve a hulladékok gyűjtését, szállítását, előkezelését, újrahasznosítását és az újra nem hasznosítható hulladék ártalmatlanítását az EU és a hazai szabályzatoknak megfelelő új (regionális) vagy meglevő hulladéklerakón.

Miskolc Regionális Hulladékgazdálkodási Programja a 2001-ben alakult önkormányzati társulás létrehozásával indulhatott el. A program megoldást adott a kistérség hulladékkezelési gondjaira is. A megyében összességében 4 regionális hulladéklerakó épült: Hejőpapi 073/6 hrsz. (MiReHu Miskolci Regionális Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft.), Hejőpapi 073/5 hrsz. (ÉMRHK Észak-magyarországi Regionális Hulladékgazdálkodási Közszolgáltató Nonprofit Kft.), Bodrogkeresztúr, 0172/38 hrsz. (MENTO Környezetkultúra Kft.), Sajókaza, 082/15 hrsz. (ZV Zöld Völgy Közszolgáltató Nonprofit Kft.).

A Miskolcon keletkezett hulladék a Hejőpapi regionális hulladéklerakó telepre kerül. A korábbi járási illegális lerakók rekultivációja megtörtént és széles körűen bevezetésre került a szelektív hulladékgyűjtés.

A városban jelenleg 3 hulladékudvar működik: Miskolc I. (3527 Miskolc, József A. u. 65. 4752/3 hrsz.), Miskolc II. (3521 Miskolc, Bogáncs u. 0156/22 hrsz.) és Miskolc III. (3533 Miskolc, Lorántffy Zs. u. 33783/3 hrsz.).

A körforgásos gazdaságra való áttérést támogatja a város újrahasználati központjának (3527 Miskolc, József A. u. 65.) működése. A Miskolci Újrahasználati Központ (a továbbiakban: MÚK) olyan létesítmény, ahol a lakosságnak lehetősége nyílik arra, hogy az alábbiakban meghatározásra kerülő használt, már feleslegessé vált, de használatra még alkalmas tárgyait, eszközeit, berendezéseit elhelyezhesse abból a célból, hogy ezek a tárgyak lehetőség szerint mások által felhasználásra kerülhessenek. A MÚK-ba természetes személyek adhatnak le tárgyakat és a leadott tárgyak bárki által elvihetők.³⁴

A lakossági felmérés alapján több mint 90%-nak nagyon jelentős vagy jelentős a szelektív hulladékgyűjtés, hulladék hasznosítása otthon. Szabadszavas válaszadásnál sokan kitértek arra, hogy kevés a szelektív hulladékgyűjtő edényzet vagy gyűjtőpont a közelben, és hogy bővíteni kellene azt.

1.17.7. Vizuális környezetterhelés

Az iparterületek részben beékelődnek a város lakóterületi szövetébe, jelentős vizuális környezetterhelés a DAM és a DIGÉP hasznosítatlan és elhanyagolt területei jelentenek. Az újonnan betelepülő multinacionális nagyvállalatok üzei az Északi iparterület, Mechatronikai Ipari Park, Déli Ipari Park és Keleti iparterület modern iparterületi képébe illeszkednek.

Külszíni bánya nem működik a város közigazgatási területén belül; Lyukóvölgy, Pereces és Annabánya mélyművelésű bányái évtizedekkel korábban bezártak, az egykori talpcai kőbánya rekultiválásra vár.

1.17.8. Árvízvédelem

Miskolcot tekintve a Szinva és a Sajó folyók a legnagyobb potenciális árvízi veszélyeztető tényezők, a tetőzési szintek folyamatos emelkedése tapasztalható. Problémát jelent, hogy a Szinva árvizek levezetésére, tárolásra alkalmas területek nagyobb része beépítésre került.

A modellek alapján megállapítható, hogy a csapadék intenzitása átlagosan nőni fog. A záporok és egyéb „nagycsapadékok” száma emelkedik majd, még a „kis csapadékkal járó jelenségek” ritkábbak lesznek. A hőmérséklet emelkedésével a légkörből kihullható vízmennyiség eddig megszokott értékei jelentősebben nőhetnek és eddig nem tapasztalt, nagycsapadékok kialakulását idézhetik elő. Ennek hatására megnő a hirtelen árhullámok kockázata, valamint a kiszáradás és hirtelen csapadék pulzálása az erózió növekedéséhez vezethet.

1.17.9. Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

A helyzetelemzés során azonosított környezetvédelmi konfliktusok, problémák az alábbiak:

- a talajerózió, a barnamezők talajszennyezései, konfliktushelyzetet jelentenek a zöldmezős beruházások;
- a felszíni vizek minőségének megőrzése, a helyi, döntően karsztvíz alapú ivóvízbázisok sérülékenysége, szennyezései, és a klímaváltozáshoz kapcsolódó kihívások kezelése;

³⁴ <https://mirehu.hu/muk/>

- nyílt téri hulladék égetés és a nem megfelelő tüzelőanyaggal történő lakossági fűtés, a nyílt téri hulladék és avar égetések tettenérése, bizonyítása;
- közlekedési kibocsátások esetében a korszerűtlen személygépkocsi park emissziója jelentős;
- különösen magas zajterhelés ($L_{den} > 75$ dB) a város 9 beazonosított pontján és nagyon magas a zajterhelés ($L_{den} = 70-75$ dB) a város további 38 beazonosított pontján;
- az önkormányzatnak minimális jogköre van a hulladékgazdálkodást érintően;
- a Szinva és a Sajó folyók esetében a tetőzési szintek folyamatos emelkedése tapasztalható; a Szinva árvizeinek levezetésére, tárolásra alkalmas területek nagyobb része beépítésre került;
- a települési önkormányzat és intézményrendszer nem folytat célzott szemléletformáló tevékenységet a talajvédelem, zaj- és rezgésterhelés, a sugárzás védelem és az árvízvédelem területén;
- a szemléletformálás kiterjesztése, kibővítése az iskolások körében szükséges lenne, annak érdekében, hogy a szelektív hulladékgyűjtés hatékonyságának növekedjen, a hulladék megelőzés hatékonyabbá váljon.

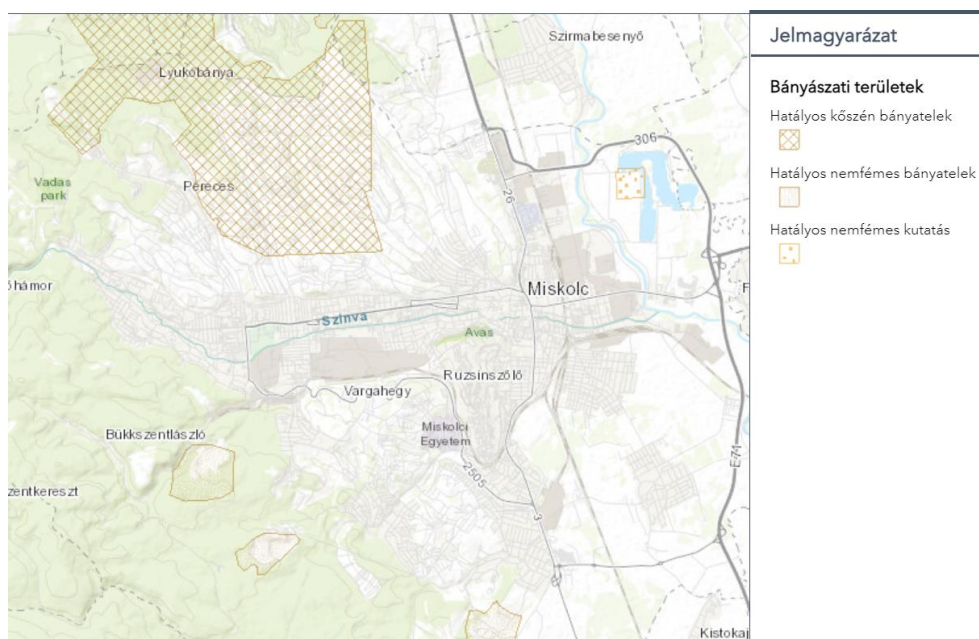
1.18. Katasztrófavédelem

Miskolc kockázatbecslés alapján I. katasztrófavédelmi osztályba lett besorolva a katasztrófavédelemről szóló törvény és annak végrehajtásáról szóló rendelet alapján.

1.18.1. Építésföldtani korlátok

1.18.1.1. Alábányászott területek, barlangok és pincék területei

27. térkép: Miskolc jelenlegi bányaterületei

Forrás: https://map.mbfisz.gov.hu/asvanyvagyon_kataszter/

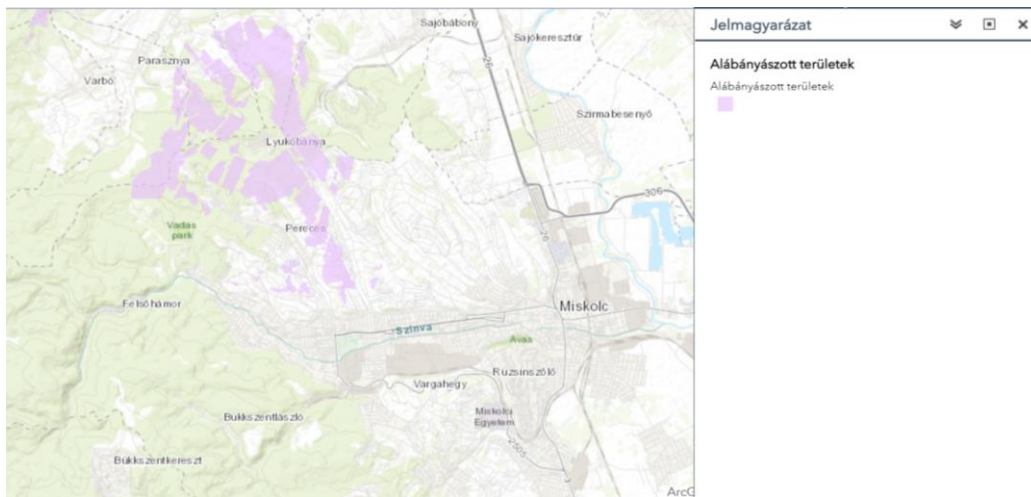
A fenti ábra a hatályos bányatelkeket mutatja Miskolcon.

Miskolc közigazgatási területe több helyen alábányászott; az északi oldalon a Szentpéteri kaputól a Diósgyőri Városközpontig szinte mindenütt találunk felhagyott bányát, melyek az egymást követő korok technológiai lehetőségei és szokásai miatt az esetek többségében több szinten (egymás alatt-fölött) helyezkednek el.

A Szinva déli oldalán foltszerűen találhatók alábányászott területek (elsősorban Berekalja környékén); nyilvántartásuk adathiányos.

A Miskolci Bányakapitányság tájékoztatása szerint a Miskolc 1. (Lyukóbánya)-szén és Miskolc II. (Borsodi Szénbányák F.A.) -szén bányatelkek területe részben alá van fejtve (ld. lenti térkép). Az aláfejtett területeken a beépíthetőséget geotechnikai talajmechanikai dokumentáció alapján lehet eldönteni.

28. térkép: Alábányászott területek

Forrás: <https://map.mbfisz.gov.hu/szenkataszter/>

1.18.1.2. Csúszás, süllyedésveszélyes területek

A város morfológiai és földtani adottságai miatt, valamint az előzőekben ismertetett alábányászottság mellett gyakoriak a csúszás-, süllyedésveszélyes területek (jellemzően az észak-déli tengelyű hegyek nyugati oldala csúszásveszélyesebb).

Az elmúlt évtizedekben az Avason a lakótelep építése során a megbolygatott rétegek, a rétegek közé beöznlő felszíni vizek miatt több esetben történt jelentős földcsúszás.

Az Északi tehermentesítő út Petőfi-tértől a Thököly utcáig terjedő szakasza (mely az Ilona utcától nyugatra eső része a Szent Anna templom mögött) megbontotta a Bodó-tetőt. Ez a bevágás a földtani rétegek megbontásával járt és ez egybe esett a Szent Anna temető sírjai által fellyuggatott vízzáró talajréteg hatásával. A dombon két vízzáró réteg között nedvességre érzékeny csúszásveszélyes réteg található.

29. térkép: Miskolc mozgásveszélyes területei

Forrás: https://map.mbfisz.gov.hu/FDT_veszely_orzag/

1.18.1.3. Földrengés veszélyeztetett területek

Miskolc a földrengések gyakorisága, ill. azok erőssége szempontjából nem tartozik a veszélyeztetettnek számító területek közé.

1.18.2. Vízrajzi veszélyeztetettség

A településnek ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló 18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM együttes rendelet melléklete szerint Miskolc közepesen veszélyeztetett település.

1.18.2.1. Árvízveszélyes területek

Miskolc város a Szinva-patak, Hejő-patak és a Sajó folyó vízgyűjtőjében helyezkedik el. A város felső része a keleti irányba folyó Szinva-patak két partján terül el és az Akasztóbérc, valamint az ehhez csatlakozó alacsony dombosor választja el a Sajó vízgyűjtőjétől. A város déli része Miskolc-Tapolca – Martintelep vonalától lefelé a Hejő vízgyűjtő rendszeréhez tartozik.

A vízgyűjtő keskeny, hosszú, egy-egy hosszanti tektonikus hasadék mentén kialakult fővölgygel, melybe számos rövid és meredek mellékvölgy torkollik. Ez inkább a Garadna patak összefolyása feletti Szinva völgyre jellemző. A város keleti része már a Sajó völgyébe esik, amely a Tiszai pályaudvar közelében egyesül a Szinva völgyével. Bár a Sajó folyó sokszorta nagyobb a Szinva pataknál, a város életében és kialakulása szempontjából ez utóbbi sokkal nagyobb szerepet játszik, ill. játszott.

A városnak 182 km élő vízfolyása van; ezek teljes terjedelmükben városi tulajdonban és kezelésben vannak. A vízfolyások közül két fő vízhozamú patak a Szinva-patak és a Hejő-patak, melyek karbantartására évente kerül sor (növényzet és cserjeirtás, medertisztítás). A Szinva-patakon két árvízi gócpont van, ahol a karsztárvíz problémákat okozhat (Szinva felső szakasz, Diósgyőr, Alsóhámor).

1.18.2.2. Belvízveszélyes és mély fekvésű területek

Belvízveszélyes és mély fekvésű terület a Sajó jobb parti területei, az északi iparterületet öleli fel (a repülőtér-Sajótöltés – József Attila út – Besenyői utak által határolva). Az iparterület belvízmentesítése két fő befogadóra koncentrálódik, a József Attila út melletti I. sz. és a Drótgár mögötti II. sz. átemelő telepre. Az átemelők szállított vizét a Sajóba vezetik be. A belvizeken kívül a II. sz. átemelő koncentrált a Szentpéteri-kapui lakótelep, valamint külveinek egy része is. Levezetésük az S-O-0 jelű főgyűjtő-csatornán keresztül történik.

Hasonlóan belvízveszélyes és mély fekvésű terület Szirma – Berekkert.

A harmadik jelentős belvízveszélyes és mély fekvésű terület Deák F. u. szivattyú állomás környéke, mely Görömböly mély fekvésű utcáinak összegyűjtött csapadékvizeinek gyűjti.

1.18.2.3. Árvíz és belvízvédalom

A város közigazgatási területén az árvízvédelmi fővédvonal a Sajó jobb-, ill. balparti árvízvédelmi töltésének miskolci szakasza és a Szinva patak visszatöltésezett 300 m-es jobbparti és a 450 m-es balparti töltésszakasza.

Jelentős árvízvédelmi védvonal a Csorba telepi körtöltés. A körtöltéssel körbezárt terület csapadékvíz elvezetése megoldatlan. Árvízvédelmi védelmi funkciója van a Szinva – visszatöltésezésnek. 1989-90-ben az ÉVIZIG tervei alapján a torkolati szakasz visszatöltésézése elkészült. Mind a jobb parti, mind a bal

parti töltésszakasz magassági kiépítése Sajó Q 1% + Szinva Q10%- os +1,0 méteres biztonsággal történt a visszaduzzasztás határáig, a Baross G. úti hídig.

A város záportározói, a városon átvezető vízfolyások kettős feladatot látnak el; egyrészt átvezetik a város feletti vízgyűjtőről lefolyó vizeket, másrészt befogadói a város csapadékvíz elvezető csatornáinak is. A Hámori-tó kicsiny térfogata az amúgy is kiegyenlített karsztos vízjárású Garadna vízjárását alig módosítja.

1.18.3. Egyéb katasztrófavédelmi tényezők

1.18.3.1. Kedvezőtlen morfológiai adottságok

Miskolc közigazgatási területén kedvezőtlen morfológiai adottságokkal rendelkező területei a következők: Nagyavas, Bábonymbérc, Tetemvár, Bodó tető, Garadna-völgy. 2010 óta a fenti területeken 20 vis maior pályázat került (útleszakadás, partfalpinceveszély, elhárítással kapcsolatban) benyújtásra. Az útleszakadásokat pince- és partfal veszéllyel kapcsolatos omlásokat a felhagyott pince és borházak, ill. az ismeretlen pinceüregek okozzák. A korábbi évtizedekben a pincék mélyítése során kikerülő földek a pince előtti út völgy oldalán lettek elhelyezve, amely a domboldal stabilitását, állékonyságát rontja, veszélyezteti.

1.18.3.2. Mélységi, magassági korlátozások és tevékenységből eredő korlátozások

A településen több regisztrált régészeti lelőhely található, melyek korlátozzák az érintett területek, ingatlanok használatát.

A városban több alábányászott, csúszás- és süllyedésveszélyes terület is található, melyek befolyásolják a területhasználatot.

1.18.3.3. Ipari veszélyforrások

Miskolcon négy ipari objektum esetében kijelölt védőterületi korlát van érvényben. A SIAD Hungary (Zsigmond u. 3.), a LINDE GÁZ Magyarország Zrt. (Puskin u. 33.) és a Mikerobb Kft. (Miskolc-Mexikóvölgy 02018/2 hrsz.) esetében az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság által kijelölt veszélyességi övezetre beépítési korlátozás vonatkozik.

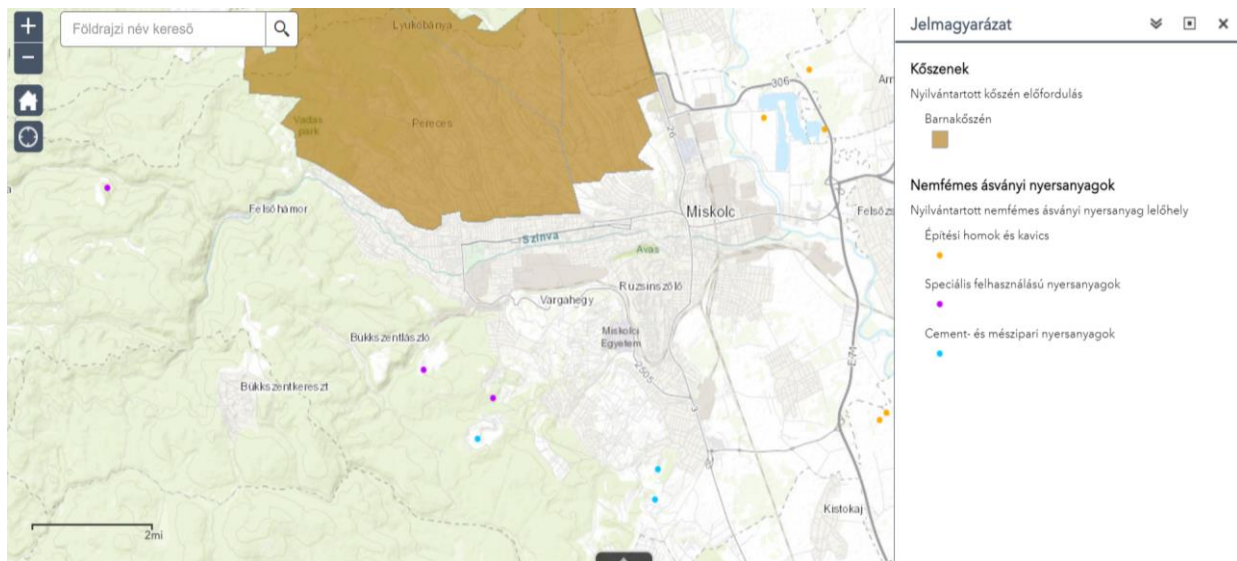
A szennyvíztisztító telep 1 km- es körzetében bűzérzékeny funkció (pl.: lakóterület) nem jelölhető ki.

A környezeti hatástanulmányon alapuló további, egyedi korlátozások elrendelése a tervezett fejlesztésekhez kapcsolódó hatósági eljárások során fog megtörténni.

1.19. Ásványi nyersanyag lelőhely

Az alábbi területeken található az ásványi nyersanyaglelőhelyek Miskolcon: Cserje utcai mészkőbánya, Fényes-kő-völgyi mészkőbánya, Ostoros-hegyi homokbánya, Mexikó-völgyi mészkőbánya, Polyánka-völgyi mészkőbánya, Lencsés-oldali dolomitbánya, Szénbánya, Nagy-Kőmázsa, Kőfejtő, Vár-hegyi mészkőbánya, Nyavajás-hegyi dolomitbánya, Szomorú-völgyi dolomitbánya.

30. térkép: Miskolc ásványianyag lelőhelyei

Forrás: https://map.mbfisz.gov.hu/asvanyvagyon_kataszter/

1.20. Városi klíma

A városi klíma az éghajlatváltozással összefüggően jelentős változáson megy keresztül, amely egyre fokozódik. Az egyik legjelentősebben befolyásoló tényező a mikroklimatikus viszonyok tekintetében a zöldfelületi rendszer. Településszintű adatokkal a város nem rendelkezik mikroklimatikus viszonyokra és azok változására vonatkozóan.

Miskolc Város Klímastratégiája 2020-ban került elfogadásra. A stratégia elemző része tartalmazza az ITS megalapozásához szükséges adatokat, így azokat alapvetően változtatás nélkül közöljük ebben a fejezetben.

A burkolt/beépített felület arányára, a fátlan zöldfelület arányára, a zöldfelületek fásítottságának mértékére, a biológiailag aktív felületek méretére, a települési átlagos felszínhőmérsékletre jelenleg nem állnak rendelkezésre pontos adatok. A városi klímát érintő kihívások célzott kezelése érdekében a fenti adatok kimutatására és nyomon követésére alkalmas rendszer bevezetése szükséges.

A ZIFFA³⁵ alapján a biológiailag aktív felületek aránya 50% körüli lehet.

Miskolc város éghajlati jellemzői

Miskolc közigazgatási területének **középhegységi részein hűvös-nedves éghajlatú**, alacsonyabb részein **mérsékelt hűvös mérsékelt száraz éghajlatú** területek vannak. Itt a napsütéses órák számának évi összege 1900 körüli, nyáron 740-750, míg télen ez 170-200 körüli. Az évi középhőmérséklet a legmagasabb területeken 6 °C, az alacsonyabb középhegységi részeken 8,5-9 °C. A 10 °C-os napi középhőmérsékletet meghaladó napok száma várhatóan 140-150, illetve 165-170 közé tehető. A tavaszi fagy április 30. után egy-két nappal még valószínű, ahogy az első fagyok megjelenése október 5. előtt is. A karsztos fennsík egyes területeinek töbreiben még nyáron is előfordulhat éjszakai fagypont körüli hőmérséklet. Az évi abszolút hőmérsékleti maximumok sokéves átlaga 28-30 °C, alacsonyabban 30-32 °C, míg a minimumoké -17, és -15 °C körül van. A csapadék éves mennyisége a fennsíkon legfeljebb 800 mm, alacsonyabb részeken a 700 mm-t éri el, ebből a vegetációs időszak csapadékmennyisége 380-450 mm. Átlagosan 70-100 napig fedi hótakaró a talajt, a hó vastagsága a fennsíkon 50 cm körül van, míg az alacsonyabb területeken 20-25 cm. A nyugati, illetve a dél-nyugati szelek az uralkodók, átlagosan 3-4,5 m/s a szélsősebesség.

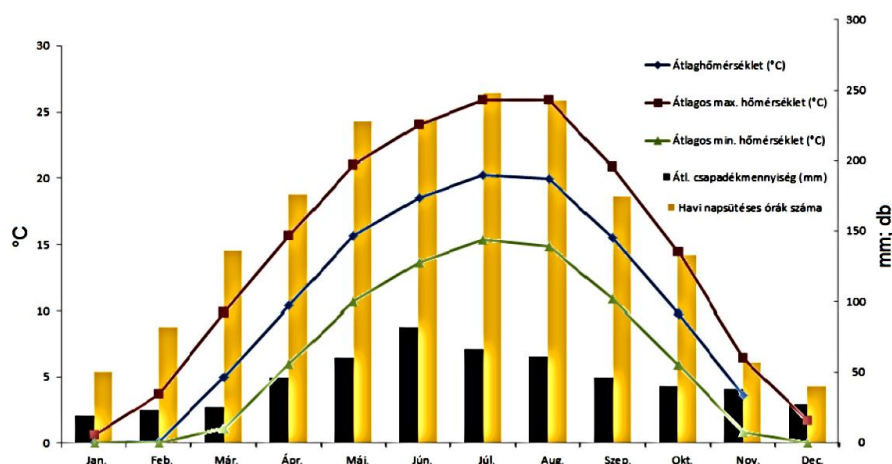
A dombsági tájakon mérsékelt meleg-mérsékelt száraz az éghajlat. Az évi napsütéses órák száma 1800 - 1850 óra alatt van, ebből 720-760 óra jut vegetációs időszakra, télen pedig 150-180 óra. Az évi középhőmérséklet átlaga 8,8 - 9,5 °C, a napi középhőmérséklet általában április 10. után már 10 °C fölé emelkedik és október 10- körül esik vissza alá, így a fagymentes időszak hossza 175-180 nap. Az abszolút hőmérsékleti maximumok és minimumok sokéves átlaga 31-33 °C, és -16, ill. -17 °C körüli. A csapadék évi összege 550 és 650 mm között alakul, ebből a tenyészidőszakban 350-380 mm hullik. A hótakarásos napok száma 40-45, az átlagos hóvastagság 18-22 mm.

A síksági területeken mérsékelt meleg, száraz éghajlat alakult ki. A napfényes órák évi összege 1 850-1 900 körüli, 730-750 óra a vegetációs időszakban. Az évi középhőmérséklet 9,3-9,6 °C, a tenyészidőszak középhőmérséklete 16,6 °C. A 10 °C-ot meghaladó napi középhőmérséklet április 10-től október 15-17-ig tart. A maximális hőmérsékletek sokéves átlaga 33,5 °C, míg a minimumoké -16 és -16,5 °C közötti. Az évi csapadék összeg az alföldi területeken 540-580 mm közötti, ebből 330-350 mm a vegetációs időszakban. A hótakarásos napok száma éves szinten 38 körül van, a hóvastagság átlagosan 16-17 cm. Az uralkodó szélirány észak-északnyugati, átlagos szélsősebesség 2,5 m/s.

³⁵ Miskolc ZIFFA (Zöld Infrastruktúra Fejlesztési és Fenntartási Akcióterv) 2019.

Miskolc belterületének éghajlati jellemzői láthatók az alábbi ábrán. Sokévi átlagos havi középhőmérsékletét figyelembe véve a leghidegebb hónapja január, míg a legmelegebb a július. A város átlagos évi csapadékösszege 533 mm, ebből a nyári félév csapadékosabb, míg a téli félév szárazabb. A napsütéses órák éves összege 1 800 óra körüli. A napfénytartam évi menetet mutat (66. ábra). A nyári napok (maximális hőmérséklet legalább 25 °C) éves száma 70 nap körül van. A fagyos napok száma a több éves átlag alapján 105 nap.

66. ábra: Miskolc éghajlati jellemzőinek összefoglalása

Forrás: Klímastratégia készítésének megalapozó dokumentációja - MÓDSZERTAN http://klimatudatos.hu/wp-content/uploads/2016/05/Miskolc_FINAL_0513_02.pdf

Jellemző változások tendenciája a térségben³⁶

Hazánkban és Borsod-Abaúj-Zemplén megyében is az évi átlaghőmérséklet az elmúlt évszázadban a világméretű tendenciákkal együtt mozgott, folyamatosan emelkedett. Az 1980-as évektől figyelhető meg jelentősebb növekedés. Az évszakos változások esetében a nyarak melegek leginkább ebben az időszakban, országos átlagban mintegy 2°C-kal, de ez az északi régiók esetében elérte a több mint 2,5°C-os melegedést is a nyári időszakban.

A csapadékösszeg változása is növekedést mutat a régióban, kiemelten a Sajó-völgyben, ahol akár 15%-ot is meghaladó növekedés jelentkezik. Az utóbbi években inkább a szélsőséges jelleg dominanciája figyelhető meg.

A keleti országrészt több klimatikus tényező változása is erőteljesen érinti, ugyanakkor nem elegendő csak a hatások számbavétele, kritikus jelentőséggel bír az is, hogy a megyei társadalmi-gazdasági rendszer hogyan képes reagálni ezen éghajlati paraméterek változásaira, hiszen a klímaváltozás várhatóan eltérő hatással lesz a különböző társadalmi csoportokra, amely során az egyenlőtlenségek növekedésére kell számítanunk.

Az alacsonyan iskolázott, alacsony jövedelemmel rendelkező csoportok, vagy például az időskorúak általában véve is sérülékenyebbek a klímaváltozás hatásait illetően, valamint kiszolgáltatottabbak az egyszerűbb, ugyanakkor jellemzően a környezetet jelentősebben terhelő magatartásformáknak (pl. hulladékégetés, hulladékkal való fűtés stb.).

³⁶ NKM Optimum Zrt.: MISKOLC MEGYEI JOGÚ VÁROS KLÍMASTRATÉGIÁJA

Ezek alapján a Borsod-Abaúj-Zemplén megyére – és Miskolc városára is – jellemző adottságok (pl. az országos átlag alatti társadalmi-gazdasági mutatói) még inkább sérülékennyé teszik ezt a területet.

Városi klímában tapasztalható éghajlati elemek módosulása, valamint a kedvező és kedvezőtlen hatások vizsgálata:

Időjárási szélsőségek, természeti katasztrófák

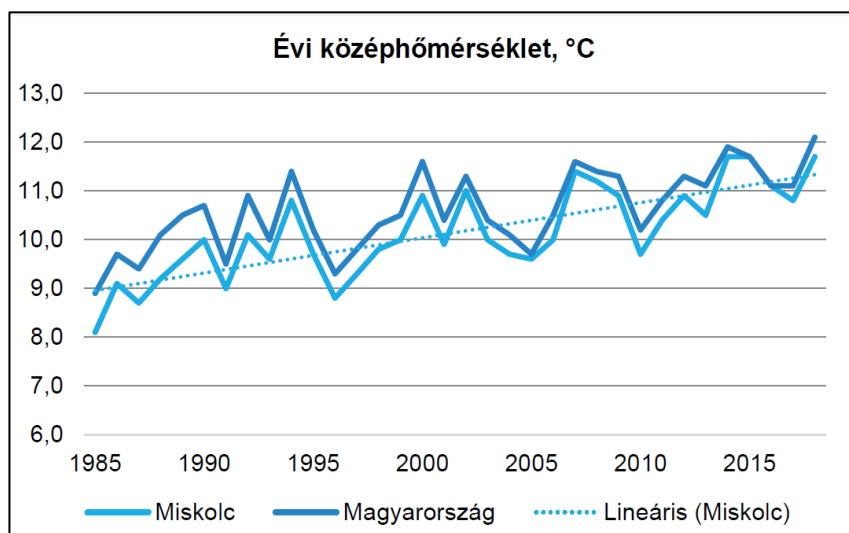
A globális klímaváltozás hozzájárulhat a csapadékeloszlás éven belüli jelentős módosulásához, az éghajlati szélsőségek, pl. hóhullámok, forró napok és extrém csapadékú napok számának a növekedéséhez. A változások olyan problémák előidézői lehetnek, mint az aszály által sújtott területek növekedése, a talajerózióval szembeni érzékenység fokozódása, bel- és árvízveszélyes helyzetek, villámárvizek, zagyarak kialakulása. A következő alfejezetekben ezeket a várható hatásokat elemezzük.

Hőmérséklet

Az Országos Meteorológiai Szolgálat adatai szerint már a 20. század elejétől megfigyelhető a hőmérséklet növekedése, az 1980-as évektől pedig intenzívebb emelkedés vette kezdetét. Elmondhatjuk, hogy az elmúlt közel 40 évben a térségben az évi középhőmérséklet az országos átlagnál nagyobb mértékben növekedett. A legintenzívebb növekedés nyáron volt tapasztalható.

A következő ábrán látható, hogy ez a hőmérséklet növekedés, hogy ment végbe 1985 és 2018 között, míg **1985-ben az évi középhőmérséklet 8,1 °C volt**, addig a meteorológiai megfigyelőállomások utolsó nyilvánosan hozzáférhető évi **(2018) adatai alapján ez érték 11,7 °C**, ami 1985 óta egyben a legmagasabb érték is, a település tendenciái az országos tendenciákkal összhangban vannak.

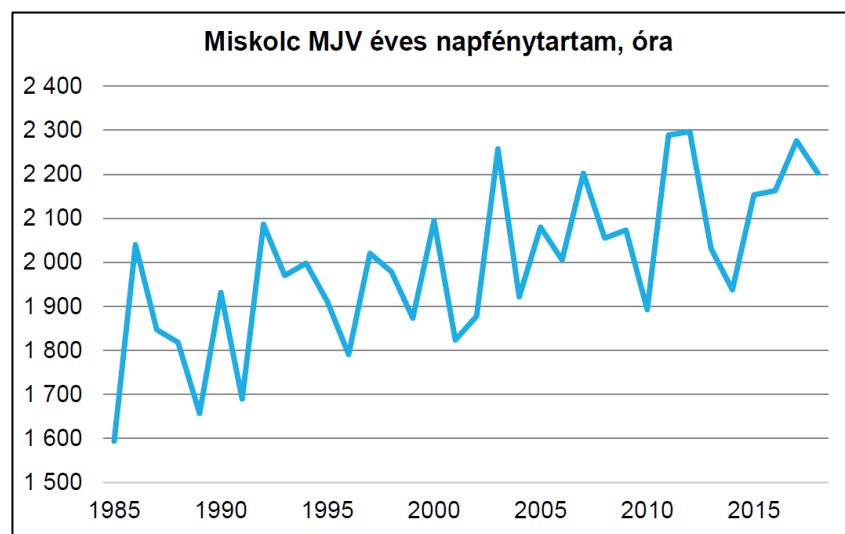
67. ábra: Miskolc MJV évi középhőmérsékletének változása 1985-2018

Forrás: Miskolc Város Klímastratégiája 2020, KSH adatok alapján

A másik hőmérsékleti változás tendenciáit tükröző indikátor az éves napfénytartam (óra) változásának mutatója, a következő ábrán ezen értékek változása jelenik meg szintén 1985 és 2018 időintervallumon.

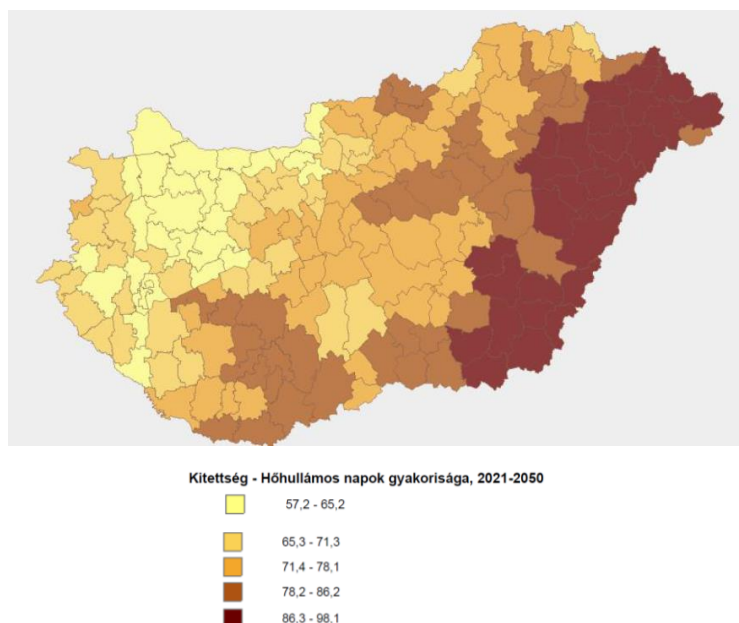
68. ábra: Miskolc MJV éves átlagos napfénytartam változása 1985-2018

Forrás: Miskolc Város Klímastratégiája 2020, KSH adatok alapján

A fenti ábra is tükrözi, hogy hosszútávon a napfénytartam növekedése zajlik Miskolc MJV területén, az ábra mindenképp együtt értelmezendő a csapadékos napok számának alakulását bemutató ábrával.

69. ábra: Kitettség - Hőhullámos napok gyakorisága, 2021-2050

Forrás: Miskolc Város Klímastratégiája 2020, NATér (<https://map.mbfsz.gov.hu/nater/>)

A melegedés mellett a klímaváltozás hatására gyakrabban jelentkeznek hőmérsékleti szélsőségek. A fagyos napok száma csökken, míg a hőségnapok száma nő, továbbá gyakrabban alakulnak ki hosszantartó száraz, forró időszakok. Ha megfigyeljük, hogy hogyan alakult a hőségnapok száma az elmúlt évtizedekben látható, hogy **várhatóan Miskolc MJV térségében a hőhullámos napok gyakorisága 71,4 - 78,1%-kal fog növekedni 2021-2050 között.** A fenti térkép a klímamodell 2021-2050 időszakában a hőhullámos napok számának változását (%) szemlélteti a klímamodell 1991-2020 időszakához képest.

A károsanyag-kibocsátás visszaszorításának hiányában az intenzív hőhullámok – vagyis a rendkívüli forrósággal kísért háromnapos periódusok – még szélsőségesebbé fognak válni.

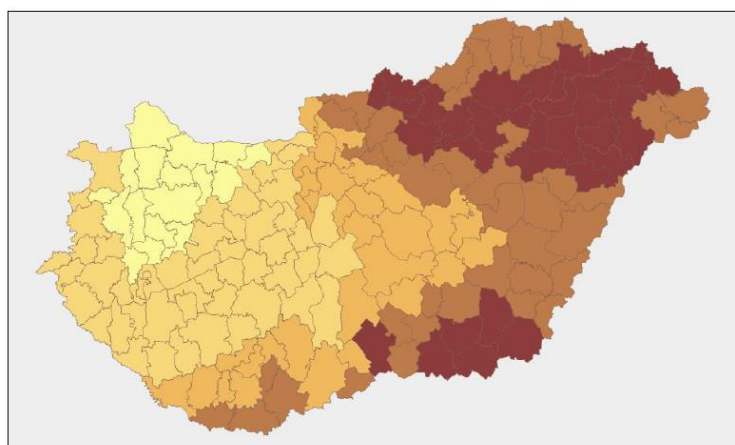
Hőhullámok kategorizálása³⁷:

1. fokú - Átlag ≥ 25 °C 1 napig
2. fokú - Átlag ≥ 25 °C 3 napig vagy ≥ 27 °C 1 napig
3. fokú - Átlag ≥ 27 °C 3 napig

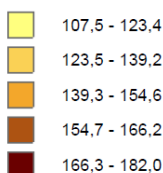
A tartós hőhullámok idején megnő a halandóság elsősorban az érzékeny lakosság-csoportok körében. A következő térkép a klímamodell 2021-2050 éves átlagos többlethalálozás változását (%) szemlélteti a klímamodell 1991-2020 időszakához képest. Ezt a változást a hőhullámos napok gyakoriságának és többlethőmérséklet változásának együttes hatása okozza. **Miskolc térségében ez az érték a legmagasabb kategóriába (166,3 - 182,0 %/év) esik.**

A legsúlyosabb helyzet főként **a városokban** lesz érzékelhető, ahogy a hőhullámok miatt hőkatlanokká válhatnak egyes városi területek, mivel a (néhol sajnos igen kevés) zöld felületek mellett sokkal több a sötét felület, mint pl. a beton, mely nem visszaveri a napsugárzás energiáját, hanem elnyeli, és hő formájában visszasugározza. A **zöldfelületek nagyságának**, kiterjedésének növelése kiemelt szerepet kap tehát a városok hűtésében azáltal, hogy megnöveli a párologtató felületek méretét.

70. ábra: Többlethalálozás változás, 2021-2050

Sérülékenység - Többlethalálozás változás, 2021-2050

Forrás: Miskolc Város Klímastratégiája 2020, NATér (<https://map.mbfsz.gov.hu/nater/>)

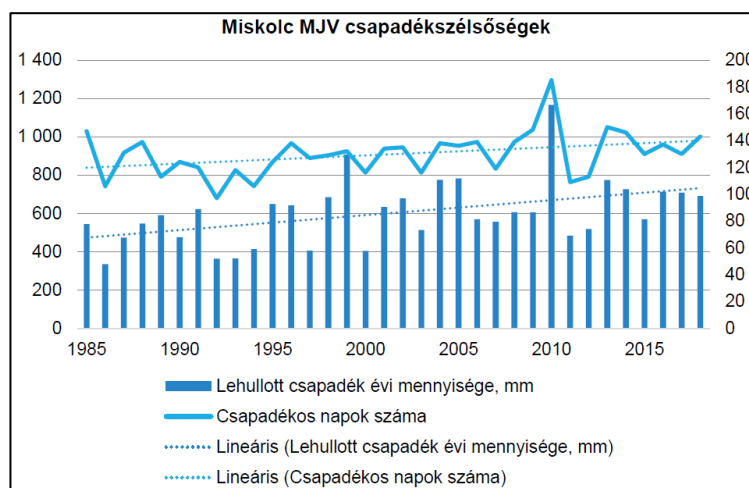
A csapadék változása

A csapadék változására vonatkozó tendenciákat – a csapadékhullás térbeli és időbeli változatosságának következtében – nehezebb kimutatni, mint a hőmérséklet változását. A csapadék területi eloszlása azonban jelentősebb változást mutat. Elmondható, hogy a térségben 1985 és 2018 között

³⁷ https://www.met.hu/omsz/tevekenysegek/klimamodellezes/eghajlati_szelsosegek/

össességében nőtt az éves csapadékösszeg, azonban a kiugró értékek, szélsőségek is jellemzőbbek. A csapadék éven belüli eloszlása is változatosságot mutat: az Országos Meteorológiai Szolgálat adatai alapján a legnagyobb csapadékcsökkenés tavasszal következett be. Jellemző továbbá, hogy az átlaghőmérséklet emelkedése miatt a téli csapadék egyre inkább eső formájában hullik.

71. ábra: Miskolc MJV területén lehullott csapadék mennyiségének, illetve a csapadékos napok számának alakulása (1985-2018)

Forrás: Miskolc Város Klímastratégiája 2020, KSH adatok alapján

A fenti ábra mutatja, hogy a csapadékos napok számának változását nem követi le teljes mértékben a csapadékmennyiség változása, ez azt is jelenti, hogy egyre gyakrabban alakulnak ki csapadékszélsőségek.

A: csapadék mennyisége, illetve a csapadékos napok száma is nő, azonban az egyenletek determinációs együtthatói alapján (R^2) a kapcsolat nem szoros, tehát egyértelmű tendencia nem mutatható ki, itt is a szélsőséges erősödése látszik.

Az átlagos évi csapadékösszeg várható változásának területi eloszlása a 2021-2050 időszakra vonatkozóan, a RegCM klímamodell projekciója alapján, az 1961-1990 referencia időszakhoz képest alátámasztja, hogy **Miskolc esetében csapadék mennyiség csökkenésével kell számolnunk. (Csapadék-változás (mm): -25 - 0).**

Szélsőséges vízháztartás

Miskolc város a 18/2003. (XII.9.) a települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló KvVM-BM együttes rendelet szerint: „B – közepesen veszélyeztetett” minősítésű. Miskolc város közigazgatási területén a Szinva és a Hejő-patak halad keresztül.

Korábbi tapasztalatok:

Sajó: Az 1974. és 2010. évi árvizek alkalmával, lényegében az egész 2.20.sz. árvízi öblözet vízborítás alá került annak ellenére, hogy az öblözetben a jelzett szakaszon volt már árvízvédelmi töltés. Az elöntés a Sajó és Bódva árvizeinek egyidejűsége miatt következett be. Az egyesült víztömeg a Kis-Sajó völgyében vonult le, amely miatt elöntésre került a Miskolc - Csorba telep, az itt található kereskedelmi központ, illetve Felsőzsolca nagyobb része is. A 2010. évi árvízi tapasztalatok és a következő évek árvízi előrejelzései alapján Miskolc város az AUCHAN Magyarország Kft. támogatásával úgy határozott, hogy

az élet- és vagyoni értékek védelmére, megóvására a Csorba telepi körtöltés magasparti, védekezést igénylő, magassági hiányos szakaszát megszünteti MÁSZ+1,0 m-es magassági biztonságú védmű kiépítésével.

Szinva: Az árvizek előidőzésében a rendezetlen, nem megfelelő emésztőképességű medrek, a vízfolyáson települt vízhasználatok a partig beépített szűk mederkanyarulatok és nem utolsósorban az alacsony szerkezeti magassággal rendelkező hidak játszottak döntő szerepet. Feljegyzések szerint ritkábban fordulnak elő szélsőséges nagyvizek hóolvadásból, sokkal veszedelemesebbek a tavaszi-őrszi, különösen pedig a nyári heves, nagycsapadékok okozta árhullámok, melyek nagyon gyorsan levonulnak, és magas vízállásokat idézhetnek elő.

Hejő: 1913-ban és 1926-ban jegyezték fel katasztrofális méretű árvizeket, e kártételek készítették arra az akkori illetékeseket, hogy a Hejő rendezésével és az ún. árapasztó ág kiépítésének kérdésével foglalkozzanak. A rendezést követően az árvízveszély s a tényleges vízkártétel a minimálisra csökkent. Igazolja ezt, hogy az elmúlt 70 évben említésre méltó, jelentős kárt okozó árvízi esemény a Hejő patak Miskolc városát érintő szakaszán nem fordult elő.

A klímaváltozás közvetett, egyéb hatásai:

Az időjárási helyzeteken kívül egyéb komoly veszélyek is fenyegetik a várost, az ott élők életkörülményeire kiemelt hatással vannak.

Az egyik legfontosabb az ivóvíz hiány a karsztvizek állapotának romlása és mennyiségének csökkenése miatt. Miskolc a NATÉR szerinti vízbázisok klíma-érzékenysége mértéke szerinti besorolása szerint a legérzékenyebb kategóriába esik.

További nagy kockázata van a természetes élőhelyek pusztulásának is, mivel a Bükk nagyon érzékeny a klímaváltozás hatásaira, ezek közvetlenül kihatással vannak a biodiverzitás csökkenésére is. Hazánk vegetációföldrajzi helyzetéből adódóan a zárt erdők és az erdőpuszta átmenet zónájában fekszik, ezért a klímaváltozás érzékenyen érintheti erdőterületeink közel felét. Miskolc MJV esetében a vegyes sérülékenységi mutatókat kapunk.

A földtani veszélyforrások közül a legismertebbek a földrengések és a vulkáni tevékenység különböző megjelenési formái. Ezek Magyarországon nem jelentenek gyakorlati kockázatot, továbbá bekövetkezésük nem időjárás, illetve klímfüggő. A harmadik csoport, az ún. sekély földtani veszélyforrások azonban országunkban sem elhanyagolható veszélyforrás típus, hiszen hazánkban e probléma 942 települést, a településállomány harmadát érinti. Miskolc MJV térségében is számos ehhez kapcsolódó káresemény zajlott le.

Mitigációs helyzetértékelés

Miskolc Város Klímastratégiájának elemző része tartalmazza a városi ÜHG kibocsátás idősoros elemzését, amely a szabadon hozzáférhető adatok elemzésével történt meg.³⁸ Az elemzés kiterjedt a lakossági energiafogyasztás, a nagyipari fogyasztás, a közlekedés, a mezőgazdaság és a hulladékkezelés ÜHG kibocsátásának elemzésére.

A legnagyobb mértékű mitigáció az energiafelhasználásból származik. Miskolc esetében a vezetékes gáz felhasználása csökkenő tendenciát mutat. Ennek legfőbb oka a távhőrendszer megújuló energia felhasználásának növekedésében kereshető.

³⁸ NKM Optimum Zrt.: MISKOLC MEGYEI JOGÚ VÁROS KLÍMASTRATÉGIÁJA

Mind a lakossági, mind az összesített **villamosenergia** felhasználása, valamint az azokból származó kibocsátás az elmúlt évek során kisebb ingadozásokat mutatnak csak. A lakossági felhasználás aránya ezt megelőzően csökkenő tendenciát mutatott.

Összességében elmondható, hogy a településen felhasznált energiamennyiség csökkenő tendenciát mutat, ezáltal a kibocsátás is csökkent, amihez hozzájárul még, hogy a felhasznált energiaforrások körében is egyre jelentősebb mértékben jelennek meg a megújuló energiaforrások

Az egyéni **közlekedés** teszi ki a kategória kibocsátásainak több, mint 50%-át, ez az ÜHG leltárban is kimutatható. Az ábra alapján elmondható, hogy Miskolc város esetében az egyéni közlekedés általi kibocsátások jelentősen nőttek. 2001. óta mintegy 30%-kal, így a közlekedés általi kibocsátások csökkenésére irányuló intézkedések kiemelt fontosságot kell, hogy kapjanak.

A műszaki védelemmel ellátott lerakókban elhelyezett szilárd **hulladék** mennyisége az elmúlt években csökkenő tendenciát mutat, így az ebből keletkező kibocsátás is csökkent. Ez köthető többek között az elkülönített gyűjtés terjedéséhez.

A városi **ÜHG leltár** a Klímabarát Települések Szövetségének módszertana alapján készült el, a KSH-ból rendelkezésre álló adatok többsége 2017-es, illetve a más forrásból származó adatoknál a 2011-es adatok kerültek figyelembevételre.

Miskolc MJV korábban is jelentős vállalásokat tett a város ÜHG kibocsátásának csökkentésére:

- A Polgármesterek Szövetségéhez való csatlakozás, ahol a csatlakozási szándékkal a város vállalta, hogy 2030-ra legalább 40%-os kibocsátás csökkentést teljesít (tényleges vállalás értéke a SECAP dokumentumban: 43%),
- Under2 Koalíció tagjaihoz csatlakozott, amellyel vállalják, hogy 2050-re legalább 80%-kal csökkentik az üvegházhatást okozó gázkibocsátást az 1990-es értékekhez képest.

52. táblázat: Miskolc MJV Üvegházgáz leltára

Miskolc		SZÉN-DIOXID CO ₂	METÁN CH ₄	DINITROGÉN- OXID N ₂ O	ÖSSZESEN
ÜVEGHÁZGÁZ LETÁR		t CO ₂ egyenérték			
KIBOCSÁTÁS	1. ENERGIAFOGYASZTÁS	632 125,41			632 125,41
	1.1. Áram	324 353,88			324 353,88
	1.2. Földgáz	282 434,67			282 434,67
	1.3. Távhő	19,60			19,60
	1.4. Szén és tűzifa	25 317,25			25 317,25
	2. NAGYIPARI KIBOCSÁTÁS	0,00	0,00	0,00	0,00
	2.1. Egyéb ipari energiafogyasztás	0,00	0,00	0,00	0,00
	2.2. Ipari folyamatok	0,00	0,00	0,00	0,00
	3. KÖZLEKEDÉS	73 161,27	0,00	0,00	73 161,27
	3.1. Helyi közlekedés	9 036,57			9 036,57
	3.2. Ingázás	2 485,99			2 485,99
	3.3. Állami utak	61 638,71			61 638,71
	4. MEZŐGAZDASÁG		2 230,51	1 665,54	3 896,05
	4.1. Állatállomány		1 812,68		1 812,68
	4.2. Hígrágya		417,83	158,32	576,14
	4.3. Szántóföldek			1 507,22	1 507,22
	5. HULLADÉK		40 311,53	3 655,77	43 967,31
	5.1. Szilárd hulladékkezelés		34 178,55		34 178,55
	5.2. Szennyvízkezelés		6 132,98	3 655,77	9 788,76
ÖSSZES KIBOCSÁTÁS		705 286,67	42 542,05	5 321,31	753 150,03
NAGYIPAR NÉLKÜL		705 286,67	42 542,05	5 321,31	753 150,03
NYELÉS					
6. Nyelők		-17 814,64			-17 814,64
VÉGSŐ KIBOCSÁTÁS		687 472,03	42 542,05	5 321,31	735 335,39
NAGYIPAR NÉLKÜL		687 472,03	42 542,05	5 321,31	735 335,39

Forrás: Miskolc Város Klímastratégiája 2020

Miskolc MJV által megvalósított és folyamatban lévő, a városi klímát érintő projektek:

Miskolc MJV területén Széchenyi 2020 fejlesztési program keretein belül összesen 875 db projekt nyert el támogatást.

A stratégia szempontjából kiemelt Operatív programok támogatásával megvalósult, folyamatban lévő projektek (197 db):

- Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP): ebben a konstrukcióban összesen 29 projekt nyert el támogatást,
- Települési Operatív Program (TOP) keretein belül 114 projekt támogatott státuszú, ezek közül 111 db köthető a Klímastratégia célkitűzéseire,
- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP) 3 konstrukciója felel meg a klímastratégia célkitűzéseinek:
 - GINOP-4.1.1-8-4-4-16-Megújuló energia használatával megvalósuló épületenergetikai fejlesztések támogatása kombinált hiteltermékkal: 12 támogatott projekt,
 - GINOP-4.1.2-18-Megújuló energia használatával megvalósuló épületenergetikai fejlesztések támogatása: 13 támogatott projekt,
 - GINOP-4.1.3-19-Napelemez rendszer telepítésének támogatása mikro-, kis- és középvállalkozásoknak: 32 támogatott projekt.

Települési klímatudatosság⁴⁰

Miskolc városában számos hazai és Európai Unió támogatással megvalósuló fejlesztés van folyamatban, vagy fejeződött be. A fejlesztések többek között energetikai korszerűsítésre, a települési szilárd hulladékgazdálkodási rendszerek fejlesztésére, energiahatékony és alacsony CO₂-kibocsátású közösségi közlekedési eszközök beszerzésére irányultak, továbbá elősegítik a megújuló energiát előállító technológiák telepítését. Kifejezetten szemléletformálásra irányuló támogatás érdekében is adott be Miskolc MJV pályázatot. A lakossági és ipari szereplők klímavédelmi és környezetvédelmi szemléletformálására Miskolc MJV Önkormányzata KEHOP 1.2.1 konstrukció keretében 20 M Ft támogatást nyert.

Miskolc városa több fronton is szemléletformáló akciókat indít lakossági, valamint ipari szereplők bevonásával.

Lakossági szemléletformálás legfőbb elemei a városban:

- fosszilis tüzelőanyagok, vegyes tüzelőberendezések mellőzése, gáz üzemű, távhő üzemű, vagy megújuló energiaforrású fűtési rendszerre történő átállás,
- hulladék és avar égetés mellőzése, ingyenes komposztáló edényzet biztosítása,
- egy főre jutó hulladék mennyiségének csökkentése,
- energiafelhasználás mennyiségének csökkentése, energiatakarékos háztartások kialakítása.⁴¹

Az önkormányzaton kívül, több helyi vállalkozás nyert EU-s forrást, és civilszervezet részesült EU-s támogatásban a fenntartható életmódot és az ehhez kapcsolódó viselkedésmintákat ösztönző kampányok megszervezésére. Ennek köszönhetően a településen, éves szinten több olyan esemény kerül megrendezésre, melynek központi témája a környezet- és természetvédelem. A helyi

forrás: www.palyazat.gov.hu

⁴⁰ NKM Optimum Zrt.: Miskolc MJV Fenntartható Energia- és Klíma Akcióterve (SECAP), 2019

⁴¹ Miskolc Megyei Jogú Város összefoglaló stratégiája az „Under 2 mozgalom” által kitűzött célok teljesítésére vonatkozóan, 2018

civilszervezetek tevékenysége pozitív hatással van a környezetvédelemre, a települési zöldfelületekre, illetve a lakosság életminőségére is a lakossági akciók (pl. szemétyűjtés, növényültetés, egészségvédelmi tájékoztatók, sportrendezvények, szűrővizsgálatok) szervezése révén.

A klímatudatossághoz is kapcsolódó tevékenységet folytató civil szervezetek a városban: Bükki Fiatalok Természetjáró Egyesülete, Dialóg Egyesület, Észak-Magyarország Flórája Faunája Alapítvány, Háromkő Egyesület, Komlóstetői kerékpáros sport klub, Szimbiózis Alapítvány, Holocén Természetvédelmi Egyesület, Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány, Zöld Akció Egyesület, Zöld Kapcsolat Egyesület.

Az ipari szereplők bevonása a klímavédelmi cselekvési programokba nélkülözhetetlen. Miskolc városvezetése jó kapcsolatot ápol a területén működő jelentősebb gazdálkodó szervezetek vezetésével is. Tervek között szerepel olyan klímavédelmi célokat támogató műhelymunka-sorozat megrendezése, ami elősegíti az ipari szereplők intenzív bevonását a távlati közös kibocsátás-csökkentési célok eléréséhez.

Javaslatok az intézkedések megalapozásához:

A településfejlesztési tervek és projektek során külön figyelemmel kell lenni a szélcsatornák, átszellőzések lehetőségeinek biztosítására, amellyel a hősziget és szmog-veszély jelensége csökkenhet.

A városi klímához, annak változásához alkalmazkodó településszerkezet kialakítása szükséges. Ennek megfelelően a településfejlesztésnél az alábbiakat célszerű figyelembe venni:

- a városszerkezetet lehetőleg tagolni kell beépítetlen területekkel, zöldterületekkel és természetes átszellőzést biztosító zónákkal;
- a légszennyező termelőtevékenységet optimalizálni kell a térszerkezetben;
- a város, ill. azon kívüli utazási szükségletek mérséklésére kell törekedni, ill. a közösségi közlekedést indokolt előtérbe helyezni;
- Miskolc esetében nagyobb a centrum beépítési sűrűsége, a gépkocsik forgalom okozta szennyezés itt koncentráltan jelentkezik. A település többi része, beépítetlen területei viszont nem tudják ellensúlyozni a szennyezések hatásait;
- Külön gondot jelent az óvoda és iskolaközpontok reggeli közlekedési túlterheltsége, mely szintén a városi klíma egyik befolyásolási tényezőjeként lehet felfogni.

A városi klíma egyik fő meghatározója a felmelegedés hatására történő éghajlatváltozás, az időjárás elemeinek – a hőmérséklet, a szél, a csapadékviszonyok - szélsőséges megváltozása. Az ehhez kapcsolódó intézkedéseknek az alábbi területeket kell integrálnia:

- az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a kockázatok megelőzésének és kezelésének elősegítése;
- az egyedi kockázatok kezelésére, a katasztrófákkal szembeni ellenálló képesség biztosítására és katasztrófavédelmi rendszerek kifejlesztésére irányuló beruházások elősegítése;
- a városi klíma kedvező irányba történő befolyásolása;
- a városi környezetfejlesztést, a városok megújítását, a rozsdasövények (köztük az átalakuló használatú területek) helyreállítását és szennyezés-mentesítését és a légszennyezettség csökkentését célzó intézkedések, valamint a zajcsökkentési intézkedések támogatása;
- a hulladékgazdálkodási és vízgazdálkodási ágazatban, a talaj tekintetében vagy a légszennyezettség csökkentése területén a környezetvédelem és az erőforrás-hatékonyság javítását szolgáló innovatív technológiák előmozdítása.

A városklímát befolyásoló pozitív tényező az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban a következők révén:

- az energiahatékonyság, az intelligens energiahasználat és a megújuló energiák felhasználásának támogatása a közcélú infrastruktúrákban, beleértve a középületeket és a lakóépületeket is;
- a megújuló forrásokból nyert energia előállításának és elosztásának támogatása.

2. HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ

2.1. A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetése

2.1.1. Társadalom: demográfiai viszonyok és tendenciák

A város településfejlesztési stratégiáját alapjaiban határozza meg a csökkenő népesség. A csökkenés üteme 2011-2020 között minden évben meghaladta az országos értéket, egy év kivételével a megyei értéket is. Miskolc állandó lakosságának száma 2020. decemberében 155 476 fő volt.

Az országos tendenciánál is jobban érinti a várost az elöregedés, az aktív (18-59 év) népesség aránya, az országos átlagot meghaladó mértékben, 3,9%-kal csökkent 2010-2019 között, az időskorúak aránya 4,2%-kal nőtt, szintén az országos átlagnál jobban. A természetes szaporodás üteme negatív tendenciát mutat.

A vándorlási egyenleg a vizsgált időszakban negatív volt, azonban a megyei adatoknál sokkal kedvezőbb a helyzet. A bevándorlások elsősorban a közeli településekről és a közeli városokról történtek, az elvándorlók jelentős része a közeli településekre és közeli városokba költözött, az agglomerációba költözött lakosok többsége továbbra is Miskolcon dolgozik.

A városban bolgár, cigány, görög, lengyel, német, örmény, szlovák, ukrán nemzetiség van jelen. 2001-2011 viszonylatában a cigány nemzetiség létszámában 1 %-pontos növekedés kimutatható. A hazai nemzetiségeken kívül arabok, kínaiak, oroszok, vietnamiak élnek nagyobb számban a településen. A helyi nemzetiségi önkormányzatok szerepet vállalnak a nemzetiségi kultúra megőrzésében, ápolásában és közvetítésében is.

Az iskolázottsági szint növekedő tendenciát mutat, azaz a közép- és felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya növekvő tendenciát mutat, ugyanakkor egyre kevesebben vannak, akik nem végeztek el az általános iskola 8 osztályát. 2011-ben a 18 év feletti népesség közel 35%-a rendelkezett középfokú érettségi, illetve a 25 év feletti népesség 19,3 %-a egyetemi vagy főiskolai végzettséggel.

Miskolc foglalkoztatási aránya 3,7%-kal, a munkanélküliségi ráta 0,3%-kal magasabb volt az országos átlagnál, átlagkeresete pedig 22%-kal maradt el az országos átlagtól 2019-ben. Az elmúlt tíz évben a regisztrált munkanélküliek száma monoton csökkenést mutatott, hasonlóan a többi megyeszékhelyhez. Az összes nyilvántartott munkanélküli száma 5085 fő, ebből a 365 napon túl folyamatosan nyilvántartott munkanélküliek száma 2003 fő, a relatív munkanélküliségi mutató 5,15%.

Miskolcon 13 szegregátum került lehatárolásra, az 5 legnagyobb szegregátum a Lyukóvölgy, a Muszkás telep, a Vasgyár - Számozott utcák, a Tetemvár, a Bábonyibérc területén található.

2.1.2. Humán infrastruktúra és szolgáltatások

A város humán infrastruktúrája fejlett. Miskolc Megyei Jogú Városa által fenntartott bölcsődék 10 telephelyen, 812 férőhelyet biztosítva végzik tevékenységüket. További 10, egyházi és alapítványi bölcsőde működik a város területén, 185 férőhellyel. Nemzetiségi bölcsődével az Önkormányzat nem rendelkezik.

A városban 24 óvodai intézmény található, amelyből önkormányzati fenntartású óvoda 9 db, egyházi fenntartású 9 db, 6 db pedig civil és egyéb fenntartású óvodai intézmény. Az óvodai férőhelyek száma

2019-ben 5742 fő volt. A fenntartó Integrált Óvodai Intézmény, a MIÓVI 609 fő alkalmazottat foglalkoztat, többségében felsőfokú végzettséggel. Az IKT felszereltség jónak mondható, azonban adattároló szerverrel vagy szerverszobával nincs felszerelve az intézmény.

A Miskolci Tankerületi Központ fenntartásában 15 állami fenntartású általános iskola működik, és további 15 egyházi és 6 egyéb fenntartású általános iskola működik a településen.

A miskolci állami fenntartású általános iskolákban foglalkoztatott pedagógusok létszáma a 2019/2020 tanévben 858 fő. Az általános iskolások száma 2014 óta folyamatosan csökken.

A középiskolai feladatellátást vizsgálva kiemelendő, hogy összesen 34 középfokú intézmény működik a Miskolci Szakképzési Centrum, a Miskolci Tankerületi Központ, az egyházak, a Miskolci Egyetem, és egyéb fenntartók, alapítványok működtetésében.

Felsőoktatási intézményként a Miskolci Egyetem, mint a tudományok széles körét oktató és kutató universitas van jelen. Oktatási portfóliója, beiskolázási merítési bázis és oktatói kiválósága alapján a magyar felsőoktatás élvonalába tartozik, az intézmény a nemzetközi és hazai felsőoktatási rangsorokban kedvező és stabil besorolásokat ér el.

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata a fenntartásában lévő Miskolci Egészségfejlesztési Intézeten (MEFI) keresztül gondoskodik az egészségügyi alapellátás körébe tartozó háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról, a fogorvosi alapellátásról, az alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátásról, a védőnői ellátásról és az iskola-egészségügyi ellátásról. A háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi körzetekben feladatellátási-szerződések keretében a háziorvosok, házi gyermekorvosok, illetve fogorvosok látják el a miskolci lakosok kezelését, gondozását. A területi védőnők, iskolavédőnők, iskolaorvosok is a MIEFI alkalmazásába kerültek. Jelenleg Miskolcon 89 felnőtt háziorvosi körzet, 32 házi gyermekorvosi körzet, 72 fogorvosi körzet, 54 területi védőnői körzet, 22 iskolavédőnői körzet, 11 iskolaorvosi körzet található. A következő évtized egyik nagy kihívása az életkor miatt praxisból kikerülő háziorvosok rendszerszintű pótlása lesz a településen.

A városban 5 kórházi egységben folyik járó- és fekvőbeteg ellátás, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Központi Kórház és Egyetemi Oktatókórházban, a Semmelweis Tagkórházban (Debreceni Egyetem Orvos- és Egészségtudományi Centrum oktató kórháza), a Szent Ferenc Tagkórházban, a Diósgyőri Tagkórházban és a MÁV Rendelőintézet a Vasútegészségügy Miskolci Egészségügyi Központjában. Az ezer lakosra jutó ágyak száma 22 db volt 2019-ben.

Miskolcon a szociális szolgáltatások széles köre elérhető a lakosság számára. Alapellátás körébe tartozó szolgáltatások az étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, nappali ellátás (idősek, fogyatékos személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek számára), illetve a pszichiátriai betegek közösségi ellátása. A szakosított ellátásban átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények (időskorúak gondozóháza, hajléktalan személyek átmeneti szállása, éjjeli menedékhely) és ápolást, gondozást nyújtó, rehabilitációs intézmények (idősek otthona, hajléktalanok otthona, hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye) is a rászorultak rendelkezésére áll, a pénzületi és természetben nyújtott szociális ellátások széles körével egyetemben. A család- és gyermekjóléti szolgáltatás 5 városi intézményben történik, a képesítéssel rendelkező dolgozók száma 475 fő, ebből 89 fő 55 év feletti, több telephely tekintetében az épület, eszközpark és IKT felszerelés is fejlesztésre szorul. A MESZEGYI az idősek átmeneti elhelyezését 3 gondozóház működtetésével, összesen 44 férőhelyen biztosítja. A MESZEGYI Szociális Szakosított Ellátások Igazgatósága három telephelyen 608 fő idős ellátott részére biztosít gondozást, ápolást nyújtó tartós bentlakást. A szociális ellátások egy részét ellátási szerződés keretében civil nonprofit szervezetek látják el a városban.

A város a közösségi művelődés, kultúra, sport területén is széles körű szolgáltatási portfólióval áll a lakosság rendelkezésére. A városban két színház üzemel, a Miskolci Nemzeti Színház és a Csodamalom Bábszínház. A városi fenntartásban működő Herman Ottó Múzeum mellett más fenntartású múzeumok is működnek. Az elmúlt 10 évben a múzeumi látogatók száma 2,5-szeresére nőtt. A Miskolci Kulturális Központ Nonprofit Kft. tagintézményei: Diósgyőri Vár, Lovagi Tornák Tere, MÚHA Művészetek Háza,

Ifjúsági Ház, Ady Endre Művelődési Ház, Gárdonyi Géza Művelődési Ház, Görömbölyi Művelődési Ház, Vasgyári Községi Ház, Dr. Szabó Gyula Bemutató Csillagvizsgáló. A II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár 7 tagintézményi telephelyet működtet. A város rendezvényei népszerűek, amelyek között országos és nemzetközi jelentőségű események is szerepelnek.

A 6 teljes egészében városi tulajdonban lévő mellett 2 többségi és 3 kisebbségi városi tulajdonban lévő sportszervezet is működik Miskolcon. A közelmúltban valósult meg a Selyemréti Strandfürdő fejlesztése, a Jégcsarnok fejlesztése és a kültéri kosárlabda pályák kialakítása.

A város az esélyegyenlőséget Helyi Esélyegyenlőségi Program (2021-2027) megvalósításával és Komplex társadalmi felzárkózást segítő programokban való részvétellel is segíti.

2.1.3. Gazdaság

2020-ban Miskolcon a legtöbb vállalkozás a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység ágazatban tevékenykedett, ezt követik az ingatlanügyletek szolgáltatási ágazatban és a kereskedelem, gépjárműjavítás területén működő vállalkozások csoportja. A regisztrált vállalkozások közel negyede 0 vagy ismeretlen számú foglalkoztatottat alkalmaz, több, mint 70 %-a pedig 1-4 fő alkalmazottal rendelkezik.

A város fejlődő ágazatai, melyek beléphetnek a húzóágazatok közé; a fémipar, a fémfeldolgozás, az energetika, az elektronika, informatika, a kereskedelem és a vegyipar.

Miskolc a régió legjelentősebb K+F+I központja. Részben ennek is köszönhető, hogy jelentős számú, húzóágazatokhoz kapcsolódó klaszter együttműködés segíti a gazdasági növekedést. A Miskolci Egyetem a térségi innovációs ökoszisztéma meghatározó szereplője. Az egyetem jelentős kutatás-fejlesztési és innovációs kapacitással rendelkezik, melyet egyre jobban képes kiaknázni a vállalati szféra és a duális képzés. A 3 jelentős térségi klaszter (Észak-Magyarországi Informatikai Klaszter, NOHAC Észak-Magyarországi Autóipari Klaszter, Magyar Anyagtudományi és Nanotechnológia Klaszter) köré épülő együttműködéseknek egyre nagyobb szerepe van a város gazdasági életében, az innovációs ökoszisztéma kialakításában.

A város gazdasági életének jelentős szereplője a turisztikai ágazat is. Nagyfokú, szinte ugrásszerű növekedést figyelhattunk meg a kereskedelmi szálláshelyek bruttó bevételeiben és az IFA befizetésekben 2015-től kezdődően, melyet csak a COVID járvány tört meg a 2020-as évben. A turizmus, a turizmusra épülő szolgáltatások újraindítása és helyreállítása kiemelt stratégia feladata a városnak a 2021-27-es fejlesztési időszakban. A természeti adottságokra épülő és azok megóvását előtérbe helyező turizmusfejlesztés a miskolciak számára is fontos, amit az elvégzett lakossági felmérés is alátámasztott, fejlesztésében fontosnak tartják a kapcsolódó kiskereskedelmi és minőségi vendéglátóipari szolgáltatások megerősítését.

2.1.4. Önkormányzati gazdálkodás, önkormányzati politikák

Miskolc Megyei Jogú Város önkormányzatának gazdálkodását tekintve megállapítható, hogy a 2011-2020-as időszakban működési hiány az előző évi pénzmaradvány igénybevételével nem volt. Az iparüzési adó trendje egyenletesen növekvő 2011 óta. 2020-ban csökkenés tapasztalható, melynek oka a COVID világjárvány. A város fő önkormányzati bevételi forrásai közé tartoznak a működési célú támogatások, a felhalmozási célú támogatások, közhatalmi bevételek, működési bevételek és felhalmozási bevételek.

Az Önkormányzat gazdálkodását a demokratikus döntéshozatal és a széleskörű nyilvánosság jellemzi.

A működési kiadások fedezetének megteremtése a helyi önkormányzatok működőképessége megőrzését szolgáló önkormányzati fejezeti tartalék előirányzatra történő pályázat révén, illetve pénzintézetek hitelkérelmek révén történik.

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának 2020. évi vagyonmérlege alapján az önkormányzati ingatlanvagyon könyv szerinti értéke 155,034 milliárd forint. Az ingatlanok java (66%) forgalomképtelen (102,755 milliárd forint), további 18,9% korlátozottan forgalomképes minősítésű. A fennmaradó forgalomképes ingatlan becsült értéke 23,063 milliárd forint.

Miskolc Megyei Jogú Város 2020-2024-es gazdasági programja 2020. november 24-én került elfogadásra, amely szerint Miskolc a régió vezető ipari-turisztikai központja, gazdasági potenciáljának és versenyképességének növelése érdekében nagyobb súlyt szükséges helyeznie a magas hozzáadott értékű, innovatív technológiájú új gazdaság (pl.: mechatronika, nanotechnológia, élettartam növelő technológiák, környezetbiztonságos alapanyagok, megújuló energiaforrások stb.) betelepítésére, továbbá a technológiai és tudás transzferre. A magas hozzáadott értékű termékek előállítása új munkahelyeket teremthet, erősítheti a gazdaságot, bővíthet a vállalkozások és a helyi kutatási, fejlesztési és innovációs szféra szereplői (főképpen a tudástermelő egyetemek) közötti együttműködés.

Miskolc város vezetése befektetőbarát környezetet hozott létre; ennek keretében a város, az új befektetők számára olyan befektetőbarát szolgáltatásokat kínál, mint például az egyablakos ügyintézés, egyszerűsített adminisztratív folyamatok, a cégalapítás támogatása, átmeneti irodahelyiség biztosítása, pályázati tanácsadás stb. A kedvező infrastrukturális feltételek mellett az Önkormányzat Szabályozási terve az építési szabályokat és a területfelhasználás módját a lehetőségeihez mérten igyekszik a befektetői igényekhez igazítani.

A Miskolc Holding Zrt. Gazdaságfejlesztési és Ingatlangazdálkodási Igazgatósága a befektetés-ösztönzés mellett vállalkozásfejlesztési tevékenységet is ellát, illetve Paktum Irodát is működtet.

Az elmúlt időszakban létrejött testvérvárosi megállapodások (a törökországi Kayserivel, a dél-koreai Asannal kötött, az oroszországi Jekatyerinburggal) is a befektetői potenciál növekedését célozzák.

A foglalkoztatáspolitikát tekintve elmondható, hogy Miskolc MJ Város Önkormányzata vállalkozástámogató politikájával segíti a foglalkoztatás javítását. Miskolc Megyei Jogú Város, a Miskolci Városgazda és a Miskolc Holding együttesen a város egyik legjelentősebb foglalkoztatója.

Miskolc MJV nem rendelkezik bérlakás koncepcióval. Az Önkormányzat bérlakás állománya 2021-ben 4788 db volt. Az állomány 13%-a szociális bérlakás, a lakások több mint 2/3-a összkomfortos, többségük 1 vagy 2 szobás, a 2,5 szobás vagy annál nagyobb lakások aránya 12%. Az Önkormányzat rendelettel szabályozza a tulajdonában álló bérlakások kezelését. A bérbeadandó lakások pályázati úton érhetőek el szociális lakáspályázat, költségvetési lakáspályázat, piaci alapú lakáspályázat, illetve fiatalok és nyugdíjasok lakáspályázata keretében.

Az önkormányzati feladatellátás keretében történő intézményfenntartás kiterjed az egészségügyi alapellátásra, szociális és gyermekjóléti ellátásra, óvodai ellátásra, a közbiztonság ellátására, a muzeális intézmények és nyilvános könyvtári ellátás biztosítására, a megyei hatókörű városi könyvtári feladatok ellátására. Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata által fenntartott intézmények: Miskolci Egészségfejlesztési Intézet, Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény, Miskolci Integrált Óvodai Intézmény, Miskolci Közintézmény-működtető Központ, Miskolci Önkormányzati Rendészet, II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár, Herman Ottó Múzeum, Miskolci Kulturális Központ Nonprofit Kft.

2.1.5. Táji és természeti adottságok, zöldfelületek

Miskolc a Bükk hegység keleti oldalán, a Szinva-patak, a Hejő-patak és a Sajó-folyó völgyében, az Alföld és az Északi-középhegység találkozásánál fekszik. Miskolc területe 236,66 km², ebből 54,21 km² a belterület, 29,34 km² a zártkert és 153,11 km² a külterület. A belterületi rész szélessége kelet-nyugat irányban 19 km, észak-dél irányban 10 km.

A természeti ökoszisztémák a várost határoló Bükki Nemzeti Park területén kevés zavarás mellett megfelelő állapotúnak tekinthetők, a város területén elsősorban a ruderalis, nem megfelelően kezelt területeken rossz állapotúak, teret adva az invazív fajoknak. Az ökoszisztéma szolgáltatásokkal a település jelentős része jól ellátott, viszont belterületen ezek már csak kisebb mértékben tudnak érvényesülni. A város természeti értékekben bővelkedik ideértve számos barlangot, forrást, különleges természeti képződményt, helyi arborétumot is.

A város területének domborzata változatos, felszíne lépcsőzetes szerkezetű, legmagasabb fekvésű területe a Bükk-fennsík (703 m csúcsmagassággal), a terület az alföldi Sajó-Hernád sík hordalékkúp síkságáig mélyül.

Miskolc közigazgatási területét sokrétű geológiai, domborzati és éghajlati adottságainak köszönhetően változatos talajtani viszonyok jellemzik, hegyvidéki területein rendzina és - néhol agyagbemosódásos - barna erdőtalajok jellemzők, a hegylábi területeket csernozjom-barna erdőtalajok jellemzik, a terület legalacsonyabb részeit öntéstalajok borítják, de réti talaj is megtalálható.

A zöldfelületi ellátottság jó. Az erdők, zöldterületek, fasorok, zöldsávok, nagy zöldterülettel rendelkező intézmények területe esetében a zöldfelületi ellátottság 740,31 m²/fő. A vízgazdálkodási területek hozzáadása a számot 1166,07 m²/főre növeli. A közparkokat, közterületeket tekintve 10,38 m²/fő értéket kapunk. Miskolc belterülete zöldfelületi elemekkel jól ellátott, azonban a zöldfelületek eloszlása egyenetlen, a városi zöldfelületek valódi hálózati rendszerbe nem integrálódnak. A településen belül meglévő zöldterületek (közparkok, közterületek; lakótelepi zöldfelületek; zöldsávok, fasorok; zöldfelületi jellegű intézmények, intézményi jelentős zöldfelületek; magánkertek; belterületi erdők) értékesek és teljes mértékben megőrzendők. A zöldfelületek igénybevétele jelentős, állapotuk több esetben leromlott, a zöld sávok, fasorok mennyisége nem elegendő. A zöldinfrastruktúra szervesen kapcsolódik a város kiterjedt kék infrastruktúrájával, ezek fejlesztése többnyire elkülönülten történt eddig. A klímaváltozás miatt a városi vízviszátartás egyre fontosabbá válik. Naprakész zöldfelületi kataszterrel a város nem rendelkezik, a meglévő GISPÁN alapú adatbázis aktualizálása megkezdődött.

2.1.6. Épített környezet

A területfelhasználást tekintve elmondható, hogy Miskolc belsőbb területein a zárt beépítés, a lakótelepek és a társasházi beépítés a jellemző, míg a város két tengelyétől és központjától távolodva a kertvárosi beépítés válik uralkodóvá.

A város térségi szerepkörének megfelelő és igen kiterjedt intézményhálózattal rendelkezik, mely a tudatos városkijelölés, városépítés eredménye. Szinte minden intézményre jellemző városi funkció mellett a körzeti vonzás is, mely elsősorban a járás területére terjed ki, de oktatás és egészségügy bizonyos területei esetében megyei ill. országos hatókörű.

Az alulhasznosított barnamezős területeket vizsgálva azt látjuk, hogy Miskolcon és környékén négy jelentősebb, elkülöníthető barnamezős terület található. Három ezek közül (DAM, DIGÉP, Lyukóbánya) egymás szomszédságában fekszik. Az ipari negyed eredetileg a város szélén, Diósgyőr és Miskolc közé épült, de a település „körbenötte” azt. A közel 200 hektáron elhelyezkedő kohászati és a 45 hektáros

DIGÉP-telephely a város belsejében fekszik. A terület funkcióváltását megnehezíti, hogy sűrűn beépített és nagy része kihasználatlan. A negyedik terület az ún. Északkeleti Iparterület közel 300 ha területen helyezkedik el. A város jelenleg is aktívan foglalkozik ezen barnamezős területek rekultivációs lehetőségeinek vizsgálatával.

Miskolc városa nem rendelkezik tulajdonkataszteri nyilvántartással. A meglévő vagyonkataszteri adatok alapján Miskolc Önkormányzati tulajdonú ingatlanainak a száma 8634 db, ezek besorolása a következő: forgalomképtelen ingatlanok 4991 db, korlátozottan forgalomképes ingatlan 323 db, forgalomképes ingatlan 3320 db.

Az épített környezet értékeit tekintve kiemelendő, hogy 151 régészeti lelőhely található Miskolcon, ezen belül kiemelt régészeti lelőhelynek minősítettek az alábbiak: Háromkúti barlang, Hermann Ottó barlang, Mexico-barlang, Szeleta-barlang, Miskolc-Tapolca-Várhegy, Miskolctapolcai-vizesbarlang, Sólyom-kúti-sziklaüreg, Bükkszentlászló-Nagysánc, Tapolcai Bencés apátság, Felső-forrasi-barlang, Kecse-lyuk, Leányvár-tető, Szirma-fáskert, Büdös-pest, Puskaporosi-kőfülke, Miskolc-Leányvár. Miskolc városában jelentős mennyiségű műemlék, műemléki együttes és műemléki terület található. Ezen műemlékek és műemléki területek védett építészeti értékek. A város több épületet és területet is helyi védelem alá helyezett.

Miskolc Város épített környezetének konfliktusai, problémái közé sorolhatjuk a lakatlan, elhanyagolt állapotú ingatlanokat, melyek állagmegóvása problémát okoz és a településkép szempontjából is kedvezőtlen. A belterületi utak állapota nem megfelelő, folyamatos igény van a karbantartásra, kátyúzásra, rendbetételre, illetve a hiányzó járdák, mezőgazdasági utak pótlására. Szükséges a meglévő közparkok megóvása, hálózati összekapcsolásuk zöld folyosók megteremtésével. Az egyes településrészekben belül használaton kívüli közterületeket parkosítása javasolt. A közterületeken hiányoznak a látványelemek (szobrok, pihenőpadok, vízvételi lehetősége) a közparkok revitalizációját egységes arculat mentén szükséges megvalósítani. A meglévő játszóterek állapota kielégítő, de állagmegőrzés, fejlesztés és újabb játszóterek kialakítása és kültéri sportparkok kialakítása szükséges. A közintézmények épületállománya folyamatosan romlik, állagmegóvásuk és felújításuk szükséges, a helyi védelemre javasolt építmények állapotfelmérése és intézkedési terv kidolgozása szükséges. Új lakóterület kialakítása is szükségessé vált. Az iparterületek fejlesztését védőerdőkkel, vagy beültetési kötelezettséggel együtt kell megvalósítani.

2.1.7. Közlekedés

Miskolc Közép-Európa kiemelt közlekedési folyosóinak metszéspontjában fekszik, a város fontos szerepet tölt be a környék közúti és vasúti közlekedésében, egyben a Via Carpatia fontos közlekedési csomópontja.

Az M30-as autópálya és autóút Miskolc gyorsforgalmi kapcsolatát teremti meg az M3-as autópályán keresztül Budapesttel, Debrecennel és Nyíregyházával, egyben keleti elkerülő útként is funkcionál. A 3.sz főút délről éri el a várost és keleten hagyja el. Miskolctól délre Nyékládházán csatlakozik a 35 sz. főút, mely biztosítja a dél-borsodi területekkel (Tiszaújváros), és Debrecennel a kapcsolatot. 2021-ben elkészült az M30-as autópálya Miskolcot és Tornyosnémetinél a szlovák–magyar határt összekötő szakasza. A végcsomóponttól egy kilométerre Felsőzsolca határában ágazik ki belőle a 37.sz. főút, mely a zempléni térséggel, Tokaj-Hegyalja világörökségi területtel teremt kapcsolatot. A 3. sz. főútból a 26. sz. főút a belvárosban ágazik ki és északi irányba, Bánréve felé tart, összeköti a várost Ózddal és Kazincbarcikkával.

Miskolcra óránként vasúti InterCity járatok indulnak Budapestre és egyéb nagyvárosokba, napi 2 alkalommal nemzetközi irányú Eurocity vonatok is áthaladnak a városon Kassa irányába. A Debreceni és a Kassai Nemzetközi Repülőtérrel keresztül elérhetők Európa nagyvárosai.

A város közúti hálózata eltolt kereszt alakú, mely kiegészül gyűrűs szerkezetű, kevés körirányú elemmel. Az úthálózat hossza 853 km, melyből szilárd burkolattal ellátott 750 km. A város közigazgatási határain belül az Önkormányzat a 424 km hosszú szilárdburkolatú út kezelését, ill. fenntartását biztosítja, további 325 km fenntartása a Magyar Közút Nonprofit Zrt. feladata. Az első és másodrendű főutak a város területén nagyrészt 2x2 sávossal kialakításúak, a Búza téri összefonódásnál és a város keleti végében 2x3 sávossal kialakításúak. Körforgalmi csomópont 11 db, külön szintű csomópont 1 db, felüljáró 5 db, szintbeli vasúti átjáró 5 db, jelzőlámpás csomópont 135 db van a városban. A főutak bevezető szakaszai túlterheltek, a belső területeken kapacitáshiánnyal küzdenek, ami torlódásokat és növekvő környezeti terhelést okoz, beavatkozás hiányában további romlásra kell számítani. Az elkerülő úthálózat további fejlesztése szükséges a forgalomcsillapítás és a tranzitforgalom kiszorítása érdekében. Forgalomcsillapítási stratégia megalkotása szükséges különösen a belváros, a lakótelepek, illetve Martin-kertváros tehermentesítése érdekében. Fő lakossági konfliktus forrás az utak, járdák lépcsők leromlott állapota, a megnövekedett forgalomból adódó belvárosi zsúfoltság és dugók kialakulása, az elkerülő utak hiánya, a külső városrészekből a belvárosba jutás nehézsége. Jelentős torlódások a reggeli és délutáni időszakokban tapasztalhatók, a parkolás időszakosan és a belvárosi területeken egyre inkább probléma.

Miskolcon legjellemzőbb a felszíni parkolás, melyhez 7660 db felszíni parkolóhely áll rendelkezésre. Ezt egészíti ki a három mélygarázsban és a Régiposta utcai parkolóházban elérhető további 758 db parkolóhely. áll rendelkezésére. A parkolóházak, mélygarázsok építésével, működtetésével cél a parkolóhelyek számának bővítése. A parkolási árak, illetve maximális várakozási időtartam zónánként változóak, a belvárosban a maximális parkolási idő 2 óra, mely meghosszabbítható. Kiemelt idegenforgalmi kiemelt kereskedelmi övezet és kiemelt közösségi közlekedési csomópont eltérő díjszabással használható. A belvárosban a több magánterületen is üzemeltetnek parkolót. Ennek ellenére a parkolás is kiemelt lakossági probléma. A városi parkolási stratégia kidolgozása mellett több ponton strukturált P+R rendszer kialakítása szükséges.

Több országos törzshálózati vasúti pálya halad át a városon, Miskolc Tiszai Pályaudvar rendező pályaudvarral is rendelkezik, de RoLa rendszerű kapcsolat nincs. Vasúti- tehergépjármű átrakodó logisztikai központok kialakítása szükséges az északi és déli ipari park, illetve a Gömői pályaudvar területéhez kapcsolódóan.

Miskolc és Felsőzsolca közösségi közlekedéséről a Miskolc Városi Közlekedési Zrt. gondoskodik. A város közösségi közlekedési hálózata két tengelyvonal (Észak-Déli és Kelet-Nyugati) mentén szerveződik. Ennek metszéspontjában található a Búza tér, ahol a távolsági buszok és néhány városi autóbusz viszonylat végállomása is található. A kelet-nyugati közlekedési tengelyen közlekednek a város 2015-ben megújult villamosai a Tiszai pályaudvar – Felső-Majláth között. Az Észak déli tengely a város déli részén kettéágazik, így kapcsolja be a város életébe Görömböly, Hejőcsaba, Tapolca, valamint az Avasi városrészeket. A kelet-nyugati tengelyen a villamos közlekedés tölt be kiemelkedő szerepet. A villamosvonal tengelyén, illetve az azzal párhuzamos tehermentesítő útszakaszokon autóbuszok is közlekednek. Az észak-déli tengelyen csak autóbusz forgalom van. Több csomópont is segíti a közlekedési módok közötti váltást. A kötöttpályás villamos közlekedés fejlesztése szükséges az észak-déli tengelyen, illetve be kell kötni a hálózatba a Búza teret, esetlegesen a Gömői pályaudvart. A buszhálózatot a villamosvonalakra ráhordóan kell átalakítani. A Tapolcai elágazásban fonódó buszjáratok kellenek az É-D-i villamosvonalhoz kapcsolódóan. Hosszú távon cél a tram-train kapcsolatok kialakítása Kazincbarcika, Tiszaújváros, Szerencs irányába, és ehhez a kötöttpályás fejlesztéseket tram-train kompatibilisen kell kialakítani.

Miskolc a 80-as vasúti fővonal mentén fekszik ebből, ágazik ki a Gömői vasútvonal; a Tornyosnémeti-Kassa felé tartó vasútvonal, a Tiszaújváros és Mezőcsát felé tartó vasútvonal. A miskolci rendező pályaudvaron keresztül érhető el a DAM területet és Gépgyárat feltárási vasútvonal. A 4 vasúti fővonalon közúti kereszteződés van, azonban egyik sem keresztez országos főútvonalat. Az Északkeleti Zrt. üzemelteti a két vonalból álló keskeny nyomközű vasutat. A Tiszai Pályaudvar a megye fő pályaudvara, melyről naponta több mint 200 járat biztosítja a megyei vasúti személyforgalmat, ebből közel napi 50 InterCity járat közlekedik. Óránként indul IC járat Budapest felé, de sűrű az IC összeköttetés a két

legközelebbi megyeközponttal Debrecennel, Nyíregyházával, 8 járatpár indul viszonylatba. Encsen át Kassára, illetve Szerencsen át Sátoraljaújhelyre naponta 6-7 IC járatpár közlekedik. Miskolcon átmenő vasútvonalak: 80-as vasútvonal (Hatvan – Miskolc – Szerencs – Sátoraljaújhely), 90-es vasútvonal (Miskolc – Hidasnémeti), 92-es vasútvonal (Miskolc – Bánréve – Ózd), 94-es vasútvonal (Miskolc – Tornanádaska).

A városban a kerékpáros közlekedés kedveltsége folyamatosan növekszik, elterjedésének határt szab, hogy fő irányokban sem teljes az infrastruktúra kiépítettsége, összefüggő városi strukturált kerékpáros hálózat egyelőre nincs. A város alapvető közlekedésfejlesztési céljai között szerepel a kerékpáros közlekedés fejlesztése. Jelenleg a kerékpárút hálózat 16,1 km hosszú, melynek csak harmada önálló kerékpárút, nagy része elválasztott gyalog és kerékpárút, illetve kerékpársáv. A közösségi kerékpár rendszere a közeljövőben kiépülhet a városban. A lakosság a felfestett kerékpársávokból adódó kerékpáros-gyalogos, illetve kerékpáros-autós konfliktusokat érzékeli. A környező településekkel összeérő új kerékpárutak kivitelezés alatt állnak. Tervezett a Szinva Zöld folyosó, Diósgyőr-Lillafüred kerékpárút.

A gyalogos forgalom részben a kiépített járdákon, részben az utakon történik. A járdák felületének minősége nem megfelelő, fejlesztésre szorul. Az összes belterületi kiépített gyalogút és járdák hossza 572 km, kiépítetlen gyalogutak hossza 5 km.

2.1.8. Közművek

Kiemelt problémát jelent a városban a meglévő alap közműhálózatok leromlott műszaki állapota és 2 városrész esetében (Martinkertváros, Miskolc-Szirma) a csapadékvíz elvezetése sem megoldott. Jelenleg a közüzemi ivóvízhálózat hossza 685,44 km, korösszetételéből és műszaki állapotából adódóan folyamatos megújításra szorul. A város által felhasznált (számlázott) ivóvízmennyiség 2020-ban 7 131 000 m³/év volt, amelyből a háztartások számára 5 035 000 m³/év vízmennyiséget szolgáltatnak. A fejlesztések ellenére évről évre jelentős hálózati vízvesztesség terheli a rendszert, melynek értéke 2020-ban már 44-45% volt, a rendszerbe a betáplált vízmennyiség a felhasznált vízmennyiségnek ma már közel duplája.

Miskolc közigazgatási területén 571 km hosszúságú szennyvízcsatorna van. A szennyvízelvezetés gravitációs rendszerű, a mély fekvésű területek szennyvízelvezetését 33 db átemelő gépház biztosítja. Az elválasztó rendszerben épült szennyvízcsatorna hálózat kapacitása alkalmas a városban keletkező szennyvizek elvezetésére. A város csatornázottsága 2020-ban megközelítőleg 94 %-os, mely megyei, illetve az országos átlagot is megelőzi. A kommunális szennyvíz mennyisége 2020. évben 7 863 000 m³/év volt.

Miskolc villamos energia ellátó, elosztó hálózatát az Elmű – Émász Hálózati Zrt. üzemelteti. A város közvilágítását kb. 21.700 db energiatakarékos lámpatest biztosítja. Az új LED-es lámpák üzembe helyezésével Miskolc számos területén javultak a közlekedés- és közbiztonsági feltételek, a korszerűsítéssel mintegy 1.000.000 kW/h/év értékkel csökken a város közvilágításra fordított energia-felhasználása, amely közel 5600 háztartás éves áramfelhasználásával egyenértékű.

Az összes szolgáltatott villamos energia mennyisége folyamatosan növekszik az elmúlt 10 évben, a háztartások részére szolgáltatott mennyiségek esetében a 2010-es évek közepén volt egy kisebb visszaesés, 2016 óta növekszik újra. A szolgáltatott villamos energia 931415 MWh.

2020-ban a gázfogyasztók száma 68717, ebből a háztartási fogyasztók száma 64947. A háztartások részére szolgáltatott gáz mennyisége folyamatosan csökken az elmúlt 20 évben. egyrészt a korszerűbb eszközök, energetikai korszerűsítés, másrészt a szennyezőbb fűtési módokra való áttérés miatt (fatüzelés, vegyes tüzelés – melyben a háztartási hulladékok elégetése is nagy szerepet kap).

A MIHŐ Miskolci Hőszolgáltató Kft. hőtermelési és hőszolgáltatási tevékenysége Miskolc közigazgatási területére terjed ki, alaptevékenysége során 32 ezer lakossági és közel ezer egyéb közületi felhasználó részére nyújt távhő – és használati melegvíz – szolgáltatást. A távfűtési rendszerbe bekötött lakóingatlanok aránya magas 42%. A hőszolgáltató tulajdonában lévő berendezések életkora igen magas, átlagosan 30 év feletti, a vezetékhálózat átlagos életkora sajnos még ennél is magasabb 40 év feletti. A Tatár utcai fűtőműből hőenergiával ellátott avasi és belvárosi városrészek primer energia igényének több, mint 50%-át MIHŐ Kft. megújuló, geotermikus energiaforrásból biztosítja. 2020. évben a megújuló részarány az avasi városrészben 68,28 %, a belváros esetében 60,31% volt. Cél, hogy a jelenleg földgáz tüzeléssel üzemelő kisebb hőközetek összevonásával a geotermikus energiával kiszolgált belvárosi hőközetre kapcsolással megteremtse a megújuló energia kapacitásainak nagyobb arányú kihasználását, valamint a távhőtermelői és távhőszolgáltatói rendszerek korszerűsítésével a harmadik generációs (alacsony hőmérsékletű) távhőszolgáltatást. Ehhez szükséges a lakásállomány energetikai korszerűsítése is, napelemek telepítése a panelházak tetejére.

Miskolcon jelenleg 50 cég nyújt hírközlési szolgáltatást. A szolgáltatás típusai: bérelt vonali előfizetői szolgáltatás, földfelszíni műsorszórás előfizetői szolgáltatás, helyhez kötött telefonszolgáltatás, helyhez kötött internet hozzáférési (elérési) szolgáltatás, nomadikus internet hozzáférési (elérési) szolgáltatás, mobil telefonszolgáltatás, nomadikus telefonszolgáltatás, rádió műsorelosztás, televízió műsorelosztás, VPN alapú adatátviteli szolgáltatás.

2.1.9. Környezetvédelem– klímaturatosság, energiahatékonyság

A város legjelentősebb légszennyező forrása a lakossági tüzelés, sok háztartásban jellemző a kedvezőtlen vegyes tüzelés, amely a szilárdanyag, korom és kéndioxid kibocsátás növekedését okozza a téli időszakban. A lakossági nyílt téri hulladék és avar égetés jelentős konfliktusforrást jelent. Az ipari eredetű légszennyező anyag kibocsátás nem jelentős. Ipari kibocsátás tekintetében a város légszennyező forrásai közül a MIHŐ Miskolci Hőszolgáltató Kft. a legjelentősebb kibocsátó, a betelepült nagyvállalatok légszennyező anyag kibocsátása a korszerű technológiáknak köszönhetően alacsony, azonban a kapcsolódó, jellemzően közúti logisztika jelentős környezetterhelő. A levegőminőség tekintetében legjelentősebb szennyezőanyag a szállópor, az egészségügyi határérték túllépések száma 2016-2018 között nőtt, 2019-es és 2020-as csökkenés a pandémiás korlátozásokra vezethető vissza. A Búza tér és a Martin kertváros e tekintetben továbbra is neurálgikus pontokat jelentenek, utóbbin az y-híd átadása enyhíthet majd. Nagy területen okoz környezeti konfliktust a közlekedésből származó zaj- és rezgésterhelés, a 3-as és a 26-as főút is érinti a város településközpontját, de a belterületi utak is túlterheltek a nappali időszakban, ráadásul a nagyarányú a nehézgépjármű forgalom. A Bosch-út folytatásaként épülő elkerülő út várhatóan mérsékli majd az áthaladó közúti forgalmat, ezáltal jelentősen csökkeni fog a zajterhelés is. Miskolc és környezetének talajminősége általában megfelelőnek minősíthető, az elmúlt időszakban javuló tendenciát mutat. A város hegy- és dombvidéki jellegű területein jelentős az erózió, a klímaváltozás hatására gyakoribbá váló villámárvizek okoznak jelentős talajeróziót a Szinva-patak mederfalában és mellékvízfolyásai mentén, továbbá az Avas Kis-Avas területén. A talajszennyezés fő forrása az ipari múlt, hírhedt szennyezett területek a DAM, a „Salakhalna”, DIGÉP, az ipari üzemek telephelyei. A talajszennyezettség további forrása a közlekedés és az illegális kommunális hulladéklerakás, konfliktushelyzetet jelentenek a zöldmezős beruházások.

Kiemelt környezeti probléma a felszíni vizek minőségének megőrzése, a döntően karsztvíz alapú ivóvízbázisok sérülékenysége, szennyezései, és a klímaváltozáshoz kapcsolódó kihívások, a várható rekordméretű árvizek kezelése. A felszín alatti vizek közül a kiváló minőségű karsztvizek a város ivóvízellátásához, míg a meleg vízű (30°C) források a város fürdőkultúrájához járulnak hozzá. A város vízigényét a bükki és részben hegységperemi hidegvízű karsztvízforrásokkal elégítik ki.

Miskolcon az évente megtermelt 49 456 tonna nem veszélyes hulladék 80% a lakosságtól kerül ki, és 20% a településen működő vállalkozásoknál keletkezik. A településen elérhető hulladékgazdálkodási szolgáltatások köre a települési szilárd hulladékok gyűjtése és szállítása mellett felöleli a szelektív hulladékgyűjtést, zöldhulladék gyűjtést, lomtalanítást és üveghulladék gyűjtést. A Miskolcon keletkezett hulladék a Hejőpapi regionális hulladéklerakó telepre kerül. A városban jelenleg 3 hulladékudvar és egy újrahasználati központ is működik. A körforgásos gazdaságban fontossá váló ipari szimbiózis lehetősége a várostérség kiaknáztatlan potenciálja.

Miskolc MJV rendelkezik Fenntartható Energia- és Klíma Akciótervvel (SECAP)⁴², mely 2019-ben készült el. A város vállalta, hogy követi a Green city alapelveit, tiszteletben tartja a Milánói Zöld Charta pontjait, alkalmazza a Green City Akkreditációs Pontrendszert a várost érintő fejlesztés elindításában és végrehajtásában. Miskolc MJV 2013-ban elkészítette a város Fenntartható Közlekedési Tervét (SUMP) is és még ebben az évben Fenntartható Fejlődés Stratégiát fogadott el. 2015-ben csatlakozott az európai Polgármesterek Szövetségéhez, mellyel vállalta, hogy legalább 20%-kal mérsékeli a CO₂-kibocsátás mennyiségét (2008 választott bázisévhez képest) és Fenntartható Energia Akciótervet dolgozott ki (SEAP), a cselekvési terv végrehajtásáról két évente jelentést állít össze. A megújuló energiafelhasználás mértékét folyamatosan igyekszik növelni a város a lakosait ellátó közmű rendszerekben, jelenleg a felhasznált távhő előállításának 51,3%-a megújuló energiából származik. A megújuló energiafelhasználás jelentős részét teszi ki a geotermia. A Miskolci Geotermikus Projekt eredményeként 2013 májusa óta Miskolc Ávas városrész távfűtésének és használati melegvíz (HMV) ellátásának meghatározó része geotermikus forrásból történik, nyáron 5-8 MWth, télen 30-35 MWth hőteljesítménnyel. Miskolc MJV együttműködik az Under213 Coalition szervezettel is, amelynek tagjai elkötelezték abban, hogy a globális hőmérséklet növekedés 2°C alatt maradjon. Az ÜHG-k 80%-os csökkentését vállalt Miskolc MJV az 1990-es szinthez képest 2050-re. A települési klímatudatosságot a településen számos önkormányzati és civil program segíti.

⁴² NKM Optimum Zrt.: Miskolc MJV Fenntartható Energia- és Klíma Akcióterve (SECAP), 2019

2.2. Helyzetértékelő munkarész

2.2.1. Helyzetelemzés eredményeinek értékelése

A demográfiai adatokat értékelve megállapítható, Miskolc város népessége 2010-2020 közötti években alapvetően csökken, a csökkenés mértéke meghaladja az országos átlagot. A népességszám csökkenéshez egy jelentős előregezés is párosul, a 60 év feletti népesség aránya nőtt az elmúlt 10 évben, az előregezés tendencia így előreláthatóan problémákat fog okozni a városnak. A város vándorlási egyenlege negatív, de a megyei értéktől kedvezőbb. Az oda- és elvándorlások céltelepülései nagytöbbségben az agglomerációból kerülnek ki.

Az iskolázottsági szint növekedő tendenciát mutat a városban, de csak a 2011-es népszámlálási adatok állnak rendelkezésre, így ez a mutató mutat nem teljesen aktuális képet.

Miskolc foglalkoztatási aránya magasabb volt az országos átlagnál; a munkanélküliségi ráta az országos átlagnak megfelelő, viszont az átlagkereset elmaradt az országos adatoktól.

Miskolcon 13 szegregátum került lehatárolásra, az 5 legnagyobb szegregátum a Lyukóvölgy, a Muszkás telep, a Vasgyár - Számozott utcák, a Tetemvár, a Bábonyibérc területén található.

A város humán infrastruktúrája fejlett. Oktatás területén az alaptól a felsőfokig minden szinten megfelelő választási lehetőség áll rendelkezésre az intézmények tekintetében. Az intézmények fenntartása nemcsak önkormányzati, hanem állami, egyházi és egyéb fenntartású intézmények is működnek. Az oktatási intézmények infrastrukturális megújítása folyamatban van az elmúlt 30 évben, de még nem minden épület került sorra. Az általános iskolások száma 2014 óta folyamatosan csökken, 2019-ben 11 ezer feletti. Az általános iskolai feladatellátási helyek átlagos létszáma magas, közel 20%-kal felette van az országos átlagnak 2019-ben (200 fő). A más településekről bejáró általános iskolások aránya az elmúlt évtizedben nem változott számottevően, 10-11% között mozgott. Budapest mellett Borsod-Abaúj-Zemplén megye is vezető szerepet lát el a duális oktatás terén azzal, hogy a legtöbb – duális rendszerben tanuló – diákot tudhatja magáénak. A képzési forma a középfokú oktatásban és a felsőoktatásban egyaránt jelen van. A munkaerőpiacra való felkészültséget segítik azok a duális képzések is, melyek 2015 óta vannak jelen a Miskolci Egyetemen.

Az egészségügyi alapellátás és szakellátás teljeskörűen biztosított a településen, a szakellátás terén a várólisták az országos trendeknek megfelelően alakulnak. Az egészségügyben jelentkező humánerőforrás problémák Miskolcon is kihívás elé állítják az ellátás folyamatos biztosításának megszervezését. Az alapellátás területén a jelenleg praxisban lévő háziorvosok átlagéletkora miatt a következő 5-10 évben kiemelten fontos lesz az utánpótlás biztosítása.

Az Önkormányzat minden kötelező önkormányzati feladat ellátásának eleget tesz. A kapacitások minden esetben maximális kihasználtsággal működnek. A szociális ellátások közül leginkább a bentlakásos intézmények küzdenek férőhely és kapacitás-hiánnyal.

A város a közösségi művelődés, kultúra, sport területén is széles körű szolgáltatási portfólióval áll a lakosság rendelkezésére.

A megfelelő minőségű humán infrastruktúra és szolgáltatások hosszú távon pozitívan befolyásolják a lakosság életszínvonalát, elégedettségét, ami közvetett módon az elvándorlás mérséklődéséhez is hozzájárulhat.

Az elmúlt 10-15 évben egyértelműen megindult Miskolcon a gazdasági struktúraváltás; a regisztrált gazdasági szervezetek száma nőtt, többségük egyéni, ill. mikro- és kisvállalkozás. A városban és környékén megvalósított közlekedési infrastruktúra fejlesztések kedvező hatással voltak Miskolc

tőkevonzó képességére; erősödött a város K+F+I potenciálja; a Miskolci Egyetem kutatási és szolgáltatási portfóliója szintén pozitív hatással van a tőkevonzó képességre. A bányászat és a kohászat leépülése miatt megszűnt munkahelyeket a szolgáltató és a gépjárműipar megjelenése tudta pótolni. A következő években a foglalkoztatottság javítása már a magas hozzáadott értékű munkahelyek létrehozását kell szolgálja.

A helyi vállalkozások nemzetgazdasági ágankénti megoszlása azt mutatja, hogy az elmúlt években csökkent az építőipar, a villamosenergiaipar és a kiskereskedelem súlya. A város 10 legnagyobb árbevétellel rendelkező vállalkozása közül az első 5 helyen 4 gépipari vállalkozás (Robert Bosch Energy and Body Systems és Robert Bosch Power Tool Kft., a Joyson Safety System Hungaria Kft. és a Starters Automotive Hungary Kft.), továbbá egy közmű szolgáltató (MVM ÉMÁSZ Hálózati Kft.) található.

Miskolc a régió legjelentősebb K+F+I központja. Részben ennek is köszönhető, hogy jelentős számú, húzóágazatokhoz kapcsolódó klaszter együttműködés segíti a gazdasági növekedést. A 3 jelentős térségi klaszter (Észak-Magyarországi Informatikai Klaszter, NOHAC Észak-Magyarországi Autóipari Klaszter, Magyar Anyagtudományi és Nanotechnológia Klaszter) köré épülő együttműködéseknek is egyre nagyobb szerepe van a város gazdasági életében, az innovációs ökoszisztéma kialakításában.

A város gazdasági életének jelentős szereplője még a turisztikai ágazat, fontos ezen szektorban is az együttműködések ösztönzése, más ágazatokkal történő együttműködés erősítése, a térségi hálózatos együttműködések erősítése. Nagyfokú, szinte ugrásszerű növekedést figyelhattunk meg a kereskedelmi szálláshelyek bruttó bevételeiben és az IFA befizetésekben 2015-től kezdődően, melyet a 2020-as évben a COVID járvány tört meg jelentősen.

Potenciális kitörési lehetőséggel bíró ágazatok Miskolcon: fémipar, fémfeldolgozás; energetika, megújuló energiaforrások hasznosítása; IT szektor, informatika; turizmus. Miskolcon fejlődő stratégiai ágazat lehet még továbbá a modern nehézipar. A modern anyagtechnológiai gyártók, illetve a modern gépgyártás a gépiparon belül a városban ma is meghatározó mind árbevétel, mind foglalkoztatotti létszám vonatkozásában.

Miskolc MJV Önkormányzata esetében a településfejlesztési források nagysága a teljes kiadáshoz viszonyítva az elmúlt 10 évben elég széles tartományban mozgott; 7 – 37% között, de átlagosan évente 17% az értéke.

Miskolcon 2021 év elején 77.352 db lakást tartottak nyilván; ez a szám 2001 és 2011 között folyamatosan emelkedett, több mint 3.000 lakással; az emelkedés mértéke a 2008-as gazdasági válságot követő években lassult, majd 2011-től enyhe emelkedés kezdődött, de 2011 és 2021 között már csak 795 lakás épült, igaz az új lakásépítési támogatásoknak köszönhetően 2018-2019-ben újabb növekedési szakaszt figyelhetünk meg.

Az ingatlanpiaci szereplők statisztikái szerint a négyzetméter árak átlagosan 2019-re jelentősen megugrottak Miskolcon is, a nagy felfutási szakasz azonban az év közepén megállt, 2020-ban valamelyest csökkent, majd 2021-ben ismét emelkedésnek indult. Mindhárom kategória (családi ház, lakás, telek) esetében megállapítható, hogy évről évre folyamatos a négyzetméterárak emelkedése.

2.2.1.1. Folyamatok értékelése

Miskolc város helyzetfeltárásának, helyzetelemzéseinek eredményeit, a főbb következtetéseket egy klasszikus SWOT elemzés keretében összegezzük, amelyek egyértelműen bemutatják a város fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezőket

Erősségek	Gyengeségek
1. Társadalom: demográfiai viszonyok és tendenciák	
• A városi népesség iskolázottsági szintje emelkedik • A foglalkoztatottak száma 2011 óta nőtt • Fokozatosan csökkenő munkanélküliség • 1000 lakosra jutó adófizetők száma lassan növekszik • Mennyiségi munkaerő-tartalék megléte, a nyilvántartott álláskeresők száma a fiatalabb korosztályban magas	• Romló demográfiai folyamatok – népesség fogyása, vándorlási egyenleg többségében negatív, öregedő társadalom • A képzett fiatalok elvándorlása • Több szempontból hátrányos helyzetű munkanélküliek • A 180 napon túli munkanélküliek aránya magas • Inaktív, eltartottak magas aránya, különösen a leromlott városrészekben • Leromlott városrészek, szlömösödés • Szegregátumok magas száma, folyamatosan növekvő mérete • A hátrányos helyzetű csoportok aránya tovább növekszik a városban, problémáik kezeléséhez nincs elegendő gazdasági háttér
2. Települési közösség (kohézió, kultúra, hagyományok, civilek) – a közösség, mint településfejlesztési erő	
• Erős lakossági aktivitás a közösséget érintő ügyekben • Aktív civil szervezetek pl. idősök, fogyatékosok képviselői területén • A városi közösségi és kulturális élet • Erős sportélet, sportinfrastruktúra (pl. DVTK stadion) • Egyetemváros – diákélet, hagyományok • A közbiztonság helyzete javult, térfigyelő kamerarendszer működik • Sikeres városi rendezvények	• Forrásszegény a civil szféra • A kulturális infrastruktúra – rendezvényhelyszínek fejlesztésre szorulnak • Kiéleződhetnek a konfliktusok a helyi társadalmon belül
3. Intézményrendszer (köszolgáltatások) és városüzemeltetés	
• Egyetemváros – magas színvonalú és széles spektrumú felsőoktatás • Miskolcon található több olyan középfokú oktatási intézmény, melyek az országos listán is szerepel • Óvodai ellátás teljes körű: folyamatos felújítások, intézményi szintű racionalizálás	• Számos közintézmény infrastrukturális állapota nem megfelelő • Az önkormányzat befolyása az oktatás esetében - a fenntartói viszonyok megváltozása miatt - korlátozott • A szociális intézmények kapacitásai szűkösek, hosszú várólisták vannak, humán kapacitások is problémát okoznak • Oktatási, szociális és egészségügyi HR kapacitások hosszú távon nem biztosítottak

Erősségek	Gyengeségek
• A szolgáltatások (oktatás, szociális, egészségügyi, államigazgatás) egyenlő elérhetősége biztosított a város, ill. a megye lakosai számára is, az intézményi ellátottság megfelelő • Kiemelkedő térségi szerepvállalás • Kiépített infrastruktúra a versenysportokhoz	• Fiatalok szabadidős tevékenységét szolgáló infrastruktúra nem teljes körű • Sportolási lehetőségek kapacitása nem elegendő a lakossági/szabadidős sportolási célokra, egyes városrészekben nincs szabadidős sportolási lehetőség
4. Gazdaság szerkezet és dinamika	
• Ipari park jelenléte, fejlesztési lehetőségek • Betelepült multinacionális cégek, mint nagyfoglalkoztatók és jelentős IPA befizetők • Tercier szektorban működő vállalkozások száma emelkedik • Erős, meglévő turisztikai desztináció • Széles spektrumú felsőoktatás (Miskolci Egyetem)	• Nincs elegendő iparterület: kevés a nagyobb befektetők számára kiejánlható egybefüggő, megfelelő méretű értékesíthető terület • Tőkeerő hiánya, feldolgozóipar egyes területeinek hiánya • Koncentrált iparági szerkezet: a gépipar túlsúlya az ágazati megoszlásban • Kis- és középvállalkozások alul reprezentáltak a városban.
5. Önkormányzat vagyoni helyzete és gazdálkodási egyensúlya	
• A helyi adók kiszabásában figyelembe veszik a lakosság és a vállalkozók érdekeit • Helyi iparüzési adóból származó bevétel növekvő tendenciát mutat	• Az önkormányzatnak nem elég a saját bevétele a fejlesztések, felújítások elvégzéséhez • Kevés a hasznosítható önkormányzati vagyon • Jelentős számú energetikailag korszerűtlen épülete van a városnak
6. Zöldfelületek, táji és természeti adottságok	
• Jó a zöldfelületi ellátottság; fenntartható, élhető, városi településszerkezet • Bükk közelsége, sok védett terület és természeti érték (Bükk Nemzeti Park) • Zöldfelületek megújítása folyamatos	• A zöldfelületek nem alkotnak összefüggő, egységes rendszert • Hiányzik a naprakész zöldfelületi kataszter • A meglévő zöldfelületek műszaki állapota változó, egy része funkciószegény is • Magas a burkolt felületek aránya
7. Épített környezet (épített örökség is)	
• Nagyvárosias jelleg, megyeközpont • Műemlékekben és turisztikai jelentőségű épületekben bővelkedik a város • Jelentős számú védettség alatt álló épület állomány • Felújított és bővített helyi piacok, termelői piacok, régiségvásár	• Jelentős nagyságú barnamezős területek kihasználatlanok, forgalomképtelenek • Turisztikai ágazatban hiányoznak a minőségi szálláshelyek, ill. a minőségi szolgáltatások • Alacsony lakásépítési kedv • Lakatlan, elhanyagolt állapotú ingatlanok, melyek állagmegóvása problémát okoz

Erősségek	Gyengeségek
8. Közlekedési hálózat és minősége (belső és külső)	
• Vasúti fővonal melletti fekvés, kedvező közlekedésföldrajzi pozíció (autópálya, főutak) • Nemzetközi határátkelőhely közelsége, kedvező földrajzi elhelyezkedés a „keleti” piacokkal való kereskedelem és szélesebb körű együttműködés erősítéséhez • Községi közlekedés folyamatos zöld fejlesztése (gépjárműpark)	• Úthálózati rendszer fejlesztésre szorul - Fejletlen intermodalitás, multimodális csomópontok hiánya, busz és vasúti pályaudvarok leromlott állapotúak - közúti-vasúti közlekedés összekapcsolása nem megoldott • Vasúthálózat elavult, korszerűtlen • Utak és járdák műszaki állapota folyamatos karbantartást igényel • Elégtelen parkolási lehetőségek • Kerékpárút-hálózat nem teljes körű (hiányos a városon belül és összeköttetések is hiányoznak a szomszédos településekkel), műszaki állapota sem megfelelő
9. Közművek és elektronikus hírközlés	
• Magas a közművesítettség a városban • Jó minőségű az ivóvíz • Hírközlési hálózat a településen teljesen ellátott	• Hálózatos infrastruktúra állagromlása - a közművek folyamatos karbantartást igényelnek, pl. 44-45%-os hálózati vízvesztesség • Sérülékeny karsztvízbázis • Csapadékvíz elvezetési rendszer korszerűsítésre is szorul; egyes településrészekben hiányos
10. Környezetvédelem - klímatudatosság/ energiahatékonyság	
• Megújuló energiaforrások, nevezetesen geotermia hasznosítás magas részaránya a távhő szolgáltatásban • Nincsenek kiemelkedő ipari veszélyforrások • Megfelelő hulladékkezelés, jól szervezett szelektív hulladékgyűjtés, újrahasználat központ is van a városban • Önkormányzati épületek energetikai felújítása folyamatos • Önkormányzati és civil programok segítik a klímatudatosságot	• Alternatív energiaforrások alacsony hasznosítási szintje • Illegális hulladéklerakás • Magas zajterhelés a város egyes részein (zajtérkép) • Közlekedésből, lakossági tüzelésből és hulladékegetésből adódó légszennyezettség • Hősziget hatás

Lehetőségek	Veszélyek
1. Társadalom: demográfiai viszonyok és tendenciák	
● Célzott fejlesztések az életszínvonal növeléséhez ● Pozitív vándorlási index erősítése ● Munkahelyteremtés elősegítése a képzett és fiatal munkaerő városba vonzásához ● A kvalifikáltabb népesség helyben tartása, magas hozzáadott értékű munkahelyek létrehozásával ösztönözni a letelepedést ● Mélyszegénységben élők felzárkóztatása ● Foglalkoztatás növelésének elősegítése az ipari, szolgáltató és turisztikai ágazatokra támaszkodva ● Társadalmi reziliencia növelése	● A város fiatalokat megtartó ereje csökken ● Képzett munkaerő elvándorlása a megfelelő minőségű munkahelyek hiányában, ezzel is csökken a város potenciális munkaerő bázisa ● A hátrányos helyzetű rétegek térbeli koncentrációja tovább nő, az életminőség további romlása ● Elöregedő társadalom ● Más megyék, a főváros és külföld elszívó hatása erősödik ● Az új globális kihívások következtében kialakulhat gazdasági recesszió, mely a munkanélküliség növekedését jelentheti
2. Települési közösség (kohézió, kultúra, hagyományok, civilek) – a közösség, mint településfejlesztési erő	
● Összefogás a három szféra szereplői között (öngondoskodásra törekvés) ● Társadalmi felzárkózást segítő programok elindítása ● A közösségépítés, együttműködést segítő további források várhatóak ● Létrejön a térségi szemlélet és tovább javul a települési együttműködés ● Információs társadalom kibontakozásának, dinamizálásának segítése ● Önszerveződés segítése, elindítása ● Helyi termékek és vásárok térségi kiterjesztése	● Nem javul a térségi együttműködés ● Civil szervezetek működése forráshiány miatt veszélybe kerül ● A foglalkoztatási problémák kezelésének elmulasztásával szociális válság alakulhat ki
3. Intézményrendszer (közszolgáltatások) és városüzemeltetés	
● A térségi szakmai kooperáció, tapasztalatcsere erősödése ● Közszolgáltatások kapacitás bővítése ● Iskolarendszer színvonalának javítása ● Szociális foglalkoztatás bővítése ● Leromlott zöldfelületek használata szabadidős sportolásra, illetve rekreációra ● Intézményi pályázati források hatékony felhasználása	● Közintézmények épületének állagromlása ● Egyetemi hallgatók száma jelentősen csökken ● Közfoglalkoztatás csökkentése, ellátás nélkül maradt városüzemeltetési feladatok ● Humán közszolgáltatások területén munkaerő kapacitáshiány miatt működésképtelenné válnak egyes intézmények ● Kikerülnek önkormányzati fenntartásból a közszolgáltatások (MIVIZ, MIHŐ stb.)

Lehetőségek	Veszélyek
4. Gazdaság szerkezet és dinamika	
• Gazdasági nyitás az EU felé, intenzívebb határon átnyúló kapcsolatrendszer, nemzeti szerepkör bővítése • M30 autópálya hatására megélnéülő gazdaság a Miskolc-Kassa régióban • K+F tevékenységek jelennek meg a primer és a szekunder szektorban, ME K+F bázis • Befektetők helyzetbe hozása, újabb befektetők megjelenése a városban • Gazdasági célra alkalmas használaton kívüli területek rendelkezésre állnak • Ipari területek bővítése, fejlesztése • Alacsony környezeti terheléssel járó iparágak betelepítése • Turizmus és vendéglátás élénkítése • Rendezvények hálózatba szervezése • Fenntartható gazdálkodásra alkalmas mezőgazdasági területek; elterjednek az alternatív, fenntarthatóbb mezőgazdasági tevékenységek • Mezőgazdasági integrációk kialakítása, feldolgozóipar és a hozzá kapcsolódó termelés fejlesztése • Gazdasági együttműködések (családi gazdaságok, új típusú szövetkezetek stb.) szerepe felértékelődik • Önkormányzat és a vállalkozói szféra között az együttműködés erősödik • Nonprofit szektor térségfejlesztésbe való bevonása	• Fejlesztések előre nem tervezett negatív hatásai • Kiskereskedelmi tevékenység kedvezőtlen helyzetbe kerülhet a multinacionális kereskedelmi láncok és a jogszabályi változások miatt • Helyi vállalkozások nem tudnak megerősödni • A gazdasági válság tovagyrúzó hatása miatt csökkenhet a befektetői érdeklődés a térség és az ország iránt • Bruttó átlagkereset az országos átlag alatti, a helyi és térségi vásárlóerő és kereslet gyenge • A város gazdasági szereplőinek hazai és nemzetközi versenytársai megerősödnek • A vállalkozási feltételek kedvezőtlenebbé válnak • Az országos/megyei fejlesztési elképzelések között nem szerepelnek kellő súllyal a város szükségletei, igényei • Pályázati lehetőségek szűkülése, emellett az Európai Unió források tekintetében élesedő verseny várható • Forráshiány veszélyezteti a további fejlesztéseket
5. Önkormányzat vagyoni helyzete és gazdálkodási egyensúlya	
• Az önkormányzatok állami forrásai/támogatásai növekszenek • Az önkormányzat saját bevételei, forrásai növekednek, nő az adóbevétel, így több szabad forrást tud fordítani a fejlesztési feladatokra • Pályázati források a fejlesztési igényekre, ami így kevésbé terheli meg az éves költségvetést	• Az önkormányzat feladat- és hatásköre kedvezőtlenül alakulhat • Az önkormányzatok állami forrásai/támogatásai csökkennek • Helyi iparűzési adóból származó bevétel hosszú távon csökkentett összegű • A bevételek csökkenése miatt a fejlesztésekre nem marad forrás • A csökkenő bevételek miatt hitel felvételére kényszerül az önkormányzat

Lehetőségek	Veszélyek
6. Zöldfelületek, táji és természeti adottságok	
• Zöldfelületet is növelő fejlesztések megvalósulása • Települési zöldfelületi rendszer és a természeti környezet térben összefüggő ökológiai egységbe foglalása, a külterületi és belterületi biológiailag aktív zöldfelületek összekapcsolása • Társadalmi összefogás egy-egy zöldfelület rendbetételére, megújítására a civilekkel összefogva	• A klímaváltozás negatív hatásai, pl. értékes élőhelyek szűnnek meg • Lakossági szemlélet nem változik a „zöld” kérdésekkel kapcsolatosan • Nincs civil és önkormányzati akarat a közösségi zöldfelületek karbantartására
7. Épített környezet (épített örökség is)	
• Pályázati források felhasználása a település nevezetességeinek fejlesztésére (Diósgyőri vár, Barlangfürdő, Avasi Kilátó stb.) • A városarculatot meghatározó épületek felújítása • Nő a magánérős építkezések és felújítások száma	• Az épületállomány állagromlása • A potenciális települési értékek tulajdonosi/financiális akadályok miatt kihasználatlanok maradnak • Településrészek infrastrukturális hiányosságai megoldatlanok maradnak
8. Közlekedési hálózat és minősége (belső és külső)	
• M30-as autópálya a városon megy át, közvetlen csatlakozás; határon átnyúló együttműködések • Helyi közösségi közlekedés zöldítése • Kerékpáros közlekedés bővítése • Környezetbarát közlekedési módok egyre inkább elterjednek (mikromobilitás)	• Forgalmnövekedés, fokozott balesetveszély • Növekvő levegőszennyezés, zajterhelés • Nemzetközi repülőtér hiánya (cargo) • Ha forráshiány miatt az elkerülő utak és intermodális csomópont nem tud megvalósulni, nem tud fenntarthatóbbá válni a közlekedési rendszer
9. Közművek és elektronikus hírközlés	
• Okosmérők alkalmazása a közműveknél, smart grid, smart metering rendszer továbbfejlesztése	• Forráshiány a közműrendszer karbantartásában és fenntartásában
10. Környezetvédelem - klímatudatosság/ energiahatékonyság	
• Pályázati források felhasználása energiahatékonysági intézkedések/ fejlesztések bevezetéséhez (pl. geotermikus energia) • Növekedik az alternatív erőforrásból származó energia aránya • Klímasemleges várossá válás (a 100 klímasemleges európai város egyikeként)	• A pénzügyi lehetőségek és a gazdasági érdekek miatt a környezettudatosság nem javul • Forgalmnövekedés miatt zajterhelés, levegőszennyezés fokozódik • Klímaváltozásból adódó (aszály, villámárvíz, stb.) • Színva árvízveszély • Energiafüggőség fokozódik

Lehetőségek	Veszélyek
	• Természeti-környezeti értékek károsodnak az ökológiai szemlélet hiányában

2.2.1.2. A településfejlesztés és -rendezés kapcsolata, a fejlesztés területi korlátai és lehetőségei

A településrendezés a hétköznapi életben napról napra megvalósuló településfejlesztés, a településrendezés a településfejlesztés eszköze.

A településfejlesztési koncepció elkészítésének a célja, hogy hosszú távon széles társadalmi egyetértésen alapuló fejlődési irányt fogalmazzon meg Miskolc számára. A koncepció alapja a megújításra kerülő településszerkezeti tervnek és településrendezési tervnek is – így minden lakost, vállalkozást, intézményt területileg is érintő hatásai vannak.

A településfejlesztési koncepció megjelöli azokat az irányokat, amely mentén a város hosszú távú fejlődése biztosítható, majd megjelöli azokat a pontokat – akcióterületeket – amelyek a hosszú távú fejlesztések érdekében beavatkozást igényelnek. A településfejlesztési koncepció készítésekor feltárássra került számos olyan szabályozás, amelynek ésszerű módosításával a szereplők további lehetőséget kaphatnak fejlesztéseik végrehajtására.

A rendezési terv készítéséhez szükséges inputokat a településfejlesztési koncepció záró fejezete adja meg.

A településfejlesztési stratégia a településfejlesztési koncepció középtávra vonatkozó stratégiai és városrészi céljait határozza meg. A célokon túl kijelölésre kerülnek a fejlesztési célterületek a városon belül, a középtávon megvalósítani tervezett fejlesztések és projektek. Jelen stratégiában vizsgáljuk a tervezett fejlesztések hozzájárulását a város céljainak eléréséhez.

2.2.2. Probléma- és értéktérkép

A problématerkép területileg próbálja koncentrálni és ábrázolni a város gyengeségeit és problémáit, legalábbis azoknak az ábrázolható elemeit.

Az értéktérkép célja a város kedvező adottságainak, versenyelőnyeinek térképi ábrázolása, a városfejlesztés sikerességi faktorainak vizuális megjelenítése. Az értéktérkép területileg próbálja koncentrálni és ábrázolni a SWOT elemzés alapján a város erősségeit és lehetőségeit, legalábbis azoknak az ábrázolható elemeit.

53. táblázat: Probléma táblázat

PROBLÉMA	
1	Barnamezős területek kihasználatlanok, forgalomképtelenek
2	Kevés a nagyobb befektetők számára kiejánlható, megfelelő méretű értékesíthető iparterület
3	Szegregátumok magas száma, folyamatosan növekvő mérete

PROBLÉMA	
4	Közlekedési infrastruktúra elavult: fejletlen intermodalitás, multimodális csomópontok hiánya, busz és vasúti pályaudvarok leromlott állapotúak
5	Hálózatos infrastruktúra állagromlása - Viziközművek részben elavultak - Nem teljeskörű városi szennyvíz hálózat - Csapadékvíz elvezetési rendszer hiányos és korszerűsítésre is szorul
6	Közvilágítás korszerűsítésre szorul (ahol nem energiahatékony)
7	Légszennyezettség: lakossági eredetű nyílt téri hulladékégetés, avarégetés, nem megfelelő tüzelőanyaggal történő fűtés
8	Egyes városrészekben hiányos a közösségi sport infrastruktúra (Diósgyőr, Martin-kertváros, Szirma, Görömböly)
9	Szürke infrastruktúra problémái: - Elavult városi úthálózat (nem megfelelő műszaki állapotú és szűkös kapacitású úthálózat) - Elégtelen parkolási lehetőségek - P+R parkolók hiánya a városhatáron és a belváros határán
10	Turisztikai ágazatban minőségi szolgáltatások hiánya
11	Oktatás-nevelés kapacitásai szűkösek és leromlott állapotúak (infrastrukturális elmaradottság)
12	Magas a burkolt felületek aránya, zöldfelületi rendszer hiányos
13	Nem megfelelő közbiztonság
14	Sérülékeny karsztvízbázis, 44-45%-os hálózati vízvesztesség
15	Városi rekreációs területek állapota elhanyagolt - Zöld rekreációs területek elhanyagolt állapota - Leamortizálódott meglévő játszóterek - Kutyás szabadidős területek hiánya - Vonalas infrastruktúra kiépítetlen A naprakész zöldfelületi kataszter hiánya és környezeti információs rendszer fejlettlensége a klímaváltozás hatásaira való felkészülést és reagálást hátráltatja
16	Elavult épített környezet: - Energetikailag korszerűtlen épületek - Leromlott városrészek, szlömösödés
17	Vállalkozói infrastruktúra kiépítettségének hiánya - Befektetőbarát irodaházak hiánya - Nemzetközi cargo repülőtér hiánya A közúti-vasúti közlekedés összekapcsolása nem megoldott
18	Magas zajterhelés a város egyes részein (zajtérkép)
19	Hiányos kulturális infrastruktúra: Modern rendezvény infrastruktúra hiánya

PROBLÉMA	
	• Belvárosi rendezvények túlsúlya – Rendezvényhiányos városrészek
20	A bentlakásos intézmények (szociális) túlszűfoltak, szűkösek a kapacitások
21	Illegális hulladéklerakók nagy száma
22	Kerékpárút-hálózat hiányos (a városon belül és összeköttetések is hiányoznak a szomszédos településekkel), valamint nem karbantartott

54. táblázat: Miskolc értékei

ÉRTÉK	
1	Kiváló elérhetőség: megyei és országos szinten, közvetlen autópálya-csatlakozási lehetőség, határon átnyúló kapcsolat - Kassa közelsége
2	Ipari Parkok: betelepült nagyvállalkozásokkal működnek
3	Megújuló energiaforrások - geotermia hasznosítás - magas részaránya a távhő szolgáltatásban
4	Közösségi közlekedés zöld fejlesztése (gépjárműpark)
5	Felújított és bővített helyi piacok, termelői piacok, régiségvásár
6	Egyetemváros – magas színvonalú felsőoktatás
7	A városban nagy számban vannak műemlékek és turisztikai jelentőségű épületek (védettség alatt álló épületek)
8	Sokféle sportolási lehetőség (rekortán futópályák, műfüves felújított pálya, felnőtt fitness területek, uszodák, jégkorcsolya-pálya, atlétika pálya, tenispályák stb.)
9	Védett természeti területek, természeti értékek
10	Turisztikai értékek (látnivalók, múzeumok, szálláshelyek, vendéglátóhelyek), egyházi értékek
11	Régészeti lelőhelyek, műemlékek
12	Megújuló bérlet állomány
13	Térfigyelő kamerák
14	Jó minőségű ivóvíz (karsztvízbázis) és termálkutak
15	Helyiek által igénybevehető kikapcsolódási lehetőségek: • Népkert, jégkorcsolya pálya • Miskolctapolca – csónakázó-tó, park • Csanyik: vadspark, Baráthegyi Majorság • Lillafüred: Kisvasút, libegő, vízesés, Hámori-tó stb. • Kilátó, új játszótér Horváth-tető • Fürdők: Barlangfürdő, Selyemréti fürdő, Ellipsum élményfürdő,
16	DVTK Stadion
17	Bükk Nemzeti Park
18	Magas a közművesítettség
19	Népszerű és térségileg / országosan is ismert városi rendezvények:

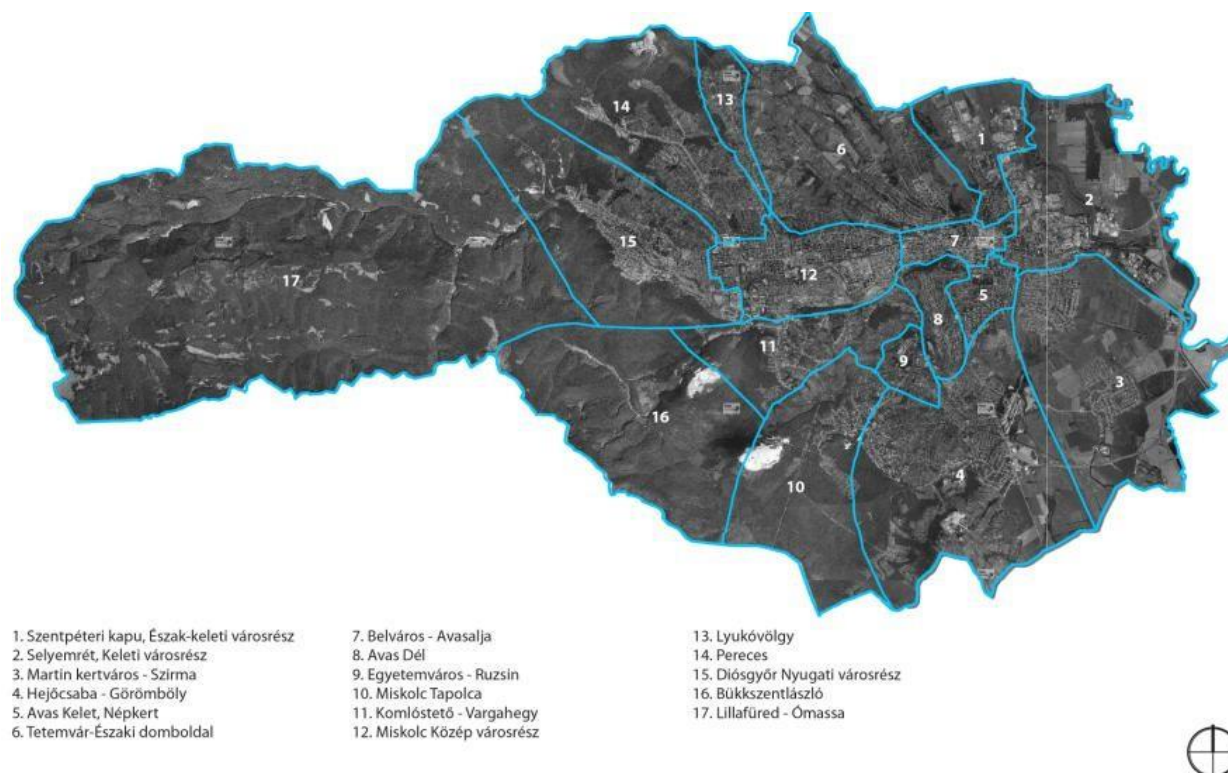
ÉRTÉK	
	• Avasi Borangolás, Kvaterka, • Kocsonya Fesztivál, • GasztroPLACC • CineFest, Múzeumok Éjszakája, Szinva Örökség Napok stb.
20	Egészségügyi és szociális szolgáltatások széles köre elérhető a városban
21	Borospincék – Kisavas, Görömböly
22	Újrahasználati Központ és lakossági szemléletformálás segíti a hulladékcsökkentést
23	Miskolci Nemzeti Színház, mint a kulturális élet központja
24	Avasi Kilátó, mint városi szimbólum

2.3. Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek

2.3.1. A városrészek kijelölése, pontos lehatárolása, lehatárolás indoklása, a városrészek bemutatása

A KSH felosztásában Miskolc 32 városrészre tagolódik, a beépítési mód és a lakáskörülmények függvényében. Tekintettel arra, hogy az elemzés szempontjából nehézkes lenne a 32 városrész áttekintése, ezért ésszerű összevonásokat tettünk és 17 városrészre redukáltuk a területek számát, követve a korábbi Integrált Területfejlesztési Stratégia által alkalmazott lehatárolást.

74. ábra: Miskolc városrészei

Forrás: Integrált Településfejlesztési Stratégia – 2014

55. táblázat: Miskolc ITS-ben használt városrészei

ITS városrészek	KSH városrész lehatárolás
1. Szentpéteri kapu, Észak-keleti városrész	10. Szentpéteri kapu Kelet
	11. Szentpéteri kapu Nyugat
	1. Zsarnai telep – Repülőtér
2. Selyemrét, Keleti-városrész	2. Szondi telep – Csorbatelep
	8. Martin kertvárosi felüljáró
	9. Selyemrét

ITS városrészek	KSH városrész lehatárolás
3. Martin kertváros – Szirma	3. Martin kertváros
	4. Szirma
4. Hejőcsaba – Görömböly	5. Görömböly
	6. Hejőcsaba
5. Avas Kelet – Népkert	7. Avas kelet – Népkert
6. Tetemvár - Északi domboldal	12. Tetemvár
	13. Bábonyiérc
	26. Bedegvölgy-Bodótető
7. Belváros - Avasalja	14. Vologda- Jókai lakótelep
	15. Belváros
	16. Avasalja
8. Avas Dél	17. Avas Dél városrész
9. Egyetemváros - Ruzsin	18. Egyetemváros – Ruzsin
10. Miskolc - Tapolca	19. Miskolc-Tapolca
11. Komlóstető - Vargahegy	20. Komlóstető
	21. Vargahegy
12. Miskolc Közép városrész	22. Békeszálló telep - Muszkás telep
	23. Győri kapu
	24. Új Diósgyőr
	25. Kilián
13. Lyukóvölgy	27. Lyukóvölgy
14. Pereces	28. Pereces
15. Diósgyőr- Nyugati városrész	29. Diósgyőr - Berekalja - Majláth
16. Bükkzentlászló	30. Bükkzentlászló
17. Lillafüred-Ómassa	31. Lillafüred
	32. Ómassa - Jávorkút

A 17 városrész rövid jellemzését a következő táblázat foglalja össze.

56. táblázat: Városrészek rövid jellemzése

Városrész	Leírás
Szentpéteri kapu, Észak-keleti városrész	A Megyei Kórház intézményi beépítettségű; a Katowice lakótelep az 1960-as évek lakótelepeire jellemző beépítésű; a Bosch környéke munkahelyi zóna. A Szentpéteri kapu hagyományos, kertvárosias, családi házas beépítésű, lakóterületi funkciójú. A Szentpéteri kapu keleti része iparterület, munkahelyi terület. A Zsarnai telep egy része iparterület, másik része lakóterületi funkciójú (falusias beépítésű zárvány lakóterület). Arany téri lakótelep lakótelepi beépítésű.
Selyemrét, Keleti-városrész	A Csorba telep kereskedelmi zóna jellegű beépítésű. A volt Húskombinát térsége iparterület, ipari funkciójú körzet. A Tiszai pályaudvar környéke vegyes funkciójú, leromlott lakó- és közlekedési terület. A Szondi telep környékén vegyes funkciójú telephelyek találhatóak. A Selyemrét déli részén zömmel téglából épült lakótelepi épületek találhatóak. A Zsigmondy u. vegyes beépítésű, barnamezős ipari és családi házas zóna.
Martin kertváros – Szirma	Hagyományos, kertvárosias, családi házas beépítésű; hagyományosan lakó funkciójú városrész.
Hejőcsaba – Görömböly	Hejőcsaba déli M3 felé eső területe jelentős kereskedelmi létesítmények zónája, a cementgyár környéke iparterület. Hejőcsaba keleti része hagyományos, kertvárosias, családi házas, valamint alacsony intenzitású lakótelepi beépítésű; alapvetően lakó funkciójú városrész. Hejőcsaba nyugati része hagyományos, kertvárosias lakóterületi beépítésű, részben barnamezős funkciókkal. Görömböly hagyományos, kertvárosias, családi házas beépítésű; alapvetően lakó funkciójú városrész.

Városrész	Leírás
Avas Kelet – Népkert	Avas- Kelet lakótelepi beépítésű. A Népkert keleti része hagyományos, kertvárosias, ill. kisvárosias beépítésű, alacsony intenzitású lakótelep a Népkert nyugati részén.
Tetemvár - Északi domboldal	Bedegvölgy és a Bábonybérc hagyományos, kertvárosias, családi házas beépítésű, valamint új beépítésű lakóterületi beépítésű. Tetemvár hagyományos beépítésű kisvárosias, ill. sűrű beépítésű, falusias. Petőfi tér környéke lakótelepi, illetve belvárosias beépítésű.
Belváros - Avasalja	Belváros avasaljai része hagyományos beépítésű, lakóterületi övezet. Avasalja keleti része vegyes funkciójú lakó- és vendéglátó, domborzathoz illeszkedő telekkialakítással. Vörösmarty úti lakótelep döntően lakótelepi (belváros közeli). Belváros északi része városias, közlekedési csomópont jellegű, a déli rész belvárosi jellegű. A Deák Ferenc tér környéke városias, belvárosi lakó- és kiskereskedelmi zóna, hivatali városnegyed. Vologda városrész lakótelepi beépítésű, a Tizeshonvéd u.-i lakótelep lakótelepi, illetve hagyományos kisvárosias beépítésű. Meggyesalja u. környéke hagyományos, falusias beépítésű. A Kálvin János u. környéke belvárosi, vegyes lakótelepi, intézményi beépítettségű.
Avas Dél	Lakótelepi beépítésű. A Tesco Avas és a városközpont területén kereskedelmi zóna alakult ki.
Egyetemváros - Ruzsin	Egyetemváros intézményi, valamint zártkertes beépítésű; alapvetően oktatási, K+F+I funkciójú terület; eklektikus épület struktúrával. A Ruzsin zártkertes, családi házas beépítésű.
Miskolc - Tapolca	Vegyes intenzitású, családi házas beépítésű lakó, rekreációs és üdülési funkciókkal rendelkező városrész.
Komlóstető - Vargahegy	Komlóstető hagyományos, kertvárosias, családi házas beépítésű. A Komlóstetői lakótelep lakótelepi beépítésű.

Városrész	Leírás
	Vargahegy hagyományos, kertvárosias, családi házas beépítésű, de zárvány.
Miskolc Közép városrész	DAM volt területe barnamezős iparterület. Egykori vasmű lakótelep hagyományos beépítésű munkáslakótelep. Előhelyi – és a Bulgárföldi lakótelepek lakótelepi, ill. hagyományos beépítésű családi házas területek. Bulgárföld kisvárosias, családi házas, ill. munkáslakótelep beépítésű. Újgyőr és a Szent Imre tér környéke lakótelepi, illetve hagyományos beépítésű családi házas beépítésű terület. Tönkölyös területe hagyományos, családi házas beépítésű, iparterületi beépítésű. Győri kapu lakótelepi, ill. hagyományos beépítésű családi házas beépítésű. Szent Anna tér környéke lakótelepi beépítettségű.
Lyukóvölgy	Alacsony státuszú, zártkertes, lakóterületi beépítésű terület.
Pereces	Hagyományos falusias, valamint ipari kolóniás beépítésű terület.
Diósgyőr- Nyugati városrész	Berekalja és a Szilvás hagyományos, családi házas, sorházas, illetve a Szilvás kisebb mértékben ipari terület. Diósgyőr történelmi településmagja kisvárosias, falusias, hagyományos beépítésű, turisztikailag jelentős terület. Tatárdomb vegyes beépítésű, részben ipari, szolgáltatási, részben hagyományos, családi házas terület. Kondor Béla u. környékén hagyományos, családi házas, kisebb részben lakótelepi beépítés a jellemző. Diósgyőri lakótelep paneles lakótelepi, kisebb részben hagyományos, családi házas terület. Kenderföldi- és a Kilián lakótelepi területre lakótelepi beépítés a jellemző. Előhegyi lakótelep lakótelepi, valamint új beépítésű családi házas terület. Majláthon lakótelepi, ill. hagyományos, kertvárosias beépítés jellemző.
Bükkzentlászló	Hagyományos beépítésű, falusias.

Városrész	Leírás
Lillafüred-Ómassa	Lillafüred hagyományos, falusias beépítésű, turisztikai célú beépítésekkel. Ómassa falusias beépítésű.

Forrás: Integrált Településfejlesztési Stratégia (2014)

2.3.2. Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása, helyzetelemzése

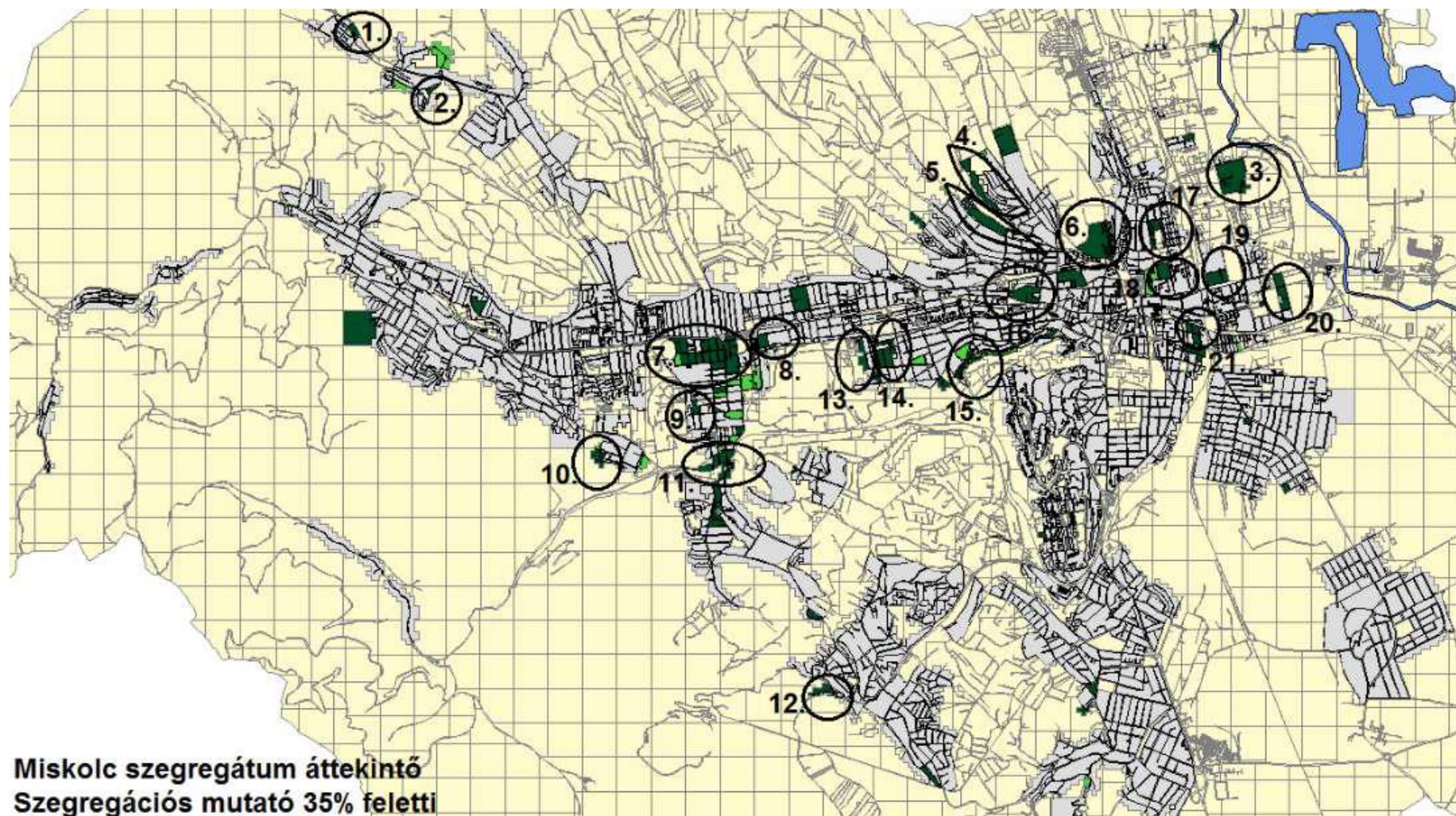
Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021-2028 időszakra vonatkozóan Helyi Esélyegyenlőségi Programban (továbbiakban: HEP) rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat. Az Önkormányzata elkötelezett a leszakadó városrészek felzárkóztatásában, az ott élő lakosság integrációjának elősegítésében és ehhez kötődően életkörülményeinek hatékony javításában. Ennek érdekében a leszakadó városrészek integrációja elősegítése céljából 2020. februárban munkacsoport jött létre, hogy feltárja, elemezze e városrészeket és akciótervet dolgozzon ki a sikeres integrációs folyamatok lépéseinek meghatározására.

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia részeként kell elkészíteni Miskolc város Antiszegregációs Programját, amelynek kidolgozása a következő lépésekből áll:

- szegregátumok, illetve szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása,
- az azonosított területek helyzetelemzése,
- célkitűzések és beavatkozások megfogalmazása.

A szegregátumok és a szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolását a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 10. mellékletében meghatározott módszertan szerint a KSH végezte el a 2011. évi népszámlálási adatok alapján, az ún. szegregációs mutató kiszámításával. A KSH 2011-es népszámlálási adatai alapján szegregátumként azon egybefüggő, körül határolható területek kerültek meghatározásra, ahol legalább 50 fő népességet alapul véve, a szegregációs mutató (legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül) értéke az érintett területen 35% feletti. Miskolc esetében 21 belterületi és 10 külterületi szegregátumot azonosítottak, amelyet az alábbi táblázatban foglaltunk össze.

75. ábra: Belterületi szegregátumok elhelyezkedése a KSH térképén

Forrás: KSH

A város 31 szegregátumát és az ott élők demográfiai jellemzőit az alábbi táblázatban foglaljuk össze. Összesítve elmondható, hogy a városban a 2011-es népszámláláskor 8565 fő élt 35%-os szegregációs mutató fölötti jellemzőkkel bíró területen, a legnagyobb lélekszámú szegregátum Lyukóvölgy volt (1714 fő) külterületen, a belterület szegregátumok közül a 7. számú (Vasgyár) számított a legnagyobbknak 1120 fővel.

57. táblázat: Szegregátumok Miskolcon a 2011-es népszámlálási adatok alapján

[illegible]

Miskolc - Szegregátumok adatai										
A szegregációs mutató (legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül) értéke az érintett területen 35% feletti és a területen élő népesség száma eléri az 50 főt										
Forrás: 2011. évi népszámlálás										
Mutató megnevezése	Annabánya (Külterület)	Bodótető (Külterület)	Bábonyibérc (Külterület)	Csermőke (Külterület)	Erenyővölgy (Külterület)	Lyukóbánya (Külterület)	Lyukónvölgy (Külterület)	Muszkástelep (Külterület)	Vargaoldal (Külterület)	Ózugró (Külterület)
Lakónépesség száma	196	64	118	144	410	767	1714	132	52	191
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	36,2	31,3	23,7	29,9	32,9	40,4	34,2	25,0	32,7	25,7
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	56,6	53,1	62,7	62,5	54,1	51,5	57,0	68,2	63,5	59,2
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	7,1	15,6	13,6	7,6	12,9	8,1	8,8	6,8	3,8	15,2
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	57,7	47,1	43,2	40,0	40,5	78,0	61,9	52,2	45,5	50,4
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	2,2	2,6	0,0	10,5	4,7	1,2	1,9	1,6	0,0	2,6
Lakásállomány (db)	48	27	51	58	158	151	464	35	18	70
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	83,3	88,9	90,2	70,7	53,8	83,4	65,5	65,7	77,8	57,1
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	73,9	73,5	74,3	75,6	76,1	77,5	76,0	67,8	72,7	69,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	46,8	47,1	35,1	37,8	36,9	64,8	52,4	38,9	39,4	43,4
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	24,2	24,4	23,5	24,7	21,5	21,5	22,7	30,2	27,3	28,9
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	63,3	66,7	64,6	68,5	68,8	55,5	62,2	45,2	62,5	65,2
Állandó népesség száma – a mutató a település egészére állítható elő, szegregátumokra nem										
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	72,4	20,0	73,7	43,5	58,5	88,9	70,2	75,9	88,9	77,1
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	73,5	73,4	70,3	71,5	72,0	71,6	74,3	63,6	73,1	72,8
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	44,2	41,2	45,7	43,9	53,9	58,7	45,9	39,6	35,7	32,7
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	26,9	29,4	22,9	22,0	40,0	41,3	28,2	22,9	35,7	17,3
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	83,3	87,5	89,4	69,2	48,9	82,6	64,1	66,7	75,0	56,1
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	31,3	79,2	53,2	34,6	36,0	26,4	40,7	33,3	43,8	37,9

Forrás: KSH, 2011.

A KSH meghatározása alapján a 30-34% közötti szegregációs mutatóval rendelkező helyek veszélyeztetett területnek számítanak. Miskolc területén 30% feletti szegregációs mutatóval rendelkezik további 10 szegregátum, amelyből 7 belterületen és 3 külterületen helyezkedik el. A legnagyobb lélekszámú a külterületen található Dimitrovhegy (207 fő) volt, összesen szegregációval veszélyeztetett területen a városban 964 fő élt 2011-ben.

58. táblázat: Szegregációval veszélyeztetett területek

Miskolc - Szegregátumok adatai											
A szegregációs mutató (legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül) értéke az érintett területen 30% feletti és a területen élő népesség száma eléri az 50 főt											
Forrás: 2011. évi népszámlálás											
Mutató megnevezése	Miskolc összesen*	(Kópad u. mindkét oldala)	(Alsószinva u. - Vasgyári út - Ögyártér - Fűrdő u. - Sás u. - Sétány u. - Vasgyári út)	(Topiczter J. u. - Ballagi K. u. - Ima u. - Kabar u.)	(Mester u. - Gözon L. u. - Jászai M. u. - Mester u. - Kabar u.)	(Tégyagyári u. - Gözon L. u. - Örs u. - Tecssey F. u. - Jedlik Á. u. - Magyar u.)	(Csákány u. - Cinka P. u. - belterületi határ - Verseny u.)	(Dobó I. u. - Barcsay Á. u. - Szövő u. - Bercsényi M. u.)	Dimitrovhegy (Külterület)	Kiskőbánya (Külterület)	Középruzsin (Külterület)
Lakónépesség száma	167754	85	55	101	74	56	82	117	133	54	207
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	13,6	17,6	20,0	21,8	24,3	16,1	20,7	16,2	34,6	20,4	24,6
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	62,1	71,8	60,0	61,4	60,8	66,1	74,4	67,5	52,6	59,3	64,3
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	24,3	10,6	20,0	16,8	14,9	17,9	4,9	16,2	12,8	20,4	11,1
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	11,9	41,0	33,3	45,2	46,7	43,2	63,9	43,0	35,7	43,8	37,6
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	23,7	3,8	5,3	13,1	4,7	0,0	0,0	6,4	3,9	5,4	7,3
Lakásállomány (db)	76539	31	21	40	23	27	21	40	72	24	78
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	6,2	38,7	38,1	32,5	39,1	51,9	28,6	32,5	58,3	54,2	37,2
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	42,1	55,7	54,5	62,9	60,0	64,9	65,6	68,4	72,9	53,1	57,1
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	9,0	34,4	30,3	37,1	33,3	37,8	49,2	30,4	32,9	31,3	31,6
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	53,8	40,3	44,1	36,4	40,8	34,1	33,9	29,1	24,4	41,7	40,7
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	41,7	29,6	55,0	51,4	31,8	56,5	43,5	58,5	61,9	48,0	48,1
Állandó népesség száma – a mutató a település egészére állítható elő, szegregátumokra nem	162713										
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	28,7	59,3	66,7	45,8	70,0	71,4	71,4	68,0	57,9	86,7	56,1
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	55,7	57,6	67,3	69,3	56,8	57,1	48,8	64,1	72,9	53,7	61,8
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	15,5	25,0	16,7	22,6	37,5	41,7	50,0	40,5	47,2	40,0	27,8
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	9,2	19,4	11,1	12,9	25,0	29,2	33,3	19,0	47,2	28,0	19,0
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	5,4	37,0	35,0	26,5	38,1	43,5	25,0	31,6	33,3	47,4	34,2
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	10,8	22,2	10,0	14,7	28,6	52,2	5,0	44,7	16,7	26,3	28,8
* Az oszlop tartalmazza a lakcím nélküli hajléktalanok (122 fő) adatait											

Forrás: KSH

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021-2028 időszakra vonatkozóan Helyi Esélyegyenlőségi Programban (továbbiakban: HEP) rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat. Az Önkormányzata elkötelezett a leszakadó városrészek felzárkóztatásában, az ott élő lakosság integrációjának elősegítésében és ehhez kötődően életkörülményeinek hatékony javításában. Ennek érdekében a leszakadó városrészek integrációja elősegítése céljából 2020. februárban munkacsoport jött létre, hogy feltárja, elemezze e városrészeket és akciótervet dolgozzon ki a sikeres integrációs folyamatok lépéseinek meghatározására. A Munkacsoport az elvégzett empirikus kutatás eredményeként, a friss adatokat figyelembe véve 2021-ben 16 leszakadó városrészt határolt le. A változások okai között az egyes területek összefüggővé válása, egyes területek megszűnése áll. Megjegyzendő továbbá, hogy új leszakadó városrészek alakultak ki az elmúlt időszakban.

59. táblázat: A Munkacsoport által definiált leszakadó városrészek felsorolása lehatárolással

Leszakadó városrészek a területi egybefüggőségek figyelembevételével; a Munkacsoport lehatárolása	Lehatárolás a 2011-es adatokban szereplő megnevezések szerint (szegregációs mutató értéke 35% feletti)
1. Erenyővölgy	Erenyővölgy
2. Lyukóvölgy	Lyukóvölgy és Lyukóbánya
3. Annabánya	Annabánya
4. Őzugró	Őzugró
5. Vasgyár	Vasgyár (Andrássy u.-Harmadik u. - Fürdő u. - Mátyóki Á. U. - Ballagi K. u. - Alsószinva u. - Kabar u. - Tizenegyedik u. - Tizedik u. - Vasgyári újtelep - DVTK stadion - Andrássy u. - Kilencedik u. - Vasgyári újtelep - Hetedik u.)
6. Bodótető	Bodótető
7. Rózsás dűlő	Új szegregátum a Tesco felett!!
8. Galagonyás sor	Belterületi határ - Galagonyás sor nyugati oldala a Borostyán utcáig
9. Bábonybérc	Bábonybérc Új telep mindkét oldala - Bábonybérc sor - Bábonybérc Felső sor - Tinódi u. - Feszty Á. u.
10. Avasalja	Domb u. - Avasalja u. - Csonka sor - Nagy Avas csonka sor - Teleki sor - Danyi völgy - Tóth sor
11. Csermőkei út	Csermőke
	Muszkástelep (Külterület)
	Vargaoldal
12. Csermőke dűlő	Új szegregátum a Csermőkei út felett!!
13. Tetemvár	Belterületi határ - Tetemvár középsor - Tetemvár alsó sor - Arany J. tér - Laborfalvi R. u. - Temető u. – földút
14. Gizella út	Hadirokkantak útja - Lenke u. - Vörösmarty M. u. - Gizella u. - Bors vezér u. - Sarolta u.
15. Szondy utca	József A. u. - Szondy Gy. u. - Tüzér u. - Buzogány u.

Leszakadó városrészek a területi egybefüggőségek figyelembevételével; a Munkacsoport lehatárolása	Lehatárolás a 2011-es adatokban szereplő megnevezések szerint (szegregációs mutató értéke 35% feletti)
16. Sajószigeti út	Sajószigeti u. - Vikend telep a Sajórajáró út vonaláig - névtelen u. - Zsigmondy V. u.

Forrás: Miskolc Megyei Jogú Város: Munkacsoport a leszakadó városrészek integrációjának elősegítésére, 2020-2021.

Az ITS 2014-ben készített antiszegregációs programja a KSH szegregációs adatbázisát vette alapul (a KSH szegregátumnak tekinti a fizikailag egybefüggő, minimum egy háztömbből, négy utca vagy közterület között elhelyezkedő ingatlanokból álló településrészt, ahol - az alacsony státuszú lakosság az aktív korú népességen belül, legfeljebb 8 általános iskolai végzettséggel rendelkező és munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya - **a szegregációs index értéke eléri az 50%-ot**, és minimum 50-en élnek az adott körülhatárolt területen). Ennek alapján KSH a 2011. évi állapotnak megfelelően Miskolcon 13 szegregátumot határolt le, a változásokat e területek szerint ismertetjük. A 2018-as ITS módosításkor már a 35%-os szegregációs mutató szerinti KSH lehatárolás szerepel.

A szegregátumok bemutatása megtörtént 2014-ben az előző ITS elkészítésekor, mivel azóta nem volt újabb népszámlálás, így jelenleg is ez a lehatárolás van érvényben. Jelen dokumentumban a Leszakadó Városrészek Munkacsoport által feltárt kutatás eredményeire alapozva 13 szegregátum helyzetelemzését tudjuk elvégezni, amely a 2011-es adatokhoz képest frissebb képet mutat ezekről a területekről. A Munkacsoport felmérése a területeken dolgozó szakemberek, civil szervezetek, intézmények tapasztalataira, továbbá becsült adatokra épített.

1. szegregátum: Sajószigeti u. - **Víkend telep**- Névtelen u. - Zsigmond Vilmos u.

A városrész népessége 140 fő, a lakosok 60%-a él mélyszegénységben, 40%-ra becsülhető a romák aránya. A 0-3 év közötti gyerekek 70%-a, a 3-6 év között 60%-a, a tanköteles korú gyerekek 40%-a veszélyeztetett. Az iskola csak tömegközlekedéssel érhető el, viszont a megálló messze van a lakóhelyektől. Az aktív korú lakosok foglalkoztatása alacsony, kb. 10%-os. Egészségügyi szolgáltatás nem érhető el a városrészben. A családok kis alapterületű, alacsony komfortfokozatú lakásokban élnek, jellemző a rossz állapotú zártkerti ingatlanok lakhatási célú használata.

2. szegregátum: Üteg u. - **Szondy György u.** - Tüzér u.- Szekerész u. - Baross Gábor út - Szekerész u.

A városrész népessége 275 fő, a lakosok 80%-a él mélyszegénységben, 80%-ra becsülhető a romák aránya. Mind a 0-3 év közötti gyerekek, a 3-6 év közötti és a tanköteles korú gyerekek veszélyeztetettségének aránya 90%-ra tehető. Az aktív korú lakosság 60%-a dolgozik alkalmi munkákból, segédmunkákból, szakmunkákból. A családok kis alapterületű, alacsony komfortfokozatú lakásokban élnek, jellemző a rossz állapotú zártkerti ingatlanok lakhatási célú használata. A lakosság egy része az elmúlt években vidékre vagy a város külterületi szegregátumaiba vándorolt, kis részük kapott cserelakást.

3. szegregátum: Álmos utca

A Telep felszámolódott, a lakosság vidékre vagy a város külterületi szegregátumaiba vándorolt, kis részük kapott cserelakást.

4. szegregátum: Hadirokkantak útja - Lenke u. - Bors vezér u. - Sarolta u.

A Munkacsoport lehatárolásában Gizella u. szerepel, a szegregátum részben felszámolódott.

Jelenleg a lakosságszám 40 fő, mélyszegénységen él 90%-uk. A 0-3 éves közötti gyerekek 90%-a, a 3-6 éves közötti gyerekek 57%-a veszélyeztetett. Az oktatás minősége nem megfelelő, a problémás tanulók magántanulói státuszba kerülnek. Az aktív korú lakosok 20%-a rendelkezik munkahellyel, általánosságban segédmunkát végeznek. Egészségügyi ellátás, iskola elérhető a szegregátum közelében. A területen már kevés önkormányzat szociális bérlakás van. Az ide tartozó Gizella utcán pl. 2 bérbe adott, 1 üres, Sarolta utcán 1 bérbe adott. Egyéb önkormányzati lakás a területen nincs. Az elmúlt időszakban az önkormányzat több lakást is értékesített ezen a területen. Az önkormányzat felújítást egyelőre nem tervez.

5. szegregátum: Tetemvár felsősor - Tetemvár középsor - Tetemvár alsósor- Arany János tér nyugati része - Petőfi Sándor tér északi része

A Tetemvár a harmadik legnagyobb lakosságszámú (500 fő) szegregátum, a belvároshoz közeli elhelyezkedés okán sürgős beavatkozásra van szükség a lakosság és terület felzárkóztatása érdekében. A lakosok kb. 40%-a él mélyszegénységben, 90%-a roma származású. A lakosság száma növekvő tendenciát mutat. A 0-3 év közötti gyerekek 67%-a, 3-6 év közöttiek 25%-a, a tanköteles korú gyerekek 50%-a veszélyeztetett. Az iskolából való kimaradás aránya magas, kb. 85%-os. Az iskolázottság alacsony, az inaktív népesség aránya magas. A lakosság kb. 20%-a rendelkezik munkával. A városrész területén borospincék találhatók, az infrastrukturális fejlesztése a domborzati viszonyok és alépítettség miatt nehezen kivitelezhető. A lakásoknak több mint a fele komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakás, a lakások egyharmada egyszobás. A házakban több generáció él, a szennyvíz rendszer nincs kiépítve, vezetékes víz, központi gázfűtés nincs, az utak állapota rossz. Szemétszállítás kiterjed a területre, de sokan nem fizetik a díjat, így a szegregátumban a lerombolt, elhagyott ingatlanokon felhalmozódott a hulladék, háztartási szemét, amelynek következményeként a patkányok, rágcsálók elszaporodtak. Az iskolák nem szegregáltak, de az iskolán belül jelen vannak szegregált osztályok. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Közösségi Háza nyújt különböző szolgáltatásokat a szociális problémák enyhítésére pl. mosás, tisztálkodási lehetőség, szociális ügyintézés.

6. szegregátum: Bábonyiérc Új telep

Bábonyiérc, a belvároshoz közeli, attól Észak-nyugatra elterülő, kertvárosi terület. A városrész dombos, a dombok között a Pece-patak különböző ágai folynak. Bábonyiérc lakossága 450 fő, vegyesen élnek roma (80%) és nem roma származásúak, egyszerű, szegényes körülmények között. Jellemző a többgenerációs családmódel, ahol nagycsaládonként sok a kisgyermek és nagy a munkanélküliség. A családok komfort nélküli, félkomfortos ingatlanokban élnek. A tartós munkanélküliség egyre magasabb, a foglalkoztatottak alacsony presztízssú munkát végeznek. A becslések szerint az aktív korúak kb. 40%-ának van munkája, a családok 15%-ánál egyáltalán nincs kereső aktív korú tagja. A gyerekek kb. 70%-a veszélyeztetett. Az iskolás korú gyermekek jellemzően nem a közeli közoktatási intézménybe járnak, a tömegközlekedést - bérlet hiányában - sok család nem veszi igénybe, így nagy távolságokat kell gyalogosan bejárniuk. A telep egész területén rendelkezésre áll a gáz és villany-szolgáltatás, de csak néhány család esetében történt meg a bevezetés. Ez főként a nem-roma családok által lakott ingatlanokra jellemző. A legtöbb család a közkútról hordja a vizet. A településrészen hiányos burkolatú, kátyús utak, földutak, vagy zúzalék kővel feltöltött utak találhatók. Mivel a csatornahálózat nincs kiépítve, ezért a lakók a szennyvizet az udvarra és a közterületre (járdára, utcára) engedik. A szemétszállítás biztosított, de a díj fizetés hiányában az udvarokon halmozódik fel a szemét, a patkányok elszaporodtak. A lakosok gyakran nem rendelkeznek lakcím kártyával, így elesnek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezménytől, továbbá a szociális védőháló sem elérhető. Az alkohol és droghasználat különösen a fiatalok körében elterjedt.

A területen lakás célú önkormányzati ingatlan nincs. Itt is az a jellemző, hogy a földterület önkormányzati tulajdon, de a felépítmény másnak a tulajdonában van. Összesen 10 beépítetlen területe van az önkormányzatnak (kis alapterületű udvarok, ahonnan az idegen tulajdonú felépítmény már nagy részben elbontásra került. A szegregátum felszámolása és a MÉSZ szerinti parkosítás akadálya, hogy nagyon sokan laknak itt saját tulajdonú, leromlott állapotú lakásokban.

7. szegregátum: Muszkás telep - Ruzsini utca - Deszkásoldal dűlő - Tóth sor - Domb u. - Avasalja u. - Csonka sor - Nagy Avas csonka sor- Teleki sor - Danyi völgy - Deszkásoldal dűlő.

A városrész népessége 1500 fő, 80 %-a mélyszegénységben él, a roma lakosság aránya 90%. A gyerekek 70-80%-a veszélyeztetett. Az iskolából való kimaradás arány magas, 50%-a 8 osztályt sem végzi el. Az általános iskola csak gyalogosan közelíthető meg. A munkaképes korú lakos kb. 30%-a dolgozik, többnyire közfoglalkoztatásban. A háztartások 20%-ban egyáltalán nincs kereső családtag. Áramszolgáltatás van a legtöbb házban, esetenként feltöltős villanyóra formájában. A vizet közkútról hordják az itt élők. A gázszolgáltatás, csatornázás, szemétszállítás nincs megoldva. Legtöbbször fával fűtenek. A családok kis alapterületű, alacsony komfortfokozatú lakásokban élnek, jellemző a rossz állapotú zártkerti ingatlanok lakhatási célú használata.

8. szegregátum: Kalló u. - Békeszálló telep - Csillag u. - Orsó u. - Nap u. - Szövő u. – Tímár Malom u.

A telep felszámolása megvalósult.

9. szegregátum: Számozott utcák (Andrássy u. - Kilencedik u. - Vasgyári újtelep - Hatodik u. - Andrássy u. - Harmadik u. - Első u. - Negyedik u. - Második u.- Fürdő u. - Mányoki Ádám u. - Ballagi Károly u. - Alsószinva u. - Kabar u. - Tizenegyedik u. - Tizedik u. - Vasgyári újtelep – DVTK stadion északeleti oldala)

A szegregátum lakossága 1400 fő, mélyszegénységben élők aránya 35%, a romák aránya 40%. A 0-3 év közötti gyerekek 16%-a, 3-6 év közöttiek 17%-a, tanköteles korúak 15%-a veszélyeztetett. Általános iskola és középiskola is megtalálható a területen. Az aktív korúak 65%-a rendelkezik valamilyen munkahellyel közfoglalkoztatásban vagy egyéb betanított munkakörben. A háztartások kb. 40%-ában nincs kereső családtag. A háztartások kb. egynegyede nem rendelkezik közüzemi szolgáltatásokkal, s szintén egynegyede nem képes fizetni az elérhető közművekért. Sokan nem fizetnek hulladékszállítási díjat, itt is megjelennek az illegális hulladéklerakók. A lakások kis alapterületűek, nem megfelelő komfortfokozatúak. A szegregátum körzetében elérhetőek egészségügyi szolgáltatások, a lakosság 25%-át teheti ki azoknak a száma, akiknek nincs társadalombiztosítása.

TOP-6.7.1-16-MI1-2017-00001 - Miskolc város leromlott városi területeinek rehabilitációja – Vasgyári program; valamint a beruházási projekthez TOP-6.9.1-15-MI1-2016-00001 - Társadalmi integrációt elősegítő beavatkozások a Vasgyárban című projekt keretében megvalósult tevékenységek:

10 lakás elkészült 2018.12.01.

További műszaki tartalom: (kivitelező közbeszerzése folyamatban)

- 32 db önkormányzati szociális bérlakás megújítása,
- Vasgyári u. 24. sz. alatt lévő Községi Ház részleges felújítása a hozzá tartozó kerttel és kerítéssel együtt,
- eszközbeszerzés a Községi Házba,
- Vasgyári kolónia liget megújítása (Topiczer J. u. - Lónyai M. u. - Irma u. közötti zöldfelületen) és gyermek kondipark létesítése,
- Kabar utcában a szociális bérlakások (38 db) lebontása, terület rekultiválása és játszótér (focipálya) létesítése.

A Számozott utcák Ötödiktől-Kilencedikig terjedő részét ingatlanfejlesztés miatt fel kell számolni, több lépcsőben. A Tizediktől a Stadion felé már valamennyi lakás elbontásra került. Az Ötödik és a Hetedik u. páros része, valamint a Vasgyári újtelep utca által határolt területen jelenleg még 20 máltai bérlő és 18 önkormányzati bérlő család van, ezt a területet 5 éven belül kell kiüríteni és azt követően bontani. E területen kívül eső részek felszámolás folyamatos, a költöztetések menetének megfelelően. Ezen a részen már csak 8 önkormányzati bérlő család lakik. A Harmadik és a Negyedik utcai lakások teljes felújítást nyertek, kisebb részben saját felújítás, nagyobb részben a jelenleg futó TOP-6.7.1 projekt keretében. Az Első és Második utcán csak felújított, magas komfortfokozatú önkormányzati lakások vannak, két tömbben. Az épületek teljes felújítása és korszerűsítése 17 éve történt. Kabar 42-56. bontása teljes bontása 2022. évben megvalósul. A Vasgyár-Andrássy u. területén van jelenleg 8-10 üres lakás, ami felújításra érdemes lehet a műszaki vélemény függvényében.

10. szegregátum: Gózon Lajos u. - Puskin u. keleti oldala.

A Puskin u. lévő valamennyi szociális lakás bekerült a jelenleg folyó TOP-6.9.1-15-MI1-2016-00001 – Társadalmi integrációt elősegítő beavatkozások a Vasgyárban- c. projektbe. A felújítást követően itt üres önkormányzati szociális bérlakás nem lesz. Gózon Lajos utcában szintén valamennyi üres lakás felújítása a projekt keretében megtörtént.

11. szegregátum: Iglói u. - Várhegy u. északi oldala.

A lakosságszám csökkent, önkormányzati bérlakásban 3 bérlő család lakik még itt, de az ő elhelyezésük is folyamatban van.

Külterületi szegregátumok (12. és 13. szegregátum) Lyukóbánya, Lyukóvölgy

A szegregátum lakosságának száma becslések szerint 3000 fő, mélyszegénységben él 90%-uk, s a romák aránya is 90%-ra tehető. A területen élő lakosok kb. felének nincs lakcímkártyája, az ingatlanok tulajdonosi viszonyai rendezetlenek, illegális lakásfoglalások is jellemzőek. A 0-3 éves korú gyerekek 78%-a, 3-6 éves korúak 78%-a, tanköteles korúak 50%-a veszélyeztetett. Az iskolából való lemorzsolódás aránya magas, az oktatási intézmények messze vannak a külterületektől. A tömegközlekedés elérhető, amennyiben a bérletet tudja a család biztosítani, azonban a lakóhelytől a buszmegállókig nagy távolságokat kell a gyerekeknek megtenni, az utak rossz minőségűek. Az aktív korúak kb. 40%-a dolgozik közfoglalkoztatásban, segédmunkásként vagy nem bejelentett alkalmi munkával rendelkeznek. A háztartások 30%-ában egyáltalán nincs kereső családtag. Lyukóvölgyben a lakosság 90% számára elérhetetlen a vezetékes vízszolgáltatás. Áram gyakorlatilag minden ingatlanban van, de kb. 40%-ban nem legálisan. Gázszolgáltatás nincs, kivéve néhány ingatlan. Szennyvízcsatorna nincs. Zúzalékos, kátyús, sáros, nehezen járható utak, erdős ösvények jellemzőek a szegregátumban.

TOP-6.6.1-16-MI1-2017-00002 „Miskolc, Lyukó városrészben új orvosi rendelők építése” c. projekt keretében 2021. áprilisában átadásra került egy új építésű orvosi rendelő (hrsz.77591), melyben a védőnők is helyet kapnak.

TOP-6.9.1-16-MI1-2020-00001 – Társadalmi együttműködés elősegítése Lyukóvölgyben- projekt zárása 2023. februárban (2020 óta fut a projekt)

2.3.3. Egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek

2.3.3.1. Barnamezős területek

Barnamezőknek nevezzük azokat a területeket, amelyeket korábban ipari vagy kereskedelmi célokra használtak, és alacsony koncentrációjú veszélyes ipari hulladékkal vagy szennyezéssel voltak terhelve. Mindezek ellenére mégis lehetséges a terület újrahasznosítása, a megtisztítását követően. Vannak olyan esetek is, amikor akkor használják ezt a fogalmat, hogyha felhagyott a terület és nem feltétlenül szennyezett.

A gazdag ipari múltból, a hagyományos iparágak korábbi jelenlétéből adódóan számos alulhasznosított barnamezős terület van jelen a város bel- és külterületén is. A barnamezős, elhanyagolt területek rehabilitációja, újragondolása, városképbe való környezetbarát, tudatos módon történő illesztése sok lehetőséget kínál a városvezetés számára.

Miskolcon és környékén **négy jelentősebb, elkülöníthető barnamezős terület** található.

Három ezek közül (**DAM, DIGÉP, Lyukóbánya**) egymás szomszédságában fekszik. Az ipari negyed eredetileg a város szélén, Diósgyőr és Miskolc közé épült, de a település „körbenőtte” azt.

A **negyedik terület az ún. Északkeleti Iparterület** közel 300 ha területen helyezkedik el.

A város jelenleg is aktívan foglalkozik ezen barnamezős területek rekultivációs lehetőségeinek vizsgálatával.

Diósgyőri Acélművek (DAM) és DIGÉP

A közel 200 hektáron elhelyezkedő kohászati és a 45 hektáros DIGÉP-telephely a város belsejében fekszik. Az egykori Vasgyár és jogutódjai a múlt század utolsó évtizedeiben lényegében befejezték a működésük idejében az egész város életét jelentősen meghatározó tevékenységüket. A terület funkcióváltását megnehezíti, hogy sűrűn beépített és nagy része kihasználatlan.

A terület régóta degradálódott területnek számít, melyet a tulajdonviszonyok rendezetlensége miatt nem sikerült eddig revitalizálni. A fejleszteni kívánt terület közel százharminc hektáron terül el, s szinte teljes egészében magánkézben van, a település barnamezős területei közül ez a legnagyobb, és egyben a leginkább funkcióvesztett terület is. A tulajdoni problémák mellett számos kivetnivaló található a területen, mint például az elhagyatott, leromlott állapotú, omladozó épületek, felhagyott vasúti sínek, zöldfelületek rendezetlensége, gyomosodás, elburjánzott növényzet. Az utak burkolata, és a közvilágítás hiánya is érzékelhető. Az ipari hasznosítás következtében a talaj leromlott állapotú. Az egykori Vasgyár és jogutódjai a múlt század utolsó évtizedeiben lényegében befejezték a működésük idejében az egész város életét jelentősen meghatározó tevékenységüket. Azóta időről időre felmerül az így kialakult helyzet megoldásának javaslata. A jelenleg hatályos Településszerkezeti Terv és Helyi Építési Szabályzat is tartalmaz javaslatokat a terület sorsának rendezésére. Jellemzően azok a területek tudtak fejlődni, átalakulni, melyek közvetlenül kapcsolódtak a közterületekhez és önálló telekként helyrajzi számhoz jutottak.

Miskolc fő közúti közlekedési útvonalai közül a DAM területét:

- észak felől a Déli tehermentesítő út (Kiss Ernő u.)
- dél felől a 2519 j. összekötő út határolja (Csermőkei út).

A Déli tehermentesítő út átlagos napi forgalma 24.000 jármű, a 2519 j. úté 7.800 jármű. A 2519 j. út kapacitáskihasználtsága 50%, Déli tehermentesítő úté 31%. Kapacitása hosszútávon megfelelő. A teherforgalom aránya 20%.

Miskolc Város jelenleg érvényes szerkezeti tervén rögzíti, hogy az egykori DAM területén belül a Kiss Ernő úttal párhuzamos nyomvonalon kelet-nyugat irányú gyűjtőút megvalósítása szükséges a terület feltárhatósága miatt.

A fő útvonalak áthaladnak a városközponton, jelentős forgalmi terhet rakva ezzel a központ hálózatára. A 2519 j. út megkerüli a városközpontot részben tehermentesítve azt, viszont a Ruzsinszőlő dűlőt és a Gózon Lajos utcai csomópontot leszámítva nincs közúti kapcsolata az úttól északra elhelyezkedő városrészekkel. Az út vonalvezetése dombvidéki jellegű, ami jelentősen csökkenti kapacitását.

A több évtizede felhagyott gyárterületen a természetes vegetáció „a számára lakható” területeket visszahódította, azonban e területek fejlesztésére csak a gyár egész területére kiterjedő egységes zöldfelületi koncepció kialakítása során lehet javaslatot tenni, melyet a jelenleg felülvizsgálat alatt levő teljes közigazgatási területet érintő módosítás tartalmaz majd. Az újonnan kialakítandó utak mentén jellegadó fasorok telepítése javasolt, melyek hálózat-szerűen kapcsolódhatnak a morfológiából adódóan jelenleg is meglévő „zöld foltokhoz”.

Lyukóbánya

A 2006. évben hivatalosan is megszűnt Lyukóbánya üzemterülete Miskolctól alig 10 km-re, északra helyezkedik el. A borsodi medence több mint két évszázados szénbányászati múlttal rendelkezik. Ezen belül Lyukóbánya 68 évre tekinthet vissza.

A Lyukószén Bányászati Befektetési Kft. 2004. január 5-től volt üzemeltetője, június 1-től tulajdonosa is lett Lyukóbányának. Lehetősége volt a szeptember végéig tartó széntermelésre, majd a bánya végleges bezárásának kötelezettségét kellett teljesítenie.

Bár a bányamező jelentős feltáratlan készlettel rendelkezik, a szén magas kéntartalma miatt a jelenlegi környezetvédelmi jogszabályok értelmében nem értékesíthető. Így a bezárás elkerülhetetlen volt. A bánya tehát bezárt, de hátra maradt egy nagymúltú iparterület értékes ingatlan együttesével, továbbá sok bányászathoz és sok azon kívül is értékesíthető eszközzel, anyaggal.

A Lyukószén Bányászati Befektetési Kft. további tevékenysége az így rendelkezésre álló vagyron hasznosítására irányul. A bánya bezárása óta hazai és külföldi bányavállalkozók megvásárolták a bányászati eszközök még hasznosítható részének javát. Sikeresen értékesíteni más anyagok és eszközök jelentős részét is. Az ingatlanok nagyobb értéket képviselő része alapját képezi egy több éves időtartamban megvalósuló szociális ellátó beruházásnak. A terület másik hermetikusan leválasztható része kisebb ipari tevékenységek végzéséhez biztosít területet, épületeket, esetleg eszközöket is. Saját működtetésben jól felszerelt faipari műhely is található az üzemtéren.

Az elmúlt években 2 uniós projekt (GINOP) is indult a Lyukószén Kft-nél: a projekt célja az egyszer használatos és egyéb műanyag termékeket helyettesítő késztermékek előállítása papírszívószál gyártó üzem kialakítása által, azaz műanyag szívószálak kiváltása normál körülmények között 100%-ban lebomló alapanyaggal. A termelés felfutását követően mintegy 50 millió db/év papírszívószál gyártása fog történni a társaságnál.

3. MELLÉKLETEK

3.1. melléklet: Közművelődési megállapodások

Szervezet neve	Ellátási körzet	Ellátandó feladat
Bányász Kulturális Egyesület	Pereces városrész	A városrész közműv. ellátása, bányász hagyományok ápolása, bányász zenekar működtetése
„Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Betegeiért” Alapítvány	Miskolc város egész területe	Egészségközpontú szemléletformáló, ismeretterjesztő tevékenység
Borsodi Magyar Közösségek Szövetsége MENTE Egyesület	Miskolc város egész területe	Hagyományőrző rendezvények, tanfolyamok szervezése
„Bükkalja Táncszínház” Alapítvány	Miskolc város egész területe	A magyarországi és az erdélyi néptáncok hagyományhű ápolása, a néptánc improvizációs magas szintű tolmácsolása; a magyar tánc hagyomány megismerése és megismertetése; a Kodály Zoltán életmű megvalósítása; hagyományőrző, művészeti tevékenység; a felnőtt korosztályok számára szervezett néptánc csoportok létrehozása; továbbfejlesztő hagyományőrzés.
Dialóg a Közösségekért Közhasznú Egyesület	Miskolc város egész területe, de elsősorban az Avas városrész	Az Avasi Községi Kávészó működtetése; Az Avas városrész közösségi kezdeményezéseinek támogatása; a közösségi terek koordinálása, közösségi alkalmak szervezése; képzések, tanulási alkalmak részére helyszín biztosítása; partnerségi és szakmai, illetve szakmaközi tevékenységek szervezése és támogatása; a közösségfejlesztő és szervező munkában való részvétel.
Eleven Föld Községi és Szolgáltató Szociális Szövetkezet	Miskolc város egész területe	Egészség- és környezettudatos szemléletet erősítő, ismeretterjesztés
Erőmű Kortárs Művészeti Egyesület	Miskolc város egész területe	Kortárs művészeti táborok, önképző körök, kiállítások szervezése, tudományos ismeretterjesztés
Esély és Részvétel Közhasznú Egyesület	Miskolc város egész területe	A helyi közösségi élet segítése, civil szervezetek szakmai támogatása
Észak-Keleti Átjáró Kulturális és Tudományos Közhasznú Egyesület	Miskolc város egész területe	Közreműködik a diszkrimináció elleni küzdelemben, a társadalmi integrációt, a szocio-kulturális hátrányban élő emberek, csoportok, rétegek, valamint a különféle társadalmi kisebbségek érdekvédelmében, társadalmi beilleszkedésének elősegítésében, kultúrájának megismertetésében;

Szervezet neve	Ellátási körzet	Ellátandó feladat
		részt vesz a vidék és a vidéki városok - elsősorban Miskolc - kulturális és tudományos életének élénkítésében, színesítésében, valamint segíti a kapcsolatteremtést a környező megyékkel. Öntevékeny csoportként közreműködik Miskolc város és térsége kulturális életében, azzal a céllal, hogy az itt élők minél szélesebb körben vehessenek részt színvonalas művészeti, kulturális és tudományos rendezvényeken, kiállításokon, koncerteken.
Észak-Magyarországi Regionális Filmalap – Miskolc	Miskolc város egész területe	A város filmes hagyományainak feltárása, a filmkultúra nemzeti kulturális értékeinek megismerése, a vizuális nevelés és oktatás, ismeretterjesztés segítése, filmalkotások létrejöttének támogatása, a CineFest Filmarchívum kezelése, a városban és a régióban történő filmes vonatkozású események elősegítése.
Falusi Turizmus Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Egyesülete	Miskolc város egész területe	Amatőr művészeti, önképző közösségek tevékenységének segítése
„FAZEKAS” Oktatási Alapítvány	Miskolc város egész területe	Művészeti tehetséggondozás, a szabadidő kulturális célú eltöltésének támogatása
Fügedi Márta Népművészeti Egyesület	Miskolc város egész területe	Tárgyi és szellemi népművészeti hagyományok ápolása, átörökítése, gondozása, terjesztése a városban; az amatőr népművészeti, művelődő közösségek tevékenységének segítése, támogatása.
Gyógyító Dallamok Alapítvány	Miskolc város egész területe	HH és sérült gyermekek zenei tehetséggondozása, művészeti oktatása, kulturális rendezvények látogatásának előmozdítása
Hámori Waldorf Egyesület	Miskolc város egész területe	A Waldorf-értékek megismertetése, terjesztése céljával rendezvényszervezés
Háromkő Ifjúsági Természetjáró és Kulturális Egyesület	Miskolc város egész területe	Ismeretbővítő rendezvények, táborok szervezése, honismereti tevékenység, Esztenás Táncház szervezése
HOLDAM Önsegítő és Ismeretterjesztő Egyesület	Miskolc város egész területe	Kisgyermekek népzenei nevelés, népmesekincs terjesztése, kulturális jellegű programok biztosítása
Ifjúságért Alapítvány	Miskolc város területe	Az ifjúság érdekérvényesítést segítő képzések szervezése
Jedlik Ányos Tudományos Ismeretterjesztő Társaság	Miskolc város egész területe	Önkormányzati közművelődési feladatok végrehajtása, az egész életen át tartó tanulás és felnőttképzés fejlesztése, közös felelősséggel meghatározott feladatok megvalósítása, miskolci polgárok életszínvonalának emelése, társadalmi felzárkóztatás,

Szervezet neve	Ellátási körzet	Ellátandó feladat
		az aktív miskolci állampolgárság és személyes fejlődés elengedhetetlen feltételeinek közös fejlesztése.
Kalán Neni Összefogás Egyesülete	Miskolc város egész területe	Hátrányos helyzetű fiatalok kulturális felzárkóztatásának segítése, hagyományápolás, tehetségkutatás
Kisfalucska Egészségmegőrző Közhasznú Nonprofit Kft.	Miskolc város egész területe	Amatőr művészeti, önképző közösségek tevékenységének segítése
Komlóstetői Kerékpáros Sport Klub	Miskolc város egész területe	A helyi társadalom kapcsolatrendszerének, közösségi életének, érdekérvényesítésének segítése, a szabadidő kulturális célú eltöltéséhez a feltételek biztosítása, egyéb művelődést segítő lehetőségek, extrém sportolási lehetőségek biztosítása, képességfejlesztési lehetőségek megteremtése, ismeretterjesztés, környezetvédelmi témájú programok biztosítása, hátrányos helyzetű és ifjúsági csoportok érdekképviselése, a kisebbségek kultúrájának megismertetése.
Környezeti Tanácsadó Irodák Hálózata Szövetség	Miskolc város egész területe	Egészség- és környezettudatos szemlélet erősítő, ismeretterjesztő közösségi rendezvényszervezés
Martin-Kertvárosi Nyugdíjas Klub Egyesület	Martin-Kertváros városrész	A helyi közösségi élet szervezése, szabadidő eltöltéshez programok szervezése
„Mások Másképpen” Alapítvány	Miskolc város egész területe	Megváltozott munkaképességű és fogyatékos személyek esélyegyenlőségének, társadalmi integrációjának elősegítése
Megszólaló Kezek Alapítvány	Miskolc város egész területe	HH és sérült gyermekek zenei tehetséggondozása, művészeti oktatása, kulturális rendezvények látogatásának előmozdítása
Miskolc Bölcsész Egyesülete	Miskolc város egész területe	Miskolccal kapcsolatos művelődéstörténeti, színháztörténeti és irodalomtörténeti kutatások
Miskolc-Diósgyőr-Vasgyári Református Egyházközség	Miskolc város egész területe	Elsősorban a vasgyári városrészben élők számára egyházi kulturális értékek gondozása
Miskolc Megyei Jogú Város Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat	Bükkszent-lászló városrész	Bükkszentlászló városrész közművelődési ellátása.
Miskolci Nőknek is Esélyt Alapítvány	Miskolc város egész területe	életminőséget és életesélyt javító képességeket erősítő, ismeretbővítő rendezvények szervezése

Szervezet neve	Ellátási körzet	Ellátandó feladat
Miskolci Otthon Segítünk Alapítvány	Miskolc város egész területe	ismeretbővítő rendezvények, önkéntes képzések szervezése, szabadidő kulturális eltöltésének segítése
Miskolc Város Kultúrájáért Közalapítvány	Miskolc város egész területe	Miskolc város kulturális értékeinek feltárása és közzététele, a lokálpatriotizmus erősítése
Miskolci Waldorf Pedagógiai Alapítvány	Miskolc város egész területe	Szabadidős rendezvények.
Montázs Drámapedagógiai és Közművelődési Egyesület	Miskolc város egész területe	Drámapedagógiai, színházi nevelés segítése, oktatások, fellépések szervezése.
Múzsák Kertje Alapítvány	Miskolc város egész területe	A helyi művészeti élet támogatása, tehetséggondozás, a helyi művészek emlékének gondozása, a helyi kulturális értékek bemutatása.
Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány	Miskolc város egész területe	Ökológiai- és környezetkultúra előterjesztését szolgáló tevékenység.
Páli Szent Vince Társaság Magyarországi Szeretetszolgálat	Miskolc város egész területe	Nemzeti és egyházi ünnepek kultúrájának gondozása, szabadidős programok szervezése.
Regionális Ifjúsági Szolgáltató Központ	Miskolc város egész területe	A szabadidő kulturált eltöltésének támogatása, egészségtudatosság kialakulását segítő programok szervezése.
Suliklub Alapítvány	Miskolc város egész területe	A tehetséges diákok tanórán túli fejlesztése, tanórán kívüli gyermek és ifjúsági programok szervezése.
Szávitri Alapítvány	Miskolc város egész területe	Népmesemondás népszerűsítése, a magyar kulturális örökség közvetítése.
Szépmeesterségek Alapítvány	Miskolc város egész területe	Kortárs művészeti események, képzések szervezése.
Szikra Alapítvány Az Önkéntesek Munkájának Támogatására	Miskolc város egész területe	Kulturális ismeretszerzési lehetőségek biztosítása, a város civil szervezetei bemutatkozási lehetőségeinek biztosítása, önkéntesség népszerűsítése.
Társadalmi Egyesülések Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Szövetsége	Miskolc város egész területe	Szabadidős programok szervezése a kisközösségek és a polgárok önszerveződésének támogatása, a szervezetek és ágazatok közötti partnerség építése érdekében.
„Vissza az életbe” Egyesület	Miskolc város egész területe	A hátrányos helyzetű csoportok közösségi és társadalmi részvételének, közösségépítésének segítése.

Szervezet neve	Ellátási körzet	Ellátandó feladat
VOKE Vörösmarty Mihály Művelődési Ház	Miskolc város területe	Az iskolarendszeren kívüli, önképző, szakképző tanfolyamok, életminőséget javító tanulási, felnőttoktatási lehetőségek, népfőiskolák megteremtése; a település környezeti, szellemi, értékeinek, hagyományainak feltárása, megismertetése, a helyi művelődési szokások gondozása, gazdagítása; az egyetemes, a nemzeti, a nemzetiségi és más kisebbségi kultúra értékeinek megismertetése, a megértés, a befogadás elősegítése, az ünnepek kultúrájának gondozása; az ismeretszerző, az amatőr alkotó, művelődő közösségek tevékenységének támogatása; a helyi társadalom közösségi életének, közösségi életének érdekérvényesítésének segítése.
Zöld Kapcsolat Egyesület	Miskolc város egész területe	A helyi kulturális értékek megóvására és felfedezésére irányuló programok szervezése.

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

3.2. melléklet: Ellátási szerződések

Szervezet	Tevékenység	Ellátási szerződés szerint ellátandó feladatok	Önkormányzat által nyújtott támogatás mértéke és jellege
Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület (1125 Budapest, Szarvas G. u. 58-60.) fenntartó (3535 Miskolc, Árpád u. 126. – Köln u. 2.)	Hajléktalan ellátás Idősek bentlakásos intézményi ellátása	- 150 fő ellátását biztosító étkeztetés (népkonyha) - 50 fő részére hajléktalan személyek átmeneti szállása - utcai szociális munka - támogató szolgáltatás - 25 fő részére ápolást-gondozást nyújtó idősek otthona	7.000.000 Ft/év Miskolc, Árpád u. 126. és Miskolc, Köln u. 2. szám alatti ingatlanok a szervezet részére történő rendelkezésre bocsátása az ellátási szerződésben vállalt kötelezettség teljesítésének időtartamára
Magyar Vöröskereszt Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Szervezete (3531 Miskolc, Győri kapu 123.) fenntartó (3527 Miskolc, Baross G. u 13-15.)	Hajléktalan ellátás	- 200 fő ellátását biztosító étkeztetés (népkonyha) - 100 fő részére nappali melegedő - 60 fő hajléktalan férfi és 20 fő nő részére éjjeli menedékhely - 75 fő férfi és 25 fő nő számára hajléktalanok átmeneti szállása - 56 fő részére hajléktalanok otthona - 2 egység utcai gondozó szolgálat - 23 fő nő és 35 fő férfi részére időszakos éjjeli menedékhely - Regionális Módszertani Osztály működtetése - 6+2 fő részére lábadozó működtetése	18.000.000 Ft/év Miskolc, Baross Gábor u. 13-15. szám alatti helyiségcsoport használati jogának adományként történő biztosítása az ellátási szerződésben vállalt kötelezettségek teljesítésének időtartamára

Szervezet	Tevékenység	Ellátási szerződés szerint ellátandó feladatok	Önkormányzat által nyújtott támogatás mértéke és jellege
		- téli kríziskezelő program keretében teajarat, krízisautó biztosítása	
Napfényt az Életnek Alapítvány (3527 Miskolc, Baross G. u. 13-15.)	Hajléktalan ellátás	- 50 fő részére átmeneti szállás - 30 fő részére hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye - 8 fő részére rehabilitációs külső férőhely - 100 fő részére nappali melegedő - diszpécsterszolgálat - 24 órás egészségügyi centrum - két utcai gondozószolgálat	5.000.000 Ft/év Miskolc, Baross Gábor u. 13-15. szám alatti helyiségcsoport használati jogának adományként történő biztosítása az ellátási szerződésben vállalt kötelezettségek teljesítésének időtartamára
Miskolci Autista Alapítvány (3533 Miskolc, Csermőkei u. 2/a.)	Fogyatékos személyek nappali és bentlakásos ellátása	- 15 férőhellyel fogyatékos személyek otthona - 15 férőhellyel fogyatékos személyek nappali intézménye - 10 fő tanköteles korú, súlyos fogyatékos gyermek részére fejlesztő felkészítés biztosítása	nem részesülnek anyagi, vagy más ellenszolgáltatásban
Szeretet Alapítvány (Csilla bárónő Szeretetotthon) (3532 Miskolc, Rácz Ádám u. 35.)	Fogyatékos személyek bentlakásos ellátása	- 44 fő részére fogyatékos személyek bentlakásos otthoni ellátása	Miskolc, Rácz Ádám u. 35. szám alatti ingatlanban lévő helyiségcsoport használati jogának adományként történő biztosítása az ellátási szerződésben vállalt kötelezettségek teljesítésének időtartamára
Tiszáninneni Református Egyházkerület (3525 Miskolc, Kossuth L. u. 17.)	Fogyatékos személyek nappali és bentlakásos ellátása	- 20 férőhellyel fogyatékos személyek otthona - 20 férőhellyel fogyatékos személyek nappali intézménye	Miskolc, Szilvás u. 39. szám alatti ingatlanban lévő helyiségcsoport használati jogának adományként történő biztosítása az ellátási szerződésben vállalt kötelezettségek teljesítésének időtartamára

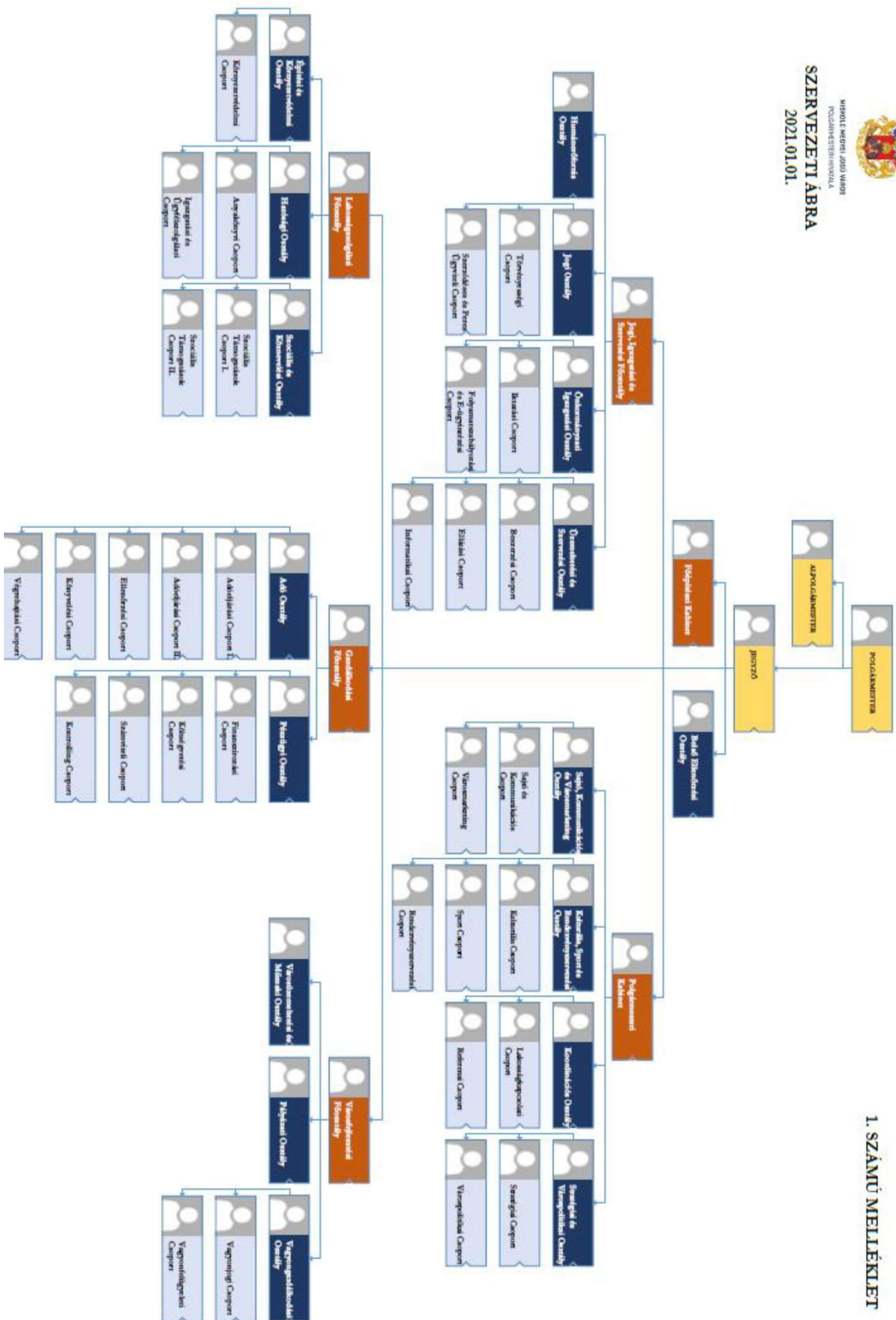
Szervezet	Tevékenység	Ellátási szerződés szerint ellátandó feladatok	Önkormányzat által nyújtott támogatás mértéke és jellege
		- tanköteles korú, súlyos fogyatékos gyermekek fejlesztő felkészítése	
Magyar Ökumenikus Segélyszervezet (1116 Budapest, Tomaj u. 4.) fenntartó (Miskolc, Leszich Andor u. 4.)	Családok átmeneti otthona	- 40 férőhellyel családok átmeneti otthona	Miskolc, Leszih Andor u. 4. szám alatti ingatlanban lévő helyiségcsoport használati jogának adományként történő biztosítása az ellátási szerződésben vállalt kötelezettségek teljesítésének időtartamára
Szépkorúak Háza Szociális Kft. (3526 Miskolc, Eperjesi u. 5.)	Idősek bentlakásos intézményi ellátása	- 51 lakóegységben átlagot jóval meghaladó minőségű elhelyezési körülmény biztosítása idősek otthonában 75 fő részére	Miskolc, Eperjesi u. 5. szám alatti ingatlanban lévő helyiségcsoport használati jogának adományként történő biztosítása az ellátási szerződésben vállalt kötelezettségek teljesítésének időtartamára
„Szimbiózis” A Harmónikus Együtt-Létért Alapítvány (3527 Miskolc, Augusztus 20. u. 12.)	Fogyatékos személyek nappali és bentlakásos ellátása	- 40 fő részére fogyatékos személyek nappali intézménye - 12 fő részére fogyatékos személyek lakóotthona (Miskolc, Forgács u. 18.) - 12 fő részére fogyatékos személyek lakóotthona (saját tulajdonú Miskolc, 76886/11. hrsz. alatti ingatlanban)	Miskolc, Forgács u. 18. szám alatti ingatlanban lévő helyiségcsoport használati jogának adományként történő biztosítása az ellátási szerződésben vállalt kötelezettségek teljesítésének időtartamára
Mozgássérültek és Barátaik Miskolc Városi Egyesülete (3526 Miskolc, Kassai u. 19.)	Támogató szolgáltatás	- fogyatékos személyek részére támogató szolgáltatás biztosítása	Miskolc, Kassai u. 19. szám alatti ingatlanban lévő helyiségcsoport használati jogának adományként történő biztosítása az ellátási szerződésben vállalt kötelezettségek teljesítésének időtartamára
Önálló Másság Életminőség Fejlesztő Alapítvány (ÖMÉFA) (3527 Miskolc, Váltó u. 45.)	Fogyatékos személyek nappali ellátása	- 80 fő részére fogyatékos személyek nappali ellátása	Miskolc, Váltó u. 45. szám alatti ingatlanban lévő helyiségcsoport használati jogának adományként történő biztosítása az ellátási szerződésben vállalt kötelezettségek teljesítésének időtartamára

Szervezet	Tevékenység	Ellátási szerződés szerint ellátandó feladatok	Önkormányzat által nyújtott támogatás mértéke és jellege
Miskolc-Martinkertvárosi Református Egyházközség (3528 Miskolc, Tóth P. u. 12.)	Idősek bentlakásos intézményi ellátása	- 50 fő részére idősek otthona (Miskolc, Bornemissza G. u. 13.)	A MIK Zrt.-vel megkötött használat jogának átadására vonatkozó szerződésben foglaltak szerint a Miskolc, Bornemissza G. u. 13. szám alatti ingatlan bérbeadása az ellátási szerződésben foglalt feladat ellátása céljából az Egyházközség részére
LAURUS Szociális és Kulturális Egyesület (3533 Miskolc, Lónyai Menyhért út 13.)	Szenvedélybetegek ellátása	- 50 fő részére szenvedélybetegek nappali ellátása	A Miskolc, Lónyay Menyhért út 13. szám alatt található ingatlanból 120,2 m2 alapterületű ingatlanrész biztosítása kedvezményes bérleti díj ellenében az ellátási szerződésben vállalt kötelezettségek teljesítésének időtartamára
EMIH Budapesti Hitközség (1052 Budapest, Károly krt. 20.)	Gyermekek nappali ellátása: bölcsőde	- 14 férőhelyes bölcsőde (Miskolc, Kazinczy u. 12.)	nem részesülnek pénzbeli, vagy természetbeni támogatásban

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

3.3. melléklet: Miskolc MJV Önkormányzatának szervezeti ábrája

1. SZÁMÚ MELLÉKLET

3.4. melléklet: Nem önkormányzati fenntartású intézmények

60. táblázat: Miskolci Tankerületi Központ által fenntartott intézmények:

Intézmény neve	Székhelye
Avasi Gimnázium	3524 Miskolc, Klapka György u. 2.
Avastetői Általános Iskola és AMI	3524 Miskolc, Pattantyús u. 2.
Avastetői Általános Iskola és AMI Széchenyi István Általános és Alapfokú Művészeti Tagiskolája	3424, Miskolc, Hajós Alfréd u. 5.
Fazekas Utcai Általános Iskola és AMI	3525 Miskolc, Fazekas u. 6.
Földes Ferenc Gimnázium	3525 Miskolc, Kelemen Didák u. 5.
Gyarmati Dezső Sport Általános Iskola	3525 Miskolc, Mátyás Király u. 21.
Miskolci Egressy Béni-Erkel Ferenc AMI	3525 Miskolc, Pálóczy u. 4.
Miskolci Egressy Béni-Erkel Ferenc AMI Erkel Alapfokú Művészeti Tagiskolája	3535 Miskolc, Kiss Tábornok u. 57.
Miskolci Herman Ottó Gimnázium	3525 Miskolc, Tízeshonvéd u. 21.
Miskolci Petőfi Általános Iskola	3526 Miskolc, Katowice u. 17.
Miskolci Petőfi Általános Iskola Rónai Ferenc Tagiskolája	3526 Miskolc, Kassai u. 15.
Miskolci Éltés Mátyás Óvoda, Általános Iskola és EGYMI	3526 Miskolc, Szeles u. 63-65.
Miskolci Éltés Mátyás Óvoda, Általános Iskola és EGYMI Kassai utcai Telephelye	3526 Miskolc, Kassai u. 15.
Miskolci Éltés Mátyás Óvoda, Általános Iskola és EGYMI Tüskevár Tagóvodája és Tagiskolája Gagarin utcai Telephelye	3534 Miskolc, Gagarin u. 50.
Miskolci Éltés Mátyás Óvoda, Általános Iskola és EGYMI Tüskevár Tagóvodája és Tagiskolája	3526 Miskolc, Szeles u. 57.
Miskolci Petőfi Sándor Középiskolai Fiúkollégium	3527 Miskolc, Bajcsy-Zsilinszky u. 33.
B.-A.-Z. M-i Pedagógiai Szakszolgálat Miskolci Tagintézménye	3527 Miskolc, Selyemrét u. 1.
Miskolci Arany János Általános Iskola és AMI	3528 Miskolc, Csele u. 14.
Miskolci Herman Ottó Általános Iskola és AMI	3529 Miskolc, Gesztenyés u. 25.
Miskolci Herman Ottó Általános Iskola és AMI Munkácsy Mihály Általános és Alapfokú Művészeti Tagiskola	3529 Miskolc, Szilvás u. 38.
Miskolci Kazinczy Ferenc Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola Miskolctapolcai Tagiskolája	3519 Miskolc, Iglói u. 10.
Miskolci Kazinczy Ferenc Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola	3530 Miskolc, Középszer u. 7.
Miskolci Szilágyi Dezső Általános Iskola	3529 Miskolc, Szilágyi Dezső u. 53.
Miskolci Szilágyi Dezső Általános Iskola Görömbölyi Tagiskolája	3516 Miskolc, Kovács u. 1.

Intézmény neve	Székhelye
Miskolci Bartók Béla Zene- és Táncművészeti Szakgimnázium	3530 Miskolc, Bartók Béla tér 4.
Miskolci Zrínyi Ilona Gimnázium	3530 Miskolc, Nagyváthy János u. 5.
Miskolci Szabó Lőrinc Általános Iskola	3530 Miskolc, Vörösmarty u. 76.
Bársony János Általános Iskola	3531 Miskolc, Bársony János u. 27/a
Karacs Teréz Középiskolai Kollégium	3532 Miskolc, Győri kapu 156.
Miskolci II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola	3532 Miskolc, Zoltán u. 5.
Miskolci II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola Győri Kapui Tagiskolája	3532 Miskolc, Miklós u. 13.
Bulgárföldi Általános Iskola	3534 Miskolc, Fazola Henrik u. 2.
Bulgárföldi Általános Iskola Erenyői Tagiskolája	3518 Miskolc, Faller u. 9.
Diósgyőri Gimnázium	3534 Miskolc, Kiss tábornok u. 42.
Miskolci Könyves Kálmán Általános Iskola és AMI	3534 Miskolc, Könyves Kálmán u. 2.
Miskolci Könyves Kálmán Általános Iskola és AMI Kaffka Margit Általános és Alapfokú Művészeti Tagiskolája	3534 Miskolc, Hunfalvy Pál u. 1.
Diósgyőri Nagy Lajos Király Általános Iskola	3535 Miskolc, Tóth Árpád u. 12.

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

Egyházi fenntartású intézményeket Miskolcon az alábbi táblázat mutatja be:

61. táblázat: Egyházi fenntartású intézmények

Az intézmény neve	Címe
Kossuth L. Evangélikus Általános Iskola	Kis-Hunyad utca 7.
Reményi úti Óvoda	Reményi Ede utca 2.
Vasgyári Óvoda	Kabar utca 1.
Fazola Henrik Ált. Isk. Tagiskola	Téglagyár utca 3.
Diósgyőri Szent Ferenc Róm Kat. Ált. Isk.	Móra Ferenc utca 1/A
Vörösmarty Mihály Általános Iskola	Mádai Lajos utca 2.
Vörösmarty Mihály Általános Iskola parkoló	Mádai Lajos utca 2/A
Vörösmarty M. Kat. Ált. Iskola és Óvoda	Vörösmarty Mihály utca 24.
Fáy András Görögkatolikus Közgazdasági Szakközépiskola	Jászi Oszkár utca 1.
Miskolci Görögkatolikus Általános Iskola	Soltész-Nagy Kálmán u. 27.
Gárdonyi Géza Általános Iskola	Szeretet utca 5.
Jókai M. Ref. Ált Isk. és Óvoda	Szent László utca 7.
Martin-Ház Ref. Szoc. Szolgáltatóház	Kisfaludy Károly utca 13.

Az intézmény neve	Címe
Komlóstetői Általános Iskola	Olvasztár utca 1.

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

3.5. melléklet: Hírközlési szolgáltatók Miskolcon

Szolgáltató neve	Szolgáltatás típusa
DRÁVANET Internet szolgáltató Zrt.	Bérelt vonali előfizetői szolgáltatás
Infobex Informatikai és Szolgáltató Kft.	Bérelt vonali előfizetői szolgáltatás
InviTechnocom Kft.	Bérelt vonali előfizetői szolgáltatás
ZT-Network Távközlési Szolgáltató Kft.	Bérelt vonali előfizetői szolgáltatás
NMHH Adatkapu teszt	Egyéb előfizetői adatátviteli szolgáltatás
MIKOM Miskolci Kommunikációs Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság	Földfelszíni műsorszórás előfizetői szolgáltatás
Canal+ Luxembourg S.á.r.l.	Helyhez kötött telefonszolgáltatás
DIGI Távközlési és Szolgáltató Kft.	Helyhez kötött telefonszolgáltatás
DUNAKANYAR-HOLDING Pénzügyi Tanácsadó és Szolgáltató Kft.	Helyhez kötött telefonszolgáltatás
Invitel Távközlési Zrt.	Helyhez kötött telefonszolgáltatás
Magyar Telekom Távközlési Nyrt.	Helyhez kötött telefonszolgáltatás
MCN telecom Telekommunikációs Szolgáltató Kft.	Helyhez kötött telefonszolgáltatás
Nordtelekom Távközlési Szolgáltató Nyrt.	Helyhez kötött telefonszolgáltatás
Rebell Telecommunication Zrt.	Helyhez kötött telefonszolgáltatás
"Tarr" Építő, Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	Helyhez kötött telefonszolgáltatás
Vodafone Magyarország Távközlési Zrt.	Helyhez kötött telefonszolgáltatás
Xyton Kft.	Helyhez kötött telefonszolgáltatás
3C Távközlési Kft.	Helyhez kötött telefonszolgáltatás
ASK-NET Szolgáltató Kft.	Internet hozzáférési (elérési) szolgáltatás helyhez kötött
BORSODWEB Internet Szolgáltató Kft.	Internet hozzáférési (elérési) szolgáltatás helyhez kötött

Canal+ Luxembourg S.á.r.l.	Internet hozzáférési (elérési) szolgáltatás helyhez kötött
CORVUS TELECOM Informatikai és Távközlési Kft.	Internet hozzáférési (elérési) szolgáltatás helyhez kötött
DIGI Távközlési és Szolgáltató Kft.	Internet hozzáférési (elérési) szolgáltatás helyhez kötött
ÉszakNet Informatikai és Szolgáltató Kft.	Internet hozzáférési (elérési) szolgáltatás helyhez kötött
INCOM TECHNOLOGIES Kft.	Internet hozzáférési (elérési) szolgáltatás helyhez kötött
INTERMIKRONET Szolgáltató és Kereskedő Kft.	Internet hozzáférési (elérési) szolgáltatás helyhez kötött
Invitel Távközlési Zrt.	Internet hozzáférési (elérési) szolgáltatás helyhez kötött
Magyar Telekom Távközlési Nyrt.	Internet hozzáférési (elérési) szolgáltatás helyhez kötött
Miskolc Holding Önkormányzati Vagyongazdálkodó Zrt.	Internet hozzáférési (elérési) szolgáltatás helyhez kötött
Nordtelekom Távközlési Szolgáltató Nyrt.	Internet hozzáférési (elérési) szolgáltatás helyhez kötött
Portonet Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Internet hozzáférési (elérési) szolgáltatás helyhez kötött
Tízpróba Magyarország Kereskedelmi Kft.	Internet hozzáférési (elérési) szolgáltatás helyhez kötött
UBI NET Telekommunikációs, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Internet hozzáférési (elérési) szolgáltatás helyhez kötött
Vodafone Magyarország Távközlési Zrt.	Internet hozzáférési (elérési) szolgáltatás helyhez kötött
ZT-Network Távközlési Szolgáltató Kft.	Internet hozzáférési (elérési) szolgáltatás helyhez kötött
3C Távközlési Kft.	Internet hozzáférési (elérési) szolgáltatás helyhez kötött
"ANTENNA HUNGÁRIA" Magyar Műsorszóró és Rádióhírközlési Zrt.	Internet hozzáférési (elérési) szolgáltatás nomadikus
INCOM TECHNOLOGIES Kft.	Internet hozzáférési (elérési) szolgáltatás nomadikus

UBI NET Telekommunikációs, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Internet hozzáférési (elérési) szolgáltatás nomadikus
DIGI Távközlési és Szolgáltató Kft.	Mobil telefonszolgáltatás
DIGI Távközlési és Szolgáltató Kft.	Nomadikus telefonszolgáltatás
Gloster Telekom Távközlési Kft.	Nomadikus telefonszolgáltatás
DIGI Távközlési és Szolgáltató Kft.	Rádió műsorelosztás
EuroCable Magyarország Kábeltelevíziós, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Rádió műsorelosztás
Vodafone Magyarország Távközlési Zrt.	Rádió műsorelosztás
DIGI Távközlési és Szolgáltató Kft.	Televízió műsorelosztás
EuroCable Magyarország Kábeltelevíziós, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Televízió műsorelosztás
Magyar Telekom Távközlési Nyrt.	Televízió műsorelosztás
Vodafone Magyarország Távközlési Zrt.	Televízió műsorelosztás
DRÁVANET Internet szolgáltató Zrt.	VPN alapú adatátviteli szolgáltatás

Forrás: Hírközlési Szolgáltatások (nmhh.hu)

3.6. melléklet: Zajterheléssel érintett területek

A zajtérkép alapján megállapítható, hogy különösen magas zajterhelés ($L_{den} > 75$ dB):

- Csabavezér út 3 sz. főút (Bárczay u. - Templom u.),
- Csabavezér út 3 sz. főút (Koboz u. - Garbai Sándor u.),
- Pesti út 3 sz. főút (Görgös u. - Erzsébet királyné útja),
- Széchenyi István út (3 sz. főút – Városháza tér),
- Városháza tér,
- Zsolcai kapu 3 sz. főút (26 sz. főút - Hatvanötösök útja),
- József Attila u. 3 sz. főút (Besenyői u. - Vitéz u.),
- Szentpáli u. (Horváth Lajos u. - Régiposta u.),
- Szentpéteri kapu (Álmos u. - Leventevezér u.) melletti lakóépületek környezetében.

A zajtérkép alapján megállapítható, hogy nagyon magas a zajterhelés ($L_{den}=70-75$ dB):

- Pesti út 3 sz. főút (Lavotta u. - Erzsébet királyné útja),
- Csabavezér út 3 sz. főút (Garbai Sándor u. - Világ u.),
- Futó u. (Szalag u. - Cement u.),
- Csabavezér út 3 sz. főút (Bárczay u.- vasútvonal),
- Csabai kapu (Ifjúság útja - Görgey Artúr u.),
- Görgey Artúr u. (Csabai kapu - Mindszent tér),
- Szemere Bertalan u. (Mindszent tér - Széchenyi István út),
- Kazinczy Ferenc u. (Széchenyi István út – Szeles u.),
- Petőfi Sándor tér,
- Szeles u. 26 sz. főúti szakasza,
- Szentpéteri kapu 26 sz. főút (Szeles u. – Álmos u.),
- Szentpéteri kapu 26 sz. főút (Leventevezér u.– Szentpéteri kapu (mellékutca)),
- Győri kapu (Vologda u. - Andrássy Gyula u.),
- Andrássy Gyula u. (Győri kapu – Kárpáti u.),
- Kiss Tábornok út (Nyár u. – Lilla u.),
- Árpád út (Kökény u. - Árpád út (mellékutca)),
- Vasgyári út (Kabók Lajos u. – Kiss Ernő u.),
- Uitz Béla u. (Szemere Bertalan u. - Kálvin János u.),
- Kálvin János u. (Uitz Béla u. - Szent István tér),
- Meggyesalja u. (Rácz György u. – Nagyváthy János u.),

- Nagyváthy János u. (Meggyesalja u. - Geró János u.),
- Petőfi Sándor u. (Reményi Ede u. - Bartók Béla tér),
- Hunyadi János u. (Városház tér - Petőfi Sándor u.),
- Bajcsy-Zsilinszky utca (Király u. - Baross Gábor út),
- Soltész Nagy Kálmán u. (Szilágyi Dezső út 3 sz. főút – Zsolcai kapu),
- Zsolcai kapu (Hatvanötösök útja - József Attila u.),
- József Attila u. (Zsolcai kapu - Besenyői u.),
- Batthyány Lajos u.,
- 3 sz. főút (Bajcsy-Zsilinszky u. – Zsolcai kapu),
- Szentpáli u. (Széchenyi István út - Régiposta u.),
- Vörösmarty Mihály u. (Szabó Lőrinc stny. – Lenke u.),
- Baross Gábor út (Szinva u. - Bajcsy-Zsilinszky u.),
- Szilágyi Dezső u. (Bezerédi István u. - Budai József u.),
- Soltész Nagy Kálmán u. 3 sz. főút (Bezerédi István u. - Ifjúság útja),
- Kisfaludy Károly u. (Alkotmány u. – Egressy Gábor u.),
- Szabadságharc u. (Derkovits Gyula u.- Csabai kapu),
- Gózon Lajos u. (Batthyány sor - Bolyai Farkas u.),
- Csabavezér út (Koboz u. – Templom u.) melletti lakóépületek környezetében.

A zajtérkép alapján megállapítható, hogy magas a zajterhelés ($L_{den}=65-70$ dB):

- Erkel Ferenc u. (Bogáncs u. – Miskolci u.),
- Miskolci u. (Erkel Ferenc u.- Babits Mihály u.),
- Mohostó u. (Erkel Ferenc u. - Miskolci u.),
- Kisfaludy Károly u. (Mura u. - Egressy Gábor u.),
- Gyöngyösi István u. (Mező u. - Kisfaludy Károly u.),
- Csokonai Vitéz Mihály u. (Kisfaludy Károly u. - Stromfeld Aurél u.),
- Pfaff Ferenc u. 4 db lakóépület,
- Baross Gábor út (Bajcsy-Zsilinszky u. - József Attila u.),
- Zsigmondy Vilmos u. (József Attila u. - Vágóhíd u.),
- Lavotta u. (Pesti út - Szolártsik Sándor tér),
- Szolártsik Sándor tér,
- Bacsinszky András u. (Szolártsik Sándor tér - Tapolcai u.),
- Szalag u. (Asztalos u. - Eszperantó u.),
- Futó u. (Szalag u. - Kapitány u.),
- Sütő János u. (Csabavezér út - Balassi Bálint u.),

- Nagyszalonta u. (Igazság u. - Mésztelep u.),
- Szentgyörgy út (Miskolctapolcai út - Ifjúság útja),
- Fényi Gyula tér,
- Leszih Andor u. (Klapka György u. - Pattantyús A. Géza u.),
- Pattantyús A. Géza u. (Leszih Andor u. - Mendikás dűlő),
- Szabadságharc u. (Derkovits Gyula u. – Ifjúság útja),
- Lévay József u. (Eötvös Lóránd u. - Soltész Nagy Kálmán u.),
- Corvin u. (Dankó Pista u. - Széchenyi István út),
- Vörösmarty Mihály u. (Corvin u. – Szabó Lőrinc stny.),
- Király u. (Dankó Pista u. - Bajcsy-Zsilinszky u.),
- Huba u. (Szentpéteri kapu - Kassai u.),
- Huszár u. (Széles u. - Leventevezér u.),
- Széles u. (Hatvanötösök útja– 26 sz. főút),
- Arany János tér,
- Jókai Mór u. (Szeles u. - Fazekas u.),
- Fazekas u. (Jókai Mór u. - Vologda u.),
- Vologda u. (Fazekas u. - Andor u.),
- Dózsa György út (Pallós u. - Fazekas u.),
- Árok u. (Dózsa György út - Tag u.),
- Mátyás király u. (Dózsa György út - Toldi Miklós u.),
- Feszty Árpád u. (Tinódi u. - Toldi Miklós u.),
- Geró János u. (Nagyváthy János u. - Petőfi Sándor u.),
- Petőfi Sándor u. (Geró János u. - Reményi Ede u.),
- Hunyadi János u. (Petőfi Sándor u. - Tizeshonvéd u.),
- Tizeshonvéd u. (Hunyadi János u. - Győri kapu),
- Győri kapu (Tizeshonvéd u. - Vologda u.),
- Kis-Hunyad u. (Dayka Gábor u. - Palóczy László u.),
- Palóczy László u. (Kis Hunyadi u. - Deák Ferenc tér),
- Deák Ferenc tér,
- Dayka Gábor u. (Kis-Hunyad u. - Petőfi Sándor u.),
- Dózsa György út (Kis-Hunyad u. - Vologda u.) 1 db lakóépület,
- Horváth Lajos u. (Kazinczy Ferenc u. - Szentpáli u.),
- Madarász Viktor u. (Kazinczy Ferenc u. - Szentpáli u.),
- Szentpáli u. (Horváth Lajos u. - Szeles u.),
- Szeles u. (Kazinczy Ferenc u. - Szentpáli u.),

- Thököly Imre u. (Kiss Ernő u. - Győri kapu),
- Kiss Ernő u. (Nagyváthy János u. - Gábor Áron u.),
- Szövő u. (Nap u. – Gyár u.),
- Gyár u. (Szövő u. - Avasalja u.),
- Nagyváthy János u. (Avasalja u. - Meggyesalja u.),
- Domb u. (Gyár u. - Avasalja u.),
- Avasalja u. (Domb u. - Hideg sor),
- Hideg sor (Avasalja u. - Muszkás-oldal dűlő),
- Papszer u. (Kálvin János u. - Mindszent tér),
- Kiss Ernő u. (Réz u. - Vasgyári út),
- Lónyay Menyhért u. (Vasgyári út - Glanzer Miksa u.),
- Ógyár tér,
- Fürdő u. (Ógyár tér - Mátyóki Ádám u.),
- Gózon Lajos u. (Vasgyári út - Batthyány sor),
- Puskin u. (Gózon Lajos u. – vasútvonal),
- Szervezet u. (Boldog u. - Ferenczi Sándor u.),
- Ferenczi Sándor u. (Szervezet u. - Blaha Lujza u.),
- Kiss tábornok út (Lilla u. – Árpád út),
- Árpád út (Kiss tábornok út - Árpád út (mellékutca)),
- Kiss tábornok út (Nyár u. - Bertalan u.),
- Lorántffy Zsuzsanna u. (Kiss tábornok út - Muhi u.),
- Bertalan u. (Kiss tábornok út - Erenyő u.),
- Erenyő u. (Hérics u. - Bollóalja u.),
- Bollóalja u. (Erdő sor – Erenyő u.),
- Testvériség u. (Andrássy Gyula u. – Szarkahegy),
- Pallós u. (Temető u. - Árok u.),
- Hegyalja út (Árpád út - Cserje u.),
- Kökény u. (Árpád út - Móra Ferenc u.),
- Miskolctapolcai út (Vasúti felüljáró buszmegálló - Csabai kapu),
- Csaba kapu (Miskolctapolcai út – Ifjúság útja),
- Harsányi u. (Pesti út – Külterület,
- Ilona u. (Vologda u. - Hunyadi János u.),
- Feszty Árpád u. (Nimród u. - Marjalaki Kiss Lajos u.),
- Csermőkei út (Martinász u. - Ruzsinszóló dűlő),
- Vadas Jenő u. Alsóhátori szakasza melletti lakóépületek környezetében.